

# ACTA CONCILIORVM OECVMENICORVM

IVSSV ATQVE MANDATO

SOCIETATIS SCIENTIARVM  
ARGENTORATENSIS

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

TOMVS PRIMVS  
VOLUMEN PRIMVM  
PARS SEPTIMA

MDCCCXXIX

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-  
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER · KARL J. TRÜBNER · VEIT & COMP.

BEROLINI ET LIPSIAE

# CONCILIVM VNIVERSALE EPHESENVN

EDIDIT

EDVARDVS SCHWARTZ

VOLVMEN PRIMVM

ACTA GRAECA

PARS SEPTIMA

COLLECTIO SEGVIERANA. COLLECTIO ATHENIENSIS.  
COLLECTIONES MINORES

---

MDCCCCXXIX

WALTER DE GRUYTER & CO.

VORMALS G. J. GÖSCHEN'SCHE VERLAGSHANDLUNG / J. GUTTENTAG, VERLAGS-  
BUCHHANDLUNG / GEORG REIMER / KARL J. TRÜBNER / VEIT & COMP.

BEROLINI ET LIPSIAE

# PRAEFATIO

## I

### DE COLLECTIONIS SEGUIERANAE CAPITVLATIONE

Collectionis Seguieranæ codici antiquissimo S adscripta est numeratio usque ad  $\bar{o}$ , sed nulla inest capitulatio. commodum tamen uidebatur quæ continet, inscriptionibus quot et quales codex exhibet, additis in unam tabulam colligere. capitulatio extat in altero collectionis codice Leningradensi, olim Durlacensi [D], non antiqua uel ex primaria collectionis forma desumpta (inest enim appendix ab illa aliena [cf. uol. I 4 p. v] sine distinctionis nota) neque tamen a codicis librario ex illo conscripta. haud raro enim inscriptiones habet, quæ non cum textu codicis D concordant, sed cum A: cf. 93 p. 12, 32/33 cum V 19 uol. I 1 p. 103, 2/3 n.; 95 p. 12, 37 cum V 26 p. 116, 11 n.<sup>1)</sup>; 96 p. 12, 40 cum V 27 p. 117, 2 n.; 98 p. 12, 45 cum V 29 p. 118, 15; 104 p. 13, 30 cum V 69 uol. I 2 p. 70, 4 n.; 112 p. 13, 46 cum V 97 uol. I 3 p. 39, 28 n., qui consensus imprimis notabilis est, quoniam in errore fit; neque enim Rufus Thessalonicensis Ephesi erat; 122 p. 14, 37 cum V 121 uol. I 4 p. 5, 10 n. hæc omnia ad appendicem pertinent, ad collectionis partem primariam consensus in lectione ἀξιέραστον pro ἀξιάγαστον, qui extat 90 p. 12, 26 cum codice B V 128 uol. I 4 p. 20, 29, et in inscriptionis 78 p. 28 errore cum codice V V 76 uol. I 2 p. 94, 23 n. clarum igitur capitulationis D auctori præter Durlacensem alios quoque codices aliqua ratione, e. g. per lectiones margini adscriptas, præsto fuisse. quod uero capita 74. 75. 76. 103, quæ codici utrique collectionis insunt, prætermisit, neglegentiæ tribuendum; 110 et 121 consulto abiectis uidetur, quia aliunde repetita sunt. recte omnino omissa est in capitulatione Cyrilli epistula ad Valerianum [V 119]; ea enim neque ad ipsam collectionem neque ad appendicem pertinet, sed aliunde in fine codicis qui Durlacensis exemplar fuit, adscripta est.

Collectionem Seguieranam primariam [1—92] haud ita multum ab ea distare, quæ translatori ueteri Latino [T] præsto erat, exposui uol. I 4 p. XVI. nunc breuitas qua similiter atque uersio Latina prodit antiquitatem, suppleta est appendice [93—146] sæculo nono ex collectione V desumpta [cf. l. c. p. v sq.]; olim adiectus erat non ab ipso collectore, sed tempore satis antiquo liber alter, cuius parcae extant reliquiæ inscriptio codicis S et notulæ illæ duæ quæ ad S 75 et 76 [V 95. 96] utrique codici adscriptæ sunt. si collectio inscribitur Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς ᾗ συνόδου, alter certe libro sequebatur; huic infuisse testantur notulæ istæ quæ gesta sunt, postquam utraque synodus et Cyrillianorum et Orientalium mandatorios iussu imperatoris ad comitatum destinauit. quæ tunc gesta sunt ab Orientalibus, uidentur ea esse quæ in V et A mandatum ipsum secuntur [uol. I 3 p. 38, 10—39, 26] et longe postea quam liber iste alter periit, ex Collectione V in appendicem S recepta sunt. difficillima uero est

<sup>1)</sup> Pro στα(τιῶνος) legas στα(λείσα).

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

quæstio de eis quæ in libro isto altero secuta esse possunt mandatum Cyrillianorum. ex ordine collectionis A nihil enucleari potest, sed in uersione Latina [60 uol. 3 p. 174] post mandatum illud exhibetur relatio quam synodus partis Cyrillianæ mandatariis ad imperatorem dedit portandam [V 108], quæ in A [59] mandato præcedit, in collectione S primaria defuit, non casu quidem uel neglegentia; adnotat enim in uersione correctæ Rusticus illam in codice Acœmitarum non iacere [uol. 3 p. 174 n.] plura coniectare mihi quidem non placet.

## II

## DE COLLECTIONIS ATHENIENSIS ADDITAMENTIS

Quamuis propter magnam atque aut fere aut prorsus incognitam materiem quæ ex codice Atheniensi ab A. Ehrhard feliciter inuento concilii Epheseni historiæ accreuit, ille quasi nouum lumen inopinato accensum effulserit, tamen hoc ipsum lumen inscite in caliginem reiceret, si quis collectionem Atheniensem alius atque diuersi generis originisque esse contenderet quam Seguieranam, Vaticanam, uersionis ueteris Latinæ. primæ typhotetam inuenere collectiones breuiores Seguierana et uersio Latina: multa adiecta sunt per editores Romanos ex collectione Vaticana, neque tamen hanc quisquam examinare uelit illarum ratione non habita. non aliter rem se habere apparet, si collectio Atheniensis tota, non additamenta tantum cum ceteris comparatur totis. quam comparisonem cum in præfatione partis quartæ huius uoluminis instituerem, id cognoscere mihi uisus sum antiquam extitisse collectionem ab uno homine partis Cyrillianæ confectam, ut orthodoxiæ Cyrillianæ instrumentum esset, ipsam tamen iam non haberi, sed uario modo auctam atque mutatam, siue libro altero uel noua congerie adiecta sicut in collectione S et in uersione Latina a Rustico correctæ factum est, siue additamentis et insertis et adiectis, cuius rationis præclarum exemplum est collectio Vaticana, siue appendice ex alia collectione supplementi gratia agglutinata, quod nono sæculo collectionibus Seguieranæ et Atheniensi accidit [cf. uol. 4 p. v sq.].

Sicut collectioni Atheniensi post spatium consulto relictum eadem fere appendix [137—177] atque collectioni Seguieranæ ex antiquiore collectionis Vaticanæ recensione pro ultima parte adnexa est, ita in ea quæ initium faciebant, haud pauca intrauere ex collectione illa, ni fallor, fine sæculi quinti Alexandriae confecta, cuius exemplar est codex Vaticanus 1431 [cf. *Abhdlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 89]. sunt hæc:

A 2 [V 149] = R 8

A 3 = R 9

A 4 [V 135] = R 5

A 24 = R 6

A 25 [cf. V 167—169. 148. uol. I 6 p. IIII sq.] = R 7

A 26 = R 1

A 27 = R 2

A 28 = R 3

A 29 = R 4

A 3 et A 29 in A et R solis tradita sunt, A 26—28 et A 24. 25 nusquam alibi nisi in R coniunctim scripta inueniuntur, A 2 et 4 ex collectione codicis R deriuata esse probatur lectionibus. primarium ordinem esse a collectore R institutum atque a collectore A mutatum, ut noua materies commodius ad consilium synodi Ephesensæ Πρακτικά componendi adaptaretur, in commentatione exposui academica quam



supra attuli. simul in disponenda ea parte quæ ipsis synodi gestis præcederet, collector A Cyrilli epistolam synodicam ad Nestorium [A 23 = V 6], quantum potuit, etiam contra temporum rationes ceteris postposuit, ut partem certe materiæ ex collectione R desumptæ commode adnectere posset. hæc igitur clara et omni dubitatione immunia; difficulter explicatur quomodo factum sit ut initio Cyrilli epistula ad monachos, principium et radix controuersiæ inter Cyrillum et Nestorium omitteretur.<sup>1)</sup> uidetur sane collector A materies ista dogmatica quam ex collectione R deprompsit, adeo utilis et copiosa apparuisse, ut epistula illa carere posse lectores crederet. præterea eadem Theodoretæ epistolæ quæ integra in Collectione Casinensi 183 extat, pars desumpta est in A 128 atque in R 29; in sermone Procli [A 19 = V 19] describendo A usum esse collectione R [47] probatur lectionibus, cf. uol. I 4 p. XI.

Molestè accidit ut exemplari unde codex Atheniensis deriuatus est, casu quodam graue damnum inferretur, quo factum est ut inter 36 et 37. 38 multa in codice desint, quæ antiquæ collectioni infuisse pro certo potest haberi. secundum ea quæ uol. I 4 p. VIISq. exposui, hæc fere intercidisse non sine probabilitate quadam conici potest, quoniam in hac certe parte quæ ad ipsa synodi gesta pertinet, A præter additamenta proxime ad collectionem primariam S et ad uersionem Latinam [CT] accedit:

CT 29 [V 28]

S 45 = CT 47 [V 98]. errore antiquo hanc epistolam falso loco positam fuisse exposui uol. I 4 p. VIII.

S 46—48 = CT 33. 31. 32 [V 66—68]

sequebatur sermonum collectio S 78—81 = CT 51—54 [V 76. 78. 75. 77].

CT 55 [V 79]. S 82 [V 80], quo tamen ordine, incertum est; cf. uol. I 4 p. XXV sq.

S 49—53 = CT 30. 36. 37. 34. 38 [V 81. 85. 86. 83. 84].

De his uel illis dubitari potest; epistolam tamen quam Cyrillus statim post Nestorii damnationem Epheso ad Alexandrinos scripsit [V 28], quæ in V cum ceteris tribus eiusdem ad Alexandrinos epistulis V 26. 27. 29] coniuncta est, eodem fere loco atque in CT olim in A extitisse et in lacuna illa perisse testis esse uidetur codex Vallicellianus F 22 [J, cf. uol. I 1 p. VII sq], qui multa habet ἐκ τῶν Πρακτικῶν τῆς τρίτης συνόδου excerpta, quæ et ordine et lectionibus ita cum A concordant ut ex illo descripta ea esse putares, nisi exhiberetur epistula illa Cyrilli V 28 qua codex Atheniensis caret. excerptorem si non ipso codice A, sed eius exemplo usum esse ponas, apparebit et cur A et J concordent et quomodo factum sit ut J unam haberet epistolam quæ in codice A numquam extitit. denique conferenda sunt quæ infra de fragmento Garneriano exponam.

His extricatis transeundum est ad ipsa illa additamenta quæ in codice A noua accreuerunt illis quæ dudum ex codicum V et D progenie nota erant, atque primum quidem in ea parte quæ ad ipsa gesta pertinet:

45 relatio Iohannis comitis sacrarum largitionum ad imperatorem = Coll. Cas. 104. Winter. 9.

48 relatio synodi Orientalium ad imperatorem = Coll. Cas. 105. Winter. 10. utroque ea quæ post et propter sacram per Iohannem comitem perlatam [V 93 = A 44] gesta sunt [A 46. 47. 49—54 = S 74. 67. 70. 71. 68. 69. 72. 73] supplentur.

<sup>1)</sup> Quaternionum numeris constat initio non plus tria folia perisse [cf. uol. I 1 p. II], quorum pars primas Cyrilli orationis ad imperatorem paginas continebat. quæe restant, fortasse capitulationi sufficiebant, nullo modo longæ ad monachos epistolæ.

55. 56 epistula Antiochi præf. præf. ad Nestorium et Nestorii responsio de eius peregrinatione = Coll. Cas. 112. 113. his refellitur narratio antiquissimæ collectioni [V 109—112. CT 64. 64 a. 67. 68] inserta qua fingeant Cyrilliani Nestorium simul cum Maximiani ordinatione relegatum esse, cf. uol. I 4 p. XXIII. ceterum cf. 65 p. 76, 41. 68 p. 79, 25.

57 sacra ad Flavianum episcopum Philipporum qui locum tenebat Rufi episcopi Thessalonicensis uicariique apostolicæ sedis. pertinet ad ea quæ a mandatariis Cyrillianorum Chalcedone gesta sunt [cf. A 58. 59 = V 95. 108 cf. S 75].

Multo plura ex eis desumpta sunt quæ Orientalium et synodus et mandatarii frustra conscripserunt [cf. A 60. 61 = V 96 cf. S 76]:

62—64 tres supplicationes mandatariorum Orientalium Chalcedone ad imperatorem destinatæ = Coll. Casin. 121. 122. 123. Winter. 15—17

65. 66 epistolæ mandatariorum ad synodum Orientalium = Coll. Casin. 114. 115. Winter. 18. 19

67 epistula synodi ad mandatarios = Coll. Casin. 116. Winter. 20

68 relatio synodi ad imperatorem = Coll. Casin. 117. Winter. 21

69 epistula Theodreti ad Alexandrum Hierapolitanum, cuius locum inter mandatorios tenebat = Coll. Casin. 119. Winter. 22

70 epistula mandatoriorum ad synodum Orientalium = Coll. Casin. 120. Winter. 23

71. 72 pars sermonis et ipse sermo quos Theodoretus et Iohannes Antiochenus pronuntiarunt cum Chalcedone exirent = Coll. Casin. 125. 126. Winter. 24. 25.

Secundum temporum rationem 62—64 post 70 collocanda erant, sicut in Collectione Casinensi factum est, quæ confusio nescio an ita orta sit ut primo istæ supplicationes et sermones reciperentur, postea supplementi gratia inculcarentur 65—70. eadem confusione laborat Collectio Winteriana, quam ex codice Atheniensis gemello translata esse probavi uol. 5, 2 p. XVII.

Secuntur eorum quæ ab ipso concilio gesta sunt, supplementa in unum congesta et seorsum posita, ne conexus interrumpatur rerum quarum causa atque principium sacra illa fuit quam Iohannes comes ad synodum pertulit:

73—79 gesta d. 22. m. Iul. a. 431. quæ qua ratione quoque consilio composita sint et quomodo factum sit ut in aliis collectionibus cum eis coaluerint quæ d. 21 m. Iun. gesta sunt, exposui uol. I 4 p. XVIII sq.

80 decretum synodi contra Messalianitas = Coll. Winter. 3.

81 gesta de episcopis Cypriis = Coll. Wint. 6. decretum quod in fine gestorum extat, in collectiones canonum receptum est in L et in XIII titulos digestas, quæ Constantinopoli sub finem s. VI et initio s. VII ortæ sunt.

82 gesta de Europæ prouinciæ episcopatibus = Coll. Winter. 4. 81 et 82 in codice Graeco [cf. uol. 3 p. XIII] bibliothecæ Acœmitensium extitisse testatur Rusticus in adnotatione ad CT 45 [uol. 3 p. 119, 15].

83 epistula synodalis ad episcopos Pamphylæ = Coll. Winter. 5. recepta est in supra dictas canonum collectiones.

In his quoque translatores Collectionis Winterianæ codice Atheniensis gemello usum esse non improbabile neque tamen neglegendum quod ordo mutatus est et in Græco translationis exemplari deerat pretiosum illud uetustatis documentum quod est Latina Dionysii magistri utriusque militiæ epistula p. 119, 30 sq.

Transit collector ad Maximiani ordinationem. de qua in collectione antiquissima extitisse narrationem constitutione longe posteriore de Nestorianis firmatam [V 109—112. CT 64. 64a. 67. 68] exposui uol. I 4 p. XXIII; omissa est in Collectione primaria S, correcta in A epistulis Antiochi præf. pr. et Nestorii receptis, quæ re uera ad hoc tempus pertinebant [55. 56, cf. supra p. IIII]. præterea de Maximiani ordinatione Collectio primaria S non habuit nisi singulas Maximiani Cyrillique epistulas [S 83. 84 = V 114. 115]; in V [113] addita est synodi quæ post ordinationem illam Constantinopoli a mandatariis Cyrillianorum ceterisque qui tunc aderant, episcopis habita est, epistula qua synodi Ephesenæ decretum contra episcopos Orientales [V 91] ad episcopos Epiri ueteris mittebatur. omnes has tres epistulas habet etiam collectio A [88. 89. 91], ita tamen ut pro exemplari ad episcopos Epiri ueteris misso extet illud commune quod nomine prouinciæ singularis carebat [cf. uol. I 3 p. 70, 10]. sed magnam uariamque illis materiem addit imprimis ex eis desumptam, quæ a synodo ista Constantinopolitana siue, ut Græce appellatur, ἐνδημούση gesta sunt. cuius relatio de Maximiano electo ad Cælestinum missa [84] initium facit, adnectuntur uersiones epistularum quas Cælestinus rescripsit [85—87], præter eam quam Maximiano ipsi destinauit [Coll. Veron. 24]. feliciter accidit ut exemplaria Latina in Collectionem Veronensem [26. 23. 25] reciperentur; sæpe enim translator Latina non intellexit, uocabula falso coniunxit, talia conscribillauit quæ nisi exemplar comparauerit, etiam sagacissimo interpreti meras obtrudunt caligines. distant igitur hi fetus hominis indocti ab illis Cælestini epistularum [Coll. Veron. 1. 2. 5. 6] translationibus quæ cunctis collectionibus Græcis communes sunt [V 9—12] et quamuis non elegantes coloremque Latini, non Græci sermonis præ se ferentes, tamen intellegi possunt, sed proxime accedunt ad barbariem uersionis quæ epistolæ Cælestini ad synodum a legatis sedis apostolicæ post ipsum exemplar Latinum Ephesi lecta est [V 106 uol. I 3 p. 54, 12 sq. Coll. Veron. 7]. ceterum istæ confestim atque indiligenter ab interprete undecumque arrepto confectæ uersiones exemplaria transferunt optima et antiquissima. quod ut probetur, sufficit apparatus criticum epistularum 23. 25. 26 Collectionis Veronensis perlustrare; hic satis sit adnotare epistolam ad σύνοδον ἐνδημούσαν recte in uersione Græca [A 85] inscribi, in Collectione Veronensi [26, uol. I 2 p. 98, 7] falso adici *apud Ephesum constitutæ*.

Epistulis Maximiani ad Cyrillum Cyrillique ad Maximimum [88. 89], quæ, sicut dixi, et in V [114. 115] et in S [83. 84] extant, adicitur Cyrilli epistula ad mandatarios [90], cuius uersio in Collectione CT 66 instar Cyrilli ad Maximianum epistolæ posita est. synodi Constantinopoli degentis epistolam encycliam [91 = V 113, cf. quæ supra de exemplaris diuersitate exposui] secuntur decretum [92] contra Anastasium episcopum Tenedi fidum Nestorii socium [cf. uol. 4 p. 204, 6] libellusque Petri Traianupolis episcopi ad eandem synodum destinatus [93]; similis Iuliani episcopi Serdicæ libellus [94] non ad illam, sed ad synodum Rufi Thessalonicensis atque episcoporum dioecesis Illyricæ directus est, ad quam metropolis Daciæ mediterranæ pertinebat. quod Iulianus ab Irenæo *insontem se a fraterna* (i. e. Nestorii) *punitione seruans ad multa milia periculorum peruenire* prælegisse dicitur [uol. 4 p. 204, 11], inde explicauerim quod eius pænitentia a Rufo et coepiscopis Illyricis non recepta est.

Finem facit alterius partis quæ ad ipsa gesta pertinet, in V 118 [epistula Cyrilli ad Valerianum (119) appendix est in locum non aptum detrusa] et S [85] satisfactio quam Cyrillus ad imperatorem destinauit, postquam ex custodia Ephesena Alexandriam effugit [cf. *Sitzungsber. d. Wien. Akad. d. Wiss.* 208, 4 p. 16 sq.]. cui [96] A præ-

misit [95] epistulam et eam satisfactionis causa eodem fere tempore a Cyrillo ad Acacium Berœensem scriptam propter litteras quas iste ad imperatorem miserat [p. 141, 39. 69, 31. 147, 16 uol. I 3 p. 32, 3], adnectitur autem primum sacra qua concilium Ephesenum dissolutum est [97 = Coll. Cas. 122], deinde materies, ut ita dicam, Romana [98—101], cuius tamen exemplaria Latina a nemine eorum qui gestis Ephesenis transferendis operam dederunt, digna habita sunt quæ in collectiones Latinas reciperentur. ex epp. 98. 99 apparet quanta auctoritate Flavianus Philippensis qui Rufi uicarii apostolicæ sedis locum tenebat, et Romæ et Constantinopoli auctoritate floruerit, cf. ep. 57. difficultas quædam inest Xysti epistulis ad Cyrillum [100] et tractoriæ [101], quam diuulgandam singulisque episcopis tradendam dedit Cyrilli legatis Hermogeni atque Lampetio episcopis Aegyptiis. qui adfuerunt Xysti ordinationi; aliquanto igitur ante d. 31 m. Iul. a. 431 Alexandria profecti erant Cælestino nondum defuncto. iam quaeritur ad quem Cyrilli quam illi Romam portarunt [p. 143, 26], epistula directa fuerit, et si quis facile fieri potuisse dicat ut Xystus epistulam decessori destinam a se sumptam esse scriberet, postulo ut commode explicet uerba quæ in eadem Xysti epistula leguntur p. 144, 1: ἤρκει μὲν γὰρ κάκεινα ἃ πρὸ τούτου διὰ τε τῶν τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκκλησίας κληρικῶν καὶ ὕστερον διὰ τῶν διακόνων τῆς σῆς ἀγιότητος ἔμπλεω πάντων ἀναγκαίων ἀπέστειλα. quomodo Xystus ante ordinationem epistulam non priuatam, sed decretalem per diaconos Cyrilli emittere poterat? etiam antea alteras litteras per clericos Constantinopoli Romam missos dedit de eodem negotio, quas non alias esse nisi illas quas Cælestinus d. 15. m. Mart. a. 432 ad synodum Constantinopoli degentem [Coll. Veron. 26 = A 85, cf. supra p. v] scripsit, cognouit Tillemontii sagacitas [XIII p. 779]. hæc non aliter extricari posse uideo nisi ita ut Cælestinum morbo letali diutius laborasse ponatur Xystumque archidiaconum eius uice functum et epistulas illas quæ Cælestini nomine feruntur in Collectione Veronensi 23—26, atque posteriorem Cyrilli diaconis traditam scribendas curasse.

Accedimus ad ultimam collectionum Ephesenarum partem, quæ in A specialem exhibet inscriptionem Ἀρχὴ τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῆ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν. quam in Collectionibus S et CT pauca tantum continuisse, sine quibus stare omnino non poterat, neque multa in V accessisse exposui uol. I 4 p. XXVI sq. præter Collectionem Casinensem, ubi Irenæi libri alter et tertius [uol. 4 p. 114, 39] a Rustico excerpti sunt, magna epistularum copia aucta est hæc pars in A:

- 103 sacra ad Acacium Berœensem missa = Coll. Casin. 140
- 105 propositio Iohannis Antiocheni eiusque sociorum Acacio Berœensi oblata et ab illo ad Cyrillum directa = Coll. Casin. 142
- 106 Acacii Berœensis epistula ad Alexandrum Hierapolitanum = Coll. Casin. 144
- 107 Cyrilli epistula ad Acacium Berœensem = Coll. Casin. 145
- 108 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum scripta, sed ab illo non recepta = Coll. Casin. 169
- 115. 116 Cyrilli epistolæ ad Iohannem Antiochenum
- 117 Cyrilli epistula ad apocrisarios suos Constantinopolim = Coll. Casin. 173
- 118 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum
- 119 eiusdem epistula ad episcopos Orientales de pace = Coll. Casin. 77 [hoc posita loco a Rustico, ut clausula quodam modo esset partis prioris quam e Collectione T desumpserat]

- 120 eiusdem epistula ad imperatorem de pace  
 121 eiusdem epistula ad Xystum  
 123 eiusdem epistula ad Maximianum.

Quoniam pax quam Cyrillus cum Iohanne conclusit, acerrimis eius sectatoribus displicuit, multas pro illius defensione epistulas emisit, quarum una in Collectionem CT [76 = V 128], duæ in Collectionem S [90. 91 = V 128. 132] peruenere, plura in Collectionem V [128. 129. 131. 132]; accedebant alia quæ ad controuersiam de Theodoro Mopsuhesteno paulo post pacem exorta pertinent [V 133 = S 92. V 134. 135, cf. *Abhdlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 90]. omnia præter Cyrilli epistulam de apompæo ad Acacium Scythopolitanum redeunt in A; adiectæ sunt Cyrilli altera epistula ad Maximianum [126] et ad Eusebium presbyterum [130], præterea tomus Procli ad Armenios [cf. t. III 2 p. XXVII] et Cyrilli epistolæ duæ ad Successum [135. 136], quæ in hac parte Collectionis V deerant et sæculo nono uel etiam postea additæ sunt [cf. uol. I 6 p. VI]. de A 128 ex R 29 desumpta supra p. III locutus sum.

Non eodem modo, sicut supra [p. II] dixi, antiquissima Gestorum Ephesenorum collectio cuius nunc umbra tantum incerta diuinari magis quam delineari potest, in eam creuit molem quam qui nunc Gesta illa edit, proponere debet. uersioni Latinæ antiquæ ipsi nihil fere adiectum est; alter Collectionis S liber periit; uariorum opera uariisque temporibus augeri perrexit Collectio V. aliter res se habet in Collectione A. composita est ab uno homine docto curioseque codices perscrutato quorum magna ei præsto erat copia. orthodoxiæ eum Constantinopolitanæ fideliter deditum fuisse non licet dubitare, sed ad sæculum pertinuit a controuersiis rixisque quales Cyrillus et Antiocheni agitabant, non minus remotum quam Photius se in notis illis exhibet quas Cyrilli apologiæ contra Theodoretum adpersit. usus est quocumque modo libris Irenæi; neque enim casu accidere potuit ut eandem sermonis Theodreti partem in collectionem [71] reciperet quam ille in Tragœdiam [Coll. Casin. 125]. unde si cui satis animi fuerit ut aut omnia aut plurima quæ Collectioni A et Casinensis parti alteri communia sunt, ad Irenæi libros referat, non acriter obloquor, sed teneatur uelim illum et collectorem A longe diuersa uoluisse. Irenæi finis erat amicum iniuste damnatum ulcisci Iohannisque Antiocheni prodicionem perstringere, quod consilium non sine calliditate Rusticus in impugnationem uertit concilii Constantinopolitani alterius. ab eiusmodi studiis quam longe distet collector A, optime intelleges si ea quæ de pace Cyrilli Iohannisque in opus suum recepit, comparaueris cum eis quæ Rusticus ex Irenæo excerpsit. alienus erat a uetustis partium ecclesiasticarum studiis odiisque quantum per sæcula illa licebat, iste homo non spernendus, immo testis est in orthodoxiæ Constantinopolitanæ castris quamuis seuera disciplina coercitis studium amoremque historiæ non prorsus euanuisse. cui temporis adscribendus sit, in incerto relinquendum esse uidetur, iconoclastarum tamen sæculo eum superiorem fuisse coniecerim.

## III

## DE COLLECTIONIBVS MINORIBVS

Codex Vallicellianus C 4 bomb. s. XIII [U] ab homine docto conscriptus præter excerpta multa et uaria continet f. 252<sup>r</sup>—279<sup>u</sup> collectionem Cyrillianam, quam infra descripsi. præter epistulam ad Eulogium [2 = V 132] collector ordinem chronologicum sequi uoluisse uidetur. materies ei præsto erat rara et pretiosa:

Cyrilli commonitorium ad Posidonium diaconum nusquam alibi inuenitur, epistula ad Eusebium presbyterum tantummodo in A [130], epistolæ ad Maximum [14. 15], ad Proclum [17], ad Acacium [18] in R [43. 44. 39. 36]. neque tamen ex R desumptæ sunt; cf. quæ in altera ad Maximum epistula [*Abhndlg. d. Bayer. Akad. d. Wiss.* XXXII 6 p. 21, 26] U contra R ceterosque codices seruauit.

Codex Vaticanus 504 bomb. membr. s. XII pulcre sed plurimis compendiis scriptus [E] Maximi confessoris scriptionibus interspersam f. 148<sup>r</sup>—150<sup>u</sup> habet collectionem Cyrillianam uno sermone insignem, qui præter uersionem Latinam alibi non extat. maxima collectionis pars spectat ad pacem Cyrilli atque Iohannis.

De codice Musei Britannici Arundeliano 529 = Add. 10445 a. 1111 conscripto [H] rettuli uol. I 1 p. VII; collectiuncula quam in hac uoluminis I parte descripsi atque edidi, incipit f. 19<sup>r</sup>. codex Parisinus 1115 secundum subscriptionem<sup>1)</sup> quam publicauit Th. Schermann *Text. u. Unters.* 28, 1 p. 6 [cf. Diekamp *Doctr. patr.* p. XX], finitus est d. 14. m. Mart. a. 6784 [= 1276 p. Chr.] feria VII, descriptus ex codice in uetere bibliotheca ecclesiæ Romanæ inuento, qui scriptus erat anno 6267 [= 759 p. Chr.]. codici tamen anni 1276 præmissa et adnexa sunt recentiora non ante s. XIII perscripta:

f. 1<sup>r</sup> περί ἐνώσεως τοῦ δαμασκηνοῦ: ἔνωσις ἐστὶ διεστώτων πραγμάτων κοινωνικὴ συνδρομὴ· γίνεται δὲ κατὰ τρόπους ἰβ: des. μετὰ τὴν ἔνωσιν, τῆς φυσικῆς ιδιότητος: —

f. 2<sup>r</sup>—f. 4<sup>r</sup> δόγμα λατίνων γραφὲν ὑπὸ τῶν πρέσβειων τοῦ πάπα<sup>2)</sup> εἶτα ἀνασκευασθὲν παρὰ βαρλαάμ μοναχοῦ. inc. ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς μία εἰσὶν ἀρχὴ τοῦ ἁγίου πνεύματος. des. in ipso contextu ὅτι ἡ τοῦ προβάλλειν ιδιότης πρὸς μὲν τὸ πνεῦμα, πρόσω— [sic]

Alius et generis et manus [X<sub>1</sub>] sunt quae secuntur:

f. 4<sup>u</sup> θεοδωρήτου πρὸς ἰωάννην ἀντιοχείας. Ὅ πάντα σοφῶς = A 128. epistulae pars altera deest sicut in AR; post finem excerpti habetur: ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ τετραδίῳ δ' εὐρήσεις κεφάλαια τῆς πέμπτης συνόδου. ἀνάγνωθι οὖν κεφάλαιον ιγ καὶ ἐπιστολὴν βιγιλίου πάπα: — referenda sunt ad f. 34—38 codicis antiqui.

κυρίλλου ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου πρὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίναίς [sic]· οὐ ἡ ἀρχὴ· σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικόν· Πιστεύομεν δὲ ὁμοίως — προσκυνουμένη τριάς [uol. I 5 p. 63, 13—16]

κυρίλλου ἐκ τοῦ λόγου τοῦ πρὸς τὸν βασιλέα θεοδόσιον· οὐ ἡ ἀρχὴ· τοῖς [sic] ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω· καὶ μεθ' ἕτερα· Καὶ μὴν ἀνδρα λέγων — χν ἰν [uol. I 1 p. 66, 22—26]

τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ προσφωνητικοῦ λόγου ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσι [sic] περί τῆς ὀρθῆς πίστεως· οὐ ἡ ἀρχὴ· τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον καὶ μεθ' ἕτερα·

f. 5<sup>r</sup> Γέγονεν ἄνθρωπος ὁ μονογενῆς — τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιόν [uol. I 5 p. 56, 3—9]

τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς νεστόριον ἐπιστολῆς· ἥς ἡ ἀρχὴ· τοῦ ὄρσ ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς ὁ φιλῶν πρᾶ ἢ μρᾶ καὶ μεθ' ἕτερα· Εἰ γὰρ καὶ ἔστιν — θυ καὶ πρς [uol. I 1 p. 39, 20—23]

Ξύστου πάπα πρὸς κύριλλον· Ἡσθην = A 100

<sup>1)</sup> In fine codex habet τοῖς πεντακοσίσις, non τοὺς πεντακοσίους.

<sup>2)</sup> Cf. Krumbacher: *Gesch. d. byzant. Literatur*<sup>2</sup> p. 294.

- f. 5<sup>u</sup> ἐκ τῶν κεφαλαίων τοῦ ἁγίου κυρίλλου γραφέντων κατὰ τοῦ δυσσεβοῦς νεστωρίου καὶ μεμφθέντων παρὰ θεοδωρίτου κεφάλαιον θ'. Εἴ τις φησί—θεοσημίας ἀνάθεμα ἔστω:— ἐρμηνία κυρίλλου [uol. I 5 p. 23, 20—27]:— μέμψις θεοδω-
- f. 6<sup>r</sup> ρίτου [uol. I 6 p. 133, 4—134, 15]:— ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου [uol. I 6 p. 134, 16—135, 22]. apparet excerptorem codice usum esse stirpis Ψ, cf. uol. I 6 p. IIII.
- f. 7<sup>r</sup> Ξύστου τοῦ μακαριωτάτου πάπα Ῥώμης διαδόχου κλεστίνου πρὸς κύριλλον. Χάριν ὁμολογοῦντες = A 101.
- f. 7<sup>u</sup> θεῖον γράμμα πρὸς τὴν ἐν ἐφέσω ἁγίαν σύνοδον ἀπολύων πάντας τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν κύριλλον καὶ μένονα [sic] τοὺς ἀγιωτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις. Ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν = A 97
- f. 8<sup>r</sup> initio paginæ incipit codex a. 1276 [X]:

τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐρμηνεία εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγελίου [15, 26] τὸ δταν ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ παρὰ τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται. Ἐπειδὴ ὁ υἱὸς ἐστὶν ἡ ἀλήθεια καὶ ὁ πατὴρ δίδωσι τὸ τοῦ υἱοῦ πνεῦμα, τουτέστι τῆς ἀληθείας, οὐχ ὡς ξένον αὐτοῦ τοῦ υἱοῦ δίδωσιν αὐτό, ἀλλ' ὡς αὐτοῦ ἴδιον. καὶ ἐμφυσῶν πάλιν ὁ υἱὸς τὸ πνεῦμα [Ioh. 20, 22] δίδωσιν ὡς ἑαυτοῦ τὸ τοῦ πατρὸς πνεῦμα· τῶν γὰρ τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς φυσικῶν ἀγαθῶν οὐσιωδῶς ὑπάρχων ὁ υἱὸς κοινωνῶς ἔχει τὸ πνεῦμα, ὡσπερ καὶ ἡμεῖς ἕκαστος τὸ ἴδιον ἐν αὐτῷ πνεῦμα συνέχει καὶ ἐκ τῶν ἐνδοτάτων σπλάγχχνων εἰς τὸ ἔξω προχεῖ. δι' ὃ καὶ σωματικῶς ἐμπεφύσηκεν ὁ Χριστὸς δεικνὺς ὅτι καθάπερ ἀπὸ στόματος τοῦ ἀνθρωπίου πρόεισιν πνεῦμα σωματικῶς, οὕτω καὶ ἐκ τῆς θείας οὐσίας θεοπρεπῶς προχεῖται τὸ ἔξ αὐτῆς. ὅτε τοίνυν τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τοῦ τε θεοῦ καὶ πατρὸς ἐστὶ καὶ τοῦ υἱοῦ, πῶς οὐχὶ πάντως μίαν ἔξουσι καὶ τὴν οὐσίαν; ἐπεὶ οὖν ὁμοούσιοι ὁ πατὴρ καὶ ὁ υἱός, λεκτέον ὅτι ὁ πατὴρ διδούς τὸ πνεῦμα χορηγεῖ αὐτὸ δι' υἱοῦ καὶ ὁ υἱὸς διδούς δηλοῖ ὅτι ὁ πατὴρ δίδωσιν, ἔξ οὗ τὰ πάντα. locum in Cyrilli qui seruatī sunt libris frustra quæsiui.

ἐπιστολὴ ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου ἀντιοχείας κτλ. incipit collectio HX, cuius partem Ephesenam in hac uoluminis primi parte p. 173 sq. descripsi et edidi. inferior f. 8<sup>r</sup> et superior f. 8<sup>u</sup> pars a librario uetusto uacua relicta est, sine dubio propter damnum aliquod exemplari illatum; quæ exciderunt [cf. quæ ad uol. I 4 p. 8, 3 adnotauī], suppleuit is [X<sub>1</sub>] qui additamenta f. 4<sup>u</sup>—7<sup>u</sup> scripsit, codice usus siue ipso A siue eius gemello, sicut probatur lectione καταπαῦσαι p. 8, 8 qua X<sub>1</sub> cum AJ (E) consentit contra H et ceteros. atqui epistolæ quas X<sub>1</sub> florilegio de spiritu sancto sine certa ratione interspersit, omnes ex A [128. 100. 101. 97] siue eius gemello desumptæ sunt. apparet igitur librarium X<sub>1</sub> ex eodem codice lacunam illam suppleuisse et epistulas quocumque modo poterat, florilegio undecumque arrepto addidisse, exemplo plectus codicis uetusti [X], in quo et ipso excerpta de spiritu sancto collectioni præcessisse testatur quæ nunc codicis antiqui prima est pagina [f. 8<sup>r</sup>]. quia uero spatium f. 4<sup>u</sup>—7<sup>u</sup> ei non suffecit, duas epistulas et eas ex collectione A desumptas perscripsit post subscriptionem illam codicis uetusti quæ extat f. 306<sup>u</sup>, in folio quod sequitur:

f. 307<sup>r</sup> κυρίλλου πρὸς θεόγνωστον καὶ χαρμόσυνον πρεσβυτέρους καὶ λεόντιον διάκονον διάγοντας ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ ποιουμένους. κύριλλος θεογνώστω κτλ. = A 117

ἐπιστολὴ ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον. τῷ δεσπότῃ μου κτλ. = A 118

folio ultimo [308] eadem manu recenti atque f. 1<sup>r</sup>—4<sup>r</sup> perscripta sunt: ἐκ τῆς βίβλου τῆς συντεθείσης παρὰ κύρου ματθαίου ἱερομοναχοῦ κατὰ λατίνων [cf. Krumbacher<sup>2</sup> p. 110]. αἱ διὰ τοῦ υἱοῦ λέγουσαι τὸ ἅγιον πνεῦμα ῥήσεις παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων. Οὐ δέον δὲ κάκεινας οἶμαι παραλιπεῖν. des. τὸ γὰρ πῶς οὐδὲ ἄγγελοις ἐννοεῖν δέδοται.

6

## III

## FRAGMENTVM GARNERIANVM

Iosephus Garnier in præfatione quam Marii Mercatoris operum parti posteriori Parisiis a. MDCLXXIII editæ [cf. uol. V I p. VII] præmisit, p. XXXVII. XXXVIII Dalmatii archimandritæ epistolam ad synodum Ephesenam synodique ad illum publicavit, 10 utramque, inquit, ex eodem codice Vaticano desumptam. quem ut reperirem cum mihi non contigisset, litteræ uero sine dubio genuinæ essent, eas hic ex illa editione repetere constitui, ne quis librum iam fere inutilem hominis obliuione digni consulere cogeretur:

Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα πρὸς τὴν ἁγίαν ἐν τῇ Ἐφεσίων πόλει σύνοδον παρὰ Δαλματίου 15 τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιμανδρίτου

Τὴν ἐπιστολὴν τὴν πεμφθεισάν μοι παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου ἐδεξάμην καὶ γνούς τὰ ἐν αὐτῇ ἐμπερόμενα ἐν πρώτοις μὲν ἐλυπήθην σφόδρα διὰ τὰς συμβεβηκυίας ὑμῖν περιστάσεις τε καὶ θλίψεις (ἐγγέγραπτο γὰρ ἐν τῇ ἐπιστολῇ ὅτι τινὲς τῶν ἁγίων πατέρων αὐτόθι διάγοντες ἐκ τῆς στενοχωρίας ἐτελεύτησαν), λοιπὸν δὲ γινώσκετε ὅτι ἐτοίμως ἔχω 20 πᾶσαν κέλευσιν ὑμῶν πληρῶσαι καὶ ἐν οὐδενὶ παρείδον ἢ παραβλέπω ἢ ἡμέλησα, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐστὶ τὸ πρᾶγμα καὶ ἀρμόζον πρὸς τὸν θεόν· οὐδεὶς γὰρ δύναται ἀποστήναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος καὶ ἄλλα τινὰ βουλεύεσθαι. οἱ γὰρ ὀρθοτομοῦντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τοῦ θεοῦ ζῶντος καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, οἱ δὲ ἀφιστάμενοι ἀπὸ τῆς τοῦ θεοῦ χάριτος κατηραμένοι εἰσίν, ἐρ- 25 ριμμένοι εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ὡς καὶ Νεστόριος καὶ οἱ ὁμόφρονες αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ. ὁ γὰρ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφαίδρυνε καὶ ὠικοδόμησε τὴν ἁγίαν σύνοδον πᾶσαν καὶ τοὺς κόπους ὑμῶν καὶ ἰδρώτας προσεδέξατο. εὐχαριστοῦμεν οὖν τῷ θεῷ τῷ οὕτως εὐοδώσαντι καὶ τὴν νίκην ὑμῖν παρασχόντι ὑπὲρ τῆς πίστεως. Εὐχεσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην.

30 Ἄντίγραφον πεμφθὲν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κύριον Δαλμάτιον

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη σύνοδος ἢ συναχθεῖσα ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει κατὰ κέλευσιν Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων δεξα- μένη τὴν ἐπιστολὴν τὴν πεμφθεισαν παρὰ Δαλματίου τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιμανδρίτου καὶ πατρὸς τῶν μοναχῶν καὶ εὐρούσα αὐτὸν σπουδαίως κινηθέντα καὶ διὰ τεσσαράκοντα καὶ 35 ὀκτὼ ἐτῶν ἐξελθόντα αὐτὸν ἐκ τοῦ κελλίου αὐτοῦ καὶ ἀπελθόντα πρὸς τὸν εὐσεβέστατον καὶ φιλόχριστον βασιλέα καὶ διδάξαντα αὐτὸν πάντα τὰ παρακολουθήσαντα καὶ γεγενημένα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀνοσίου Νεστορίου ηὐχαρίστησεν Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ θεῷ ἡμῶν τῷ οὕτως κινήσαντι ὑμᾶς ἀντιλαβέσθαι τοῦ ὀρθοῦ δό- γματος τῆς πίστεως ἡμῶν [καὶ] τοὺς ἡμῶν κόπους καὶ ἰδρώτας ἐμφανεῖς καταστήσαντα οὐ μόνον 40 τοῖς εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀγιωτάτοις ἀρχιμανδρίταις καὶ παντὶ τῷ φιλοχρίστῳ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ. τίς γὰρ ἄλλος ἀνθρώπων συνεβάλετο ἡμῖν εἰ μὴ μόνον ἢ ὑμετέρα ἀγιότης; διὰ γὰρ ἄλλου οὐκ ἐφανέρωθη ἡ ἀλήθεια εἰ μὴ παρ' ὑμῶν, τουτέστι τοῦ κύρου Δαλματίου. τούτου χάριν πάντες ἡμεῖς τὰς χεῖρας ἐκτείνομεν πρὸς τὸν φιλάν-



θρωπον καὶ ἀγαθὸν θεὸν ὑπὲρ εὐζωίας καὶ σωτηρίας τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων καὶ τῆς ὑμετέρας ἀγιωσύνης. παρακαλοῦμεν οὖν ὑμᾶς ἐπὶ πλείον προστίθεσθαι ἡμῖν καὶ ἀναπληροῦν τὸν τόπον ἡμῶν ἐν τοῖς αὐτόθι ἀνακύπτουσι περὶ τῆς πίστεως. ὡς γὰρ ἔγνωμεν, [ὅτι] καὶ πρὸ τοῦ ἐπιδηῆσαι Νεστόριον ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπεκάλυψέν σοι τὰ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ὁ θεὸς καὶ [ὅτι] πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις ἐν τῷ κελλίῳ σου ἔλεγεσ· 5 προσέχετε ἑαυτοῖς, ἀδελφοί, ὅτι κακὸν θηρίον ἐπεδήμησεν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ πολλοὺς ἔχει βλάψαι τῇ διδασκαλίᾳ αὐτοῦ.

Ἡ ἀγία καὶ ὁμοούσιος τριάς φυλάξει σε ἐρρωμένον ψυχῇ καὶ σώματι ἀνυμνοῦντα Χριστὸν τὸν θεὸν ἡμῶν. ὑπερέυχου ὑπὲρ ἡμῶν, ὀσιώτατε ἀδελφέ.

2 προτίθεσθαι Garnier

4. 5 ὅτι deleui

6 ἑαυτοῦς Garnier

Scripta sunt hæc paulo post V 67. 66 neque neglegendum ab istis fere incipere magnam illam lacunam exemplaris codicis A, qua inter A 36 et 37 multa interciderunt [cf. uol. I 4 p. VII et supra p. III]. conicere igitur licet has duas epistulas collectioni A olim infuisse indeque in codicem istum Vaticanum peruenisse non aliter quam alia frustula in codices J et X<sub>1</sub>.

Tristi animo hanc partem qua finitur Actorum Græcorum Ephesensorum textus, concludo. sicut enim iam certior factus sum, huius operis inde ab initio fautor et adiutor strenuus et fidelis, Iohannis Scholastici Academiæ Bauaricæ iussu atque mandato editor, W. Beneševič crudeli et iniusto iudicio per tres annos in exilium durum atque periculosum missus non suis tantum atque amicis, sed studiis quoque et litteris per magnum temporis spatium ereptus est. qua semper excellebat animi fortitudine uirili et Christiana, calamitatem se indignam subiit uere confessor. utinam siue toto siue quod omnes optamus, breuiore tempore relegationis peracto infractis corporis animique uiribus redeat.

Monachii m. Octobri a. h. s. XXVIII

**E. Schwartz**

## CORRIGENDA

p. 95, 19 in codicum catalogo add. W

inscr. ὅτε χαρείσιος προσήλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν W

p. 96, 1  $\overline{\pi\eta}$  MW      2 τούτων VMPSDW $\Lambda\kappa$       6 δέον] δέ W      ἐπί] εἰς W      8 ὀνό-  
 ματα MSDW $\Lambda\rho\tau\upsilon$       ἀπό] ἐκ W      9 τὸ τηνικάδε om. MPSDW      10 εὐαγγελικὴν καὶ ἀπο-  
 στολικὴν VMPSDW      13 ἀσεβῶν ἔμπλεων W      14 τοὺς ἀθλίους ἐκείνους παρεσκεύασαν VMPSDW  
 15 ἐπιδηλωθεῖς W      16 πίστεως ἔκθεσις W      17 κακοδοξίας om. MPSDW      19 inscr. οἱ  
 ἐπιδοθέντες λίβελλοι παρὰ χαρείσιου πρεσβυτέρου W      θεοφιλεστάτη VMPSDW      22 ἐπηκόοις W  
 25 ὁ om. MPSDW      26 δς om. VMPSDW      τὴν — πίστιν W      27 βασιεῖς SDW      28 ἐλ-  
 θούσαν W      29 τοῦτο om. W      ἰδίαν VMPSDW      31 τῇ ὑμετέρα προσπίπτω VMPW  
 διδάσκων VMPSDW      γὰρ AW om. VMPSD      32 μέτοχοι SDW      33 παρεσκεύασαν W  
 34 τοῦ APW τῆς VMSD

p. 97, 2 τῆς] τῶν PW      2/3 ἀγιωσύνην πάντως PW      5 ἀγίων πατέρων] πατέρων ἀγίαν W  
 6 ἔξουθενήσας VMPSDW      8 αἰρετικῆς οὐσα W      9 ἀξίως W      10 ὁσιότητος δέομαι W  
 15 ὁ om. VMPSDW      ἀγιωσύνης W      16 κτίστην AVMPSPDW      17 τὸν υἱὸν αὐτοῦ om. W  
 19 τὴν VMPW $\Lambda\rho\tau\upsilon$  διὰ τὴν SDA $\Lambda\kappa$       23 εἰς<sup>2</sup>] καὶ εἰς PW      24 ἔδωκα MW      ὡς προ-  
 γέγραπται om. W

# COLLECTIO SEGVIERANA

Capitulatio deest in S; composui titulos singularum epistularum quales extant in codice

S Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς γ̄ συνόδου

- 1  $\bar{\alpha}$  Cyrilli epistula ad monachos = V 1  
 2  $\bar{\beta}$  Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον = V 2 5  
 3  $\bar{\gamma}$  Ἐπιστολὴ Νεστορίου πρὸς Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας διὰ Λάμπωνος πρεσβυτέρου καὶ μονάζοντος = V 3  
 4  $\bar{\delta}$  Λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐλαβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως παρὰ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας = V 7  
 5  $\bar{\epsilon}$  Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίνας. in 10  
 fine subscribitur τέλος λόγων προσφωνητικῶν παρὰ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὰς εὐσεβεστάτας δεσποίνας = V 150  
 6  $\bar{\zeta}$  Ἴσον σάκρας παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως Θεοδοσίου πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας = V 8  
 [7]  $\bar{\eta}$  Cyrilli epistula ad Nestorium = V 2 15

D Ταδε εἰσὶ τὰ περιεχόμενα ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς οἰκουμένης τρίτης συνόδου ἐπὶ Θεοδοσίου βασιλέως κατὰ Νεστορίου τοῦ αἰρετικοῦ

- (1)  $\bar{\alpha}$  Ἐπιστολὴ Κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου πάπα Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ πρεσβυτέρους διακόνους μοναχοὺς καὶ πάντας πιστοὺς, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ μὲν τινες κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐν Ἀλεξανδρείαι τῶν σὺν ἡμῖν. ἡ δὲ τοιαύτη ἐπιστολὴ ἐστὶ προφυλακτικὴ τῆς ἀναφύσεως αἰρέσεως καὶ δι- 20  
 δακτικὴ τῆς ὀρθῆς πίστεως.  
 (2)  $\bar{\beta}$  Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἠνίκα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ ἀιδέσιμοι καὶ πίστεως ἄξιοι παραγεγόνασιν ἐν Ἀλεξανδρείαι.  
 (3)  $\bar{\gamma}$  Ἐπιστολὴ τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν αὐτὸν ἅγιον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ Οὐδὲν ἐπικεικίας Χριστιανικῆς βε-  
 βαιότερον. 25  
 (4)  $\bar{\delta}$  Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀπὸ πάσης γραφῆς συνιστῶν τὸ κατὰ Χριστὸν μυστήριον, ἐν ᾧ καὶ πολλὰ τῶν εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν ρητῶν ἐξηγεῖται, οὐ ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ Τῆς ἐν ἀνθρώποις εὐκλείας τὸ ἀνωτάτω.  
 (5)  $\bar{\epsilon}$  Τοῦ αὐτοῦ λόγος προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις Εὐδοκίαι τῆι γυναικὶ Θεοδοσίου καὶ 30  
 Πουλχερίαι τῆι ἀδελφῇ αὐτῆς, καὶ αὐτὸς πάσης γραφικῆς γέμων μαρτυρίας, οὐ ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ Σεμνο-  
 λόγημα μὲν οἰκουμενικόν.  
 (6)  $\bar{\zeta}$  Σάκρα ἀποσταλεῖσα τῷ ὀσιωτάτῳ Κυρίλλῳ παρὰ Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεντιανοῦ τῶν αὐταδέλφων καὶ βασιλέων δι' ἧς φαίνεται ἀγανακτήσας ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος κατ' αὐτοῦ ὅτι οὐκ ἠρέσθη τῷ πρὸς αὐτὸν προσφωνητικῷ, ἀλλ' ὑποπτεύσας αὐτὸν παρατραπῆναι τῆς εὐσεβείας καὶ πρὸς τὴν γυναῖκα 35  
 αὐτοῦ καὶ τὴν ἀδελφὴν περὶ τῶν αὐτῶν ἔγραψε· δηλοῖ δὲ αὐτῷ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων συναχθῆναι εἰς τὴν μέλλουσαν γενέσθαι σύνοδον, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ Μέλει πλείστον θεοσεβείας ἡμῖν, δι' ἣν οἱ πλημμελοῦντες ἀξιοῦνται συγγνώμης.  
 (7)  $\bar{\eta}$  Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἠνίκα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἰσχυροὶ Ἄνδρες ἀιδέσιμοι καὶ πίστεως ἄξιοι 40

- S 7 ζ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολαὶ  $\bar{\alpha}$   $\bar{\beta}$  καὶ  $\bar{\gamma}$ . Πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθῶν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν = V 21
- 8 η̄ Ἄλλη ἐπιστολή = V 20
- 9 θ̄ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν Κωνσταντι-  
νουπόλει = V 22
- 10 ῑ Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν δημοσίῳ παρὰ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὡς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων = V 18
- 11 ιᾱ Cyrilli epistula ad Nestorium. in fine subscribitur Αὕτη ἡ πρώτη ἐπιστολή ἀνε-  
γνώσθη ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασι καθὼς περιέχει  
= V 4
- 12 ιβ̄ Nestorii epistula ad Cyrillum = V 5
- 13 ιγ̄ Ἴσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον περὶ τῆς ἀκοινωνησίας  
= V 6
- 14 <ιδ̄> Cyrilli epistula synodica ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 24
- 15 ιε̄ Κελεστίνου ἐπισκόπου πρὸς Κύριλλον = V 9
- D (7) η̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτι οὐκ ἐσιώπησεν ἐξ ἀκοῆς μαθῶν ἔρπειν τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐπειδὴ μοι γεγράφηκεν ἡ εὐλάβεια ὑμῶν. 20
- (8) θ̄ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ πρὸς τινα ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Οἶδα μὲν τῆς σῆς ἀγάπης τὸ εἰλικρινές.
- (9) ῑ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἀνέγνων ὑπομνηστικὸν τὸ σταλὲν παρ' ὑμῶν, δι' οὗ ἐμάνθανον ὅτι Ἀναστάσιος ὁ πρεσβύτερος. 25
- (10) ιᾱ Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔτι τοῦ Νεστορίου ἐπέχοντος τὸν θρόνον τῆς αὐτῆς Κωνσταντινουπόλεως, δι' ἧς ἀποδεικνύουσιν ἐκ παραθέσεως οἱ ταύτην προθέμενοι κληρικοὶ ὅτι τὰ αὐτὰ τῷ Σαμοσατεῖ Παύλῳ φρονεῖ καὶ ὁ Νεστόριος, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὀρκίζω τὸν λαβόντα τότε τὸ χαρτίον.
- (11) ιβ̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου νοθετητικὴ πρὸς τὸν αὐτὸν Νεστόριον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Καταφλυαροῦσι μὲν, 30 ὡς μανθάνω, τινὲς τῆς ἐμῆς ὑπολήψεως.
- (12) ιγ̄ Ἐπιστολή τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν αὐτὸν ἁγιώτατον Κύριλλον ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογητικὴ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν ὕβρεις τῶν θαυμαστῶν σου γραμμάτων.
- (13) ιδ̄ Ἐπιστολή τοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν συνόδου πρὸς τὸν Νεστόριον διαμαρτυρομένων αὐτὸν ὡς εἰ μὴ ἀποστήι τῶν διεστραμμένων αὐτοῦ δογμάτων καὶ φρονήσει καὶ διδάξει τὴν ὀρθὴν πίστιν 35 ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἐκκήρυκτος ἔσται πάσης ὀρθοδόξου ἐκκλησίας· τῇ δὲ τοιαύτῃ ἐπιστολῇ ἀνατάττονται καὶ ἃ ἀναθεματίσαι αὐτὸν προετρέψαντο, εἰς δώδεκα κεφάλαια ποσούμενα, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τοῦ σωτήρος ἡμῶν λέγοντος ἐναργῶς· ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα.
- (14) ιε̄ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ τῆς Αἰγυπτιακῆς συνόδου πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τὸν πιστὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως διεγείρουσα αὐτοὺς εἰς φυλακὴν τῆς ἀμωμῆτου πίστεως, 40 ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὅψε καὶ μόλις ἤλθομεν ἐφ' ὅπερ ἦν ἀμεινον.
- (15) ις̄ Ἐπιστολή Κελεστίνου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ρώμης πρὸς τὸν αὐτὸν ἅγιον Κύριλλον, δι' ἧς δίδωσιν αὐτῷ καὶ τὴν αὐθεντίαν τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου ἐπὶ τῇ μελλούσῃ συστῆναι συνόδῳ καὶ δηλοῖ αὐτῷ ἵνα εἰ μὴ ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ὁ Νεστόριος ἀναθεματίσῃ τὰ μιστὰ αὐτοῦ δόγματα, εὐθὺς ἐξελάσῃ τοῦτον τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἀντὶ τούτου καταστήσῃ ἕτερον, ἧς ἡ 45 ἀρχὴ· Τῇ ἡμετέρῃ συγγνώτῃ.

S 16 ις Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον. in fine subscribitur: αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὰς καταθέσεις τὰς κατὰ τῆς ἐπιστολῆς Νεστορίου, ἣτις καὶ ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν = V 10

17 ιζ Caelestini epistula ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 11

18 <ιη> Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον Ἰωάννην = V 12 5

19 ιθ Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 13

20 <κ> Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 30

21 <κα> Cyrilli epistula ad Acacium Bereoensem = V 16

22 κβ Ἀκακίου Βεροίας πρὸς Κύριλλον = V 17

23 <κγ> Cyrtilli epistula ad Iuuenalem = V 15 10

Ἴσον ὑπομνήματος τῶν πραχθέντων ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ. Ἀρχὴ τῆς συνόδου

24 κδ Sacra ad Cyrillum = V 25

25 κε Ἐδόθη τῇ πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν Δεκεμβρίων ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπάτων των δε- d.19.m.Nou  
σποτῶν ἡμῶν Θεοδοσίου τὸ τρισκαίδεκατον καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων a.430  
αὐγούστων καὶ ἀναγνωσθείσης πρᾶττεται τὰ ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ παρὰ 15  
τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου ἕνεκεν τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου cf. V 32

26—34 κέ—λδ Gesta primae sessionis primaria et sine additamentis = V 33—54. 60—62

D (16) ιζ Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς Νεστόριον νοθετητικὴ ἐν τῷ τέλει δηλοῦσα αὐτῷ καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ ἀπόφασιν αὐτοῦ, ἣν ἔγραψε τῷ ἀγίῳ Κυρίλλῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐφ' ἡμέρας τινὰς τῆς ζωῆς ἡμῶν. 20

(17) ιη Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ κληρικούς καὶ πάντα τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν, δι' ἧς δηλοῖ αὐτοῖς ἃ ἔγραψε πρὸς τε τὸν Νεστόριον καὶ τὸν ἀγιώτατον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ Πρὸς τούτους μοι διαλεχθησομένῳ οἵτινες ἐκκλησίαν ποιούσι.

(18) ιθ Τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον δηλοῦσα αὐτῷ τὸν ἐπὶ τῷ Νεστορίῳ σκοπὸν αὐτοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ Εὐχόμεθα μὲν ὡσπερ μία ἐστὶ τῆς θεότητος ἡ οὐσία. 25

(19) κ Ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην τὸν πατριάρχην Ἀντιοχείας δηλοῦσα αὐτῷ τὴν κατάστασιν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκκλησίας καὶ διεγείρουσα αὐτὸν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κακοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐγὼ που πάντως καὶ διὰ πολλῶν ἡ σὴ θεοσεβεία.

(20) κα Ἐπιστολὴ τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον, δι' ἧς δηλοῖ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς τὴν Ἐφεσον, ἧς ἡ ἀρχὴ Οὐδὲ ἐμὲ μετριῶς δάκνει. 30

(21) κβ Ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας περὶ τοῦ αἰρετικοῦ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ Οἱ σφόδρα λυπούμενοι καὶ φροντῖδι τετρωμένην ἔχοντες τὴν καρδίαν.

(22) κγ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Ἀκακίου πρὸς Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἐνέτυχον γράμμασι τῆς σῆς θεοσεβείας ἐκ τοῦ σύνεγγυς ἡμῖν ἀποδοθεῖσιν.

(23) κδ Ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον πατριάρχην Ἱεροσολύμων δηλοῦσα αὐτῷ τὰ συμβάντα 35  
ἐπὶ τῷ Νεστορίῳ καὶ διεγείρουσα αὐτὸν πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ κακοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἡυχόμεν τοῖς  
τῶν εὐδοκιμησάντων ἴχνεσι καὶ ὀρθῇ πίστει.

(24) κέ Σάκρα βασιλικὴ πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον δηλοῦσα αὐτῷ ἵνα ἀπαντήσῃ καὶ οὗτος μετὰ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς ἀγίας πεντηκοστῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἡρτηται τῆς εἰς θεὸν εὐσεβείας ἢ τῆς ὑμετέρας πολιτείας κατάστασις. 40

(25) κς Ἀρχὴ τῆς συνόδου ἐν ἣι δηλοῦται συνοπτικῶς ταῦτα, ὅσοι ἐπίσκοποι συνῆδρευσαν καὶ ὅσοι προεκάθισαν.

(26) κζ Ὅτι διαγνωσθέντος παρὰ πάσης τῆς συνόδου διελθεῖν δεκαεὲς ἡμέρας μετὰ τὴν ὠρισμένην παρὰ τοῦ βασιλέως προθεσμίαν καὶ μήπω φθάσαντος εἰς τὴν Ἐφεσον τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐδέησεν ἕξ ἀνάγκης ἐνεργῆσαι τὴν ἀγίαν σύνοδον τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νεστορίου λεγομένων. καὶ ἀπεστάλησαν ἐπίσκοποι ἐκ τρίτου καλοῦντες αὐτὸν ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον. 45  
καὶ τοῖς μὲν πρῶτον ἀποσταλεῖσι μόλις ἐποίησεν ἀπολογίαν ὡς ἵνα σκοπήσω καὶ εἰ δεῖσει με  
ἐλθεῖν, ἔρχομαι· τοῖς δὲ δεῦτερον αὐτὸν ὑπομνήσασιν μετὰ καὶ παραναγνωστικοῦ ἀπὸ τῆς συνόδου

S 35  $\overline{\lambda\epsilon}$  Ἡ καθαίρεσις = V 63

36  $\overline{\lambda\varsigma}$  Ἐπιστολή γραφείσα πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ ἡμέραι ἐν ἧ αὐτῷ Νεστορίῳ ἀπεστάλη = V 64

37  $\overline{\lambda\zeta}$  Τοῦ μακαρίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός. in fine subscribitur περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ 5  
λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, tum secuntur Ὅροι ἐπισκόπων τῶν ἐν Νικαίαι συνα-  
ναθέντων ἐν τῇ συνόδῳ· ἔκθεσις τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς Παῦλον Σαμοσατέα  
= V 140—142

γενομένου πρὸς αὐτὸν μέχρι μὲν πολλοῦ οὐδὲ ἀπολογία ἐγένετο, ὕστερον δὲ ἐξελθὼν ὁ τριβούνος Φλωρέντιος μετὰ καὶ κληρικῶν τοῦ Νεστορίου εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ μὲν τὸν Νεστόριον ἰδεῖν οὐ 10  
δεδύνημαι, ἐδήλωσε δέ μοι εἰπεῖν τῇ θεοσεβείᾳ ὑμῶν ὅτι μετὰ τὸ συναλεθεῖν πάντας τοὺς ἐπισκό-  
πους συντυγχάνομεν αὐτοῖς. τοῖς δὲ ἐκ τρίτου ἀποσταλείσιν ἰσταμένοις ἐκ πρῶιως ἕως ἐσπέρας  
οὐδεμία ἀπολογία παρ' αὐτοῦ ἐγένετο, πρὸς ἐσπέραν δὲ εἶπον πρὸς αὐτοὺς οἱ περιστάμενοι τὴν  
κατοικίαν τοῦ Νεστορίου στρατιῶται ὅτι διὰ τοῦτο ἴστανται ἐν τοῖς προθύροις ὥστε μὴ ἐπιτρέψαι  
τινὶ τῶν ἀπὸ τῆς συνόδου εἰσελθεῖν. καὶ ταύτην ἀκούσαντες τὴν ἀπολογίαν ὑπεχώρησαν. 15

D (27)  $\overline{\kappa\eta}$  Ὅτι ποιήσασα ἡ σύνοδος τὰς δηλωθείσας τρεῖς ἐπιφωνήσεις δι' ἐπισκόπων κατὰ κανόνας, ἐπεὶ ἀπέγνω  
τὴν τοῦ Νεστορίου ἔλευσιν, εἰς ἐξέτασιν τοῦ πράγματος ἐχώρησε, καὶ ἀπόντος ἐκείνου, καὶ πρῶτα  
μὲν ἀνεγνώσθη τὸ ἐκτεθὲν παρὰ τῆς ἐν Νικαίαι συνόδου ἁγίου σύμβολον, μετὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ  
πρὸς Νεστόριον παραινετικὴ ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου, εἶτα εἶπε πρὸς τὴν σύνοδον ὁ ἐν ἁγίοις  
Κύριλλος εἰπεῖν πάντας εἰ συνάδει ἡ ἐπιστολὴ αὐτοῦ τῇ ἐκθέσει τῶν ἁγίων πατέρων καὶ συνα- 20  
γορεῦει τῇ πίστει τῇ ὀρθῇ, καὶ εἶπεν ὁ καθ' ἓνα τὰ αὐτὰ τῇ ἐν Νικαίαι ἁγίαι συνόδῳ καὶ τὴν  
ἐπιστολὴν αὐτοῦ διδάσκειν καὶ διὰ τοῦτο στοιχεῖν πάντας αὐτῇ.

(28)  $\overline{\kappa\theta}$  Ὅτι μετὰ ταύτην ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τοῦ Νεστορίου πρὸς τὸν ἁγίον Κύριλλον καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν  
πάλιν ἠρώτησεν ὁ αὐτὸς ἅγιος Κύριλλος εἰ καὶ αὐθις στοιχεῖ τῇ ὀρισθείσῃ πίστει παρὰ τῶν δη- 25  
λωθέντων ἁγίων πατέρων, καὶ πάλιν πᾶσα ἡ σύνοδος ἐξεφώνησεν ἕκαστος πρὸς ὄνομα ὑπεναντίαν  
εἶναι ταύτην τῇ ἐκθέσει τῶν ἁγίων πατέρων καὶ τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου καὶ ἀνεθεμά-  
τισαν αὐτὴν καὶ αὐτὸν τὸν ταύτην ἐκθέμενον καὶ τοὺς οὕτω πιστεύοντας.

(29)  $\overline{\lambda}$  Ὅτι ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τοῦ πάπα Κελεστίνου πρὸς τὸν αὐτὸν Νεστόριον νουθετητικὴ ἐπιστολὴ, ἣτις ἀνωθεν  
ἀνεγράφη, ὡσαύτως καὶ ἡ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου.

(30)  $\overline{\lambda\alpha}$  Ὅτι προήχθησαν ἐπίσκοποι οἱ ταύτας τὰς ἐπιστολάς τῷ Νεστορίῳ κομίσαντες, καὶ ἐρωτηθέντες τίνα 30  
ἀπολογίαν ἐποίησε πρὸς αὐτάς, εἶπον μὴ μόνον ἐκ τούτων μὴ σωφρονισθῆναι, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον  
αὐτῶν διδάξαι διδαχὰς πάσης ἀσεβείας γεμούσας, ἃς καὶ ὁ καθ' ἓνα ῥητῶς ἐξεφώνησεν.

(31)  $\overline{\lambda\beta}$  Ὅτι προεκομίσθησαν χρήσεις ἁγίων πατέρων διδάσκουσαι τὴν εὐσεβίαν καὶ τὰ παρὰ Νεστορίου βλασφη-  
μηθέντα ἀλλότρια τῆς ἐκκλησίας ἀποδεικνύουσαι.

(32)  $\overline{\lambda\gamma}$  Ὅτι μετὰ ταύτας προεκομίσθησαν καὶ τετράδια ἐν οἷς ἀνετάττοντο αἱ βλασφημίαι τοῦ Νεστορίου καὶ 35  
ἀνεγνώσθησαν ἀπὸ τούτων τὰ ἔχοντα φανεράς καὶ ἀναντιρρήτους τὰς βλασφημίας.

(33)  $\overline{\lambda\delta}$  Ἀνεγνώσθη καὶ ἡ πρὸς τὴν σύνοδον γενομένη γνώμη τοῦ ἐπισκόπου Καρθαγένης Καπρεόλου, ἣν ἀπέστειλε  
διὰ Βεσουλά τοῦ διακόνου αὐτοῦ, καὶ ἀνετάχθη καὶ αὕτη τῇ πίστει τῶν ὑπομνημάτων, φανεράν  
ἔχουσα διάνοιαν ὅτι βούλεται τὰ ἀρχαῖα κρατύνεσθαι τῆς πίστεως δόγματα, τὰ δὲ νεαρὰ καὶ ἀτό-  
πως ἐξευρημένα καὶ ἀσεβῶς εἰρημένα ἀποδοκιμάζεσθαι. 40

(34)  $\overline{\lambda\epsilon}$  Ὅτι τούτων ἀναγνωσθέντων ἀπάντων ἐξηνέχθη παρὰ τῆς συνόδου ἀπόφασις κατὰ Νεστορίου καθαιρούσα  
αὐτόν, ἣν καὶ ὑπέγραψαν ἅπαντες, ἕκαστος πρὸς ὄνομα, ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ὄντες ἐπίσκοποι  
μόνον ἄνευ τῶν τοποτηρητῶν τῶν μὴ δυνηθέντων εἰς τὴν σύνοδον ἐλθεῖν ἐπισκόπων.

(35)  $\overline{\lambda\varsigma}$  Καθαίρεσις ἐγγραφὸς ἡ πεμφθεῖσα Νεστορίῳ τῇ ἐπαύριον ἡμέραι τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ, ἣς ἡ ἀρχὴ· 45  
Γίνωσκε σεαυτὸν διὰ τὰ δυσσεβῆ σου κηρύγματα.

(36)  $\overline{\lambda\zeta}$  Ἐπίσταλμα πεμφθὲν παρὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους ἐκκλησίας Κωνσταντινουπό-  
λεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέραι ἐν ἧ καὶ αὐτῷ ἀπεστάλη, οὗ ἡ ἀρχὴ· Γίνωσκει ἡ ὑμετέρα εὐλάβεια.

(37)  $\overline{\lambda\eta}$  Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου λόγος περὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ θεοῦ λόγου καὶ υἱοῦ τοῦ πατρός, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ὁ  
θεὸς ἡμεῶν ὁρθοτάτη ἔννοια εἰσοικιζομένη εἰς τὸν τῶν ἁγίων νοῦν. ἐν τῷ τέλει δὲ τοῦ  
τοιούτου λόγου κατέστρωται καὶ ἡ κατὰ Παῦλου τοῦ Σαμοσατέως ἔκθεσις τῶν τῆ πατέρων τῶν 50  
ἐν Νικαίαι, ἣς ἡ ἀρχὴ· Ὁμολογοῦμεν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν.

- S 38  $\overline{\lambda\eta}$  Δέσις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν = V 143
- 39  $\overline{\lambda\theta}$  Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης = V 144
- 40  $\overline{\mu}$  Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς = V 145
- 41  $\overline{\mu\alpha}$  Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον = V 14
- 42  $\overline{\mu\beta}$  Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμέ- 6  
νων τῆ ἀγίαι συνόδωι, γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας  
ἐπίσκοπον = V 146
- 43  $\overline{\mu\gamma}$  Τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς  
εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως = V 149
- 44  $\overline{\mu\delta}$  Θεῖον γράμμα σταλὲν τῆ ἀγίαι συνόδωι διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος δομεστικῶν τοῦ καὶ τὴν 10  
εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος  
Αὐτοκράτορες — τῆ ἀγίαι συνόδωι = V 147 [= 31]  
Οὐκ ἐνεφανίσθη αὕτη τῆ ἀγίαι συνόδωι κατὰ τὸν δέοντα καιρὸν, ἀλλ' ὑπεκρύβη διὰ Καν-  
διδιανοῦ κόμητος Νεστορίῳ χαριζομένου· μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἀνεγνώσθη, ὡς τὰ κε-  
κριμένα ἀργῆσαι. sequitur ipsa sacra Πάντων μὲν κτλ. 15
- 45  $\overline{\mu\epsilon}$  Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῆ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίαι συνόδωι παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κων-  
σταντινουπόλει ἐπισκόπων Μεσορῆ  $\overline{\kappa}$  ἰνδ  $\overline{\iota\epsilon}$  = V 98 d. 13. m. Aug.  
a. 431
- 46  $\overline{\mu\zeta}$  Ἀντίγραμμα τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου  
ὑπομνηστικόν = V 66
- 47  $\overline{\mu\zeta}$  Cyrilli epistula ad Comarionem Potamonem Dalmatium Timotheum Eulogium, se- 20  
quitur Ἀπολογία τοῦ ἀγίου Δαλματίου = V 67
- D (38)  $\overline{\lambda\theta}$  Δέσις πρὸς τοὺς βασιλεῖς Βασιλείου διακόνου καὶ ἀρχιμανδρίτου καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν, ἧς ἡ ἀρχή·  
<H> φιλανθρωπία τοῦ θεοῦ ἡ ἀναριθμήτων παρ' ἀνθρώποις καλῶν μετουσίαν δωρησαμένη.
- (39)  $\overline{\mu}$  Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον, ἧς ἡ ἀρχή· Εἰ μὲν ἦν σιωπῆσαι καὶ μὴ πάντα τῆ σὴ  
θεοσεβείαι γράφοντα τὰ κινούμενα ἔξω γενέσθαι μέμψως. 25
- (40)  $\overline{\mu\alpha}$  Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς δηλωθέντας ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς, ἧς ἡ ἀρχή·  
Τῆς θεοσεβείας ὑμῶν τὸν ζῆλον δὲ ἐπὶ Χριστῷ πεποιήσθε δυσφημουμένωι.
- (41)  $\overline{\mu\beta}$  Ἐπιστολὴ συμβουλευτικὴ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον, ἐν ἣ καὶ Θεόδωρον τὸν Μο-  
φουεστίας ἀρετικὸν ὄντα ἀποκαλεῖ μακάριον, ἧς ἡ ἀρχή· Τὸν ἑαυτοῦ σκοπὸν περὶ τὴν σὴν  
θεοσεβείαν. 30
- (42)  $\overline{\mu\gamma}$  Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων κατ' αὐτὸ  
παρὰ τῆ ἀγίαι συνόδωι, γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον,  
ἧς ἡ ἀρχή· Εἰς τὴν Ἐφεσίῳ πόλιν συγκληθέντες ὑπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας.
- (43)  $\overline{\mu\delta}$  Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου λόγος προσφωνητικὸς ταῖς ῥηθείσαις εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς  
πίστεως καὶ αὐτὸς ὁμοίως τῷ πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον τὸ κατὰ Χριστὸν ἐξηγούμενος μυστήριον 35  
ἀκριβέστατα, οὗ ἡ ἀρχή· Τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον ἱεουργοῦσι κήρυγμα.
- (45)  $\overline{\mu\epsilon}$  Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῆ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίαι συνόδωι παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει  
ἀγίων ἐπισκόπων, δι' ἧς δηλοῦσι τῆ συνόδωι μὴ μέμψασθαι αὐτοῖς ὡς μὴ δυνηθεῖσιν ἀπαντῆσαι  
εἰς τὴν σύνοδον διὰ τὸ ἀπλωτον τῆς θαλάσσης· σύμψηφοι γάρ καὶ ὁμογνώμονες αὐτοῖς εἰσιν εἰς  
τὴν εὐσεβείαν, ἧς ἡ ἀρχή· Ἔδει μὲν ἡμᾶς μὴ ταῖς ψυχαῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς σώμασι συνόντας. 40
- (46)  $\overline{\mu\zeta}$  Παρασημείωσις τῶν γενομένων ἐν τῇ πόλει μετὰ τὸ δέξασθαι τοὺς ἐν αὐτῇ ἐπισκόπους καὶ τὸν ἀρχι-  
μανδρίτην Δαλμάτιον τὴν δηλωθεῖσαν πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολὴν τοῦ ἀγίου Κυρίλλου, ἧς ἡ ἀρχή·  
Συναχθεῖσα ἡ ἀγία σύνοδος ἐν Ἐφέσῳ.
- (47)  $\overline{\mu\zeta}$  Ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς τινὰς τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπισκόπων καὶ πρὸς Δαλμάτιον τὸν ἀρχι-  
μανδρίτην τῶν μοναστηρίων δηλοῦσα αὐτοῖς τὰ συμβάντα ἐπὶ Νεστορίῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Προσεδο- 45  
κῶμεν ἔλθόντα τὸν τιμώτατον Νεστόριον. ἐν τῷ τέλει δὲ κατέστρωται καὶ ἡ ἀπολογία τοῦ  
ἀγίου Δαλματίου.

18. 19 titulus corruptus      23 Ἡ om. D      36 μεταξὺ τοῦ  $\overline{\mu\delta}$  καὶ  $\overline{\mu\epsilon}$  κεφαλαίου κείται πρό-  
σταγμα τῶν βασιλέων σημεῖον ἔχον τοῦτο, sequitur figura quaedam D<sup>ms</sup> m. recentiore



- S 48  $\overline{\mu\eta}$  Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολή γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς πατέρας τῶν  
μοναζόντων = V 68
- 49  $\overline{\mu\theta}$  Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως  
Νεστορίου = V 81
- 50  $\overline{\nu}$  Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντι- 5  
νουπόλεως περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου = V 85
- 51  $\overline{\nu\alpha}$  Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον =  
V 86. repetitur infra 110
- 52  $\overline{\nu\beta}$  Ἴσον βασιλικῆς γράμματος ἀποσταλὲν ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου  
μαγιστριανοῦ, ἀνατρέποντος τὰ παρ' αὐτῶν πραχθέντα ὡς ὀφειλούσης ἀνωθεν γενέ- 10  
σθαι ζητήσεως = V 83
- 53  $\overline{\nu\gamma}$  Ἀναφορὰ τῆς συνόδου ἀντιγραφείσα πρὸς τὴν σάκραν καὶ διδάσκουσα ὡς ψευδῆ τὰ ἀνε-  
νεχθέντα παρὰ τοῦ Κανδιδιανοῦ ἐστίν = V 84

Πράξις πρώτη

- 54  $\overline{\nu\delta}$  Λίβελλος ἐπιδοθείς τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου Ἀλεξαν- 15  
δρείας καὶ Μέμνονος Ἐφέσου  
Ἐπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ ἐν οἷς ἀκοινωνησίαν ὤρισε κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν  
= V 87
- D (48)  $\overline{\mu\eta}$  Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μοναχοὺς, δι' ἧς δίδωσιν αὐτοῖς  
εἶδησιν ὅτι καθιρέθη Νεστόριος, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὅτι τὰς παρὰ τῶν 20  
Ἰουδαίων ὑπέμενε παροινίας.
- (49)  $\overline{\mu\theta}$  Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου,  
μεθ' ἧς ἀπέστειλαν καὶ αὐτὰ τὰ ὑπομνήματα τῶν πράξεων, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐκ προγόνων τὴν ἀληθῆ  
πίστιν παραλαβοῦσα ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια.
- (50)  $\overline{\nu}$  Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως 25  
περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐπὶ τὸ πολυστένακτον ἤλθομεν μῆνυμα.
- (51)  $\overline{\nu\alpha}$  Ἐπιστολή ἀντιγραφείσα πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως καὶ Δαλματίου  
τοῦ ἀρχιμανδρίτου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἀεὶ καὶ ἐκ νέας ἡλικίας ὀρθοδόξῳ δόγματι σεμνυνόμενοι.
- (52)  $\overline{\nu\beta}$  Ἴσον βασιλικῆς γράμματος ἀποσταλέντος ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ,  
δι' οὗ διορίζεται ὁ βασιλεὺς μὴ κρατεῖν τὰ προβάντα παρὰ τῆς συνόδου ὡς γεγονότα ἐξ ἀπουσίας 30  
τοῦ πατριάρχου Ἀντιοχείας καὶ τῆς συνόδου αὐτοῦ, ἐξ ἀρχῆς δὲ τηρηθῆναι τὴν ὑπόθεσιν, οὗ ἡ  
ἀρχὴ· Τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν καθωσιωμένων ὁμοεστικῶν Κανδιδιανοῦ γνωρίσαντος.
- (53)  $\overline{\nu\gamma}$  Ἀναφορὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς διὰ τοῦ αὐτοῦ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ, δι' ἧς ἀπολογεῖται ἡ  
σύνοδος ὡς πάντα κατὰ κανόνας ἐγένοντο, καὶ ἀξιοὶ δέξασθαι πρόσταξιν ἵνα ἀποσταλῶσι πέντε  
ἐπίσκοποι παρὰ τῆς συνόδου καὶ ἀναδιδάξωσι ψευδῆ πάντα εἶναι τὰ κατὰ τῆς συνόδου λεχθέντα 35  
τῷ βασιλεῖ παρὰ τῶν συναιρομένων τῷ Νεστορίῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος τὴν  
εὐσέβειαν βεβαιῶσαι βουλόμενον.
- (54)  $\overline{\nu\delta}$  Ἰστέον ὅτι μετὰ ταῦτα κατέλαβε καὶ ὁ πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰωάννης μετὰ καὶ ἐπισκόπων τῆς Ἀνατο-  
λικῆς διοικήσεως καὶ εὐρόντες ἀφορμὴν ὅτι κατὰ ἀπουσίαν αὐτῶν καθήρησεν ἡ σύνοδος τὸν  
Νεστόριον, ἐπιμεμψάμενοί τε καὶ τῇ ἐκθέσει τῶν κεφαλαίων τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ὡς αἰρετικούς 40  
πανταχοῦ διεφίμζον Κύριλλον τε τὸν ἁγιώτατον πάππαν Ἀλεξανδρείας καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφεσίων  
μητροπολίτην ὡς ἑάρχους δῆθεν τῆς κατὰ Νεστορίου συνόδου καὶ δὴ καὶ γράμματα περὶ τούτου  
ἔστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς δηλοῦται ἀπὸ τῶν ἐξῆς γεγραμμένων. τοῦτο οὖν μαθόντες  
Κύριλλός τε καὶ Μέμνων ἐπὶ συνόδου λιβέλλους ἐπιδεδώκασιν κατὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας καὶ  
τῶν σὺν αὐτῷ ἐκκαλούμενοι αὐτοὺς ἐλθεῖν καὶ ποιῆσαι μὲν καὶ ἀπολογίαν ὑπὲρ ὧν ἀνεξετάστως 45  
ὑβρίζουσιν οὕτως αὐτοὺς καὶ τὴν σύνοδον εἰπεῖν τε καὶ εἶ τι ἔχουσι κατ' αὐτῶν. ἔστι δὲ ἡ  
ἀρχὴ τῶν πραχθέντων ἐν τούτοις οὕτως· Συνόδου συγκροτηθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει  
ἐπεδόθη λίβελλος παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῇ συνόδῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ·

S 55—57  $\bar{\nu}\epsilon$ — $\bar{\nu}\zeta$  Gesta de Orientalibus = V 88. 89

Πράξις  $\bar{\beta}$

58. 59  $\bar{\nu}\eta$   $\bar{\nu}\theta$  Gesta de Orientalibus = V 89. 90
- 60  $\bar{\xi}$  Ἴσον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλέας περὶ τῶν Ἀνατολικῶν = V 92 5
- 61  $\bar{\xi}\alpha$  Γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους καὶ λαικοῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων = V 91
- 62  $\bar{\xi}\beta$  Ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίαι τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων = V 106 10
- 63  $\bar{\xi}\gamma$  Caelestini epistula et Gesta in praesentia legatorum Romanorum = V 106
- 64  $\bar{\xi}\delta$  Πράξις  $\bar{\beta}$  = V 106
- 65  $\bar{\xi}\epsilon$  Ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχοῦς = V 107
- D (55)  $\bar{\nu}\epsilon$  Εὐσεβὲς θέσπισμα ἐν τῆιδε τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει καὶ ἡμᾶς καὶ τὴν ὑμῶν δοσιότητα συνδραμεῖν ἐκέ- 15  
λευσε. ταῦτα δὲ διὰ δύο δηλοῦται πράξεων.
- (56)  $\bar{\nu}\zeta$  Ὅτι ἀπεστάλησαν παρὰ τῆς συνόδου τρεῖς ἐπίσκοποι πρὸς τὸν δηλωθέντα Ἰωάννην Ἀντιοχείας καὶ τοὺς  
σὺν αὐτῷ ἐκκαλούμενοι αὐτοὺς ἐλθεῖν καὶ ἀπολογήσασθαι πρὸς τὰ προτεθέντα παρ' αὐτῶν κατὰ  
Κυρίλλου καὶ Μέμνονος. καὶ ὑποστρέψαντες εἶπον μὴδὲ συγχωρηθῆναι πλησιάσαι αὐτοὺς τῷ  
τούτου οἰκῆματι ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαττομένω, ὕβρεις δὲ ἀκοῦσαι παρὰ τῶν προστυχόντων 20  
κατὰ τε τῆς συνόδου καὶ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος.
- (57)  $\bar{\nu}\zeta$  Ἀπεστάλησαν ἐκ δευτέρου ἕτεροι ἐπίσκοποι τρεῖς ὑπομνήσκοντες αὐτὸν πάλιν παραγενέσθαι εἰς τὴν  
σύνοδον καὶ ἀπελθόντες καὶ ὑποστρέψαντες εἶπον αὐτὸν μὲν τὸν Ἰωάννην μὴ ἰδεῖν, μηνυθῆναι δὲ  
αὐτοῖς διὰ κληρικῶν αὐτοῦ ὅτι ἡμεῖς ἀνθρώποις καθαιρεθεῖσι παρ' ἡμῶν καὶ ἀκοινωνήτοις οὐσιν  
οὐδὲ ἀπόκρισιν ποιούμεν. 25
- (58)  $\bar{\nu}\eta$  Ἔτι καὶ τρίτον προσεκαλέσαντο αὐτὸν δι' ἐτέρων ἐπισκόπων καὶ οὐδὲ οὕτως ἐπέισθη ἐλθεῖν μηνύσας  
αὐτοῖς διὰ κληρικοῦ αὐτοῦ ὅτι τύπον ἐκδεχόμεθα παρὰ τοῦ βασιλέως, ἐπειδήπερ ἅπαξ τὰ δόξαντα  
ἡμῖν ἐκεῖ ἀνηνέγκαμεν.
- (59)  $\bar{\nu}\theta$  Ὅτι ἡ ἁγία σύνοδος ἀπόφασιν ἐξήνεγκε κατ' αὐτοῦ τε καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ὥστε ἄλλοτρίους εἶναι τούτους  
τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ μὴδὲ ἄδειαν ἔχειν ἐξ αὐθεντίας ἱερατικῆς εἰς τὸ δύνασθαι τινὰς 30  
βλάπτειν ἐκ ταύτης ἢ ὠφελεῖν, προδήλου τυγχάνοντος ὅτι οὐδὲ τὰ ἤδη πρότερον γενόμενα παρ'  
αὐτῶν κατὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἰσχὺν ἔχει τινά. καὶ ὑπέγραψαν πάντες ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ  
ἀποφάσει.
- (60)  $\bar{\xi}$  Ἀναφορὰ τῆς συνόδου περὶ τῆς τοιαύτης πράξεως πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἧς ἡ ἀρχή· Τὰ μὲν προστεταγμένα  
τῇ ἁγίαι συνόδῳ παρὰ τοῦ ὑμετέρου κράτους εἰς πέρας ἦλθε τὸ προσήκον. 35
- (61)  $\bar{\xi}\alpha$  Γράμμα ἀποσταλὲν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρε-  
σβυτέροις διακόνους τε καὶ λαικοῖς περὶ τῶν τοιούτων Ἀνατολικῶν ἀποκηρύσσον αὐτοὺς ὡς τὰ  
Νεστορίου φρονούντας, οὗ ἡ ἀρχή· Συναχθέντων ἡμῶν κατὰ τὸ εὐσεβὲς γράμμα ἐν τῇ τῶν  
Ἐφεσίων μητροπόλει ἀπεστάτησαν τινὲς ἐξ ἡμῶν.
- (62)  $\bar{\xi}\beta$  Ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ τῇ παρουσίαι τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων, οὗ ἡ ἀρχή· Συνόδου 40  
συγκροτηθείσης.
- (63)  $\bar{\xi}\gamma$  Γράμμα ἀποσταλὲν παρὰ Κελεστίνου τοῦ πάππα Ῥώμης τῇ ἁγίαι συνόδῳ δι' Ἀρκαδίου καὶ Προϊέκτου  
Ῥωμαίων ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου, οἵτινες κατέλαβον μετὰ μίαν ἡμέραν τῆς καθαι-  
ρέσεως Νεστορίου προθυμοποιούντες τὴν σύνοδον εἰς τὸ γενναίως ἀντιστήναι τῇ προκειμένῃ  
αἵρέσει, οὗ ἡ ἀρχή· Τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐμφανίζει τὴν παρουσίαν τῶν ἱερέων ἢ σύνοδος. 45
- (64)  $\bar{\xi}\delta$  Ἐτέρα πράξις, ἐν ἣ ἐζήτησαν οἱ τοιοῦτοι Ῥωμαῖοι λαβεῖν γνώσιν τῶν πεπραγμένων ἐπὶ Νεστορίῳ καὶ  
ἀνεγνώσθη αὐτοῖς ἡ ὅλη πράξις καὶ ἐβεβαίωσαν ταύτην καὶ οὗτοι διὰ τῶν οικείων ὑπογραφῶν.
- (65)  $\bar{\xi}\epsilon$  Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἀξιόσα  
λυθῆναι τὴν σύνοδον καὶ ἀπελθεῖν ἕκαστον εἰς τὰ ἴδια, μόνον φροντίσασαν τῆς χειροτονίας  
τοῦ μέλλοντος προβληθῆναι ἀντὶ Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχή· Τὴν περὶ τὴν εὐσεβίαν ὑμῶν φροντίδα 50  
τε καὶ σπουδὴν φιλόχριστοι βασιλεῖς.

- S 66  $\overline{\xi\varsigma}$  Ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου κόμητος <τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῆι ἁγίαι καὶ μεγάλῃ συνόδωι> = V 93
- 67  $\overline{\xi\zeta}$  Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου = V 94
- 68  $\overline{\xi\eta}$  Ἴσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφείσης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως = V 100
- 69  $\overline{\xi\theta}$  Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως = V 101
- 70  $\bar{o}$  Ἴσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον = V 102
- 71 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις = V 105
- 72 Δέησις καὶ ἰκεσία ὑπὸ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου = V 103
- 73 Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῆι <ἐν τῆι> Ἐφεσίων ἁγίαι καὶ μεγάλῃ συνόδωι = V 82
- 74 Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις Θεοπέμπτωι καὶ Ποτάμωι καὶ Δανιήλωι = V 104
- D (66)  $\overline{\xi\varsigma}$  Ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου κόμητος τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῆι Ἀνατολικῇ συνόδωι, δι' ἧς καταδέχεται τὴν Κυρίλλου καὶ Μέμνονος καθάρεισιν ἐπίσης τῆι καθαιρέσει Νεστορίου, ἐντέλλεται δὲ αὐτοῖς φροντίσαι τοῦ λυθῆναι πάσαν ἀμφισβήτησιν καὶ οὕτω μετ' εἰρήνης εἰς τὰ οἰκεία ἐπανελθεῖν, οὗ ἡ ἀρχή· Ὅσον περὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ τῆς προγονικῆς πίστεως τὸν ζῆλον διετελοῦμεν ἔχοντες. 20
- (67)  $\overline{\xi\zeta}$  Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς, ἐν ἧ ἀξιοὶ ἀποδοθῆναι αὐτῇ Κύριλλον καὶ Μέμνονα ὡς μηδὲν εὐλόγως αἰτιαθέντας, ἧς ἡ ἀρχή· Ἡ μὲν φιλόχριστος ὑμῶν βασιλεῖα, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, ἐκ παιδῶν τὸν περὶ τὴν πίστιν καὶ τοὺς κανόνας ἐπεδειξάτο ζῆλον. 25
- (68)  $\overline{\xi\eta}$  Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου γραφεῖσα πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως περὶ τῶν αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐταράχθη λίαν ἡ ἁγία σύνοδος ἀκούσασα ὅτι οὐ πάντως ὀρθῶς ἀνήνεγκεν ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης Ἰωάννης. 30
- (69)  $\overline{\xi\theta}$  Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἡ ἀρχή· Οἶα διὰ τὴν τοῦ θεοῦ πίστιν τὴν ἀληθῆ τε καὶ ὀρθόδοξον ὑπομένομεν ἐν Ἐφέσῳ.
- (70)  $\bar{o}$  Ἴσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς, δι' ἧς ἀξιοὶ περὶ τῶν αὐτῶν, ἀποδοθῆναι δηλαδὴ τῆι συνόδωι τοὺς ἑξάρχους αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή· Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος οὐ περιεῖδε τὴν ἀληθῆ πίστιν ὑπορυττομένην ὑπὸ τῆς Νεστορίου διδασκαλίας. 35
- (71)  $\bar{o}\alpha$  Ἐπιστολὴ σταλείσα παρὰ τῆς αὐτῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, δι' ἧς ἀξιοὶ αὐτοὺς δεηθῆναι τοῦ βασιλέως ἵνα ἀποδοθῶσιν αὐτοῖς οἱ ἑξάρχοι αὐτῶν Κύριλλος καὶ Μέμνων, ἧς ἡ ἀρχή· Τοῖς ἐν τῷ αὐτῷ τρικυμῳ καθεστῶσι πραγμάτων.
- (72)  $\bar{o}\beta$  Δέησις πρὸς τοὺς βασιλεῖς παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου, ἧς ἡ ἀρχή· Εἰδότες τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν πολὺν τινα λόγον ποιησαμένην τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ ἐκκλησιῶν. 40
- (73)  $\bar{o}\gamma$  Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν πάππαν Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῆι ἐν Ἐφέσῳ ἁγίαι καὶ μεγάλῃ συνόδωι, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν σῆς ὁσιότητος ὁ περὶ τῆς εὐσεβείας ζῆλος.

1. 2 τῶν — συνόδωι exciderunt in S propter folii defectum, suppleui ex eis quae D in ipso textu habet 11 hinc inde numeri deficiunt in S 16 ἐν τῆι addidi 18—p. 11, 8 praetermittit capitulatio D 19 titulo et salutatione conflatis post Δανιήλωι pergīt ἀγαπητοῖς καὶ συλλειτουργοῖς ἐν  $\overline{\kappa\omega}$  χαίρειν S 32 διὰ n [= Mon. 116] δὴ D

- S 75 Ἐπιστολή πραχθείσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῆς τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς. in margine adnotatur Ζῆτει τὰ πρὸ βάντα μετὰ τὴν τοιαύτην ἐντολὴν κατὰ ἀκολουθίαν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ καὶ αὕτη προτέτακται = V 95
- 76 Ἐντολή πραχθείσα παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς οἰκουμένης συνόδου ὀρθοδόξοις ἐπισκόποις ἐν αὐτῇ Κωνσταντινουπόλει. in margine adnotatur Ζῆτει καὶ τὰ ἐπὶ ταύτῃ παρακολουθήσαντα ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ὁμοίως = V 96
- 77 Ἐπίλυσις τῶν ἰβ̄ κεφαλαίων ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας, τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον ἐκθεῖναι αὐτοῖς τὴν τούτων λύσιν 10 = V 148
- 78 Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐξήγησις λεχθείσα ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ εὐαγγελιστῇ = V 76
- 79 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου κατὰ τοῦ ἀποσχίσαντος Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείως = V 78
- 80 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου = V 75
- 81 <Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου> = V 77
- 82 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον = V 80
- 83 Maximiani epistula ad Cyrillum = V 114
- 84 Cyrilli epistula ad Maximianum = V 115
- 85 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἡμῶν βασιλέα Θεοδόσιον 20 = V 118
- 86 Ἴσον θείου γράμματος ἀποσταλέντος δι' Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννῃ τῷ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν = V 120
- D (77) εδ̄ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπίλυσις τῶν παρ' αὐτοῦ ἐκτεθέντων δώδεκα κεφαλαίων ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον ἐκθεῖναι αὐτοῖς τὴν τούτων λύσιν, ἐν ἣ ἀνατάττει 25 πρῶτα μὲν ἕκαστον κεφάλαιον, εἶτα καὶ τὴν ἐπίλυσιν, ἧς ἡ ἀρχή· Πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γινώσιν.
- (78) οε̄ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθείσα ἐν ἡμέραι Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς μὲν τῶν ἁγίων εὐκλείας τε καὶ δόξης ἐλάττων ἐστὶ πᾶς λόγος.
- (79) ος̄ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία κατὰ Νεστορίου καὶ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας, ἧς ἡ ἀρχή· Τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης τὴν 30 δύναμιν παρὰ τῆς θείας δεδιδάγμεθα γραφῆς.
- (80) οζ̄ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐδει μὲν ἀρκεῖσθαι ταῖς τῶν προλαβόντων διδασκάλων μυσταγωγίαις.
- (81) οη̄ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία, ἧς ἡ ἀρχή· Οἱ τοῖς ἱεροῖς προσέχοντες γράμματα.
- (82) οθ̄ Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθείσα ἐν Ἐφέσῳ εἰς τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχή· Φαιδρὸν ὀρῶ τὸ σύστημα τῶν ἁγίων πατέρων. 35
- (83) π̄ Ἐπιστολή τοῦ προβληθέντος ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Μαξιμιανοῦ πρὸς Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας, ἐν ἣ συνιστᾷ ἑαυτὸν καὶ ὑπερεπαινεῖ τὸν ἅγιον ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀνδρισάμενον, ἧς ἡ ἀρχή· Πεπλήρωταί σοι τὰ τῆς ἐπιθυμίας θεοφιλέστατε.
- (84) πᾱ Ἀντίγραφον τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Μαξιμιανόν, οὗ ἡ ἀρχή· Πρέπει δὴ με καὶ νῦν εἰπεῖν τῆς σῆς τελειότητος τὴν πολυευκτον ἡμῖν λαχούσης ἱερωσύνην· εὐφράνθητι ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν. 40
- (85) πβ̄ Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον διδάσκων πάντα τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους πραχθέντα κατὰ τὴν ἐν Ἐφέσῳ σύνοδον, οὗ ἡ ἀρχή· Ἡ μὲν θεία καὶ ἀκήρατος καὶ τῶν ὄλων κατεξουσιάζουσα φύσις.

Ἀρχὴ τῶν προβάντων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν

- (86) πγ̄ Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλέν διὰ Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννῃ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ 45 τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν, οὗ ἡ ἀρχή· Σκοπὸς ἡμῖν τῆς εἰρήνης τὸ κατόρθωμα.

1 postulatur Ἐντολή 16 exciderunt in S propter folii defectum, suppleui ex eis quae D in textu habet 20 postulatur εὐσεβέστατον

- S 87 Λίβελλοι δοθέντες τῷ ἀγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης ἀποσταλέντες παρὰ Ἰωάννου Ἀντιοχείως = V 122
- 88 Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 123
- 89 Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 127
- 90 Ἐπιστολή Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφεῖσα πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον μεμψά- 5  
μενον αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς ὡς συνθέμενον τοῖς Ἀνατολικοῖς = V 128
- 91 Ὑπομνηστικὸν Εὐλόγιῳ πρεσβυτέρῳ παραμένοντι ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ ἀρχι-  
επισκόπου Κυρίλλου = V 132
- 92 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου ἐπιστολή γραφεῖσα πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν  
συναχθεῖσαν ἐκείσε σύνοδον = V 133 10
- 93 Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου λεχθεῖσα καθεζομένου Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κων-  
σταντινουπόλεως = V 19
- 94 Ἴσον σάκρας γραφεῖσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἀναχωρητὴν  
καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις ἰδίαι ἐκάστῳ = V 23
- 95  $\bar{\alpha}$  Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολή πρώτη ἀπὸ Ῥόδου = V 26 15
- 96  $\bar{\beta}$  Τοῦ αὐτοῦ δευτέρα ἐπιστολή = V 27
- 97  $\bar{\gamma}$  Τοῦ αὐτοῦ  $\bar{\gamma}$  = V 28
- 98  $\bar{\delta}$  Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή τετάρτη = V 29
- D (87)  $\bar{\rho}\delta$  Λίβελλος ἤγουν ὁμολογία ἐπιδοθεῖσα τῷ ἀγίῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης, οὗ ἡ ἀρχή·  
Οἱ εὐσεβέστατοι καὶ καλλίνικοι ἡμῶν βασιεῖς ἦν ἄνωθεν ἔχειν ἀξιούσι σπουδῆν. 20
- (88)  $\bar{\rho}\epsilon$  Ἐπιστολή τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχή· Πρῶτην ἐκ  
θεσπίσματος τῶν εὐσεβεστάτων ἡμῶν βασιλέων.
- (89)  $\bar{\rho}\zeta$  Ἐπιστολή τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας σταλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου  
ἐπισκόπου Παύλου, ἧς ἡ ἀρχή· Εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω ἡ γῆ.
- (90)  $\bar{\rho}\zeta$  Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς Ἀκάκιον Βεροιαίας ἥτοι Μελιτηνῆς, ἧς ἡ ἀρχή· Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς ἢ πρόσρησις 25  
γλυκὺ τε καὶ ἀξίεραστον.
- (91)  $\bar{\rho}\eta$  Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας ὄντα ἐν Κωνσταντινου-  
πόλει, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως ἧς πεποιήνται οἱ Ἀνατολικοί.
- (92)  $\bar{\rho}\theta$  Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας, ἧς ἡ ἀρχή· Οὐκ ἠρέμησεν ὁ δράκων ὁ  
ἀποστάτης. 30
- (93)  $\bar{\alpha}$  Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου  
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔξεφώνησε δὲ τὴν τοιαύτην ὁμιλίαν προκαθημένου τοῦ Νεστορίου, προτραπεῖς  
εἰς τοῦτο παρ' αὐτοῦ, ἧς ἡ ἀρχή· Παρθενικὴ πανήγυρις σήμερον.
- (94)  $\bar{\alpha}\alpha$  Ἴσον σάκρας γραφεῖσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀναχωρητὴν καὶ  
ἄλλας ἐπαρχίας ἰδίαι ἐκάστῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Οὐδὲν παντελῶς ἡμῖν παραλέλειπται τῶν ὑπὲρ τῆς 35  
ἑαυτῶν ὀφειλόντων σπουδασθῆναι θρησκείας.
- (95)  $\bar{\alpha}\beta$  Ἐπιστολή Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτοῦ κλῆρον σταλεῖσα ἀπὸ Ῥόδου πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον,  
ἧς ἡ ἀρχή· Χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ τὸ πλατὺ καὶ μέγα  
διενηξάμεθα πέλαγος.
- (96)  $\bar{\alpha}\gamma$  Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὃ κατήντησεν εἰς τὴν σύνοδον, ἧς ἡ ἀρχή· Διψῶντι 40  
μοὶ πάλιν τῆς ὑμῶν ἐπεικειᾶς τὴν πρόσρησιν.
- (97)  $\bar{\alpha}\delta$  Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπισκόπους καὶ διακόνους καὶ τὸν λαὸν δηλοῦσα συνοπτι-  
κῶς τὰ συμβάντα ἐν τῇ συνόδῳ, ἧς ἡ ἀρχή· Ἐἰ καὶ πλατύτερον ἔδει τὰ γεγενημένα τῇ ὑμῶν  
θεοσεβείᾳ γνωρίσαι.
- (98)  $\bar{\alpha}\epsilon$  Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ Ἐφέσου, ἧς ἡ ἀρχή· Τὰ λαμπρὰ καὶ μεγάλα τῶν κατορθωμάτων 45  
οὐ δίχα πόνων εἰς πέρας ἄγεται.

- S 99—103 Additamenta ad Gesta primaria sessionis primae = V 54—59
- 104 Concilii epistula ad clerum et populum Constantinopolitanum = V 69
- 105 Ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου = V 70
- 106 Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ = V 71 5
- 107 Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου = V 72
- 108 Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ = V 74
- 109 Ὁμιλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ πρὶν συσχεθῆναι παρὰ τοῦ κόμητος καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαχθῆναι = V 79 cf. 121 10
- 110 Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον [= 51] = V 86
- 111 Synodi Orientalium decretum cf. V 96
- 112 Iohannis Antiocheni Himerii Theodoretii ceterorum epistula ad Rufum = V 97
- D (99) ̄Ϛ Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ συμβόλου τῶν ἐν 15 Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων καὶ ἐπὶ τῷ δοθέντι λιβέλλῳ παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου τῆς Φιλαδελφῶν ἐκκλησίας περὶ τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου παρὰ τινῶν πρεσβυτέρων φοιτητῶν τοῦ Νεστορίου, ἐν ᾧ ἀνέμενεν ἡ σύνοδος τὴν ἀπὸ τοῦ βασιλέως πρόσταξιν καὶ τὴν ὑποστροφὴν ἣν ἀπέστειλεν ἐπισκόπων. ἐν δὲ τῇ τοῦ συμβόλου βεβαιώσει καὶ μαρτυρία κατέστρωται ἁγίων πολλῶν. 20
- (100) ̄Ϛ Ἀβελλος δοθεὶς παρὰ τοῦ δηλωθέντος Χαρισίου πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον, οὗ ἡ ἀρχὴ· Εὐχὴ μὲν ἂν εἴη τοῖς εὖ φρονούσι τιμὴν αἰεὶ καὶ πρέπουσαν αἰδῶ πνευματικοῖς μάλιστα πατράσι καὶ διδασκάλοις ἀπονέμειν. 20
- (101) ̄Ϛ Ἐκθεσις τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου παρὰ Ἀντωνίου καὶ Ἰακώβου τῶν δηλωθέντων φοιτητῶν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τοὺς ἡ νῦν ἡ πρῶτον παιδευομένους τῶν ἐκκλησιαστικῶν δυγμάτων τὴν 25 ἀκρίβειαν.
- (102) ̄Ϛ Ἐπιστροφή τῶν Τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν ἀπὸ τῆς αὐτῶν αἵρέσεως καὶ ὁμολογία ἔγγραφος τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἧς ἡ ἀρχὴ ἔφ' ἐκάστῳ· Ὁ δεῖνα Φιλαδελφεὺς Τεσσαρεσκαίδεκατίτης ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν.
- (104) ̄ρ Ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὴν καθαί- 30 ρεσιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Οὐδεὶς τολμήσας τῷ ἰδίῳ κτίστῃ ἐναντιωθῆναι ἔμεινεν ἐκτὸς θείας δίκης.
- (105) ̄ρα Ὁμιλία Ῥηγίνου τοῦ ἐπισκόπου Κύπρου βηθείσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ἐμοὶ μὲν ἐδόκει σιγᾶν καὶ ταύτηι τοὺς πατέρας τιμᾶν.
- (106) ̄ρβ Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας ἐν ἡμέραις Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ πρὸς Νεστόριον, ἧς ἡ ἀρχὴ· 35 Ὅπερ ἐστὶ τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἰατρός, τοῦτο ταῖς ψυχαῖς ἱερέυς.
- (107) ̄ργ Ὁμιλία τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου, ἧς ἡ ἀρχὴ· Λαμπρὰ τῆς παρουσίας ἑορτῆς ἡ ὑπόθεσις.
- (108) ̄ρδ Ὁμιλία Ἀκακίου Μελιτηνῆς λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁρῶντί μοι, ἀγαπητοί, τὸ φαιδρὸν τοῦτο καὶ πνευματικὸν τῆς ἁγίας συνόδου συνέδριον. 40
- (109) ̄ρε Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον περὶ τῆς πίστεως, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ μακάριος προφήτης Δαυὶδ τοὺς ἐπὶ θεῷ πεποιθότας εὐτολμοτάτους ἀποφαίνει.
- (111) ̄ρς Ἐκθεσις πίστεως ἣν ἐκθέμενοι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ὑπογράψαντες ἐν αὐτῇ δεδώ- 45 κασι τοῖς παρ' αὐτῶν σταλεῖσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τῶν ἑναγχος ἀναφυνέντων ἐκκλησιαστικῶν ἕνεκεν ζητημάτων.
- (112) ̄ρζ Ἐπιστολὴ τῶν ἐν Καλχηδόνι ὄντων ἐκ τῶν ἀποσχισθέντων πρὸς Ροῦφον τὸν ἐπίσκοπον ὄντα ἐν Ἐφέσῳ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Λίαν βεβλάφθαι τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην ὑπὸ τῆς ἀπουσίας τῆς 50 σῆς ἀγιωσύνης ἡγούμεθα.

29 Ζῆτει μετὰ τὸ ̄Ϛ κεφάλαιον ἐφεξῆς τὸν [ἐφε tum spatium uacuum D] ὄρον τῆς συνόδου περὶ πίστεως καὶ περὶ ἧν ἀνήνεγκεν ὁ Χαρίσιος D<sup>ms</sup> m. rec. 41 Ἴσον ἐπιστολῆς nescio an ex capitulo (110) praetermissio intrusa sint 42 τὸ ἐξῆς Ζῆτει ἐπιστολὴν γραφείσαν παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον D<sup>ms</sup> m. rec.

- S 113 Concilii epistula ad episcopos Eulalium Entrechium Acacium Chrysaphium Hieremiam Theodulum Esaiam = V 99
- 114 Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαυιανοῦ Ἀρκαδίου Θεοδότου Ἀκακίου Εὐοπίου ἐπισκόπου καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου = V 108
- 115 Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον = V 109 5
- 116 Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ ὕπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου = V 110
- 117 Ἀντίγραφον θείου νόμου = V 111
- 118 Edictum praefectorum praetorio = V 112
- 119 Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως = V 113 10
- 120 Alypii presbyteri epistula ad Cyrillum = V 116
- 121 Cyrilli epistula ad Alyrium. post satis magnam partem epistula abrumpritur: προεγράφη καὶ τὰ ἐξῆς ζῆτει ὄπισθεν εἰς τὴν ὁμιλίαν Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας [109] = V 117
- 122 Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας = V 121
- d. 25. 123 Ὅμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα Χοιὰκ κθ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, 15  
m. Dec. a. 432 καθημένου τοῦ μακαρίου Κυρίλλου, εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱὸν κύριον τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐγκώμια = V 124
- 124 Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125 20
- 125 Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου = V 126
- D (113) ρῆ Ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς ἀποσταλέντας ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπους, ἧς ἡ ἀρχὴ· Τοὺς οὕτω διακειμένους ὡς ἐδήλωσεν ἡμῖν καὶ τὰ γράμματα.
- (114) ρθ Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς σταλὲν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει 25  
σταλέντων ἐπισκόπων, οὗ ἡ ἀρχὴ· Πάντα μὲν τὰ τῆς ὑμετέρας βασιλείας ἔπαινετά.
- (115 cf. 117) ρι Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον, οὗ ἡ ἀρχὴ· Τὸ τῇ εὐσεβεστάτῃ θρησκείᾳ παρ' ὑμῶν ὀφειλόμενον σέβας.
- (118) ρια Διάταγμα τῶν ἐπάρχων περὶ τοῦ μὴ ἀναγινώσκεσθαι τὰ Νεστορίου, οὗ ἡ ἀρχὴ· Οὐδὲν οὕτω φίλον τοῖς 30  
κρατοῦσιν.
- (119) ριβ Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἐν Ἐφέσει ἁγίαν σύνοδον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Εἰδότες τὴν τῶν ἀποσχισάντων ἐπιβουλήν τε καὶ ἀπάτην τὴν κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν. τῇ δὲ 35  
τοιαύτῃ ἐπιστολῇ συναπεστάλη καὶ τὸ προφρηθὲν συνοδικὸν γράμμα οὗ ἡ ἀρχὴ ἦν·
- ριγ Συναχθέντων ἡμῶν κατὰ τὸ εὐσεβὲς γράμμα ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει.
- (120) ριδ Ἐπιστολὴ Ἀλυπίου πρεσβυτέρου τῶν ἀποστόλων πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Μακάριος ἀνθρω- 35  
πος δν ἂν καταξίωσῃ ὁ θεὸς πρῶτον ἰδεῖν τὴν θεοφιλή καὶ ἁγίαν σου κεφαλὴν.
- (122) ριε Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ δηλωθέντος Ἀριστολάου τῷ μακαρίῳ Συμεῶνι τῷ στυλίτῃ, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ὅλον τὸν τῆς σῆς εὐλαβείας βίον ἐπεστράφηται πρὸς τὸν θεὸν καὶ οὕτως ζῆν.
- (123) ρις Ὅμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, καθημένου τοῦ ἀγιω- 40  
τάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱὸν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμιον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Εὐκαιρον σήμερον τὴν ὑμετέραν παρακαλέσαι εὐλάβειαν.
- (124) ριζ Τοῦ αὐτοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ αὐτῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Πρῶτην πρὸς τὴν 45  
ὑμετέραν ἀγωνιστικώτερον διαλεγόμενοι ἀγάπη.
- (125) ριη Ὅμιλία Κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου ρηθείσα μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι τὸν μακάριον Παῦλον τὸν ἐπίσκοπον, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ μακάριος προφήτης Ἡσαίας τῶν ἐν Χριστῷ διδασκάλων τὰς εὐστομίας προανακηρύττων ἔλεγεν.

- S 126 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Δυνάτον ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου ἐπιστολή = V 129  
 127 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολή πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως = V 130  
 128 Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολή = V 131  
 129 Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου = V 134  
 130 Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίαις = V 137  
 131 Ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ 10 Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου = V 138  
 132 Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου = V 139  
 133 Gesta synodi Orientalium = V 151  
 134 Γράμμα τῶν αὐτῶν τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν ἐν τῇ ἀγίαι συνόδῳ = V 152 15  
 135 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖςπραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου = V 153
- D (126) ριθ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Δυνάτον ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Ἡπείρου, ἧς ἡ ἀρχὴ Δεῖν 20  
 ὠλήθη τῇ σῇ θεοσεβείᾳ τὰ παρακολουθήσαντα ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ τῶν ἐκκλησιῶν καταστῆσαι γνῶριμα.  
 (127) ρκ Ἐπιστολή Ἰωάννου Ἀντιοχείας ἐπισκόπου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς Ξύστον πάππαν Ῥώμης καὶ Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ἧς ἡ ἀρχὴ Καὶ σπουδὴ καὶ σκοπὸς ἅπασιν τοῖς ἱεράσθαι λαχοῦσιν.  
 (128) ρκα Ἐπιστολή τοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως σταλείσα διὰ Ἀριστολάου, ἧς ἡ ἀρχὴ Οὐκ ἦν ἀμφίβολον ὅτι πάντῃ τε καὶ πάντως αἰ τῆς σῆς ὁσιότητος ἰσχύσουσι προ- 25  
 σευχαί.  
 (129) ρκβ Ἐπιστολή τοῦ αὐτοῦ ἀγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου, ἧς ἡ ἀρχὴ Τοῖς παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος ἀρτίως ἀπεσταλμένοις ἐντυχῶν ἤσθη ἄγαν.  
 (130) ρκγ Ἐν τούτοις ἐτελειώθη πάντα τὰ περιεχόμενα τῷ Πρακτικῷ τῆς τρίτης συνόδου· εὔρηται δὲ ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου καὶ βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, οὗ ἡ ἀρχὴ 30 Ἀρχαία τις καὶ ἀπὸ τῶν καιρῶν τῆς πλάνης συνήθεια καὶ νόμου φυσικοῦ διάταξις δι' εὐσέβειαν αἰ τις τοιαύτη κεκράτηκεν.  
 (131) ρκδ Ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου, οὗ ἡ ἀρχὴ Πρέπειν ἡγοῦμεθα τῇ ἡμετέροι βασιλείᾳ τοὺς ὑπηκόους τοὺς ἡμετέρους περὶ τῆς εὐσεβείας ὑπομνήσκειν. 35  
 (132) ρκε Διάταγμα παρὰ τῶν ἐπάρχων προτεθὲν μετὰ τοῦ δηλωθέντος θεσπίσματος κατὰ τῶν αὐτῶν Πορφυρίου Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου, οὗ ἡ ἀρχὴ Καὶ νόμων καὶ αὐτῆς τῆς πολιτείας σύστασιν εἶναι τὴν ὀρθόδοξον θρησκείαν καλῶς δοκιμάσας ὁ θεϊότατος ἡμῶν αὐτοκράτωρ.  
 (133) ρκς Ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις, ἐν οἷς καθαιροῦσι Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους καὶ ἀκοινωνήτους ποιοῦσι πάντας τοὺς τῆς ἀγίας συνόδου παρουσίας 40 καὶ τοῦ κόμητος Κανδιδιανοῦ, ὧν ἡ ἀρχὴ Παρόντος ἐν τῷ οἰκείῳ καταγωγίῳ τοῦ ἀγιωτάτου καὶ θεοφιλεστάτου Ἰωάννου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἀντιοχέων πόλεως τῆς Ἀνατολικῆς δικιχέως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ ἀγίας συνόδου ὁ μεγαλοπρεπέστατος.  
 (134) ρκζ Γράμμα τῶν αὐτῶν ἐπισκόπων τὸ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἀγίαι συνόδῳ, οὗ ἡ ἀρχὴ Δεινὸν μὲν 45 ὡς ἀληθῶς τὸ πλημμελεῖν.  
 (135) ρκη Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖςπραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου, ἧς ἡ ἀρχὴ Τοῖς εὐσεβέσιν ὑμῶν κελευσθέντες γράμμασι κατελάβομεν τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.



- S 136 Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ = V 154
- 137 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον = V 155
- 138 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον = V 156
- 139 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν = V 157 5
- 140 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἥνπερ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι Εἰρηναίῳ = V 159
- 141 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας = V 160
- 142 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον καὶ τὸν μάγιστρον ὁμοίως = V 161
- 143 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ σχολαστικὸν γενόμενον = V 162 10
- 144 Ἀναφορὰ τῶν Ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων, ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς προδοθείσιν αὐτῷ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧτις ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη.
- 145 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς περὶ τῶν ἐπὶ τῇ 15 ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναφορῶν.
- 146 Τῷ τὰ πάντα ἁγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ κυρίῳ Λέοντι πάπαι τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης Νικηφόρος ἐλέει θεοῦ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως χαίρειν. inc. Μέγας μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ ἀξιάγαστος = [L VII 1205 sq. = M XIII 29 sq.] 20  
ultima paginae ultima uerba sunt μιχαήλ δὲ τῷ ὀσιωτάτῳ μητροπολίτῃ τῆς συναδέων φιλοχρί- [L VII 1232 = M XIII 56]

- D (136) ρκθ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν δευτέρα πρὸς τὸν βασιλέα, ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ Τούτο εὐσεβεῖς βασιλεῖς τοῦτο ὀρθοδοξίας σύστασις.
- (137) ρλ Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἔγνω που πάντως ὑμῶν 25 ἡ εὐλάβεια τὰ ἀθέσμως καὶ παρανόμως.
- (138) ρλα Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον, ἧς ἡ ἀρχὴ Λίαν ἀλγοῦμεν οἰκείων μελῶν ἐκτομῆν τῇ ὑμετέροι μεγαλοπρεπεῖαι μὴνύειν ἀναγκαζόμενοι.
- (139) ρלב Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν, ἧς ἡ ἀρχὴ Νόμος ἐστὶν ἄγραφος τοῖς ποιμέσι πολλὴν τῶν προβάτων ποιεῖσθαι κηδεμονίαν. 30
- (140) ρλγ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς βασιλεῖς δηλοῦσα καὶ αὐθις τὴν παρ' αὐτῶν γεγενημένην καθαίρεσιν Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἠλπίσαμεν λύσιν ἔσεσθαι τοῦ Αἰγυπτιακοῦ κλύδονος.
- (141) ρλδ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας, ἧς ἡ ἀρχὴ Ἔτερα γνωρίζειν τῇ ὑμετέροι προσδοκῆσαντες εὐσεβεῖαι τὰ ἐναντία δηλώσειν ἠναγκάσθημεν.
- (142) ρλε Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν μάγιστρον καὶ τὸν ἑπαρχον, ἧς ἡ ἀρχὴ Εἰς ἔσχατα κακῶν τὸ δὴ λεγόμενον ἐληλάκαμεν. 35
- (143) ρλς Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ τὸν σχολαστικόν, ἧς ἡ ἀρχὴ Οὐδὲν ἀπονοίας ἐν τοῖς πλημμελήμασι χαλεπώτερον.
- (144) ρλζ Ἔτερα ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντων ἐπὶ τοῖς προδοθείσιν αὐτοῖς λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧς ἡ 40 ἀρχὴ Ὁρήνων ὡς ἀληθῶς καὶ ὀδυρμῶν καὶ δακρύων ἄξια.
- (145) ρλη Ἐπιστολὴ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς δηλοῦσα τὰ γεγονότα μετὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴσοδον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναφορῶν, ἧς ἡ ἀρχὴ Μόγις μοι νῦν ἐγένετο ἐπιστεῖλαι πρὸς τὴν ὀσιότητα ὑμῶν.
- (146) ρλθ Ἐπιστολὴ συστατικὴ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου τοῦ γεγονότος πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Λέοντα 45 τὸν τότε πάππαν Ῥώμης, ἧς ἡ ἀρχὴ Μέγας μὲν ὡς ἀληθῶς καὶ ἀξιάγαστος καὶ πάσης εὐφημίας ἐπάξιος ὅστις ποτέ ἐστὶν ὁ πιστὸς ἐκεῖνος καὶ φρόνιμος οἰκέτης.
- in margine manu recentiore additur
- (147) ρμ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς ἐπίσκοπον Οὐαλεριανόν = V 119

# COLLECTIO ATHENIENSIS

ncillorum oecumenicorum. 1 1,7.

---

A = Codex Atheniensis societatis archaeologicae Christianae 9 s. XIII  
J = Codex Vallicellianus F 22 s. XV  
R = Codex Vaticanus 1431 s. XI

V = Codex Vaticanus 830 s. XV  
Collectionis Vaticanae recensio breuior

M = Codex Ambrosianus M 88 sup. s. XIII

P { h = Codex Parisinus 416 s. XVI  
k = Codex Monacensis 43 s. XVI  
Collectio Seguieranae

S = Codex Parisinus Coislinianus 32 s. XI

D = Codex Leningradensis 785 s. XII/XIII, inde descripti sunt  
m = Codex Monacensis 115 s. XVI  
n = Codex Monacensis 116 s. XVI

W = Codex Vindobonensis theol. gr. 40 s. XII

X = Codex Parisinus 1115 s. XII

X<sub>1</sub> = Codicis Parisini 1115 additamenta recentia

U = Codex Vallicellianus C 4 s. XIII

Θ { f = Codex Laurentianus VI 17 s. XII  
v = Codex Vaticanus 447 s. XII  
l = Codex Laurentianus VI 12 s. XIII

K = codices canonum

a = Codex Palatinus 376

b = Codex Parisinus 1334

c = Codex Vaticanus 2060

d = Codex Vaticanus 2184

e = Codex Parisinus suppl. 614

f = Codex Parisinus suppl. 1085

l = Codex Oxoniensis Laudianus 39

p = Codex Patmensis 172

q = Codex Patmensis 173

r = Codex Vallicellianus F 10

s = Codex Laurentianus X 1

t = Codex Vaticanus 827

u = Codex Vaticanus 1980

y = Codex Oxoniensis Baroccianus 26

ƒ<sub>cyr</sub> = Florilegium Cyrillianum codicis Parisini 415 [Ven. 165] et Sinaitici 1690

1 = V 7 Liber ad Theodosium de recta fide. initium deest propter prima folia amissa

2 = V 149 R 8 Τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσι περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως

3 = R 9 primus edidit A. Mai in Scriptt. uett. VII 108sq. = Noua bibl. patr II 75sq. 5

Τοῦ αὐτοῦ κατὰ τῶν μὴ βουλομένων ὁμολογεῖν θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον

1 Ἴσασιν ἰατρῶν παῖδες προφυλακτικὰ τῶν παθῶν βοηθήματα, τῇ τέχνῃ προανα- PG 76, 256  
στέλλοντες τὴν μέλλουσαν βλάβην καὶ τῇ τῶν διαφόρων φαρμάκων συνθέσει τὴν τῶν  
παθῶν νικῶντες ἀγριότητα· προορῶσι καὶ κυβερνῆται πολλάκις τὰς τῶν πνευμάτων μετα-  
βολὰς ὑπὸ τῆς συνηθείας ὀδηγούμενοι καὶ τὴν προσήκουσαν τῇ χρειᾷ ποιούμενοι πρόνοιαν 10  
ἀναυάγητον τὸ σκάφος τῇ τοῦ θεοῦ συνεργίᾳ διαφυλάττουσιν. τοσαύτην τῶν ἡμετέρων  
ψυχῶν ὁ θεὸς ποιούμενος πρόνοιαν, προλέγει τῶν πειρασμῶν ἡμῖν τὸν κίνδυνον, ἵνα  
μαθόντες πρὸ τῆς πείρας τὴν βλάβην ἀσφαλῶς τὸν ἐκ ταύτης διαφύγωμεν κίνδυνον. οἶδεν  
γὰρ τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, οὐ στοχασμῶι καθάπερ ἐκεῖνοι τὸ χρησίμον λογιζό-  
μενος, ἀλλὰ προγνώσει θεοπρεπεῖ γινώσκων τὰ μέλλοντα. οὕτω καὶ τῆς κρίσεως ἡμῖν 15  
ἐπέδειξε πρὸ καιροῦ τὰ κολαστήρια, ὡς ἂν τῷ φόβῳ τῶν δεινῶν παιδευθέντες τὴν ἐκ  
τούτων εὐκόλως τιμωρίαν ἐκφύγωμεν, οὐδὲν δὲ ἤττον καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις προεῖρηκεν PG 257  
ὡς ἔσονται ψευδόχριστοι καὶ ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες παρεισάξουσιν αἰρέσεις ἀπωλείας, Mt. 24, 24  
αὐτὸν τὸν μόνον δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούμενοι, καὶ πολλοὶ  
ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελείαις, δι' οὓς ἡ δόξα τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται, 20  
ἵνα τούτων παραγενομένων μηδαμῶς ἀπατώμεθα τοῖς ὀλεθρίοις αὐτῶν ὑποπίπτοντες δόγ-  
2 μασιν. πεπλήρωται δὲ τῆς προρρήσεως τὸ ἔργον· πολλοὶ γὰρ κατὰ καιρὸν ἐπανέστησαν  
αἰρέσεις τῇ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ, τὴν ὀρθὴν παραλύειν πολυτρόπως βιαζόμενοι πίστιν, ὧν  
ἢ μὲν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ξένον παντάπασιν τῆς πατρῴιας οὐσίας λέγειν τετόλμηκεν, ἢ δὲ  
τοῦ πνεύματος τὴν ἀξίαν ἡγνόηκεν, ἢ δὲ τῆς ἐπιδημίας τοῦ λόγου ἡρνήσατο τὴν ἀλήθειαν, 25  
ἐσχάτη δὲ πασῶν καὶ καθάπερ τρυγίας τῶν κακῶν, ἢ νῦν ἀναπέφανται βλασφημία μὴ γεγενῆ-  
σθαι τὸν λόγον ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐν ἀνθρώπῳ γεννηθέντι ἐκ γυναικὸς ἐνωικηκέναι λέγουσα,  
ὡς λοιπὸν εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστὸν διὰ τοῦτο μερίζεσθαι, εἷς τε θεὸν φημι καὶ ἄνθρωπον.  
ἔστι δὲ τοῦτο τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἀλλότριον, δαιμονικῆς δὲ μᾶλλον ἐπινοίας ἐφεύ-  
ρεσις. ἄνθρωπον μὲν γὰρ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων γενόμενον ὁ 30 Hebr. 9, 26  
θεὸς ἡμῖν εὐαγγελίζεται λόγος, οὐκ εἰς ἀνθρώπου μεταβαλόντα φύσιν, ἀλλὰ ταύτην εἰς  
ἑαυτὸν προσλαβόμενον· ἄτρεπτος γὰρ ὑπάρχει καὶ ἀναλλοίωτος. εἰ δὲ καθάπερ ἐκεῖνοί  
φασιν, εἰς ἄνθρωπον ἐκ γυναικὸς τεχθέντα ἢ θεῖα γέγονεν ἐπιφοίτησις, τοῦτο καὶ ἐν τοῖς  
προφήταις πᾶσιν ἐγένετο. ἔδει τοιγαροῦν, εἴπερ οὕτως ἐγένετο, μεμερισμένως ἐκάστου

AR

6 ᾠ R ᾠ A m. rec. 11 συνεργεία R 14 στοχῶ R 18 παρεισάξουσιν R 20 ἐξακο-  
λουθήσασιν R 26 καὶ om. R τρυγίος R

παρὰ τῆι θείαι γραφῆι τὰς ὁμολογίας εὐρίσκεσθαι καὶ τὸν μὲν ἴδιαι καὶ καθ' ἑαυτὸν ὡς θεοῦ λόγον ἀνυμνεῖσθαι, τὸν δὲ ὡς ἄνθρωπον καὶ ἓνα τῶν καθ' ἡμᾶς τοῖς ἀνθρώπων  
 8 πρέπουσι δοξάζεσθαι λόγοις. ἀλλ' οὐχ οὕτως ἡμῖν οἱ ἀπόστολοι τὴν θείαν εὐαγγελίαν ἐκήρυξαν, ἀλλ' ἓνα Χριστὸν θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν παραδεδώκασιν. καὶ  
 Ioh. 1, 1 τοῦτο σαφῶς ὁ μὲν θεολόγος Ἰωάννης ἐν εὐαγγελίοις διδάσκει λέγων· ἐν ἀρχῆι ἦν ὁ 5  
 λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεὸν καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος, εἶτα ἐξῆς ἐπάγων·  
 Ioh. 1, 14 καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· ὁ δὲ ἱεροκῆρυξ Παῦλος  
 Hebr. 2, 14 Ἑβραίοις ἐπιστέλλει λέγων· ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία κεκοινωνήκεν αἵματος καὶ σαρκός,  
 καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν αὐτῶν. ἀκούεις ὅπως ὁ μὲν σάρκα  
 γεγενῆσθαι τὸν λόγον, ὁ δὲ πάλιν αὐτὸν τῶν αὐτῶν μετασχόντα εἶρηκεν; εἰ δὲ ἄνθρωπος 10  
 μὲν ἐκ γυναικὸς ὁ Ἰησοῦς ἐτέχθη, μετὰ δὲ ταῦτα ἢ τοῦ λόγου πρὸς αὐτὸν γέγονεν ἐπι-  
 φοίτησις, ἔδει, καθάπερ εἴρηται, δύο καὶ πάντη μεμερισμένως πρὸς ἅπαν τὰς ὁμολογίας  
 εὐρίσκεσθαι· νυνὶ δὲ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς κοινολογούσης τὰ τε τῆι θεότητι φυσικῶς  
 ἀρμόζοντα καὶ τὰ τῆι τοῦ ἀνθρώπου πρέποντα φύσει, καθαρὰ τῆς ἐνώσεως ἢ οἰκονομία εὐρί-  
 PG 260 σκεται. ὅταν τοίνυν ἀκούσης τοῦ ἀποστόλου λεγοντος προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν 15  
 Tit. 2, 13 ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν  
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἄρ' οὐκ ἐρυθριάς διαιρῶν τοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν; οὐ γὰρ εἶπεν τοῦ  
 μεγάλου θεοῦ τοῦ ἐν Ἰησοῦ Χριστῶι, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ Ἰησοῦν ἐκήρυξεν, δι' ὃ καὶ  
 4 μίαν τὴν ἐπιφάνειαν εἶρηκεν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια τῆι τοῦ θεοῦ  
 προσηγορίαι ἢ θεία κηρύττει γραφή. τοῦ γὰρ σωτηρίου πάθους τῆι τῆς θεότητος φύσει 20  
 οὐδαμῶς νοεῖσθαι δυναμένου, εἰς δὲ τὸ σῶμα παντελῶς τῶν παθημάτων γεγενημένων, διὰ  
 I Cor. 2, 8 τὸ συνεῖναι ἀχωρίστως καὶ καθ' ἑνωσιν αὐτῶι τὴν θεότητα εἰ ἔγνωσαν φησὶν ὁ ἀπόστο-  
 λος, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ὁρᾷς ὅπως κοινολογεῖ τῆς  
 ἐνώσεως χάριν τὴν εἰς τὸν Χριστὸν ὁμολογίαν τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας ὁ λόγος; οὐ  
 γὰρ ἄνθρωπος μὲν ψιλὸς Ἰησοῦς ὑπῆρξεν ποτε πρὸ τῆς τοῦ λόγου πρὸς αὐτὸν κοινωνίας 25  
 τε καὶ ἐνώσεως, ἀλλ' αὐτὸς ὁ λόγος ἐν αὐτῆι τῆι μακαρίαι παρθένωι γενόμενος τὸν ἴδιον  
 ναὸν ἑαυτῶι ἐκ τῆς οὐσίας τῆς παρθένου ἔλαβεν καὶ προήλθεν ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπος μὲν  
 ἔξωθεν θεωρούμενος, ἐνδοθεν δὲ θεὸς ὑπάρχων ἀληθινός, δι' ὃ καὶ μετὰ τὸ τεχθῆναι παρθένον  
 τὴν τεκοῦσαν τετήρηκεν, ὅπερ ἐπ' οὐδενὸς τῶν ἄλλων ἀγίων γεγένηται. ἐπειδὴ γὰρ  
 ἐκεῖνοι τὴν φύσιν ὑπῆρχον ἄνθρωποι, ἀνθρωπίνην καὶ ἴσην τὴν γένεσιν ἔλαχον ἅπαντες· 30  
 οὗτος δὲ ἐπειδὴ κατὰ φύσιν ὑπῆρχεν θεός, προσλαβὼν ἐν χρόνῳ ἐσχάτῳ καὶ τὸ ἀνθρώ-  
 πινον ξένην παρὰ πάντας τὴν ἐκ τῆς παρθένου γένεσιν ἐπεδείξατο. οὐκοῦν εἰκότως καὶ  
 θεοτόκος καὶ παρθενομίτωρ ἢ μακαρία δικαίως ἂν λέγοιτο· οὐ γὰρ ἄνθρωπος ψιλὸς ἦν ὁ  
 5 τεχθεὶς ἐξ αὐτῆς Ἰησοῦς. πῶς γὰρ, ὅπου καὶ τὰ πρὸ τῆς ἐπιδημίας γεγενημένα τῆι  
 τούτου ἐνεργεῖαι καὶ ἐξουσίαι ἢ θεία προσαναφέρει γραφή; καὶ γοῦν Ἰούδας ὁ μακάριος 35  
 μαθητῆς μεγαλοφώνως ἡμῖν τὴν τοιαύτην παραδεδώκεν πίστιν· τῶν γὰρ πρὸ πολλῶν γενεῶν  
 Iud. 5, 6 τῆς ἐκ παρθένου προόδου μεμνημένος οὕτω φησὶν· ὑπομνήσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι  
 εἰδότας ἅπαντα ὅτι Ἰησοῦς λαὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον  
 τοὺς μὴ πιστεύσαντας ἀπώλεσεν ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν  
 ἑαυτῶν ἀρχήν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης 40  
 ἡμέρας δεσμοῖς αἰδίοις ὑπὸ Ζόφον τετήρηκεν. εἰ δὲ ἄνθρωπον ψιλὸν ἔτεκεν  
 ἢ μακαρία παρθένος τὸν Ἰησοῦν, τοῦτον δὲ φησὶν ὁ μαθητῆς τῆς Αἰγυπτίων χειρὸς τὸν  
 Ἰσραὴλ ἐλευθερώσαντα καὶ ἡγούμενον τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν ἔρημον, ὃς καὶ τῶν τεραστίων

## AR

1 καὶ<sup>2</sup> om. R    3 θείαν A εὐθείαν R    6 εἴτ' R    11 ὁ om. A    γέγονεν πρὸς αὐτὸν R  
 12 μεμερισμένως Μαί μεμερισμένων AR    13 φυκῶσ R    14 τοῦ om. R    18 χῦ R    22 καὶ  
 καθ' ἑνωσιν A κατένωσιν R    25 λόγου om. R    34 τὰ om. R    36 παρέδωκε A    πρὸ om. A  
 39 πιστεύοντας A    40 ἀπολειπόντας R

ἐπετέλει τὰ θαύματα πρὸ τοσούτων γενεῶν τῆς ἐκ παρθένου γεννήσεως, ποῦ τοῦτον ἄρα PG 261  
κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὑπάρχειν δώσουσιν, πότε δὲ τῆς γενέσεως τὴν ἀρχὴν ἐσχηκότα;  
οὐκέτι γὰρ αὐτοῖς ὁ λόγος συγχωρήσει λέγειν ἐκ τῆς παρθενικῆς προόδου τὴν ἀρχὴν αὐτὸν  
τοῦ εἶναι εἰληφότα. διδασκέτωσαν τοίνυν οἱ τῶν κακῶν ἐφευρεταὶ δογμάτων πότε τῆς  
γενέσεως τὴν ἀρχὴν οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἔσχηκεν, ποῦ δὲ καὶ ἐν τίσιν ἄρα διετέλει τοσούτοις 5  
ἔτεσιν. ἀλλ' οὐκέτι τοῦτον ἄνθρωπον εἶναι τῶν εὐ φρονούντων τις ἐρεῖ, ὃς καὶ τοῖς  
κατὰ τὸ παλαιὸν ἁμαρτήσασιν καὶ τὸ ἴδιον ἀπολιποῦσιν οἰκητήριον ἔκτοτε τὰς τιμωρίας  
ὤρισεν καὶ τῆς Αἰγυπτίων χειρὸς τὸν Ἰσραὴλ ἐνδόξως ἐρρύσατο. εἰ τοίνυν κατὰ τὴν  
αὐτῶν ἔκδοσιν οὔτε ὁ θεὸς λόγος ὑπονοεῖσθαι δύναται διὰ τὸ τὸν ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα  
εἶναι τὸν Ἰησοῦν οὔτε ἄνθρωπος πάλιν ὁ ταῦτα θαυματουργήσας (ξένα γὰρ τῆς ἀνθρώπου 10  
φύσεώς τε καὶ δυνάμεως τὰ προειρημένα καθέστηκεν), τίνα λοιπὸν ἐπινοῆσαι οὐσίαν τούτῳ  
6 καὶ τάξιν δυνήσονται; ἀλλ' ἡμεῖς τὰ τούτων ῥήματα τοσαύτης ἀνοίας καὶ παραφροσύνης  
ὀρώντες μεστὰ καὶ οἰάπερ ἐν ὕπνοις καὶ μέθῃ πρὸς αὐτῶν λεγόμενα, τούτοις μὲν κατὰ τὴν  
τοῦ σωτήρος ἐροῦμεν φωνήν· πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύνα- Mt. 22, 29  
μιν τοῦ θεοῦ (δι' ὃ δὴ ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε, ἀγνωσίαν θεοῦ εἰς τοσοῦτον 15  
νοσήσαντες), ὀρθῶς δὲ πάλιν καὶ ὡς προαποδέδοται, τῆς ἐνώσεως νοοῦντες τὴν δόξαν  
θεόν τε αἰεὶ ὄντα τοῦτον, γενόμενον δὲ ἐπ' ἐσχάτων καὶ ἄνθρωπον ἐπιστάμενοι ἀτρέπτου  
καὶ ἀναλλοιώτου φυλαχθείσης αὐτοῦ τῆς θεότητος, αὐτὸν καὶ τότε τῆς ἐξ Αἰγύπτου πορείας  
τοῦ Ἰσραὴλ σωτήρα πιστεύωμεν, αἰεὶ μὲν τοῦ πατρὸς ὄντα λόγον καὶ φῶς καὶ ἀπαύγασμα  
καὶ τῆς θεοπροποῦς δόξης τὴν δυναστείαν ἔχοντα (δι' ὃ δὴ καὶ ἔλεγεν τῷ μακαρίῳ Μωυσῆι 20  
ἐγὼ εἰμὶ ὁ ὢν, καὶ ἐγὼ ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ), Exod. 3, 14. 6  
τὴν δὲ τοῦ υἱοῦ προσηγορίαν προσλαβόντα μὲν, ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος, τῆς δὲ ἐνώσεως  
χάριν καὶ διὰ τὸ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, ἀλλ' οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνωικηκέναι καὶ τὰ  
τότε καὶ τὰ νῦν τῆι Ἰησοῦ καὶ Χριστοῦ προσηγορίαι ἀκολουθῶς ὑπὸ τῆς θεοπνεύστου  
γραφῆς δοξαζόμενον. 25

7 Καὶ γοῦν τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ἔξεστι διὰ πλειόνων θεωρεῖν ὑπὸ τῶν ἁγίων  
κηρυττομένην ἀνδρῶν, τοῦ μὲν Ἰερεμίου διαρρήδην βοῶντος· οὗτος ὁ θεὸς ἡμῶν, οὐ Bar. 3, 36-38  
λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. ἔξεῦρεν πᾶσαν ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ  
ἔδωκεν αὐτὴν Ἰακώβ τῷ παιδί αὐτοῦ καὶ Ἰσραὴλ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπ'  
αὐτοῦ· μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη, 30  
τοῦ δὲ ὕμνογράφου μελιδοῦντος Δαυὶδ· μήτηρ Σιών ἐρεῖ ἄνθρωπος, καὶ ἄνθρω- Ps. 86, 5  
πος ἐγεννήθη ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος. τοῦτο γὰρ PG 264  
τί ἂν εἴη ἕτερον, ἀλλ' ἡ ὅτι αὐτὸς ὑπάρχει θεὸς καὶ ἄνθρωπος; ἄνθρωπον γὰρ καὶ ὕψιστον  
καὶ θεμελιωτὴν τὸν αὐτὸν ὡμολόγησεν. οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ ἐν ἐτέρῳ ψαλμῷ ἀδιαίρετον  
τῆς ἐνώσεως φυλάττων τὸν λόγον, τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια ὡς αὐτῷ πάλιν τῷ θεῷ 35  
λόγῳ ἀναφέρων εὐρίσκειται, οὐ τῶν οὐσιῶν σύγχυσις ἐργαζόμενος, ἀλλὰ τῆς ἐνώσεως τῶν  
οὐσιῶν ἐπιγινώσκων τὸν λόγον. λέγει τοιγαροῦν οὕτως ἐν τεσσαρακοστῷ τετάρτῳ  
ψαλμῷ· ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος εὐθύτητος Ps. 44, 7. 8  
ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου. ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας  
ἀδικίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως 40  
παρὰ τοὺς μετόχους σου. ὁραῖς ὅπως τὸν λόγον θεολογήσας θεόν τε καὶ βασιλέα  
ὁμολογήσας, οὐ διελὼν οὐδὲ ἕτερον πρόσυπον εἰσενέγκας αὐτῷ καὶ τὸ κεχρῖσθαι εἶρηκεν;  
λεγέτωσαν οὖν τί ἐστὶν τὸ λεγόμενον. πῶς δὲ θεὸς ὢν ὁ λόγος ἐχρίετο, ἀλλ' ἡ πάντως,

AR

3 ὁ om. R      7 ἀπολιποῦσιν R      8 ἐρρύσατο R      12 καὶ<sup>1</sup> R κατὰ A      19 τοῦ A  
τον R      πιστεύωμεν Mai πιστεύομεν AR      20 ἔχοντος R      21 ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς A  
28 ἔξηρεν R      29 αὐτὴν om. A      32 ἐγενήθη R      34 ἐν om. A      37 μὲν R

ὅτι αὐτὸς ἦν ὁ τὴν τοῦ δούλου μορφήν ἐνδυσάμενος, ἦι καὶ τὸ χρίσμα λαμβάνειν εἶη ἂν πρεπωδέστατον; κἄν γὰρ λέγωσιν διὰ τὴν πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐνοίκησιν, ὡς αὐτοὶ πλανῶνται, τοῦ λόγου πρόσωπον τὸ χρίσμα λέγεσθαι, μανθανέτωσαν ὅτιπερ ἐνοίκησις οὐκ ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἄλλων ἀγίων λέγεται καὶ ὑπερβαίνει σφόδρα τοὺς τῆς ἐνοικίσεως ὅρους τὸ λεγόμενον. καὶ γοῦν ἐνοικήσαντος τοῦ θεοῦ ἐν τοῖς ἀγίοις πᾶσιν ἀγιαζομένοις τε καὶ χριστομένοις, οὐ λέγεται ὡς αὐτὸς ἀγιαζόμενος ἢ χρισόμενος.

Εἰ μὲν οὖν καθ' ὁμοιότητα τῶν ἀγίων καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἐνοίκησιν λέγουσιν, ἔκδηλος ἢ ἡ ἀσέβεια πᾶσιν ἔσται καὶ τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας παντελῶς ἀλλοτρία. περὶ [μὲν] γὰρ τῶν προφητῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ διαλεγόμενος ὁ Παῦλος ἀσύγκριτον τούτου πρὸς ἐκείνους διαφορὰν ἡμᾶς ἐδίδαξεν, λέγω δὴ τοῦ λεγομένου κεχρίσθαι. τὸν μὲν γὰρ υἱὸν καὶ τοῦ πατρὸς ἀπαύγασμα καὶ χαρακτῆρα τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, τοὺς δὲ προφήτας ὡνόμασεν καὶ τό γε θαυμαστὸν ὅτι μετὰ τούτων τῶν ὑψηλῶν τοῦ χρίσματος καὶ αὐτὸς ἐμνημόνευσεν' πολυμερῶς γὰρ φησιν, καὶ πολυτρόπως πάσαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν' ὅς ὢν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καθαρισμόν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς. καὶ μετ' ὀλίγα φησίν' καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει' ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα' πρὸς δὲ τὸν υἱόν' ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος' ῥάβδος εὐθύτητος ἢ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου' ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀδικίαν' διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε, ὁ θεός, ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιᾶσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου. θεωρεῖς ὡς σφόδρα ἀλλότριος ἐπὶ τοῦ Χριστοῦ ὁ τῆς ἐνοικίσεως ὅρος; εἰ δὲ λέγουσιν ἐνταῦθα τὴν ἐνοίκησιν μὴ τοῖς ἀγίοις ὁμοίως, ἀλλὰ καθ' ἑνωσιν τοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα γεγενῆσθαι, οὐ δυνατόν μὲν μετὰ τὴν ἀποκύψιν ἑνωσιν ἀληθῆ λέγεσθαι, ἀλλ' ἢ μόνον τὴν κατὰ χάριν καὶ μετοχὴν τοῦ θεοῦ, ὡς ἐν τοῖς ἀγίοις πάλιν ἐγένετο' εἰ δὲ ἐνταῦθα τὴν ἐνοίκησιν ἑνωσιν εἶναι λέγουσιν οὐκ ἐν τῇ παρθένω, ἀλλὰ μετὰ τὸ τεχθῆναι ἐξ αὐτῆς, φέρε καὶ οὕτω τὸ λεγόμενον ἐξετάσωμεν. εἰ διὰ τοῦτο εἰς τὸ τοῦ λόγου πρόσωπον τὸ χρίσμα εἰρησθαι λέγουσιν, διὰ τὸ συνεῖναι καὶ ἠνώσθαι, ὡς αὐτοὶ φασί, τῷ ἀνθρώπῳ τὸν λόγον, πάντως ὅτι μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτὸν κεχρίσθαι λέγειν ἐξ ἀνάγκης ἀπαιτηθήσονται' τὸν γὰρ θεὸν λόγον ὁ προφήτης, ἔτι γε μὴν καὶ ὁ ἀπόστολος θεολογήσας, αὐτῷ καὶ τὸ χρίσμα φανερώς ἀνέθηκεν. εἰ τοίνυν διὰ τὴν ἑνωσιν καὶ τὸ συνεῖναι αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τὸ τοῦ ἀνθρώπου χρίσμα τῷ λόγῳ προσάπτουσιν [οἱ ἅγιοι], μετὰ τὴν ἑνωσιν αὐτὸ τὸ χρίσμα γεγενῆσθαι πάντως ὁμολογήσουσιν' εἰ δὲ μετὰ τὴν ἑνωσιν κέχρισται, τὴν δὲ ἑνωσιν οὐ βούλονται λέγειν πρὶν ἐκ τῆς παρθένου τεχθῆναι, οὐδὲ Χριστοτόκος οὐκέτι πρὸς αὐτῶν ἢ παρθένος ὁμολογηθήσεται. εἰ γὰρ Χριστοτόκος, πάντως ὅτι καὶ θεοτόκος' εἰ δὲ οὐ θεοτόκος, οὐδὲ Χριστοτόκος. εἰ γὰρ τὸ χρίσμα μετὰ τὴν ἑνωσιν καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸ τοῦ λόγου πρόσωπον τοῦτο λέγεται, τὴν δὲ ἑνωσιν μετὰ τὴν ἐκ τῆς παρθένου γέννησιν γεγενῆσθαι λέγουσιν, οὐδὲ Χριστοτόκος οὐκέτι εὐρεθήσεται' εἰ δὲ Χριστοτόκος, καὶ θεοτόκος.

## AR

1 ἢ R ὦ A 3 τοῦ] coniec'erim εἰς τὸ τοῦ 6 ἀγιαζομένων — χριστομένων R 9 μὲν  
deleui 16 καὶ om. R 16/17 ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας R 19 ἁμαρτιῶν ἡμῶν A 27 κα-  
τένωσιν R τὸν λόγον AR 29 τὴν ἐνταῦθα τὴν R 34 ὁ<sup>2</sup> om. A καὶ om. A 36 οἱ  
ἅγιοι deleui 39 εἰ<sup>1</sup> A ἢ R

τοῦ γὰρ χρίσματος πρὸ τῆς ἐνώσεως μὴ δυναμένου νοεῖσθαι, εἰ Χριστοτόκος ἢ παρθένος ἐν αὐτῇ δὴ τῆς ἐνώσεως γενομένης, οὐκέτι ἄνθρωπον, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἀλλ' ἐνωθέντα τῷ λόγῳ γεννήσασα, θεοτόκος δικαίως ἂν λέγοιτο, εἰ γε, καθὼς ἔμπροσθεν εἴρηται, τὴν ἐνωσιν ἀληθῆ καὶ οὐ καθάπερ ἐν τοῖς ἀγίοις λέγουσιν. τοῦτο δὲ φαμέν ὅτι οὐ δυνατόν ἐνωσιν ἀληθῆ λέγειν μετὰ τὴν γέννησιν· ἡμεῖς γὰρ οὐκ ἄνθρωπον θεῷ ἐνωθέντα, ἀλλὰ 5 θεὸν τὰ ἀνθρώπινα προσλαβόμενον οἶδαμεν τὸν Χριστόν, λέγω δὴ σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν τελείως χωρὶς ἁμαρτίας ἐνόητα τῇ ἀγίᾳ παρθένῳ. διὰ τοῦτο κἂν ἄνθρωπον ἀκούσῃς τὸν Χριστόν ὀνομαζόμενον, μὴ ἐπιλανθάνου ὅτι καὶ θεὸς γέγονεν. οὕτως ἐπιστάμενος ὁ μακάριος Παῦλος ποτὲ μὲν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, ποτὲ δὲ θεὸν ἐκήρυττεν· μνημόνευε γὰρ φησιν, Ἰησοῦν Χριστόν ἐγηγεμένον ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκ 10 2Tim. 2, 8 σπέρματος Δαυὶδ, καὶ πάλιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἡγείρεν καὶ ἡμᾶς 1Cor. 6, 14 ἔξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ἀκούεις τὸν ἐκ σπέρματος Δαυὶδ καὶ ἐκ 10 νεκρῶν ἐγηγεμένον σαφῶς κηρυττόμενον; ὅτε τοίνυν ἐναργῶς ἀποδέδεικται οὐκ ἄνθρωπος, ὡς ἐκεῖνοι νομίζουσιν, ἀλλ' ὁ αἰδιος τοῦ θεοῦ λόγος ἐνανθρωπήσας [ἐστίν] ὁ ἐκ PG 268 τῆς παρθένου προελθὼν, μεταγινωσκέτωσαν οἱ πεπλανημένοι καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἀνοίας 15 ληγέτωσαν· ἔαν γὰρ μὴ ἐπιστραφῶσιν, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ κατ' αὐτῶν στιλβώσει Ps. 7, 13 ὁ κύριος. ὅτι γὰρ οὐκ εἰς τέλος αὐτῶν ἀνέζεται [βλασφημούντων] καὶ διὰ μακροθυμίαν ἔτι καὶ νῦν ἀνέχεται βλασφημούντων, ἄκουε τί φησιν διὰ τοῦ μακαρίου προφήτου, τὴν ἐκ τῆς ἀνοχῆς πρὸς τοὺς ἐπιμένοντας τῇ κακίᾳ ἐπαγομένην ἐκδίκησιν δηλῶν· ἐσιώπησα, Ies. 42, 14. 15 φησί· μὴ καὶ αἰεὶ σιωπήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα· 20 ἐκστήσω καὶ ξηρανῶ ἅμα καὶ ἐρημώσω ὄρη καὶ βουνοὺς καὶ πάντα τὸν χόρτον αὐτῶν ξηρανῶ καὶ θήσω ποταμοὺς εἰς νήσους καὶ ἔλη ξηρανῶ. οὐδὲν δὲ ἦττον καὶ ὁ θειότατος ὑμνωιδὸς ταχεῖαν τῶν ἀσεβῶν διδάσκει τὴν ἀπώλειαν, κἂν πρὸς ὀλίγον διὰ μακροθυμίαν θεοῦ ἰσχύσωσιν· εἶδον γὰρ ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον Ps. 36, 35. 36 καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ 25 11 ἦν· καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὗρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ. ταῦτα γὰρ καὶ τὰ τοιαῦτα κοινὰ πάντων ἐστίν ὅσοι τῆς εὐσεβείας διασκορπίζουσιν ἐπιχειροῦσι τὸ ποιμνιον, ὡσπερ οὖν καὶ τῶν προειρημένων αἰρέσεων τὸ τέλος ἐπέδειξεν. τί γὰρ ὤνησεν τῆς Ἀρείου δυσσεβείας ἢ πλάνη; τί δὲ ἡ Εὐνομίου καὶ τῶν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον βλασφημούντων καὶ τοῦ Σαμοσατέως Παύλου καὶ τοῦ καλουμένου Ἀπολιναρίου ἢ παραφροσύνη; πάντες 30 γὰρ οὗτοι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἐπονείδιστον τέλος ἐσχίκασι καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν περιβόλων ἐξώσθησαν, καὶ τῆς ἐν οὐρανοῖς δὲ τῶν πρωτοτόκων ἐκκλησίας ἐξορισθήσονται· Hebr. 12, 23 ἐξηλείφθησαν γὰρ ἐκ βίβλου ζώντων καὶ μετὰ δικαίων οὐκ ἐγγραφήσονται. τὸ Ps. 68, 29 δ' αὐτὸ καὶ τούτους ἐκδέξεται τέλος, εἰ μὴ ἄρα θάπτον τῆς ἀνοίας λαβόντες αἰσθησιν ἐπα- 35 νελεῖν ὅθεν ἐξέπεσαν, σπουδάσουσι, καὶ μάλιστα τοὺς ἀρχηγούς τῆς κακοφροσύνης γενο- 35 μένους. ἀκούσονται γὰρ μόνον οὐχὶ καὶ τούτων ἕκαστος παρὰ τοῦ σωτῆρος· ὃν τρόπον Ies. 14, 19. 20 πον ἰμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρὸν, οὕτως οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρὸς, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνης εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον. ἡμεῖς δὲ οἱ τὴν ἑαυτῶν πίστιν ἐπὶ τὴν ἀρραγῆ πέτραν οἰκοδομήσαντες βεβαίαν μέχρι τέλους τὴν εὐσεβείαν διαφυλάξωμεν, μηδαμῶς 40 ὑπὸ τῶν ἐναντίων θορυβούμενοι, ἀλλὰ τὴν εἰς τὸν κύριον ἀγάπην ὄπλον ἀνίκητον ἔχοντες, ἐν αὐτῷ καυχώμεθα διὰ παντός, λέγοντες τὰ τοῦ προφήτου ῥήματα καὶ γελῶντες τῶν ἐναντίων τὴν εὐτέλειαν· μεθ' ἡμῶν ὁ θεός· γινώτε, ἔθνη, καὶ ἠττάσθε, ἰσχυ- Ies. 8, 8-10 κότες ἠττάσθε. ἔαν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, πάλιν ἠττηθήσεσθε, καὶ ἦν ἄν

AR

4/5 καὶ οὐ—ἀληθῆ om. A      5 γὰρ A δὲ R      7 ἐνόητα A ἐνοῦται R      12 ἐξεγείρει R  
 14 ἐστίν deleui      17 βλασφημούντων deleui      24 ἰσχύωσιν A      32 ἔξω βιφήσονται R      35 σπου-  
 δάσωσιν R



βουλευθήσθε βουλήν διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνηι ἐν ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ θεός.

- 12 Ἄλλ' ἰδοῦ, φασίν, ὁ ἀπόστολος φανερώς αὐτὸν ἄνθρωπον ὡμολόγησεν· Τιμοθέωι  
 1 Tim. 2, 5 γὰρ ἐπιστέλλων οὕτω φησίν· ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς. τοῦτο δὲ λέγοντες τῶν  
 PG 269 ἀκεραιτέρων δοκοῦσιν ταραττεῖν τὸν νοῦν· εἰ γὰρ τις συνετώς τῷ ἀποστολικῷ ἐπιβάλοι 5  
 ῥητῷ, ἐκ τούτου μάλιστα τοῦ ῥητοῦ τῆς ἀσεβείας αὐτῶν καταψηφίζεται. ἀλλὰ μὴ οὕ-  
 τως ἀκρωτηριάζωμεν τὴν λέξιν, ἀλλὰ ὀλίγον τῶν ἔμπροσθεν ἐπιμνησθέντες, ὀρθὴν τῆς  
 1 Tim. 2, 5 οἰκονομίας ἐντεῦθεν τὴν ὁμολογίαν νοῆσαι δυνησόμεθα. τί οὖν φησιν ὁ μακάριος Παῦ-  
 λος; εἰς θεὸς φησίν περὶ τοῦ πατρὸς καὶ περὶ τοῦ υἱοῦ εἰς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ  
 ἀνθρώπων. εἰ γὰρ, φησίν, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος, ἀλλ' οὐ διὰ τοῦτο δύο αὐτὸν 10  
 ὑποπτεύειν ὀφείλομεν. ὡσπερ γὰρ θεὸς ἦν πρὸ τῆς ἐπιδημίας ὁ λόγος, οὕτω καὶ γενό-  
 μενος ἄνθρωπος καὶ μεσιτεύσας καὶ τῆι ἀνθρώπου φύσει, εἰς πάλιν ἐστίν. διὰ γὰρ  
 τοῦτο μεσίτην αὐτὸν εἶρηκεν θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὡς ἔξ ἀμφοτέρων τῶν οὐσιῶν ἕνα  
 ὄντα· τὸ γὰρ τίνων μεσιτεῦον ἀμφοτέρων ἔχεται πάντως. ἔστι τοίνυν μεσίτης θεοῦ  
 διὰ τὸ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὑπάρχειν τῷ πατρί, ἔστι δὲ πάλιν καὶ ἀνθρώπων μεσίτης διὰ τὸ 15  
 καὶ τῆς ἀνθρωπείας μετεσχηκέναι φύσεως τελείως χωρὶς ἀμαρτίας. ἄνθρωπον οὖν αὐτὸν  
 ὅταν λέγη Χριστὸν Ἰησοῦν, μὴ διὰ τοῦτο σκανδαλιζέσθωσαν, ἀλλ' ἐννοείτωσαν αὐτὸν καὶ  
 κύριον καὶ θεὸν ὀνομαζόμενον μετὰ τοῦ καὶ Χριστὸν πάλιν λέγειν καὶ Ἰησοῦν· ἀκουέτωσαν  
 Tit. 2, 13. 14 γὰρ αὐτοῦ τοῦ ἀποστόλου τοῦτο φανερώς οὕτω κηρύττοντος· προσδεχόμενοι, φησίν,  
 τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σω- 20  
 18 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν περὶ ἡμῶν. ὁραῖς ὅπως  
 ἐκεῖ μὲν ἄνθρωπον Χριστὸν Ἰησοῦν λέγει τὸν ὑπὲρ πάντων ἑαυτὸν δεδωκότα, ἐνταῦθα δὲ  
 μέγαν θεὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν δόντα πάλιν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν; διπλῆ γὰρ ἐνταῦθα κατ'  
 αὐτῶν, μᾶλλον δὲ ὑπὲρ αὐτῶν, εἰ ἐθέλοιεν μεταγινώσκειν, γέγονεν ἢ ἀπόδειξις διὰ τοῦ  
 λέγειν καὶ θεὸν καὶ κύριον Ἰησοῦν, ὃν ἐκείσε ἄνθρωπον εἶρηκεν, καὶ διὰ τοῦ ἐν ἀμφοτέροις 25  
 1 Tim. 2, 5. 6 ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν δεδωκότα σημαίνει. ἄνθρωπος γὰρ φησιν, Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ  
 Tit. 2, 13. 14 δούς ἑαυτὸν ὑπὲρ πάντων ἀντίλυτρον, καὶ πάλιν· προσδεχόμενοι τὴν μα-  
 καρίαν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σω-  
 τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώση-  
 ται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας καὶ καθαρίσηι ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, 30  
 Ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. εἰ δὲ ἄνθρωπος κατ' ἐκείνους μόνον Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ  
 δούς ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν καὶ περιποιησάμενος ἡμᾶς ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον, ἀνθρώπῳ ἄρα  
 λατρεύομεν παραπλησίως τοῖς ἔθνεσιν καὶ τῆι κτίσει λοιπὸν τὴν δεσποτικὴν αὐθεντίαν ἀποδι-  
 δόαμεν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὕτως, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ κύριον καὶ θεὸν ἐπιγινώσκομεν τὸν Χριστὸν·  
 PG 272 γέγονεν μὲν γὰρ ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος μετασχὼν τῆς ἀνθρωπείας φύσεως καὶ 35  
 γεγέννηται διὰ φιλανθρωπίαν ἄφατον μετὰ ταύτης ἐκ τῆς ἀγίας καὶ ἀπειρογάμου παρθένου, ἀλλ'  
 ἦν καὶ οὕτω κατὰ φύσιν θεὸς καὶ τοῦ θεοῦ υἱός. διὰ ταύτην τοιγαροῦν τὴν αἰτίαν καλεῖται  
 14 καὶ ἄνθρωπος, καλεῖται δὲ καὶ θεός, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχων ἐν ἑκατέραι προσηγορίαι Χριστός.  
 ὅτι γὰρ οὐκ ἄνθρωπον, ὡς οὗτοι μυθολογοῦσιν, ὁ Παῦλος ἐκήρυττεν τὸν Χριστὸν, ἄκουε Κο-  
 2 Cor. 4, 5 ρινθίοις ἐπιστέλλοντος αὐτοῦ καὶ λέγοντος· οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν, ἀλλὰ 40  
 Ἰησοῦν Χριστὸν κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὁραῖς

34—38 Iustinian. adu. Monoph. [PG 86, 1132] Κύριλλος ἐν τῷ λόγῳ τῷ "Ὅτι χρὴ θεοτόκον ὁμολογεῖν τὴν παρθένον... 'κύριον—Χριστός'

AR

1 βουλήν βουλευθήσθε A  
 9 καὶ περὶ A καὶ εἴη περὶ R  
 λοιὸν A το R

5 ἐπιβάλοι scripsi ἐπιβάλη A ἐπιβάλλει R  
 υἱοῦ ex θῷ corr. A καὶ<sup>2</sup> om. A

6 καταψηφίσθηται R  
 17 λέγει R 24 θέ-

τῆς ἀποστολικῆς γνώμης τὸν ὄρον; Ἰησοῦν Χριστόν, φησίν, κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους κηρύσσομεν. Ῥωμαίοις δὲ πάλιν ἐπιστέλλων οὕτω φησίν· ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς Rom. 9, 5 τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. εἰ δὲ ἄνθρωπον ἠπίστατο τὸν Χριστόν, ἔδει λέγειν ἔξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ἐν ᾧ ὁ ἐπὶ πάντων θεός· νῦν δὲ τοῦτο μὲν οὐκ εἶρηκεν, θεὸν δὲ τὸν Χριστόν ἐπὶ πάντων 5 μεγαλοφώνως ἀπέφηεν. οὐ μὴν [δὲ] ἀλλὰ γε κάκεινο διασκεψώμεθα ὡς εἰ μὴ θεὸν ἅμα καὶ ἄνθρωπον ἠπίστατο τὸν Χριστόν, οὐκ ἂν ἔλεγεν τὸ κατὰ σάρκα· τοῦτο γὰρ φανερώς ἐπὶ τοῦ μὴ μόνον ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ καθ' ἕτερόν τι τὴν οὐσίαν ὄντος λέγεται, ὡσπερ οὖν καὶ ἐπήγαγεν ὁ ὧν ἐπὶ πάντων θεός· διπλὴν γὰρ ἐνταῦθα τὴν περὶ τοῦ σωτήρος ἡμῶν ὁμολογίαν παραδέδωκεν, καὶ τὸ κατὰ σάρκα ἐπιδείξας καὶ θεὸν ἀνακηρύξας. 10 ὄνπερ γὰρ τρόπον ὁ ἐπὶ γῆς βασιλεὺς εἴ ποτε ἐν ὑπάτου σχήματι προελθεῖν βουληθεῖη, οὐ διὰ τοῦτο τοῦ εἶναι βασιλεὺς πέπαυται οὔτε μὴν τὴν προτέραν αὐθεντίαν ἀπώλεσεν, ἀλλ' εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχει, πρὸς τῇ βασιλείᾳ καὶ τὸ τῆς ὑπατείας ἔχων ἀξίωμα, κἂν εἴ τις ὀνομάσοι βασιλέα, οἶδεν ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὁ καὶ τὸ τοῦ ὑπάτου σχῆμα περιβαλλόμενος, πάλιν τε εἰ ὑπάτον τὸν αὐτὸν ὀνομάσοι, τὸν αὐτὸν οἶδεν καὶ βασιλέα ὑπάρχοντα, οὕτως ὁ κύριος 15 ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἦν μὲν αἰεὶ τοῦ θεοῦ υἱός, θεὸς ὑπάρχων ἀληθινός, προσλαβὼν δὲ ἐν ὑστέροις χρόνοις καὶ τὸ ἀνθρώπινον, εἰς καὶ ὁ αὐτὸς ὑπάρχει, κἂν θεὸς λέγηται κἂν ἄνθρωπος κἂν Ἰησοῦς.

- 15 Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων, φέρε καὶ τὴν κυριακὴν εἰς μέσον φωνὴν ἀγάγωμεν, ἐφ' ἣι μάλιστα καὶ θρασύτερον ἡμῖν ἐφίστανται, λέγοντες ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς εὐαγγελικοῖς κη- 20 ρύγμασιν ἄνθρωπον ἑαυτὸν ὡμολόγησεν λέγων· τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι, ἄνθρω- Ioh. 8, 40 πον δὲ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα; εἰ δὲ τις φιλαλήθως τοῖς εὐαγγελικοῖς ἐπιβάλοι χωρίοις, ἐνθα τοῦτο λελάληκεν ὁ σωτὴρ, σφόδρα καταγνώσεται τῆς κακοτεχνούσης PG 273 γνώμης αὐτῶν καὶ φιλεγκλήμονας δικαίως ἀποκαλέσει καὶ συκοφάντας· τοσαῦτα γὰρ λελάληκεν πρὸ ταύτης τῆς λέξεως, θεὸν ἑαυτὸν ἀποφαίνων καὶ θεοῦ υἱόν, ὡς καὶ αὐτοὺς τότε 25 τοὺς Ἰουδαίους, ἐπέπερ ἐτύφλωτον τῆς διανοίας τὸ ὄμμα, διὰ τοῦτο μάλιστα βούλεσθαι αὐτὸν ἀναιρεῖν. καὶ πάντα ἐκεῖνα σιωπῇ παραδιδόντες ταύτην ἀρπάζουσι τὴν λέξιν, ὁμοίον τι ποιοῦντες τοῖς τότε Φαρισαίοις. κάκεινοι γὰρ διδάσκοντι τῷ σωτήρι προσέμενον οὐ πιστεύειν ἐθέλοντες καὶ διδάσκεσθαι, ἀλλὰ θηρεύσαι τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ βουλό- Lc. 11, 54 μενοι, ὡς ὁ εὐαγγελιστὴς ἱστορεῖ, ὡσπερ οὖν καὶ οὗτοι νῦν ἀναγινώσκουσιν, μᾶλλον δὲ 30 περιεργάζονται τὰς θείας γραφάς, ἵνα τι κατηγορεῖν εὔρωσιν τοῦ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ αὐτῶν
- 16 θεοικότος. τί δὲ ἐν τοῖς πρὸ ταύτης τῆς φωνῆς ἔλεγεν, κατανοήσωμεν. ὁ πατήρ Ioh. 5, 17 μου, φησίν, ἕως ἄρτι ἐργάζεται καὶ γὰρ ἐργάζομαι. καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ τὰ αὐτὰ τῷ πατρὶ παραπλησίως δημιουργοῦντα· ἃ γὰρ Ioh. 5, 19 ἂν ἐκεῖνος, φησί, ποιῇ, ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ, καὶ ὅτι τὴν κρίσιν 35 Ioh. 5, 22 αὐτῷ πᾶσαν δέδωκεν ὁ πατήρ, ἵνα πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα, καὶ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς Ioh. 5, 25 τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. εἶτα ἵνα μὴ τὰ θεο- πρεπῆ ταῦτα ἀκούοντες σκανδαλίζωνται διὰ τὴν σάρκα, ὅτι ἄνθρωπος ὀρώμενος τοιαῦτα ἐφθέγγετο, ἐξῆς ἐπάγει μετ' ὀλίγα καὶ φησιν ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν· μὴ θαυμά- 40 Ioh. 5, 27

6—10 Iustinian. adu. Monophys. p. 1132 ἐν τῷ λόγῳ τῷ Ὅτι χρὴ θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρ-  
θένον ὁμολογεῖν· οὐ μὴν — ἀνακηρύξας

AR

2 οὕτως ἐπιστέλλων οὕτω A      6 δὲ AR om. Iust.      7 Χριστόν ὁ θεὸς ἀπόστολος Iust.  
9 ἐνταῦθα om. Iust.      13 ἀξίωμα om. R      23 ἐπιβάλλει R      κακοτέχνου R      35 φησί om. R  
ποιεῖ R      36 ἔδωκεν A      37 ἀκούσασιν R      38 ζήσασιν R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

4

- Ζετε τοῦτο. καὶ γὰρ καὶ ταύτης τῆς εἰρημένης φωνῆς ὅτι οἱ ἀκούσαντες Ζή-  
 Ioh. 5. 25, σουσιν \* \* ἔρχεται ὥρα ὅτε καὶ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται  
 28. 29 καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ  
 φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως τὸ μὲν [γὰρ] πρότερον εἰρημένον ὅτι  
 ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, καὶ τὸ οἱ ἀκούσαντες Ζήσονται, περὶ τῶν κατὰ τὸν 5  
 καιρὸν ἐκεῖνον ἀναστάντων νεκρῶν εἰρῆσθαι, τὸ δὲ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις τὴν  
 ἀναστάσιμον τῆς ἐνδόξου παρουσίας αὐτοῦ σημαίνειν ἡμέραν. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ πάλιν  
 Ioh. 6. 35 φησὶν· ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς. ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὡσπερ οὐκ ἀκούοντες,  
 Ioh. 8. 40 μᾶλλον δὲ ἐθελοκωφοῦντες παραπέμπονται, ταύτην δὲ τὴν φωνὴν τὴν λέγουσαν νῦν δὲ  
 ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ἄνθρωπον δς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, περιφέ- 10  
 ρουσιν πρὸς τὸ τῶν ἀκεραιτέρων διαταράττειν τὸν νοῦν. ἐχρῆν δὲ αὐτούς, εἴπερ ἦσαν  
 ὀρθοί, τοῦτο λογίζεσθαι ὅτιπερ ὁ τὰ προειρημένα λαλήσας αὐτὸς καὶ ταύτην εἴρηκεν τὴν  
 φωνὴν, καὶ μὴ διὰ ταύτην τῶν τοσοῦτων ὡσπερ ἐπιλανθανομένους σκανδαλίζεσθαι [διὰ  
 ταύτην]. κάκεῖνοι γὰρ ἄνθρωπον ὀρώντες καὶ τὰς θεοπρεπεῖς φωνὰς ἀκούειν οὐκ ἀνε-  
 Ioh. 6. 42 χόμενοι ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Ἰωσήφ, οὐ ἡμεῖς οἶδαμεν τὸν πατέρα 15  
 Ioh. 8. 53 καὶ τὴν μητέρα; καὶ πάλιν αὐτῷ προσήεσαν λέγοντες· τίνα σεαυτὸν ποιεῖς; καὶ  
 PG 276 πάλιν· πεντήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ γινώσκεις; καὶ ἐχρῆν μὲν τοῖς  
 Ioh. 8. 57 ἤδη προειρημένοις ἀρκεῖσθαι καὶ μηδὲν πλέον ἐπιζητεῖν· οἱ γὰρ λογισμὸν ὀρθὸν ἔχειν σπου-  
 δάζοντες περὶ τὴν τῶν θείων γραφῶν ἀκρόασιν εὐγνωμόνως λέξουσιν ὡς οὐδὲν ἄτοπον  
 εἶη θεὸν ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον ὄντα, ὅτε ταῦτα λελάληκεν, ποτὲ μὲν θεόν, ποτὲ δὲ ἄνθρωπον 20  
 17 ὀνομάζεσθαι, οὐδαμῶς ἐκατέρας προσηγορίας τὴν ἐτέραν ἀθετούσης· ἐπειδὴ δὲ ἔνεστι καὶ  
 ἐτέρωθεν τοῦτο θεωρῆσαι ὡς οὐκ ἄνθρωπος νοεῖσθαι διὰ τοῦτο ὀφείλει κατὰ τὴν τούτων  
 ὑπόνοιαν, τοῦτο καθ' ἑαυτοὺς λογισώμεθα. μετὰ τὸ πράξει τοὺς Ἰουδαίους τοῦτο ὅπερ  
 ἐνταῦθα αὐτοὺς ἐμέμφετο ὁ κύριος, λέγω δὴ τὸ σωτήριον πάθος, εἰ ἄρα ὡς ἄνθρωπον  
 ἀποκτείναντες κατεκρίθησαν, τότε [γὰρ] ἂν δυνηθεῖ λόγον ἔχειν τὸ ὑπ' αὐτῶν λεγόμενον· 25  
 εἰ δὲ ὡς κατὰ δεσπότην καὶ κυρίου τολμήσαντες κατεδικάσθησαν, δῆλον ὡς ματαίαν ὑπό-  
 νοιαν ἑαυτοῖς ἐπλάσαντο, ἄνθρωπον νομίσαντες εἶναι, κἂν ἐνοικεῖν εἰς αὐτὸν τὸν λόγον  
 λέγωσιν. ὁ μὲν οὖν μακάριος Παῦλος περὶ τῶν σταυρωσάντων διαλεγόμενος κυριοκτό-  
 1 Cor. 2. 8 νους αὐτοὺς ἐναργῶς παρίστησιν, αὐταῖς λέξεσιν γράφων οὕτως· εἰ γὰρ ἔγνωσαν,  
 οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἐν τῇ τοῦ 30  
 Mt. 21. 34-39 ἀμπελώνος παραβολῆ ἀπεσταλκέναι φησὶν τὸν οἰκοδεσπότην τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς  
 τοὺς γεωργούς, καὶ ὃν μὲν ἔδειραν, φησὶν, ὃν δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβό-  
 λησαν, οἱ γεωργοὶ δηλονότι, ὕστερον δὲ ἀπεσταλκέναι φησὶν αὐτὸν τὸν υἱόν, ὃν οἱ γε-  
 ωργοὶ θεασάμενοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε, ἀπο-  
 κτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν αὐτοῦ τὴν κληρονομίαν, καὶ λαβόντες αὐτὸν 35  
 ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελώνος καὶ ἀπέκτειναν. εἰ τοίνυν ὁ μὲν ἀπόστολος  
 κύριον τῆς δόξης τὸν ἐσταυρωμένον ὁμολογεῖ, αὐτὸς δὲ ὁ σωτὴρ τοὺς μὲν προφήτας δού-  
 λους ἀπεσταλμένους διδάσκει, ἑαυτὸν δὲ τοῦ δεσπότην τῶν δούλων υἱόν, τίς ἔτι τολμήσει  
 Ioh. 8. 40 λέγειν ὡς ἄνθρωπος ἦν ὁ λέγων νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι καὶ οὐχὶ μᾶλλον  
 θεὸς ἐνηθροπηκῶς; καὶ μάλισθ' ὅταν καὶ τὰ θεοπρεπῆ ἔργα τῇ ἀνθρώπου προσηγορίαι 40  
 Ioh. 5. 25 λεγόμενα ἀκούη μέλλοντα γίνεσθαι· ἔρχεται γὰρ ὥρα καὶ νῦν ἔστιν, ὅτε οἱ νεκροὶ  
 ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ οἱ ἀκούσαντες Ζή-  
 Mt. 25. 31 σουσι καὶ ὅταν ἔλθῃ, φησὶν, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ βασιλείαι αὐτοῦ

AR

1/2 Ζήσωσιν R      2 lacunam statui e. g. supplendo φανερόν καὶ τῆς ὅτι      3 πορεύσονται R  
 4 γὰρ deleui      10/11 περιφέρουσι γὰρ A      13/14 διὰ ταύτην del. Mai      14 οὐκ R      23 τοῦτο —  
 λογισώμεθα om. R      25 γὰρ deleui      32 δὲ<sup>s</sup> om. R      37 ὡμολόγει A      42 ἀκούσωσιν R  
 42/43 Ζήσωσιν R

καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, τὴν δικαίαν ἅπασιν ἐπιφέρων κρίσιν, καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ Ioh. 3, 13  
 18 μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ἀκούεις φανερώς τὸν θεὸν λόγον τῆι ἀνθρώπου προσηγορία διὰ τὴν πρὸς τὴν σάρκα ἐνωσιν ὀνομαζόμενον; τίς γὰρ ἂν εἶη ἕτερος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς; μηκέτι οὖν σκανδαλίζου, ὅταν λέγῃ νῦν 5 Ioh. 8, 40 δὲ Ζητεῖτέ με ἀποκτείνει, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἀλλ' ἐννοῶν τὴν οἰκονομίαν εὐσεβῶς δέχου τὸ λεγόμενον. ἐκ τούτων γὰρ τῆς ἐνώσεως μά- PG 277 λιστα ἢ οἰκονομία δείκνυται καὶ ὅτι κἂν ἄνθρωπος ὀνομάζεται, οὐ δίχα τῆς θεότητος ὀφείλει καθ' ἑαυτὸν ἄνθρωπος ὀνομάζεσθαι. τίς γὰρ τολμήσει λέγειν ἄνθρωπον καὶ ταῦτα ἐνεργῆσαι τὰ προειρημένα, λέγω δὴ τὴν ἐξ οὐρανοῦ μέλλουσαν ἔσεσθαι παρουσίαν 10 αὐτοῦ καὶ τὴν περὶ πάντων δικαίαν κρίσιν; τοῦ ἱεροψάλτου μάλιστα Δαυὶδ αἰδοντος· σοὶ Ps. 64, 2. 3 πρέπει ὕμνος, ὁ θεός, ἐν Σιῶν καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ἱερουσαλήμ. εἰσάκουσον προσευχῆς, πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει. τί γὰρ ἕτερόν ἐστὶν τοῦτο ἀλλ' ἢ ὅπερ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ποιήσιν μεμαθήκαμεν; τότε γὰρ φησιν, καθίσει Mt. 25, 31. 32 ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καὶ συναχθήσονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ 15 ἔθνη. ὁραῖς ὅπως τοῦ Δαυὶδ ὡς πρὸς θεὸν λέγοντος πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἤξει, εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου τοῦτο πληροῦσθαι μέλλον ἀποδέδεικται; θεὸς οὖν ἐστὶν ἄρα ἐνανθρωπήσας ὁ ἐκ Μαρίας τεχθείς, τῶν θείων ἡμῖν γραφῶν τοῦτο διὰ πολλῶν ἀποδείξεων ἐναργῶς ἐμφανουσῶν, θεοτόκος δὲ πάντως καὶ αὐτὴ ἢ καλλιπάρθενος, κἂν οὗτοι μὴ βού- λωνται. εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἦν ὁ ἐξ αὐτῆς προελθὼν Ἰησοῦς Χριστός, πῶς ὁ Παῦλος 20 Γαλάταις ἐπιστέλλων ἔγραφεν· Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' Gal. 1, 1 ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ; δῆλον ὡς οὐκ ἄνθρωπος μόνον, ἀλλὰ θεὸς ἐνηθρωπηκῶς ἐστὶν· μὴ τοίνυν σκανδαλιζέσθωσαν ἐπὶ ταῖς τοιαύταις φωναῖς οἱ ἀπαίδευτοι, ἀλλὰ διδασκέσθωσαν τοῦ θεοῦ μυστηρίου τὴν οἰκονομίαν καὶ προσκυνεῖτωσαν λοιπὸν τὸν Χριστὸν μετὰ τῶν ἀγγέλων καὶ αὐτοί. ὅταν γὰρ φησιν, εἰσαγάγη τὸν 25 Hebr. 1, 6 πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, λέγει· καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ, καὶ ἐν τῷ ὀνόματι δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶν γόνυ κάμψει Phil. 2, 10. 11 ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογή- σεται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. μνημονεῦτωσαν Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον ὀμολογούμενον καὶ μὴ ταραττέσθωσαν ὅταν ἄνθρωπον διὰ τὴν 30 οἰκονομίαν ἀκούσιν.

19 Οὕτω νοεῖτωσαν καὶ τὰ διὰ τινὰ χρεῖαν ἢ οἰκονομίαν περὶ αὐτοῦ εἰρημένα, οἷόν ἐστιν καὶ τὸ ὑπὸ Πέτρου τοῦ ἀποστόλου λεγόμενον. Ἰησοῦν γὰρ φησιν τὸν Ναζωραῖον Act. 2, 22 ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς πρὸς Ἰουδαίους διαλεγόμενος ὁ Πέτρος· χρὴ γὰρ τὸν τοῖς θείοις λογίοις ἐντυγχάνοντα καὶ τὰ πρόσωπα θεωρεῖν καὶ τὸν 35 χρόνον καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ἕκαστον εἶρηται, λογίζεσθαι· οὕτω γὰρ ἐκάστῳ ῥητῶι τὴν πρέπουσαν ἐφαρμόσαι θεωρίαν τις τῆι τοῦ πνεύματος δυνήσεται χάριτι. ἐπεὶ οὖν καὶ τοῦτο τὸ ῥητὸν ἐκείνοι πρὸς σύστασιν τῆς ἑαυτῶν δυσσεβείας προβάλλονται, ἴδωμεν τί δήποτε ὁ Πέτρος οἰκονομήσαι βουλόμενος οὕτω λελάληκεν, μᾶλλον δὲ αὐτὸν ἐπερωτήσωμεν τὴν αἰτίαν ἀπαγγεῖλαι ἡμῖν, δι' ἣν οὕτω λέγειν προήχθη. τί φῆς, ὦ μακάριε; ἄνθρωπον 40 κηρύττεις τὸν Χριστὸν καὶ τούτῳ πιστεύειν ἡμᾶς ἀναπέθεις, ἵνα κτίσματι λατρεύειν δι- δάξῃς; καὶ μὴν ἕτερος ἀπόστολος μέμφεται τοὺς τῆι κτίσει λατρεύειν ἐθέλοντας. εἶτα Rom. 1, 25 πῶς αὐτὸς ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ τίνα ἐνόμιζες εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀπεκρίθης PG 280 σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος; καίτοι τότε ἢ πεύσις τοῖς μὴ σφόδρα εἰδόσι τῆς Mt. 16, 16 οἰκονομίας τὸ μυστήριον τάχα καὶ τίνα τοιαύτην ἐννοίαν ἐμποιεῖν ἠδύνατο, λέγω δὴ τοῦ 45

AR

5 λέγει R    6 ἀποκτείνει om. A    7 ἐνοῶν R    35 λόγισ R    37 ἐφορμάσαι R    38 εἰ-  
 δωμεν R    45 τὸ R

- Mt. 16, 13 ἄνθρωπον αὐτὸν νομίσει· τίνα γὰρ ἔλεγεν, οἱ ἄνθρωποι λέγουσιν εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; καὶ τότε μὲν υἱὸν ἀνθρώπου ἀκούων αὐτόν, τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ αὐτὸν εἶναι ἔλεγε· νῦν δὲ μετὰ τὸ ἄλλων πολλῶν σημείων θεάσασθαι δύναμιν, μετὰ τὸ καὶ τῆς μακαρίας αὐτοῦ ἀναστάσεως καὶ τῆς εἰς οὐρανὸν ἀνόδου ἐν πείρᾳ γενέσθαι ἄνθρωπον 5  
20 αὐτὸν εἶναι λέγεις; καὶ μὴ τις οἰέσθω δύνασθαι καὶ τότε ὡς περὶ ἀνθρώπου λέγειν 6
- Mt. 16, 16 αὐτὸν τὸ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὡς καὶ τῶν ἀγίων χρηματιζόντων υἱῶν θεοῦ. οὐ γὰρ ἀπλῶς εἶπεν· σὺ εἶ υἱὸς θεοῦ, ἀλλὰ σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· ἡ γὰρ τοῦ ἄρθρου προσθήκη δείκνυσι τὸν ἕνα καὶ μόνον ἀληθινὸν υἱὸν ὁμολογήσαι τὸν Πέτρον. πρὸς ταῦτα δὲ τοιοῦτοις μόνον οὐχὶ αὐτὸς ὁ μακάριος Πέτρος ἀπήντησεν ἂν ῥήμασιν· μὴ τοῦτο νομίσητέ με εἰρηκέναι ὅτιπερ ἄνθρωπος καθ' ἡμᾶς εἰς ἔστιν ὁ Χρι- 10  
στὸς· οὐ τοῦτό ἐστιν ὃ φημί, πράγμα δὲ τι οἰκονομῶ θαυμαστὸν καὶ παράδοξον. καὶ ποῖον τοῦτό ἐστιν; τῇ καθόδῳ τοῦ πνεύματος περιηχηθεὶς τῶν Ἰουδαίων ὁ δῆμος συνέδραμεν πρὸς ἡμᾶς· εὐρῶν οὖν καιρὸν ἀλιείας ἀνθρώπων εἶναι τότε, εἶτα φανερώς αὐτοῖς καὶ ἀπ' εὐθείας οὐ δυνάμενος τὸν Χριστὸν θεὸν ἀνακηρύττειν, ἐπέειπε αὐτὸν πρὸ ὀλίγου σταυρώσαντες ἦσαν καὶ βαρὺ αὐτοῖς διὰ τοῦτο τὸ πρᾶγμα ἐφαίνετο, κρύπτω τὸ ἄγκιστρον 15  
τοῦ λόγου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῇ τροφῇ, τοῖς ταπεινοτέροις τοῦτοις ῥήμασιν καὶ τὸν Ἰησοῦν Ναζωραῖον ὀνομάζω καὶ ἐσταυρωμένον καὶ ὅτι ὁ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ οὕτω κεκαλυμμένως εἰσφέρω καὶ τὴν θεολογίαν αὐτοῦ, καὶ ταύτην μετὰ τινος
- Act. 2, 25-28 τέχνης. τοὺς γὰρ Δαυὶδ αὐτοὺς ὑπομιμήσκω λόγους, ἐπέειπε τὰ ἐκείνου μᾶλλον ἀνυπόπτως ἐδέχοντο, καὶ δι' ἐκείνων πάλιν τῇ τοῦ θεοῦ δυνάμει τὸ πᾶν ἀνατίθημι, ἵν' οὕτω 20  
κατὰ μικρὸν αὐτοὺς καταδέξασθαι ποιήσω τὸ σωτήριον κήρυγμα, οὐ δὴ γενομένου καὶ εἰς
- Act. 2, 38 κατάνυξιν ἐλθόντων αὐτῶν φανερωτέρον πως αὐτὸν λοιπὸν θεὸν ἐπιδείξω διὰ τῆς τοῦ βαπτίσματος τούτου εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ προστάξεως, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν αὐτοῖς τοῦτο χα-
- Act. 2, 22 21 ριζεσθαι δυνάμενον διδάξας. καὶ ὅρα σύνεσιν ἀποστολικήν. Ἰησοῦν, φησὶν, τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδεδειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ 25  
τέρασι καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν. καὶ ἀπὸ θεοῦ ἀποδεδειγμένον λέγει καὶ τὸν θεὸν ταῦτα δι' αὐτοῦ ἐνεργήσαντα, ἵνα τῇ τοῦ πατρὸς προσηγορίᾳ πείσῃ αὐτοὺς καὶ αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ καταδέξασθαι,
- Act. 2, 22 ὡς ἐκείνου δι' αὐτοῦ ταῦτα ποιούντος, λέγω δὴ τοῦ πατρὸς. οἷς ἐποίησεν γὰρ PG 281 φησὶν, δι' αὐτοῦ ὁ θεός, εἶτα τοῦ σταυροῦ μνημονεύσας καὶ τὴν ἀνάστασιν εἰσφέρει, 30  
καὶ ταύτην ὡς παρὰ τοῦ πατρὸς πάλιν γεγενημένην, ἵνα διὰ τούτου πάλιν καὶ αὐτὴν αὐτοὺς καταδέξασθαι ποιήσῃ, καὶ λοιπὸν ὡσπερ κεκαλυμμένως αὐτοῖς καὶ τὴν θεολογίαν
- Act. 2, 24 εἰσφέρει· εἰρηκῶς γὰρ ὃν ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδύνας τοῦ θανάτου, ἐπάγει· καθ' ὅτι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. οὐκέτι λοιπὸν ὡς περὶ ἀνθρώπου τοῦτο· εἰ γὰρ ἄνθρωπος ἦν, πάντως ὅτι καὶ κρατεῖσθαι ἠδύνατο ὑπὸ 35  
τοῦ θανάτου· ἀλλὰ τοῦτο εἰρηκῶς καταφεύγει ταχέως ἐπὶ τὴν προφητικὴν μαρτυρίαν, ἵνα μηκέτι ὡς παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ὡς παρὰ τοῦ προφήτου μᾶλλον ἀκούοντες προθυμότερον δέ-
- Act. 2, 25 ξωνται τὸ λεγόμενον, καὶ φησὶν· Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν· προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντὸς καὶ τὰ ἐξῆς. ὅρα μεθ' ὅσης τέχνης αὐτοῖς τὴν κυριολογίαν εἰσήγαγεν. εἶτα τὴν μαρτυρίαν πληρώσας, πάλιν αὐτῶν ὡσπερ τὸν λογισμὸν 40  
καταστέλλων, ἐπειδήπερ φανερώτερον αὐτὸν ἐθεολόγει, ἐπὶ τὴν τοῦ πατρὸς πάλιν κατα-
- Act. 2, 36-38 τρέχει προσηγορίαν καὶ φησὶν· ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ ὅτι καὶ κύριον καὶ Χριστὸν ὁ θεὸς ἐποίησεν τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς

AR

4 ἐμ R      7 υἱὸς θῦ εἶ R      13 ἀλιείας A ἀλίαις R      18 καικαλυμμένος R      23/24 τοῦ-  
του — δυναμένου R      33 ὠδύνας R      37 ἀλλα R      38 προωρώμην A προόρωμην R      39 ὅρα R  
ἴσα A      41 πρὸς R σωτήρος A

- ἑσταυρώσατε, καὶ αἰτησάντων αὐτῶν λοιπὸν ἐκείνων, τί ποιῆσαι ὤφειλον, βαπτισθῆναι αὐτοῖς προσέταξεν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καὶ ἄφεςιν ἁμαρτιῶν διὰ τούτου λαμβάνειν, τῆν ἁμαρτιῶν ἀφέσει τὴν κυριότητα αὐτοῦς ἐννοῆσαι ποιῶν, διὰ δὲ τοῦ λέγειν ὁ θεὸς
- 22** ἐποίησεν τὴν ἐκείνων ἀποκλείων ἐναντιολογίαν. ὅτι γὰρ πρόσφατον ἡμῖν κύριον ὁ πατὴρ οὐκ ἐποίησεν, οὐδένα οἶμαι τῶν εὐ φρονούντων ἀντερεῖν. καὶ γὰρ οὐχ ὡς τινες **5** ἀνοήτως εἰς τὴν τοῦ υἱοῦ θεότητα τὸ ῥητὸν ἐκλαμβάνουσιν, οὕτως εἶρηκεν· οὐ γὰρ περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ σκοπὸς ἦν τῷ ἀποστόλῳ διαλέγεσθαι, ἀλλὰ περὶ τῆς μετὰ τὴν ἀνάστασιν δόξης. τὸ οὖν κύριον αὐτὸν ἐποίησεν, ἀντὶ τοῦ κυριότητα καὶ Χριστοῦ δόξαν αὐτῷ δέδωκεν, οὐχ ὅτι δόξαν ἐπίκτητον ἔλαβεν ὁ υἱός, ἀλλ' ἐκείνοις διὰ τὴν προειρημένην οἰκονομίαν οὕτως διαλεγόμενος ὅτι οὕτω πιστεύειν εἰς αὐτὸν ὀφείλετε ὡς Χριστῷ **10** καὶ κυρίῳ προσιόντες. ὅτι γὰρ οὐκ ἄνθρωπος καθ' ἡμᾶς γεγεννημένος χωρὶς τῆς τοῦ λόγου ἐνώσεως Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ὁ τὸ ἴδιον ὑπὲρ ἡμῶν αἷμα ἐκχεῖσθαι καταδεξάμενος, ἄκουε σαφῶς τοῦ ἀποστόλου Παύλου τοῖς Ἐφεσίων διδασκάλοις τοῦτο φανερόν καθιστῶντος· προσέχετε γὰρ φησιν, ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς **Act. 20, 28** τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ **15** θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. ἀκούεις θεὸν φανερώς ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου τὸν ἑσταυρωμένον κηρυττόμενον; ποιμαίνειν γὰρ φησιν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιποιήσατο διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου, οὐχ ὅτι τῇ φύσει τῆς θεότητος ἔπασχεν, ἀλλ' ὅτι τὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ πάθη εἰς αὐτὸν ἀναφέρεται διὰ τὸ μὴ ἀνθρώπου τινὸς εἶναι ταύτην, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ λόγου ἰδίαν σάρκα. εἰ τοίνυν θεοῦ αἷμα τὸ αἷμα **20** λέγεται, δῆλον ὡς θεὸς ἦν σάρκα περικείμενος.
- 23** Εἰ δὲ ἐπιμένοιεν λέγοντες· ποῦ τῆς γραφῆς θεοτόκος ἢ παρθένος ὠνόμασται; ἀκούε- **PG 284** τωσαν σαφῶς τοῦτο τοῦ ἀγγέλου τοῖς ποιμέσιν εὐαγγελιζομένου καὶ λέγοντος ὅτι ἐτέχθη **Lc. 2, 11** ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὃς ἐστὶν Χριστὸς κύριος, οὐ λέγει δὲ ὃς ἔσται κύριος ἢ ἐν ᾧ ὁ κύριος ἐνοικήσειν μέλλει, ἀλλ' ὃς ἐστὶν κύριος. ἰδοὺ τοίνυν κύριον φανερώς **25** τὸν τεχθέντα ὁ ἄγγελος εὐαγγελίζεται, εἶτα καὶ σημεῖον ὡσπερ αὐτοῖς τῆς τοῦ κυρίου θέας παρεχόμενος εὐρήσετε, φησὶν, βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φά- **Lc. 2, 12** τνηι, παραπλήσιά τε τῷ ἀγγέλῳ καὶ ὁ Πέτρος κηρύττων, ὅτε πρὸς τὸν Κορνήλιον εἰσῆλθεν, ἔλεγε· τὸν λόγον ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος **Act. 10, 36** εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός ἐστι κύριος πάντων. ὁραῖς πῶς τὸν **30** λόγον ἀντὶ τοῦ τὸ σωτήριον κήρυγμα διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπεστάλθαι φησὶν καὶ δεικνύς αὐτοῖς τίς εἶη Ἰησοῦς Χριστός, οὗτός ἐστιν, ἔφη, πάντων κύριος; ὁραῖς τὸ βρέφος κύριον <ὀνομαζόμενον> καὶ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου καὶ ὑπὸ τοῦ Πέτρου; οὐκοῦν θεοτόκος ἀναμφιβόλως ἢ τὸν κύριον γεννήσασα. οὕτως αὐτὴν καὶ ἡ τοῦ μακαρίου βαπτιστοῦ μήτηρ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου κινουμένη προσηγόρευσεν· ἐπλήσθη γὰρ φησὶν, ἡ Ἐλισάβετ πνεύ- **Lc. 1, 41-43** ματος ἁγίου καὶ ἀνεβόησεν· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν καὶ εὐλογημένος ὁ **38** καρπὸς τῆς κοιλίας σου, καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου ἔλθῃ πρὸς με; τίς ἐπὶ τοσοῦτον μέμνηεν, ὡς μὴ βούλεσθαι μετὰ τῶν εὐαγγελίων θεοτόκον ἀποκαλεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον; μὴ τοίνυν τῶν ἀκεραιτέρων τὰς ἀκοὰς θορυβεί- **40** τωσαν παιδίον καὶ βρέφος ὀνομάζοντες, ἵνα μὴ κατ' ὀλίγον καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐπιδη-
- 24** μίαν ἀρνήσωνται· ὠνόμασται γὰρ βρέφος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου, ἀλλ' ἅμα καὶ κύριος. μηδ' ἐν τούτῳ δὲ πάλιν ψιθυρίζετῶσαν τὸ πάθος προβαλλόμενοι καὶ τὴν ἀνάστασιν καὶ ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν. ἤδη μὲν γὰρ καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν ἀποδέδεικται τῆς οἰκονομίας ὁ λόγος, πλὴν εἰ καὶ φανερώτερον μανθάνειν βούλονται τίς ὁ ἑσταυρωμένος ὑπῆρχεν,

AR

2 τῶν ἁμαρτιῶν A      4 ἀντιλογίαν in ἐναντιολογίαν corr. A      5 ἐποίησι A      οὐκ' R  
 11 γεγεννημένος A      13 φανερών R      24 ἡμῖν A      33 ὀνομαζόμενον addidi      καὶ<sup>1</sup> om. A

- 1 Cor. 11, 23** ἀκουέτωσαν τοῦ τῆς οἰκουμένης διδασκάλου τοῦτο Κορινθίοις ἐπιστέλλοντος· ἐγὼ γάρ φησι, παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣν παρεδίδοτο, ἔλαβεν ἄρτον καὶ τὰ ἐξῆς. θεωρεῖς τὸν ὑπὲρ
- Act. 13, 30** ἡμῶν παθόντα κύριον φανερώς κηρυττόμενον; εἰ δὲ καὶ τὸ ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν σκανδαλίζει τοὺς ἀνθρώπους ὡς περὶ ἀνθρώπου λεγόμενον, αὐτοῦ πάλιν τοῦ ἀποστόλου καὶ ταύτην ἀκουέτωσαν ἀναιροῦντος τὴν ὑπόνοιαν. οἰκονομικῶς γὰρ τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς ἀγίαις εἴρηται γραφαῖς· ὅτι γὰρ κύριος ἦν ὁ τῆ σαρκὶ καὶ πάσχων καὶ ἀνιστάμενος καὶ οὐχ, ὡς αὐτοὶ φασιν, ἄνθρωπος ἐνοίκησιν ἔχων τοῦ λόγου, ἀκουέτωσαν
- Rom. 4, 23.** τοῦ Παύλου Ῥωμαίοις οὕτω παρρησίαι γράφοντος περὶ τοῦ Ἀβραάμ· οὐκ ἐγράφη δι' αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν **10**
- PG 285** ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. ἤκουσας τὸν ἐγείρομενον κύριον προσαγορευόμενον· μηκέτι σκανδαλίζου ἐπὶ τοῖς οἰκονομικῶς λεγομένοις.
- 25** Καὶ τοῦτο δὲ τοῖς εἰρημένοις προσθεῖναι ἀναγκαῖον ὑπάρχει, ἵνα μὴ τις ὑπολάβῃ χάριτι καὶ αὐτὸν καθάπερ ἡμᾶς θεὸν καὶ κύριον καὶ υἱὸν προσαγορευόμενον. ἡμεῖς μὲν
- Ps. 81, 6. 7** γὰρ εἰ καὶ καλούμεθα θεοί, ἀλλὰ πάλιν ἀκούομεν καὶ τῆς ἀσθενείας ἡμῶν τὸ μέτρον· ἐγὼ **15** γὰρ εἶπα, φησίν, θεοὶ ἐστὲ καὶ υἱοὶ ὑψίστου, ἀλλ' εὐθέως ἐπάγει· ὑμεῖς δὲ δὴ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε, καὶ δῆλον ὡς τὴν προσηγορίαν κατὰ χάριν ἐσχέκαμεν, αὐτὸς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ μετὰ τῆς θεοπρεποῦς δόξης καὶ τὴν προσηγορίαν ἔχει. καλεῖται
- Rom. 9, 5** γὰρ οὐχ ἀπλῶς θεός, ἀλλὰ θεὸς ἐπὶ πάντων καὶ εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, καλεῖται
- 1 Cor. 2, 8** δὲ πάλιν καὶ κύριος, οὐκ ὀνόματι μόνον ὡσπερ ἡμεῖς, ἀλλὰ κύριος τῆς δόξης καὶ κύριος **20**
- Act. 10, 36** πάντων, ὡς ὁ Πέτρος ἐδίδαξεν· λεγόμενος δὲ καὶ υἱός, οὐδὲ τοῦτο καθάπερ ἡμεῖς ἀπλῶς
- 1 Joh. 5, 20** υἱός, ἀλλὰ υἱὸς μόνος καὶ ἀληθινὸς κατ' οὐσίαν, ὡς φησιν Ἰωάννης· καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν ὁ ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. φανερώτερον δὲ τοῦτον καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τῶν πολλῶν
- 1 Cor. 8, 5. 6** διορίζει ὡς μόνον καὶ κατὰ ἀλήθειαν υἱόν· λέγει γὰρ οὕτως· καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν **25** λεγόμενοι θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, ὡσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι πολλοὶ λεγόμενοι, πάλιν, ἵνα νοῆις· ἀλλ' ἡμῖν εἰς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα. ὁραῖς ὡς οὐ μετὰ πάντων αὐτὸς κύριος ἢ θεὸς ὀνομάζεται, ἀλλὰ μόνος τῷ πατρὶ συνδοξάζεται, ὡς ἐξ αὐτοῦ κατὰ φύσιν ὑπάρχων; **30**
- 26** Καιρὸς δὲ λοιπὸν καὶ τὴν ἑτέραν τοῦ ἀποστόλου μαρτυρίαν εἰς μέσον παραγαγεῖν, τοῦτον τὸν ἀληθινὸν υἱὸν δεικνύσαν ἄνθρωπον εἶναι τὸν ἐκ τῆς καλλιπαρθένου τεχθέντα,
- Gal. 4, 4** ἔχει δὲ οὕτως· ὅτε δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός. μηδεὶς δὲ τοῦτο λέγειν ἐρυθριάτω· οὐδεμίαν γὰρ ὕβριν τοῦτο τῷ λόγῳ φέρει, φιλανθρωπίαν δὲ μᾶλλον καὶ δόξαν διὰ τοῦτο **35** ἄπειρον καὶ ἀμέτρητον. ὅτι γὰρ οὐδὲν ἐκ τούτου ὁ λόγος ἐβλάπτετο, ἄφαιστος ὑπάρχων τὴν φύσιν καὶ ἀπαθῆς καὶ ἀπερίγραφος, ἀρρήτῳ δὲ φιλανθρωπία τὸ πρᾶγμα διήνυσεν,
- Hebr. 13, 8** ἄκουε πάλιν αὐτοῦ τοῦ Παύλου τοῦτο διδάσκοντος· Ἰησοῦς Χριστός, φησίν, χθὲς καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. τὸ γὰρ χθὲς λέγων τὴν προαιώνιον αὐτοῦ σημαίνει δόξαν, τὸ δὲ σήμερον ἐνεστῶτος καιροῦ ποιεῖται σημαντικόν, καὶ **40** ὅτι οὐκ ἐτράπη, ἀλλ' ὅτι ὁ αὐτὸς ἔμεινεν, καὶ ἐν σαρκὶ γενόμενος, καὶ ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας, ἐπήγαγεν, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. ὅτε τοίνυν ταῦτα οὕτως ἔχει,
- PG 288** φιλανθρωπία μεγάλη τὴν εἰς ἡμᾶς ἀγάπην ἐνεδείξατο καὶ κεκοινωνήκεν τῇ ἡμετέρῃ φύσει, ἵνα ἀναστήσῃ αὐτὴν καὶ τῆς ὑπὸ τὸν διάβολον ἀπαλλάξῃ δουλείας. μηδεὶς οὖν

AR

1 οἰκουμένης R οἰκονομίασ A 2 ὃ om. R 16 δὴ om. R 24 καὶ om. R 28 καὶ om. A 32 δεικνύσ R 33 δὲ om. A

αἰσχυνέσθω παιδίον ἀκούων καὶ βρέφος καὶ ὅσα ἀνθρωπινώτερον περὶ αὐτοῦ γέγραπται·  
 ὑπέμεινεν γὰρ πάντα οὐ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, πανταχοῦ τὸ πρέπον φυλάττων τῇ  
 27 ἀνθρωπεΐαι φύσει, ἵνα μὴ φαντασία ἢ οἰκονομία νομιζῆται. οὐκοῦν κἄν ἀκούσης ὅτι Mt. 2. 14  
 παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ μακάριος Ἰωσήφ καὶ φεύγει εἰς Αἴγυπτον, μὴ αἰσχύνην αὐτὸ νόμιζε,  
 τὴν δὲ οἰκονομίαν ἐννοεῖ. καὶ γὰρ οὐ τότε μόνον τοῦτο περὶ αὐτοῦ γέγραπται, ἀλλὰ 5  
 καὶ ὅτε εἰς τὸν τριακοστὸν ἐνιαυτὸν ἐλθὼν ἤρξατο κηρύττειν καὶ διδάσκειν καὶ τῶν θαυ-  
 μασίων ἐπετέλει τὴν δύναμιν, πάλιν τοιαῦτα περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα εὐρίσκομεν. ἀκού- Mt. 4. 12  
 σας γὰρ φησιν, ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ  
 ἕτερα δὲ τοιαῦτα ἔστιν εὐρεῖν. ἀλλ' οὐ φόβῳ τοῦτο ἐποίει οὐδὲ τότε οὐδὲ νῦν, ἀλλὰ  
 τὸν πρέποντα καιρὸν ἀναμένων τοῦ σωτηρίου πάθους· ἔδει γὰρ πρῶτον διαλάμψαι τὸ 10  
 κήρυγμα καὶ πάντα ἐπιτελέσαι ὅσα ἐβούλετο, καὶ τότε καὶ ἐπὶ τὸ σωτήριο πάθος ἐλθεῖν,  
 ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ὅτι δὲ οὐ φόβῳ καὶ δειλία τοῦτο ἐγένετο, δηλὸν ἀφ' ὧν πεποίηκεν,  
 ὅτε παραδοθῆναι οὐκ ἐβούλετο. καὶ γὰρ τῶν Ἰουδαίων αὐτὸν τότε κατακρημνίσαι θελη-  
 σάντων, αὐτὸς, φησίν, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο, καὶ ἄλλοτε δέ, Lc. 4. 30  
 φησίν, πιάσαι αὐτὸν θελώντων, οὐδεὶς, φησίν, ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, 15 Ioh. 7. 30  
 ὅτι οὐπω ἐλήλυθεν ἡ ὥρα αὐτοῦ. πλην ἀλλὰ καὶ ἀχείρωτος εἶναι δυνάμενος ὡς  
 θεός, πάλιν διὰ τὸ ἀνθρώπινον ὑπανεχώρει, ἵνα φαίνεται κατὰ ἀλήθειαν γενόμενος ἄνθρω-  
 πος. εἰ δὲ λέγοι τις· διὰ τί μὴ καὶ τότε ὅτε παιδίον ἦν, δι' ἑαυτοῦ τὴν ἐπιβουλήν  
 ἐξέκλινεν, ἀλλ' ἀγγέλου χρηματίζοντος; μανθανέτω ὡς καὶ τότε αὐτοῦ ἦν τὸ ἔργον, ἀλλ'  
 ἵνα μὴ τῆς οἰκονομίας τοσοῦτον παραλύσῃ τὸν λόγον διὰ τὴν ἡλικίαν, διὰ τοῦτο δι' 20  
 28 ἀγγέλου τὸ πρᾶγμα πεποίηκεν. ὅτι δὲ τὰ πρέποντα σώζειν βουλόμενος πάντα οἰκο-  
 νομικῶς ἐποίει καὶ συνεχώρει τῇ σαρκὶ δεικνύειν τὰ αὐτῇ ἀκόλουθα, πληροφορήσει σε  
 πάλιν αὐτός. ὅτε γὰρ ὁ μακάριος βαπτιστῆς αὐτῷ ἔλεγεν· ἐγὼ χρεῖαν ἔχω ὑπὸ Mt. 3. 14. 15  
 σοῦ βαπτισθῆναι, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν ἄφες ἄρτι· οὕτω γὰρ πρέπον ἐστὶν  
 πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. ὁραῖς ὅτι καὶ τὸ βάπτισμα καὶ πάντα τὰ πρέποντα 25  
 οἰκονομῶν κατεδέχεται; ὅταν τοίνυν ἀκούσης παιδίον καὶ βρέφος καὶ ὅσα ἀνθρωπινώ-  
 τερον περὶ αὐτοῦ γέγραπται, καθὼς προεῖρηται, μηδέποτε δίχα τῆς θεότητος αὐτὸν ὄντα  
 ὑπολάμβανε· καὶ γὰρ καὶ ἄνθρωπος λεγόμενος, δέικνυται θεὸς ὑπάρχων, ὡς πολλάκις ἀπο-  
 δέδεικται. ἐπιμαρτυρήσει δὲ πρὸς τοῦτο τοῖς εἰρημένοις καὶ ὁ μακάριος βαπτιστῆς οὕτω  
 λέγων περὶ αὐτοῦ· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι Ioh. 1. 30. 31  
 πρῶτός μου ἦν καὶ γὰρ οὐκ ἠίδειν αὐτόν. πῶς οὖν ἄνδρα λέγων αὐτόν, πρῶτον 31  
 ἑαυτοῦ φησιν αὐτόν εἶναι; καὶ μὴν κατὰ τὸν τῆς οἰκονομίας χρόνον αὐτὸς πρῶτος ὁ  
 μακάριος βαπτιστῆς γεγεννημένος εὐρίσκεται. ὅτε γὰρ ὁ Γαβριὴλ τῇ θεοτόκῳ Μαρίας PG 289  
 τὴν ἄχραντον σύλληψιν εὐγγελίζετο, ἔκτον ἔλεγεν ἤδη μῆνα τὴν Ἐλισάβετ ἔχειν συνε- Lc. 1. 36  
 ληψίαν τὸν βαπτιστῆν. πῶς οὖν ἄνδρα λέγων πρῶτόν φησιν αὐτόν ἑαυτοῦ ὄντα, εἰ 35  
 μήτι θεὸν φανερώς ἐνανθρωπήσαντα αὐτόν ἠπίστατο; ὀπίσω μου γὰρ φησιν, ἔρχεται Ioh. 1. 30  
 ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν. πῶς δὲ εἰ πρῶτος  
 ἦν, ἔμπροσθεν ὕστερον ἐγένετο; τῇ φανερώσει καὶ τῇ γνώσει τῇ πρὸς τὸν λαόν. πρὶν  
 μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ κηρύττειν παρέλθῃ, οὐ σφόδρα ἦν τοῖς πολλοῖς γινώριμος, ὁ δὲ βαπτιστῆς  
 ἤδη καὶ ἐκήρυττεν καὶ ἐβάπτιζεν πρὸ αὐτοῦ· ὅτε δὲ λοιπὸν καὶ ὁ κύριος ἤρξατο κηρύττειν 40  
 καὶ τὰ θαύματα ἐπιτελεῖν, ἔμπροσθεν, τουτέστιν μᾶλλον τοῦ βαπτιστοῦ τὰ πρωτεῖα  
 ἔφερον. καὶ ὅτι τοῦτό ἐστὶν τὸ ἔμπροσθεν, ἄκουε τί πρὸς τὸν Ἰωάννην οἱ αὐτοῦ  
 μαθηταὶ ἔλεγον· ῥαββί, ὃς ἦν μετὰ σοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, ὡς σὺ μεμαρτύρη- Ioh. 3. 26  
 κας, ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν. θεωρεῖς πῶς  
 καὶ ἄνδρα καὶ πρῶτον αὐτόν ἐκήρυξεν;

AR

6 ἄ R

23 ὁ αὐτός A

27 εἴρηται A



- 29 Εἰ δὲ τῆι προλαβούσῃ κεκαρωμένοι μέθῃ ἔτι καὶ νῦν ἀναβάλλονται τῆι ἀληθείαι πείθεσθαι οἱ πεπλανημένοι, φέρε κάκεινην αὐτοῖς τὴν μαρτυρίαν εἰς μέσον ἀγάγωμεν, πρὸς ἣν ἀντειπεῖν οὐδὲ αὐτοὶ οἱ τὰ αὐτὰ αὐτοῖς ὑπειληφότες Ἰουδαῖοι καὶ νομίζοντες ἄνθρωπον εἶναι ψιλὸν οὐκέτι ἠδυνήθησαν· ποία δὲ αὕτη ἐστίν; αὐτὸς τότε τοὺς Φαρισαίους ὁ κύριος ἠρώτησεν λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνας υἱὸς ἐστίν; τῶν δὲ ἀποκριναμένων τοῦ Δαυὶδ, ἔφη πρὸς αὐτούς· πῶς οὖν Δαυὶδ ἐν πνεύματι καλεῖ αὐτὸν κύριον λέγων· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστίν; ὁραῖς φανερώς πῶς κύριον τοῦ Δαυὶδ ἑαυτὸν ἀπέδειξεν· πῶς οὖν ὁ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ κύριος αὐτοῦ εἶναι ἠδύνατο καὶ τοῦ πατρὸς σύνθρονος, εἰ μὴ ὅτι θεὸς ἦν τὰ ἀνθρώπινα περιβαλόμενος; υἱὸν γὰρ Δαυὶδ καὶ κύριον τὸν ἐκ τῆς παρθένου τεχθέντα, τουτέστιν ἑαυτὸν ἀπέδειξεν, ἀλλ' ἐκείνοι μὲν ταύτην τὴν μαρτυρίαν ἀκούσαντες ἀνετράπησαν καὶ τοῦ ἀντιλέγειν ἐπαύσαντο, ὡς ὁ εὐαγγελιστῆς ἱστορεῖ· οὐδεὶς γάρ φησιν, ἠδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον οὐδὲ ἐτόλμησεν ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἐπερωτηῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.
- 30 γένοιτο δὲ καὶ τούτους κἂν ὀψέ ποτε τῆς ἀνοίας ἀποστάντας ἐπιγνῶναι τῆς εὐσεβείας τὸ κήρυγμα, ἡμεῖς δὲ ταύτης ἐχώμεθα τῆς πίστεως, ἀγαπητοί, διὰ παντός· ταύτην καὶ ἐν διανοίαι κατέχωμεν καὶ τῆι γλώττῃ φανερώς καὶ μετὰ παρρησίας κηρύττωμεν, πάντα διὰ ταύτην ὑπομένειν προθύμως ἀνεχόμενοι. αὕτη γὰρ προφητῶν μὲν ἐστὶν πρόρρησις, ἀποστόλων δὲ κήρυγμα καὶ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας πρόξενος, αὕτη τῆς αἰωνίου ζωῆς ὁδηγός, αὕτη τῶν πατέρων ὁ πλοῦτος, αὕτη καὶ ἡμῶν ὁ ἀληθινὸς θησαυρός, ὑπὲρ οὗ πάντα πωλεῖν καὶ προέσθαι δίκαιον. τοῦτον εἴ τις ἡμῶν ἀποσυλῆσαι θελήσῃ, ἀποστρεφόμεθα ὡς Χριστομάχον καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐχθρόν, πειθόμενοι τῷ παραγγέλλοντι ἀποστόλῳ· κἂν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἔξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσῃται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω.

Mt. 22, 46

Gal. 1, 8

- 4 = V 135 R 5 Τοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεία εἰς τὸ ἐν Νικαίαι σύμβολον  
 5 = V 8 R 21 Σάκρα ἀποσταλείσα τῷ ὀσιωτάτῳ Κυρίλλῳ  
 6 = V 9 Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον  
 7 = V 10 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον  
 8 = V 11 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολή  
 9 = V 12 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον  
 10 = V 2 R 11 Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον, ἠνίκα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν  
 11 = V 3 R 12 Νεστορίου πρὸς Κύριλλον  
 12 = V 4 R 13 Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον  
 13 = V 5 R 14 Νεστορίου πρὸς Κύριλλον  
 14 = V 21 Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐγγράφος αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθῶν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν  
 15 = V 20 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή πρὸς τινὰ Ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου  
 16 = V 13 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας  
 17 = V 30 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἀγιώτατον Κύριλλον  
 18 = V 15 Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων

AR

1 δὲ om. R  
γάρ προφητῶν R3 οὔτε AR  
25 ὑμῖν om. A

9 ὅρα A

17 διὰ παντός ἀγαπητοῖ R

19 μὲν

A

4 ε' in mg. A m. rec.

- 19 = V 19 R 46 Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα ἐν Κωνσταντινουπόλει καθεζομένου Νεστορίου εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἅγια παρθένος Μαρία καὶ ὅτι ὁ τεχθεὶς οὔτε θεὸς γυμνὸς οὔτε ἄνθρωπος φιλὸς, ἀλλ' Ἐμμανουὴλ τυγχάνει, θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἀσυγχύτως καὶ ἀμεταβλήτως ὑπάρχων· εἶπε δὲ αὐτὴν, ὅτε ἦν ἐπίσκοπος Νεστόριος, προτραπείς παρ' αὐτοῦ 5
- 20 = V 14 R 16 Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον, ἐν ἧι μακάριον ἀποκαλεῖ Θεόδωρον τὸν αἰρετικόν
- 21 = V 18 Διαμαρτυρία προτεθείσα ἐν Κωνσταντινουπόλει
- 22 = V 24 Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως
- 23 = V 6 R 15 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον 10

24 = R 6. Latina uersio extat in Coll. Palatina 39, Syriaca in cod. Mus. Brit. add. 12 156

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς τολμῶντας Pusey 260  
συνηγορεῖν τοῖς Νεστορίου δόγμασιν ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν PG 76, 316

- 1 Οἱ τῷ παναγίῳ θεῷ τὴν ἑαυτῶν διάνοιαν παραστήσαντες καὶ τοῖς τῆς ἀληθείας δόγμασιν συνειπεῖν ἠρημένοι παραιτοῦνται μὲν τὰς βεβήλους κενοφωνίας τῶν ἀνοσίων 15 αἰρετικῶν, ἐνερέισαντες δὲ τὸν ἔσω καὶ κεκρυμμένον τῆς καρδίας ὀφθαλμὸν τῆι θεοπνεύστῳ γραφῇ οὕτω τε αὐτὸν πλουσίως ἀναμειψάσαντες ἐννοιῶν ἀγαθῶν τοῖς τὰ ὀρθὰ διαστρέ-  
2 φουσιν ἀντανίστανται καὶ μάλα νεανικῶς, μόνον οὐχὶ λέγοντες· Ζηλοῦντες ἐζηλώσαμεν τῷ 3 Reg. 19, 14 κυρίῳ. Νεστορίου τοίνυν πολλάς τε καὶ διαφόρους καταχέοντος δυσφημίας τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ καὶ οἶον ἐκ βάθρων ἀναμοχλεύοντος τὸ σεπτὸν καὶ μέγα τῆς 20 ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, οὐκ ἀκίνδυνον εἰδότες τὸ ἐπὶ γε τούτοις ἐλέσθαι σιγᾶν συμβουλευ-  
σαντές τε πλειστάκις αὐτῷ τῶν τοιούτων ἀποσχέσθαι δυσφημιῶν, ὄνθησαντες δὲ παντελῶς οὐδέν, κεχωρήκαμεν ἀναγκαίως ἐπὶ τὸ χρῆναι συναθλεῖν τοῖς τῆς εὐσεβείας δόγμασιν. P 262 ἀπολεξάμενοι δὲ κεφάλαιά τινα τῶν ἐκείνου δυσφημιῶν, ταῦτα χρησίμως ἀνεθεματίσαμεν PG 317 ἥτοι τοὺς φρονεῖν ἐθέλοντας αὐτά, πειθόμενοι λέγοντι τῷ μακαρίῳ Παύλῳ· εἶ τις Gal. 1, 9. 8 ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω· ἀλλὰ κἂν ἡμεῖς ἢ 26 ἄγγελος ἔξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσηται ὑμᾶς παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα  
8 ἔστω. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως δεδυσφορήκασι τινὲς ἐπὶ τούτῳ λίαν, ἢ ὁμόφρονες ὄντες ἐκείνῳ καὶ ἰσογνώμονες ἢ προσποιούμενοι μὲν παραιτεῖσθαι τὴν ὁμοδοξίαν, πειρώμενοι δὲ διὰ τρόπου παντὸς ἐπικουρεῖν αὐτῷ καὶ ποιεῖσθαι κατεστυγημένους τοὺς τῷ σωτήρι 30 Χριστῷ συνηγορεῖν ἐθέλοντας. ἀλλ' ἦν ἀκόλουθον ἐννοεῖν ὅτι τὸ τοῖς ἑτεροδιδασκα-  
λουσιν ἐπιτιμᾶν προουξένησεν ἂν αὐτοῖς τῆς εἰς Χριστὸν ἀγάπης τὸ γνήσιον· νῦν δὲ πεπρά-  
χασιν μὲν οὐχ ὅπερ ἦν ἄμεινον· πολλοῦ γε καὶ δεῖ· πεποιήνται δὲ πολεμιωτάτους ὧν εἰ  
4 γεγόνασι Ζηλωταί, ἀνεδήσαντο ἂν σὺν αὐτοῖς τῆς ἀφθαρσίας τὸν στέφανον. ἐπιλαμβά-

12/13 Κατὰ Ἀνδρέου fmg; cf. epistulam Rabbulae ap. Overbeck, S. Ephraemi opp. sel. 222 et Theodor. Lect. 2, 40 [Rén. archéol. n. s. 26, 401] et epistulam Cyrilli ad Rufum Thessalonicensem [R 41] πρὸς τὰ . . . Ἀνδρέου εἰς τὰ κεφάλαια

Θ [= fv], ARLΣ

12/13 Τοῦ — ἔχουσιν vΣ Τοῦ — συνηγορεῖν ὡς ὀρθῶς ἔχουσι τοῖς νεστορίου δόγμασι f τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν δώδεκα κεφαλαίων πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους ἐγγράφῳ μεμψαμένουσ τοῖς τοιούτοις κεφαλαίοις A κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν 16 κεφαλαίων πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους R om. A 14 ἀγίῳ R 15 καινοφωνίας ΛΣ 16 ἀνερῆσαντες R ἀντερείσαντες R<sup>cop</sup> κατακεκρυμμένον AR 18 καὶ μονουοῦχί v ἐζηλώσαμεν Θ ἐζηλώκαμεν AR 19 δυσφημίας Θ βλασφημίας AR 21 γε ἐπὶ v 23 συνελθεῖν A 30 κατεστυγημένους Θ κατεστυγημένους AR 31 συνηγορεῖν Θ συναγορεύειν AR 32 τὸν χν v νυῖ R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

νονται τοίνυν τῶν ἀναθεματισμῶν ὡς οὐκ εὖ γεγονότων καὶ δὴ καὶ ἐκάστωι παραθέντες ἐγγράφως τὰ τῆς ἑαυτῶν διανοίας εὐρήματα καὶ ἀσυνέτους τινὰς εἰκαιομυθίας, συναρπάσειν οἴονται τοὺς ἐντευξομένους καὶ ἀβασανίστως τοῖς παρ' αὐτῶν ἐντυγχάνοντας λόγοις. ἦν οὖν ἀναγκαῖον καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀντιπαρεξάγειν τὸ ἀληθές καὶ ἀποκρούεσθαι τὴν κατάρρησιν ἀποφῆναί τε φιλοσκώμμονας ἢ γοῦν ἀληθείας ἐρευνητὰς τοὺς δι' ἐναντίας. 5 προτάξαντες τοίνυν ἕκαστον τῶν ἀναθεματισμῶν, εἶτα τούτοις τὰ παρ' ἐκείνων συντεθειμένα συντάξαντες, παρεζεύξαμεν τὰ παρ' ἑαυτῶν, τοῖς τῶν θείων γραφῶν ἐπιστήμοσι δικασταῖς οἰονεὶ χρώμενοι καὶ ψῆφον αἰτοῦντες ὀρθὴν τε καὶ ἀνεπίληκτον παρὰ τῶν εἰδότην τὴν ἀλήθειαν.

P 264

Ἀναθεματισμὸς ᾱ

10

5 Εἷ τις οὐχ ὁμολογεῖ θεὸν εἶναι κατὰ ἀλήθειαν τὸν Ἐμμανουὴλ καὶ διὰ τοῦτο θεοτόκον τὴν ἀγίαν παρθένον (γεγέννηκεν γὰρ σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον), ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμψις αἰρετικῶν

6 Καὶ τίς σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἀποτετέχθαι συνομολογήσειεν 15  
Lc. 1, 35 <ἄν>; εἰ γὰρ σαρκικῶς ἐγέννησεν, οὐκέτι κατὰ παρθένον. καὶ ποῦ θήσομεν τὸ πνεῦμα ἄγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύνამις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι, σαρκικῶς κατ' αὐτὸν τῆς παρθένου καὶ οὐ θεοπρεπῶς γεννησάσης; καὶ πῶς ταύτην ἀστὴρ παραδόξως φαινόμενος κατεμήνυεν, μάγοι δὲ ἐκ Περσίδος δι' αὐτοῦ ὀδηγούμενοι παρήρισαν τὸν τεχθέντα ζητοῦντες καὶ εὐρόντες ἔφερον δῶρα καὶ τῷ νοουμένω καὶ τῷ φαινομένω 20 πρόσφορα ἄγγελοί τε οὐρανόθεν κατελθόντες τὴν γέννησιν μετὰ ποιμένων ἀναμιγέντες  
Lc. 2, 14 ἐχόρευον λέγοντες· δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις PG 320 εὐδοκία; ταῦτα τίνος μηνύματα, σαρκικῆς ἢ θεοπρεποῦς γεννήσεως; ἄλλως τε εἰ  
2 Cor. 5, 21 ἀβασανίστως ταῖς φωναῖς ἐμβάλομεν, καὶ τροπὴν τοῦ λόγου καὶ μεταβολὴν τὴν εἰς σάρκα  
Gal. 3, 13 φαντασθησόμεθα καὶ οὕτως καὶ ἀμαρτίαν καὶ κατάραν αὐτὸν γεγενῆσθαι ὑποληψόμεθα, εἰ 25 τοῖς ἐπομένοις ἢ ἡγουμένοις τῶν κειμένων καὶ αὐτῇ τῇ συνηθείαι τῆς γραφῆς μὴ προσέχομεν. ἀλλὰ γὰρ τὸ γενέσθαι σάρκα τὸν λόγον τὴν ἐν τῇ σαρκὶ σκηνῶσιν καλῶς ἐκλαμβάνομεν κατὰ τὴν τῶν εὐαγγελίων διάνοιαν.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

7 Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ τὸ μυστήριον ὁ πάνσοφος 30  
Ioh. 1, 14 Ἰωάννης διατρανοῖ γεγραφῶς· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν P 266 ἡμῖν. ταῦτα συνέντες ὀρθῶς οἱ μακάριοι πατέρες οἱ κατὰ καιροὺς ἐν τῇ Νικαέων συνειλεγμένοι αὐτὸν ἔφασαν τὸν ἐκ θεοῦ πατρός φύντα λόγον τὸν δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν ὁ πατήρ, τὸ φῶς τὸ ἐκ τοῦ φωτός, τὸν θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, σαρκωθῆναί τε καὶ ἐνανθρωπήσαι, τούτέστιν ἐνωθῆναι σαρκὶ ψυχὴν ἐχούσῃ τὴν λογικὴν καὶ ἄνθρωπον 35 γενέσθαι μετὰ τοῦ καὶ ἀπομεῖναι θεόν. ὅτι δὲ ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως τὸ τῆς ἐνώσεως πέπρακται χρῆμα, μεμενηκότος, ὡς ἔφην, τοῦ θεοῦ λόγου τοῦθ' ὅπερ ἔστί, καὶ

Θ [= fv], ARLΣ

2 αὐτῶν v εὐρέματα Θ 2/3 συναρπάζειν Θ 8 ἀνεπίληκτον A 10 πρῶτος vA 12 θῦ ΘΛΣ  
θῦ πρσ AR 14 μέμψις αἰρετικῶν [αἰρετικοῦ Σ] ΘΛΣ ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν AR ᾱ in nig. R  
15 ἀποτετέχθαι v 16 ἄν addidi 17 τὸ ἄγιον f 20 ταχθέντα v 21 τῶν ποιμένων R 23 εὐδοκία  
ΘARΣ εὐδοκίας Λ 24 τροπὴν] πρόσ τὴν f 28 τοῦ εὐαγγελίου Σ 29 ὀρθοδόξου ΘΛΣ κυρίλλου AR,  
ᾱ in mg. R 31 γεγραφηκῶς AR 32 συνιέντες R 33 συνειλεγμένοι R 34 τοῦ om. A  
ἀληθινόν AR τὸν ἀληθινόν Θ 36 μετὰ καὶ τοῦ μείναι v 37 θεοῦ ARLΣ om. Θ

εἰ γέγονε σὰρξ (ἀναλλοίωτος γὰρ κατὰ φύσιν ἐστίν), οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀμφίβολον· τὸ γὰρ σαρκουῖσθαι λεγόμενον οὐκ εἰς σαρκὸς τρέπεται φύσιν, ἀλλ' ἕτερόν τι νοεῖται παρ' αὐτὴν ὑπάρχον καὶ ἐνωθὲν αὐτῇ. οὕτω φρονούντες οἱ μακάριοι πατέρες θεοτόκον ὠνόμασαν τὴν ἁγίαν παρθένον· πεπιστεύεασιν γὰρ ὅτι σαρκωθέντα τε καὶ ἐνανθρωπήσαντα γεγέννηκεν τὸν υἱὸν τὸν δι' οὗ τὰ πάντα πεποίηκεν ὁ πατήρ. ὁ δὲ τῶν νέων ἡμῖν δυσφημιῶν εὐρετῆς Νεστόριος τῇ τοιαύτῃ μαχόμενος δόξει κατακιβδηλεύει μὲν ὡς οὐκ οὔσαν ἀληθῆ τὴν θεοτόκος φωνήν, ἔφη δὲ οὕτως

- 8 Ἡρώτησα, φησίν, πολλάκις αὐτούς· τὴν θεότητα λέγετε γεγενῆσθαι ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου; ἀποπηδῶσιν εὐθὺς πρὸς τὸ ῥῆμα· καὶ τίς, φησίν, τοσαύτην βλάσφημίαν νοσεῖ, ὡς ἐκείνην τὴν γεννήσασαν τὸν ναόν, λέγειν παρὰ τοῦ πνεύματος τὸν θεὸν ἐν ἐκείνῃ ἐκτίσθαι; εἶτα ὅταν ἐπαγάγω· τί οὖν ἄτοπον ἡμεῖς λέγομεν συμβουλευόντες φεύγειν τὴν φωνὴν καὶ ἔρχεσθαι ἐπὶ τὸ κοινὸν σημαίνον τῶν δύο φύσεων; τότε νομίζεται αὐτοῖς εἶναι βλάσφημον τὸ λεγόμενον. ἢ ὁμολόγησον σαφῶς θεότητα γεγενῆσθαι ἐκ τῆς μακαρίας Μαρίας ἢ φεύγων ὡς βλάσφημον τὴν φωνὴν τί τὰ αὐτὰ μοι λέγων ὑποκρίνη μὴ λέγειν;
- 9 Περιστάντος τοίνυν ἐκείνου, μᾶλλον δὲ ἀναπέιθοντος ἀνοσίως τοὺς θεοτόκον λέγοντας τὴν παρθένον εἰς τὸ δεῖν ὁμολογεῖν σαρκὸς γενέσθαι καρπὸν γυμνῆν τε καὶ κατὰ μόνας τὴν τῆς θεότητος φύσιν καὶ τῆς ὑπάρξεως τὴν ἀρχὴν ἐκ γυναικὸς ἐσχηκέναι τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, πληροφορεῖν ἐθέλοντες ὅτι τῆς τοιαύτης δόξης ἀλλότριον παντελῶς καθεστήκαμεν (οὐ γὰρ οὕτω λεληρήκαμεν, ὡς ἐλέσθαι φρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν), ἀποτεκεῖν ἔφημεν τὴν παρθένον σάρκα γεγονότα κατὰ τὰς γραφὰς τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, τουτέστιν ἄνθρωπον, ἀποτεκεῖν δὲ αὐτὸν σαρκικῶς, τουτέστιν κατὰ σάρκα. ὁ μὲν γὰρ θεὸς καὶ πατήρ θεικῶς γεγέννηκεν ἔξ ἑαυτοῦ θεὸν ὄντα τὸν υἱὸν· ἐπειδὴ δὲ τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σὰρξ ἐστίν, γεγέννηκεν ἢ παρθένος, ὡς σὰρξ ὑπάρχουσα, σαρκικῶς· τὸ δὲ σαρκικῶς εἰπεῖν οὐκ ἀναιροῦντός ἐστιν τῆς γεννήσεως τὸ παράδοξον οὔτε μὴν ἀνατρέποντος τοῦ ἁγίου πνεύματος τὴν ἐνέργειαν, δι' ἧς ἐν μήτραι διέπλασεν τὸ τεχθέν, διδάσκοντος δὲ μᾶλλον ὅτι ὡσπερ θεὸς τίκει θεικῶς ἥτοι θεοπρεπῶς κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν, οὕτω καὶ ἄνθρωπος ἀνθρωπίνως ἥτοι σὰρξ σαρκικῶς. θεὸς δὲ ὢν κατὰ φύσιν ὁ λόγος, καίτοι σὰρξ γεγονώς, προῆλθεν θεοπρεπῶς, τουτέστιν ὡς ἂν πρόποι τῷ γε ὄντι κατὰ ἀλήθειαν θεῷ. μόνος γὰρ ἔσχεν μητέρα τὴν ἀπειρόγαμον καὶ τετήρηκεν παρθένον τὴν τεκοῦσαν αὐτὸν κατὰ σάρκα. θαυμάζω δὲ ὅτι θεοτόκον ὀκνοῦντες εἰπεῖν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοπρεπῶς αὐτὴν γεννήσαί φασιν· οὐ γὰρ ἄνθρωπος κοινὸς τίκεται θεοπρεπῶς.
- 10 δῶρα δὲ προσκεκομίσθαι φασὶν παρὰ τῶν μάγων τὰ πρόσφορα καὶ τῷ νοουμένῳ καὶ τῷ φαινομένῳ, διαιροῦντες εἰς δύο δὴ πάλιν μετὰ τὴν ἔνωσιν τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν· ὁ γὰρ νοούμενος γέγονεν ὄρατός, οὐ μεταβολῆι φύσεως, ἀλλ' ἐνώσει τῇ πρὸς τὸ ὄρώμενον σῶμα. καὶ γοῦν αὐτόπτας καὶ ὑπηρέτας γενέσθαι τοῦ λόγου τοὺς ἁγίους ἀποστόλους τὸ γράμμα φησὶ τὸ ἱερόν· καίτοι πῶς οὐ παντὶ τῷ σαφῆς ὡς ἐστὶν ἀσώματος τε καὶ ἀναφῆς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος; ἀλλ' εὐρίσκω λέγοντας τοὺς ἁγίους μαθητάς· ὃ ἦν

1—3 Fcyr 122 ἐκ τῆς ἀπολογίας τοῦ πρώτου ἀναθεματισμοῦ ἦν ποιεῖται πρὸς τοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας· 'τὸ γὰρ — αὐτῇ' 8—15 = Cyrill. adu. Nestor. 1, 1 33—p. 36, 2 Timoth. arm. p. 93 35—38 Fcyr 123 ὁ γὰρ — λόγος

Θ [= fv], APLΣ

2 τι om. Fcyr νοεῖται om. v 8 λέγεται ΘR, corr. fR ἁγίας v 11 ἐκτίσθαι v κεκτίσθαι AR κεκτήσθαι f φεύγειν Θ φυγεῖν AR 13 αὐτοῖς ex ἑαυτοῖς corr. R γεγενῆσθαι v 14 Μαρίας om. R 16 περιστάντος A 23 ἑαυτοῦ Θ αὐτοῦ AR γεγεννημένον v 27 κατὰ] καὶ A 37 καίτοι] καὶ v πάντη τὸ R πάντη τοῦτο Fcyr 38 ἀναφῆς ΘΛΣTim. ἀναφῆς καὶ ἀόρατος AR ἀναφῆς καὶ μὴν καὶ ἀόρατος Fcyr ἐκ] τοῦ v μαθητάς ΘΛΣTim. ἀποστόλους AR

- ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἐωράκαμεν, ὃ ἐθεασάμεθα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς. πρόσφορα τοῖνυν τὰ δῶρα τῷ ἐνί, τουτέστι Χριστῷ· καὶ γὰρ ἐστὶν ἐν ταυτῷ θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός. ταύτηι τοι τεχθέντος αὐτοῦ χοροστασίαι μὲν ἦσαν τῶν ἀγίων 5  
 11 ἀγγέλων, στρατιαὶ δὲ πνευμάτων σωτήρα καὶ λυτρωτὴν λεγόντων αὐτόν. ἐπειδὴ δὲ τοῦ  
 Ioh. 1, 14 εὐαγγελιστοῦ λέγοντος ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, δεδιέναι φασὶ μὴ ἄρα πως τοῦ ἐγένετο  
 τὴν ἰδίαν σώζοντος δήλωσιν τροπὴ τις νοοῖτο περὶ τὴν θείαν τοῦ λόγου γενέσθαι φύσιν,  
 ἐπαινῶ μὲν τὸ δεῖμα, θαυμάζω δὲ ὅτι παραιρούμενοι τὴν λέξιν τὴν ἀληθῆ τε καὶ ἀναγκαίαν  
 Gal. 3, 13 δήλωσιν οὕτω γενέσθαι φασὶ σάρκα τὸν λόγον, ὡς ἂν εἰ λέγοιτο γενέσθαι κατάρα καὶ  
 2Cor. 5, 21 ἁμαρτία. εἶτα πῶς οὐκ ἔδει νουνεχεστάτους ὄντας ὄραν ὅτι τὸ ἐγένετο τεθεικῶς ὁ 10  
 PG 324 μακάριος εὐαγγελιστῆς ἀπάσης τροπῆς ὑπόνοιαν ἀναιρεῖ, προσεπενεγκῶν εὐθὺς τὸ καὶ  
 P 272 ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν; ἄτοπον δὲ καὶ ἐτέρως τὸ λέγειν ἀποτολμᾶν οὕτω γενέσθαι  
 σάρκα τὸν λόγον, ὡς γενέσθαι λέγεται κατάρα καὶ ἁμαρτία. οὐ γὰρ αὐτόχρημα γέγονε  
 Lc. 22, 37 κατάρα οὔτε μὴν ἁμαρτία, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη δίκαιος ὢν, ἵνα καταργήσῃ τὴν  
 Gal. 3, 13 ἁμαρτίαν, καὶ κεχημάτικεν ἐπικατάρματος ὁ εὐλογῶν τὴν κτίσιν, ἵνα λύσῃ τὴν καθ' 15  
 ἡμῶν ἄρὰν καὶ ἀπαλλάξῃ δίκης τοὺς πιστεύοντας εἰς αὐτόν. οὐκοῦν οὐ γέγονεν κατὰ  
 ἀλήθειαν κατάρα καὶ ἁμαρτία, κεχημάτικε δὲ ταῦτα, ἵνα καταργήσῃ κατάραν καὶ ἁμαρτίαν.  
 12 οὐκοῦν εἰ οὕτω γέγονε σὰρξ, κατήρηκεν ἄρα τὴν σάρκα καθὰ καὶ τὴν ἄρὰν καὶ τὴν ἁμαρ-  
 τίαν, καὶ οὔτε γέγονεν ἄνθρωπος οὔτε μὴν ἐσαρκώθη κατὰ ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐν δοκῆσει μόνῃ  
 τὸ μυστήριον καὶ ἐν ψιλοῖς ὀνόμασιν ὁ τῆς ἐνανθρωπήσεως εὐρίσκεται τρόπος, ἀνήρηται 20  
 Rom. 6, 3 δὲ εἰς ἅπαν καὶ ἡ τῆς ἀναστάσεως ἐλπίς. εἰς τὸν τίνος οὖν ἄρα θάνατον βεβαπτίσμεθα;  
 Rom. 10, 8, 9 ποῦ τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως, ὃ κηρύσσομεν; ὁμολογήσαντες γὰρ ὅτι κύριος Ἰησοῦς,  
 καὶ πιστεύσαντες ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σιωζόμεθα. ἄρ' οὖν εἰς  
 ἓνα τῶν καθ' ἡμᾶς καὶ κοινὸν ἄνθρωπον ἡ πίστις, οὐκέτι δὲ τὸν ἐν ἀνθρωπείᾳ μορφῇ  
 Phil. 2, 7 πεφηνότα δι' ἡμᾶς προσκυνούμεν λόγον; οὐκ ἔλαβεν τὴν τοῦ δούλου μορφήν ὁ ἐλεύθερος 25  
 ὡς θεός; οὐ τεταπείνωκεν ἑαυτὸν ὁ τοῖς τῆς θεότητος ὑψώμασι διαπρέπων; ὁ ἐν  
 μορφῇ καὶ ἰσότητι τοῦ πατρὸς οὐ καθῆκεν ἑαυτὸν εἰς κένωσιν, καίτοι διανέμων ἐξ ἰδίου  
 πληρώματος τῇ κτίσει τὰ ἀγαθὰ; ἄπαγε τῆς δυσβουλίας· ἐτέρως ἡμᾶς μεμυσταγωγῆκασιν  
 οἱ μακάριοι πατέρες. σαρκωθῆναι γὰρ καὶ ἐνανθρωπήσαι κατὰ ἀλήθειαν αὐτὸν ἔφασαν  
 P 274 τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως· ἀπόρρητος δὲ παντελῶς τῆς οἰκο- 30  
 νομίας ὁ τρόπος. μάρτυρας δὲ τῶν εἰρημένων τοὺς αὐτῶν ποιήσομαι λόγους.

Πέτρου μάρτυρος ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

- Ioh. 1, 14 13 Ὅθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς ἀληθεύει λέγων· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκή-  
 νωσεν ἐν ἡμῖν, τότε δηλονότι ἀφ' οὗ ὁ ἄγγελος ἠσπάσατο τὴν παρθένον εἰπὼν·  
 Lc. 1, 28 χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. τὸ γὰρ ὁ κύριος μετὰ σοῦ νῦν 35  
 ἔστιν ἀκοῦσαι τοῦ Γαβριὴλ ἀντὶ τοῦ ὁ θεὸς λόγος μετὰ σοῦ· σημαίνει γὰρ αὐτὸν γεννώ-  
 Lc. 1, 35 μενον ἐν μήτραι καὶ σάρκα γινόμενον, καθὼς γέγραπται· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται

32 = Exc. Ephes. II

Θ [= fv], ΑΡΑΣ					
8 μὲν om. A	παραιρούμενοι ΘΛ	παραιτούμενοι AR	10 νουνεχεστάτους ὄντας ΘΡΑΣ		
νοῦν ἔχοντας A	11 τὸ καὶ ΘR <sup>com</sup> ΑΣ καὶ τὸ AR	12 τὲ γενέσθαι A	16 καταδίκησ ν		
22 ἰσ̄ χ̄σ̄ f	23 σιωζόμεθα ΑΡΑΣ σωθησόμεθα Θ	24 τὸν R	26 ὡς om. R	27 αἰδίου ν	
28 κτήσει f	29 ἄγιοι A	30 ἀπορρήτως ν	30/31 παντελῶς—τρόπος om. ν	31 ποιήσο	
in fine lineae f	32 μάρτυρος νAR μάρτυρος καὶ fΑΣ	35 τὸ γὰρ—σοῦ om. f	37 γε-		
νόμενον A					

ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· δι' ὃ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.

## Ἄθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

- 14 Ὅθεν καὶ γεννωμένης τῆς σαρκὸς ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας, αὐτὸς λέγεται γεγενῆσθαι Athan c. Ar  
ὁ τοῖς ἄλλοις γένεσιν εἰς τὸ εἶναι παρέχων, ἵνα τὴν ἡμῶν εἰς ἑαυτὸν μεταθῆι γέννησιν. 6 3, 33

## Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπιστολῆς

- 15 Πῶς δὲ καὶ ἀμφιβάλλειν ἐτόλμησαν οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ εἰ ὁ ἐκ Μαρίας προελθὼν ad Epict. 2  
κύριος υἱὸς μὲν τῇ οὐσίᾳ καὶ φύσει τοῦ θεοῦ ἐστίν, τὸ δὲ κατὰ σάρκα ἐκ σπέρματός ἐστι PG 325  
Δαυὶδ, σαρκὸς δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας, τινὲς δὲ ἄρα οὕτω τολμηροὶ γεγονάσιν, ὥστε εἰπεῖν  
τὸν Χριστὸν τὸν σαρκὶ παθόντα καὶ ἐσταυρωμένον μὴ εἶναι κύριον καὶ σωτῆρα καὶ θεόν 10 P 276  
καὶ υἱὸν τοῦ πατρὸς; ἢ πῶς Χριστιανοὶ θέλουσιν ὀνομάζεσθαι οἱ λέγοντες εἰς ἄνθρωπον  
ἅγιον ὡς ἐπὶ ἓνα τῶν προφητῶν ἐληλυθέναι τὸν λόγον καὶ μὴ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγονέναι  
λαβόντα ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα, ἀλλ' ἕτερον εἶναι τὸν Χριστὸν καὶ ἕτερον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον  
τὸν πρὸ Μαρίας καὶ πρὸ αἰώνων υἱὸν ὄντα τοῦ πατρὸς; ἢ πῶς εἶναι Χριστιανοὶ δύ-  
νανται οἱ λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν υἱὸν καὶ ἄλλον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον; 15
- 16 Ταῦταις ἡμεῖς ταῖς τῶν ἁγίων πατέρων ἐπόμμεθα δόξαις· εἰ δέ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ  
καὶ ἑτερόφρων ἐστίν, ἔξω τῆς εἰς εὐθὺ καὶ βασιλικῆς φέρεται τρίβου. ὅτι δὲ καὶ τὸ  
σαρκικῶς λέγεσθαι γεννηθῆναι Χριστὸν οὐκ ἀσύνηθες τοῖς ἁγίοις πατράσιν, ἐστὶ δὲ δὴ  
μᾶλλον καὶ ἑτέροις ἐντριβῆς ἢ λέξις, οὐδὲν ἦττον ἡμῖν ἀληθὲς ὑπάρχον ἀποφαίνει τὸ  
ὑποτεταγμένον ῥητόν, ἔχει δὲ οὕτως 20

## Ἰκονίου ἐπισκόπου

- 17 Εἰ μὴ γὰρ ἐκεῖνος ἐγεννήθη σαρκικῶς, οὐκ ἂν σὺ ἐγεννήθης πνευματικῶς· εἰ μὴ  
ἐκεῖνος ἠνέσχετο τῆς τοῦ δούλου μορφῆς, οὐκ ἂν σὺ τὴν δόξαν τῆς υἰοθεσίας ἐκέρδανας.
- 18 Δηλοῖ δὲ κἀνταῦθα τὸ σαρκικῶς τὸ κατὰ σάρκα, καθάπερ ἀμέλει τὸ θεικῶς τὸ κατὰ  
θεότητα. 25

## Ἀναθεματισμὸς ᾗ

- 19 Εἴ τις ἐπὶ τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ διαιρεῖ τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν, μόνῃ συνάπτων  
αὐτὰς συναφείαι τῇ κατὰ τὴν ἀξίαν ἢ γοῦν αὐθεντιαν ἢ δυναστείαν, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον  
συνόδωι τῇ καθ' ἔνωσιν φυσικῇ, ἀνάθεμα ἔστω.

3 cf. Exc. Ephes. IIII  
26 ζῆτει τὸν β̄ Θmg

6 = Exc. Ephes. V

21 cf. Exc. Ephes. [A 74] XVIII

Θ [= fv], ARLΣ

2 καὶ ῡσ f 3 Ἄθανασίου — Ἀλεξανδρείας] τοῦ μεγάλου ἀθανασίου v ἀρχιεπισκόπου R  
4 ὁ αὐτὸς v γεγενῆσθαι f 5 γέννησιν Σ γένεσιν v 9 οὕτω ἄρα A ἄρα R 10 ἐν  
σαρκὶ v καὶ<sup>1</sup>] κἀν A 13 τοῦ θεοῦ] θεὸν v 14 υἱὸν om. v 16 ἐπόμμεθα v 17 εἰς  
εὐθὺ καὶ om. v εἰς om. R 19 ἑτέροις om. v 21 Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου Σ  
24 ἀμέλει om. v 24/25 τὸ κατὰ θεότητα AR κατὰ θεότητα Θ 26 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς  
τρίτος AR 29 φυσικῇ ARLΣ φυσικῇ Θ

P 278

## Μέμψις αίρετικῶν

20 Πάλιν αὐτὸν τῶν αὐτοῦ ὑπομνήσωμεν λόγων δεικνύντες αὐτὸν δύο ὑποστάσεις λέ-  
 V 1, 15. 16 γοντα ἐν οἷς φησιν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· οὐκοῦν ὅσον εἰς ἰδίαν φύσιν, οὐχ ἡγίασται  
 ὁ μόνος ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος· εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου γεγεννη-  
 μένον κεκρίσθαι τε καὶ ἡγιασθαι μόνον, ταύτηι τοι καὶ ὠνομάσθαι Χριστόν. πῶς οὖν 5  
 ὡς ἐπιλαθόμενος τῶν ἑαυτοῦ εἰς μίαν ὑπόστασιν συνάγει συγγένων τὰς φύσεις, φυσικὴν  
 τὴν θείαν ἔνωσιν ἀποκαλῶν; καὶ τίς ποτε παραδέξεται φυσικὴν τὴν θείαν ἔνωσιν τοῦ  
 μυστηρίου τῆς οἰκονομίας; εἰ γὰρ φυσικὴ ἢ ἔνωσις, ποῦ ἢ χάρις; ποῦ τὸ θεῖον μυστήριον;  
 αἱ γὰρ φύσεις, ὡς δεδιδάγμεθα, ἅπαξ παρὰ τοῦ τάξαντος θεοῦ ταγείσαι ἀνάγκαις ἀκολου-  
 θίας δουλεύουσιν. ἢ καὶ ἔσται πάλιν κατὰ ἀνακύκλησιν καὶ φύσεως ἀκολουθίαν τὸ τῆς 10  
 οἰκονομίας χρῆμα κατὰ τὸν λῆρον καὶ τὰ μυθώδη τῆς χιλιονταετηρίδος τοῦ δυσωνύμου  
 Ἀπολιναρίου διδάγματα;

PG 328

## Ἀπολογία ὀρθοδόξου

21 Ὁ θεσπέσιος Παῦλος τὸ τίνα δὴ τρόπον γέγονεν ἄνθρωπος ὁ μονογενῆς τοῦ θεοῦ  
 1 Cor. 4, 1 λόγος, ἐναργὲς ἅπασιν καθιστὰς ὡς οἰκονόμος μυστηρίων θεοῦ καὶ αὐτὸν ἔχων ἐν ἑαυτῷ 15  
 2 Cor. 13, 3 λαλοῦντα Χριστόν, οὐ γὰρ δὴ που ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, φησίν, ἀλλὰ σπέρ-  
 Hebr. 2, 16. ματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται· ὅθεν ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς  
 17 ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν.  
 ἡμεῖς δὲ ταῖς εἰς ὀρθότητα ψήφοις στεφανοῦντες τὸ εἰρημένον ἐπόμενοι τε πανταχοῦ ταῖς  
 P 280 θεοπνεύστοις γραφαῖς καὶ τὰς τῶν θεηγόρων φωνὰς τοῦ παντός ἀξιοῦντες θαύματος, 20  
 μᾶλλον δὲ καὶ θεῖους ἡγούμενοι νόμους, οὐ τῆς τῶν ἁγίων ἀγγέλων οὔτε μὴν τῆς ἑαυτοῦ  
 φύσεως ἐπιλαβέσθαι φαμέν τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον, πεπιστεύκαμεν δὲ ὅτι κατὰ γε τὸ  
 Lc. 1, 35 τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν δοκοῦν ἐπισκιάσας τῇ ἁγίᾳ παρθένῳ, ἅτε δὴ καὶ δύναμις ὦν τοῦ  
 ὑψίστου πατρός, ἔπλασεν ἑαυτῷ σῶμα τὸ ἐξ αὐτῆς, πλην δι' ἐνεργείας τοῦ ἁγίου πνεύ-  
 ματος, καὶ γέγονεν ἄνθρωπος καὶ κεκρημάτικέ γε καὶ υἱὸς Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ, οὐκ ἀπολέσας 25  
 διὰ τὸ ἀνθρώπινον τὸ εἶναι κατὰ ἀλήθειαν υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, μεμενηκώς δὲ μᾶλλον,  
 καὶ εἰ γέγονε σάρξ, ἐν φύσει τε καὶ ὑπεροχῇ καὶ δόξῃ θεότητος· ἀναλλοίωτος γὰρ ἐστὶ  
 22 καὶ τροπῆς ἀμείνων ὡς θεός. ἔστι τοίνυν εἰς τε καὶ ὁ αὐτὸς υἱὸς καὶ κύριος καὶ πρὸ  
 τῆς σαρκώσεως καὶ μετὰ τὴν σάρκωσιν, καὶ τὸ διαιρεῖν εἰς υἱοὺς δύο τὸν ἕνα καὶ τὸ τῆς  
 ἀληθοῦς ἐνώσεως παραλύειν χρῆμα, διστάντας ἀνὰ μέρος καὶ τιθέντας ἰδικῶς ἄνθρωπον 30  
 καὶ ἰδικῶς θεόν, δυσσεβείας ἔχει τῆς ἀνωτάτω γραφῆν. ὀλίγα δὲ τούτου πεφροντικῶς  
 Νεστόριος τετόλμηκεν εἰπεῖν αὐταῖς λέξεσιν οὕτως

7—10. 14—31 Timoth. arn. p. 70. 114 5 plura adfert Cyrillus infra 28 13 [ἰστέον  
 ὅτι praemittit v] ἐκ τῆς ἀπολογίας ταύτης συνάγεται ἐκ δύο φύσεων καὶ ὑποστάσεων εἶναι τὸν Χριστόν,  
 ὡς τῆς αὐτῆς οὔσης τῇ ὑποστάσει τῆς μίας φύσεως fms, v post inscriptionem

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν AR γ Rms αἰρετικοῦ Σ 2 ὑπομνήσωμεν f 4/5 γεγεννη-  
 μένον Θ, corr. f 5 ὠνομάσθαι ΘR, corr. R 6 ἑαυτοῦ AR αὐτοῦ Θ 7 τὴν<sup>1</sup> om. f 7/8 τῶν  
 μυστηρίων Tim. 8 τῆς] τῆς θείας v εἰ] ἢ f 9/10 ἀκολουθίαις f ἀκολουθείαις R 11 τὰ  
 om. R χιλίαντα ἐτήριδος R 12 διδάγματα ΘΣ δόγματα AR 13 ὀρθοδόξου ΘΑΣ κυ-  
 ρίλλου AR, γ in mg. R 14 δὲ R γέγονε τρόπον A θεοῦ] πατρός Σ 15 ἔχων ἐν]  
 ἔχων ἔχων f 16 τὸν χριστόν v φησίν om. v 19 πανταχῇ AR 21 ἁγίων om. v  
 αὐτοῦ Θ 22 ἐπιλαμβάνεσθαι A πεπιστεύκαμεν δὲ om. Tim. γε Θ om. AR 25 καὶ — ἄν-  
 θρωπος om. Tim. καὶ κεκρημάτικέ fΣ κεκρημάτικέ vARTim. γε Θ τε AR ἀπολέσας per  
 rasuram f, Σ ἀπωλέσας v ἀπελάσας Tim. ἀπεμπολήσας AR 26 κατὰ — πατρός] θεός v 28 υἱός]  
 θεός v 29 υἱοῦς om. Λ τὸ om. f 30 τεθέντας v ἄνθρωπον om. f 31 τῆς AKΛ  
 τὴν ΘTim.

- 23 Τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων ἑαυτὸν ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών. οὐκ εἶπεν τοῦτο φρονείσθω ἐν ὑμῖν, ὁ καὶ ἐν τῷ θεῷ λόγῳ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου ἔλαβεν· ἀλλὰ λαβὼν τὸ Χριστός, ὡς τῶν δύο φύσεων προσηγορίαν σημαντικὴν, ἀκινδύνως αὐτὸν καὶ δούλου μορφὴν λαβεῖν καὶ θεὸν ὀνομάζει, τῶν λεγομένων εἰς τὸ τῶν φύσεων ἀλήπτως μεριζομένων διπλοῦν. 5
- Ἐν ἑτέροις δὲ πάλιν ἐξηγήσει φησὶν P 282
- 24 Ἴνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστός. διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχίριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωριζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῶ τὴν προσκύνῃσιν. 11
- Καὶ ἐν ἐξηγήσει πάλιν ἑτέροις
- 25 Εἶπε τὸν ἀναλαβόντα ὅτι θεός. πρόσθετος τὸν ἀναληφθέντα ὅτι δούλου μορφῆ· ἐπάγαγε μετὰ ταῦτα τὸ τῆς συναφείας ἀξίωμα, ὅτι τῶν δύο ἢ αὐθεντία κοινή· ὅτι τῶν δύο ταυτὸν τὸ ἀξίωμα, τῶν φύσεων μενουσῶν, ὁμολογεῖ τὴν τῆς ἀξίας ἐνότητα. 16
- 26 Ὅραϊς πανταχῇ διορίζοντα μὲν ἀλλήλων τὰς φύσεις, ἐνοῦντα δέ, ὡς φησιν, τὴν προσκύνῃσιν καὶ κοινήν αὐθεντίαν ὀνομάζοντα καὶ τὴν τῆς ἀξίας ἐνότητα μόνης. τὸ δὲ κοινὸν οὐχ ἐνὶ κοινὸν εἶη ἄν, ἀλλὰ δύο που πάντως ἢ πλείοσιν ἰδικῶς τε καὶ ἀνὰ μέρος θεωρουμένοις. ἀνθ' ὅτου δὴ οὖν τσαυτὴν πεποιήνται τὴν κατάρρησιν τοῦ τὰ τοιαῦτα καλῶς ἀναθεματίσαντος λόγου; τί τὸ ἄτοπον, εἰ τοῖς βδελυροῖς καὶ ἀπηχεστάτοις Νεστορίου λόγοις τὰ τῆς εὐσεβείας ἀντεγείροντες δόγματα τῆς τῶν ἀδελφῶν ἀσφαλείας φροντίδα τὴν δέουσαν πεποιήμεθα; 20
- 27 Ἐπειδὴ δὲ φασιν ἐμὲ τοῖς ἑαυτοῦ μάχεσθαι λόγοις, παρακομίζουσι δὲ πρὸς ἀπόδειξιν μέρος τῆς ἐπιστολῆς ἧς γέγραφα πρὸς τοὺς ἀγίους μοναστάς, δεῖν ὑμῶν τὰ εἰκότα καὶ πρὸς γε τοῦτο εἰπεῖν. φασὶ γὰρ ὅτι δύο καὶ αὐτὸς ὠνόμασεν ὑποστάσεις, καὶ ἀποχρῆσιν αὐτοῖς εἰς ἔλεγχον τοῦ καὶ ἡμᾶς ἐλέσθαι ταυτὸ εἰπεῖν αὐτοῖς αὐτὸ δὴ τοῦτο νομίζουσι. παραθεῖς οὖν ἀναγκαίως τὸ τῆς ἐπιστολῆς μέρος, προσεποιίω μετὰ τοῦτο τὰ δι' ὧν ἂν γένοιτο ψευδομυθεῖν ἡρημένους ἀποφῆναι πανταχοῦ. ἔχει δὲ οὕτως P 284
- 28 Οὐκοῦν ὅσον εἰς ἰδίαν φύσιν, οὐχ ἡγίασται κατὰ μόναν ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος· εἰ δὲ δὴ τις οἶοιτο τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένον κεχρίσθαι τε καὶ ἡγίασθαι μόνον, ταύτηι τοι καὶ ὠνομάσθαι Χριστὸν, λεγέτω παρελθὼν εἰ ἀπόχρη τὸ χρίσμα πρὸς τὸ ἀποφῆναι τὸν χριόμενον ἰσοκλεᾶ καὶ ὁμόθρονον τῷ πάντων ἐπέκεινα θεῷ. V 1, 15. 16 31
- 29 Ἐπειδὴ γὰρ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς ὠνομάσθαι Χριστὸν ὁ τῶν νέων ἡμῖν βλασφημιῶν εὐρετῆς Νεστόριος διαβεβαιούται συχνῶς, ἰδικῶς δὲ καὶ ἀνὰ μέρος Χριστὸν ἕτερον τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου γεγεννημένον, κατακιβδηλεύοντες τὴν δόξαν ὡς ἀκαλλῆ καὶ ἀσύφηλον καὶ τῆς ἀληθείας ἐξωικισμένην, οὔτε τὸν ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγον κατὰ μόναν νοούμενον κεχρίσθαι 35

1 = Exc. Eph. VII

8 = Exc. Ephes. VIII

14 = Cyrill. adu. Nest. 2, 5

Θ [= fv], ΑΡΛΣ

3 ἐν<sup>1</sup> om. v μορφὴν δούλου Θ δούλου μορφὴν ΑΡ 5 λαβεῖν ΘR φησὶ λαβεῖν ΑΣ ἦν  
 ἔλαβεν ΛExc. Eph. δὲ λεγομένων ΑΡ 8 Ἰησοῦ] υἱοῦ v κάμψῃ v 9 ἐξομολογήσεται ΘR  
 10 τὸν φορούμενον Θ τὸ φορούμενον ΑΡ 11 τὸ φαινόμενον R μὴ om. R 14 μορφὴν Α  
 17 πανταχοῦ v 18 καὶ<sup>2</sup>] κατὰ Α δὲ om. v 19 ἐνὶ Θ, Α in ras., ΛΣ ἐν εἰ R τέ om. R  
 24 ἑαυτοῦ ΘΑ<sup>cop</sup>Σ αὐτοῦ Α αὐτοῦ R δέχεσθαι v 26 γε ΑR om. Θ τούτου R ὠνό-  
 μασα Λ 27 ταυτὸ εἰπεῖν R ταυτοεπεῖν Α τοῦτο εἰπεῖν Θ αὐτοῖς ΘΑΣ τοῖς R 28 προ-  
 σεποιήσω fA, corr. Α 29 γένοιτο ἂν v 31 γεγεννημένον v κεχρίσθαι f 30 γεγεννη-  
 μένον v ἀκαλλῆ vA ἀσύμφηλον Α 37 οὔτε ΑΣ οὔτε δὲ ΘR



- τῷ ἐλαίῳ τῆς ἀγαλλιάσεως διαβεβαιούμεθα οὔτε μὴν ἰδίαί τε καὶ κατὰ μόνας ὡς ἀνθρωπῶν καὶ ἕτερον ὄντα υἷον παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον τὸν ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου, ἓνα δὲ μᾶλλον χρῆναι πρὸς ἀπάντων ὁμολογεῖσθαι Χριστὸν δισχυριζόμεθα σαρκωθέντα καὶ ἕναν-
- Eph. 4, 5** θρωπήσαντα τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ λόγον· εἰς γὰρ κύριος, μία πίστις, ἓν βᾶ-  
πτισμα. ἔστιν τοίνυν οὐδενὶ τῶν ὀρθᾶ φρονεῖν εἰωθῶτων ἀσυμφανὲς ὅτι παραχα- 5
- P 286** ράπτουσι τῶν παρ' ἐμοῦ γεγραμμένων τὴν διάνοιαν καὶ συκοφαντοῦσι κἂν τούτῳ τὴν  
80 ἀλήθειαν. καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ἀπλημελὲς εἶη ἂν καὶ μάλα εἰκότως, ἀμοιρήσειεν  
δ' ἂν καὶ μύμου παντὸς τὸ εἰδέναι τυχὸν ὡς ἕτερα μὲν ἔστιν κατὰ φύσιν ἰδίαν ἢ σὰρξ  
παρὰ γε τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς φύντα λόγον, ἕτερος δὲ αὐτὸν κατὰ γε τὸν τῆς ἰδίας φύσεως
- PG 332** λόγον ὁ μονογενῆς· ἀλλ' οὐ τὸ εἰδέναι ταῦτα μερίζειν ἔστι τὰς φύσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν. 10  
εἰ δὲ δὴ τις βούλοιο τὴν τοῦ μυστηρίου δύναμιν ἀκριβεῖ διανοίᾳς ὁμματι κατασκέπτεσθαι,  
**Hebr. 2, 16** καταθρήσειεν ἂν ὅτι, καθάπερ ἔφη ἐν ἀρχαῖς, οὐ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἐπελάβετο θεὸς ὡν  
ὁ λόγος, ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ· οὐχ ὁμοούσιον δὲ τῷ ἐκ θεοῦ φύντι λόγῳ τὸ ἐκ  
σπέρματος Ἀβραάμ ἅγιον σῶμα, ὅπερ ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου λαβὼν προήλθεν ἀνθρωπος,  
ἵνα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆι καὶ χρηματίσῃ πρωτότοκος ὁ μονογενῆς. ἀλλ' εἰ καὶ ἔστιν 15  
ἕτεροφυὲς τὸ σῶμα παρὰ γε τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον, ἀλλ' οὖν εἰς Χριστὸς καὶ υἱὸς καὶ  
θεὸς καὶ κύριος, καὶ εἰ γέγονε σὰρξ, καὶ τὸν τῆς ἀληθοῦς ἐνώσεως τρόπον παραλύειν οὐκ  
ἀζήμιον διστάντας εἰς δύο τὰς ὑποστάσεις, ἀποφοιτώσας μὲν ἀλλήλων εἰς τὸ ἰδίαί τε  
εἶναι καὶ ἀνά μέρος, ἐχούσας δὲ μόνην συνάφειαν τὴν ἔξωθεν τε καὶ ὡς ἐν τάξει τιμῆς.
- 31** Εἰ δὲ δὴ λέγοιμεν φυσικὴν τὴν ἔνωσιν, τὴν ἀληθῆ φαμέν, ἔθος ἐχούσης τῆς θεο- 20  
πνεύστου γραφῆς οὕτω κεχρησθαι τῇ λέξει. γράφει γὰρ πού τισιν ὁ θεσπέσιος Παῦλος·  
**Eph. 2, 3** καὶ ἡμεν τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ· καὶ οὐ δὴ πού φαίη τις ἂν  
ὑφεστάναι κατὰ φύσιν τὴν θείαν ὀργήν, ὥστε καὶ αὐτῆς γεννηματα νοεῖσθαι τοὺς ἀμαρτά-  
**P 288** νοντας, ἢ πάντῃ τε καὶ πάντως ἐσόμεθα σύμφρονες τοῖς τὴν Μανιχαίων νοσοῦσιν μαίαν.  
ἀλλὰ τὸ φύσει δηλοῖ τὸ κατὰ ἀλήθειαν. οὐκοῦν οὐ συγχέοντες τὰς φύσεις οὔτε μὴν 25  
ἀλλήλαις αὐτὰς ἀναφύροντες, καθά φασιν οἱ δι' ἐναντίας, φυσικὴν φαμέν γενέσθαι τὴν  
ἔνωσιν, ἀλλ' ἐκ δύο πραγμάτων ἀνομοίων, θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος, τὸν ἓνα γενέσθαι  
Χριστὸν καὶ υἷον καὶ κύριον διαβεβαιούμεθα πανταχοῦ. τῶν δὲ Ἀπολιναρίου δογμάτων  
οὐδεὶς παντελῶς ἡμῖν ὁ λόγος· τοὺς γὰρ ἅπαξ κατακεκρμένους ὡς παραχαράττοντας τὴν  
ἀλήθειαν ἀποστρέφεισθαι χρῆ. 30

## Ἀναθεματισμὸς δ

- 32** Εἰ τις προσώποις δυσὶν ἢ γοῦν ὑποστάσεσιν τὰς τε ἐν τοῖς εὐαγγελικοῖς καὶ ἀπο-  
στολικῶς συγγράμμασιν διανέμει φωνὰς ἢ ἐπὶ Χριστῷ παρὰ τῶν ἁγίων λεγομένας ἢ παρ'  
αὐτοῦ περὶ ἑαυτοῦ καὶ τὰς μὲν ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς νοουμένῳ  
προσάπτει, τὰς δὲ ὡς θεοπρεπεῖς μόνῳ τῷ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγῳ, ἀνάθεμα ἔστω. 35

7—10 F<sup>vy</sup> 124 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τρίτον ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Ὁ θεσπέσιος Παῦλος τὸ τίνα διὰ τὸν τρόπον γέγονε· καὶ καθ' — φύσεις· 8—10 Doctr. patr. 2, 37 ὡς ἀπὸ τοῦ . . . Κυρίλλου ἐκ τῶν πρὸς Ἀνδρέαν ἐπὶ τῇ μέμψει τοῦ γ' κεφαλαίου τῶν ἀναθεματισμῶν ὁ Σευηρόδ φησιν· ἕτερα μὲν — τὴν ἔνωσιν· 11—14 F<sup>vy</sup> 125 εἰ δὲ — ἔλαβε παρθένου 15—19 Timoth. ar. p. 114 25—27 F<sup>vy</sup> 126 οὐ — ἔνωσιν

Θ [= fv], ARΛΣ

1/2 ὡς — ὄντα] νοούμενον κεχρῖσθαι τα f 3 τέ καὶ A 6 κατὰ τοῦτο A 8 παντὸς  
μύμου F<sup>vy</sup> ἔστιν om. F<sup>vy</sup> 12 ἔφη F<sup>vy</sup> 13/14 οὐχ — Ἀβραάμ om. A 13 τὸ fF<sup>vy</sup> φύντι  
— ἐκ om. F<sup>vy</sup> 14 ἔλαβε παρθένου F<sup>vy</sup> 15 χρηματίσει f 18 διστάν τέ A δύο ΘΛΣTim.  
υἱοῦσ δύο AR 19 ὡς om. f 24 τῶν μανιχαίων v 25 κατὰ φύσιν v 26 φασιν οἱ  
ARΛΣ φησιν ὁ Θ ἀλλὰ φυσικὴν F<sup>vy</sup> 27 ἐναντίων v 31 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς τέ-  
ταρτοσ AR, δ̄ in mg. R 32 ὑπόστασιν v 35 θεοῦ πατρὸσ ARΣ θεοῦ ΘΛ

## Μέμψις αἰρετικῶν

Cyrill. hom.  
pasch. 17  
p. 230 Aub.  
Lc. 2, 52

- 83** Ἀκόλουθον κἀνταῦθα τῶν αὐτοῦ θεσπισμάτων αὐτὸν ὑπομῆσαι, ἐν οἷς φησιν· κἀν ἀκούσης ὅτι πρόεκοπτεν ἡλικίαι καὶ σοφίαι καὶ χάριτι, μὴ σοφὸν ἔξ ἐπιδόσεως γενέσθαι νομίσης τὸν τοῦ θεοῦ λόγον μὴδ' αὖ ἐκεῖνο φληνάφως τολμήσης εἰπεῖν ὅτι τὸ προκόπτειν ἐν ἡλικίαι καὶ σοφίαι καὶ χάριτι τῷ ἀνθρώπῳ προσάψομεν. ἀλλ' εἰ καὶ ἄρνεῖται ἐνταῦθα τὴν τῆς γραφῆς μαρτυρίαν διδάσκουσαν ὅτι κατὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς τοῦ κυρίου τὰ τῆς προκοπῆς ἐγίνετο, ἀλλ' οὐ καιρὸς νῦν τοῦτο διελέγχειν ἐπειγο- μένοις ἐπὶ τὸ προκείμενον κεφάλαιον· τοῦ γὰρ δεῖξαι δύο ὑποστάσεις αὐτὸν λέγοντα καὶ
- 84** ἑαυτῷ ἐναντιούμενον, παρεθήκαμεν τὰ πάλαι αὐτῷ εἰρημένα. ὡς δὲ προσώποις δυσὶν ἢ ὑποστάσεσιν δυσὶν ἢ υἱοῖς δυσὶν, διαιροῦντας τὴν ἔνωσιν ἢ γοῦν τὸν ἕνα υἱόν, τὰς φωνὰς ἐφαρμόζειν οὐ δεῖ· ἀδιαίρετος γὰρ καὶ ἀχώριστος ἡ ἄκρα ἔνωσις καὶ ὁ εἷς υἱὸς κατὰ πάντα καὶ λόγον καὶ τρόπον καὶ ἔννοιάν ἐστιν. τῆς δὲ ἄκρας ἐνώσεως φυλαττομένης καὶ τοῦ ἐνὸς υἱοῦ καὶ Χριστοῦ καὶ κυρίου ὁμολογουμένου, περὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ἐκλαμβάνεσθαι χρὴ τὰ λεγόμενα. κατὰ μέντοι τὴν τῶν ἐνωθειῶν φύσεων δύναμιν ἐφαρμόζεσθαι πρέπει τῷ ἐνὶ υἱῷ τὰ λεγόμενα· τὸ δὲ μὴ διαιρεῖν τὰς ἐν τοῖς εὐαγγελίοις φωνὰς ἢ τὰς παρ' αὐτοῦ τοῦ κυρίου περὶ ἑαυτοῦ εἰρημένας ἢ τὰς ἐν τοῖς ἀποστολικαῖς συγγράμμασιν κειμένας, ποίαν ὑπερβολὴν οὐχ ὑπεραίρει; εἰ γὰρ μὴ διαιροῦμεν τὰς φωνὰς, πῶς ἂν ἀντιβλέψαιμεν τοῖς Εὐνομίου καὶ Ἀρείου πάντα ὡς εἰς μίαν φύσιν εἰρημένα συμφύρουσιν καὶ τὰ ταπεινὰ τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῆς ἀκράτου θεότητος φύσιν βλασφήμως ἀνάγουσιν; ἢ πῶς νοήσομεν τὰς τοῦ κυρίου φωνὰς διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν εἰπόντος· οὐκ ἦλθον τὸ ἐμὸν θέλημα ποιῆσαι καὶ τὸ ἐντολὴν ἔλαβον τί εἶπω καὶ τί λαλήσω καὶ τὸ ἐγὼ ἅπ' ἑμαυτοῦ οὐδὲν ποιῶ καὶ τὸ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τοιαῦτα; ἀδιαιρέτων τῶν φωνῶν, ὥσπερ καὶ τῶν φύσεων, μενουσῶν, ἔσται κατ' αὐτὸν τοῦ μονογενοῦς θεοῦ θεὸς ὁ πατήρ, λειτουργὸς δὲ καὶ διάκονος τῶν πατρικῶν προσταγμάτων ὁ υἱὸς κατὰ τὴν θεότητα. καὶ εἰ τὰ ταπεινὰ εἰς τὴν τῆς θεότητος φύσιν ἐκλάβοιμεν, τίνοι τὸ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν ἀρμόσομεν καὶ τὸ ὁμοίως αὐτὸν ποιεῖν τῷ πατρὶ καὶ τὸ ὥσπερ γὰρ ὁ πατήρ ἐγείρει τοὺς νεκρούς, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς θέλει, καὶ οὐχ οὓς προστάσσεται, ζωοποιεῖ; ἀλλ' ἔστιν ὀρθῶς κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου φωνὴν πατήρ καὶ θεὸς ὁ πατήρ, θεὸς μὲν τῆς ἐν ὑστέροις καιροῖς ἐκ σπέρματος Δαυὶδ σαρκὸς, πατήρ δὲ τοῦ ἔξ αὐτοῦ ἀπαθῶς τε καὶ αἰδίως γεννηθέντος θεοῦ λόγου, τῆς υἰότητος ἐν τῷ μοναδικῷ τύπῳ φυ-
- 86** λαττομένης τε καὶ ὁμολογουμένης. πῶς δ' αὖ νοήσωμεν τὸ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἶμι καὶ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο, ἀδιαιρέτων τῶν φωνῶν μενουσῶν; ἄρα περιάψομεν τὴν φωνὴν τῆι φύσει τῆι ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ἐν ὑστέροις καιροῖς γενομένηι, τὸ πρὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Δαυὶδ εἶναι καὶ πάντα δι' αὐτῆς γενέσθαι; ἢ φήσομεν εὐσεβῶς, τῶν φύσεων ἀσυγχύτων μενουσῶν καὶ τῆς ἐνώσεως ἀδιαιρέτου ὁμολογουμένης, τὰς φωνὰς ἐφαρμόζεσθαι κατὰ τὴν τῶν ἐνωθειῶν φύσεων δύ-

2—5 plura adfert Cyrillus infra 48

9—15 adfert Cyrillus infra 41

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν τετάρτη R] AR αἰρετικοῦ Σ 2 φησὶν ὅτι v  
4 γενέσθαι ARΣ om. Θ τοῦ om. v 5 ἐν om. Θ προσάψομεν Θ 6 τὴν<sup>2</sup>] postulatur τὰ  
7 σαρκὸς φύσιν ed. Romana 16 παρὰ τοῦ κῦ R 17 ἀποστολοῖς f 18 ἂν om. v ὡς  
εἰς] ὡσεὶ v 20 βλασφήμωσ ΑΡΣ βλασφημίαν f om. vΛ ἀνάγουσιν AR ἄγουσιν Θ 22 λα-  
λήσω] ποιήσω v 24 γὰρ τῶν ΑΛΣ 25 τῆς φύσεως αὐτοῦ Σ 27 ἐκλάβωμεν v ἐν om. v  
28 ἀρμόσομεν fR, corr. R τὸ<sup>a</sup> om. f 29/30 καὶ ζωοποιεῖ v 30 αὐτοῦ ΑΡΑΣ αὐτὴν Θ  
31 τῆς vAcopRcopΛΣ τοῖς fAR 33 αὐ conl. edd. Romani ἂν ΘAR 35 περιάψομεν fR, corr. R

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

6

ναμιν, ὡς προείρηται, εἰς ἓνα μὲν τὸν υἱὸν καὶ κύριον καὶ Χριστόν, ἀλλ' οὐκ εἰς μίαν φύσιν τὰ πάντα συναιρούντες; ὡς καὶ ἔξ ἑνὸς τῶν φύσεων ὀνόματος ἑκατέρας νοεῖσθαι Ioh. 3, 13 διὰ τὸ τῆς ἐνώσεως ἄκρον καὶ ἡμῖν ἀκατάληπτον, ὡς που καὶ τὸ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, Ioh. 6, 62 ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ ἐὰν οὖν ἴδητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον. οὐχὶ ἐκ τῆς προσηγορίας τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν αὐτῷ ἀσυγχύτως τε ἅμα καὶ ἀχωρίστως συνημμένον νοοῦμεν; εἰ γὰρ καὶ υἱὸν ἀνθρώπου ὠνόμαζε διὰ τὴν τῆς προσληφθείσης καὶ φαινομένης σαρκὸς φύσιν, ἀλλὰ διὰ 87 τῶν παρ' αὐτοῦ τελουμένων θεὸν ἑαυτὸν παρεδείκνυ. καὶ πάλιν Ἰησοῦς Χριστός, I Cor. 8, 6 δι' οὗ τὰ πάντα καὶ πάλιν Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ 10 Hebr. 13, 8 εἰς τοὺς αἰῶνας. εἰ χθὲς καὶ σήμερον, πῶς δι' αὐτοῦ τὰ πάντα; εἰ δὲ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα, πῶς χθὲς καὶ σήμερον; ἀλλὰ καὶ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ ἀληθές, καὶ τὸ χθὲς καὶ σήμερον πιστόν, καὶ τὸ ὁ αὐτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀληθινόν, ἐὰν κατὰ τὸ τῶν ἐνωθεισῶν ἀσυγχύτως τε καὶ ἀχωρίστως φύσεων διάφορον τὰς φωνὰς ἐφαρμόζωμεν, νο- P 294 οὔντες κατὰ μὲν τὸ φαινόμενον χθὲς καὶ σήμερον, κατὰ δὲ τὸ νοούμενον εἰς τοὺς 15 αἰῶνας, κατὰ δὲ τὸ τῆς υἰότητος μοναδικὸν ἓνα καὶ τὸν αὐτόν.

## Ἄπολογία ὀρθοδόξου

88 Σκοπός, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐθέλουσιν ἀπερισκέπτως ἐπιτιμᾶν τοῖς παρ' ἡμῶν χρειωδέστατα τε καὶ ἀναγκαιῶς γεγονόσιν ἀναθεματισμοῖς φρονεῖν μὲν ἢ λέγειν τῶν ἀληθινῶν οὐδέν, φιλοσογίας δὲ μόνης ἀπόδειξιν ἐναργῆ ποιεῖσθαι τὸ χρῆμα ἢ γὰρ ἂν ἰσχνόν τε καὶ ἀκριβῆ 20 τοῖς γεγραμμένοις τὸν οἰκεῖον ἐνερείσαντες νοῦν οὐκ ἠγνόησαν ὅτι κρατύνουσι ταῖς παρ' ἑαυτῶν ψήφοις καὶ δι' ὧν πεποίηται λόγων τὸν ἀναθεματισμὸν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἀνε- 89 πιστημόνως αὐτὸν γεγονότα καταδεικνύουσιν. καὶ τίνα τρόπον, ἐρῶ. ὁ χρηστός ἡμῖν Νεστόριος ἔφη τι τοιοῦτον ἐπ' ἐκκλησίας ἐξηγούμενος

Loofs,  
Nestoriana  
p. 273, 5-12

Ἰνα δὲ αὐτὸ σαφέστερον καὶ πᾶσιν εὐληπτότερον εἶπω, τοῖς Ἀρείου καὶ Εὐνομίου 25 καὶ Ἀπολιναρίου καὶ πάντων τοῖς χοροῖς τῶν τῆς τοιαύτης φατρίας σπουδῆ τὸ θεοτόκος εἰσάγειν, ὡς κράσεως γινομένης καὶ τῶν φύσεων μὴ διαιρουμένων μηδὲν τῶν εὐτελῶν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα λαμβάνεσθαι καὶ χώραν αὐτοὺς λοιπὸν κατὰ τῆς θεότητος ἔχειν, ὡς πάντων τῶν λεγομένων παρ' ἑνὸς λεγομένων.

40 Τούτων ὠδὶ λελεγμένων, χρειωδέστατα παρ' ἡμῶν γέγονεν ὁ ἀναθεματισμὸς, οὐκ 30 PG 337 ἐφίεις εἰς δύο μερίζεσθαι πρόσωπά τε καὶ ὑποστάσεις τὸν ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν. P 296 ὅτι δὲ καὶ αὐτοὶ τοῖς παρ' ἡμῶν συμφέρονται λόγοις, δῆλον ἂν εἴη δῆπουθεν ἔξ ὧν γε- γράφασι καὶ φρονεῖν ἐγνώκασιν ἔχει δὲ οὕτως

23 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 1

Θ [= fv], ARAΣ

1 μὲν τὸν AR μέντοι Θ καὶ  $\bar{\chi}\nu$  καὶ  $\bar{\kappa}\nu$  R, corr. Rms 5 ἐν τῷ οὐρανῷ ὢν v 6 τοῦ υἱοῦ ἀνθρώπου R 8 ὠνομάζομεν R 8/9 φύσιν — θεὸν om. v 11/12 εἰ δὲ — πάντα om. R 11 αὐτοῦ] ἑαυτοῦ v 12 τὸ τὰ πάντα f 13 καὶ εἰς vΛ τὸ om. v 17 ὀρθοδόξου ΘΑΣ κυρίλλου [κυρίλλου  $\bar{\delta}$  R] AR 19 ἀληθῶν Θ 20 μόνην v ἢ ΘΑ εἰ R ἂν ἰσχνόν τε ΘΑΣ ἀνεῖσχονται R ἀνίσχοντα Rcorr ἀκριβοῦν, οὐν in ras., R 21 ἐνεργήσαντες v 23 καὶ — ἐρῶ om. Λ ἡμῖν ΘAcorr ὑμῖν AR 24 ἐπ' om. f 25 πᾶσιν om. Θ ἀληπτότερον v 26 τοιαύτης ΘΣCyrill adu. Nest. αὐτῆς ARA 28 αὐτοῖς Λ λοιπὸν om. v 29 τῶν — λεγομένων ΘARAΣ λεγομένων παρ' ἑνὸς οὐ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς συναφείας ἀξίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν Cyrill. adu. Nest. 30 παρ' AR πρὸς Θ

- 41 Ὡς δὲ προσώποις δυσὶν ἢ ὑποστάσεσι δυσὶν ἢ υἱοῖς δυσὶν, διαιρούντας τὴν ἔνωσιν p. 41, 9-14 ἢ γοῦν τὸν ἕνα υἱόν, τὰς φωνὰς ἐφαρμόζειν οὐ δεῖ· ἀδιαίρετος γὰρ καὶ ἀχώριστος ἡ ἄκρα ἔνωσις καὶ ὁ εἷς υἱὸς κατὰ πάντα καὶ λόγον καὶ τρόπον καὶ ἔννοιάν ἐστιν. τῆς δὲ ἄκρας ἐνώσεως φυλαττομένης καὶ τοῦ ἐνὸς υἱοῦ καὶ Χριστοῦ καὶ κυρίου ὁμολογουμένου, περὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ἐκλαμβάνεσθαι χρὴ τὰ λεγόμενα. κατὰ μέντοι τὴν τῶν 5 ἐνωθεισῶν φύσεων δύναμιν ἐφαρμόζεσθαι πρέπει τῷ ἐνὶ υἱῷ τὰ λεγόμενα.
- 42 Οὐκοῦν τῆς εἰς ἄκρον ἐνώσεως σιωζομένης, ποία παρεῖσδυσις ἢ γοῦν φαντασία τομῆς παρεισκρίνοιτο ἂν ἔτι; καὶ ὁ μερίζειν ἀποτολμῶν πῶς οὐκ ἔξω φέρεται τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων εἰς ἅπαν ἀποφοιτᾷ; τί οὖν φησιν ὁ ἀναθεματισμός; εἴ τις μερίζει τὰς φωνὰς κατὰ γε τουτονὶ τὸν τρόπον, ὡς τὰς μὲν ὡς ἀνθρώπῳ παρὰ 10 τὸν ἐκ θεοῦ λόγον ἰδικῶς νοουμένῳ προσάπτειν, τὰς δὲ ὡς θεοπρεπεῖς μόνῳ τῷ ἐκ θεοῦ λόγῳ, ἔστω ἀνάθεμα. εἰ μὲν οὖν οἱ διστάντες καὶ διορίζοντες εἰς ἄνθρωπον ἰδικῶς τε καὶ ἀνὰ μέρος καὶ εἰς θεὸν λόγον ἰδικῶς καὶ ἀνὰ μέρος οὐ μερίζουσι τὸν ἕνα Χριστὸν οὐδὲ δύο λέγουσιν υἱούς, ἀγανακτεῖτῳσαν καθ' ἡμῶν οἱ φιλεγκλήμονες· εἰ δὲ τομῆ καὶ διαίρεσις τὸ οὕτω φρονεῖν ἐστίν, κατὰ τίνα τρόπον τοῖς παρ' ἡμῶν λόγοις ἐπιτιμᾶν ἐγνώ- 15 κασι, καίτοι καὶ αὐτοί, καθὰ φασιν, ἀδιαίρετόν τε καὶ ἕνα κατὰ ἄκραν ἔνωσιν ὁμολογοῦντες P 298
- 43 ὑπάρχειν τὸν Ἐμμανουήλ; τὸ μὲν οὖν ἐμφρόνως ἐκάστην φωνὴν ἢ ἐπὶ Χριστῷ κειμένην ἢ καὶ παρ' αὐτοῦ τυχόν εἰρημένην ἐκλαμβάνεσθαι δεῖν, ἐπαινέσαιμ' ἂν καὶ αὐτὸς ἐγὼ καὶ ἅπας τις οὖν οἶμαι τῶν ὀρθᾶ φρονεῖν εἰωθότων· αἱ μὲν γὰρ εἰσι θεοπρεπεῖς, αἱ δὲ τῇ μετὰ σαρκὸς οἰκονομία μᾶλλον ἀρμοδιώτεροι· ἐπειδὴ δὲ ἐστίν εἷς καὶ ὁ αὐτός, θεὸς τε 20 ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, ταύτῃ τοι καὶ λίαν ὀρθῶς ποτὲ μὲν θεικῶς, ποτὲ δὲ καὶ ἀνθρωπίνως ποιεῖται τοὺς λόγους. πλὴν τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ ταύτας τε κάκεινας εἶναι φωνὰς δισχυριζόμεθα, οὔτε φιλοῦντες θεότητος τὸν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου ναὸν οὔτε μὴν ἄσαρκον εἰδότες τὸν ἐκ θεοῦ πατρός λόγον μετὰ τὴν ἄρρητον ἔνωσιν.
- 44 Θαυμάζω δὲ ὅτι καίτοι πολυπραγμονοῦντες ἄγαν καί, ὡς γε νομίζουσι, λεπτῶς βα- 25 σανίζοντες τὰς ἐμὰς ἐπιστολάς, τὰ μὲν ὅσα ἐστίν ἐν αὐταῖς χρήσιμά τε καὶ ἀναγκαῖα πρὸς ἀπόδειξιν τῆς τῶν δογμάτων ὀρθότητός τε καὶ ἀκριβείας, ἐθελονταὶ παρατρέχουσιν, ἐπιτηδῶσι δὲ καὶ μάλα γοργῶς τοῖς κἂν γοῦν ἰσχνὴν ἔχουσιν ὑποψίαν, κατὰ γε τὸ αὐτοῖς δοκοῦν, εἰς τὸ δύνασθαι δι' αὐτῶν τὰς καθ' ἡμῶν ποιεῖσθαι συκοφαντίας. μεμνήσομαι δὲ τῶν ἐμαυτοῦ ῥημάτων· γέγραφα γὰρ οὕτως ἐν τῇ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῇ 30
- 45 Τὰς δὲ γε ἐν τοῖς εὐαγγελίοις τοῦ σωτῆρος ἡμῶν φωνὰς οὔτε ὑποστάσεσι δυσὶν V6,8 PG 340 οὔτε μὴν προσώποις δυσὶ καταμερίζομεν (οὐ γὰρ ἐστὶ διπλοῦς ὁ εἷς καὶ μόνος Χριστός, κἂν ἐκ δύο νοῆται καὶ διαφόρων πραγμάτων εἰς ἐνότητα τὴν ἀμέριστον συνενηνεγμένος, καθάπερ ἀμέλει καὶ ἄνθρωπος ἐκ ψυχῆς νοεῖται καὶ σώματος καὶ οὐ διπλοῦς μᾶλλον, ἀλλ' P 300 εἰς ἔξ ἀμφοῖν), ἀλλὰ τὰς τε ἀνθρωπίνους καὶ πρὸς γε τούτῳ τὰς θεικὰς παρ' ἐνὸς εἰρῆσθαι 35 διακεισόμεθα φρονοῦντες ὀρθῶς. ὅταν μὲν γὰρ θεοπρεπῶς λέγη περὶ ἑαυτοῦ ὁ ἕωρα - Ioh. 14, 9 κῶς ἐμὲ ἕωρακε τὸν πατέρα καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐσμέν, τὴν θείαν αὐτοῦ Ioh. 10, 30

7—9 Timoth. arn. p. 88      20—24 Fcyr 127 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ τετάρτου ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ· Σκοπός, ὡς ἔοικε, τοῖς ἐθέλουσιν ἀπερισκέπτως· ἐπειδὴ — ἔνωσιν      35—p. 44. 17 Timoth. arn. p. 106

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

2 ἢ τουν Θ      3 καὶ λόγον om. v      7 ἢ τουν Θ      8 ἂν om. A      10 γε AR  
 τε Θ      12 λόγου v      ἔστω om. A      διορίζοντες] διαμερίζοντες v      13 καὶ εἰς θεὸν — μέρος  
 om. vR      14 οὐδὲ ΘΛΣ οὐ AR      17/18 ἢ ἐπὶ — ἢ ΘΛΣ εἰ R      περὶ χυ παρὰ τῶν ἀγίων ἢ A  
 18 ἑαυτοῦ A      19 οὖν om. fA      20 καὶ AR τε καὶ Θ      ὁ om. v      21 καὶ<sup>2</sup> ΘΣFcyr om. ARA  
 22 ιυ ΑΡΑΣFcyr om. Θ      27 ἐθελονταὶ Θ ἐθέλοντες AR      32 δυσὶ ΑΡΑΣ om. Θ      33 νοεῖται fR,  
 corr. R      καὶ om. v      ἀδιαφόρων R      35 γε A      γε AR τε Θ

καὶ ἀπόρρητον ἐννοοῦμεν φύσιν, καθ' ἣν ἔστι πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα διὰ τὴν ταυτότητα  
 Hebr. 1, 3 τῆς οὐσίας εἰκῶν τε καὶ χαρακτήρ καὶ ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ ὅταν δὲ τὸ τῆς ἀνθρω-  
 Ioh. 8, 40 πότητος μέτρον οὐκ ἀτιμάζων τοῖς Ἰουδαίοις προσλαλήῃ νῦν δέ με ζητεῖτε ἀποκτεῖ-  
 ναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, πάλιν οὐδὲν ἤττον αὐτὸν τὸν  
 ἐν ἰσότητί τε καὶ ὁμοιότητι τοῦ πατρὸς θεὸν λόγον καὶ ἐκ τῶν τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ 5  
 μέτρων ἐπιγινώσκουμεν. εἰ γὰρ ἔστιν ἀναγκαῖον τὸ πιστεύειν ὅτι θεὸς ὢν φύσει γέγονε  
 σὰρξ ἢ γοῦν ἄνθρωπος, ἐψυχωμένης ψυχῆ λογικῆ τῆς σαρκός, ποῖον ἂν ἔχοι λόγον τὸ  
 ἐπαισχύνεσθαι τινα ταῖς παρ' αὐτοῦ φωναῖς, εἰ γεγονασιν ἀνθρωποπρεπῶς; εἰ γὰρ  
 παραιτοῖτο τοὺς ἀνθρώπων πρέποντας λόγους, τίς ὁ ἀναγκάσας γενέσθαι καθ' ἡμᾶς ἄν-  
 θρωπον; ὁ δὲ καθείς ἑαυτὸν δι' ἡμᾶς εἰς ἐκούσιον κένωσιν, διὰ ποῖαν αἰτίαν παραι- 10  
 τοῖτο ἂν τοὺς τῆι κενώσει πρέποντας λόγους; ἐνὶ τοιγαροῦν προσώπῳ τὰς ἐν τοῖς  
 1 Cor. 8, 6 εὐαγγελίοις πάσας ἀναθετόν φωνάς, ὑποστάσει μιᾷ τῆι τοῦ λόγου σεσαρκωμένη· κύριος  
 γὰρ εἰς Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ τὰς γραφάς.

46 Οὐκοῦν καὶ ὡς ἀπὸ γε τῶν ἤδη προγεγραμμένων, οὐκ ἠγνοηκότες μὲν ἀλωσόμεθα  
 P 302 τὴν οἰκονομίαν τὴν ἐκάστη πρέπουσαν φωνῆι, οὐκ ἐφιέντες δὲ μᾶλλον τοῖς ψυχικοῖς καὶ 15  
 Iuda 19 πνεῦμα μὴ ἔχουσι δύο νοεῖν ἢ λέγειν υἱούς, διαιροῦντας ἀλλήλων τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν  
 ἀδιάσπαστον ἔνωσιν.

47 Ἐπειδὴ δὲ βραχὺ τι μέρος λαβόντες ἐξ ἡμετέρας ἐπιστολῆς τεθείκασιν ἐκ ἀρχῆι τῶν  
 ἰδίων λόγων, ἀπειλοῦντες ἡμᾶς ἐπὶ καιροῦ διελέγειν ὡς οὐ μετρίως ἡμαρτηκότας εἰς τὸν  
 ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον καὶ τῆι αὐτοῦ φύσει τὴν τῆι σαρκὶ πρέπουσαν αὔξην τε καὶ προ- 20  
 κοπὴν ἀβουλότατα προσενεμηκότας, φέρε καὶ πρὸς γε ταυτὶ τὰ εἰκότα λέγωμεν, ὅλον πα-  
 ραθέντες τῆς ἐπιστολῆς τὸ μέρος. δεδιότες γὰρ αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ συναρπάζοντες  
 τοὺς ἀκρωμένους, μέρος τι τεθείκασιν, ὅπερ αὐτοῖς ἐδόκει χρειωδέστατον εἶναι πρὸς τὸ  
 δύνασθαι τε καὶ μὴν καὶ δοκεῖν εὐλόγως τὰς καθ' ἡμῶν ποιεῖσθαι συκοφαντίας· ἔχει δὲ  
 οὕτως τὸ εἰρημένον 25

Cyrrill. 48 Κἂν ἀκούσης ὅτι προέκοπτεν ὁ Ἰησοῦς ἡλικία καὶ σοφία καὶ χάριτι, μὴ σοφὸν ἐξ  
 hom. pasch. 17p.230Aub. ἐπιδόσεως γενέσθαι νομίσης τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, διαμέμνησο δὲ μᾶλλον γεγραφότος ὡδὶ  
 PG 341 τοῦ θεσπεσίου Παύλου· Χριστὸς θεοῦ δύναμις καὶ θεοῦ σοφία. μηδ' αὖ ἐκεῖνο φληνάφως  
 1 Cor. 1, 24 τολμήσης εἰπεῖν ὅτι τὸ προκόπτειν ἐν ἡλικία τε καὶ σοφία καὶ χάριτι τῷ ἀνθρώπῳ προ-  
 σάψομεν· τοῦτο γάρ, οἶμαι, ἔστιν ἕτερον οὐδὲν ἢ διελεῖν εἰς δύο τὸν ἕνα Χριστόν. ἀλλ' 30  
 ὡσπερ ἔφην ἀρτίως, προαιώνιος ὢν υἱὸς ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς εἰς υἱὸν ὠρίσθαι  
 λέγεται θεοῦ, τῆς ἰδίας σαρκὸς τὴν γέννησιν οἰκειούμενος οἰκονομικῶς. οὕτω καὶ ὑπάρχων  
 σοφία τοῦ γεγεννηκότος, προκόπτειν ἐν σοφία λέγεται, καίτοι παντέλειος ὢν ὡς θεός, τὰ  
 P 304 τῆς ἀνθρωπότητος ἴδια διὰ τὴν εἰς ἄκρον ἔνωσιν εἰς ἑαυτὸν εἰκότως ἀναλαβῶν.

Zach. 7, 9 49 Ἄνθ' ὅτου δὴ οὖν θεοῦ λέγοντος κρίμα δίκαιον κρίνατε, παραλογίζονται τὴν 35

11—13 Timoth. arm. p. 92

14—17 Fcyr 128 οὐκοῦν — ἔνωσιν

Θ [= fv], ARAΣ

1 ἐν ΘΣTimoth. om. ARA 3 προσλαλεῖ f 5 ὁμοιότητι AR ὁμοιώματι Θ τῶν om. f  
 6 μέτρων ARAΣTim. μερῶν Θ 7 ἔχη Θ 8 τὰς R φωνάσ, a in ai cogt., R 9 πρέ-  
 ποντα R 13 ὁ χσ R 14 καὶ om. Timoth.Fcyr ὑπό f ἀλλασσόμεθα Fcyr 15 τὴν<sup>2</sup>  
 ΘΑΣ καὶ τὴν R καὶ τῆ A τῆ Fcyr ἐκάστη fΑΣTim. ἐκάστῳ v ἐκάστη φύσει AR φωνῆ ΘΑΣFcyr  
 φωνῆν ARTimoth. 16 διαιροῦσιν A 17 ἀδιάστατον v 19 εἰς om. v 20 αὔξην Θ αὔξην AR  
 21 γε AR τε Θ λέγωμεν AR<sup>cop</sup> λέγομεν ΘR 22 δεδιότες v δεδειότες f δεδοιότες R δεδοκότες AR<sup>cop</sup>  
 23 τι om. A 26 ὁ fA om. vR ἡλικία τε Θ 27 νομίσησ γενέσθαι v διαμέμνησο ΘΣ  
 διαμεμνήσομαι ARA μᾶλλον γε A 28 θεοῦ<sup>1</sup> om. v αὔ] ἂν f 29/30 προσάψομεν fR, cogt. R  
 30 ἔστιν οἶμαι v 31 ὁ υσ R 33 παντελῶσ v ὢν om. R 34 ἄκρον AR ἄκραν Θ

ἀλήθειαν; οὔτε γὰρ μερισμὸν τῶν ὑποστάσεων μετὰ τὴν ἔνωσιν δογματίζομεν οὔτε τὴν τῆς θεότητος φύσιν αὔξης τε καὶ προκοπῆς δεδεῆσθαι φαμέν, ἐκείνο δὲ μᾶλλον ὅτι κατ' οἰκείωσιν οἰκονομικὴν ἑαυτοῦ πεποιήται τὰ ἴδια τῆς σαρκός, ὡς σὰρξ γεγονώς κατὰ τὰς *Ioh. 1, 14* γραφάς.

- 50 Ὅτι δὲ τῇ τοιαύτῃ πίστει τε καὶ δόξῃ καὶ ὁ τῶν ἁγίων πατέρων συναίδει χορός, 5 ἐπιδείξει πειράσομαι, παραθεῖς εἰς πληροφορίαν ἐξηγήσεως μέρος γενομένης κατὰ καιροῦ παρὰ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Ἀττικοῦ· ἔχει δὲ οὕτως

Σήμερον Χριστὸς ὁ δεσπότης τὴν τῆς φιλανθρωπίας γέννησιν ἀνεδέξατο· τὴν γὰρ τῆς θεικῆς ἀξίας προσηύχεν.

Εἶτα τούτοις ἐπιφέρει πάλιν· Ὁ τῆς φιλανθρωπίας λόγος κενούται, ἀκένωτος τὴν 10 φύσιν τυγχάνων· ἑαυτὸν γὰρ ἐκένωσεν, μορφὴν δούλου λαβών. ὁ ἄσαρκος *Phil. 2, 7* διὰ σὲ σαρκούται· ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὁ ἀφήμι μὴ ὑποπίπτων διὰ τὸ τῆς *Ioh. 1, 14* φύσεως ἀσώματον ψηλαφᾶται· ὁ ἀναρχος ὑπὸ ἀρχὴν γίνεται σωματικὴν· ὁ τέλειος αὔξει· ὁ ἀτρεπτος προκόπτει· ὁ πλούσιος ἐν καταλύματι γίνεται· ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις σπαργανούται· ὁ βασιλεὺς ἐν φάτνῃ τίθεται. 15

- 51 Ὅτι δὲ διαιρεῖν τὰς ὑποστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν οὐκ ἀπλημμελές, μᾶλλον δὲ ἀνα- 10 τρεπόντων ἐστὶν τὸ σεπτὸν τῆς ἐνανθρωπήσεως μυστήριον, οὐδὲν ἤττον εἰσόμεθα, τοῖς ἐντεταγμένοις ἐντυγχάνοντες ῥητοῖς Ἰουλίου τε καὶ Φήλικος τῶν ἀφηγησαμένων κατὰ καιροῦς τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας.

Ἰουλίου ἐπισκόπου Ῥώμης

20 P 300

- 52 Κηρύσσεται δὲ εἰς συμπλήρωσιν τῆς πίστεως καὶ σαρκωθείς ἐκ παρθένου Μαρίας ὁ 10 τοῦ θεοῦ υἱὸς καὶ σκηνώσας ἐν ἀνθρώποις, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνεργήσας (τοῦτο γὰρ ἐπὶ προφητῶν ἐστὶ καὶ ἀποστόλων), τέλειος θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν πνεύματι· οὐ δύο υἱοί, εἰς μὲν γνήσιος υἱὸς ἀναλαβὼν ἄνθρωπον, ἕτερος δὲ θνητὸς ἄνθρωπος ἀνα- 15 ληφθεὶς ὑπὸ θεοῦ, ἀλλ' εἰς μονογενῆς ἐν οὐρανῷ, μονογενῆς ἐπὶ τῆς θεός.

25

Φήλικος τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος Ῥώμης

PG 344

- 53 Περὶ δὲ τῆς σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ πίστεως, πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν 10 Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἐκ παρθένου Μαρίας γεννηθέντα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ αἰδῖος υἱὸς καὶ λόγος καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὑπὸ θεοῦ ἀναληφθεὶς, ἵν' ἕτερος ἦι παρ' ἐκείνον· οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπον ἀνάλαβεν ὁ τοῦ θεοῦ υἱός, ἵνα ἦ ἕτερος παρ' αὐτόν, ἀλλὰ θεὸς ὢν τέλειος 20 γέγονεν ἅμα καὶ ἄνθρωπος τέλειος, σαρκωθείς ἐκ παρθένου.

Lietzmann, Apollinaris p. 318

1—3 *Fcyt* 1:29 οὔτε μερισμὸν — σαρκός 8 = *Exc. Ephes.* [A 74] XVII 16. 17 *Fcyt* 1:30  
τὸ δὲ διαιρεῖν — μυστήριον 20. 26 = *Exc. Ephes.* VII. VIII

Θ [= *fv*], *ARΛΣ*

1 τῶν *ARFcyt om.* Θ 3 τὰ ἴδια] διὰ *Fcyt* 7 μακαρίας *ARΛ* ἁγίας Θ 8 ὁ δεσπότης  
*χσ A* 13 ὑπὸ — [σωματικὴν] ἀρχεται *v* 16 ὅτι] τὸ *Fcyt* δέ<sup>1</sup> *ARΛΣFcyt om.* Θ 18 φή-  
λικος *R* φίλικος *f* φίληκος *vA* 23 καὶ ἀποστόλων ἐστὶν *R* ἀνωσ̄ τέλειος *AR* τελειος ἀνωσ̄ Θ  
25 θεός *ΘΛΣ om.* *AR* 26 φίλικος *f* φίληκος *vA* φηλήκου *R* τοῦ — Ῥώμησ̄ *RLΣ* τοῦ ἀγιω-  
τάτου ἐπισκόπου Ῥώμησ̄ καὶ μάρτυρος *A* ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ῥώμησ̄ Θ 28 παρθένου *fR* τῆς  
παρθένου *vA* μαρίας *om.* *R* 29 εἰ *v* 30 ἡ ἕτερος *AR* ἕτερος ἦ *f* ἕτερος εἰ *v*

## Ἀναθεματισμὸς ζ̄

54 Εἴ τις φησιν ὡς ἄνθρωπον ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ θεοῦ λόγου τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξίαν περιῆφθαι ὡς ἑτέρωι παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι, ἀνάθεμα ἔστω.

P 308

## Μέμψις αἰρετικῶν

55 Ἐνηργῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὑπὸ τοῦ πνεύματος ὡς ἄνθρωπον 5 ἀπλῶς ἢ ὡς προφήτην ἢ ὡς ἀπόστολον οὐδεὶς ἂν ὁμολογήσειεν· τὰς μέντοι ἀποστολικὰς φωνὰς περὶ αὐτοῦ διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν εἰρημένας οὐτ' ἀρνησόμεθα οὐτ' Eph. 1, 19. 20 ἂν ἐξαλείψαιμεν, ποτὲ μὲν λεγούσας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ πάλιν Act. 2, 24 ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν λύσας τὰς ῥάβδους τοῦ θανάτου, καὶ πάλιν τῇ 10 ibid. 33 δυνάμει τοῦ θεοῦ ὑψωθείς, καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἀλλ' εἰ καὶ ταῦτα πρόσκειται διὰ τὸ φαινόμενον, οὐδεὶς ἂν ἐκλάβοι ἢ ὡς ἄνθρωπον ἀπλῶς αὐτὸν ἐνεργούμενον ἢ ὡς δίκαιον ἢ ὡς προφήτην ἢ ὡς ἀπόστολον. οὔτε οὖν τὰς θείας φωνὰς ἐξαλείφομεν ἢ ἀρνούμεθα ἢ ἀμαθῶς τε ὁμοῦ καὶ βλασφημῶς ἀναθεματίζομεν, εἰρημένας καὶ κειμένας διὰ τὴν τῆς φαινομένης σαρκὸς φύσιν, οὔτε ὡς ἄνθρωπον ἀπλῶς ἢ ὡς δίκαιον ἢ προφήτην ἢ ἀπό- 15 στολον ἐνηργῆσθαι φήσομεν· οὐ γὰρ ἔλεγεν· τάδε λέγει κύριος, ἀλλ' ὡς υἱὸς νομοθετῶν Mt. 5, 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν.

## Ἀπολογία ὀρθοδόξου

56 Καὶ νῦν ἡμῖν οὐδὲν ἦττον διὰ τῶν ἴσων ἔρχεται λόγων τῆς ἀπολογίας ὁ τρόπος· εἷς μὲν γὰρ ἔστιν ὁμολογουμένως ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ αὐτὸς εἶναι πεπιστευ- 20 μένος καὶ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγος αἰδίδος τε καὶ προαιώνιος καὶ ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς ἄνθρωπος ἐκ γυναικὸς παράδοξον ἐσχηκώς τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν. ἀλλ' εἷς ὑπάρχων υἱὸς καὶ θεὸς καὶ κύριος εἰργάζεται τὰς θεοσημείας διὰ τῆς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἰσχύος, P 310 πληροφορῶν ὅτι καὶ εἰ γέγονεν σὰρξ, ἀλλ' οὐδὲν ἦττόν ἐστιν καὶ οὕτω θεὸς ἀληθινὸς καὶ FG 345 δύναμις τοῦ πατρὸς. οὐ γὰρ πέπαυται τοῦ εἶναι ὃ ἦν, γενόμενος ἄνθρωπος. ἐπλήρου 25 τοιγαροῦν τὰ παράδοξα, τοῦτο μὲν δαιμονίοις ἐπιτιμῶν καὶ συντριβῶν τὸν σατανᾶν, τοῦτο δὲ τυφλοῖς τὸ φῶς ἐνιείς, νεκροὺς ἀνιστάς, θάλασσαν ἀγριαίνουσαν ἐνὶ κατευνάζων ῥήματι, οὐχ ὡς ἄνθρωπόν τινα καὶ ἕτερον ὄντα κατὰ μόνας Χριστὸν δοξάζεσθαι ποιῶν καθάπερ ἀμέλει καὶ ἕνα τῶν ἀγίων προφητῶν ἢ γοῦν ἀποστόλων, ἀλλ' ἑαυτῷ τὴν δόξαν πραγμα- τευόμενος, ἵνα παρὰ πάντων πιστεῖται θεὸς ὢν φύσει, καὶ εἰ γέγονεν ἄνθρωπος. ἦν 30 οὖν ἄρα τῶν ἐκτοπωτάτων ἀνασχέσθαι Νεστορίου λέγοντος

cf. Loofs, 57 Κοινὰ γὰρ τῆς τριάδος αἱ ἐνέργειαι καὶ μόναίς ὑποστάσεσι τὴν διαίρεσιν ἔχουσαι. Nestoriana ἢ γοῦν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξία ποτὲ μὲν τῷ πατρὶ περιῆπται, ποτὲ δὲ τῷ πνεύματι, ποτὲ P. 225, 13-18 δὲ τῇ Χριστοῦ δυναστεία.

1 Ζῆτει ε̄ καὶ ζ̄ Θσις 20. 21 Fcyt 131 ἐκ τῆς αὐτῆς ἀπολογίας τοῦ ἑβδόμου ἀναθεματισμοῦ, ἧς ἡ ἀρχὴ ἐστὶ τόδε· Καὶ νῦν—τρόπος· εἷς—πεπιστευμένος θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος' 32 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 7. Exc. Ephes. XIII

Θ [= fv], ΑΡΑΣ  
1 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ζ̄ AR 3 ἔστω om. v 4 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατο-  
λικῶν ζ̄ R] AR αἰρετικοῦ Σ 7 οὐτ' AR οὐτ' ἂν Θ 9/10 καὶ πάλιν—νεκρῶν ΘΛΣ om. AR  
10 αἰδίδος Σ 12 ἐαυτὸν R 13 ἢ ἀπόστολον f ὅτε v ἐξαλείψομεν v 15 ἢ ὡς προφήτην ΡΑΣ  
16 γὰρ ἂν Λ 18 ὀρθοδόξου ΘΛΣ κυρίλλου Α κυρίλλου ζ̄ R 20 ὁμολογουμένως] ὁ μονογενῆς Fcyt  
χσ Θ ὁ χσ AR 20/21 πεπιστευμένος] πεπιστευμένος θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος Fcyt 23 θσ κσ v  
θεοσημεία Α 24 καὶ εἰ AR εἰ καὶ Θ 29 γοῦν om. v 30 καὶ εἰ fA καὶ v εἰ κε R 31 ἀνέχεσθαι Α  
τοῦ νεστορίου v 33 ἦγουν Θ εὐδοξίαν v περιῆπτε v 34 τοῦ χυ v

- 58 Οὐκοῦν ἢ δεικνύτωσαν οἱ ἐπιτιμᾶν ἐθέλοντες ἕτερον ἡμῖν Χριστὸν ἰδία τε καὶ ἀνά μέρος ὑπάρχοντα καὶ νοούμενον, ὡς τὴν ἑαυτοῦ δυναστείαν περιῆψεν ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος, ὡς ἕτερος ὢν παρ' αὐτὸν ἰδικῶς υἱός· ἢ εἰ μὴ ἐστὶν ἕτερος καὶ ἕτερος, ἀλλ' εἰς τε καὶ ὁ αὐτὸς καὶ ἐκ πατρὸς μονογενὴς καὶ ἐκ γυναικὸς ἄνθρωπος κατὰ σάρκα, πῶς ἦν ἀκόλουθον ἐλέσθαι σιγᾶν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ἀνταναστήσαι πάλιν τῆς ἀληθείας τὴν δύναμιν 5 τοῖς παρ' ἐκείνου βατταρισμοῖς τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων τὸ κάλλος παρασημαίνουσιν;
- 59 Ἦν μὲν οὖν καὶ ἔστιν θεὸς ὁ υἱός· ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος ὑπέδου μέτρον, οὐκ ἀπόβλητον ἐποίησατο τὴν οἰκονομίαν, ὑπέμεινε δὲ πάντα διὰ τὴν κένωσιν ἕθε· P 312 λοντῆς δι' ἡμᾶς. ταύτηι τοι, καίτοι κατὰ φύσιν ὑπάρχων Ζωή, ζωοποιεῖσθαι λέγεται παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς δόξης κύριος ὢν δόξαν λέγεται λαβεῖν. ἔφη γοῦν ὁ Ἑβραῖος 10 Phil. 3, 5 ἔξ Ἑβραίων, ὁ νομομαθὴς ἀληθῶς καὶ ἐκ φυλῆς Βενιαμίν· Παῦλος ἀπόστολος οὐκ Gal. 1, 1 ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντος. ἀλλὰ καίτοι 1 Petr. 1, 21 λεγόμενος δόξαν λαβεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς, διήκοντος τοῦ πράγματος ἐπὶ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος μέτρον, οἶδεν ἑαυτὸν ἔχοντα, καθὼ καὶ νοεῖται καὶ ἔστι θεός, τὸ ὑπὲρ κτίσιν ἀζίωμα. 15 ἔφη γοῦν· πάντα μοι παρεδόθη παρὰ τοῦ πατρὸς μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει Mt. 11, 27 νώσκει τίς ἐστὶν ὁ υἱός εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν πατέρα τίς ἐπιγινώσκει
- 60 τίς ἐστὶν εἰ μὴ ὁ υἱός καὶ ὡς ἂν ὁ υἱός ἀποκαλύψῃ. ἀλλ' ἴσως ἐρεῖ τις τῶν φιλομαθεστέρων· εἰ πάντα σοι παρεδόθη παρὰ τοῦ πατρὸς ὡς δόξης δεδημένωι καὶ δοτὸν ἔχειν ὀφείλοντι τὸ κατὰ πάντων κράτος διὰ τὸ ἀνθρώπινον, πῶς ἀνέφικτον ἔτι ταῖς 20 ἀνθρώπων διανοίαις εἶναι φῆς τὸ εἶδέναι σε καθάπερ ἀμέλει καὶ τὸν πατέρα; ἀλλὰ ναί, φησὶν, οὐ μέχρι τῶν ὀρωμένων ἢ ἐπ' ἐμοὶ συστέλλεται γνώσις. εἰμὶ γὰρ θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι, κατὰ μὲν τὴν σάρκα γινωσκόμενος, κατὰ δὲ τὴν τῆς θεότητος φύσιν τε καὶ δόξαν ἰσομέτρως ἔχων τῷ θεῷ καὶ πατρὶ καὶ νοῦ καὶ λόγου παντὸς ἐπέκεινα τρέχων. PG 348 οὐκοῦν (ἀνθέξομαι γὰρ τῆς τῶν προκειμένων ἐννοίας) οὔτε τὰς ἀποστολικὰς ἀναιροῦμεν 25 φωνάς, μὴ γένοιτο, οὔτε μὴν ἕτερα ἄττα παρὰ τὸ εἰκὸς ἢ φρονούντες ἢ λέγοντες τοῖς τῆς ἐνανθρωπήσεως ἀντιπράττομεν λόγοις, ἐπόμενοι δὲ πανταχοῦ τοῖς ἱεροῖς γράμμασι καὶ P 314 ταῖς τῶν θεηγόρων φωναῖς τὸ χρῆναι κρατεῖν ἀπονέμοντες, ἀντανιστάμεθα μόνοις τοῖς τὰ ὀρθὰ τῆς ἐκκλησίας δόγματα διαστρέφουσιν.
- 61 Ὅτι δὲ ὁ πατήρ ἐκ νεκρῶν ἀναστήσῃ λέγεται τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, 30 ἐνεργουμένου δηλονότι περὶ τὴν σάρκα αὐτοῦ τοῦ πράγματος, οὐκ ἂν ἐνδοιάσειέ τις. αὐτὸς δὲ ὑπάρχων ἢ ζωοποιός τε καὶ ἐνεργῆς δύναμις τοῦ πατρὸς, τὸν ἴδιον ἐζωοποιεῖ ναὸν κατὰ τὸ λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. Ioh. 2, 19 ἦν οὖν ἄρα τὸ ζωοποιούμενον οὐκ ἀλλότριον οὔτε μὴν ἐνός τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων, ἀλλ' ἴδιον αὐτοῦ τοῦ λόγου σῶμα. 35

## Ἀναθεματισμὸς ἦ

- 62 Εἰ τις τολμᾷ λέγειν τὸν ἀναληφθέντα ἄνθρωπον συμπροσκυνεῖσθαι δεῖν τῷ θεῷ καὶ συνδοξάζεσθαι καὶ συγχρηματίζειν θεὸν ὡς ἕτερον ἐτέρωι καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον μιᾷ

30—35 Fcyr 132 ὅτι—σῶμα

Θ [= fv], ARLS

1 θέλοντες v τε Θ om. AR 3 ἰδικῶς παρ' αὐτὸν A καὶ ἢ R 11 ὁ νομομαθὴς AΛΣ ὀνομασθεῖς ΘR 12 ἀνοῦ ARLS ἀνωῶν ΘΛ 15 καὶ νοεῖται Θ νοεῖται AR 16/17 ἐπιγινώσκει R γινώσκει ΘA 18 εἰάν AR ἂν Θ 20 ἔτι AR ἐστι Θ 21 τῶν ἀνωῶν v 25 γὰρ om. A ἐννοίας ΘRΣ αἰτίας A 30 λέγεται τὸν—χῶ ΘFcyr τὸν—χῶ λέγεται AR τὸν χῶ f 32 ζωοποιός ΘΛΣFcyr ζωὴ ὁποῖος, in ὁμοίωσ corr., R ζωὴ ζωοποιός A 36 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ἦ [ὄγδοος A] AR 37 συμπροσκυνεῖσθαι f θῶ ΘΛΣ θῶ λόγῳ AR 38 συγχρηματίζειν fR θῶ ARLS θῶ Θ

ἐν ἐτέρῳ A



προσκυνήσει τιμᾷ τὸν Ἐμμανουὴλ καὶ μίαν αὐτῷ τὴν δοξολογίαν ἀνάπτει, καθὸ γέγονεν σὰρξ ὁ λόγος, ἀνάθεμα ἔστω.

Μέμψις αἰρετικῶν

**63** Τὸ συμπροσκυνεῖσθαι καὶ συνδοξάζεσθαι ὡς περὶ προσώπων ἢ ὑποστάσεων ἢ υἱῶν δύο οὐ λέγομεν, ὡς τῇ σαρκὶ ἐτέρως τῆς προσκυνήσεως γινομένης καὶ τῷ θεῷ λόγῳ 5  
 P 316 ἐτέρως· ἀλλὰ μᾶλλον μίαν προσκύνησιν καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἐνὶ υἱῷ προσφέρομεν, καὶ τὸ  
 Cyrill. hom. σύν πρόσκειται, ὡς καὶ αὐτὸς ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ λέγει· καίτοι γὰρ αἰεὶ συνεδρεύων ὡς  
 pasch. 17 λόγος τῷ ἰδίῳ πατρὶ καὶ ἔξ αὐτοῦ τε καὶ ἐν αὐτῷ κατὰ φύσιν ὑπάρχων, πάλιν ἤκουε  
 p. 226 Aub. λέγοντος καὶ μετὰ σαρκὸς· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθροὺς σου  
 Ps. 109, 1 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. οὕτω καὶ προσκυνεῖσθαι φαμέν αὐτὸν πρὸς τε ἡμῶν 10  
 αὐτῶν καὶ τῶν ἀγίων ἀγγέλων. πρὸς οὖν ταῦτα φαμέν ὡς πάνυ ἐπιστημονικῶς ἐπέ-  
 σκηψε τοῖς σύν τῇ σαρκὶ προσκυνεῖν τῷ ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ υἱῷ βουλομένοις, ὡς ἐτέρου  
 τινὸς ὄντος παρὰ τὸ σύν τοῦ μετὰ, ὅπερ αὐτὸς ἔθηκεν, ὡς προείρηται, λέγων αὐτὸν μετὰ  
 σαρκὸς δεῖν προσκυνεῖσθαι, ἀπαγορεύων δὲ συμπροσκυνεῖσθαι τῇ θεότητι τὴν σάρκα.

Ἀπολογία ὀρθοδόξου

15

**64** Νουνεχεστάτους ἡμᾶς ὁ θεσπέσιος Παῦλος ἀποφαίνει, λέγων ἑαυτοὺς δοκιμάζετε 2  
 2 Cor. 13, 5 εἰ ἔστε ἐν τῇ πίστει. νοὺς μὲν γὰρ ὁ ἀνθρώπινος ὑπὸ φιλαυτίας ἔσθ' ὅτε κἂν εἰ  
 PG 349 ἔξω φέροιτο τῆς εὐθείας ὁδοῦ καὶ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων ἀποφοιτῶσαν ἔχοι τὴν  
 κίνησιν, τῶν ἰδίων ἐνοιῶν καθορίζειν τὸ ἀπηχῆς ὀκνεῖ πως αἰεὶ καὶ δέδιεν· ἑαυτὸν γε μὴν  
 ἐπανορθώσεται καὶ μάλα βραδίως, τοὺς τῶν ἀγίων πατέρων πολυπραγμονήσας πόνους, οἱ 20  
 καὶ ἐπ' ὀρθότητι τε καὶ ἀκριβείᾳ δογμάτων διαβόητον ἔχουσιν παρὰ πάντων τὴν εὐφημίαν.  
 τότε τὴν οἰκείαν εὐτεχνῶς δοκιμάσει πίστιν· σκοπὸς γὰρ ἅπασι τοῖς ἀρτίοις τὴν φρένα  
 ταῖς ἐκείνων ἐπεσθαι δόξαις, ὅτι καὶ αὐτοὶ τῆς τε ἀποστολικῆς καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως  
 τὸν οἰκείον ἐμπλήσαντες νοῦν καὶ τὸν ἐπὶ τῇ πίστει λόγον ὀρθῶς τε καὶ ἀμωμήτως ἐκ  
 Phil. 2, 15, 16 τῶν ἱερῶν γραμμάτων εὐ μάλα κατωρθωκότες φωστῆρες ἦσαν ἐν κόσμῳ, λόγον 25  
 P 318 ζωῆς ἐπέχοντες κατὰ τὸ γεγραμμένον. γράφει τοίνυν ὁ τῆς αἰοιδίου μνήμης πατῆρ  
 ἡμῶν ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ

Lietz- **65** Ὁμολογοῦμεν καὶ εἶναι αὐτὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ θεὸν κατὰ πνεῦμα, υἱὸν ἀνθρώπου  
 mann, Apol- κατὰ σάρκα, οὐ δύο φύσεις τὸν ἕνα υἱόν, μίαν προσκυνητὴν καὶ μίαν ἀπροσκύνητον, ἀλλὰ  
 linaris p. 250, 6-251, 6 μίαν φύσιν τοῦ λόγου σεσαρκωμένην καὶ προσκυνουμένην μετὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ μιᾷ 80  
 προσκυνήσει· οὐδὲ δύο υἱοὺς, ἄλλον μὲν υἱὸν θεοῦ ἀληθινὸν καὶ προσκυνούμενον, ἄλλον  
 δὲ ἐκ Μαρίας ἀνθρωπῶν μὴ προσκυνούμενον, κατὰ χάριν υἱὸν θεοῦ γενόμενον, ὡς καὶ  
 ἀνθρωποι.

1.c.p. 251, **66** Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· Ὁ τοίνυν γεννηθεὶς ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, υἱὸς θεοῦ φύσει  
 12-15 καὶ θεὸς ἀληθινός, καὶ οὐ χάριτι καὶ μετουσίᾳ κατὰ σάρκα μόνον τὴν ἐκ Μαρίας ἀνθρωπος, 35  
 κατὰ δὲ πνεῦμα αὐτὸς υἱὸς θεοῦ καὶ θεός.

Θ [= fv], ARLΣ

1 τιμᾷ τὸν ἔμμανουὴλ fR<sup>cop</sup>ΛΣ τιμᾶν τὸν ἔμμανουὴλ vR τὸν ἔμμανουὴλ τιμᾶν A δμολογίαν Σ  
 προσάπτει v 3 ἀντίρρησις [ἢ ἀντίρρησις A<sup>cop</sup>] τῶν ἀνατολικῶν AR ἢ Rms αἰρετικοῦ Σ  
 4 συμπροσκυνεῖσθαι fR ἡ<sup>1</sup> om. Θ 5 οὐ om. A 6 ἐνὶ ΘA<sup>cop</sup>Σ ἐν AR 7 σύν πρό-  
 σκειται ΘΣ συμπροσκυνεῖται R συμπροσκυνεῖται A λέγει ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ A 8 τε om. AR  
 14 συμπροσκυνεῖσθαι f τὴν θεότητα f 15 κυρίλλου A κυρίλλου ἢ R 17 ὁ om. R  
 18 ἔχει R 20 ἐπανορθώσας τέ A 22 δοκιμάσει ΘR<sup>cop</sup> δοκιμάσειε A δοκιμάσις R 25 κα-  
 τωρθωκότες ΘR 27 ἡμῶν<sup>1</sup> fΛΣ ἡμῶν καὶ vAR χῦ ΘΛΣ χῦ ἐν τοῖς περὶ τῆς σαρκώσεως AR  
 30 λόγου ΘΛΣ θῦ λόγου AR 35 μόνον Θ μόνην AR

67 Καὶ πάλιν· Εἰ δέ τις παρὰ ταῦτα ἐκ τῶν θείων γραφῶν διδάσκει, ἕτερον λέγων υἰὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἕτερον τὸν ἐκ Μαρίας, κατὰ χάριν υἰοποιηθέντα ὡς ἡμεῖς, ὡς εἶναι δύο υἱούς, ἓνα κατὰ φύσιν υἰὸν τοῦ θεοῦ τὸν ἐκ θεοῦ καὶ ἓνα κατὰ χάριν τὸν ἐκ Μαρίας ἄνθρωπον, ἢ εἴ τις τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ἄνωθεν λέγει καὶ μὴ ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας, ἢ τραπεῖσαν τὴν θεότητα εἰς σάρκα ἢ συγχυθεῖσαν ἢ ἀλλοιωθεῖσαν ἢ παθητὴν τὴν τοῦ κυρίου θεότητα, ἢ ἀπροσκύνητον τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν σάρκα ὡς ἀνθρώπου καὶ μὴ προσκυνητὴν ὡς κυρίου καὶ θεοῦ σάρκα, τοῦτον ἀναθεματίζει ἡ ἁγία καὶ καθολικὴ ἐκκλησία, πειθομένη τῷ θείῳ ἀποστόλῳ λέγοντι· εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω. I. c. p. 253, 3<sup>14</sup>

68 Ταῦτα φρονούντος καὶ γεγραφότος ἡμῖν τοῦ ἀνδρός, ὁ τῆι Χριστοῦ δόξει πολεμεῖν ἠιρημένος καὶ ἀπύλωτον ἐπ' αὐτῷ τὴν γλώσσαν ἀνεὶς Νεστόριος οὕτω πάλιν φησὶν 10 P 320

Ὁμολογῶμεν τὸν ἐν ἀνθρώπῳ θεόν· σέβωμεν τὸν τῆι θείῳ συναφείῃ τῷ θεῷ λόγῳ συμπροσκυνούμενον ἄνθρωπον. Loofs, Nestoriana p. 249, 2-4

69 Ἄρ' οὐκ ἐναργῶς θεοφόρον ἄνθρωπον ὀνομάζει Χριστὸν καὶ συνάφειαν ἀπλῶς ἀνθρώπου φησὶ γενέσθαι πρὸς θεὸν κατ' ἐκεῖνο τάχα πῶς τὸ διὰ τῆς τοῦ Παύλου φωνῆς ὁ κολλῶμενος τῷ κυρίῳ ἐν πνευμᾷ ἐστίν; καίτοι πῶς οὐκ ἀληθές ὅτι μᾶλλον ἦν ὁ αὐτὸς θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, καὶ οὐκ ἄνθρωπός τις ἀνὰ μέρος τε καὶ ἰδικῶς νοούμενος καὶ σχετικὴν ἔχων συνάφειαν πρὸς θεόν; μετὰ γάρτοι τὴν ἄφραστον ἔνωσιν κἂν εἴ τις λέγοι θεὸν τὸν Ἐμμανουήλ, ἐνανθρωπήσαντα καὶ σεσαρκωμένον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον νοεῖσθαι πρέπει, κἂν ἄνθρωπον ὀνομάσῃ, ἀλλ' οἶδαμεν μετὰ τούτου καὶ λόγον ὄντα αὐτὸν τοῦ πατρὸς. ἐστὶ τοίνυν ἕτερον τὸ ἓνα λέγειν υἰὸν μετὰ τῆς ἐνωθείσης αὐτῷ σαρκὸς τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον καὶ ὁμοίως ἕτερον τὸ ἐν ἀνθρώπῳ λέγειν εἶναι θεὸν καθάπερ ἀμέλει καὶ ἐν προφήταις ἦν ἡ γοῦν καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος. 15 PG 352

70 ἀκινδύνως δὲ καὶ ἀλήπτως, ὡς γε οἶμαι, φαίη τις ἂν ὅτι ὁ σαρκωθείς τοῦ θεοῦ λόγος, ὡς εἰς ὑπάρχων υἱός, οὐχὶ δίχα τῆς ἑαυτοῦ σαρκὸς, μετ' αὐτῆς δὲ μᾶλλον ἐστὶν προσκυνητός, καθάπερ ἀμέλει καὶ ἡ τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴ μετὰ τοῦ ἰδίου τιμάται σώματος κλήσει τε μιᾷ τὸ ἐξ ἀμφοῖν ὡς ἐν σημαίνεται ζῶιον. ὅταν τοίνυν περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ τοὺς λόγους ποιεῖσθαι προθυμούμενος διέλιθις εἰς δύο τὸν ἓνα καὶ ἄνθρωπον ἰδικῶς καὶ ἀνὰ μέρος νοούμενον ἀποφῆνης, εἴτα τοῦτον συμπροσκυνεῖσθαι δεῖν καὶ συγχρηματίζειν θεὸν ὡς ἐτέρῳ παρ' αὐτὸν ὑπάρχοντι Χριστῷ τῷ ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν υἱῷ τολμήσεις εἰπεῖν, τίς ὁ καρτερῆσαι δυνάμενος καὶ τὴν οὕτω προφανῆ κατ' αὐτοῦ γλωσσαλίαν σιωπῆι παρατρέχων; ἔδει γὰρ μᾶλλον εἰπεῖν· σέβωμεν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον γενόμενον ἄνθρωπον καὶ χρηματίζοντα θεὸν καὶ ἐν ἀνθρωπότητι προσκυνούμενον, ὅτι καὶ φύσει θεὸς ἐστὶν καὶ ἐκ θεοῦ πέφηνε πατρός. 20 25 30 P 322

12. 13 cf. Cyr. adu. Nest. 2, 14 Exc. Eph. X

Θ [= fv], AΡΑΣ

5 συνχυθεῖσαν R 6/7 ὡς ἀνθρώπου — σάρκα om. v 6 ὡς ἀνθρώπου AΛΣ ὡς ἀνὸν R  
om. f 7 καὶ<sup>2</sup> om. RΣ καθολικῆ] ἀποστολικῆ Σ 10 μὴν Θ, corr. v 12 ὁμολογῶμεν fΛΣ  
ὁμολογῶ μὲν AR ὁμολογοῦμεν v σέβωμεν ΘΑΣ σέβω δὲ AR τῷ θῷ λόγῳ AΡΑΣ τῷ τοῦ θῷ  
λόγῳ Θ τῷ παντοκράτορι θεῷ Cyrill. adu. Nest. 2, 14 Exc. Eph. X 13 συμπροσκυνούμενον R  
15 δὴ πῶς v τοῦ ΘAΛΣ τοῦ ἀποστόλου R 16 ἐν vAΡΑΣ φησὶ ἐν f 19 λέγοι AΡΑΣ λέγοιτο Θ  
20 ὀνομάσει Θ, corr. v οἶδα v τοῦτο v 22—25 τὸν ἐκ θεοῦ — σαρκὸς om. v 24 γε AR  
τε f 25 οὐχὶ AΡΑΣ καὶ οὐ f μετ' αὐτῆς ΘΑΣ μετὰ ταύτης AR 27 τε ΘA δὲ AΡΣ  
29 συμπροσκυνεῖσθαι fR, corr. R 30 συγχρηματίζειν fR 31 τολμήσεις f 32 σέβωμεν fΛΣ  
σέβω μὲν AR σέβωμεν v 34 πρῶ fms vAΡΑΣ σαρκὸς f

Acta conciliorum oecumenicorum 1 1, 7.

- 71 Ἀλλὰ γὰρ ναί, φασὶν οἱ δι' ἐναντίας, ἀλώσει που καὶ αὐτὸς ἐν ἐπιστολῇ γεγραφῶς  
 p. 48, 7 ὅτι συνήδρευσε ὁ υἱὸς τῷ πατρὶ μετὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς· εἶτα πῶς ἐπιλαμβάνη τοῦ  
 λέγοντος ὅτι χρὴ συμπροσκυνεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον τῷ θεῷ λόγῳ καὶ συγχρηματίζειν θεόν;
- 72 ταυτὸν γὰρ ἔστιν εἰπεῖν καὶ τὸ σὺν καὶ τὸ μετὰ. οὐκοῦν ἡγνοηκότας ἐλέγχωμεν τῶν  
 εἰρημένων τὴν δύναμιν καὶ τῇ τῶν πραγμάτων οὐκ ἐνορῶντας φύσει. ὅταν μὲν γὰρ 5  
 ἐφ' ἐνὸς προσώπου καὶ φύσεως ἢ γοῦν ὑποστάσεως μιᾶς βασιανίζων ὁ λόγος τὰ ἐξ ὧν  
 ἔστιν ἦτοι σύγκειται φυσικῶς, ἐπιφέρει τὸ σὺν ἦτοι τὸ μετὰ, τετήρηκε τῷ σημειομένῳ  
 καὶ οὕτω τὸ ἐν εἶναι κατὰ σύνθεσιν καὶ οὐκ εἰς δύο διηρημένως διοριεῖ· ὅταν δὲ προ-  
 διηρημένων ὑποστάσεων εἰς δύο, καὶ πρὸς γε τὸ δεῖν ἀνὰ μέρος ἐκατέραν νοεῖσθαι καὶ  
 P 324 ἰδικῶς τὸ σὺν ἢ γοῦν τὸ μετὰ λέγεται, τότε δυοῖν ἢ καὶ ἔτι πλειόνων αὐτὸ καὶ οὐκ ἐνὸς 10  
 κατὰ σύνθεσιν ποιεῖσθαι φημὲν τὴν δῆλωσιν. οἷον εἰ λέγοιμι τυχὸν συντιμᾶσθαι τῷ  
 PG 353 ἰδίῳ σώματι τὴν τοῦ ἀνθρώπου ψυχὴν, εἴ τις γένοιτο παρά του τιμῆ περι τὸν ἕνα ἄνθρω-  
 πον, ὅς ἐστιν ἐξ ἀφοῖν, ἢ γοῦν εἴ τις λέγοι τὴν ψυχὴν ἐν εἶναι ζῶιον μετὰ τοῦ ἰδίου  
 σώματος, οὐχὶ πάντως εἰς ἀνθρώπους δύο διοριεῖ τὸν ἕνα, φαίνεται δὲ μᾶλλον οὐκ ἡγνοη-  
 κῶς τὰ ἐξ ὧν ἔστιν ἦτοι σύγκειται φυσικῶς. ὅταν δὲ εἴπω· Πέτρος τε καὶ Ἰωάννης 15  
 συγχρηματίζουσιν ἄνθρωποι ἢ γοῦν ὅτι μετὰ Πέτρου καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινε εἰς τὸ ἱερόν,  
 οὐκέτι τὸ σὺν ἢ γοῦν τὸ μετὰ τὴν ἐνὸς τινος ποιεῖται δῆλωσιν. οὐ γὰρ συντέθειται  
 Πέτρος Ἰωάννη, ἀλλ' οὐδὲ εἰς ἐνὸς ἀνθρώπου σύστασιν τελοῦσιν ἀμφοτέροι. τί τοίνυν  
 73 σοφίζονται τὴν ἀλήθειαν, διαιροῦντες ἀμαθῶς εἰς δύο Χριστοὺς τὸν ἕνα; εἰ δὲ νομί-  
 ζουσιν ὅτι συνεδρεύειν λέγοντες τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν μετὰ τοῦ ἰδίου σώματος δύο νοεῖσθαι 20  
 δεδώκαμεν υἱούς, ἐρευνάτωσαν εἰ μὴ ἕνα λέγοντες υἱὸν μιᾷ συνεδρεύσει τετιμησθαι φημὲν  
 καὶ οὐ δυοῖν μᾶλλον, ὡς μίαν μὲν καὶ ἰδικὴν ἐκνεμεῖσθαι τῷ σώματι, ἑτέραν δὲ πάλιν καὶ  
 ἰδικὴν τῷ λόγῳ. ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοιεν ἐπιδείξει τοῦτο· πῶς γὰρ ἢ πόθεν; ἕνα γὰρ ὄντα  
 μετὰ τῆς ἰδίας σαρκὸς τὸν υἱὸν θεόν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον τὸν αὐτὸν μιᾷ συνεδρεύσει  
 τῇ πρὸς τὸν πατέρα διαπρέπειν διαβεβαιούμεθα. τό γε μὴν συμπροσκυνεῖσθαι λέγειν 25  
 ἄνθρωπον θεῷ καὶ συγχρηματίζειν θεὸν δύο που πάντως ὁμολογεῖν ἔστιν τοὺς προσκυ-  
 P 326 νομένους ἢ καὶ ἀλλήλοις συγχρηματίζοντας. εὐήθης δὲ λίαν καὶ τῶν εἰς ὀρθότητα καὶ  
 ἀλήθειαν ἐννοιῶν ἀλλότριος παντελῶς ὁ τοιοῦδος λόγος. γέγονε τοίνυν ὁ ἀναθεματισμὸς  
 κατὰ τῶν ὀλοτρόπως διοριζόντων τὸν Ἐμμανουὴλ εἰς ἄνθρωπον ἰδικῶς καὶ θεὸν λόγον  
 ἰδικῶς· ἕνα γὰρ ἡμῖν αὐτὸν ὁ τῶν θεηγόρων ἐκήρυξεν λόγος καὶ τῶν ἱερῶν γραμμάτων ἢ 30  
 ἀκιβδηλεὺς γνῶσις.

## Ἀναθεματισμὸς ᾠ

- 74 Εἴ τις φησιν τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν δεδοξάσθαι παρά τοῦ πνεύματος, ὡς  
 ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ δι' αὐτοῦ χρώμενον καὶ παρ' αὐτοῦ λαβόντα τὸ ἐνεργεῖν δύνασθαι  
 κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων καὶ τὸ πληροῦν εἰς ἀνθρώπους τὰς θεοσημείας, καὶ οὐχὶ δὴ 35  
 μᾶλλον ἴδιον αὐτοῦ τὸ πνεῦμά φησι, δι' οὗ καὶ ἐνήργηκε τὰς θεοσημείας, ἀνάθεμα ἔστω.

Θ [= fv], ARAΣ

1 ἀλώσει AΛΣ ἀλώσει R ἀλλ' ὡς εἶ [εἶ v] Θ 2 ἐπιλαμβάνει fR, corr. R 3 συμπροσκυ-  
 νῆσθαι f συγχρηματίζειν f θῶ A<sup>corr</sup>ΛΣ θῶ ΘR 4 ἐλέγχωμεν A 6 ὑφ v 7 ἦτου A  
 εἴτουν A<sup>corr</sup> ἐπιφέρει ΘR, corr. R 8 διορισμένως v 9 γε AR τε Θ δεῖν AR ἐν Θ  
 ἐκάτερον AR 10 ἔτι Θ ἐπὶ AR 12 ἢ τίς A ἢ τίς R, corr. R παρά του AΣ παρ' αὐτοῦ R  
 παρὰ τοῦτο Θ 15 σύγκειται Θ συντέθειται AR τε om. R 16 συγχρηματίζουσιν fR  
 17 συντέθειται fR, corr. R 20 λέγοντες ὅτι v 22 πάλιν] μᾶλλον v 25 συμπροσκυνεῖσθαι f  
 26 θῶ R συγχρηματίζειν f 27 συγχρηματίζοντας fR 31 ἀκίβδηλος A 32 κυρίλλου  
 ἀναθεματισμὸς ᾠ [ἐνατος A] AR 33 δοξάζεσθαι A 34 δι' αὐτοῦ Θ<sup>corr</sup> αὐτοῦ ARAΣ 35. 36 θεο-  
 σημείας A

## Μέμψις αίρετικῶν

76 Αὐθις καλὸν τὰ πάλαι αὐτῶι εἰρημένα εἰς μέσον ἀγαγεῖν καὶ ἴσως ἐπιλεησμένον τῶν αὐτοῦ αὐτὸν ὑπομνήσαι· οὐ γὰρ μόνον τὸν κύριον τὰ σημεῖα ἐν πνεύματι ποιεῖν ἀπεφήνατο, ἀλλὰ δὴ καὶ αὐτὸν τεθνεῶτα ζωοποιηθῆναι πνεύματι, ἐν οἷς φησιν ἐν τῶι πρώτῳ τόμῳ

5

Εἰ τοίνυν οὐ πέπονθεν τὸ τεθνάναι σαρκικῶς κατὰ τὰς γραφάς, οὐδὲ ἐζωοποιήθη πνεύματι. V 1, 25  
1 Petr. 3, 18

Σκοπεῖν δὲ δεῖ τὴν αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἐναντιότητα, ἐν μὲν τοῖς ἀναθεματισμοῖς αὐτοῦ ἀπαγορεύσαντος τὸν κύριον ἐν πνεύματι θεοῦ δαίμονας ἐκβάλλειν καὶ τὰ ἄλλα σημεῖα ποιεῖν καὶ τὴν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις κειμένην ἔγγραφον τοῦ κυρίου φωνὴν ἀθετοῦντος, εἰ- 10 PG 356  
πόντος εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια. ἀλλ' ἡμεῖς τὸν Mt. 12, 28  
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τῆι οἰκείαι δυνάμει καὶ τῆι τοῦ πνεύματος ἐνεργείαι ἐπι- P 328  
τελέσαι τὰ σημεῖα ὁμολογοῦμεν· οὐ γὰρ ὡς οὐκ ἔχοντα ἰδίαν δύναμιν χρᾶσθαι τῆι δυνάμει τοῦ ἁγίου πνεύματος. μὴ συνεῖναι δὲ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἀρνούμενων ἐστίν, ὡς οἶμαι, τὰς θείας γραφάς. κἂν γὰρ που ἡ θεία γραφή λέγη τὸν πατέρα ἐπιτελεῖν τὰ ἔργα τῶν 15  
θαυμάτων, δι' ὧν φησιν ὁ πατήρ ὁ μένων ἐν ἐμοί, αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ Ioh. 14, 10, 12  
ποιῶ, ὁ υἱὸς ἐστίν ὁ ποιῶν· πάντα γὰρ τὰ τοῦ πατρὸς τοῦ υἱοῦ· κἂν τὸ πνεῦμα λέγη ποιεῖν, δι' ὧν φησιν εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ὁ κύ- Mt. 12, 28  
ριὸς ἐστίν ὁ ποιῶν ἐν πνεύματι. οὐδὲ γὰρ ἠλλοτριῶται ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ πνεύματος οὐδὲ κεχωρισμένοι καὶ ἰδιάζουσαι που αἱ τῆς τριάδος ἐνεργεῖαι, ἀλλ' οἰκεία τῆς 20  
τριάδος ἢ ἐκάστης ὑποστάσεως ἐν τῆι γραφῆι λεγομένη ἐνέργεια, ὡς που καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν ποτὲ μὲν λέγει ἡ γραφή τοῦ υἱοῦ ἔργον, λέγουσα τῶι λόγῳ κυρίου οἱ οὐ- Ps. 32, 6  
ρανοὶ ἐστερεώθησαν, ποτὲ δὲ τοῦ πνεύματος, δι' ὧν ἐπάγει καὶ τῶι πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν. ἀλλ' οὐχ ὡς ἀδυνατοῦντος τοῦ πατρὸς τὰ πάντα ποιῆσαι δημιουργεῖ καὶ ὁ υἱὸς, οὐδ' αὖ πάλιν ὡς ἀσθενοῦντος τοῦ υἱοῦ 25  
εἰς τὴν δημιουργίαν συμπαραλαμβάνεται τὸ πνεῦμα (ἀληθὲς γὰρ τὸ πάντα δι' αὐτοῦ Ioh. 1, 3 ἐγένετο)· ἀλλ' ἵνα τὸ τῆς τριάδος ὁμοούσιον καὶ ὁμότιμον καὶ ὁμοδύναμον ἡμῖν παραστήσῃ, λέγει τὰ αὐτὰ ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ, ποτὲ δὲ ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος γεγενῆσθαι· οὕτω γὰρ καὶ μίας τινος οὐσίας [θείας] ἠρτῆσθαι πάντα νοοῦμεν. ὡς γὰρ λόγος ἐνούσιος ἐνυπόστατος ὁ μονογενὴς ἐξ αὐτῆς ἀπαθῶς ἐγεννήθη, 30  
καὶ τὸ πνεῦμα δὲ καὶ αὐτὸ ἐξ αὐτῆς ἐκπορευόμενον ἐν ἰδίᾳ ὑποστάσει τυγχάνει, ὡς τὴν μίαν οὐσίαν ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν χαρακτηρίζεσθαι καὶ μὴδ' ἑτέραν αὐτῶν τῶι τῆς οὐσίας λόγῳ ἠλλοτριωμένην θεωρεῖσθαι, μόναις δὲ ιδιότησιν χαρακτηριστικαῖς εἶτ' οὖν διοριστικαῖς ἀλλήλων νοεῖσθαι. πῶς οὖν ἰδιάζουσα ἐνέργεια ὧν μία καὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βούλησις; ὧν γὰρ ταῦτα κοινά, μία πάντως καὶ ἐνέργεια. 35

## Ἀπολογία ὀρθοδόξου

P 330

76 Ἄρα μοι μαρτύρων δεῖσει φωνῆς πρὸς τὸ ἀποφῆναι τοὺς δι' ἐναντίας εἰκαιολογεῖν ἐθέλοντας καὶ ταῖς καθ' ἡμῶν δυσφημίαις ἀπερισκέπτως χρωμένους; ἀλλ' οἶμαι τοῦτι

Θ [= 1ν], ARAΣ

1 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν AR Ḡ Rms αἰρετικοῦ Σ 4 ἀλλ' ἤδη ν αὐτὸν ΘΛΣ  
αὐτὸν τὸν AR 5 τόκω f 8 αὐτοῦ ΑΣ ἑαυτοῦ ΘR μέν] malim deesse 9 δαίμονα ν  
10/11 εἰπόντος ARAΣ om. Θ 12 ᾠν Θ τὸν ᾠν AR 13 οὐ γὰρ] οὐχ' ν ἰδίαν AR οἰκείαν Θ  
17 γὰρ τὰ ΘΛΣ τὰ ἔργα AR τοῦ υἱοῦ κἂν ΘΛΣ κἂν τὰ τοῦ υἱοῦ AR 24 αὐτοῦ ν 26 συνε-  
ραλαμβάνεται fR 29 οὐσίας ΛΣ οὐσίας θείας AR θείας οὐσίας Θ τὰ πάντα ν ἐγεννήθη  
ἀπαθῶς R 33 εἶτ' οὖν διοριστικαῖς AΛΣ εἶτ' οὖν [ἦτουν f] ἰδιωτικαῖς Θ om. R 34 ἡ ἐνέργεια ν  
35 ἡ ἐνέργεια ν 36 ὀρθοδόξου] κυρίλλου A κυρίλλου Ḡ R 37 δεῖση ν

7\*

- καὶ μόνος ὁ παρ' αὐτῶν διαδείξει λόγος. ἐν μὲν γὰρ τῷ προκειμένῳ ἀναθεματισμῷ δισχυρισάμεθα σαφῶς ἴδιον εἶναι τοῦ υἱοῦ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ μὴν ὅτι δι' αὐτοῦ τετέλεκε τὰς θεοσημείας· οἱ δέ, καίτοι πλειστάκις ἐπιλήσμονά με τῶν ἑμαυτοῦ λόγων γε-  
 PG 357 νέσθαι δισχυριζόμενοι, προήκουσιν εἰς τοῦτο νωθείας αὐτοὶ καὶ μὴν καὶ ἀβελτηρίας, ὡς οἶεσθαι με λέγειν οὐ διὰ τοῦ πνεύματος ἐκβάλλειν τὸν Ἰησοῦν τὰ δαιμόνια. ἄρ' οὐκ 5  
 ἐναργῆς συκοφαντία τοῦτό γε; εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἀξιοῦσιν ὁμολογεῖν θεοσημείας εἶναι τρόπον τὸ ἐκβάλλεσθαι τὰ δαιμόνια, λεγόντων ἃ βούλονται, ποιείσθωσαν κατ' ἑμοῦ τὸ χρῆμα γρα-  
 φήν, ἐγκαλείτωσαν ὅτι μὴ τοῦτο ἔφην ἐναργῶς, σιωπήσας τὰς θεοσημείας· εἰ δὲ ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ ἐκβάλλεσθαι τὰ δαιμόνια τρόπος ἂν εἴη καὶ οὐκ ἀθαύμαστος τῆς θεο-  
 σημείας, τί δὴ ποτε μεθέντες ὡς ἀκερδῆς τὸ ἐλέσθαι μᾶλλον εὐστομεῖν καὶ τὸ χρῆναι λαλεῖν 10  
 τὴν ἀλήθειαν ὡς ἔωλον παραιτούμενοι, τὸ τῆς καθ' ἡμῶν ἀθυροστομίας τετιμῆκασιν χρῆμα καὶ οὐκ ἐν μικρῷ πεποίηνται λόγῳ τὸ οὕτω κατεφεγμένον παρά τε θεῷ καὶ ἀνθρώποις;  
 Mt. 7, 4. 5 ἐπιλελησθαι δέ μοι δοκοῦσιν λέγοντος τοῦ Χριστοῦ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου·  
 ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς  
 P 332 ἐν τῷ σῶι ὀφθαλμῷ; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ σοῦ 15  
 ὀφθαλμοῦ, καὶ τότε περιβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.  
 77 Ὅτι μὲν οὖν ὁμοουσιός τέ ἐστιν ἡ ἁγία τριάς ἰσοσθενής τε καὶ ἰσουργός, οὐ διὰ γε τοῦ παρ' ὑμῶν ἐγνώκαμεν λόγου, πεπληροφορήμεθα δὲ μᾶλλον ἐκ τῆς θεοπνεύστου γραφῆς· ὅτι δὲ κατ' οὐδένα τρόπον τοῖς τῆς ὀρθῆς πίστεως διαλυμανεῖται λόγοις, ὀνίνησι δὲ μᾶλλον 20 ὁ προκείμενος ἀναθεματισμός, ἀταλαίπωρον ἰδεῖν. τοὺς γάρτοι διαιροῦντας τὸν ἕνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν μερίζοντάς τε αὐτόν, ὡς ἤδη πλειστάκις εἰρήκαμεν, εἰς ἀνθρωπον ἰδικῶς καὶ εἰς θεὸν λόγον ἰδικῶς, ὡς δύο νοεῖσθαι πρόσωπά τε καὶ ὑποστάσεις διεσχι-  
 νισμένας ἀλλήλων, τοῦτο δρᾶν οὐκ ἔαι οὔτε μὴν ἐφήσι λέγειν ὡς ἕνα κοινὸν ἀνθρωπον ἐνηργῆσθαι παρὰ τοῦ πνεύματος τὸν Ἰησοῦν πρὸς γε τὸ δύνασθαι κατορθοῦν τὰς θεοση- 25  
 μείας· ἐπεὶ κατ' οὐδένα διοίσει τρόπον τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἢ γοῦν προφητῶν, οἱ διὰ  
 1 Cor. 15, 10 τῆς ἀνωθεν ἡμερότητος τῶν θείων χαρισμάτων ἀναπιμπλάμενοι φαίεν ἂν εἰκότως· χάριτι  
 78 θεοῦ ἔσμεν ὃ ἔσμεν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἁγίοις ἀνδράσιν, οἷς ἡ τῶν παρὰ θεοῦ χαρισμάτων ἐμπρέπει διανομή, ἀρμόσειεν ἂν εἰκότως ἢ τοιάδε φωνή, Χριστῷ δὲ οὐκέτι. ἴδιον γὰρ αὐτοῦ τὸ πνεῦμά ἐστι τὸ ἅγιον, καθάπερ ἀμέλει καὶ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός· ἐνεργεῖ δὲ 30  
 ὡσπερ ὁ πατὴρ διὰ τοῦ πνεύματος, οὕτως καὶ αὐτός. καὶ γοῦν, καίτοι λέγων Ἰουδαίους  
 Ioh. 10, 32. πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός μου, καὶ ἀπ' ἑμαυτοῦ οὐ  
 14, 10 λαλῶ, ὁ δὲ πατὴρ ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτός, ἔφη που πάλιν· εἰ δὲ  
 P 334 Mt. 12, 28 ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, τὴν διὰ τοῦ πνεύματος ἐνέργειαν ἀνατιθείς ἑαυτῷ τε καὶ τῷ πατρὶ διὰ τὴν ταυτότητα τῆς οὐσίας. καὶ πολὺς μὲν ἂν 35  
 PG 360 γένοιτο καὶ μακρὸς ὁ περὶ τούτων λόγος, δεῖ δὲ οἶμαι καιροῦ τοῦ καθήκοντος τοῖς ἐθέ-  
 79 λουσιν κατευρύνειν αὐτόν. οὐκοῦν οὐχ ὡς ἄλλοτρίαι δυνάμει τῇ διὰ πνεύματος ἐνηργῆ-  
 σθαι φάμεν τὸν Ἐμμανουήλ, ἀποκεκρησθαι δὲ μᾶλλον αὐτῇ θεικῶς καὶ ἰδίαν ἔχειν τὴν τοῦ  
 Act 3, 12 ὁμοουσιῶν πνεύματος. οἱ μὲν γὰρ μακάριοι μαθηταὶ τὰ σημεῖα ποιοῦντες ἔλεγον· ἄνδρες, τί ἡμῖν προσέχετε ὡς ἰδία δυνάμει ἢ εὐσεβεῖαι πεποιοηκόσι τοῦ περιπατεῖν 40

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 διδάξει A	3 θεοσημίας A ut solet	ἑαυτοῦ v	7 ποιείσθωσαν f ποιείσθωσαν δὲ v.A
ποιείσθωσαν [superscr. τ] δὲ R	8 ἐγκαταλείπωσαν v	8—26 εἰ δὲ ὁμοῦ — τὰς θεοσημείας om. v	
10 λαβεῖν f	18 οὖν] γὰρ R	ὁμοουσία fAR, corr. R	19 ὑμῖν f
ιδικῶς om. R add. Rmg	23/24 διεσχινομένησ R	24 δρᾶν] ἄρ ἂν f	20 ὀνήσει A
28 ἢ om. v	29 ἐμπρέπειε v	ἀρκέσειεν v	23 καὶ—
28 ἢ om. v	29 ἐμπρέπειε v	ἀρκέσειεν v	25 τε f
μένων in ὁ μένων corr. A	34 θεοῦ om. f	πνεύματος] πρῶ v	30 πατρός] τοῦ πρῶ v
37 διὰ τοῦ v	40 ὑμῖν A	εὐσεβεῖαι] ἔξουσαι Σ	33 ὁ ἐν v
		τὸ A	35 μὲν ΘΛ om. AR

τὸν τῆι ὠραίαι πύληι προσιζήσαντα χυλόν; ἴδιον δὲ Χριστοῦ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. τοῖς γε μὴν κατασκώπτειν ἐθέλουσι τὰ παρ' ἡμῶν ἐκεῖνο φαμέν· εἰ μὲν γὰρ οὐκ ἀπαίδει ταῖς αὐτῶν διανοίαις τὸ μερίζεσθαι τὸν ἀμέριστον καὶ ὡς κοινὸν ἄνθρωπον ἐνεργεῖσθαι λέγειν διὰ τοῦ πνεύματος τὸν Ἰησοῦν, οὐ πολὺς τῶν οὕτω διακειμένων ὁ λόγος· εἰ δὲ Χριστὸν ἕνα καὶ υἱὸν καὶ κύριον ὁμολογοῦσιν ὑπάρχειν, τὸν αὐτὸν ὄντα θεὸν τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπον, 5 πιστευέτωσαν μεθ' ἡμῶν ὡς οὐκ ἐνεργεῖται μᾶλλον ὡς κρείττονι παρ' αὐτὸν καὶ ἄλλοτρία δύναμι τῆι διὰ τοῦ πνεύματος, ἐνεργεῖ δὲ μᾶλλον αὐτὸς τὰς θεοσημείας ὡς δι' ἰδίου πνεύματος, ἐν ᾧ καὶ πᾶσα τῶν γενητῶν ἡ δύναμις· πεπαύσονται γὰρ οὕτω διαλοιδωρούμενοι μάτην καὶ τοὺς τῆς βασκανίας ὀδόντας ἡμῖν ἐπιτρίζοντες.

## Ἄναθεματισμὸς ἰ

10 P 336

80 Ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον τῆς ὁμολογίας ἡμῶν γεγενῆσθαι Χριστὸν ἡ θεία λέγει γραφή, Hebr. 3, 1 προσκεκόμικε δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν εἰς ὄσμὴν εὐωδίας τῷ θεῷ καὶ πατρὶ. εἴ τις τοῖνυν Eph. 5, 2 ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γενέσθαι φησὶν οὐκ αὐτὸν τὸν ἐκ θεοῦ λόγον, ὅτε γέγονε σὰρξ καὶ καθ' ἡμᾶς ἄνθρωπος, ἀλλ' ὡς ἕτερον παρ' αὐτὸν ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ γυναικός, ἢ εἴ τις λέγει ὑπὲρ ἑαυτοῦ προσενεγκεῖν αὐτὸν τὴν προσφορὰν καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ὑπὲρ 16 μόνων ἡμῶν (οὐ γὰρ ἂν ἐδεήθη προσφορᾶς ὁ μὴ εἰδῶς ἀμαρτίαν), ἀνάθεμα ἔστω.

## Μέμφις αἰρετικῶν

81 Εἰ ἀρχιερεὺς ὁ θεὸς λόγος, τίνι θεῷ αὐτοῦ ἢ ποίωι τὰ τῆς θεραπείας προσφέρει; ἀλλ' ἐπελάθετο τοῦ μακαρίου Παύλου εἰπόντος· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνά- Hebr. 4, 15 μενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειραμένον δὲ κατὰ πάντα 20 [καθ' ὁμοιότητα] χωρὶς ἀμαρτίας. τίς οὖν ἐστὶν ὁ πεπειραμένος; ὁ θεὸς λόγος ἢ ἡ ἀνθρωπεία φύσις, τὸ τοῦ Δαυὶδ σπέρμα; καὶ πάλιν· οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει Hebr. 5, 4, 5 τὴν τιμὴν, ἀλλ' ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθὼς περ καὶ Ἄαρων· οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενέσθαι ἀρχιερέα. τίς οὖν ὁ τῷ Ἄαρων κατὰ τὸ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καὶ τῷ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ λαμβάνοντι τὴν τιμὴν, 25 ἀλλὰ καλουμένω ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἱερωσύνης ἀναβαίνουντι συγκρινόμενος; PG 361 ἢ θεία φύσις ἢ τῷ πατρὶ συναΐδιος, ἢ πάντα τὰ τοῦ πατρὸς ἴδια ἔχουσα; καὶ εἰς ποῖον ἀξίωμα μείζον ἑαυτῆς ἀνέβαινεν; καὶ φήσομεν τὴν ἱερωσύνην ἀξιωτέραν τῆς θείας φύσεως ὑπάρχειν, πρὸς ἣν οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κατ' αὐτὸν ἀνέ- P 338 βαινεν καὶ δι' αὐτῆς ἐδοξάζετο; ἢ ἡ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, ἢ γενομένη καὶ ὀρισθείσα; 30 ἢ καὶ ᾧ μοσεν ὁ θεὸς κατὰ τὸν ψαλμωιδὸν δώσειν εἰς τὸν αἰῶνα τὸ τῆς ἱερωσύνης ᾧ μοσε γὰρ φησὶν, κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα Ps. 109, 4 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. ἢ θεότης τοῦ μονογενοῦς ἐνωμότους ὑποσχέσεις παρὰ τοῦ θεοῦ ἐλάμβανεν λήψεσθαι τὴν ἱερωσύνην εἰς τὸν αἰῶνα καὶ παρ' αὐτῆς δοξασθήσεσθαι; καὶ τίς ἡμῶν <ἂν> ἀνάσχοιτο ταῦτα λεγόντων ἢ νοούντων, καὶ οὐ κατευτελίσει ἡμᾶς θεὸν εἰσά- 35

Θ [= fv], ARLΣ

1 τὸν — χυλόν] αὐτὸν v προσιζήσαντες, superscr. a f γε AR τε Θ 2 κατα-  
 σκόπτειν AR, corr. R 2/3 ἑαυτῶν v 3 ἐνεργεῖσθαι A 8 γενητῶν IRΣ γεννητῶν v. AL  
 οὔτοι v 8 ἐπιτρίβοντες A 10 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς δέκατος [ἰ R] AR 11 γεγενῆ-  
 σθαι A γραφή λέγει R 12 προσκεκόμικε δὲ ΘL προσκεκομικένοι τέ AR καὶ προσκεκομικένοι δὲ Σ  
 13 ἡμῖν v 14 ὅτι v. ARL ὅτι f 15 λέγει καὶ R<sup>corr</sup> δεῖ f 17 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν  
 1 R] AR αἰρετικοῦ Σ 19 ἐπελάθετο ΘR<sup>corr</sup>ΛΣ ἐπελάβετο AR 21 καθ' ὁμοιότητα AR om. ΘΛΣ  
 22 ἢ om. R 23 ἀλλ' ὁ ΘR<sup>corr</sup>ΛΣ ἀλλὰ AR καθὼς περ AR καθάπερ Θ 24 τί v 26 τοῦ om. v  
 27 πάντα AR τὰ πάντα Θ καὶ εἰς AL εἰς ΘRΣ 29 κατ' αὐτὸν ARLΣ κατὰ ταυτὸν Θ  
 30 ἢ ἡ ALΣ ἢ R ἢ Θ 33 ἐν ὁμότους f ἐνωμότους v 34 λήψεσθαι R 35 ἂν addidi  
 ἀνέσχοιτο R οὐ κατευτελήσει Θ οὐ κατευτελίσει R οὐκ εὐτελίσει A

- γοντας χειροτονούμενον ἀρχιερέα καὶ ἐνωμότους συνθήκας λαμβάνοντα καλεῖσθαι τε εἰς τὸ  
 τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα καὶ οὐχ ἑαυτῷ λαμβάνοντα τὴν τιμὴν, ἀλλ' εἰς ταύτην καλούμενον  
 Hebr. 5, 6 καὶ συγκρινόμενον τῷ πρώτῳ τὴν ἱερωσύνην λαβόντι; καὶ πάλιν φησί· καθὼς καὶ  
 ἐν ἐτέρῳ λέγει· σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.  
 καὶ τίς πάλιν κατὰ τὴν ἱερωσύνην τοῦ Μελχισεδέκ ἀπέικασται; ἄρα ὅσιον τὸν θεὸν λόγον 5  
 ὑπολαμβάνειν ἢ τὴν ἐξ ἡμῶν ληφθεῖσαν σάρκα τὴν αὐτῷ ἀχωρίστως τε ἅμα καὶ ἀσυγχύ-  
 Hebr. 5, 7 τως συνημμένην; καὶ πάλιν φησὶν· ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ  
 δεήσεις τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου  
 μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων. ἄρα ὁ θεὸς λόγος δεήσεις καὶ ἰκετηρίας  
 καὶ μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς πρὸς τινὰ δυνάμενον σῶζειν αὐτὸν προσφέρων εἰσηκούσθη 10  
 Hebr. 5, 8 ἀπὸ τῆς εὐλαβείας καὶ ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν; εἰ τοίνυν ὁ  
 82 θεὸς λόγος ἀρχιερεὺς, καὶ ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν αὐτός, καὶ ἐτελειώθη. ἀλλὰ μὴ ταρασ-  
 Hebr. 5, 8 σέσθω ὑμῶν ἢ διάνοια περὶ τοῦ παθόντος ἀκούσασα καίπερ ὧν υἱός. οὐ γὰρ δύο  
 υἱοὺς φαμέν, τὸν τε παθόντα καὶ τὸν ἀπαθῆ μείναντα· οὐ γὰρ κεχωρισμένως καὶ ἰδιαζόντως  
 P 340 τῆς θεότητος τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ υἱὸς ὠνόμασται, ὡς οὐδὲ ἡ θεότης μετὰ τὴν ἔνωσιν 15  
 ἄνευ τῆς φαινομένης σαρκὸς υἱὸς προσηγόρευται. τὸ γὰρ τῆς υἰότητος μετὰ τὴν ἔνωσιν  
 ἑκατέραις ταῖς φύσεσιν ἐν οὐ κεχωρισμέναις ἀλλήλων· οὐ γὰρ μετὰ τὴν ἔνωσιν χωρισμὸς  
 ἐπεγένετο· μένει γὰρ αἰώνιος ἡ ἔνωσις. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς πάθεσιν τῆς σαρκὸς ἡ  
 θεότης ἀχώριστος, ἀπαθῆς μένουσα, καὶ τὰ θεοπρεπῆ διὰ τῆς σαρκὸς ἐπετελεῖτο. ὅθεν  
 ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ὁμολογοῦμεν, ἀσυγχύτων τῶν φύσεων μενουσῶν, οὐκ ἄλλον καὶ 20  
 Hebr. 3, 1 ἄλλον λέγοντες, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτόν. ἀρχιερέα οὖν καὶ ἀπόστολον ἡμῶν  
 PG 364 γεγενῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν κατὰ τὰς θείας γραφὰς οὐδεὶς ἂν οὐχ  
 ὁμολογήσειεν, οὐ κεχωρισμένον μέντοι ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ γυναικὸς τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς  
 λόγου, ὡς εἶναι τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ ἠνωμένον ἀσυγχύτως ἀφράστως καὶ ἀχωρίστως  
 Hebr. 4, 15 τῷ ἐκ πατρὸς λόγῳ, ἀρχιερέα πεπειραμένον κατὰ πάντα χωρὶς ἁμαρτίας καὶ 25  
 Hebr. 5, 8 μαθόντα ἀφ' ὧν ἔπαθεν, τὴν ὑπακοήν, προσκεκομικότα δὲ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ οὐχ  
 ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν μόνων τὴν οἰκείαν σάρκα. οὐ γὰρ ἀμαθῶς φήσομεν τὸν  
 θεὸν λόγον ἀρχιερέα καὶ προσκεκομικέναι ἑαυτὸν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ· οὐ γὰρ τῆς τοῦ μο-  
 νογενοῦς θεότητος θεὸς ὁ πατήρ, ἀλλὰ πατήρ.

## Ἀπολογία ὀρθοδόξου

90

- 88 Ἐπὶ καιροῦ δὴ πάλιν εἰρήσεται πρὸς ἡμῶν τοῖς δι' ἐναντίας· ἕως πότε χωλα-  
 3 Reg. 18, 21 νεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνύαις ὑμῶν; χρὴ γὰρ ὑμᾶς ὑγιᾶ καὶ ἀρτίως ἔχοντα  
 πρὸς εἶδησιν ἀκριβῆ τῶν τῆς εὐθείας δογμάτων ἔχειν τὸν νοῦν, οὐ ταῖς διψυχίαις χωλεύοντα  
 Iac. 1, 8, 7 καὶ πολὺ νοσοῦντα τὸ ἀναλκι καὶ ὀρθὰ βαινεῖν οὐκ ἀνεχόμενον· ἀκατάστατος γὰρ ὁ δίψυχος  
 ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ καὶ οὐκ ἂν τι λάβοι παρὰ τοῦ κυρίου. καὶ ταῦτα φημί 35  
 P 342 τεθυμακῶς ἄγαν τοὺς δι' ἐναντίας ἀνέδην οὕτω καὶ προαλῶς ἐπιπλήττειν ἐθέλοντας τῷ

12—16. 19—24 adferuntur infra 88

16—18 Timoth. arm. p. 70

Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 ἐνωμότους f ἐνωμότους v 2 εἰς] εἰ f 9 καὶ<sup>2</sup> AR τε καὶ Θ 11 ἔμαθεν] ἔλαθεν v  
 11/12 ἔπαθε — ἀφ' ὧν om. ΘΛ 13 ὑμῶν f<sup>corr</sup>ARAS ἡμῶν Θ ἀκούουσα vR 14 υἱοῦς  
 φαμέν AR φαμέν υἱοῦς Θ 19 θεοπρεπῆ f 20/21 καὶ ἄλλον om. A 22 τὸν χν AR χν Θ  
 23 τοῦ] τὸ v ἐκ Θ om. ARΣ πατρὸς om. Σ 26 παθόντα v ἔμαθε v 27 οἰκείαν fAR  
 ἑαυτοῦ v 30 ὀρθοδόξου] κυρίλλου [κυρίλλου ἰ R] AR 31 δὴ AR δὲ Θ ὑμῶν R 31/32 χω-  
 λανεῖτε v 32 ἡμῶν v 33 εὐθείας AR εὐσεβείας [ex ἀσεβείας corr. v] Θ *scripturas* Λ ἀληθείας Σ  
 34 νοσοῦντα τὸ ἀναλκι [ex ἀναλκεῖ corr. R] AR νοσοῦντα τῷ ἀναλκεῖ f τῷ ἀναλκεῖ νοσοῦντα v  
 ἐχόμενον A 35 τοῦ om. A 36 προδλασ v

- προκειμένωι καὶ νῦν ἀναθεματισμῶι. καὶ τὸ ἀπεικὸς οὐδέν, εἰ μὴ βούλονται τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον ὀνομάζεσθαι πρὸς ἡμῶν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν, ὅτε γέγονεν ἄνθρωπος· οἱ γὰρ ὅλως τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν αὐτοῦ συκοφαντεῖν πειρούμενοι καὶ ἀπόβλητον, ὡς οὐκ ἀληθῆ, ποιείσθαι τολμήσαντες οὐκ ἀνεχόμενοι τε θεοτόκον εἶπεν τὴν ἄγιαν παρθένον, πῶς οὐ παραιτήσονται τῆς οἰκονομίας τοὺς τρόπους; ἀκουέτωσαν 5 τοίνυν τὸ διὰ τῆς Ἡσαίου φωνῆς ἐὰν μὴ πιστεύσητε, οὐδ' οὐ μὴ συνήτε. ὁ Ies. 7, 9 μὲν γὰρ θεσπέσιος εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης μέγα τι καὶ ἑξαισίον κατεβρόντησε τῆς ὑπ' οὐρανόν, σάρκα λέγων γεγενῆσθαι τὸν λόγον· οἱ δὲ τῆς ἀληθείας τὴν δύναμιν ὑποκλέπτοντες Ioh. 1, 14
- 84 οὕτω σάρκα γενέσθαι φασὶν αὐτόν, ὡς ἂν νοοῖτο γενέσθαι κατὰρα καὶ ἁμαρτία. καὶ cf. p. 34, 25 περὶ μὲν τούτων ἤδη φθάσαντες εἶπομεν ἄπερ ἦν εἰκὸς ἕωλον αὐτοῖς ἀποφαίνειν δύνασθαι 10 τὸν ἔν γε τουτοισὶ λόγον, πρὸς δέ γε τοὺς φιλαίτιους εἰς τὸ παρὸν ἐκείνο φασίν· μάθετε ἀκούειν στενοχωρούμενοι· καταδέξασθε τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου τὸν θεμέλιον, τῆς οἰκονομίας τὰς πρώτας ἀρχὰς καὶ αὐτήν, ἵν' οὕτως εἶπω, τὴν εἰσβολὴν· πιστεύσατε μεθ' ἡμῶν, μᾶλλον δὲ τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν· δότε δὴ δότε τῆς ἀληθείας τὴν ψῆφον, ὁμολογούντες ὅτι αὐτὸς ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος ὁ ἐν κόλποις ὢν τοῦ πατρὸς, ὁ δι' οὗ τὰ 15 Ioh. 1, 18 πάντα καὶ ἐν ᾧ τὰ πάντα, γέγονε σὰρξ, οὐ τροπὴν ἢ φυρμὸν ὑπομείνας, ἀλλ' ὢν αἰεὶ PG 365 τοῦτο κατὰ φύσιν ὅπερ ἦν τε καὶ ἔστι καὶ ἔσται· γέγονε δὲ σὰρξ, γέννησιν ὑπομείνας ἐκ τῆς ἄγιας παρθένου, τὴν κατὰ σάρκα φημί, καὶ κεχημάτικεν υἱὸς ἀνθρώπου καὶ παραπλη- P 344 σίως ἡμῖν μετέσχεν αἵματος καὶ σαρκός. οὕτω διατεθειμένοις καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν καὶ Hebr. 2, 14 ἀληθεστάτην πίστιν εἰσδεξαμένοις πάντα φανεῖται τὰ ἐφεξῆς βásiμά τε καὶ ἰππήλατα καὶ 20 οὐδὲν ἄναντες ἢ τραχύ· γέγραπται γὰρ ὅτι πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν καὶ ὀρθά Prou. 8, 9 τοῖς εὐρίσκουσι γινῶσιν.
- 85 Χρῆναι δὲ οἶμαι καὶ νῦν ἡμᾶς τὴν αἰτίαν εἶπεν δι' ἣν γέγονεν ὁ ἀναθεματισμὸς. ὁ γάρτοι πάντα διακυκῆσας ἄνω τε καὶ κάτω τὰ πάντα συγχέας Νεστόριος ἔφη τι τοι- οὔτον περὶ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ 25

Ἀπεστάλη κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν· οὗτος ὁ πιστὸς τῶι θεῶι πεποιημένος ἀρχιε- Loofs, Nestoriana p. 235, 2. 6-9  
ρεὺς (ἐγένετο γὰρ οὗτος, οὐκ αἰδίως ἦν)· οὗτος ὁ κατὰ μικρὸν εἰς ἀρχιερέως, αἰρετικέ, προκόψας ἀζίωμα.

- 86 Ἔτερα δὲ τούτοις ἀδελφὴν ὠδίνοντα τὴν ἀσέβειαν προσεπάγει πολλά. τίς οὖν ἄρα τῶν οὕτως αἰσχυρῶν ἐπακούσας λόγων οὐ πάντα ἂν ἔλοιτο παθεῖν ἢ τὴν τῶι θεῶι κατε- 20 στυρημένην ἀγαπήσαι σιγῆν; ἀπέθανεν ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Χριστὸς, αἰσχύνης καταφρονήσας Hebr. 12, 2 σταυρὸν ὑπέμεινεν καὶ τὸν κατὰ σάρκα θάνατον· εἶτα ἡμεῖς οὐδὲ ταῖς εἰς λόγους εὐνοίαις ἀμειψόμεθα τὸν εὐεργέτην, ἀλλ' ἡσυχῆι καθεδούμεθα τῶν οὕτως ἐκτόπων δυσφημιῶν ἀκροώ- μενοι ἢ τάχα που καὶ μεριζόμενοι τῆς κατ' αὐτοῦ γλωσσαλγίας τὰ ἐγκλήματα; τί φῆς ὡ οὗτος; προέκοπτεν εἰς ἀρχιερέα κατὰ βραχύ; καίτοι κεκένωκεν ἑαυτὸν θεὸς ὢν ὁ λόγος· 35 Phil. 2, 7 ἔλαβεν δούλου μορφήν ὁ ἐλεύθερος κατὰ φύσιν· τεταπεινώκεν ἑαυτὸν ὁ παντὸς ἐπέκεινα γενητοῦ καὶ τοῖς τῆς θεότητος ἐπαυχῶν ὑψώμασιν. εἰ δὲ προέκοπεν, κατὰ τίνα κεκέ-

11 πρὸς δέ γε — 22 Timotheus arm. p. 32

23 cf. Cyrill. adu. Nest. 3, 4. Exc. Ephes. XVII

## Θ [= fv], ΑΡΑΣ

1 και <sup>1</sup> om. v	6 ἡσαίου φωνῆσ Θ φωνῆσ ἡσαίου AR	9 νοοῖτο] ἐροῖτο f	11 τοῦ-
τοις fA	πρὸς f	12 ἀκούειν om. Tim.	καταδέξασθαι fRTim., corr. R
20 φανείται Θ	21 ἐνώπια πάντα v	23 ἦν αἰτίαν R	24 τι ARA om. Θ
ἡμῶν f	27 ἦν ΘARΣ Cyr. adu. Nest. προῆν Λ Exc. Eph.	29 και ἕτερα Rcop	πολλά AR δέ
πολλά Θ	30/31 κατεστυγμένην AR	31 ἀπέθανεν ἂν v	ὁ om. A
35 προέκοπτεν AR	προέκοπεν Θ	καίτοι και f	37 γεννητοῦ vAA



P 346 νωται τρόπον; ἢ πῶς ἑαυτὸν καθῆκεν εἰς ταπεινώσιν; τιμῆς ἄρα καὶ δόξης αὐτῷ προ-  
μνήστριαν γενέσθαι φαίη τις ἂν τὴν κένωσιν; εἶτα πῶς ἔτι κένωσις τὸ χρήμα ἐστίν;

87 Ἄλλὰ ναί, φασίν, εἰ αὐτὸς ὁ ἐκ θεοῦ πατὴρ λόγος γέγονεν ἀρχιερεὺς, τίς ἄρα ἐστὶν  
ὁ μείζων αὐτοῦ καὶ τῆι τῆς ἱερουργίας λειτουργίαι θεραπευόμενος; οὐκοῦν (ἐρῶ δὴ τι  
πάλιν) πιστεύσον ὅτι καίτοι θεὸς κατὰ φύσιν ὑπάρχων καὶ ἐν μορφῇ τοῦ πατρὸς ὁ υἱὸς  
Phil. 2, 6. 7 οὐχ ἄρπαγματὸν ἠγῆσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν  
δοῦλου λαβών. εἰ δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, ἔλαβεν δὲ καὶ δούλου μορφὴν, πῶς ἠγῆσεται  
μικρὸν καὶ τοῖς τῆς οἰκονομίας λόγοις ἀνάρμοστον τὸ χρηματίζειν καὶ ἀπόστολος καὶ ἀρχιε-  
ρεὺς; καὶ ὁ τῆς καθ' ἡμᾶς ἀνθρωπότητος τὸ μέτρον οὐκ ἀτιμάσας πῶς ἂν ἀπόβλητα ποιή-  
88 σαιτο τὰ ἀνθρώπινα; καὶ ἦν μὲν ἴσως χαλεπὸν οὐδὲν καὶ διὰ πλειόνων ἔτι λόγων ἐλθεῖν 10  
καὶ μακροτέραν εἰς τοῦτο κατατείνειν τὴν ἀφήγησιν· μεθεὶς δὲ τοῦτο πρὸς τὸ παρόν, τοὺς  
παρ' αὐτῶν γεγονότας παροίσω λόγους· γεγράφασι γὰρ ὡδί

PG 368 Ἄλλὰ μὴ ταραττέσθω ὑμῶν ἡ διάνοια περὶ τοῦ παθόντος ἀκούσασα καίπερ ὦν  
Hebr. 5, 8 υἱός. οὐ γὰρ δύο υἱοὺς φαμέν, τὸν τε παθόντα καὶ τὸν ἀπαθῆ μέιναντα· οὐ γὰρ κε-  
p. 54, 12-16 χωρισμένως καὶ ἰδιαζόντως τῆς θεότητος τὸ ἐκ σπέρματος Δαυὶδ υἱὸς ὠνόμασται, ὡς οὐδὲ 15  
ἡ θεότης μετὰ τὴν ἔνωσιν ἄνευ τῆς φαινομένης σαρκὸς υἱὸς προσηγόρευται.

p. 54, 19-24 Καὶ πάλιν· Ὅθεν ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν υἱὸν ὁμολογοῦμεν, ἀσυγχύτων τῶν φύσεων  
Hebr. 3, 1 μενουσῶν, οὐκ ἄλλον καὶ ἄλλον λέγοντες, μὴ γένοιτο, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτόν. ἀρχιερέα  
<οὔν> καὶ ἀπόστολον ἡμῶν γεγενῆσθαι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν κατὰ τὰς

P 348 θείας γραφᾶς οὐδεὶς ἂν οὐχ ὁμολογήσειεν, οὐ χωριζόμενον μέντοι ἰδικῶς ἄνθρωπον ἐκ 20  
γυναικὸς τοῦ ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγου.

89 Οὐκοῦν εἰ ἓνα φασίν υἱόν, κατ' οὐδένα τρόπον διαιροῦντες εἰς δύο τὸ τε ἐκ σπέρματος  
Δαυὶδ καὶ τὸν ἐκ θεοῦ πατρὸς λόγον, πῶς οὐκ ἀδικοῦσι τὸ μυστήριον, μερίζοντες τὴν  
οἰκονομίαν θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον τὸν ἓνα καὶ τὸν αὐτόν καὶ θεὸν εἶναι  
φασιν καὶ ἄνθρωπον, ὡς εἶναι πάντα αὐτοῦ, τὰ τε θεοπρεπῆ καὶ τὰ ἀνθρώπινα; ὅταν 25  
γὰρ τι τῶν ὅτι μάλιστα θεοπρεπεστάτων λέγεται περὶ αὐτοῦ, τοῦτο δὴ πάντως καὶ ἀληθές  
εἶναι φαμέν, θεὸν γὰρ ἴσμεν αὐτόν· κἂν ἀνθρώπινόν τι τὸ λαλούμενον ἦι, καὶ οὕτως  
συννεύσομεν. ὁμολογοῦμεν γὰρ ὅτι θεὸς ἐστὶν ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι, καὶ τὸ τῆς ἀνθρω-  
Dan. 7, 10 πότητος μέτρον διὰ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιγινώσκομεν. χίλια μὲν γὰρ χιλιάδες ἀγίων

Ies. 6, 2 ἀγγέλων λειτουργοῦσιν αὐτῷ καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ θρόνον περιεστᾶσι τὰ σεραφίμ· ἐπειδὴ 30  
δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, κεχηρημάτικε καὶ ἀρχιερεὺς, οὐχ ὡς μείζονι θεῷ προσκομίζων τὴν  
ἱερουργίαν, ἀλλ' ἑαυτῷ τε καὶ τῷ πατρὶ τῆς πίστεως ἡμῶν τὴν ὁμολογίαν πραγματευό-

90 μένος. ἐρυθριάς ἀκούων ὅτι κεχηρημάτικε ἱερεὺς, διὰ τὸ ἀνθρώπινον· εἶτα πῶς οὐ  
τεθαύμακας ὅτι μὴ κατὰ τὸ τῶν ἱερέων ἔθος ἐτέρῳ ποιεῖται τῆς ἱερουργίας τὸν τρόπον,  
ἑαυτῷ δὲ μᾶλλον, ὡς ἔφην, καὶ τῷ πατρὶ; ὅταν εἴπησι οὐκ ἄξιον εἶναι θεοῦ τὸ 35  
ἱερουργεῖν, σύμφημι καγὼ· ἀλλ' εἰ μόνος ἦν καὶ δίχα σαρκὸς ὁ λόγος, ἔφης ἂν ὀρθῶς·  
ἐπειδὴ δὲ γέγονεν ἄνθρωπος, ὄρα καὶ ἱερουργοῦντα διὰ τὸ ἀνθρώπινον καὶ ἐν τοῖς ὑπὲρ

P 350 κτίσιν ἀξιώμασιν ὡς θεόν· συνεδρεῖ γὰρ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ. ὄρα τοίνυν αὐτὸν ἱερα-  
τεύοντα μὲν κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, συνεδρεύοντα δὲ ὡς θεόν. τί γὰρ φησὶν ὁ μακάριος

Θ [= fv], ARAΡΣ et inde a 28 θεός ἐστι codicum apologiae contra Theodoretum [V 169] altera  
stirps Ψ = A<sub>1</sub>R<sub>1</sub>W<sub>1</sub> et uersio Latina collectionis Sichardianae 4 [A<sup>s</sup>]

2 γενέσθαι om. v τὸ χρήμα ΘR<sup>com</sup>Σ πρόχημα AR 3 φασιν ΘΣ φησιν ARL 8 τοῖς  
τῆς] τῆς, superscr. οισ R 10 ἐλθεῖν ARL ἐλεῖν Θ 12 γεγονότας AR γεγραφότας Θ 13 τα-  
ρασσέσθω R ἡμῶν v 19 οὔν p. 54, 21 A om. ΘARΣ τὸν<sup>2</sup> om. v 20 χαριζόμενον v  
22 τὸ ΘΛ τόν AR 23 τοῦ δαδ Θ 25 τε om. R 26 λέγεται f 27 ἦι] εἶν v 28 ἐν  
σαρκὶ ἐστὶ v 29 ἄνω v γὰρ om. R<sub>1</sub> ἀγίων om. l 30 εἰσὶ λειτουργοῦσαι v περιστάσι R<sub>1</sub>  
31 καὶ κεχηρημάτικε καὶ R<sub>1</sub>W<sub>1</sub> 33 ὅτι] δ v ἀρχιερεὺς W 34 τὸ om. R<sub>1</sub> ἑτεροποι-  
εῖται fW 35 θῦ ΘΨ τοῦ θῦ AR 38 θῶ f τοιγμοθν l

Παῦλος; τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς Hebr. 8, 1  
 μεγαλωσύνης ἐν τοῖς ὑψηλοῖς. εἰδότες τοίνυν ὅτι θεὸς ὦν γέγονεν ἄνθρωπος,  
 ἔστι δὲ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς υἱός, αὐτῷ πάντα προσνεμοῦμεν ὡς ἐνὶ καὶ τοὺς τῆς οἰκονομίας  
 οὐκ ἀγνοήσομεν τρόπους, τὴν τῶν ἐννοιῶν δύναμιν εὐτεχνῶς καὶ ἐμφρόνως ἀεὶ περιτρέ- 2 Cor. 10, 5  
 ποντες εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ. 5

## Ἀναθεματισμὸς ἰᾶ

91 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν τοῦ κυρίου σάρκα ζωοποιὸν εἶναι καὶ ἰδίαν αὐτοῦ τοῦ ἐκ  
 θεοῦ πατρὸς λόγου, ἀλλ' ὡς ἑτέρου τινὸς παρ' αὐτόν, συνημμένου μὲν αὐτῷ κατὰ τὴν PG 369  
 ἀξίαν ἢ γοῦν ὡς μόνην θείαν ἐνοίκησιν ἐσχηκότος, καὶ οὐχὶ δὴ μᾶλλον ζωοποιόν, ὡς ἔφην,  
 ὅτι γέγονεν ἰδία τοῦ λόγου τοῦ τὰ πάντα ζωογονεῖν ἰσχύοντος, ἀνάθεμα ἔστω. 10

## Μέμψις αἰρετικῶν

92 Ἰδίαν γενέσθαι τὴν δεσποτικὴν σάρκα τοῦ λόγου διὰ τῆς ἐνώσεως ὁμολογεῖσθαι καλόν,  
 νοούντας μέντοι ἐξ ἡμῶν αὐτὴν προσειληφθαι. περιττὸν δὲ τὸ ἐπάγειν καὶ οὐχ ἑτέρου  
 τινὸς παρ' αὐτόν, εἰ μὴ ἄρα ἐξαιρεῖ αὐτὴν τοῦ ἐξ ἡμῶν εἰληφθαι. τὸ γὰρ συνεχῶς  
 λέγειν αὐτόν ἰδίαν ἐξαιρουντός ἐστὶν τὴν δεσποτικὴν σάρκα <τοῦ> εἶναι τῆς ἡμετέρας φύ- 15  
 σεως. καὶ ποῦ τὸ καύχημα ἡμῶν; διὰ τίνας λέγει ὁ Παῦλος συνηγείρεν ἡμᾶς καὶ Rom 3, 27  
 συνεκάθισεν ἡμᾶς; καὶ τίνας γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἑτέρου ἢ ἐκάστου σάρξ; οὐχὶ Eph. 2, 6  
 ἕκαστος ἡμῶν κοινήν μὲν ἔχει σάρκα ἐκάστωι τῷ τοῦ ὁμοουσίου λόγῳ, ἰδίαν δὲ τῷ τῆν P<sup>352</sup>  
 ἐκάστου μὴ εἶναι ἑτέρου ἢ μόνου οὐ ἐστὶν σάρξ; τί οὖν αὐτῷ βούλεται τὸ ἰδίαν ὡς  
 ἑτερόν τι λέγοντι; εἰ γὰρ νοεῖ τὴν δεσποτικὴν σάρκα ἐκ τῆς ἡμετέρας εἰληφθαι, νοεῖ δὲ 20  
 ὡς ἢ ἐκάστου σάρξ ἐκείνου ἐστὶν ἰδία οὐ [καί] ἐστὶν σάρξ, καὶ οὐχ ἑτέρου, τί ὡς τι ξένον  
 93 λέγει ἰδίαν αὐτὴν εἶναι; ἢ δῆλον ὅτι δι' ἐπικαλύμματος οὐ λέγει αὐτὴν ἐκ τῆς ἡμετέρας  
 φύσεως εἰληφθαι; ὡς σαφέστερον λέγει ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ τόμῳ· καὶ τὸ βρέφος, Cyrill hom.  
 φησὶν, ἦν οὐ καθ' ἡμᾶς, τουτέστιν οὐκ ἐν ψιλῇ καὶ μόνηι τῇ πρὸς ἡμᾶς ὁμοιότητι, ἀλλ' pasch. 17  
 ἐν ἀνθρωπότητι μὲν διὰ τὴν σάρκα, θεῖον δὲ ὡς ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ ἐξ οὐρανοῦ. καὶ πάλιν p 228 Aub.  
 ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ, καθά φησιν· σῶμα γὰρ ἦν οὐχ ἑτέρου τινὸς τῶν καθ' ἡμᾶς, ἰδιον 25  
 δὲ μᾶλλον αὐτοῦ τοῦ ἐκ πατρὸς ὄντος λόγου τὸ γεννηθὲν ἐξ αὐτῆς. τίς γὰρ εἶπέν  
 ποτε ὅτι ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων γέγονεν ἢ δεσποτικὴ σάρξ, τυχόν ἢ τοῦ  
 Ἄβελ ἢ Νῶε ἢ Ἡλία ἢ τινος τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων; οὐ μόνον δὲ περὶ τῆς δεσπο-  
 τικῆς σαρκὸς ἀποφαινόμεθα ὡς οὐ γέγονεν ἑτέρου τινὸς τῶν ἀπ' αἰῶνος ἀνθρώπων, ἀλλ' 30  
 αὐτοῦ τοῦ κυρίου ἰδία καὶ μόνη, ἢ ἀσυγχύτως καὶ ἀχωρίστως ἐνωθεῖσα τῷ θεῷ λόγῳ·  
 ἀλλ' οὐδ' ἢ ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν σάρξ γέγονέ ποτε, ὡς ἔφαμεν, ἑτέρου τινος πλην ἐκείνου  
 οὐ ἐστὶν σάρξ. τούτου τοίνυν παρὰ πᾶσιν τοῖς τῆς ἐκκλησίας ὁμολογουμένου, τί αὐτῷ  
 βούλεται τὸ συνεχῶς ἰδίαν αὐτὴν λέγειν, εἰ μὴ ἄρα ἐξαιρεῖ αὐτὴν τοῦ εἶναι τῆς ἡμετέρας

Θ [= fv], ARLPΣ et praeter 6—10 Ψ [= A<sub>1</sub>, R<sub>1</sub> [usque ad 28 τυχὸν ἢ του], W1], A<sup>s</sup>

2 τοῖς ΘR om. AΨ 3 ὁ om. W 4 ἐντέχνωσ A<sub>1</sub>W1 ἐντεχνῶσ R<sub>1</sub> εὐφρόνωσ f  
 6 κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ἐνδέκατος [ἰᾶ R] AR 8 θεοῦ om. Σ 9 ἐσχηκότας f 10 τὰ Θ  
 om. AR 11 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἰᾶ R<sup>ms</sup>] AR μέμψις θεοδωρίτου [θεοδωρίτου ἰᾶ R<sub>1</sub> θεο-  
 δωρίτου ἐνδεκάτη I] Ψ αἰρετικοῦ Σ 12 γεγενῆσθαι Θ 13 αὐτῶν v 14 ἐξαίρη f<sup>scpn</sup> αὐτόν v  
 15 τοῦ addidi 16 τίνας A<sub>1</sub> ὁ Παῦλος om. v ἡμᾶς om. ΨA<sup>s</sup> 17 ἑτέρου om. W 18 ἐκάστου Θ  
 μὲν ἡμῶν κοινήν AR ἐκάστου A<sub>1</sub> τὸ W δὲ ΨAPΣ τέ ΘAR<sup>s</sup> 19 τῷ f ὡς] ὦ R<sub>1</sub>  
 21 ἢ om. W καὶ<sup>1</sup> ΨΣ om. ΘARLPΣ 21 ξένον AΣ ξένον Θ1AP ξένου RA<sub>1</sub>R<sub>1</sub>W<sup>s</sup> 22 λέγει  
 δι' ἐπικαλύμματος αὐτὴν μὴ, μὴ superscr., A<sub>1</sub> ἐπιμελείας v 23 ἑαυτοῦ AR 24 οὐ] εὐ R  
 καὶ om. R 27 τοῦ] τὸ v 28 γέγονεν ἀνῶν AR post τυχὸν ἢ του] ζ' ὀπισθεν εἰς τὴν ἰᾶ  
 ἀντίρρησιν τῶν ἀνατολικῶν R<sub>1</sub> 29 νῶε fAA<sub>1</sub>W τοῦ νῶε vR1 31 καὶ<sup>2</sup> om. vΨA<sup>s</sup> θεῷ om 1  
 32 ἡμῶν ἐκάστου v 34 ἐξαίρη v ὑμετέρας v

Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

94 φύσεως; πῶς δὲ καὶ ἀπαγορεύει μὴ δεῖν λέγεσθαι συνημμένου μὲν αὐτῷ κατὰ τὴν  
 Cyrill. hom. ἀξίαν καὶ τὴν αὐθεντίαν, αὐτὸς λέγων ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ· οὕτω γὰρ καὶ ἡμεῖς τῇ  
 pasch. 17 αὐτοῦ πτωχεῖαι πεπλουτήκαμεν, ἀνακομισθείσης ἐν αὐτῷ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως εἰς ἀξίωμα  
 p. 226 Aub. τὸ θεοπρεπές; ἀλλ' ἡμεῖς εἴπωμεν αὐτῷ ἐναντιουμένῳ καὶ ἑαυτῷ· εἰ τοίνυν αἱ φύσεις  
 P 354 μένουσιν ἀσυγχύτοι, μένει δὲ καὶ ἡ ἔνωσις, φαμέν δὲ τὰ τῆς προσκυνήσεως καὶ δυνάμεως 5  
 PG 372 καὶ ἀξίας καὶ αὐθεντίας ὡς ἐνὶ υἱῷ προσφέρεσθαι ἄξιον, μενουσῶν τῶν φύσεων ἐν τῇ  
 ἐνώσει ἀσυγχύτων, τί ὑπολείπεται ἕτερον ὃ ἀκριβεστέραν τὴν ἔνωσιν χαρακτηρίζει; καὶ  
 δώσομεν καὶ συνθησόμεθα, ἐκτὸς τῆς τῶν φύσεων συγχύσεως· ἀλλὰ πρόδηλον ὡς  
 οὐδὲν αὐτῷ ἔξαρκεῖ εἰς τὸ τῆς ἐνώσεως ἄκρον, μὴ τὰς φύσεις συγχέοντι. ἀλλ' ἡμεῖς  
 τὰς μὲν φύσεις οὐσας ἀσυγχύτους φυλάσσομεν καὶ τὴν ἔνωσιν ἄκραν καὶ θεῖαν καὶ ἡμῖν 10  
 ἀκατάληπτον ὁμολογοῦμεν, πάντα εἰς δοξολογίαν ὡς θεῷ καὶ ἐνὶ υἱῷ προσφέροντες καὶ  
 Mt. 16, 16 λέγοντες αὐτῷ τὴν τοῦ μακαρίου Πέτρου φωνήν· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

### Ἀπολογία ὀρθοδόξου

95 Κατεθήγοντό ποτε πρὸς ἀνοσίους ὀργὰς οἱ τάλανες Ἰουδαῖοι, τοῖς τοῦ φθόνου βέλεσι  
 τὸν νοῦν κατηκοντισμένοι· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὰς βεβήλους ἐπέφερον χεῖρας τῷ 15  
 πάντων ἡμῶν σωτήρι Χριστῷ, τῶν τοιούτων αὐτοὺς τολμημάτων τὰς αἰτίας εἰπεῖν διεκε-  
 Ioh. 10, 32-36 λεύετο, λέγων· πολλὰ καλὰ ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρὸς μου· διὰ ποῖον  
 αὐτῶν ἔργον ἐμὲ λιθάζετε; οἱ δὲ ἤκον εἰς τοῦτο δυσβουλίας τε ὁμοῦ καὶ ἀνο-  
 σιότητος ἐννοιῶν, ὥστε καὶ τοῖς τῆς δυσφημίας ἐγκλήμασιν περιβάλλειν ἐπιχειρεῖν· ἔφασκον  
 γάρ· περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε, ἀλλὰ περὶ βλασφημίας, ὅτι σὺ 20  
 ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν. ἔφη δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ σωτήρ· οὐκ  
 ἔστι γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν· ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστέ; εἰ ἐκείνους  
 P 356 εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι  
 ἡ γραφή· ὃν ὁ πατήρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε  
 96 ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς θεοῦ εἰμί; περιεργαζόμενοι δὲ ἡμεῖς τῆς 25  
 ἐνθάδε λεγομένης ἀποστολῆς τὸν τρόπον, ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμάτων τὴν ἐπὶ τῷδε γνῶσιν  
 Ies. 61, 1 ἐραυίζομεθα. ἔφη τοίνυν αὐτὸς διὰ φωνῆς Ἡσαίου· πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ  
 εἶνεκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, κηρῦσαι  
 αἰχμαλώτοις ἄφρῃσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν. ἀπεστάλθαι δὲ φαμέν τὸν υἱὸν  
 παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ πατὸς γενόμενον ἄνθρωπον· πρόποι γὰρ ἂν καὶ μάλα ὀρθῶς τοῖς τῆς 30  
 κενώσεως μέτροις τὸ τῆς ἀποστολῆς ὄνομά τε καὶ χρῆμα. ἀπεστάλη δὲ, ὡς ἔφην, οὐ  
 γυμνὸς καὶ ἄσαρκος ὁ ἐκ θεοῦ πατὸς λόγος, γέννησιν δὲ μᾶλλον ὑπομείνας τὴν κατὰ  
 σάρκα ἦτοι σῶμα λαβὼν ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου, τοῦτό τε ἀφράστως καὶ ἀσυγχύτως  
 Ps. 117, 27 ἐνώσας ἑαυτῷ, καθὰ πλειστάκις εἰρήκαμεν, ἐπέφανεν ἡμῖν θεὸς κύριος κατὰ τὰς γραφάς.  
 ἴδιον οὖν τὸ σῶμα φαμέν γενέσθαι τοῦ λόγου καὶ οὐκ ἀνθρώπου τινὸς ἰδικῶς καὶ κεχω- 35  
 ρισμένως ἐτέρου παρ' αὐτὸν νοουμένου Χριστοῦ καὶ υἱοῦ, ὡς περὶ δὲ ἴδιον ἡμῶν ἐκάστου

36—p. 59, 9 Timoth. arm. p. 77

Θ [= fv], ARLPΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W<sub>1</sub>]

1 συνημμένην ARLP 2 τὴν om. AR 3 αὐτοῦ ΘLPΣ ἐκείνου ARΨA<sup>s</sup> 4 τὸ om. vA  
 καὶ om. AA<sub>1</sub> 6 ἐνὶ υἱῷ] ἐν συνῶ W 8 φύσεως W 9 αὐτὸ I 10 φυλάσσομεν ΘLP<sup>s</sup>  
 φυλάξομεν AA<sub>1</sub>I φυλάξομεν RW 11 ἐνὶ ARL<sup>s</sup> ἐν ΘW om. A<sub>1</sub>LPΣ καὶ προσφέροντες καὶ f  
 12 θῦ ΘΨLPΣ θῦ τοῦ ζώντος ARL<sup>s</sup> 13 ἀπολογία ὀρθοδόξου ΘLPΣ ἀπολογία κυρίλλου [κυρίλλου iā  
 R] AR ἀντίθεσις τοῦ ἀγίου κυρίλλου [κυρίλλου iā R<sub>1</sub> κυρίλλου ἐνδεκάτη I] Ψ 14 κατεθήγοντο —  
 τάλανες Z· ὀπισθεν κυρίλλου ἀπολογία iā R<sub>1</sub> ὀργὰς om. v 16 αὐτοῖς W<sub>1</sub> 17 καὶ καλὰ ALP  
 ἐκ AR παρὰ Θ om. ΨA<sup>s</sup> 20 ὅτι ΘARLPΣ καὶ ὅτι ΨA<sup>s</sup> 21 πρὸς om. R 22 ἐγὼ δὲ v καὶ εἰ f  
 25 ὅτι<sup>1</sup> om. v 26 τότε I 29 δὲ om. v δὴ A<sup>s</sup> τὸν υἱὸν φαμέν A ὑν ΘARLPΣ χν ΨA<sup>s</sup>  
 30 πρῶ καὶ θῦ v πρέπει W<sub>1</sub> πρέπη in πρόποι corr. A 33 τοῦτό τε ΘARLPΣ om. Ψ

λέγεται σῶμα τὸ ἰδικῶς αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ νοητέον. καίτοι γὰρ PG 373  
 ὑπάρχον τοῖς ἡμετέροις σώμασιν ὁμογενὲς ἢ γοῦν ὁμοούσιον (γεγέννηται γὰρ ἐκ γυναικός),  
 97 ἴδιον αὐτοῦ, ὡς ἔφην, νοεῖται καὶ λέγεται. ἐπειδὴ δὲ Ζωὴ κατὰ φύσιν ἐστὶν ὁ ἐκ θεοῦ  
 πατρὸς λόγος, ζωοποιὸν ἀπέφηνε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα· ταύτηι τοι γέγονεν ἡμῖν εὐλογία 4  
 ζωοποιός. καὶ γοῦν ἔφασκεν ὁ Χριστός· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος ὁ Ioh. 6, 51. 33  
 ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. καὶ πάλιν· καὶ P 358  
 ὁ ἄρτος δὲ ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστὶν ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς. Ioh. 6, 51  
 καὶ πάλιν· ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ μένει Ioh. 6, 56  
 κἀγὼ ἐν αὐτῷ. ἄθρει δὴ οὖν ὅπως πανταχοῦ ἑαυτοῦ σῶμα τὸ ἐκ γυναικός ὀνομάζει  
 διὰ τὴν εἰς ἄκρον ἔνωσιν. τοῦτον ἔχοντος τοῦ μυστηρίου τὸν λόγον, ἐν ἐξηγήσει πάλιν 10  
 ἰδία φησὶν ὁ Νεστόριος

98 Ἄκουσατε τοίνυν προσέχοντες τοῖς ῥητοῖς· ὁ τρώγων μου, φησί, τὴν σάρκα· Loofs,  
 μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς ἐστὶ τὸ λεγόμενον καὶ ὅτι οὐ παρ' ἐμοῦ προστέθειται τὸ Nestoriana  
 τῆς σαρκὸς ὄνομα, ὥστε μὴ δοκεῖν ἐκείνοις παρερμηνεῖν. ὁ τρώγων μου τὴν 228, 16  
 σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα· μὴ εἶπεν· ὁ τρώγων μου τὴν θεότητα καὶ πίνων μου 15  
 τὴν θεότητα; ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ  
 μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ· μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς τὸ λεγόμενον. καθὼς Ioh. 6, 57  
 ἀπέστειλέ με ὁ Ζῶν πατήρ, ἐμὲ τὸν φαινόμενον. ἀλλ' ἐνίστε παρερμηνεῦω· ἀκού-  
 σωμεν ἐκ τῶν ἐφεξῆς· καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ Ζῶν πατήρ. ἐκεῖνος λέγει τὴν  
 θεότητα, ἐγὼ τὴν ἀνθρωπότητα· ἴδωμεν τίς ὁ παρερμηνεύων. καθὼς ἀπέστειλέν 20  
 με ὁ Ζῶν πατήρ. λέγει ὁ αἰρετικός· ἐνταῦθα τὴν θεότητα λέγει· ἀπέστειλεν ἐμέ,  
 τὸν θεὸν λόγον, ὁ Ζῶν πατήρ κατ' ἐκείνους κἀγὼ Ζῶ, ὁ θεὸς λόγος, διὰ τὸν  
 πατέρα.

Εἶτα μετὰ τοῦτο· καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται· τίνα ἐσθίωμεν, τὴν  
 θεότητα ἢ τὴν σάρκα; 25

99 Περὶ μὲν οὖν τῶν οὕτως ἐκτόπως καὶ ἀτημελῶς αὐτῷ πεφλυαρημένων μακρὸς ἤδη P 360  
 παρ' ἡμῶν πεποιήται λόγος· τί δ' ἂν βούλοιο νοεῖν, οὐ τὸν θεὸν λόγον ἀπεστάλθαι λέγων  
 σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, τιθεὶς δὲ δὴ πάλιν ἰδία τε καὶ ἀνά μέρος, ὡς αὐτὸς  
 φησι, τὸν φαινόμενον, οὐκ ἔχω λέγειν, μᾶλλον δὲ καὶ ἐναργὲς ἤδη τὸ σόφισμα. τὸν  
 γὰρ τῆς ἐνώσεως παραλύει τρόπον, ἵνα κοινὸν εὐρίσκηται τὸ σῶμα Χριστοῦ, οὐκέτι δὲ 30  
 ἴδιον ἀληθῶς τοῦ πάντα ζωοποιεῖν ἰσχύοντος. μικρὰ μὲν ὁμολογουμένως τῷ θεῷ λόγῳ  
 πάντα ἐστὶ τὰ ἀνθρώπινα· ἐπειδὴ δὲ κατηξίωσε δι' ἡμᾶς τὴν τῷ κόσμῳ σωτήριον ὑπο-  
 μεῖναι κένωσιν, κἂν ἀπεστάλθαι λέγηται κηρύξων αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, Ies. 61, 1  
 δοξάζεται μᾶλλον ὡς ὑπενεγκῶν τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας τὸ ταπεινόν, καὶ οὐκ ἂν οἶμαι

12 = Exc. Ephes. XXI. XXII; cf. Cyr. adu. Nest. 4, 4

Θ [= fv], ARΛρΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W], Λ<sup>s</sup>

1 τὸ σῶμα ἰδικῶς A<sub>1</sub>W 2 ὑπάρχων AR ὁ μονογενὲς v γεγέννηται vΛ<sup>s</sup> 3 ἴδιον  
 γὰρ f 4 γέγονεν] λέγεται W 5 ἀμὴν ἀμὴν vΛρTim. 6—8 καὶ ὁ ἄρτος — πάλιν om. vW  
 9 οὖν om. v πῶς A τὸ σῶμα τὸ v το εἰς ἄκραν W ἄκραν A<sub>1</sub> 12 προσεχόντως v  
 φησί ΘARΣ om. ΨΛρ<sup>s</sup> 14 ἐκείνοις ΘARΛρΣΣ ἐκείνοις αὐτὸς I αὐτὸς A<sub>1</sub>W 17 σαρκὸς ἐστὶ Ψ  
 17/18 καθὼς [καὶ καθὼς Σ] — τὸν φαινόμενον ΘΛρΣ om. ARΨΛ<sup>s</sup> 19 ἐξῆς A<sub>1</sub> καὶ καθὼς Σ  
 21 ἐνταῦθα ὁ αἰρετικός AR μὴ λέγει AR 21/22 ἀπέστειλεν — πατήρ] melius Exc. Ephes.  
 ἀπέστειλέν με, φησί, τὸν θεὸν λόγον. καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ Ζῶν πατήρ 22 ὁ θ<sup>ς</sup> λόγος Ζῶ ΨΛ<sup>s</sup>  
 24 ἐκεῖνος A<sub>1</sub>l 26 τῶν] τούτων I ἐκτόπων AR 28 δὲ δὴ ΘA<sub>1</sub>l δὴ W δὲ AR 29 τὸν ΘΛρ  
 τὸ ARΨΛ<sup>s</sup> 30 τοῦ χ<sup>υ</sup> I δὲ om. lΛ<sup>s</sup> 31 τὰ πάντα Θ μὲν ARΛρ<sup>s</sup> μὲν γὰρ ΘΣΨ 33 λέ-  
 γεται Θ κηρύξων Ψ 34 ὡς om. I

τις διαμωμήσαιτο τῶν εὖ φρονεῖν εἰωθότων ὅτι καθῆκεν ἑαυτὸν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δι' ἡμᾶς.  
 PG 376 ἄρ' οὖν ὡς ἕτερόν τινα υἷον καὶ Χριστὸν παρὰ τὸν ἐκ θεοῦ λόγον τὸν φαινόμενον εἶναι  
 διαβεβαιούμενος, ὡς καὶ μόνωι τὸ τῆς ἀποστολῆς προσενέμηκε χρῆμα, οὐκ ἀνθρωποφαγίαν  
 ἡμῶν ἀποφαίνει τὸ μυστήριον, περιστάς ἀνοσίως εἰς ἐπιτήλους ἐννοίας τῶν πιστευσάντων  
 τὸν νοῦν καὶ λογισμοῖς ἀνθρωπίνοις ὑποφέρειν ἐπιχειρῶν ἅ μόνη καὶ ἀζητήτωι πίστει 5  
 καταλαμβάνεται; οὐ γὰρ ἐπειδήπερ οὐκ ἐσθίεται θεότητος φύσις, διὰ τοῦτο κοινὸν εἶναι  
 100 φαίη τις ἂν τὸ ἅγιον σῶμα Χριστοῦ. εἰδέναι δὲ ἀναγκαῖον ὅτι, καθὰ φθάσαντες εἶπομεν,  
 P 362 ἴδιόν ἐστι σῶμα τοῦ τὰ πάντα ζωογονοῦντος λόγου· ἐπειδὴ δὲ ἐστὶ σῶμα ζωῆς, ζωοποιόν  
 ἐστι. δι' αὐτοῦ γὰρ τοῖς θνητοῖς ἡμῶν σώμασιν ἐνήησι τὴν ζωὴν ὁ υἱὸς καὶ καταργεῖ  
 τοῦ θανάτου τὸ κράτος. ζωοποιεῖ δὲ ἡμᾶς κατὰ τὸν ἴσον τρόπον καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα 10  
 Ioh. 6, 63 Χριστοῦ· τὸ γὰρ πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ σωτήρος φωνήν.

Λυπεῖ δὲ οὐδὲν ὑπὲρ γε τοῦ μὴ δοκεῖν ἐμέ τε καὶ μόνον ἴδιον ὀνομάζειν τὸ σῶμα  
 τοῦ λόγου, καὶ τὰς τῶν ἁγίων πατέρων παραθεῖναι χρήσεις, ἵν' ἴδοιεν οἱ δι' ἐναντίας ὡς  
 101 μάτην ἡμῶν κατακεκράγασιν ἐπομένων πανταχοῦ ταῖς ἐκείνων φωναῖς. ἔφη τοίνυν ὁ  
 πανεύφημος ἡμῶν πατήρ καὶ ἐπίσκοπος Ἀθανάσιος ἐν τῷ Περὶ τῆς ἁγίας τριάδος λόγῳ 15

Athan c. Ar. Καὶ ἐδείκνυτο ὅτι μὴ φαντασίαι, ἀλλὰ ἀληθῶς ἔχων ἦν σῶμα. ἔπρεπε δὲ τὸν  
 3, 32 κύριον, ἐνδιδυσκόμενον ἀνθρωπίνην σάρκα, ταύτην μετὰ τῶν ἰδίων παθῶν αὐτῆς ὄλην ἐν-  
 δύσασθαι, ἵν' ὡσπερ ἴδιον αὐτοῦ λέγομεν εἶναι τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὰ τοῦ σώματος πάθη  
 ἴδια μόνον αὐτοῦ λέγηται, εἰ καὶ μὴ ἥπτετο κατὰ τὴν θεότητα αὐτοῦ.

I. c. 35 102 Καὶ πάλιν· Ταῦτα ἀναγκαίως προεξετάσαμεν, ἵν' ἂν ἴδωμεν αὐτὸν ὡς δι' ὄργανου 20  
 τοῦ ἰδίου σώματος θεικῶς πράττοντα ἢ λέγοντα, γινώσκωμεν ὅτι θεὸς ὢν ταῦτα ἐργάζεται.

103 Καὶ ταῦτα μὲν ὁ μακάριος πατήρ ἡμῶν Ἀθανάσιος· πλὴν κἂν ἴδιον λέγηται τοῦ λόγου  
 τὸ σῶμα, ἀλλ' οὖν ἐστὶν ἐκ γυναικὸς καὶ τοῖς ἡμετέροις συγγενές, καθὸ νοεῖται σὰρξ.  
 I Cor. 15, 47 καὶ ὁ μὲν μακάριος Παῦλος ὁ πρῶτος ἀνθρώπος, φησίν, ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δευ-  
 P 304 τερος ἐξ οὐρανοῦ. αὐτὸς δὲ ὁ Χριστὸς οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανόν, 25  
 Ioh. 3, 13 φησίν, εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. φησὶν δὲ  
 ὅτι οὐκ ἐξ οὐρανοῦ τὸ σῶμα τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ κατενεγκῶν ὁ λόγος τοιάδε φησίν· ἐπειδὴ  
 δὲ ἄνωθεν ὢν αὐτὸς καὶ ἐξ οὐρανοῦ ἴδιον ἐποιήσατο τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ σῶμα ἀφράστως  
 ἀπερινοήτως ἀτρέπτως τε καὶ ἀσυγχύτως, ταύτηι τοι καὶ ἐξ οὐρανοῦ φησιν ἑαυτὸν, καὶ  
 ὅτε γέγονεν υἱὸς ἀνθρώπου. ὀρθῶς τοιγαροῦν καὶ ἀμωμήτως ἔχοντος ἡμῖν τοῦ λόγου, 30  
 ποία τις ἄρα τοῖς φιλοσογεῖν ἐθέλουσιν εὐρεσιλογίας τῆς καθ' ἡμῶν ἢ πρόφασις, εἰ μάχεται  
 104 ταῖς τινῶν δυσφημίαις ὁ ἀναθεματισμός, τῷ ψεύδει τὸ ἀληθές ἀντεξάγων; οἶμαι δὲ  
 ἔγωγε κατ' οὐδένα τρόπον ἡμαρτηκέναι τοῦ πρέποντος, εἰ Χριστὸν ἔφην ὑπὲρ ἡμᾶς· εἰ γὰρ

14 plura adfert infra 115

Θ [= fv], ARΛρΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W], Λ<sup>s</sup>

1 διαπονήσαιτο W φρονούντων A<sub>1</sub>l 3 ἀποστολικῆς f προσένεμε v προσενέμηται A<sub>1</sub>W  
 3/4 ἀνθρωποφαγίαν ἡμῶν] ἀνθρωπο spatio relicto W 4 περιστάς ΘA<sub>1</sub>lρΣ παριστάς ARW  
 5 μόνη φιλή A<sub>1</sub> 6 καταλαμβάνεται Θ προσλαμβάνεται AR λαμβάνεται Ψ 7 τοῦ χῦ l 8 τὸ  
 σῶμα v τὰ om. vR ζωογονοῦντος ΘΨ ζωοποιούντος AR καὶ ζωοποιόν f 9 διὰ  
 τοῦτο AR ὁ υἱὸς ΘlρΣ ὡς ARA<sub>1</sub>WΛ<sup>s</sup> καταργεῖν AWA<sup>s</sup> 11 τοῦ χῦ AR 12 τε AR  
 13 εἰδοῖεν A<sub>1</sub> εἰδεῖεν ΘlρΣ 15 ἁγίας om. v 16 ἐδείκνυ f 16—18 ἔπρεπε — σῶμα om. v  
 17 κῶ fARΛρΣ χῶ ΨΛ<sup>s</sup> 18 λέγωμεν A<sub>1</sub>l 20 προεξετάσαμεν f προεζητήσαμεν A εἰ-  
 δῶμεν Θ 21 γινώσκωμεν l ὅτι ὡς l 22 ἡμῶν πῆρ AR 24 φησίν ὁ πρῶτος ἀνοῶ Ψ  
 ἐκ γῆς om. ARΛ<sup>s</sup> 25 οὐδεὶς vARA<sub>1</sub>ρΣ καὶ οὐδεὶς fWlΛ<sup>s</sup> 26 φησίν om. Θ 27 τὰ τοιάδε  
 ARA<sub>1</sub>W ἐπεὶ v 28 ἀφράστως τε καὶ A ἀφράστως καὶ R 29 τε καὶ om. WΛρΣ 30 ὅγε v  
 ἡμῖν om. v 31 φιλοσογεῖν v εὐρησιλογίας ΘR ἢ] ἢ v εἰ f 33 χῶ A<sub>1</sub>.

καὶ γέγονεν ἄνθρωπος ὁ τοῦ θεοῦ λόγος, ἀλλ' ἔστιν καὶ οὕτως οὐχ ὑπὲρ γε μόνους ἡμᾶς, PG 377  
ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ πᾶσαν τὴν κτίσιν. οὐ γὰρ μόνον ἄνθρωπος νοεῖται καθ' ἡμᾶς, ἀλλ' ὁ  
αὐτὸς καὶ θεὸς ἄνωθεν καὶ ἐξ οὐρανοῦ.

## Ἄναθεματισμὸς ιβ

105 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον παθόντα σαρκὶ καὶ ἐσταυρωμένον σαρκὶ καὶ 5  
θανάτου γευσάμενον σαρκὶ γεγονότα τε πρωτότοκον ἐκ τῶν νεκρῶν, καθὼ ζωὴ τέ ἐστὶ καὶ  
ζωοποιός, ἀνάθεμα ἔστω.

## Μέμψις αἰρετικῶν

P 366

106 Πάλιν ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ λόγων αὐτὸν ὑπομιμνήσκομεν, ὡς πάντῃ ἀπαθῆ τὴν θείαν  
φύσιν λέγει ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ φάσκων οὕτως· εἰς οὖν ὁ πάντων ἀξιύτερος τὴν ἰδίαν 10 V 1, 25  
ὑπὲρ πάντων τέθεικε ψυχὴν καὶ συγχωρεῖ μὲν οἰκονομικῶς καταβιβάζεσθαι πρὸς βραχὺ τῷ  
θανάτῳ τὴν σάρκα, κατήρηκε δὲ πάλιν αὐτὸν ὡς ζωὴ, παθεῖν οὐκ ἀνασχόμενος τὸ παρὰ  
φύσιν ἰδίαν. εἴπωμεν οὖν αὐτῷ ἐναντιολογοῦντι· πῶς οὖν ὁ τὴν σάρκα συγχωρῶν  
πρὸς βραχὺ τῷ θανάτῳ καταβιβάζεσθαι καὶ καταργῶν τὸν θάνατον ὡς ζωὴ, οὐκ ἀνεχό-  
μενος παθεῖν τὸ παρὰ φύσιν ἰδίαν, νῦν κατὰ σέ πάσχει διὰ τῆς σαρκός; ἀλλ' οὐκ 15  
ἔπαθεν ὁ θεὸς τῇ σαρκὶ συνημμένος, ἀλλ' ἡ σὰρξ ἡνωμένη τῷ θεῷ λόγῳ κατὰ τὴν αὐ-  
τοῦ συχώρησιν τὰ οἰκεία ὑπέμεινεν. οὐ γὰρ ἂν μὴ αὐτοῦ συγχωρούντος πάθος ἢ  
θάνατος ἐπεγένετο· εἰ γὰρ ψυχῆς παρουσίας οὐκ ἐπιγίνεται θάνατος, πῶς ἂν θεοῦ παρόντος  
καὶ οὐ μόνον παρόντος ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ συνημμένου κατ' ἄκραν τινὰ ἔνωσιν καὶ αὐτῷ  
μόνῳ καταληπτὴν ἠνώχλει τῷ οἰκείῳ ναῶι, μὴ συγχωρούντος αὐτοῦ, ἢ πάθος ἢ θάνατος; 20  
ἀλλὰ γὰρ οὐχ ἡ θεότης τῇ σαρκὶ συνημμένη ἔπαθεν, ἀλλ' ἡ σὰρξ συγχωρούσης αὐτῆς τὰ  
107 οἰκεία ὑπέμεινεν. ἀλλ' ὅτι κακούργως αὐτῷ κείται τὸ ἔπαθε σαρκὶ πρὸς πλάνην τῶν  
ἀφελεστέρων, πρόδηλον αὐτόθεν. οὐ γὰρ ἐφύλαξε τὸ ἀπαθὲς τῇ θείᾳ φύσει ὁ εἰπὼν  
ἔπαθεν σαρκὶ· τὸ γὰρ ἔπαθε σαρκὶ οὐδὲν ἕτερον ἐστὶν ἢ μετὰ σαρκός παθεῖν, κἄν οὖν  
μετὰ τῆς σαρκός ἔπαθεν, παθητὸς ὡμολόγηται. ἢ γὰρ κατὰ φύσιν ἔχων τὸ παθεῖν 25  
ἔπαθεν ἢ παρὰ φύσιν. καὶ εἰ μὲν κατὰ φύσιν ἔπαθεν, ἔσται καὶ ὁ πατὴρ παθητὸς,  
ὁμοούσιος ὦν τῷ υἱῷ (ἀνάγκη γὰρ προσεῖναι πάντα τῷ γεγεννηκότῳ ὅσα τῷ γεννηθέντι  
πρόσεστιν)· ἢ ὁμολογοῦμεν αὐτὸν μὲν πεπονθέναι ἐπιτηδείως ἔχοντα πρὸς τὸ πάθος, τὸν δὲ  
πατέρα παθεῖν μὴ ἐπιδέχεσθαι. ἀλλ' οὕτως λέγοντες συναινέσομεν αἰρετικοῖς λέγουσι P 368  
τὴν θεότητα τοῦ μονογενοῦς παθητὴν, τὴν δὲ τοῦ πατρὸς μὴ ἐπιδέχεσθαι πάθος, ὅθεν καὶ 30  
τὸ ἕτεροούσιον λέγουσιν. εἰ δὲ φήσουσι παρὰ φύσιν αὐτὸν πεπονθέναι, ἐροῦμεν· καὶ  
ποῖον πάθος ἰσχυρότερον τῆς θείας φύσεως, ὥστε εἰς τὸ παρὰ φύσιν πάθος ἐλκύσαι τὸν  
κατὰ φύσιν ἀπαθῆ; ἀλλὰ φησὶν· αὐτοῦ βούλησις. ἀλλὰ φάμεν· ἢ αὐτοῦ βούλησις

Θ [= fv], ARΛρΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W<sub>1</sub>] praeter 4—7, A<sup>s</sup> [usque ad 3]

2 ὑπὲρ γε W<sub>1</sub>Λρ καὶ καθ' AR 3 καὶ<sup>1</sup> Θ<sub>1</sub>Σ om. A<sub>1</sub>W<sub>1</sub>A<sup>s</sup> πᾶσι AR 4 κυρίλλου ἀνα-  
θεματισμὸς ιβ AR 5/6 καὶ θανάτου — σαρκὶ om. R 6/7 ἐστὶ καὶ ζωοποιός fΛρΣ καὶ ζωοποιός  
ἐστὶν v ἐστὶ καὶ ζωοποιός ὡς θεός AR 8 ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν [ἀνατολικῶν ιβ R] AR  
μέμψις θεοδωρίτου [θεοδωρήτου ιβ R<sub>1</sub>] Ψ αἰρετικοῦ Σ 9 αὐτὸν om. l ὑπομιμνήσκομεν RR<sub>1</sub>  
10 λέγειν A λέγει εἶναι l λέγων εἶναι A<sub>1</sub>W λέγων εἶναι ζ<sup>r</sup> ὅπισθεν ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν ιβ R<sub>1</sub>  
τῷ om. Ψ 11 μὲν Θ om. ARΨ καταβιβάζεσθαι f 13—15 εἴπωμεν — ἰδίαν om. v 13 εἴ-  
πομεν R 17 ὑπέμεινεν Θ ἂν Θ<sub>1</sub>Λρ om. ARA<sub>1</sub>W 18 ἐγένετο Ψ εἰ γὰρ ARΨΛρΣ  
εἴπερ Θ ἐπιγίνωσκειται l 19 ἔνωσιν ARΣ om. ΘW<sub>1</sub> post καταληπτὴν coll. A<sub>1</sub> 21 αὐτῆ W<sub>1</sub>  
22 ὑπέμεινεν f 24 ἔπαθεν σαρκὶ om. A τὸ γὰρ — σαρκὶ om. RA<sub>1</sub>W οὐδὲ W ἕτερον  
ἐστὶν] γὰρ ἦττον A<sub>1</sub> ἢ ὅτι l εἰ A<sub>1</sub> τῆς σαρκός Θ ἔπαθε l 24/25 παθεῖν — σαρκός  
om. A<sub>1</sub>W 26 παθὸς f 27 προσεῖπείν AR πάντα ΘΛρΣ πάντως ARΨ γεννηθέντι]  
γεννήσαντι A<sub>1</sub> 28 τὸ om. f 30 μονογενοῦς υἱοῦ AR 32 θείας om. v 33 φασὶν ΨΣ  
αὐτοῦ RΨ αὐτοῦ ἢ A ἢ αὐτοῦ Θ αὐτοβούλησις W

PG 380 ἀπαθής, ζητούμεν δὲ πάθος τὸ τὴν ἀπαθῆ φύσιν εἰς τὴν αὐτοῦ ἐμπάθειαν μετενέγκαν.  
 108 ἄλλως τε καὶ ἡ θεία βούλησις ἐκεῖνα θέλει τὰ αὐτῇ πρέποντα. καὶ τί, φησίν, πρεπω-  
 δέστερον τοῦ σῶσαι τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος; καὶ πῶς ἔμελλε τὸ τῶν ἀνθρώπων  
 γένος περισώζεσθαι, αὐτὸ εἰς ἀπάθειαν μεταβαῖνον ἢ τὴν θείαν καὶ ἀπαθῆ φύσιν εἰς πάθος  
 κατασπῶν; πάντως γὰρ ὡς ἰσχυροτέρα εἰς τὸ ἑαυτῆς ἐμπαθῆς μετέστησε τὸ ἀπαθές. 5  
 καὶ τίς ὄνησις τῷ παθητῷ, εἰ καὶ τὸ ἀπαθές παθητὸν γένοιτο; σωτηρία δὲ τοῦ πα-  
 θητοῦ οὐχ ἡ τοῦ ἀπαθοῦς πρὸς αὐτὸ διὰ τοῦ πάθους κοινωνία· τοῦτο γὰρ μάλλον αὔξεισις  
 τοῦ κακοῦ, οὐκ ἀναίρεσις· τῷ γὰρ ὁμοίωι τὸ ἕτερον οὐκ ἀναιρείται, ἀλλ' αὐξάνεται.  
 τίς οὖν ἡ σωτηρία τοῦ παθητοῦ; ὡς ἔφαμεν, οὐχ ἡ τοῦ ἀπαθοῦς πρὸς αὐτὸ κοινωνία,  
 ἀλλ' ἡ αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀπαθές μετάστασις· ὃ καὶ πεποίηκεν ὁ δεσπότης Χριστός, οὐκ αὐτὸς 10  
 κατὰ τὴν θεότητα εἰς πάθος καταβιβασθεὶς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνθρωπότητα πᾶσαν διὰ τῆς ἁγίας  
 σαρκὸς εἰς ὕψος ἐγείρας καὶ τὴν χαμαὶ κειμένην εἰς οὐρανοὺς ἀνεκύσας καὶ τὴν ἀπαρρη-  
 σίαστον πρῶην υἰοθεσίας ἀξιώσας. τίς δὲ ἐχρεώσται τὸν ἐκ τῆς παρακοῆς θάνατον;  
 πάντως ἡ ἀνθρωπεία φύσις, οὐχ ἡ θεία. τίνα οὖν ἀκόλουθον ἦν ἀποδοῦναι τὸν τῆς  
 παρακοῆς θάνατον; 15

P 370

## Ἀπολογία ὀρθοδόξου

109 Ἀξιάγαστος ἀληθῶς τῆς ἀληθείας ἡ δύναμις καὶ μάρτυς ἡ πείρα· οὐ γὰρ μοι μακροῦ  
 δεήσει λόγου πρὸς ἀπολογία ἢ γοῦν ἀναπεῖθαι οἴου τε τοὺς ἠπατημένους, οἰομένους ὅτι  
 παθητὴν εἶναι φαμέν τὴν θείαν τοῦ λόγου φύσιν, ἅπαξ τῶν δι' ἐναντίας καταβεβληκότων  
 αὐτόθεν διωμολογηκότων τε καὶ μάλα σαφῶς ὡς ἀλλότριον καὶ ἕξω που τῶν ἐπὶ γε του- 20  
 τοῖσι καθεστήκαμεν ἐγκλημάτων. ἐπειδὴ δὲ ἀνυπόθετον λῆμμα κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν  
 προθέντες ἀβούλως καὶ πικροῖς ἐννοιῶν εὐρήμασιν χρώμενοι πειρῶνται δεικνύειν τῆς ἐνούσης  
 αὐτοῖς ἀγχινοίας τὴν δεινώσιν, κατασκευάζουσι δὲ καὶ μάλα γοργῶς ἀποφαίνοντες ἀπαθῆ  
 1 Cor. 9, 26 κατ' ἰδίαν φύσιν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον, ἀκουέτωσαν πρὸς ἡμῶν ὅτι πικτεύουσι μάτην καὶ  
 δέρουσι εἰς ἀέρα μηδενὸς αὐτοῖς ἀντεξάγοντος εἰς τοῦτο μήτε μὴν φρονούντος τὰ ἐναντία. 25  
 τί τοίνυν ἰδροῦσι μάτην καὶ διατείνονται περιττά; τίς οὕτως ἐμβρόντητος, ὡς τῆς ἀνω-  
 τάτω πασῶν οὐσίας τὸ ἐμπαθές καθορίζειν καὶ εἰς τὴν τῶν ποιημάτων ἀσθένειαν κατα-  
 110 σείειν ἀποτολμᾶν τὸ παντὸς ἐπέκεινα γενητοῦ καὶ ἀσώματος; ἐπειδὴ δὲ ὁ τοῦ μυστη-  
 ρίου λόγος ἀνθρωπον οἶδεν γενόμενον οἰκονομικῶς τὸν ἐκ θεοῦ κατὰ φύσιν υἱὸν μονογενῆ  
 P 372 ἰδίον τε ὑπάρχειν αὐτοῦ διαβεβαιούμεθα τὸ ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου ληφθῆν ἄγιον σῶμα, 30

16 λείπει fmg 26—28 Fcyt 133 τίς — ἀσωμάτου

Θ [= fv], ARLPΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W1], Λ<sup>s</sup> [inde a 16]

1 δέ] δὴ Σ ἀπάθειαν 1 3 τὸ 1 σῶσαι καὶ v ἠμελλε AR 4 περισώζεσθαι ΘAR1Σ περισώζειν  
 A<sub>1</sub>corA<sub>1</sub>W<sub>1</sub>cor ἢ ΘA<sub>1</sub>1Σ ἢ ARLPA<sub>1</sub>corW τὸ πάθος Ψ 5 κατασπῶν Θ1Σ κατασπῶσα ARLPA<sub>1</sub>W  
 αὐτῆς Θ 6 καὶ τίς — ἀπαθές om. f 7 τοῦ<sup>2</sup> om. Θ 9 αὐτὸ ARA<sub>1</sub>W αὐτὸν W<sub>1</sub>cor 1 τοῦτο  
 διὰ πάθους ΘΣ 11 καὶ om. Ψ 12 ἀνωσ v ἔλκυσας Ψ 14 ἦν om. A<sub>1</sub> 16 ἀπο-  
 λογία ὀρθοδόξου ΘLPΣ κυρίλλου A ἀπολογία κυρίλλου 1β R ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου [κυρίλλου 1β R<sub>1</sub>  
 κυρίλλου δωδεκάτη 1] Ψ 17 ἀξιάγαστος ἀληθῶς τῆς Ζ' ὀπισθεν ἀπολογία κυρίλλου 1β R<sub>1</sub> 18 ἡ  
 γοῦν] εἰ R<sub>1</sub>cor qua Λ<sup>s</sup> οἴου τε vLPA<sub>1</sub>1 οἴου τε fΛ<sup>s</sup> οἴον τε A οἴονται R οἴοι τε W om. Σ οἰο-  
 μένουσ ARA<sub>1</sub>WΛ<sup>s</sup> οἰομένους τε Θ καὶ οἰομένους 1 et opinati LPΣ 19 καταβεβληκότων f, corr. f  
 20 τε Θ1LP<sup>s</sup> om. ARΣ δὲ A<sub>1</sub>W καὶ μάλα] μάλλον f μάλα A<sub>1</sub> 20/21 τοῦτοις AR 22 προ-  
 σθέντες ARΨΛ<sup>s</sup> καὶ Θ1LPΣ om. ARA<sub>1</sub>WΛ<sup>s</sup> κεχρημένοι Θ 23 αὐτῆς v ἔνωσιν Θ  
 24 φύσιν om. f 25 οὐδερουσιν f δαίρουσι A δαίρουσιν A<sub>1</sub>1 πρὸς AR φρονούντες 1  
 τάναντία Ψ 26 ἰδρῶσι RW, corr. R περισσὰ A<sub>1</sub> οὔτος 1 27 ποιημάτων ΘLPΣFcyt  
 παθημάτων ARΨΛ<sup>s</sup> 27/28 κατασείειν ARA<sub>1</sub>WΛ<sup>s</sup>Σ κατάγειν Θ1 28 τὸν W1 τε Fcyt γεννη-  
 τοῦ vAΨFcyt ἀσωμάτου Fcyt 29 θῦ  $\overline{\text{pr}}\overline{\text{c}}$  A<sub>1</sub> 30 δὲ ΨΛ<sup>s</sup> αὐτοῦ ὑπάρχειν Θ μακαρίας  
 παρθένου] μαρίας παρθένου in παρθένου μαρίας corr. R ex Maria uirgine Λ<sup>s</sup>

ταύτηι τοι καὶ μάλα ὀρθῶς κατ' οἰκείωσιν οἰκονομικὴν αὐτοῦ λέγεσθαι φαρμέν τὰ τῆς σαρκὸς πάθη, τετηρηκότες πανταχοῦ τῆι αὐτοῦ φύσει τὸ ἀπαθές· θεὸς γάρ ἐστιν ἐκ θεοῦ. ὅταν PG 381 τοίνυν σαρκὶ λέγηται παθεῖν, οὐκ αὐτὸς εἰς ἰδίαν φύσιν νοεῖται παθῶν καθὸ θεὸς ἐστιν, ἰδιοποιούμενος δὲ μᾶλλον τὸ πάθος· αὐτοῦ γὰρ γέγονεν τὸ ἐνωθὲν αὐτῷ σῶμα, καθάπερ 111 ἔφην ἄρτίως. διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεσπέσιος Παῦλος αὐτὸν τὸν δι' οὗ τὰ πάντα καὶ 5 ἐν ᾧ τὰ πάντα πεποιήκεν ὁ πατήρ, πρωτότοκον ἐκ νεκρῶν γενέσθαι φησίν. γράφει δὲ οὕτως

Εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ Col. 1, 12-20 κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί, ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, 10 ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ὃς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως, ὅτι ἐκ αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὄρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι, τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται, καὶ αὐτὸς ἐστι πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐ- 15 τῷ συνέστηκεν, καὶ αὐτὸς ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας· ὃς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ ἠυδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 20

112 Ἄθρει δὴ οὖν ὅπως δι' αὐτοῦ τὰ πάντα πεποιήσθαι λέγων ὄρατὰ καὶ ἀόρατα θρό- P 374 νους τε καὶ ἐξουσίας αὐτὸν δεδόσθαι φησίν τῆι ἐκκλησίαι κεφαλὴν καὶ πρωτότοκον ἐκ νεκρῶν γενέσθαι δυσχυρίζεται ἀποκαταλλαχθῆναι τε τὰ πάντα δι' αὐτοῦ εἰς αὐτὸν εἰρηνεύσαι τε διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. εἶτα τίς ὁ ἐνδοιάζων καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι καὶ δεδιὼς εἰκῆ μὴ ἄρα πως παθητὴν 25 τὴν τοῦ υἱοῦ φύσιν ὁ τοῦ μυστηρίου λόγος ἀποφήνη, ὅταν λέγηται σαρκὶ παθεῖν; ἰδιοποιεῖται γάρ, ὡς ἔφην, τὰ τοῦ ἰδίου σώματος πάθη. τοῦτο φρονεῖν ἐδόκει καὶ τῷ θεσπεσίῳ Πέτρῳ λέγοντι· Χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκί. ἕτερον 1 Petr. 4, 1 δὲ τὸ σαρκὶ λέγεσθαι παθεῖν καὶ ἕτερον ὁμοίως τὸ παθεῖν λέγεσθαι τῆι τῆς θεότητος φύσει. ἐπειδὴ γάρ ἐστιν ὁ αὐτὸς θεὸς τε ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος, ἀπαθὴς μὲν τό γε ἦκον εἰς τὴν 30 τῆς θεότητος φύσιν, παθητὸς δὲ κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, τί τὸ ἄτοπον, εἰ τῷ παθεῖν πεφυκότι λέγεται παθεῖν, τῷ παθεῖν οὐκ εἰδοτὶ μεμενηκῶς ἀπαθῆς; ὅτι δὲ τῆι τοιαῖδε πίστει καὶ ὁ τῶν ἁγίων πατέρων διέπρεπε χορός, ἔξ αὐτῶν εἰσόμεθα πάλιν ὡν γεγράφασιν αὐτοί, τὴν τοῦ σωτῆρος τηρήσαντες ἐντολήν· διεμέμνηντο γὰρ λέγοντος δωρεὰν ἐλάβετε, Mt. 10, 8 δωρεὰν δότε. 35

25—32 Fcyr 134 εἶτα — ἀπαθῆς

Θ [= fv], ARΛρΣ, Ψ [= A<sub>1</sub>W], Λ<sup>s</sup>

1 αὐτῷ A<sub>1</sub>l 2 τετηκότες ex corr. v 3 λέγοιτο Ψ 6 ὁ πατήρ om. I γενέσθαι Θ  
γεγενῆσθαι ARΨ 11 τὴν ἄφεσιν ΘΛρΣ om. ARΨΛ<sup>s</sup> 13 τὰ<sup>2</sup> om. Θ καὶ<sup>1</sup> om. f τὰ<sup>3</sup> om. Θ  
15 καὶ πάντα τὰ f 18 πλήρωμα τῆς θεότητος AR κατοικῆσαι σωματικῶς AR 20 τῆς om. A  
21 τὰ πάντα] τὸ πάντα Θ 23 γεγενῆσθαι AR 23/24 εἰρηνεύσαι τε ΘΨ εἰρηνεύσαι RL<sup>s</sup> καὶ εἰρη-  
νεύσαι A 24 τῆς om. A 25 εἶτέ τις Θ δεδοικῶς AR εἰ μὴ A<sub>1</sub> 26 τοῦ υἱοῦ τὴν vFcyr  
τοῦ υἱοῦ W παθεῖν σαρκί Fcyr 29 παθεῖν λέγεσθαι AR τῆι om. Fcyr 31 φύσιν παθητὸς  
om. Fcyr 31—35 τί τὸ ἄτοπον — δωρεὰν δότε om. W spatio uacuo relicto 31 τὸ<sup>3</sup> om. Fcyr  
33 διέπρεπε Θ πάλιν ΘΛρΣ om. ARΨΛ<sup>s</sup> γεγραφήκασιν Ψ 35 δῶτε fR, corr. R



## Γρηγορίου τοῦ μακαριωτάτου ἐπισκόπου Νύσης

or. i de beat.  
[PG p. 1201]  
P 376 118  
Phil. 2, 5-7  
PG 384

Τοῦτο φρονεῖσθω, φησίν, ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγάγησάτο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών. τί πτωχότερον ἐπὶ θεοῦ τῆς τοῦ δούλου μορφῆς; τί ταπεινότερον ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν ὄλων ἢ τὸ εἰς κοινωνίαν τῆς 5 πτωχῆς ἡμῶν φύσεως ἐκουσίως ἐλθεῖν; ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος τῶν κυριευόντων τὴν τῆς δουλείας μορφὴν ὑποδέχεται· ὁ κριτὴς τοῦ παντὸς ὑπόφορος τοῖς δυναστεύουσι γίνεται· ὁ τῆς κτίσεως κύριος ἐν σπηλαίῳ κατάγεται· ὁ τοῦ παντὸς περιδεδραγμένος οὐχ εὐρίσκει τόπον ἐν τῷ καταλύματι, ἀλλ' ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων παραρρίπτεται· ὁ καθαρὸς καὶ ἀκήρατος τὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καταδέχεται ῥύπον καὶ διὰ 10 πάσης τῆς πτωχείας ἡμῶν διεξελθὼν μέχρι τῆς τοῦ θανάτου πρόεισι πείρας. ὁρᾶτε τῆς ἐκουσίου πτωχείας τὸ μέτρον· ἡ ζωὴ θανάτου γεύεται· ὁ κριτὴς εἰς κριτήριον ἄγεται· ὁ τῆς ζωῆς τῶν ὄντων κύριος ἐπὶ τῇ ψήφῳ τοῦ δικάζοντος γίνεται· ὁ πάσης τῆς ὑπερκοσμίου δυνάμεως βασιλεὺς τὰς τῶν δημίῳν οὐκ ἀπωθεῖται χεῖρας.

## Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας

15

114 Οὐ γὰρ τοσοῦτον οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ τὰ μεγέθη τῶν πελαγῶν καὶ τὰ ἐν ὕδασι διαι-  
de spir. s. 18 τώμενα καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων καὶ φυτὰ καὶ ἀστέρες καὶ ἀῆρ καὶ ὤραι καὶ ἡ ποικίλη τοῦ παντὸς διακόσμησις τὸ ὑπερέχον τῆς ἰσχύος συνίστησιν ὅσον τὸ δυνηθῆναι τὸν θεὸν τὸν ἀχώρητον ἀπαθῶς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι τῷ θανάτῳ, ἵν' ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται.

20

P 378

## Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας

Καὶ ἐδείκνυτο ὅτι μὴ φαντασίαι, ἀλλὰ ἀληθῶς ἔχων ἦν σῶμα. ἔπρεπε δὲ τὸν 25 κύριον ἐνδιδυσκόμενον ἀνθρωπίνην σάρκα, ταύτην μετὰ τῶν ἰδίων παθῶν αὐτῆς ὅλην ἐνδύσασθαι, ἵν' ὡσπερ ἴδιον αὐτοῦ λέγομεν εἶναι τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὰ τοῦ σώματος πάθη ἴδια μόνον αὐτοῦ λέγῃται, εἰ καὶ μὴ ἦπτετο κατὰ τὴν θεότητα αὐτοῦ. εἰ μὲν οὖν 30 ἑτέρου τὸ σῶμα, ἐκείνου ἂν λέγοιτο καὶ τὰ πάθη· εἰ δὲ τοῦ λόγου ἡ σὰρξ (ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο), ἀνάγκη καὶ τὰ τῆς σαρκὸς πάθη λέγεσθαι αὐτοῦ, οὐ καὶ ἡ σὰρξ ἐστίν. οὐ γὰρ λέγεται τὰ πάθη, οἷά ἐστι μάλιστα τὸ κατακριθῆναι, τὸ μαστιγωθῆναι, τὸ διψᾶν καὶ ὁ σταυρὸς καὶ ὁ θάνατος καὶ αἱ ἄλλαι τοῦ σώματος ἀσθένειαι, τούτου καὶ τὸ κατόρθωμα καὶ ἡ χάρις ἐστίν. διὰ τοῦτο τοίνυν ἀκολούθως καὶ πρεπόντως οὐκ ἄλλου ἀλλὰ τοῦ 30

2 Exc. Ephes. XVI 16 Exc. Ephes. XV 25—p. 65, 4 εἰ μὲν — σωτήρα καὶ ἀληθινὸν υἱὸν flor. R I II [= Tim. Acl arm p 157]

Θ [= fv], ARLPΣ, 1 [inde a 21], Λ<sup>s</sup>

1—p. 65, 11 om. A<sub>1</sub>W 1—20 horum loco habet 1: οὐαλεριανοῦ ἐπισκόπου ἰκονίου: εἰ μὴ γὰρ ἐκείνος — κατὰ θεότητα [= supra 17]: — τοῦ μακαρίου ἀθανασίου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας: "Θθεν καὶ γεννημένῳ — μετὰθῃ γέννησιν [= 14] 1 τοῦ μακαριωτάτου ARLPΣ om. Θ ἐπισκόπου om. v νύσσησ A 2 φησίν RLPΣ om. ΘA 4 τοῦ om. v 5 ἢ τὸ ARΣ τοῦ Θ 7 τὴν τῆς δουλείας f τῆς δουλείας τὴν v τὴν τοῦ δούλου ARLSΣ 8 τῷ σπηλαίῳ A 9/10 παραρρίπτεται fR 13 ὑπὸ Θ 14 χεῖρας οὐκ ἀπωθεῖται AR 15 βασιλείου καισαρείας f τοῦ ἁγίου βασιλείου vΣ ἐπισκόπου Καισαρείας om. v 16 οὐνός τε R ὁ οὐρανός τε A 17 ὤραι καὶ ἀῆρ Θ 18 τῆς ἰσχύος τοῦ θῷ συνίστησιν f τῆς τοῦ θῷ συνίστησιν ἰσχύος v δυνηθῆναι om. v 21 τοῦ ἁγίου ἀθανασίου Θ τοῦ αὐτοῦ ἁγιωτάτου ἀθανασίου 1 τοῦ μακαρίου Ἀθανασίου Σ 22 ἦν ἔχων 1 23 ἐνδιδυσκομένην v τὴν ἀνθρωπίνην AR1 αὐτῆς Θ1LP<sup>s</sup> αὐτὴν AR 24 λέγωμεν AI 25 οὖν om. AR 26 γὰρ om. v 29 καὶ<sup>1</sup> om 1 αἰ om. Θ

κυρίου λέγεται τὰ τοιαῦτα πάθη, ἵνα καὶ ἡ χάρις παρ' αὐτοῦ ἦ καὶ μὴ ἀνθρωπολάτραι γινώμεθα, ἀλλὰ ἀληθῶς θεοσεβεῖς, ὅτι μηδένα τῶν γενητῶν μηδὲ κοινόν τινα ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸν ἐκ θεοῦ φύσει καὶ ἀληθινὸν υἱόν, τοῦτον καὶ γενόμενον ἄνθρωπον, οὐδὲν ἤττον κύριον αὐτὸν καὶ θεὸν καὶ σωτῆρα ἐπικαλούμεθα.

116 Ἀπόχρη τοίνυν εἰς πληροφορίαν, ὡς γε οἶμαι, τοῖς ἀρτίφροσι τὰ προτεθέντα ῥητά, 5 PG 385 τοῦ θεοῦ νόμου διαρρήδην λέγοντος· ἐπὶ στόματος δύο καὶ τριῶν μαρτύρων Deut. 19, 15 σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. εἰ δὲ δὴ τις βούλοιο καὶ μετὰ τοῦτο ἔτι φιλονεικεῖν, ἀκουέτω πρὸς ἡμῶν· αὐτὸς ἴθι τὴν κατὰ σαυτὸν, ἡμεῖς δὲ οἱ τῇ ἀληθείᾳ προσκείμενοι P 380 τοῖς τε ἱεροῖς γράμμασι καὶ τῇ τῶν ἀγίων πατέρων ἐφόμεθα πίστει. κερδανούμεν γὰρ Phil. 3, 14 οὕτω τῆς ἄνω κλήσεως τὸ βραβεῖον ἐν Χριστῷ, δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ 10 ἡ δόξα σὺν ἀγίῳ πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

25 = R 7 cf. V 167—169. 148. Κυρίλλου πρὸς τὰ παρὰ Θεοδώριτου εἰρημένα κατὰ τῶν ἀναθεματισμῶν. secuntur Apologeticus XII capitulorum contra Theodoretum et Solutiones ex recensione Ψ

26 = R 1. Ἐκθεσις τῶν τῆ ἀγίων πατέρων

15

Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ 20 τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς οὐρανοῦς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα.

Τοὺς δὲ λέγοντας ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν· καὶ ἄπρην γεννηθῆναι οὐκ ἦν· καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ τρεπτὸν ἢ ἀλλοιωτὸν 25 τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ ἐκκλησία.

27 = R 2 V 142. Ἐκθεσις τῶν τῆ καὶ ὀκτῶ πατέρων κατὰ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως

28 = R 3 Τὸ σύμβολον τῶν ἑκατὸν πενήκοντα

Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ, 30 τὸν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν

16—26. 29—p. 66, 8 Timoth. syr. f. 36<sup>b</sup>. 37<sup>a</sup> [Σ; extant ap. Caspari, Quellen z. Gesch. d. Tauf-symbols p. 101]; cf. Zeitschr. f. neutest. Wiss. 25, 70. 71

Θ [= fv], ARIAPΣΛ<sup>s</sup>

1 εἴη AR ἀνθρωπολάτραι Σ ἄλλου λάτραι ΘAPsflor. εἰδωλολάτραι ARIΛ<sup>s</sup> 2 γινώμεθα vR  
γεννητῶν fAI 4 θεὸν καὶ om. R 5 προστεθέντα AP 6 μαρτύρων καὶ τριῶν ARI 8 ἡμῶν  
ex ἡμᾶς corr. f ἴσθι R δὲ ARIAPs γὰρ ΘΣ οἱ — προσκείμενοι ΘAPΣ om. ARIΛ<sup>s</sup> 9 τε ἱεροῖς  
ΘAPsΣ ὀρθοῖς ARI 10 — ἰϋ v πρὶ καὶ θῶ R 11 ἢ om. R αἰῶνας τῶν αἰώνων vAP  
AR

15 τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ R 16 τε om. A 27 τῆς ἁγίας συνόδου τῶν τριακοσίων  
δέκα καὶ ὀκτῶ R 28 πν R 29 πιστεύω Σ 31 φῶς ἐκ φωτός om. R 33 ἐκ τῶν οὐρανῶν om. R

Acta concillorum oecumenicorum. 1 1, 7.

9

καὶ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ ταφέντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον καὶ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν· εἰς μίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν. ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἀμήν.

29 = R 4. primi ediderunt Benedictini ex R in Athanas. opp. 2, 1278 [PG 26, 1231]

Ἀθανασίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐρμηνεῖα εἰς τὸ σύμβολον

10

Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο· τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁρατά τε καὶ ἀόρατα, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς 15 ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα, σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, τουτέστι γεννηθέντα τελείως ἐκ Μαρίας τῆς ἀειπαρθένου διὰ πνεύματος ἁγίου, σῶμα καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν καὶ πάντα ὅσα ἔστιν ἀνθρώποις, χωρὶς ἁμαρτίας ἀληθινῶς καὶ οὐ δοκῆσει ἔσχηκότα, παθόντα, τουτέστιν σταυρωθέντα, ταφέντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ καὶ ἀνελθόντα εἰς οὐρανοὺς ἐν αὐτῷ τῷ σώματι ἐνδόξως καθίσαντα ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς, 20 ἐρχόμενον ἐν αὐτῷ τῷ σώματι ἐν δόξῃ κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος. καὶ πιστεύομεν εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τὸ οὐκ ἄλλότριον πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἀλλ' ὁμοούσιον ὄν πατρὶ καὶ υἱῷ, τὸ ἄκτιστον, τὸ τέλειον, τὸ παράκλητον, τὸ λαλῆσαν ἐν νόμῳ καὶ ἐν προφήταις καὶ ἐν εὐαγγελίοις, καταβὰν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, κηρῦξαν ἐν ἀποστόλοις, οἰκοῦν ἐν ἁγίοις. καὶ πιστεύομεν εἰς μίαν μόνην ταύτην καθολικὴν καὶ ἀπο- 25 στολικὴν ἐκκλησίαν, εἰς ἓν βάπτισμα μετανοίας καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν, εἰς κρίσιν αἰώνιον ψυχῶν τε καὶ σωμάτων, εἰς βασιλείαν οὐρανῶν καὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον.

Τοὺς δὲ λέγοντας ὅτι ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν ὁ υἱὸς ἢ ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν τὸ ἅγιον πνεῦμα ἢ ὅτι ἔξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἔξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας, φάσκοντας εἶναι τὸν υἱὸν 30 τοῦ θεοῦ ἢ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τρεπτὸν ἢ ἄλλοιωτόν, τούτους ἀναθεματίζομεν, ὅτι αὐτοὺς ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ μήτηρ ἡμῶν καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία. καὶ ἀναθεματίζομεν πάντας τοὺς μὴ ὁμολογοῦντας ἀνάστασιν σαρκὸς καὶ πάσαν αἵρεσιν, τουτέστι τοὺς μὴ ὄντας ἐκ ταύτης τῆς πίστεως τῆς ἁγίας καὶ μόνης καθολικῆς ἐκκλησίας.

Ἀρχὴ τῆς συνόδου

35

30 = V 31. Σάκρα βασιλική

31 = V 32. Ἴσον θεοῦ γράμματος ἀναγνωσθέντος τῇ συνόδῳ παρὰ τοῦ κόμητος Κανδιδιανοῦ

32 = V 33—54. 60—62. Gesta primae sessionis

29 cf. Eriphan. Ancor. 119, 3—12 [Zeitschr. f. neutest. Wiss. 25, 87]

A, R [usque ad 32 αὐτοὺς ἀναθ, cetera m. recentissima suppleta]

2 καὶ παθόντα καὶ ταφέντα Σ	3 κατὰ τὰς γραφὰς om. R	4 μετὰ δόξης om. R	6 συν-
προσκυνούμενον R	7 ἀποστολικὴν καὶ καθολικὴν Σ καθολικὴν R	ὁμολογούμενον R	8 καὶ
προσδοκῶ Σ προσδοκούμενον R	καὶ om. R	10 ἀρχιεπισκόπου R	σύμβουλον R
ἀποστολικὴν om. R	27 εἰς <sup>3</sup> om. R		25/26 καὶ

- 33 = V 63. Ἡ καθαίρεσις ἢ πεμφθεῖσα αὐτῷ τῆ ἐπαύριον τοῦ καθαιρεθῆναι αὐτόν  
 34 = V 65. Ἐπίσταλμα πεμφθὲν πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κων-  
 σταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρῃ ἐν ἧ καὶ αὐτῷ ἐπεστάλη  
 35 = V 16. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βερροίας περὶ τοῦ αἰρετικοῦ Νεστορίου  
 36 = V 17. Ἀκακίου ἐπισκόπου πρὸς Κύριλλον 5  
 37. 38 = V 87—90. Λίβελλοι ἐπιδοθέντες τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἀγιωτάτων ἐπισκόπων  
 Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ Μέμνονος Ἐφέσου  
 39 = V 92. Ἴσον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλέας  
 περὶ τῶν Ἀνατολικῶν  
 40 = V 91. Γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν 10  
 τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις καὶ λαικοῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν  
 41. 42 = V 106. Ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπι-  
 σκόπων καὶ πρεσβυτέρου  
 43 = V 107. Ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλέας παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου περὶ  
 τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρου διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχούς 15  
 44 = V 93. Ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου τοῦ κόμητος τῶν σακρῶν παρὰ τῶν  
 εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ

45 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 104 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione  
 Winteriana 9 [Λ<sup>w</sup>]

Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου γραφείσης ἀπὸ 20  
 Ἐφέσου

- 1 Εἰς εὐσέβειαν συντελεῖν ἐπιστάμενος τὸ θείοις ἐξυπηρετεῖσθαι τύποις, ἅπαντα κατὰ  
 σκοπὸν τῆς ἀχράντου κορυφῆς κατὰ δύναμιν πέπραχα· τίνα δέ ἐστι τὰ παρακολουθήσαντα,  
 ἐντεῦθεν μαθήσεσθε. πολλῶν πόνων καὶ τάχει χρησάμενος, τῆ πρό τοσῶνδε τὴν Ἐφεσίων  
 κατέλαβον πόλιν (θᾶπτον δ' ἂν παρεγενόμην, εἰ μὴ παρεμποδῶν διάφορα γέγονε πράγματα, 25  
 ἅπερ, σὺν θεῷ δὲ εἰρήσθω, παραγενόμενος κατὰ πρόσωπον ἀφηγήσομαι τῷ ὑμέτέρῳ  
 μεγέθει) εὐθέως τε αἰδεσίμως τοὺς ἐντεῦθεν κἀκεῖθεν ἀγιωτάτους ἐπισκόπους συνελθόντας  
 ἠσπασάμην· μέρη γὰρ ἀποκαλεῖν προσήκει διὰ τὴν προσοῦσαν αὐτοῖς διχόνοιαν. τεταραγ-  
 μένων δὲ ἀπάντων καὶ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἑαυτοὺς ἀσφαλισαμένων, δι' ἑαυτοῦ τοῖς  
 συνελθοῦσι παρήγγειλα, καὶ δι' ἐτέρων δὲ τοῖς ἀποῦσιν ἐφανέρωσα, ὥστε τῇ ἐξῆς δίχα τινὸς 30  
 ἀναβολῆς ἅπαντας συνελθεῖν εἰς τὸ ἐμὸν καταγώγιον. ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συμπληγᾶδα τινὰ  
 γενέσθαι, ἀναμῖξ αὐτῶν συνιόντων (ἐχρῆν γὰρ καὶ τοῦτο προσδοκᾶν διὰ τὴν προσγενομένην  
 2 αὐτοῖς οὐκ οἶδα πόθεν ἀγριότητα), τὰς εἰσόδους διένειμα. παραγενομένου δὲ Νεστορίου  
 ἅμα τῇ ἔωι <καὶ> μετ' οὐ πολὺ καὶ Ἰωάννου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου ἅμα τοῖς σὺν  
 αὐτῷ ἀγιωτάτοις ἐπισκόποις, παραγίνεται καὶ Κύριλλος μετὰ πάντων τῶν θεοσεβεστάτων 35  
 ἐπισκόπων, ἀπολιμπανομένου δὲ μόνου Μέμνονος. πολὺς μὲν τάραχος καὶ θόρυβος ἐγένετο,  
 φασκόντων τῶν μετὰ Κυρίλλου συνελθόντων μηδαμῶς ὑποστήσεσθαι μηδὲ τὴν θεάν τὴν  
 Νεστορίου τοῦ παρ' αὐτῶν καθαιρεθέντος· συνελθόντων δὲ ὅμως, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων  
 τύπων ἐβουλόμην ποιήσασθαι. φασκόντων δὲ τῶν συναιούντων Κυρίλλῳ μῆτε δίχα Κυ-  
 ρίλλου γενέσθαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων καὶ φοβερῶν τύπων μῆτε παρόντος Νεστορίου 40  
 μῆτε μὴν τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς συνελθόντων ὀσιωτάτων ἐπισκόπων καὶ πολλῆς περὶ τούτου  
 στάσεως γιγνομένης, μᾶλλον δὲ πολέμου καὶ μάχης, τὰ αὐτὰ διεδέξαντο λέγοντες <καὶ> οἱ ἅμα  
 Ἰωάννη τῷ θεοφιλεστάτῳ συνιστάμενοι ἀγιώτατοι ἐπίσκοποι, διαβεβαιωσάμενοι καὶ αὐτοὶ

ARΛ<sup>w</sup>

24 τῆ πρό τοσῶνδε] recte uertit *pridie quam hae litterae darentur* Λ<sup>w</sup>  
 cundum Λ<sup>c</sup> 35 θεοφιλεστάτων Λ<sup>c</sup> 42 καὶ<sup>2</sup> addidi secundum Λ<sup>w</sup>

34 καὶ<sup>1</sup> addidi se-

Κυρίλλον μὴ χρῆναι παρεῖναι τῆς ἀναγνώσεως γιγνομένης τῶν θείων τύπων, ἅτε δὴ καὶ αὐτοῦ  
**8** ἅμα Μέμνονι καθαιρεθέντος παρ' αὐτῶν. πολλῆς δὲ περὶ τούτου φιλονεικίας γιγνομένης  
καὶ τοῦ πλείστου τῆς ἡμέρας ἀναλωθέντος διαστήματος, συμφέρειν ἔδοκίμασα ἄνευ Κυρίλλου  
καὶ Νεστορίου τοῖς λοιποῖς φανεράς γενέσθαι τὰς βασιλικὰς ψήφους, ἐπειδήπερ οὐδὲ τοῖς  
μνημονευθεῖσι παρὰ τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης ἐγέγραπτο. ἀνανευσάντων δὲ καὶ πρὸς **5**  
τοῦτο τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν ἅμα Κυρίλλωι συνελθόντων καὶ μὴ βουλομένων  
μηδὲ μετὰ τῶν ἅμα τῷ θεοφιλεστάτῳ Ἰωάννῃ παραγενομένων τὰς ἀκοὰς ὑποσχεῖν διὰ τὸ  
φάσκειν αὐτοὺς ἀκανονίστως τὴν καθαίρεσιν πεποιηκέναι Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, μόλις ἐξ-  
ίσχυσα πειθοῖ καὶ βίαι, εἰ δεῖ τάληθέστερον εἰπεῖν, χρησάμενος, χωριζομένων Νεστορίου καὶ  
Κυρίλλου, παρασκευάσαι τὴν σύνοδον ἅπασαν ἀκροάσασθαι τῆς βασιλικῆς διατυπώσεως. συ- **10**  
νελαθέντων τοιγαροῦν ἀπάντων, πεποιήμαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σεβασμίων συλλαβῶν, ἐν αἷς  
καθήρηται Νεστόριος καὶ Κύριλλος καὶ Μέμνων. εὐμενῶς δὲ δεξαμένων τὴν ἀνάγνωσιν  
καὶ ἐπευφημησάντων τῶν ἅμα Ἰωάννῃ τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντων, οἱ ἅμα Φλαβιανῶι  
τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντες, ὡς ἀκανονίστως τῆς καθαιρέσεως Κυρίλλου καὶ Μέμνονος  
**4** γενομένης, τῆς ἀκροάσεως βαρέως ἐπήκουσαν. οὕτω δὲ τῆς ἀναγνώσεως γενομένης περὶ **15**  
δείλην ἐσπέραν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ τάραχον γενέσθαι μείζονα, Νεστόριον μὲν ὑπεδέξατο φυλάξων  
ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης τῶν καθωσιωμένων δομestikῶν Κανδιδιανὸς ὁ ἐν ἅπασι τοῖς  
παρ' ἐμοῦ βουλευομένοις καὶ πραττομένοις παρών, Κύριλλον δὲ φυλαχθησόμενον καὶ αὐτὸν  
παραδέδωκα τῷ περιβλέπτῳ κόμητι καὶ πραιποσίτῳ Ἰακώβῳ τῆς τετάρτης σχολῆς. ἐπειδὴ  
δὲ ἀπῆν, ὡς προεῖρηται, Μέμνων, μεταστειλάμενος τὸν οἰκονόμον καὶ τὸν ἔκδικον καὶ τὸν **20**  
πρωτοδιάκονον τῆς κατ' Ἐφεσον ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, αὐτὰ ταῦτα φανερά πεποιήκα ὡς κα-  
θήρηται Μέμνων ὁ μνημονευθεὶς μετὰ τῶν προειρημένων, ἐχεγγησάμενος αὐτοῖς τὰ ἐκκλη-  
**5** σιαστικὰ χρήματα ἰδίῳ φυλάττειν κινδύνῳ μετὰ πάσης ἀσφαλείας. τούτων οὕτω παρα-  
κολουθησάντων, ἐπειδήπερ ἐχρῆν με καὶ εὐχαῖς σχολάσαι, κατήειν ἐπὶ τὴν ἀγιωτάτην ἐκ-  
κλησίαν· μαθῶν δὲ ἐν τῷ ἐπισκοπεῖν διάγειν Μέμνονα, ἀποστέλλω τὸν ἐξυπηρετούμενόν **25**  
μοι πριμικήριον τῶν καθωσιωμένων παλατίνων πρὸς τὸν μνημονευθέντα, ὥστε συντυχίαν  
γούν ποιήσασθαι πρὸς με καὶ μαθεῖν εἴ γε παντελῶς ἀρνεῖται τὴν ὡς ἐμὲ ἄφιξιν. ὁ δὲ  
ἀνυπερθέτως παραγεγόμενος καὶ ἐγκληθεὶς παρ' ἐμοῦ ἀνθ' ὅτου ὑπὸ τὴν ἔω μὴ παρεγένετο,  
ἔφησεν ἀρρωστία κατεσχῆσθαι καὶ διὰ τοῦτο μὴ παραγεγενῆσθαι· μὴ ἀνασχόμενος δὲ δευτέρας  
παραινέσεως ἢ συμβουλῆς, ἔφθασε τοὺς ἐμοὺς λόγους καὶ εἰς τὴν ἐμὴν ὠρμησεν οἰκίαν, **30**  
εἷξας τοῖς θεοῖς καὶ βασιλικοῖς προστάγμασιν. παραδέδοται τοιγαροῦν καὶ αὐτὸς τῷ αὐ-  
τῷ περιβλέπτῳ κόμητι Ἰακώβῳ καὶ φυλάττεται παρὰ τε σκουταρίων καθωσιωμένων παρὰ  
**6** τε αἰδεσιμωτάτων παλατίνων. ταῦτα τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρῃ παρ' ἐμοῦ πραχθέντα· ἐπειδὴ  
δὲ καὶ περὶ εἰρήνης ἐχρῆν με λόγους προσαγαγεῖν τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις ὑπὲρ  
τοῦ μὴ αἰρέσεις καὶ σχίσματα τῇ ὀρθοδόξῳ ἐγγενέσθαι θρησκευαίαι, καὶ εἰς τούτους ἐμαυτὸν **35**  
καθῆκα τοὺς λόγους καὶ παντὶ σθένει τὰ δυνατὰ σπουδάσω διαπράξασθαι, συνευδοκοῦντος  
τοῦ κρείττονος καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ὀρθοῦ σκοποῦ τοῦ δεσπότου τῆς οἰκουμένης, εἰ  
καὶ ὅτι μάλιστα ἀκηρύκτους καὶ ἀσπόνδους συνορῶ πρὸς ἀλλήλους καθεστάναι τοὺς θεοφιλε-  
στάτους ἐπισκόπους, οὐκ οἶδ' ὅθεν εἰς τοῦτο λύπης τε καὶ τραχύτητος αὐτῶν ἐληλυθότων. εἴ  
τι δὲ πλέον πραχθεῖ, ἢ δι' ἐμαυτοῦ ἢ διὰ γραμμάτων σὺν εὐμενείᾳ τοῦ κρείττονος μετὰ **40**  
πολλοῦ τοῦ τάχους φανερόν ποιήσω τῷ ὑμετέρῳ μεγέθει.

**46** = V 104. Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου γραφείσης τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει  
εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις Θεοπέμπτῳ Ποταμίῳ καὶ Δανιὴλ ὑπὲρ ὧν πέπονθε  
συσκευῶν τῶν κατὰ Νεστόριον καὶ Ἰωάννην χάριν, ὅτε παρεγένετο ἐν Ἐφέσῳ ὁ  
κόμης τῶν σακρῶν Ἰωάννης

45

47 = V 94. Ἴσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου

48 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 105 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 10 [Λ<sup>w</sup>]

Ἴσον ἀναφορᾶς τῶν Ἀνατολικῶν ἀντιγραφείσης πρὸς τὴν προγεγραμμένην σάκραν τὴν 5  
διὰ τοῦ κόμητος Ἰωάννου

- 1 Μακαρίσαι ἄν τις εἰκότως τοὺς νῦν ἀνθρώπους ἢ τοὺς τὴν ἡμετέραν προειληφότας γενεὰν ὑπὸ τοῦ ὑμέτερου κράτους κυβερνωμένους. μυρίαὶ γὰρ φροντίσιν ἢ ὑμέτερα εὐσέβεια ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης χρωμένη τὴν ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας πάντων τῶν ἄλλων προτέθεικε, προτιμᾷ δὲ τὸ ὑμέτερον πανύμνητον κράτος τὰ τοῦ θεοῦ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς, 10 ἐπειδὴ ἢ εἰς αὐτὸν πίστις τῶν ὑμετέρων ἐνοιῶν τε καὶ πράξεων ἐπικρατοῦσα πρὸς ἅπαντα ὑμῶν τῆι εὐσεβείᾳ τὰ καλὰ συνεργεῖ. ταῦτα οὕτως ἔχειν αἰεὶ μὲν ἐκ τῶν συμβαινόντων μανθάνομεν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ τοῦτο καταφανὲς γεγένηται. ὡς γὰρ τὰ τῶν ἱερέων ἀδόκητοι διέλαβον ταραχαί, ἐκάστων ἐκάστοις συρραγέντων, καὶ ἐσαλεύθη τὸ κοινὸν τοῦ ἡμέτερου συστήματος, τοῦ Αἰγυπτίου συνήθως τὴν οἰκουμένην ταραξάντος, τὸ τῆς 15 ὑμετέρας εὐσεβείας φοιτήσαν θέσπισμα διὰ τοῦ πάντα μεγαλοπρεπεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν ἀπανταχοῦ λαργιτιόνων Ἰωάννου ἱκανὸν ὑπάρχει πάντων καταστεῖλαι τὰς ματαίας
- 2 φλεγμονάς, εἴπερ σωφρονεῖν βουλοίμεθα. ἐκεῖνο δὲ πάντων μείζον τὸ προστάξει ὑμῶν τὸ κράτος ἐν αὐτοῖς τοῖς γράμμασιν ἀνελεῖν μὲν τὰ σκάνδαλα τὰ τῆι ὀρθῆι πίστει παρὰ τινων ἐπισυρέντα, κανόνι δὲ καὶ γνώμονι χρῆσασθαι τῆι ἐν Νικαίᾳ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκτεθείσῃ 20 πάλαι ποτὲ πίστει, ἣτις, οὔτε ἑλλιπές τι οὔτε περιττὸν ἔχουσα, σύντομον τὴν σωτηρίαν χαρίζεται, ῥήμασιν ὀλίγοις τὸ πᾶν διαλαβοῦσα τῶν ὅσα αἰ θεῖαι γραφαὶ ἡμῖν περὶ εὐσεβείας παραδεδώκασι, καὶ ἔξοκίσασα τὰ τῶν καινουργεῖν ἡμῖν βουλομένων καὶ πεπλανημένων φρονήματα. τούτου χάριν δεξάμενοι τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τὰ γράμματα, θεασάμενοι τὸν σκοπὸν τοῦ V 94 ὑμέτερου κράτους τῆι ὀρθῆι πίστει τῶν πατέρων συμβαινόντα, ἐσπουδάσαμεν τὰ ἔναγχος ὑπὸ 25 Κυρίλλου ἐκτεθέντα κεφάλαια κατὰ τῆς εὐαγγελικῆς καὶ ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἐκβαλεῖν, ἐν οἷς πάντας τοὺς τε νῦν ὄντας τοὺς τε πάλαι ποτὲ γεγενημένους ἁγίους ἀναθεματίσαι ἐτόλμησε, τινὰ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὥσπερ καιροῦ δραξάμενος τῆς παρουσίας ἐπισκοπικῆς ταραχῆς, συνεργὸν τὴν τῶν πολλῶν ἀπειρίαν λαβῶν, ἐνίων δὲ καὶ νόσον πάλαι μὲν κρυπτομένην, νῦν δὲ
- 8 φανεράν γενομένην περιδρομῆς αὐθαδεῖαι, συνοδικῆι αὐθεντίᾳ κυρῶσαι ἐπεχείρησε. ταῦτα 30 δὲ ὡς ἔγνω τὸ ὑμέτερον κράτος, καὶ ὁ θεοφιλέστατος καὶ ἀγιώτατος πατὴρ ἡμῶν καὶ ἐπίσκοπος Ἀκάκιος διὰ γραμμάτων ἐδίδαξε τὴν ἁγίαν σύνοδον ὅτι τῆι Ἀπολιναρίου δυσσεβείᾳ συμβαίνει· οἶδε δὲ ταῦτα σαφῶς ἀνὴρ δέκα μὲν πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτεσι βεβιωκώς, πάντα δὲ τὸν βίον ἐν ἀποστολικοῖς ἰδρῶσι καταναλώσας καὶ συνόδοις πλείσταις συγγεγόμενος καὶ τοὺς τὰ Ἀπολιναρίου φρονούντας πλησίον αἰεὶ ἐσχηκώς, ὅθεν ῥαϊδίως ἐδυνήθη φωρᾶσαι ὡς ἐκείνης 35
- 4 τυγχάνει τῆς κακοδοξίας τὰ προειρημένα κεφάλαια. ταῦτα καὶ τοὺς ἤδη ἀπατηθέντας ἐπι- V 96 p. 38. 13<sup>sq.</sup> σκόπους καὶ καθυπογράψαι αὐτοῖς ἀνασχομένους παρεκαλέσαμεν σὺν τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ κόμητι Ἰωάννῃ ἐκβαλεῖν καὶ ἀλλοτριῶσαι τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ σὺν ἡμῖν καθυπογράψαι τῆι τῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὀρθοδόξῳ πίστει, καὶ πείσαι μὴ δυνηθέντες διὰ τὴν γεγενημένην κακὴν αὐτῶν πρόληψιν, ἠναγκάσθημεν καθ' ἑαυ- 40 τοὺς ἀκέραιον τὴν ὀρθὴν ἐκείνην καθομολογήσαι πίστιν καὶ ταύτη καθυπογράψαι καὶ ἐκβαλεῖν ἐγγράφῳ ὁμολογίᾳ τὴν περιττὴν ἐκείνην κακοδοξίας γέμουσαν τῶν κεφαλαίων ἐκθεσιν. ἀρκεῖ γὰρ ἢ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ῥημάτων τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμολογία καὶ πᾶσαν τὴν αἰρετικὴν πλάνην ἐλέγξει καὶ τὴν ἀλήθειαν τοὺς βουλομένους διδάξει. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς

ΑΛ<sup>cw</sup>

7 ἄν scripsi λίαν A

21 τι Λ<sup>c</sup> τε A

42 ἐγγράφῳ Λ<sup>c</sup> ἀγράφῳ A

περὶ τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἢ προειρημένη τῶν πατέρων πίστις ἀφήκε τῆιδε κάκεισε φέρεσθαι, ἀλλὰ τὸ ὁμοούσιον κηρύξασα ἀπαρασαλεύτους τὰς τῶν πιστῶν διεφύλαξε διανοίας, τὴν Ἀρειανικὴν καθελούσα αἴρεσιν, καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας τοὺς ἀκριβεῖς παρέδωκεν ὄρους, τό τε ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἡμᾶς ἐκδιδάξασα καὶ τὸ μὴ ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλ' ὄντως υἷον τοῦ θεοῦ πεπεύ- 5 σθαι διαγορεύσασα, συνωιδὰ ταῖς θείαις καὶ ἀγίαις γραφαῖς ἀποφηνάμενη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐκείνοις ἀκολουθοῦντες τῇ μὲν πίστει καὶ τῇ ἐκθέσει τῆς ὁμολογίας οὔτε προστίθεμέν τι 5 οὔτε ἀφαιροῦμεν, ἀρκούσης πρὸς ἅπαντα τῆς τῶν πατέρων ἐκθέσεως. ἐπειδὴ δὲ προστετάχατε, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, μετὰ τὴν συγκατάθεσιν ταύτην τῆς ἀρραγῶς πίστεως καὶ περὶ τῆς ἀγίας καὶ θεοτόκου παρθένου γνωρισθῆναι ὑμῶν τῇ ἀνυπερβλήτῳ εὐσεβείᾳ (τοῦτο γὰρ ἡμῖν 10 ἀπήγγειλεν ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐνδοξότατος κόμης Ἰωάννης), καὶ τοῦτο, τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτήσαντες βοήθειαν (μεῖζον γὰρ ἢ κατὰ ἄνθρωπον τὸ τοιούτοις ἐγχειρεῖν), γνωρίζομεν τῇ ὑμετέροι εὐσεβείᾳ ἃ ἀπὸ τῶν θείων δεδιδάγμεθα γραφῶν, τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθε- νείας ἀποκλείοντες τοῖς ἐπιφύεσθαι βουλομένοις ἐν οἷς [τῆ] τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτό- 6 μεθα. ὁμολογοῦμεν τοιγαροῦν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν υἷον τοῦ θεοῦ τὸν 15 μονογενῆ, θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· δύο γὰρ φύσεων ἔνωσις γέγονε, δι' ὃ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἷον, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ ταύτην τὴν τῆς ἀσυγχύτου ἔνωσεως ἔννοιαν ὁμο- 20 λογοῦμεν τὴν ἀγίαν παρθένον θεοτόκον διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρω- 7 πῆσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἔνωσαι ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν. ταῦτα διδαχθέντες παρὰ τῶν θεολόγων ἀνδρῶν, εὐγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ τῶν κατὰ καιρὸν γενομένων τῆς εὐσεβοῦς πίστεως διδασκάλων, ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐξεθέμεθα, παρακαλοῦντες καὶ ἱκετεύοντες τὸ ὑμέτερον κράτος συνήθως ὑπερασπίσαι τῆς εὐσεβοῦς θρη- 25 σκείας κινδυνευούσης διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἐπισκηψάσης νόσου ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν κεφα- λαίων καὶ θεσπίσαι πάντας τοὺς προεστῶτας τῶν ἀγίων ἐκκλησιῶν ἱερέας ἐκβαλεῖν μὲν τὰ ἐπὶ λύμῃ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπεισαχθέντα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει παρὰ τοῦ προειρημένου Κυρίλλου κεφάλαια, μόνῃ δὲ τῇ ὑπὸ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὁμολογίᾳ καθυπογράψαι. οὐδὲ γὰρ ἔνεστιν ἄλλως τὴν εἰρήνην βραβευθῆναι ταῖς τοῦ θεοῦ ἐκκλη- 30 σίαις, μὴ ἐκείνης τῆς δυσσεβοῦς ἐκβαλλομένης ἐκθέσεως.

49 = V 102. Ἴσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον

50 = V 105. Ἐπιστολὴ σταλείσα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκό- 35 ποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις

51 = V 100. Ἴσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφείσης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως

52 = V 101. Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως

53 = V 103. Δέησις καὶ ἱκεσία παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ 40 ἀγίας συνόδου

8. 15 cf. V 123. 126

AL<sup>w</sup>

13 ante τῇ ὁμολογίᾳ add. *non quasi contra incomprehensibilia quodlibet audentes, sed* Λ<sup>c</sup> cf. V 123. 126 14 τέ deleui 17 ante ἐκ Μαρίας add. *propter nos et propter nostram salutem* Λ<sup>c</sup> cf. V 123. 126 19 γὰρ AL<sup>w</sup> δὲ Λ<sup>c</sup> 20 ἓνα κύριον ἓνα υἷον Λ<sup>c</sup>

54 = V 82. Ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κελεστίνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφεσίων ἁγίαί καὶ μεγάλη συνόδωι

55 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 112

Ἐπιστολὴ Ἀντιόχου ἐπάρχου πραιτωρίων πρὸς Νεστόριον χάριν τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸν εἰς τὸ 5  
ἰδικὸν αὐτοῦ ἐν Ἀνατολῇ μοναστήριον ὡς βεβαιωθείσης τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ

Τὰ διὰ τῆς συνόδου γενέσθαι δόξαντα κρίνειν ἐπὶ πλείστον ἀνεβαλόμεθα, καίτοι σφόδρα πολλῶν αἰτιωμένων καὶ ἐνοχλούντων· ἐπειδὴ δὲ γράμματα ἡμῖν τῆς σῆς ὁσιότητος ἀπεδόθη δηλοῦντα ἀηδῆ γεγονέναι τὴν ἐν Ἐφέσῳ διατριβὴν καὶ καταθύμιον εἶναι λοιπὸν τῇ σῇ θεοσεβείᾳ τὴν ἐκδημίαν, ἀπεστείλαμεν τοὺς ὑπηρετήσασθαι διὰ τῆς ὁδοῦ πάσης ὀφείλοντας, εἴτε 10  
πλεῦσαι εἴτε διὰ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Ποντικῆς ὁδεῦσαι δόξειεν, ὥστε μέχρι τοῦ μοναστηρίου ὑπηρετήσασθαι. καὶ ἀγγραφείας δὲ καὶ ἀννόνας πεπόμφαμεν, παρὰ τῆς τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας αἰτοῦντες ὑγιαίνειν σου τὴν ὁσιότητα καὶ διάγειν καταθυμίως. παραμυθίας γάρ σε μὴ χρῆζειν πιστεύομεν, πρὸς τὴν ἔμφρονά σου ψυχὴν ὀρώντες καὶ τὰ μυρία πλεονεκτήματα.

56 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 113

15

Ἐπιστολὴ Νεστορίου ἦν ἀντέγραψε τῷ αὐτῷ ἐπάρχῳ Ἀντιόχῳ

Ἐδεξάμεθα τῆς σῆς μεγαλοπρεπείας τὰ γράμματα, ἐν οἷς παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ πανυμνήτου βασιλέως μεμαθήκαμεν ἡμῶν τὴν ἐπὶ τοῦ μοναστηρίου προστετάχθαι διαγωγὴν, καὶ τὸ τῆς διατυπώσεως ἡσπασάμεθα δῶρον· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν τοῦ δι' εὐσέβειαν ἰδισμού προτιμότερον. ἐκεῖνο δὲ τὴν ὑμετέραν παρακαλῶ μεγαλόνοιαν τὰς περὶ τῆς θρησκείας πρὸς 20  
τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα συνεχῶς ὑπομνήσεις ποιεῖσθαι ὥστε τῶν κατεγνωσμένων παρὰ τῆς εὐσεβείας τῆς αὐτοῦ Κυρίλλου φλυαριῶν διὰ βασιλικοῦ γράμματος δημοσιεῦσαι ταῖς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαις πανταχοῦ τὴν κατάγνωσιν, ἵνα μὴ τὸ χωρὶς γραμμάτων τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως λέγεσθαι τὰ Κυρίλλου παρ' αὐτοῦ κατεγνωσθαι τοῖς ἀπλουστέροις σκανδάλων παράσχηται πρόφασιν ὡς οὐ μετὰ ἀληθείας λεγόμενα. καὶ ταῖς σαῖς δὲ πρέπον ἂν εἴη φρεσὶ τὰ δυνατὰ 25  
τῇ τῆς ἀληθείας συνεισφέρειν συνηγορίαι· ἀρκεῖ γὰρ τοσοῦτον εἰπεῖν πρὸς σὲ τὸν διὰ πάντων ὦν ἐπιστεύθης, εὐδόκιμον.

57 Ἴσον σάκρας σταλείσης Φλαβιανῶι ἐπισκόπῳ Φιλίππων ἐλθόντι ἐν Χαλκηδόνι σὺν τοῖς λοιποῖς τοῖς ἀπὸ τῆς ἁγίας συνόδου σὺν αὐτῷ σταλείσιν

Αὐτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι ἀεισέ- 30  
βαστοι αὐγυστοὶ τῷ εὐλαβεστάτῳ Φλαβιανῶι ἐπισκόπῳ Φιλίππων. Γνόντες παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν θείων ἡμῶν λαργιτιόνων Ἰωάννου ἀνωμαλίας περιπεπτωκότα τὴν σὴν θεοσεβείαν, οὐχ ὡς ἔτυχεν ἐφροντίσαμεν. εἰ γὰρ καὶ ἐναντία τινὰ τῇ ἡμετέρῳ γαληνοτάτῃ προθέσει ἀπέβη ἀπὸ τῆς τῶν ἀγιωτάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων διχονοίας, ὥστε μὴ αὐτόθι τυπωθῆναι τὰ τῆς εἰρήνης, μάλιστα τῆς σῆς ἀγιωσύνης 35  
ἐκεῖσε παραγενομένης, ὅμως χαίρομεν μεμαθηκότες ῥαίσασάν σου τὴν θεοσεβείαν εἰς τὴν Χαλκηδονέων ἐληλυθέναι, δι' ἧς τὰ προλαβόντα πταίσματα προσδοκῶμεν θεοῦ ἐπινεύοντος διόρθωσιν τὴν τῇ ἐκκλησιαστικῇ εἰρήνῃ καὶ τῇ ἡμετέρῳ εὐσεβείᾳ πρέπουσαν λήψεσθαι. ἔσο τοιγαροῦν ἐν τῇ μνημονευθείσῃ πόλει ἐν τῷ μεταξύ τὰς συνήθεις εὐχὰς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἡμῶν ἐκτελῶν καὶ τῇ ἡμετέρῳ περὶ σὲ σχέσει πεποιθώς. ὁ θεὸς σε διαφυλάττει 40  
πολλοῖς χρόνοις, πάτερ ἀγιώτατε καὶ εὐλαβέστατε.

ΑΛ

7 κρίνειν A *iudicium* Λ



- 58 = V 95. Ἐντολή πραχθεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις, ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς
- 59 = V 108. Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς σταλείσα διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαβιανοῦ Ἀρκαδίου Θεοδότου Ἀκακίου Εὐοπίου τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου, εἰς οὓς καὶ τὸ προτεταγμένον ἐντολικὸν γέγονε
- 60 = V 96. Ἐντολή πραχθεῖσα παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ὀρθοδόξων ἐπισκόπων ἐν τῇ αὐτῇ Κωνσταντινουπόλει
- 61 = V 96. Ἐκθεσις πίστεως ἦν ἐκθέμενοι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς καὶ ὑπογράψαντες αὐτῇ δεδώκασιν τοῖς παρ' αὐτῶν σταλείσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει

62 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 121 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 15 [Λ<sup>w</sup>]

Δέησις πρώτη τῶν ἑπτὰ Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων σταλείσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνος διὰ τὸ μὴ συγχωρηθῆναι αὐτοὺς εἰσελθεῖν ἐν Κωνσταντινουπόλει 15

- 1 Εὐκτὸν ἦν μὴδὲ παρ' ἑτέρου τινὸς ἐπὶ προσδοκίαις ἀτόποις τοὺς τῆς εὐσεβείας προδίδοσθαι λόγους, μήτι γε δὴ παρὰ τῶν ἱερατεύειν λαχόντων καὶ προστατεῖν ἐκκλησιῶν· οὓς οὐκ ἴσμεν ὅπως προεδρίας ἔρωσ καὶ φιλαρχία καὶ ψυχραὶ τινες ὑποσχέσεις κατήγαγον εἰς τὸ πάντων μὲν ὁμοῦ τῶν Χριστιανικῶν παραγγελμάτων ὑπεριδεῖν, μόνωι δὲ σκοπῶι δουλεύειν ἀνδρὸς ἐκ προλήματος πάντα ἐλπίσαντος ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς πρὸς τοῦτο αὐτῷ συνεργήσασιν 20 κατορθώσιν, φάμεν δὲ τοῦ Ἀλεξανδρέως Κυρίλλου, ὃς ἐρεσχελίας ἔνεκα μόνης αἰρετικὰ ταῖς ἁγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις ἐπεισάγων δόγματα καὶ ταῦτα ἐλεγχθήσεσθαι προσδοκήσας διὰ μόνης τῆς Μέμνονος ὑπουργίας καὶ τῆς τῶν προλεχθέντων συμπράξεως ἐπισκόπων διαφεύ-
- 2 Ξεσθαι ἤλπισε τὰς ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις εὐθύνας. δι' ὃ καὶ σφόδρα ἡσυχίας ἐρῶντες καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κεκριότες φιλοσοφεῖν, τὴν δὲ ἐπὶ τούτοις ἡσυχίαν καὶ φιλοσοφίαν τῆς πίστεως 25 νομίσαντες προδοσίαν, ἐπὶ τοὺς μόνους μετὰ τὴν ἄνωθεν δύναμιν τῆς οἰκουμένης σωτῆρας ὑμᾶς τὴν ἰκεσίαν τρέπομεν, τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγῶνας ὑμῖν ἰδικῶς προσήκειν ἡγούμενοι, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε αὐτὴν φυλάξασιν καὶ δι' αὐτῆς σφόδρα πεφυλαγμένοις. τὴν δὲ ἰκεσίαν ταύτην προσάγομεν ὡς καὶ ἐνώπιον τοῦ παναγίου θεοῦ μέλλουσαν παρέξειν ἀπολογίαν ἡμῖν, εἰ μὴδὲν τῶν ὑπὲρ τῆς θρησκείας ὀκνήσοιμεν, ἀλλὰ καὶ τῇ σῇ εὐσεβείᾳ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς 30 λόγους ἀποκαλύψαμεν. οὐ γὰρ ἔστι τι πλέον ἐν Χριστιανικοῖς καιροῖς ἱερέας ποιῆσαι πλὴν τοῦ τὸν οὕτω πιστὸν βασιλέα μαρτύρασθαι, εἰ καὶ μυριάκις εἶημεν πρόθυμοι τὴν τε Ζωὴν
- 3 ἡμῶν καὶ τὰ σώματα τοῖς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγῶσιν ἐκδοῦναι. διόπερ ἐπὶ τοῦ πάντας Act. 17, 31 ἐφορῶντος θεοῦ καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἅπαντας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὗ τῇ χάριτι τὴν βασιλείαν εὐθύνετε, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων 35 τῶν φρουρούντων ὑμᾶς, οὓς παρεστῶτας ὄψεσθε τῷ φοβερῶι θρόνωι καὶ τὸν φρικτὸν ἐκεῖνον ἁγιασμὸν διηνεκῶς τῷ θεῷ προσφέροντας, ὃν νῦν τινὲς παραχαράττειν ἐπιχειροῦσιν, ἐπαμῦναι τῇ εὐσεβείᾳ πολιορκουμένη καὶ κελευσαὶ τὰ ἐπεισαχθέντα τῇ πίστει αἰρετικὰ κεφάλαια ἐκβληθῆναι, ἃ παντελῶς ἀλλότρια ὑπάρχει τῶν ὀρθῶν δογμάτων καὶ ταῖς τῶν αἰρετικῶν κακοδοξίαις συμβαίνει, ἧ εἴ τις τῶν συνθεμένων καὶ ὑπογραψάντων αὐτοῖς καὶ μετὰ τὴν 40

62 cf. Theodoret. ep. 112 καὶ μὲν δὴ καὶ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν κληθέντες πέντε διαγνώσεις ἐπ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως ἐσχῆκαμεν καὶ τρεῖς ὕστερον αὐτῷι διαμαρτυρίας ἐπέμψαμεν

ALC<sup>w</sup>

16/17 τόν — λόγον Λ<sup>cw</sup> 18 φιλαρχία Λ<sup>cw</sup> φιλαρχίας A τιναις A 30 ὀκνήσωμεν A  
37/38 ἐπαμῦναι] add. *quaesumus* Λ<sup>c</sup> *obsecra[ui]mus* Λ<sup>w</sup>

ἐπαγγελθεῖσαν παρ' ἡμῶν συγγνώμην φιλονεικεῖν ἔτι βούλοιο, κελεύσατε τοῦτον εἰς μέσον ἔλθειν καὶ προφανῶς τούτων ὑπὸ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἐπιτιμίοις ὑπερμαχεῖν τῆς σῆς κρινούσης εὐσεβείας. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη σοί, βασιλεῦ, τοῦδε βασιλικώτερον, ὑπὲρ οὗ καὶ πρὸς Πέρσας ἤδη καὶ πρὸς ἑτέρους βαρβάρους ἔσπευσας ἐπανελέσθαι πολέμους, ἀντιδιδόντος σοι τοῦ Χριστοῦ τὰς ἀκμητὶ νίκας τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ προθυμίας. γενέσθαι δὲ ἐπὶ τῆς σῆς εὐσεβείας 5 ἐγγράφως τὰς Ζητήσεις παρακαλοῦμεν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκολώτερον διαγνωσθεῖεν τε καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον διελεγχθεῖεν οἱ ἁμαρτάνοντες. εἰ δέ τις, τοὺς ὑπὲρ ὧν πεπλημ- μέληκε λόγους ὀκνῶν, κρατεῖν τῆς ὀρθῆς πίστεως ἐξ ἐπιτάγματος βούλοιο, τῆς σῆς ἂν εἴη δικαιοκρισίας σκοπεῖν εἰ μὴ καὶ αὐτὴν τὴν προσηγορίαν διδασκάλων ἀποβεβλήκασιν οἱ περὶ ὧν εἰσάγουσι δογμάτων ὀκνοῦντες διαγωνίζεσθαι καὶ οὔτε συνίστασθαι τοῖς εἰρημένοις ἐθέ- 10 λοντες, ὡς ἂν μὴ διελεγχθεῖεν ἡσεβηκότες, οὔτε ἐκβαλεῖν ἀξιοῦντες αὐτά, ὡς ἂν μὴ ἄκαρπος 4 αὐτοῖς ἢ πρὸς ἀλλήλους γένοιτο σύμφραξις. μεμελησθαι γὰρ δὴ τινὰς αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς ἀσεβείας ταύτης προεδριῶν ἀντιδόσεις καὶ τύπους ἄλλους ἐπὶ τῇ τῶν κανόνων διαφθορᾷ, καὶ διὰ τῶν ἐπιχειρηθέντων ἤδη δεδήλωται καὶ ἀκριβέστερον ἐλεγχθήσεται, εἰ μὴ τὸ σὸν ἀντισχῆι κράτος· καὶ ὄψεται αὐτοὺς ἢ σὴ εὐσέβεια μετ' οὐ πολὺ τὸν τῆς προδοσίας ταύτης μισθὸν ὡσπερ 15 σκύλα τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως νείμασθαι βουλομένους. ἡμεῖς δὲ ἤδη μὲν τινῶν παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου Ἰουβενάλιου τοῦ Ἱεροσολυμιτῶν πρώην ἐγχειρισθέντων ἠσυχάσαμεν, καίτοι τῶν κανόνων ὑπερμαχεῖν ὀφείλοντες, ὡς ἂν μὴ δόξαιμεν τιμῆς ἕνεκα οἰκείας ἀλγεῖν, καὶ νῦν αὐτοῦ σπουδᾶς τινὰς καὶ φαντασίας τοιαύτας κατὰ Φοινίκης ἑκατέρας καὶ Ἀραβίας οὐκ ἀγνοοῦμεν· οὐ μὴν περὶ τούτων τέως ἐσμέν οἱοὶ διαγωνίζεσθαι, οἷ γε καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν ὧν 20 τὴν λειτουργίαν ἐγκεχειρίσμεθα, καὶ αὐτῆς, εἰ δεήσειε, τῆς ζωῆς μᾶλλον ἂν ἀποσταίημεν ἢ 5 τῆς ὑπὲρ τῆς πίστεως προθυμίας. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὰς τούτων ἐλπίδας τὴν τε τοῦ θεοῦ καὶ τὴν τῆς σῆς εὐσεβείας ἀντιστήσομεν κρίσιν· νυνὶ δὲ ἵκετεύομεν μόνην καὶ πρώτην τὴν εὐσέβειαν φροντισθῆναι καὶ μὴ τὴν ἐπὶ τοῦ τῆς ἀγίας λήξεως Κωνσταντίνου μόλις ποτὲ τῆς ὀρθοδόξου θρησκείας γεγνουῖαν ἐκλαμψιν καὶ διὰ τῶν τρισμακαρίων πάππου τε καὶ πατρὸς 25 τῆς σῆς εὐσεβείας βεβαιωθεῖσαν, παρὰ δὲ τοῦ σοῦ κράτους εἰς τε ἕτερα ἔθνη βαρβαρικά καὶ εἰς τὴν Περσῶν χώραν κρατυνθεῖσαν ἐν αὐτοῖς κάμνειν τοῖς βασιλείοις καὶ παρὰ τῇ ὑμετέραι θολοῦσθαι γαληνότητι. οὐ γὰρ διπλᾶς Χριστιανισμοῦ πέμψεις, βασιλεῦ, εἰς Περσίδα διδασκαλίας, οὐδὲ τι μέγα διχονοοῦντων <ἡμῶν> καὶ οὐδενὸς διακρίνοντος παρ' ἐκείνοις νομισθήσεται τὸ ἡμέτερον, οὐδὲ διπλοῖς εὐαγῶς κοινωνήσει τις λόγοις ἢ μυστηρίοις οὐδὲ μὴν εὐσεβῶς τοσοῦτων 30 ἀποστήσεται πατέρων καὶ ἀγίων ἀκαταγνώστων, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῆς βασιλείας χρηστὰ ταῖς τῶν ἀλλήλοις ἐναντία φρονούντων εὐχαῖς ἐπιγραφῆσεται, οὐδὲ μικρὸς ὁ γέλως ἔσται ὄν τοῖς ἐχθροῖς τῆς εὐσεβείας ὀφλήσομεν, καὶ μυρίας δὲ ἄλλας τῆς πονηρᾶς ἂν τις φιλονεικίας αὐτῶν καταλέ- 6 Ξεῖε βλάβας. εἰ δὲ ἔστιν ὁ μικρὸν οὕτως τὴν πρὸς τὰ ἐπουράνια σχέσιν ἠγούμενος, πᾶς μὲν ἕτερος ἔστω μᾶλλον ἢ ὡς πᾶσαν τῆς οἰκουμένης τὴν ἐξουσίαν δέδωκεν ὁ θεός, ἡμῖν δὲ 35 εὐχὴ παρὰ τῆς σῆς δέξασθαι εὐσεβείας κρίσιν· ὀδηγήσει γὰρ πρὸς τὴν ἀκριβῆ τῶν ζητουμένων σύλληψιν τὴν σὴν διάνοιαν ὁ θεός. εἰ δέ τι τὸ νῦν διακωλύόν ἐστι (οὐ γὰρ πάντα ἡμῖν ἐφικτὰ ὅσα τῇ σῇ περὶ τῶν πραγμάτων εὐσεβείαι), τὴν γοῦν ἐπὶ τὰ οἰκεία ἀναχώρησιν εὐμαρῶς ἡμῖν ὑπάρξει καὶ ἀσφαλῶς παρὰ τῆς σῆς αἰτούμεν γαληνότητος· οὐ γὰρ μικρὰ τὰς ἐγχειρισθείσας ἡμῖν πόλεις ἐκ τῆς τοιαύτης βλαπτομένης ὀρώμεν τριβῆς, οὐδενὸς ἐνταῦθα 40 προβαίνοντος διὰ τοὺς φιλονεικεῖν, ὡς ἔοικεν, καὶ πρὸς τὴν <σὴν> εὐσέβειαν αἰρου- μένους.

ALCw

2 τούτων Lc τουτον A  
41 σὴν Lc om. ALw

10 οὐδὲ A

29 ἡμῶν Lcw om. A

34 μικρὸν Lcw μακρὰν A

63 Latinae uersiones extant duae, et in Collectione Casinensi 123 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 16 [Λ<sup>w</sup>]

Δέησις τῶν αὐτῶν δευτέρα σταλείσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνος

- 1 Πολλάκις ἤδη τὴν ὑμετέραν εὐσεβίαν καὶ δι' ἑαυτῶν καὶ δι' ὧν ἀνηνέγκαμεν, ἐδιδάξαμεν ὡς διαφθαρήναι κινδυνεύει τῆς ὀρθοδοξίας τὸ δόγμα καὶ διασπάσαι μηχανῶνται τῆς ἐκκλησίας 5 τὸ σῶμα οἱ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεπονηκότες καὶ πάντα μὲν θεσμόν ἐκκλησιαστικόν, <πάντα δὲ νόμον βασιλικόν> πατήσαντες καὶ πάντα ἄρδην συγχέαντες, ἵνα τὴν ἐκτεθεῖσαν αἴρεσιν ὑπὸ Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως κρατύνωσιν. ὡς γὰρ ἐκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας εἰς τὴν Ἐφεσον ἐπὶ τῷ τὰ ἀναφυέντα ζητήματα ἐξετάσαι καὶ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν ὑπὸ τῶν μακαρίων πατέρων ἐκτεθεῖσαν βεβαιῶσαι πίστιν, μηδέπω πάντων παραγενομένων τῶν 10 d. 22. m. Iun. συγκληθέντων ἐπισκόπων, μερικὸν συνέδριον πεπονηκότες, τὰ αἰρετικὰ ἐκεῖνα κεφάλαια τὰ τῆι 2. 43<sup>i</sup> Ἀρείου καὶ Εὐνομίου καὶ Ἀπολιναρίου δυσσεβείαι συμβαίνοντα ἐπὶ ὑπομνημάτων ἐγγράφως ἐκύρωσαν καὶ τοὺς μὲν ἀπατήσαντες, τοὺς δὲ φοβήσαντες, ἑτέρους δὲ ἐπὶ αἰρέσεσιν ἐγκαλουμένους <ἀκρίτους> εἰς κοινωνίαν δεξάμενοι καὶ ἄλλοις ἀκοινωνήτοις μισθὸν δεδωκότες τῆς ἀκοινωνησίας τὴν λύσιν, ἑτέρους δὲ ἐλπίσιν ἀρχῆς οὐ προσηκούσης ἀναπετερώσαντες, πλήθος ἑαυτοῖς 15 2 συνήθροισαν, ὥσπερ οὐκ εἰδότες ὅτι τὴν εὐσεβίαν οὐ πλήθος ἀλλὰ ἀλήθεια δείκνυσιν. ἀνε- V 31 γνώσθη πάλιν γράμματα τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας διὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος Κανδιδιανοῦ σημαίνοντα ὡς χρῆ ἀδελφικῶς καὶ εἰρηνικῶς τὰ ἀναφυέντα ἐξετασθῆναι ζητήματα, πάντων ὁδὲ συνελθόντων τῶν συγκληθέντων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων· οὐδὲν ὤνησεν ἡ ἀνά- V 83 γνωσις. ἀφίκετο ὁ καθωσιωμένος Παλλάδιος ὁ μαγιστριανὸς ἕτερα γράμματα τοῦ ὑμετέρου 20 κράτους κομίζων δηλοῦντα ὡς χρῆ ἀνατραπῆναι πάντα τὰ μερικῶς γεγενημένα καὶ ἄνωθεν συγκροτηθῆναι τὸ συνέδριον καὶ τὸ ἀληθὲς βεβαιωθῆναι δόγμα· κατεφρονήθη συνήθως καὶ τοῦτο τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν θέσπισμα παρὰ τῶν πάντα τολμώντων. παρεγένετο αὐθις ὁ μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος Ἰωάννης, κόμης ὧν τῆνικαῦτα τῶν ἀπανταχοῦ λαργιτιόνων, ἕτερα V 93 πάλιν κομίζων γράμματα σημαίνοντα ὡς τῶν τριῶν αἱ καθαιρέσεις ἐδέχθησαν παρὰ τοῦ 25 ὑμετέρου κράτους καὶ ὅτι χρῆ τὰ μὲν ἀναφυέντα σκάνδαλα περαιρεθῆναι, μόνην δὲ τὴν ἐν Νικαίαι ἐκτεθεῖσαν πίστιν ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ ἀγίων πατέρων παρὰ πάντων βεβαιωθῆναι· παρεβάθη καὶ οὗτος συνήθως ὁ νόμος ὑπὸ τῶν πάντα παιζόντων. οὐ γὰρ ἐπαύσαντο καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ κοινωνοῦντες τοῖς καθαιρεθεῖσι καὶ μεμνημένοι αὐτῶν ὡς ἐπισκόπων, οὐδὲ ἠνέσχοντο ἐκβαλεῖν τὰ ἐπὶ λύμη καὶ διαφθοραὶ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως ἐκτεθέντα 30 κεφάλαια, καὶ ταῦτα πολλάκις ὑφ' ἡμῶν πρὸς διάλεξιν προσκληθέντες· ἐτοίμους γὰρ εἶχομεν τὰς ἀποδείξεις τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων. καὶ μαρτυρεῖ τούτοις ὁ προειρημένος μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος, καὶ τρεῖς καὶ τετράκις καὶ ἡμᾶς καὶ αὐτοὺς συγκαλέσας καὶ τοῦτο 3 ἡμῶν προτεινάντων ἀκούσας. ἐδέησε μετὰ ταῦτα διὰ τὴν ἐκείνων ἀπειθείαν ἐνταῦθα ἡμᾶς κληθῆναι· παρεγενόμεθα οὐδὲ πρὸς βραχὺ ἀναβαλόμενοι· οὐκ ἐπαυσάμεθα ἀφ' οὗ παρεγενό- 35 μεθα, καὶ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κονσιστορίου παρακαλοῦντες ἀναδέξασθαι αὐτοὺς τὸν ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων ἀγῶνα καὶ ἐλθεῖν εἰς διάλεξιν ἢ <γοῦν> ἐκβαλεῖν αὐτὰ ὡς ἀλλότρια τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἐμμεῖναι τῇ ἐκθέσει μόνη τῆς πίστεως τῶν μακαρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι συνελθυσθῶν. καὶ οἳ μὲν οὐδέτερον τούτων ποιῆσαι θελήσαντες, ἀλλ' ἐπιμείναντες τῇ αἰρετικῇ ταύτῃ φιλονεικίαι, ἐκκλησιάζειν καὶ ἱερατεῦειν συνε- 40 χωρήθησαν· ἡμεῖς δὲ ἀσύνακτοι μεμνηκότες τοσοῦτον χρόνον <καὶ> ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐνταῦθα καὶ μυρίους κάκεῖ καὶ ἐνθάδε κινδύνους ὑπομένοντες καὶ ὑπὸ δούλων σχῆμα μοναχικόν περιβεβλημένων καταλευσθέντες καὶ μικροῦ δειν ἄρδην διαφθαρέντες ἐστέρξαμεν ὡς ὑπὲρ εὐσε-

AL<sup>w</sup>

6/7 πάντα δὲ -- βασιλικόν ex Λ<sup>w</sup> addidi  
addidi secundum Λ<sup>c</sup>

41 καὶ<sup>1</sup> addidi secundum Λ<sup>w</sup>

14 ἀκρίτους addidi secundum Λ<sup>c</sup>

37 γοῦν

4 βείας ἅπαντα ὑπομένοντες. μετὰ ταῦτα ἔδοξε τῷ ὑμετέρῳ κράτει αὐθις καὶ ἡμᾶς καὶ ἐκείνους συγκαλέσαι καὶ καταναγκάσαι τοὺς ἀπειθοῦντας εἰς τὴν ἐξέτασιν ἔλθειν τῶν δογμάτων. τούτου ἔσεσθαι προσδοκωμένου, ἢ εὐσεβείᾳ σου εἰς τὴν πόλιν ἀφίκετο καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ αἰρέσει κατηγορουμένους καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν καθαιρεθέντας ὑφ' ἡμῶν, τοὺς δὲ ἀκοινωνησῆσαι ὑποβληθέντας, λοιπὸν δὲ καὶ ὑπὸ τὸν κανόνα γεγενημένους προσέταξε τὴν πόλιν 5 καταλαβεῖν καὶ ἱερουργῆσαι καὶ χειροτονῆσαι· ἡμᾶς δὲ τοὺς τὸν ὑπὲρ εὐσεβείας ἀναδεξαμένους ἀγῶνα καὶ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ὑποστῆναι προαιρουμένους οὔτε εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἐκέλευσε καὶ τῇ πολεμουμένῃ συμμαχῆσαι πίστει καὶ ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν ἐνστῆναι δογμάτων οὔτε τὰ οἰκεία καταλαβεῖν ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐσμὲν ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἀνιῶ- 5 μνοι καὶ στένοντες ἐπὶ τῷ μελετωμένῳ τῆς ἐκκλησίας σχίσματι. τούτου χάριν ὡς μη- 10 δεμιάς τυγχάνοντες ἀποκρίσεως, ἀναγκαῖον ᾤθημεν διὰ τῶνδε τῶν γραμμάτων διδάξαι τὴν ὑμετέραν εὐσεβείαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ὡς εἰ χειροτονηθεῖ τις πρὸ τῆς διορθώσεως τῶν ὀρθῶν δογμάτων παρὰ τῶν τὰ αἰρετικά φρονούντων, ἀνάγκη πᾶσαν ἐκκλησίαν μερισθῆναι, καὶ κλήρων καὶ λαῶν σχιζομένων καὶ κατ' ἀλλήλων χωρῶντων· οὐδεὶς γὰρ τῶν εὐσεβούντων ἀνέξεται τοῖς τὰ αἰρετικά θρησκευοῦσι 15 κοινωθῆσαι καὶ τὴν οἰκείαν προέσθαι σωτηρίαν. τούτου δὲ ἐσομένου, ἢ ὑμετέρα εὐσεβεία παρὰ τὸν οἰκείον πράξει σκοπὸν ἀναγκασθήσεται· καὶ γὰρ τὸ σχίσμα παρὰ γνώμην ἴσως κρατυνεῖ καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζομένους λυπήσει, οὐκ ἀνεξομένους τὰς οἰκείας προδοῦναι ψυχὰς καὶ συνθέσθαι τοῖς τὰ δυσσεβῆ Κυρίλλου δόγματα ἐκδικεῖν φιλονεικοῦσι. πολλοὶ δὲ οἱ τῆς εὐσεβείας ὑπερμαχοῦντες, ἡμεῖς τε οἱ τῆς Ἀνατολικῆς διοικήσεως ἅπαντες 20 καὶ αἱ σὺν ἡμῖν ἐπαρχαὶ ἕκ τε τῆς Ποντικῆς καὶ Ἀσιανῆς καὶ Θραικικῆς διοικήσεως καὶ τοῦ Ἰλλυρικοῦ καὶ τῶν Ἰταλιῶν. οὐδὲ γὰρ ἐκείνοι τοῖς Κυρίλλου συνθέσθαι δόγμασιν ἀνέξονται, οἵτινες καὶ τῇ ὑμετέρῃ εὐσεβείᾳ βίβλον τοῦ μακαριωτάτου Ἀμβροσίου ἀπέστειλαν ἐναντία τῇ ἀναφυσίῃ ταύτῃ θρησκείᾳ διδάσκουσαν. ἵνα τοίνυν μὴ τι τοιοῦτο γένηται καὶ πλέον ἢ ὑμετέρα εὐσεβεία ἀθυμήσῃ, ἀντιβολουμέν ἰκετεύομεν παρακαλοῦμεν θεσπίσαι μὴ 25 πρότερον τὴν χειροτονίαν γενέσθαι, ἕως ἂν τύπον τὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως λάβῃ, ἥς ἕνεκα καὶ συνήγαγεν ἡμᾶς ἢ φιλόχριστος ὑμῶν κορυφή.

64 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 124 [A<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 17 [A<sup>w</sup>]

Δέησις τῶν αὐτῶν τρίτη σταλεῖσα ὁμοίως ἀπὸ Χαλκηδόνος

30

1 Οὐκ εἰς ταῦτα καταντήσῃ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας προσεδοκῶμεν τὴν κλήσιν. ἐκλήθημεν γὰρ ἐντίμως ὡς ἱερεῖς παρὰ βασιλέως καὶ ἐκλήθημεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τῶν ἁγίων πατέρων πίστεως, δι' ὃ καὶ ὡς βασιλεῖ εὐσεβεῖ ὑπακούσαντες ἤλθομεν καὶ ἐλθόντες οὔτε τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξέστημεν ἀκολουθίας οὔτε τῶν ὑμετέρων κατεφρονήσαμεν θεσπισμάτων, ἀλλὰ διετελέσαμεν ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰς τὴν Ἐφεσίων ἀφικόμεθα, μέχρι τῆς σήμερον τοῖς 35 ὑμετέροις ἐπόμενοι νεύμασιν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, ᾤνησεν κατὰ τὸν παρόντα βίον ἢ εὐταξία, μᾶλλον δὲ καὶ τὰ μέγιστα, ὡς ὀρώμεν, ἔβλαψεν. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ ταύτη χρησάμενοι μέχρι μὲν τοῦ παρόντος ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἐπεχόμενοι διηγάγομεν, νῦν δὲ ἀπελύθημεν ἐπὶ τὰ οἰκεία· οἱ δὲ πάντα συγχέαντες καὶ ταραχῆς τὴν οἰκουμένην ἐμπλήσαντες καὶ τὰς ἐκκλησίας διασπάσαι φιλονεικούντες καὶ τῇ εὐσεβείᾳ προφανῶς πολεμοῦντες 40 ἱερουργοῦσιν, ἐκκλησιάζουσι, τῆς ἀθέσμως ἐπιζομένης χειροτονίας τὸ κύρος ἔχουσιν, ὡς νομίζουσι, στάσεις ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐγείρουσι, τὰ εἰς τὰς χρείας τῶν πενήτων καρποφορούμενα εἰς τοὺς οἰκείους ἀναλίσκουσι στασιώτας. καὶ μὴν οὐκ ἐκείνων μόνον, ἀλλὰ

AΛ<sup>cw</sup>

22 οὔτε A

36 οὐδέ A

καὶ ἡμῶν βασιλεύεις. μέρος γὰρ οὐ μικρὸν τῆς σῆς βασιλείας ἡ Ἀνατολή τυγχάνει, ἐν  
 ἧι αἰεὶ τὰ τῆς ὀρθοδοξίας διέλαμψε, πρὸς δὲ ταύτην καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι καὶ διοικήσεις ἐξ  
 2 ὧν συνηθοίσθημεν. μὴ τοίνυν παρίδηι τὸ ὑμέτερον κράτος τὴν πίστιν διαφθειρομένην,  
 εἰς ἣν καὶ ὑμεῖς ἐβαπτίσθητε καὶ οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, εἰς ἣν ἐπάγη τὰ τῆς ἐκκλησίας  
 θεμέλια, δι' ἣν οἱ τρισμακάριοι μάρτυρες μυρία θανάτων εἶδη μεθ' ἡδονῆς κατεδέξαντο, μεθ'  
 5 ἧς καὶ βαρβάρους ἐνίκησατε καὶ τυράννους κατελύσατε, ἧς καὶ ἐν τῷ νῦν τὴν Ἀφρικὴν  
 καταλαβόντι χρήζετε πολέμῳ. ἔσται γὰρ ὑμῖν ὁ τῶν ὄλων θεὸς σύμμαχος, ἐὰν τῶν  
 εὐσεβῶν δογμάτων αὐτοῦ ὑπερασπίσητε καὶ κωλύσητε ραγῆναι τῆς ἐκκλησίας τὸ σῶμα·  
 ραγήσεται γὰρ, εἰ τὸ ἐπεισαχθὲν τῇ πίστει ὑπὸ Κυρίλλου καὶ κυρωθὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων  
 αἰρετικῶν φρόνημα κρατυνθείη. ταῦτα πολλάκις μὲν ἤδη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐν Ἐφέσῳ 10  
 καὶ ἐνταῦθα διεμαρτυράμεθα καὶ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν ἐδιδάξαμεν, ἀπολογία ἐαυτοῖς ἐπὶ  
 τοῦ θεοῦ τῶν ὄλων πορίζοντες· ἀπαιτεῖ γὰρ καὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν, ὡς αἱ θείαι γραφαὶ αἱ  
 1 Tim. 6, 13 τε προφητικαὶ καὶ ἀποστολικαὶ διδάσκουσι. καὶ γὰρ ὁ μακάριος Παῦλος βοᾷ· δια-  
 μαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωογονοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ τοῦ  
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν 15  
 cf. Ezech. 3, 18. 20 καλὴν ὁμολογίαν, καὶ τῷ Ἰεζεκιὴλ ὁ θεὸς παρεγγυᾷ διαστείλασθαι τοῖς ἐν τῷ λαῷ  
 καὶ ἀπειλὴν τίθησι λέγων· ἐὰν μὴ διαστείλῃ, τὸ αἷμα τῶν ἀπολλυμένων ἐκ χειρὸς σου ζητήσω.  
 τοῦτο τὸ κρίμα δεδιότες, ἀναγκαῖον ὠιήθημεν αὐθις διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος ὡς τὰ Ἀπο-  
 λιναρίου καὶ Ἀρείου καὶ Εὐνομίου διδάσκουσιν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις οἱ ἐκκλησιάζειν σιγχωρη-  
 θέντες καὶ ἀθέσμως καὶ παρὰ τοὺς κανόνας ἱεουργοῦντες καὶ διαφθείρουσι τὰς ψυχὰς τῶν 20  
 εἰσερχομένων, εἴ τις ἄρα καὶ ἀκούειν αὐτῶν ἀνέχεται. διὰ γὰρ τὴν θείαν χάριν τὴν  
 πάντων ἀνθρώπων κηδομένην καὶ πάντας βουλομένην σωθῆναι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὑγι-  
 αίνει καὶ τῶν εὐσεβῶν ὑπεραγωνίζεται δογμάτων, δι' οὓς μάλιστα ἀλγοῦμεν καὶ κεντούμεθα  
 τὴν ψυχὴν, δεδιότες μὴ κατὰ μικρὸν ἢ ἐπισκήψασα νόσος τῶν πλείστων ἐπιλάβηται καὶ  
 κοινὸν γένηται τὸ κακόν. ταῦτα ἡμεῖς τὴν ὑμέτεραν ἀναδιδάσκομεν γαληνότητα καὶ δι- 25  
 δάσκοντες οὐ παυσόμεθα καὶ εὐχόμεθα ἐπινεῦσαι ταῖς ἡμετέραις ἰκεσίαις τὸ ὑμέτερον κράτος  
 καὶ μηδὲν ἔασαι ἐπεισενεχθῆναι τῇ τῶν ἀγίων πατέρων πίστει τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυ-  
 θότων. εἰ δὲ καὶ μετὰ ταύτην ἡμῶν τὴν δέησιν καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ θεοῦ διδασκαλίαν μὴ  
 προσδέξεται ἢ ὑμετέρα εὐσέβεια, ἡμεῖς καὶ τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν τιναζόμεθα καὶ βοη-  
 30 Act. 20, 26 σόμεθα μετὰ τοῦ μακαρίου Παύλου· καθαροὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. οὐ  
 γὰρ ἐπαυσάμεθα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀφ' οὗ εἰς τήνδε τὴν εὐλογημένην παρεγενό-  
 μεθα σύνοδον, καὶ βασιλέα καὶ ἄρχοντας καὶ στρατιώτας καὶ ἱερέας καὶ λαικοὺς διαμαρτυ-  
 ρόμενοι μὴ προέσθαι τὴν παραδοθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τῶν πατέρων εὐσέβειαν.

65 Latinae versiones extant duae, in Collectione Casinensi 114 [A<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 18 [A<sup>w</sup>]

35

Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσῳ

Τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ θεοφιλεῖ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ Ἰωάννης Ἰωάννης Παῦλος Μα-  
 κάριος Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Παραγενόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (εἰς  
 γὰρ τὴν Κωνσταντινούπολιν οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ ἐναντίοι συνεχωρήθημεν εἰσελθεῖν διὰ τὰς  
 στάσεις τῶν καλῶν μοναζόντων), περιηγήθημεν ὅτι πρὸ ὀκτώ ἡμερῶν τοῦ ἐπιστήναι ἡμᾶς 40  
 ἦν δόξαν τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ τὸν κύριον Νεστόριον ἀπὸ τῆς Ἐφέσου ἀπολυθῆναι

A<sup>Acw</sup>

11 αὐτοῖς A<sup>w</sup>

A J<sup>Acw</sup>

36 τῶν αὐτῶν A<sup>Aw</sup> τῶν ἐπτὰ ἀνατολικῶν ἐπισκόπων J

37 θεοφιλή A J

41 ἐφέσω J

δπου βούλεται ἀπελθεῖν, καὶ σφόδρα ἠλγήσαμεν τὴν ψυχὴν, εἴ γε ἀληθές, ὅτι τὰ ἀκρίτως καὶ ἀθέσμως γεγενημένα τέως δοκεῖ κρατεῖν. ἡμᾶς δὲ γινωσκέτω ὑμῶν ἡ ὀσιότης ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνίζεσθαι καὶ μέχρι θανάτου τοῦτον αἰρεῖσθαι τὸν ἀγῶνα· προσδοκῶμεν δὲ σήμερον, τοῦτ' ἐστὶ τῆι ἑνδεκάτῃ τοῦ Γορπιαίου μηνὸς περὰν τὸν εὐσε- d.ii.m.Sept.  
βέστατον βασιλέα ἡμῶν εἰς Ῥουφινιανὰς κάκει τῆς ὑποθέσεως διακούειν. εὐξάσθω τοίνυν 5<sup>a</sup>. 13<sup>i</sup>  
ἡ ὑμετέρα ὀσιότης συμπράξει ἡμῖν τὸν δεσπότην Χριστόν, ἵνα δυνηθῶμεν τῶν ἀγίων πα-  
τέρων κρατῦναι τὴν πίστιν καὶ τὰ ἐπὶ λύμῃ τῆς ἀγίας ἐκκλησίας ἀναφυέντα κεφάλαια  
πρόρριζα ἀνασπάσαι. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ τὴν ὑμετέραν ὀσιότητα καὶ φρονῆσαι καὶ ποιῆσαι  
παρακαλοῦμεν καὶ ἐμμεῖναι τῆι καλῇ ὑμῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως προθυμία. ὅτε  
δὲ ἐγράφη ἡ ἐπιστολή, οὕτω ἦν ἀπαντήσας ὁ κύριος Ἰμέριος· τάχα γὰρ ἀνωμάλῃσθε κατὰ 10  
τὴν ὁδόν. μηδὲν δὲ ὑμῶν τοῦτο τὴν θεοσεβείαν διαταράξει· ἐλπίζομεν γὰρ ὅτι καὶ τὰ  
λυπηρὰ σβεσθήσεται καὶ ἡ ἀλήθεια ἀναλάμψει, τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας προθύμως συνα-  
γωνιζομένης ἡμῖν.

66 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 115 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 19 [Λ<sup>w</sup>]

15

Ἄλλη ἐπιστολή τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς αὐτοὺς

Διὰ τῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας ὀσιότητος γέγονεν ἡμῖν συντυχία πρὸς τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα καὶ τῆς θείας ῥοπῆς τυχόντες περιεγεγόμεθα τέως τῶν τὰ ἐναντία φρονούν-  
των ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὡς πάντα μὲν τὰ ἡμέτερα δεχθῆναι παρὰ τῷ φιλοχριστῷ ἡμῶν βα-  
σιλεῖ, τὰ δὲ ὑπ' ἐκείνων λεχθέντα ἀδεκτα φανῆναι καὶ ἀνακόλουθα. ἄνω γὰρ καὶ κάτω 20  
Κυρίλλου μνημονεύοντες καὶ παρακαλοῦντες αὐτὸν κληθῆναι καὶ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολο-  
γῆσασθαι, μέχρι τοῦ παρόντος οὐκ ἔπεισαν, ἀλλ' ἤκουσαν ὡς χρὴ τὸν περὶ τῆς εὐσεβείας  
κινηθῆναι λόγον καὶ κρατυνθῆναι τὴν πίστιν τῶν μακαρίων πατέρων. διηλέξαμεν δὲ καὶ  
Ἀκάκιον καταθέμενον ἐπὶ ὑπομνημάτων παθητῶν εἶναι τὴν θεότητα, καὶ τοσοῦτον ἐδυσχέ- V 47. 8  
ρανεν ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν βασιλεύς, ὡς τινάξασθαι τὴν πορφυρίδα καὶ εἰς τουπίσω χωρῆσαι 25  
διὰ τὸ τῆς βλασφημίας μέγεθος. εἶδομεν δὲ καὶ ὄλον τὸ κονσιστόριον σφόδρα ἡμᾶς  
ἀποδεξάμενον ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγωνιζομένους. ἔδοξε τοίνυν τῷ εὐσεβεστάτῳ ἡμῶν  
βασιλεῖ ἕκαστον ἐκθέσθαι τὸ οἰκεῖον φρόνημα καὶ προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῆι εὐσεβείᾳ, ἀπε-  
κρινάμεθα δὲ ἡμεῖς ὅτι ἕτερον ἔκθεσιν ἀδύνατον ἡμᾶς ποιῆσαι πλὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ γενο-  
μένης ὑπὸ τῶν μακαριωτάτων πατέρων, καὶ συνήρῃσεν αὐτοῦ τῷ κράτει. πρόκειται 30  
τοίνυν ἐκείνην ἐν ἣ ὑπέγραψεν ὑμῶν ἡ ὀσιότης, προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῆι εὐσεβείᾳ. ὁ δὲ V 96  
λαὸς ἅπας ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς περὰι, δεόμενος γενναίως ὑπὲρ  
τῆς πίστεως ἀγωνίσασθαι, καὶ πολὺν ἔχομεν κάματον ἐπέχειν αὐτοὺς, ἵνα μὴ δόξωμεν πρό-  
φασιν δίδόναι τοῖς ἐναντίοις. ἀπεστείλαμεν δὲ ὑμῶν τῆι θεοσεβείᾳ τὸ ἴσον τῆς ἐκθέ-  
σεως, ἵνα δύο ἀντίγραφα ποιῆσαι καταξιώσητε καὶ τοῖς δύο καθυπογράψητε. 35

67 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 116 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 20 [Λ<sup>w</sup>]

Ἀντίγραφα τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει

1 Τοῖς τὰ πάντα θεοφιλεστάτοις καὶ ἀγιωτάτοις καὶ ὀσιωτάτοις συλλειτουργοῖς Ἰωάννη  
Ἰωάννη Ἰμερίῳ Παύλῳ Μακαρίῳ Ἀπριγγίῳ Θεοδωρήτῳ Ἐλλαδίῳ ἐπισκόποις ἢ ἐν Ἐφέσῳ 40

1/2 adfert Eutherius Tyanensis in Coll. Cas. 205, 6

AJΛ<sup>w</sup>

16 τοὺς om. J

26 ὄλον τὸ κονσιστόριον AJΛ<sup>w</sup> *omnem senatum (et) qui erant in consistorio* Λ<sup>c</sup>

27 ἀγωνιζομένους AJΛ<sup>w</sup> *laboribus desudantes* Λ<sup>c</sup>

35 τοὺς J

καθυπογράψετε J

40 ἘΛ-

λαδίῳ om. Λ<sup>c</sup>

συγκροτηθεῖσα σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μαθόντες τοὺς γενομένους ὑμῖν ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας μετὰ τῆς θείας χάριτος ἐπὶ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἡμῶν, ἔγνωμεν διὰ τῆς πείρας ὡς οὐκ ἐγκαταλέλοιπεν ὁ δεσπότης Χριστὸς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῦ, ὅς γε καὶ ὑμῖν τοῖς ὀρθοδόξοις πρέπουσαν χάριν παρέσχε καὶ τῶν δι' ἐναντίας πολλὴν αἰσχύνην κατέχεε καὶ τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει τῆς ἀγιωτάτης 5 ἐκκλησίας προσθέσθαι παρεσκεύασε. καὶ θαρροῦμεν ὡς καὶ ὑμῶν μετὰ τῆς ἐπιβαλλούσης ἱερεῦσι Χριστοῦ παρρησίας ἀγωνιζομένων καὶ τῆς τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως Ζωῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ σωιζομένης εἰρηνικὸν πέρας ἔξει τὰ τῆς ὑποθέσεως καὶ στηλιτευθήσεται μὲν τὰ τῆς αἰρέσεως, ἀναλάμψει δὲ πάλιν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἢ τῶν ἀγίων πατέρων ὀρθόδοξος πίστις. οὐ παύονται δὲ οἱ δι' ἐναντίας τῇ συνήθει τυραννίδι 10 κεκρημένοι μέχρι τοῦ παρόντος διὰ τὸ μηδεμιᾶς ἀγανακτήσεως πειραθῆναι· πανταχοῦ γὰρ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὰς ἀθεμίτους καθαιρέσεις διαπεμπόμενοι ταρασσουσι καὶ τοὺς κλήρους 2 καὶ τοὺς λαοὺς. ὑπεγράψαμεν δὲ εἰς τὰ δύο ἰσότυπα τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ὀσιότητος ἀποσταλέντα, ὑπὲρ ὧν παρακαλοῦμεν μέχρις αἵματος ἀντικαταστήναι ὑμᾶς, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνιζομένους πρὸς τὴν ἀναφθεῖσαν ἀσέβειαν, εἰδότας ὡς σύμφωνοι τῆς ὑμετέρας 15 ὀσιότητος ὄντες ἔτοιμοι ἐσμέν πρότερον τὰς ψυχὰς ἀποθέσθαι ἢ δέξασθαι τι τῶν αἰρετικῶν 3 κεφαλαίων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἡδίκημένον πρόσωπον γνόντες, εἰς πᾶσαν ἀφασίαν κατέστημεν· οἱ γὰρ καθελόντες αὐτὸν ἐν αὐτοῖς τοῖς αἰρετικοῖς ὑπομνήμασι τὰ κεφάλαια τὰ αἰρετικά, ὡς ἴστε, συνῆψαν τῇ τῶν πατέρων πίστει, καὶ ταύτη δείξαντες αὐτοὺς αἰρετικούς καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἄλλοτρίους. πῶς οὖν ἐνδέχεται, 20 παρακαλῶ, ἀμφοτέρα ταῦτα συνελθεῖν ὄντα ἐναντία, τὴν τε καθαιρέσιν τὰ τε κεφάλαια; εἰ γὰρ ἀξιοπίστοι εἰσι καθελόντες, ἀξιοπίστοι ἔσονται καὶ ἐν οἷς ἐξέθεντο αἰρετικοῖς κεφαλαίοις· εἰ δὲ τὰ κεφάλαια ἐλέγχει αὐτοὺς αἰρετικούς, αἰρετικῶν πάντως καὶ ἡ καθαιρέσις. 68 4 ταῦτα δὲ προσεφωνήσαμεν καὶ πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα, ἀποστείλαντες τῇ ὑμετέρῃ ὀσιότητι, ἵνα τὸ δοκοῦν διαπράξῃσθε. ἀγωνιῶμεν γὰρ ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας 25 αὐτῆς, μὴ τῆς καθαιρέσεως τῆς ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν γεγενημένης κρατούσης ἰσχύιν τινα ἔχη καὶ τὰ αἰρετικά κεφάλαια καὶ τὰ ἄλλα τὰ παρ' ἐκείνων κατὰ πολλῶν ἱερέων γεγενημένα· ἅπερ ἅπαντα μαθοῦσαν ὑμῶν τὴν ὀσιότητα θαρροῦμεν ἐκεῖνα ποιήσιν ἃ καὶ πάντα τὰ γενόμενα κατὰ πάντων ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν ἀκυρώσει, εἴτε καθαιρέσιν εἴτε ἀκοινωνησίαν, διὰ τε συνοδικοῦ γράμματος καὶ βασιλικοῦ θεσπίσματος. οὐκ ἀγνοεῖ γὰρ ὑμῶν ἡ θεο- 30 σέβεια ὡς ἔχομεν τινὰς τῶν ἐπισκόπων μεθ' ἡμῶν μεμονωμένους ἐν ταῖς ἐαυτῶν ἐπαρχίαις. ἀπεστείλαμεν δὲ τῇ ὑμετέρῃ ὀσιότητι καὶ τὴν πρόσφατον γενομένην ἐρμηνείαν ὑπὸ τοῦ V 148 Ἀλεξανδρέως τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων, ἀκριβέστερον καὶ δι' αὐτῆς δείξαντος τὴν ἐαυτοῦ ἀσέβειαν. καθὼς δὲ παρεκαλέσαμεν ὑμῶν τὴν ὀσιότητα, καταζιώσατε φροντίσαι ταχέως ἡμᾶς ἀπολυθῆναι, μάλιστα τοῦ χειμῶνος ἐπικειμένου. 35

68 Latinae versiones extant duae, altera in Collectione Casinensi 117 [A<sup>c</sup>], altera in Collectione Winteriana 21 [A<sup>w</sup>]

Ἀναφορὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα

1 Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις βασιλεῦσι Θεοδοσίῳ καὶ Οὐαλεντινιανῶι αὐγού- 66 στοις παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσης. Διδαχθέντες ἐκ γραμμάτων τῶν ἀγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων συλλειτουργῶν ἡμῶν τῶν ὑπὲρ ὅλης τῆς συνόδου

A J A<sup>w</sup>

6 προθέσθαι J

8 τοῦ om. J

11 παρόντος A A<sup>w</sup> παλατίου J

31 ἐν — ἐπαρχίαις

A J A<sup>w</sup> ex propriis mansionibus A<sup>c</sup>

35 secuntur subscriptiones in A<sup>c</sup>

40/41 τῶν γραμμάτων

τῶν J

καταλαβόντων τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν στρατόπεδον τὴν τε μετ' εὐμενείας γενομένην εἴσοδον αὐ-  
 τῶν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ζῆλον τοῦ ὑμετέρου κράτους,  
 ἤσθημεν ὡς τοῖς προειρημένοις παρόντες καὶ τὸ γαληνὸν τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας πρόσωπον  
 ἅμα αὐτοῖς ἐποπτεύοντες. ἔγνωμεν γὰρ πῶς τὰ μὲν παρὰ τῶν ἐναντίων ἄδεκτα γέγονε  
 τῇ ὑμετέραι δικαιοκρίσει, ἡ δὲ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν κατὰ Νίκαιαν πίστις, ὑπὲρ ἧς καὶ 5  
 οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἀποδοχῆς ἠξιώθη, καὶ πιστεύ-  
 ομεν οὕτω τοῦ θεοῦ ἐξηρητημένης ὑμῶν τῆς εὐσεβείας μηδαμῶς παρασαλευθήσεσθαι παρὰ  
 τῶν ἐπιχειρησάντων τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, δι' ἧς ἄνωθεν ἐκ προγόνων βασιλεύει τε τὸ  
 ὑμέτερον κράτος καὶ πᾶν τὸ ἀλλόφυλον ὑποχείριον ἔχει, καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς εὐχαριστηρίου  
 φωνὰς καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ἐκτενεῖς δεήσεις εἰωθότως ἀνεπέμψαμεν μετὰ 10  
 2 πολλῆς τῆς περιχαρείας τῷ δεσπότῃ Χριστῷ. ἐπειδὴ δὲ πολλή τις ἐστὶν ἐπὶ τοῦ εὐσε-  
 βοῦς ὑμῶν κράτους παρρησία τοῖς ἱερεῦσι, θαρροῦμεν καὶ τὰ εἰς ἀθυμίαν ἡμᾶς ἐμβάλλοντα  
 καὶ ἀγωνίαν διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ τούτων αἰτῆσαι τὴν ἴασιν· ὅθεν δεόμεθα καὶ  
 προκυλινδούμεθα τῶν ὑμετέρων ἰχνῶν μετὰ μακροθυμίας προσπίπτοντας ἡμᾶς τῇ ὑμετέραι  
 εὐσεβείᾳ δέξασθαι, δίκαια αἰτοῦντας περὶ τοῦ ἠδίκημένου προσώπου παρὰ τῶν τὰ αἰρετικὰ 15  
 κεφάλαια Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως δεδεγμένων καὶ εἰς αὐτὸ τὸ θεῖον ἠσεβηκότων. οἱ  
 γὰρ ἐπεισαγαγόντες τὰ αἰρετικὰ κεφάλαια καὶ θολώσαντες τὴν τῶν ἀγίων πατέρων πίστιν  
 τό γε αὐτῶν μέρος ἐν αὐτοῖς τοῖς ὑπομνήμασι καὶ τὴν ἀθέμιτον καθαίρειν πεποιήκασι,  
 καὶ πιστεύομεν μὴ φανήσεσθαι τῇ ἀπροσκλινεῖ ὑμῶν καὶ ὀρθῇ κρίσει δίκαιον ἐκείνων  
 στήναι τὴν κατάκρισιν, οὐς κατακρίνεσθαι χρή σαφῶς ἐληλεγμένους αἰρετικούς. τὰ δὲ 20  
 κατὰ μέρος παρακολουθήσαντα παρ' ἐκείνων καὶ κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καὶ κατὰ  
 τῶν εὐσεβεστάτων ὑμῶν γραμμάτων ἤδη παρὰ πολλῶν μεμάθηκε τὸ ὑμέτερον κράτος, τοῦ  
 παρ' αὐτῶν ἠδίκημένου ἐν μηδενὶ μήτε τοῖς ὑμετέροις θεσπίσμασιν ἀντιπесόντος καὶ τὴν  
 ἐκκλησιαστικὴν πίστιν ὀρθοδόξως κηρύττοντος. εἰ γὰρ καὶ μυριάκις φεύγων τὰς ταραχὰς  
 αὐτὸς ἰδιάζειν βούλεται, δέος μὴ τι τῇ πίστει γένηται βλάβος τῷ τὴν ἄθεςμον ἐκείνην 25  
 καθαίρειν παρὰ τῶν τὰ αἰρετικὰ κεφάλαια ἐπεισαγαγόντων γεγενῆσθαι.

69 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 119 [A<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 22 [Λ<sup>w</sup>]

Ἐπιστολὴ Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως γραφεῖσα  
 ἀπὸ Χαλκηδόνας

30

1 Οὐ κατελίπομεν εἶδος, οὐκ ἐπιεικείας, οὐ τραχύτητος, οὐ παρακλήσεως, οὐ καταβολήσεως,  
 ὡς οὐκ ἐχρησάμεθα ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τοῦ λαμπροῦ κονισιστορίου διαμαρ-  
 τυρόμενοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ  
 τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἐν δικαιοσύνῃ τὴν οἰκουμένην καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Act. 17. 31  
 αὐτοῦ ἀγγέλων μὴ παροφθῆναι διαφθειρομένην τὴν πίστιν ὑπὸ τῶν τὰ αἰρετικὰ κεφάλαια 35  
 δεξαμένων καὶ τούτοις καθυπογράψαι τετολημηκότων, ἀλλὰ κελεῦσαι μόνον τὴν ἐν Νικαίᾳ  
 ἐκτεθῆναι καὶ ἐκβληθῆναι τὴν ἐπεισαχθεῖσαν αἴρεσιν ἐπὶ λύμῃ καὶ διαφθορᾷ τῆς εὐσεβείας.  
 καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας οὐδὲν ἀνύσαι ἠδυνήθημεν, τῆιδε κάκεισε τῶν ἀκροατῶν περι-  
 2 φερομένων καὶ νῦν μὲν ἐπαινούντων τὰ ἡμέτερα, νῦν δὲ μεταπειθομένων. ἀλλ' ὅμως  
 οὐδὲν ἡμᾶς τούτων μετέπεισε τῆς προκειμένης ἐνστάσεως ἐκστῆναι, ἀλλ' ἐχόμεθα τούτου, 40  
 σὺν θεῷ δὲ εἰρήσθω· πεπείκαμεν γὰρ μεθ' ὄρκου τὸν εὐσεβεστάτον ἡμῶν βασιλέα ὡς  
 ἀδύνατον Κύριλλον καὶ Μέμονον δι' ἡμῶν ἀποκαταστῆναι καὶ ὡς ἀμήχανον ἡμᾶς κοινω-

A J Λ<sup>w</sup>

4 παρὰ om. Λ<sup>c</sup>  
 scriptiōnes Λ<sup>c</sup>

παρακολουθήσοντα Λ<sup>w</sup>

23 μή δέ A J

26 in fine add. et sub-



νῆσαι τοῖς ἄλλοις, μὴ ἐκβαλοῦσι πρότερον τὰ αἰρετικὰ κεφάλαια. ἡμεῖς μὲν οὖν τοῦτον  
 Phil. 2, 21 ἔχομεν τὸν σκοπὸν ἵσχυρὰ δὲ ἐστὶ τοῖς τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐχὶ δὲ τὰ Χριστοῦ  
 Ἰησοῦ, ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς καὶ παρὰ γνῶμην ἡμετέραν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμῖν τούτου μέλει  
 ὁ γὰρ θεὸς τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν ἀπαιτεῖ καὶ τὴν δύναμιν ἐξετάζει καὶ τῶν παρὰ γνῶμην  
 3 γινομένων οὐκ εἰσπράττεται δίκας. περὶ δὲ τοῦ φίλου Ἰστω σου ἡ ἀγιότης ὡς εἶ ποτε αὐτοῦ 5  
 μνήμην ἐποιησάμεθα ἢ ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἢ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κονισιστορίου,  
 καθοσιώσεως ἐκρίθημεν ἡμετέραν ἐστὶ τῶν ἔσω πρὸς αὐτὸν ἡ ἀπέχθεια. καὶ τὸ πάντων  
 χαλεπώτατον ὅτι αὐτὸς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς πάντων μάλιστα ἀποστρέφεται τὸ ὄνομα,  
 φανερώς ἡμῖν λέγων ὅτι περὶ τούτου μηδεὶς μοι μηδὲν λεγέτω τύπον γὰρ ἅπαξ τὰ κατ'  
 αὐτὸν ἔλαβεν. ἀλλ' ὅμως εἰ ἐνταῦθα ἐσμέν, οὐ παυσόμεθα πάσῃ δυνάμει καὶ τούτου 10  
 4 τοῦ μέρους φροντίζοντες, εἰδότες τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀθέων ἀδικίαν. σπου-  
 δάζομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἀπαλλαγῆναι ἐντεῦθεν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀπαλλάξαι θεοσέβειαν οὐδὲν  
 γὰρ ἐστὶν ἐλπίσαι χρηστὸν ἐντεῦθεν τῷ πάντας πληροφορηθῆναι τῷ χρυσῷ καὶ φιλονεικεῖν  
 αὐτοὺς τοὺς κριτὰς μίαν εἶναι φύσιν θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος. ὁ δὲ λαὸς ἅπας σὺν θεῷ  
 15 ὑγιαίνει καὶ ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς ἐξέρχεται, ἡρξάμεθα δὲ αὐτοῖς καὶ διαλέγεσθαι καὶ ἐπετελέσα-  
 μεν συνάξεις μεγίστας καὶ τέταρτον αὐτοῖς διελέχθη ἐν εὐχαίς τῆς σῆς θεοσεβείας περὶ τῆς πίστεως  
 καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς ἡκουσάν ἡδονῆς, ὡς μέχρις ὥρας ἐβδόμης μὴ ἀποστῆναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι  
 τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος. ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ μεγίστῃ οὔσῃ καὶ τέσσαρας ἐχούσῃ στοᾶς  
 5 πλήθος ἠθροίσθη καὶ ἡμεῖς ἄνωθεν ἐκ τῶν διστέγων τὰς διαλέξεις ἐποιησάμεθα. ὁ δὲ  
 κλῆρος ἅπας μετὰ τῶν καλῶν μοναζόντων σφόδρα ἡμῖν πολεμεῖ, ὡς καὶ γενέσθαι μίαν 20  
 συμβολήν, ἡνίκα ἀπὸ Ῥουφινιανῶν μετὰ τὴν συντυχίαν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐπανή-  
 ειμεν, καὶ πολλοὺς τραυματισθῆναι καὶ τῶν μεθ' ἡμῶν λαϊκῶν καὶ τῶν ψευδομοναζόντων.  
 ἔγνω δὲ ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ὡς πλήθος ἀθροίζεται πρὸς ἡμᾶς, καὶ μόνοις ἡμῖν  
 συντυχῶν ἔφη Ἐγὼν ὅτι παρασυνάγετε. εἶπον δὲ αὐτῷ Ἐπειδὴ ἔδωκας παρρη-  
 σίαν, μετὰ συγγνώμης ἄκουσον. δίκαιον τοὺς μὲν αἰρετικούς καὶ ἀκοινωνήτους ἐκκλησιάζειν, 25  
 ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνιζομένους καὶ διὰ τοῦτο ἐκείνους ἀκοινωνήτους  
 πεπονηκότας μὴ εἰσιέναι εἰς ἐκκλησίαν; ὁ δὲ ἔφη Κάγω τί ποιήσω; ἀπεκρινάμην  
 τοίνυν αὐτῷ Ὁ ἐποίησεν ὁ μάγιστρός σου κόμης ὦν λαργιτιόνων ἐν Ἐφέσῳ. εὐρῶν  
 γὰρ ἐκείνους μὲν συναγομένους, ἡμᾶς δὲ μὴ συναγομένους, ἐπέσχετο αὐτοὺς λέγων ὡς  
 ἐὰν μὴ εἰρηνεύσητε, οὐ μὴ συγχωρήσω ἐνὶ μέρει συναχθῆναι. καὶ ἐχρῆν καὶ τὴν σὴν 30  
 εὐσέβειαν προστάξαι ἐνταῦθα τῷ ἐπισκόπῳ μὴ συγχωρῆσαι μήτε ἐκείνοις μήτε ἡμῖν  
 συναχθῆναι, ἕως ἂν συμβῶμεν, ἵνα ἡ δικαία σου ψῆφος γνώριμος ἅπασιν γένηται. πρὸς  
 ταῦτα ἔφη ὅτι ἐγὼ προστάσσειν ἐπισκόπῳ οὐ δύναμαι. ἀπεκρινάμην τοίνυν ἐγὼ Οὐκοῦν  
 μηδὲ ἡμῖν ἐπιτάξεις, καὶ λαμβάνομεν ἐκκλησίαν καὶ συναγόμεθα καὶ γινώσεται σου ἡ εὐσέ-  
 βεια ὡς πολλῶν πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν. πρὸς δὲ τούτοις εἶπαμεν 35  
 αὐτῷ ὅτι ἡ ἡμετέρα σύναξις οὔτε ἀνάγνωσιν ἔσχε τῶν ἀγίων γραφῶν οὔτε προσφορὰν,  
 μόνως δὲ λιτὰς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ὑμετέρου κράτους καὶ τὰς περὶ τῆς εὐσεβείας  
 διαλέξεις. ἀπεδέξατο οὖν καὶ τέως οὐκ ἐκώλυσε τοῦτο γίνεσθαι. αὔξονται οὖν αἱ  
 συνάξεις, τοῦ πλήθους περὶ τῶν πρὸς ἡμᾶς καὶ μεθ' ἡδονῆς ἀπάσης τῆς διδασκαλίας  
 ἀκούοντος. εὐξάσθω τοίνυν ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια τέλος λαβεῖν τὴν ὑπόθεσιν τῷ θεῷ 40  
 ἀρέσκον ἡμεῖς γὰρ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν κινδύνῳ ἐσμέν, καὶ τὰς ἐφόδους τῶν μονα-  
 ζόντων καὶ τῶν κληρικῶν ὑφορώμενοι καὶ τῶν κρατούντων τὴν εὐκολίαν ὀρώμενοι.

AJΛ<sup>α</sup>

3 οὐδέ AJ, corr J

μέλλει J

25/26 ἐκκλησιάζειν — ἀκοινωνήτους om. J

70 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 120 [L<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 23 [L<sup>w</sup>]

Ἐπιστολή τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σταλέντων Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσει

1 Κυρίοις τιμητάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις τοῖς ἐν Ἐφέσει διάγουσιν Ἰωάννης 5  
Ἰωάννης Ἰμέριος Παῦλος Μακάριος Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος. Πέμπτης εἰσόδου τετυχηκότες καὶ πολλὰ περὶ τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων ζυγομαχήσαντες καὶ ὁμωμοκότες πολλάκις τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ὡς ἀδύνατον ἡμᾶς κοινωνῆσαι τοῖς τὰ ἐναντία φρονούσι, μὴ ἐκβαλλομένων τῶν κεφαλαίων, καὶ ὅτι οὐδ' ἂν ἐκβάλῃ Κύριλλος τὰ κεφάλαια, δεχθήσεται παρ' ἡμῶν διὰ τὸ αἰρεσιάρχην αὐτὸν τῆς ἀσεβοῦς ταύτης αἵρέσεως γενέσθαι, οὐδὲν τέως 10 ἠνύσαμεν τῷ καὶ τοὺς ἐναντίους ἐνίστασθαι καὶ τοὺς ἀκούοντας μὴ ἐπιπλήττειν τοῖς ἀναιδῶς ἀντιπίπτουσι μηδὲ ἀναγκάζειν αὐτοὺς εἰς ἐξέτασιν ἔλθειν καὶ διάλεξιν. φεύγουσι γὰρ ἐκεῖνοι παντελῶς τὴν περὶ τῶν κεφαλαίων βάσανον καὶ οὐδ' ὅλως διαλεχθῆναι περὶ τούτων ἀνέχονται, ἡμεῖς δὲ διὰ τὰς ὑμετέρας εὐχὰς μέχρι θανάτου ἔτοιμοι ἐσμέν ἐνστήναι καὶ μήτε Κύριλλον δέξασθαι μήτε τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα κεφάλαια μήτε τούτοις κοινωνῆσαι, 15 πρὶν ἢ ἐκβληθεῖν τὰ κακῶς ἐπεισαχθέντα τῇ πίστει. παρακαλοῦμεν τοῖνυν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην τὰ αὐτὰ ἡμῖν φρονεῖν καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιδείκνυσθαι τόνον ὑπὲρ γὰρ τῆς εὐσεβείας ἐστὶν ἡμῖν ὁ ἀγών, ἣν μόνην ἔχομεν ἐλπίδα καὶ δι' ἣν προσδοκῶμεν τῆς 2 τοῦ σωτήρος ἡμῶν ἀπολαύσεσθαι εὐμενείας ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ. περὶ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νεστορίου ἴστω ὑμῶν ἢ θεοσέβεια ὡς σπουδὴ ἡμῖν 20 ἐγένετο παρεμβaleῖν τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ τέως οὐκ ἰσχύσαμεν τῷ πάντας καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὄνομα ἀπεχθῶς διακεῖσθαι, σπουδάζομεν δὲ ὅμως καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰ ἐπιλαβώμεθα καιροῦ καὶ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐμενείας, καὶ τοῦτο ποιῆσαι, τοῦ θεοῦ δηλονότι 3 συνεργούντος ἡμῶν τῷ σκοπῷ. ἵνα δὲ μηδὲ τοῦτο ἀγνοήσῃ ὑμῶν ἢ ὀσιότης, γινώσκετε ὡς θεασάμενοι τοὺς Κυριλλιανοὺς τυραννίδι καὶ ἀπάτῃ καὶ κολακείαι καὶ δώροις πάντας 25 ὡς ἔπος εἶπεν ἀπατήσαντας, πολλάκις τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα παρεκαλέσαμεν καὶ τοὺς μεγαλοπρεπεστάτους ἄρχοντας ὥστε καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τὴν Ἀνατολὴν ἀπολυθῆναι καὶ τὴν ὑμετέραν θεοσέβειαν ἐπὶ τὰ οἰκεία, ἐννοοῦντες τοῦτο ὅτι μάτην παραβραδύνομεν οὐδὲν περὶ τῶν προκειμένων ἀνύοντες διὰ τὸ Κύριλλον παντάπασι φεύγειν τὴν πρὸς ἡμᾶς διάλεξιν, εἰδὸτα τὸ φανερόν τῶν ἐλέγχων τῶν βλασφημιῶν ὧν ἐν τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις αὐτοῦ 30 ἐξέθετο. ἔδοξε δὲ τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ἕκαστον ἡμῶν ep. 97 ἐπὶ τὰ ἴδια ἐπανελεῖν ἐπὶ τῷ καὶ τὸν Αἰγύπτιον καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφέσιον ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν μείναι ὅτι οὕτω γὰρ ἠδυνήθη ὁ Αἰγύπτιος πάντας τυφλῶσαι διὰ τῶν δώρων αὐτοῦ, ὡς αὐτὸν μὲν μυρία δράσαντα κακὰ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπανελεῖν, τὸν δὲ γε ἀναίτιον ἄνδρα ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ ἀπολυθῆναι. 35

Πάσαν τὴν σὺν ὑμῖν ἀδελφότητα ἡμεῖς τε καὶ οἱ σὺν ἡμῖν πλείστα προσαγορεύομεν.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Ἀνατολῆς ἐρρώσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, κύριοι θεοφιλέστατοι καὶ ὀσιώτατοι. ὑπέγραψαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως.

6 cf. quae ex Theodoretī ep. 112 ad 62 enotauī Cas. 205, 6

9/10 adfert Eutherius Tyanensis in Coll.

A J L<sup>w</sup>

9 ἐκβάλλῃ J δεχθῆναι J 17 πόνον L<sup>w</sup>  
λοπρεπέστατον ἄρχοντα L<sup>c</sup> 36—39 om. L<sup>c</sup>

19 ἀπολαύσασθαι J 26/27 τὸν μεγα-

71 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 125 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 25 [Λ<sup>w</sup>]

Μέρος ὁμιλίας Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου λεχθείσης ἐν Χαλκηδόνι ἐν τῷ μέλλειν αὐτοὺς ἐκδημῆν

Χριστὸς ἡμῖν ἠγείσθω τοῦ λόγου, δι' ὃν αὐτοὶ τε οἱ λόγοι καὶ ἡμεῖς οἱ τῶν θείων  
 Luc. 2, 34 αὐτοῦ λογίων διάκονοι· Χριστὸς ὁ κείμενος εἰς πτώσιν πολλῶν καὶ ἀνάστασιν  
 καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον πάλαι μὲν τῷ σαρκικῷ Ἰσραήλ, νυνὶ δὲ καὶ τῷ  
 1 Petr. 1, 8. 6 πνευματικῷ· Χριστὸς ὁ τοῖς μὲν ἀπίστοις λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκαν-  
 Ies. 28, 16 δάλου, μὴ καταισχύνων δὲ τοὺς πιστεύοντας· Χριστὸς ὁ πολυτελὴς λίθος, ὁ θεμέλιος κατὰ  
 1 Petr. 2, 7 τὴν Ἑσαίου φωνὴν· Χριστὸς, ὁ λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, καὶ 10  
 Dan. 2, 34. 35 γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· Χριστὸς ὁ τῆς ἐκκλησίας θεμέλιος· Χριστὸς ὁ λίθος  
 ὁ τμηθεὶς ἄνευ χειρῶν καὶ γενόμενος εἰς ὄρος μέγα καὶ καλύψας τὴν οἰκουμένην κατὰ τὴν  
 τοῦ Δανιὴλ προφητείαν· Χριστὸς, ὑπὲρ οὗ καὶ μεθ' οὗ καὶ δι' ὃν πολεμούμεθα καὶ δι' ὃν  
 τῆς βασιλίδος κεκωλύμεθα πόλεως, ἀλλὰ τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας οὐκ ἐστερήμεθα,  
 ἀλλὰ πόλιν ἔχομεν τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεὸς κατὰ 15  
 Hebr. 12, 22 τὴν τοῦ Παύλου φωνὴν· Χριστὸς, δι' ὃν τῶν φοβερῶν τῆς Προποντίδος κατατολμάτε κυ-  
 μάτων, ἵνα τῆς ἡμετέρας φωνῆς εἰσακούσητε, ἵνδαλμα νομίζοντες εἶναι τῆς τοῦ ὑμετέρου  
 ποιμένος φωνῆς. ἐφίεσθε γὰρ ἀκοῦσαι τῶν τερπνῶν τοῦ ποιμένος ὑμῶν συριγμάτων,  
 ποιμένος ὃν οἱ συμποιμένες καλάμοις κατέσφαζαν, ὡς νομίζουσι· πρὸς οὓς ὁ θεὸς διὰ τοῦ  
 Jerem. 12, 10 προφήτου βοᾷ τὸ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν 20  
 τὴν μερίδα μου· ἔθεντο τὴν μερίδα μου τὴν ἐπιθυμητὴν εἰς ἔρημον ἄβατον.  
 Os. 4, 7 λεγέτω περὶ αὐτῶν καὶ δι' ἑτέρου προφήτου· κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν, οὕτως ἡμαρτόν  
 μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. λεγέτω καὶ δι' ἑτέρου πάλιν προ-  
 Ies. 30, 1 φήτου· οὐαὶ τέκνα ἀποστάται· ἐποιήσατε βουλήν, καὶ οὐ δι' ἐμοῦ· καὶ συν-  
 θήκας, καὶ οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἀμαρτίας ἐφ' ἀμαρτίας. 25  
 Ies. 31, 6 ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλήν βουλευσάμενοι καὶ ἄνομον. λεγέτω  
 Ies. 59, 3-5 πρὸς αὐτοὺς [καὶ] Ἑσαίας· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι καὶ οἱ  
 δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἀμαρτίαις· ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἐλάλησεν ἄνομίαν καὶ τὸ  
 στόμα ὑμῶν ἀδικίαν μελετᾷ· οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, ὅτι κύουσι πόνον καὶ  
 τίκτουσιν ἄνομίαν. ὡιὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἰστὸν ἀράχνης ὑφαίνουσιν. 30  
 ὁράτε κατηγορίαν κακίας καὶ τοῦ σαθροῦ τῆς κακίας τὸν ἔλεγχον, ὡιὰ ἀσπίδων καὶ  
 ἰστὸν ἀράχνης, τὸ μὲν κῆμα τῆς κακίας, τὸ δὲ διάταγμα τῆς ἀσθενείας. ὡιὰ ἀσπί-  
 δων τῆς κακίας τὸ εἶδος, ἰστὸς ἀράχνης τῆς ἀσθενείας ὁ ἔλεγχος. καὶ ὁ μέλλων τῶν  
 ψιῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον εὐρεν. εἶδες κακίαν ἀσθενούσαν; εἶδες  
 τὸν ἀδικούμενον μὴ ἀδικούμενον; εἶδες τὸν πολεμούμενον στεφανούμενον; καὶ ὁ μέλλων 35  
 τῶν ψιῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὖριον ἠῦρεν, οὖριον δὲ τί ἐστίν; ἄγονον,  
 ἀντὶ τοῦ ἀτέλεστον. Ἑσαία, κήρυξον ἡμῖν καὶ τῆς κακίας τὸ εἶδος \* \* καὶ ἐν αὐ-  
 τῷ βασιλίσκος. τὸ γὰρ θαυμαστὸν ὅτι καὶ βασιλίσκος ἐν αὐτῷ καὶ οὖριον· βασι-  
 λίσκος δὲ τὴν κακίαν σημαίνει. ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο τὸ θηρίον πικρότατόν ἐστι πάντων

5. 16—21 adferuntur in Concilii quinti collatione V [L V 506 = M VIII 293]

ΛΛ<sup>w</sup>

27 Ἑσαίας Λ<sup>c</sup> καὶ ἥσαίας ΛΛ<sup>w</sup> 32/33 διάταγμα -- ἀράχνης om. Λ<sup>c</sup> nullo sensu damno  
 33 post ἔλεγχος add. *addit ergo dicens* Λ<sup>c</sup> 35 post μέλλων add. φησί Λ<sup>c</sup> 37 lacunam signauit;  
 ἡμαρ excidebant, apparet ex Λ<sup>c</sup>, ubi inter εἶδος et καὶ ἐν αὐτῷ habentur *sic enim quod mirum est, sic*  
*dicens* 38 post οὖριον add. *hoc est sterile* Λ<sup>w</sup> 38/39 βασιλίσκον Λ

τῶν ἔρπετῶν, τούτῳ ἀπεικάζει τῆς κακίας τὸ γέννημα. οὐριον δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς κακίας. εἶτα ἡ ἀπόφασις· ὁ ἴστος αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον Ies. 59, 6 οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν. διὰ τί; ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. εἶπε τὸ εἶδος τῆς ἀνομίας· οἱ πόδες αὐτῶν εἰς Ies. 59, 7. 8 κακίαν τρέχουσιν. ἐπὶ τῷ τί ποιῆσαι; καὶ ταχινοὶ εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. 5 τί πρὸς τούτοις; σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἅς διοδεύουσι, καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ οἶδασιν. ἀληθῶς θρήνων ἄξια ταῦτα, τὸ ἱερέας καθ' ἱερέων τοιαῦτα λέγειν· λέγομεν δὲ οὐκ ἐκείνων τοσοῦτον κατηγοροῦντες ὅσον ὑμῶν προνοοῦμενοι.

Καὶ μεθ' ἕτερα· Ἀληθῶς ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ 10 Ier. 2, 12 πλεῖον ἢ γῆ, λέγει κύριος, ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου. ἐμέ, φησίν, ἐγκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, καὶ ὠρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν. λεγέτω πρὸς αὐτοὺς ὁ θεὸς διὰ Ἱερεμίου τοῦ προφήτου· διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε [καὶ εἰς Ier. 2, 10. 11 Κηδὰρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα, εἰ γέγονε τοιαῦτα. ποῖα τοιαῦτα; 15 εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοῦς αὐτῶν. διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ]. οὐ θέλετε, φησί, τῶν ἐμῶν ἀνέχεσθαι ῥημάτων, οὐκ ἀνέχεσθε τῶν προφητῶν, οὐ δέχεσθε τὸν νόμον, οὐ πιστεύετε ταῖς θείαις γραφαῖς; λάβετε Ἑλλήνων παῖδας διδασκάλους, πορεύεσθε εἰς τὰ ἔθνη καὶ μάθετε πῶς τιμῶνται παρ' αὐτῶν οἱ νομιζόμενοι θεοί, καὶ ταῦτα μὴ ὄντες θεοί. διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε 20 καὶ νοήσατε σφόδρα εἰ γέγονε τοιαῦτα. ποῖα τοιαῦτα; εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοῦς αὐτῶν. ποίους τούτους; καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσὶ θεοί. καὶ τίνας ἕνεκα ταῦτα λέγεις; ὁ δὲ λαὸς μου ἠλλάξατο τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσεται. ταῦτα καὶ περὶ τούτων ἀρμόττει λέγεσθαι. Ἑλλήνων παῖδες ξύλα καὶ λίθους τιμῶντες ἀθάνατα ταῦτα προσαγορεύουσι, σὺ δὲ ἐκείνοις διαγορεύων ἐκεῖνα μὴ προσκυεῖν, 25 ἀλλὰ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, τὸν στήσαντα <τὰ> ὄρη σταθμῶι καὶ τὰς νάπας Ies. 40, 12 ζυγῶι, τὸν μετρήσαντα τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῆι καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί, τὸν στήσαντα τὸν οὐρανὸν ὡς εἰ καμάραν, τὸν κατέχοντα τὸν γύρον Ies. 40, 22 πάσης τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ ὡς εἰ ἀκρίδας, τὸν ταῦτα πάντα λόγῳ πεποιηκότα καὶ ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῆι παραστήσαντα τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα καὶ δεδωκότα τοῖς 30 μὴ οὔσι τὸ εἶναι βουλήματι μόνῳ, ὡσπερ ἐπιλαθόμενος τούτων ἀπάντων, πάθεσὶ τε ὑποβάλλεις καὶ ὡς παθητὸν θεὸν προσκυεῖσθαι νομοθετεῖς; καὶ Ἑλλήνων μὲν, ὡς προείρηται, παῖδες ἀπληστίαν νοσοῦντες καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπαθῆ καλοῦσι καὶ τὸν ἴλιον ἀπαθῆ προσαγορεύουσι καὶ τοὺς ἀστέρας ἀθανάτους νομοθετοῦσι καὶ τὴν γῆν, ἣν πατοῦσι, θεοποιούσιν· ἡμεῖς δὲ τὸν ἀόρατον, τὸν ἀγέννητον, τὸν ἀκατάληπτον, τὸν ἀπερινόητον παθητὸν εἶναι 35 πιστεύσομεν; μὴ γένοιτο, σῶτερ ἡμέτερε καὶ εὐεργέτα· μὴ οὕτως ἀποστάται εἴημεν τῆς σῆς προσκυνήσεως· μὴ οὕτως ἀγνοήσαιμεν τὴν σὴν φύσιν· μὴ οὕτως ἀγνωμονήσαιμεν περὶ τὰς σὰς δωρεὰς μηδὲ ὑπολάβωμεν παθητὸν τὸν ἡμέτερον ἐλευθερωτὴν, τὸν ἡμᾶς ἐκ παθῶν εἰς ἀπάθειαν μεταγαγόντα, τὸν τοῖς παθητοῖς τὸ ἀπαθὲς χαρισάμενον. ταύτην καὶ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν τὴν πρεσβείαν προσφέρομεν τῷ θεῷ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς 40 αἰῶνας. ἀμήν.

ALCw

2 post κακίας add. *infirmam enim est malitia* Aw 6 σύντριμμα A 14—16 καὶ εἰς Κηδὰρ —  
Χεττιεῖμ om. Ac 20 ἀποστείλετε A 26 τὰ ὄρη Cw δρια A

72 Latinae uersiones extant duae, in Collectione Casinensi 126 [Λ<sup>c</sup>] et in Collectione Winteriana 25 [Λ<sup>w</sup>]

Ὁμιλία Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας ῥηθεῖσα ἐν Χαλκηδόνι μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι Θεοδώρητον

Ps. 59, 9 Νόμος ἐστὶν ἱερὸς τοῖς πατράσιν ἀνατιθέναι τὰ τῶν παίδων· ἐμὸς τοίνυν ἐστὶ  
Γαλαὰδ καὶ ἐμὸς ἐστὶ Μανασσῆς, μᾶλλον δὲ οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τοῦ τὴν ἱερὰν 5  
ὕμῶν πρὸς ἡμᾶς συναθροίσαντος ποιήνην καὶ τὴν ὑπὲρ εὐσεβείας ἔνστασιν αὐτῇ μετὰ τῶν  
ἄλλων δωρησαμένου. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον ἐν ὑμῖν ἀνέστην εἰπεῖν ὅσον ἀσπάσασθαι ὁμοῦ  
καὶ συντάξασθαι. ἀπαίρομεν γὰρ παρ' ὑμῖν μένοντες καὶ πάλιν μεθ' ὑμῶν ἐσμέν πρὸς  
τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ὑμετέρους ἀπαίροντες. φοιτᾷ γὰρ ἀνεμποδίστως πανταχοῦ τῆς  
ἀγάπης ἡ φύσις. ἀσπάζομαι ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ εἰρήνην ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν τοὺς 10  
πρότερον μὲν πιστοῦς, νῦν δὲ καὶ ὁμολογητάς. πᾶς ὃς πέπεισται μεγάλης ἐπειλήφθαι  
περιουσίας, ἀνδρείως ἀγωνίζεται καὶ ὑπὲρ ὧν κέκτηται, πονεῖν οὐκ ὀκνεῖ, ἵνα μὴ προδῶι  
τὰ κτηθέντα· μηδεὶς οὖν ὑμᾶς τὴν πατρίαν ἀφέλῃται πίστιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ὡς παρακατα-  
θήκην τέκνοις παρατιθέμεθα. ἀπίδετε εἰς τοὺς προγόνους, οὓς οὔτε βάσανοι οὔτε θάνατος  
οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων ἴσχυσεν ἀφελέσθαι τὸ τῆς πίστεως γνήσιον, ἐφ' ἡμῶν δὲ 15  
μικραὶ μὲν αἰ ἀπειλαί, μέγας δὲ ὁ μισθός· μικρὰ τὰ παθήματα, ἀλλ' οἱ στέφανοι μεγάλοι.  
μηδεὶς ὑμᾶς τὴν παρα(κατα)θήκην συλήσει, λέγω δὴ τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν· μηδεὶς  
ὑμᾶς πείσει φρονεῖν θεότητα παθητὴν μηδὲ σώματος καὶ θεότητος φύσιν μίαν. ἡ μὲν  
γὰρ ἐστὶν αὐτοθεία οὐσία, τὴν δὲ ἔλαβε· δι' ὃ συνάφειαν κηρύττομεν καὶ οὐ σύγχυσιν,  
ἔνωσιν, οὐ κράσιν. θεὸς τοῦτο δι' ἐκεῖνο· υἱὸς τοῦτο δι' ἐκεῖνο· πάντα τοῦτο δι' ἐκεῖνο· 20  
προσκυνεῖται μετ' ἐκείνου· δεδόξασται μετ' ἐκείνου· καὶ τούτῳ συνημμένον ἀχωρίστως αἰεὶ,  
ἀπαρχὴ χρηματίζει τῆς ἡμετέρας φύσεως. ταῦτα φυλάττετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται  
μεθ' ὑμῶν, ἀντιλαμβανόμενος ὑμῶν ὃν ἐπίσταται τρόπον. αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ-  
ῶνας. ἀμήν.

73—79 Latinae uersiones extant tres, 1) in Collectione Palatina 38 [Λ<sup>p</sup>]; 2) in Collectione CT 46 [Λ<sup>c</sup>]; 3) in Gestorum Chalcedonensium uersione antiqua [Λ<sup>k</sup>] et a Rustico correcta [Λ<sup>r</sup>]

73 Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίᾳ συνόδῳ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ συμ-  
βόλου τῶν ἐν Νικαίᾳ ἀγίων πατέρων καὶ ἐπὶ τῷ ἐπιδοθέντι λιβέλλῳ παρὰ Χαρισίου  
πρεσβυτέρου 30

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατεῖαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Φλαυίου Θεοδοσίου τὸ ιγ καὶ Φλαυίου  
Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων αὐγούστων τῇ πρὸ δεκαμῆς Καλανδῶν Αὐγούστων,  
d. 22. m. Iul ἡτις ἐστὶ κατ' Αἰγυπτίους Ἐπιφῆ κη,  
a. 431<sup>1</sup> συνόδου συγκροτηθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει ἐκ θεσπίσματος τῶν θεοφιλε-  
στάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων καὶ καθεσθέντων ἐν τῷ ἐπισκοπέῳ τοῦ θεοσεβεστάτου 35  
ἐπισκόπου Μέμνονος τῶν θεοφιλεστάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων

<sup>1</sup> Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, διέποντος καὶ τὸν τόπον τοῦ ἀγιωτάτου καὶ ὁσιωτάτου  
ἀρχιεπισκόπου τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας Κελεστίνου

36 est idem catalogus atque in V 33

AL<sup>cw</sup>

3 μετὰ — Θεοδώρητον] *post sermonem Aethonii presbyteri et episcopi Theodoretii* Λ<sup>c</sup> 17 πα-  
ραθήκην A

AL<sup>ptckr</sup>

31 Φλαουίου] *Flauisium* Λ<sup>r</sup> Φλαυίου om. Λ<sup>r</sup>  
post <sup>1</sup> ins. 155—157 Λ<sup>tc</sup>

- <sup>2</sup> καὶ Ἰουβενάλιου Ἱεροσολύμων  
<sup>3</sup> καὶ Μέμνονος τῆς Ἐφεσίων  
<sup>4</sup> καὶ Φλαβιανοῦ Φιλίππων, ἐπέχοντος καὶ τὸν τόπον Ῥούφου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπι-  
 σκόπου τῆς Θεσσαλονικέων  
<sup>5</sup> καὶ Φίρμου Καισαρείας Καππαδοκίας πρώτης  
<sup>6</sup> Θεοδότου Ἀγκύρας Γαλατίας  
<sup>7</sup> Ἀκακίου Μελιτηνῆς  
<sup>8</sup> Ἐρεννιανοῦ Μύρων τῆς Λυκίας  
<sup>9</sup> Ἰκονίου Γορτύνης τῆς Κρήτης  
<sup>10</sup> Περιγένους Κορίνθου τῆς Ἑλλάδος  
<sup>11</sup> Κύρου Ἀφροδισιάδος τῆς Καρίας  
<sup>12</sup> Οὐαλεριανοῦ Ἰκονίου  
<sup>13</sup> Ἑσυχίου Παρίου  
<sup>14</sup> Ἑλλανίку Ῥόδου  
<sup>15</sup> Δυνατοῦ Νικοπόλεως Ἠπείρου παλαιᾶς  
<sup>16</sup> Εὐχαρίου Δυρραχίου Ἠπείρου νέας  
<sup>17</sup> Περρεβίου Φαρμάλου  
<sup>18</sup> Εὐδοξίου Χώματος τῆς Λυκίας  
<sup>19</sup> Σιλουανοῦ Χερετάπων Φρυγίας  
<sup>20</sup> Βερινιανοῦ Πέργης τῆς Παμφυλίας  
<sup>21</sup> Ἀμφιλοχίου Σίδης  
<sup>22</sup> Ἐπιφανίου Κρατίας Ὀνωριάδος  
<sup>23</sup> Γρηγορίου Κερασσοῦντος Πόντου Πολεμνιακοῦ  
<sup>24</sup> Σενεκίωνος Σκόδρων  
<sup>25</sup> Δαλματίου Κυζίκου  
<sup>26</sup> Δοκιμασίου Μαρωνείας τῆς Θράκης  
<sup>27</sup> Ἰωάννου Προικοννήσου  
<sup>28</sup> Δανιήλου Κολωνείας Καππαδοκίας δευτέρας  
<sup>29</sup> Ῥωμανοῦ Ῥαφίας  
<sup>30</sup> Παυλινιανοῦ Μαιουμᾶ  
<sup>31</sup> Παύλου Ἀθηδόνας  
<sup>32</sup> Φίδου Ἰόπτης  
<sup>33</sup> Ἰαιανοῦ Συκαμαζόνος  
<sup>34</sup> Θεοδώρου Γαδάρων  
<sup>35</sup> Λητοίου Λιβιάδος  
<sup>36</sup> Ἀπελλά Ἐλούσης  
<sup>37</sup> Θεοδώρου Ἀρινδηλῶν  
<sup>38</sup> Πέτρου Παρεμβολῆς  
<sup>39</sup> Ἰωάννου Αὐγουστοπόλεως  
<sup>40</sup> Σαιδᾶ Φαινοῦς  
<sup>41</sup> Ῥουφίνου Γάβων  
<sup>42</sup> Ἀνυσίου Θηβῶν

ΑΛΡτκκ

<sup>4</sup> θεοσεβεστάτου Λτκ <sup>7</sup> *Melitinae Armeniae* Λτκκ <sup>8</sup> om. ΑΛΡτκκ [= V 33, 35] <sup>9</sup> post <sup>24</sup> coll.  
<sup>24</sup> κόδρων ΑΛΡ <sup>12</sup> post <sup>18</sup> ins. et *Palladio Amasiae hellesponti* Λτκκ <sup>17</sup> *farmachi* Λτ *farmaci* Λτκ  
 cf. V 33, 36 <sup>29</sup> ραφείας Α <sup>28</sup> *Iohanne* ΑΡτκκ <sup>35-183</sup> om. Λτκ <sup>36</sup> ἀπελλά ΑΛΡτκ  
<sup>41</sup> *Gabon* ΑΡ *Gabuensi* Ακ *Gabonnensi* Ατ τδβων Α

- 43 Καλλικράτους Ναυπάκτου  
 44 Δομνίνου Ὀπούντος  
 45 Νικίου Μεγάρων  
 46 Ἀγαθοκλέους κολωνείας  
 47 Φίληκος Ἀπολλωνίας καὶ Βελλίδος  
 48 Θεοδώρου Δωδώνης  
 49 Ἀνδηρίου Χερρονήσου Κρήτης  
 50 Κυρίλλου Κοίλων τῆς Χερρονήσου  
 51 Παύλου Λάμπης  
 52 Ζηνοβίου Κνωσσοῦ  
 53 Λουκιανοῦ Τοπεύρου Θράκης  
 54 Ἐννεπίου Μαξιμιανουπόλεως  
 55 Σεκουνδιανοῦ Λαμίας  
 56 Δίωνος Θηβῶν Θεσσαλίας  
 57 Θεοδώρου Ἐχιναίου  
 58 Μαρτυρίου Ἰλίστρων  
 59 Θωμᾶ Δέρβης  
 60 Ἀθανασίου παρωσιθου  
 61 Θεμιστίου Ἰασσοῦ  
 62 Ἀφθονήτου Ἡρακλείας  
 63 Φιλητοῦ Ἀμυζόνος  
 64 Ἀπελλᾶ Κιβύρας  
 65 Σπουδασίου Κεράμων  
 66 Ἀρχελάου Μύνδου  
 67 Φανία Ἀρπάσων  
 68 Προμαχίου Ἀλινδῶν  
 69 Φιλίππου Περγάμων τῆς Ἀσίας  
 70 Μαξίμου Κύμης  
 71 Δωροθέου Μυρίνης  
 72 Μαξίμου Ἰασσοῦ  
 73 Εὐπόρου Ὑπαίπων  
 74 Ἀλεξάνδρου Ἀρκαδιουπόλεως  
 75 Εὐτυχίου Θεοδοσιοπόλεως  
 76 Ῥόδωνος Παλαιᾶς πόλεως  
 77 Εὐτροπίου Εὐάζων  
 78 Ἀφοβίου Κολόης  
 79 Νεστορίου Σιών  
 80 Ἡρακλέωνος Τράλλων  
 81 Θεοδότου Νύσης  
 82 Θεοδώρου Ἀνιγίτου  
 83 Τιμοθέου Βριούλων  
 84 Θεοδοσίου Μασταύρων

ΑΛρ<sup>κ</sup>

<sup>45</sup> Κορωνείας *infra* 79, 88 post <sup>47</sup> ins. et *Prothymio Conanensi* Λ<sup>κ</sup> post <sup>49</sup> Λ<sup>ρ</sup>  
 cf. V 33, 51 <sup>55</sup> *Secundino* Λρ<sup>κ</sup> <sup>58</sup> *Ilistron* Λρ *Elistrensi* Λ<sup>ρ</sup> λύστρων Α  
 corruptela antiquissima ex V 33, 60 deprompta, latet Πάρου τῆς νήσου cf. 79, 185  
<sup>63</sup> *Philippo* Λ<sup>ρ</sup> <sup>72, 71, 70</sup> coll. Λ<sup>κ</sup> <sup>72</sup> *Maximiano* Λ<sup>ρ</sup> <sup>73</sup> ὑπέπων Α  
<sup>82</sup> ἀνιγίτου Α

<sup>51</sup> *Lappae* Λρ

<sup>60</sup> παρωσιθου

<sup>63</sup> *Aphonio* Λ<sup>κ</sup>

<sup>81</sup> *Theodoro* Λρ

- 85 Τυχικοῦ Χύτρων  
 86 Εὐσεβίου Κλαζομενῶν  
 87 Εὐθαλίου Κολοφῶνος  
 88 Μοδέστου Ἀναίων  
 89 Θεοδοσίου Πριήνης  
 90 Εὐσεβίου Μαγνησίας Σιπύλων  
 91 Σαπρικού Πάφου τῆς Κύπρου  
 92 Ζήνωνος Κυρίου τῆς Κύπρου  
 93 Ῥηγίνου Κωνσταντείας  
 94 Εὐαγρίου Σόλων  
 95 Καισαρίου χωρεπισκόπου  
 96 Τριβωνιανοῦ Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας  
 97 Νουνεχίου Σέλγης  
 98 Σόλωνος Καραλλίας  
 99 Ἀκακίου Κοτενῶν  
 100 Νησίου Κορυβρασσοῦ  
 101 Ματιδιανοῦ Κορακησίου  
 102 Νεκταρίου Σεννέων  
 103 Εὐτροπίου Ἐτενῶν  
 104 Ταριανοῦ Λύρβης  
 105 Εὐσεβίου Ἀσπόνων τῆς Γαλατίας  
 106 Φιλουμένου Κίννης  
 [106<sup>a</sup> Στρατηγίου]  
 107 Εὐσεβίου τῆς Ἡρακλείας Ὀνωριάδος  
 108 Παραλίου Ἀνδραπῶν τῆς Ἐλενοπόντου  
 109 Ἐρμογένους Ῥινοκουρούρων  
 110 Εὐοπτίου Πτολεμαίδος τῆς Πενταπόλεως  
 111 Εὐσεβίου Πηλουσίου  
 112 Ἀδελφίου Ὀνούφews  
 113 Παύλου Φραγώνews  
 114 Φοιβάμμωνος Κοπτοῦ  
 115 Μακαρίου Μετήλεως  
 116 Ἀδελφίου Σάews  
 117 Μακεδονίου Ξέews  
 118 Μαρίνου Ἡλιουπολιτῶν  
 119 Μητροδώρου Λεόντων  
 120 Μακαρίου Ἄντews  
 121 Πέτρου Ὀξυρύγχου  
 122 Στρατηγίου Ἀθριβίδος  
 123 Ἀθανασίου Παράλου  
 124 Σιλουανοῦ Κοπριθίδος  
 125 Ἰωάννου Ἡφαίστου

ΑΛρkr

<sup>88</sup> ἀνέων Α <sup>89</sup> θεοδοσίου Α *aliter Theodosio Rusticus Theosebio* Αρkr per correcturam, sed recte cf. V 33, 89. 45, 52, 62, 56 <sup>92</sup> κυρίου Α post <sup>99</sup> ins. et Pabisco [*Panisco* Λr] *Apollonianiensi* Αkr <sup>106<sup>a</sup></sup> = <sup>122</sup>; idem uitium inuenitur in catalogo primae sessionis <sup>108</sup> Ἐλληνοπόντου Α *Hellespontiadis* Αρ, cf. V 33, 108 post <sup>106</sup> rep. 19 Αρkr eodem uitio quod in catalogis primae sessionis inuenitur post <sup>118</sup> ins. et *Eulogio Terenuthensi* Αkr



- 126 Ἀριστοβούλου Θμούεως  
 127 Θέωνος Σεθροΐτου  
 128 Λαμπετίου Κασίου  
 129 Κύρου Ἀχαιοῦ  
 130 Πουπλίου Ὀλβίας  
 131 Σαμουήλου Δύσθεως  
 132 Ζηνοβίου Βάρκης  
 133 Ζήνωνος Τευχείρων  
 134 Σωπάτρου Σεπτιμιακῆς  
 135 Εὐσεβίου Νειλουπόλεως  
 136 Ἡρακλείδου Ἡρακλεοῦς  
 137 Χρυσασορίου Ἀφροδιτοῦς  
 138 Ἀνδρέου Ἐρμουπόλεως μεγάλης  
 139 Σαβίνου Πανός  
 140 Ἀβραάμ Ὀστρακίνης  
 141 Ἱέρακος Ἀφναίου  
 142 Ἀλυπίου Σελή  
 143 Ἀλεξάνδρου Κλεοπατρίδος  
 144 Ἰσαὰκ Ταβᾶ  
 145 Ἀμμωνος Βουτοῦ  
 146 Ἡρακλείου Θύνεως  
 147 Ἰσαὰκ Ἐλεαρχίας  
 148 Ἡρακλείου Ταμιαθίδος  
 149 Θεωνᾶ Ψίγχους  
 150 Ἀμμωνίου Πανεφύσου  
 151 Εὐγενίου Ἀπολλωνιάδος  
 152 Καλλινίκου Ἀπαμείας  
 153 Πέτρου Προύσης τῆς Βιθυνίας  
 154 Βεσούλα διακόνου Καρθαγένης  
 155· 156 Ἀρκαδίου καὶ Προιέκτου τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων καὶ πρεσβευτῶν  
 157 καὶ τοῦ θεοσεβεστάτου πρεσβυτέρου Φιλίππου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου Ῥωμαίων  
 καὶ ληγάτου

74 1 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἡ ἀγία καὶ μεγάλη σύνοδος ὑμῶν πάσαν τιθεμένη πρόνοιαν τῆς ὀρθῆς καὶ ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων, προνοοῦσα δὲ καὶ τῆς καταστάσεως καὶ εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν, ὄρον ἐξήνεγκεν, ὃν καὶ μετὰ χεῖρας ἔχοντες, εἰ παρίσταται τῇ ὁσιότητι ὑμῶν, ἀναγνωσόμεθα.

33 cf. Cyrilli ep. ad Acacium Beroeensem [A 107, 5] πέπρακται ἐν τῇ Ἐφέσῳ περὶ τούτου ἰδικὸν ὑπόμνημα, βεβαιούσης τῆς συνόδου τὴν ἐκτεθεῖσαν πίστιν παρὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνειλεγμένων κατὰ καιροῦς, καὶ πέπομφα τοῦτο πρὸς εὐμάθειαν τῇ σῇ ὁσιότητι . . . παρεθήκαμεν δὲ καὶ τῶν ἁγίων καὶ μακαρίων πατέρων χρήσεις, ἵν' εἶδειεν οἱ ἐντυγχάνοντες τίνα τρόπον ἐκείνοι νενοήκασιν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον 1—p. 89, 13 adfert Eutyches in florilegio 13 1—p. 89, 3 post V 63 habet CT 27

ΑΛρkr; 151—153 om. Αρkr  
 post 134 ins. et Danihelo Darneensi [Dardensi Ακ] Αkr, sed adnotat de hoc et de 135 Rusticus Acymitanus non habet 188 Heraclio Ακ post 143 ins. et Theopempto Cabasensi Αkr 146 θυδνεωσ Α  
 ΑΛρtckr  
 3 τῶν ἁγίων Αkr

- 2 Ἡ ἅγια σύνοδος εἶπεν· Ὁ ἐξενεχθεὶς ὄρος παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ταύτης συνόδου ἀναγινωσκέσθω καὶ ἐμπερέσθω τοῖς πραττομένοις.
- 8 Ἡ ἐν Νικαίαι σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην· Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, πάντων ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς, 5 θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα καὶ σαρκωθέντα, ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρῃ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα. τοὺς δὲ λέγοντας ἦν 10 ποτε ὅτε οὐκ ἦν· καὶ πρὶν γεννηθῆναι οὐκ ἦν· καὶ ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο ἢ ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ τρεπτόν ἢ ἀλλοιωτὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.
- 4 Τῇ μὲν οὖν ἁγίᾳ ταύτῃ πίστει πάντας συντίθεσθαι προσήκει· ἔχει γὰρ εὐσεβῶς καὶ ἀποχρῶντως εἰς ὠφέλειαν τῆς ὑπ' οὐρανόν. ἐπειδὴ δὲ τινὲς προσποιοῦνται μὲν ὁμολο- 15 γεῖν αὐτὴν καὶ συντίθεσθαι, παρερμηνεύουσι δὲ τῶν ἐννοιῶν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν καὶ σοφίζονται τὴν ἀλήθειαν, πλάνης ὄντες υἱοὶ καὶ ἀπωλείας τέκνα, ἐδέησεν ἀναγκαίως ἁγίων πατέρων καὶ ὀρθοδόξων παραθέσθαι χρήσεις πληροφορησαὶ δυναμένας τίνα τε τρόπον νενοήκασιν αὐτὴν καὶ κηρύξαι τεθαυρήκασιν, ὥστε δηλονότι καὶ πάντας τοὺς ὀρθὴν καὶ ἀμώμητον ἔχοντας πίστιν οὕτω καὶ νοεῖν καὶ ἐρμηνεύειν καὶ κηρύττειν αὐτὴν. 20
- 75 1 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἐπειδὴ μετὰ χεῖρας ἔχομεν καὶ βιβλία τῶν ἁγιωτάτων καὶ ὁσιωτάτων πατέρων καὶ ἐπισκόπων καὶ διαφόρων μαρτύρων, ἐπελεξάμεθα δὲ ἐκ τούτων ὀλίγα κεφάλαια, εἰ παρίσταται, ἀναγνωσόμεθα.
- 2 Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων εἶπε· Καὶ ταῦτα ἀναγνωσθέντα ἐμπερέσθω.  
Καὶ ἀνεγνώσθη οὕτως

25

Πέτρου τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περὶ θεότητος βιβλίου

- [1] 3 Ἐπεὶ καὶ ἀληθῶς ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο (ὅθεν Ιοη. 1, 17 καὶ χάριτι ἐσμὲν σεσωσμένοι κατὰ τὸ ἀποστολικὸν ῥητὸν καὶ τοῦτο, φησὶν, οὐκ ἐξ Eph. 2, 8 ἡμῶν· θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μὴ τις καυχῆσῃται), θελήματι θεοῦ ὁ λόγος σὰρξ γενόμενος καὶ σχήματι εὔρεθεις ὡς ἄνθρωπος οὐκ ἀπελείφθη τῆς 30 Phil. 2, 7 θεότητος. οὐδὲ γὰρ ἵνα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἢ δόξης τέλεον ἀποστήι, πτωχεύσας πλούσιος ᾦν, τοῦτο ἐγένετο, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνα- 2 Cor. 8, 9 δέξηται, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ὅπως ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατω- 1 Petr. 3, 18 θεῖς μὲν σαρκί, ζωοποιηθεῖς δὲ πνεύματι.

3—15 οὐρανόν post excerpta patrum primae sessioni inserunt V 54, M, P [= hk] 52; in appendice habent S 100 D 95 21—25 et capitula I—XVI repetita sunt ex sessione prima [uol. 1, 2 p. 39 sq. = Ω]

ΑΛρτκκρ

6 θεὸν ἐκ θεοῦ VMPSDΑρτκκρ om. A 7 τε om. A τῷ om. D 8 καὶ σαρκωθέντα om. SD σαρκωθέντα Λρ 9 καὶ ἐνανθρωπήσαντα VΑρτκκρ παθόντα ταφέντα P καὶ ἀνελθόντα VΛρ τοὺς om. MPSP 10 καὶ ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρὸς καθήμενον καὶ ἐρχόμενον V 13 ἡ ἅγια ΑΛρ ἡ ἅγια τοῦ θεοῦ V καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ VΑΛρ et ἀποστολικὴ καὶ καθολικὴ MPSPΔικ 14 τῇ — πίστει ΑΛρτκκρ ταύτῃ τῇ ἁγίᾳ πίστει VMPSP 23 κεφάλαια ΑΛρτ κεφάλαια ἃ Λκκρ et Hadriana in Λρ cf. Ω 29 θεοῦ τὸ δῶρον om. Λρ 30/31 τῆς θεότητος ΑΛρτκκρ ab unitate Λκ 31 τῆς δυνάμεως ΑΛρτκκρ diuinitatis Λκ 33 deo patri Λτ

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

12

- [II] 4 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ὁθεν καὶ ὁ εὐαγγελιστὴς ἀληθεύει λέγων· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο  
 Ioh. 1, 14 καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, τότε δηλονότι ἀφ' οὗ ὁ ἄγγελος ἠσπάσατο τὴν παρθένον  
 Lc. 1, 28 εἰπών· χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ σοῦ. τὸ γὰρ ὁ κύριος μετὰ σοῦ  
 νῦν ἔστιν ἀκούσαι τοῦ Γαβριὴλ ἀντὶ τοῦ ὁ θεὸς λόγος μετὰ σοῦ· σημαίνει γὰρ αὐτὸν γεν-  
 Lc. 1, 35 νώμενον ἐν μήτραι καὶ σάρκα γιγνόμενον, καθὼς γέγραπται· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύ- 5  
 σεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· δι' ὃ καὶ τὸ γεννώμενον  
 ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.  
 [III] 5 Καὶ πάλιν μεθ' ἕτερα· Ὁ δὲ θεὸς λόγος παρὰ τὴν ἀνδρὸς ἀπουσίαν κατὰ βούλησιν  
 τοῦ τὰ πάντα δυναμένου κατεργάσασθαι θεοῦ γέγονεν ἐν μήτραι τῆς παρθένου σὰρξ μὴ  
 δεηθεὶς τῆς ἀνδρὸς ἐνεργείας ἢ παρουσίας. ἐνεργέστερον γὰρ τοῦ ἀνδρὸς ἐνεποίησεν 10  
 ἢ τοῦ θεοῦ δύναμις ἐπισκιάσασα τῇ παρθένω σὺν τῷ ἐπεληλυθότι ἀγίω πνεύματι.

Ἀθανασίου τοῦ ἀγιωτάτου γενομένου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τοῦ Κατὰ Ἀρειανῶν βιβλίου

- [III] 6 Πολλοὶ γοῦν ἅγιοι γεγόνασι καὶ καθαροὶ πάσης ἀμαρτίας, Ἱερεμίας δὲ καὶ ἐκ κοιλίας  
 c. Arian-3. 33 ἡγιάσθη καὶ Ἰωάννης ἔτι κυοφορούμενος ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει ἐπὶ τῇ φωνῇ τῆς θεο-  
 Ier. 1, 5 τόκου Μαρίας· καὶ ὅμως ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωυσέος καὶ 15  
 Lc. 1, 44 ἐπὶ τοὺς μὴ ἀμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ καὶ  
 Rom. 5, 14 οὕτως ἔμενον οὐδὲν ἤττον οἱ ἄνθρωποι θνητοὶ καὶ φθαρτοί, δεκτικοὶ τῶν ἰδίων τῆς φύσεως  
 παθῶν. νῦν δὲ τοῦ λόγου γενομένου ἀνθρώπου καὶ ἰδιοποιουμένου τὰ τῆς σαρκός,  
 οὐκέτι ταῦτα τοῦ σώματος ἄπτεται διὰ τὸν ἐν αὐτῷ γεγόμενον λόγον, ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ μὲν  
 ἀνήλωται, λοιπὸν δὲ οἱ ἄνθρωποι οὐκέτι κατὰ τὰ ἴδια πάθη μένουσιν ἀμαρτωλοὶ καὶ νεκροί, 20  
 ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ λόγου δύναμιν ἀναστάντες ἀθάνατοι καὶ ἀφθαρτοὶ αἰεὶ διαμένουσιν.  
 ὅθεν καὶ γεννωμένης τῆς σαρκός ἐκ τῆς θεοτόκου Μαρίας αὐτὸς λέγεται γεγενῆσθαι ὁ τοῖς  
 ἄλλοις γέννησιν εἰς τὸ εἶναι παρασχών, ἵνα τὴν ἡμῶν εἰς ἑαυτὸν μεταθῆι γέννησιν καὶ  
 μηκέτι ὡς γῆ μόνη ὄντες εἰς γῆν ἀπέλθωμεν, ἀλλ' ὡς τῷ ἔξ οὐρανοῦ λόγῳ συναφθέντες  
 εἰς οὐρανὸν ἀναχθῶμεν παρ' αὐτοῦ. οὐκοῦν οὕτως καὶ τὰ ἄλλα πάθη τοῦ σώματος οὐκ 25  
 ἀπεικότως εἰς ἑαυτὸν μετέθηκεν, ἵνα μηκέτι ὡς ἄνθρωποι, ἀλλ' ὡς ἴδιοι τοῦ λόγου τῆς  
 1 Cor. 15, 22 αἰωνίου ζωῆς μετασχῶμεν. οὐκέτι γὰρ κατὰ τὴν προτέραν γένεσιν ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες  
 ἀποθνήσκομεν, ἀλλὰ λοιπὸν τῆς γενέσεως ἡμῶν καὶ πάσης τῆς σαρκικῆς ἀσθενείας μετα-  
 Gal. 3, 13 τεθέντων εἰς τὸν λόγον ἐχειρόμεθα ἀπὸ γῆς, λυθείσης τῆς δι' ἀμαρτίαν κατάρρας διὰ τὸν ἐν  
 ἡμῖν ὑπὲρ ἡμῶν γεγόμενον κατάραν. 30

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπιστολῆς

- [V] 7 Πῶς δὲ καὶ ἀμφιβάλλειν ἐτόλμησαν οἱ λεγόμενοι Χριστιανοὶ εἰ ὁ ἐκ Μαρίας προελθὼν  
 ad Epict. 2 κύριος υἱὸς μὲν τῇ οὐσίαι καὶ φύσει τοῦ θεοῦ ἐστι, τὸ δὲ κατὰ σάρκα ἐκ σπέρματός ἐστι  
 Δαυὶδ, σαρκὸς δὲ τῆς ἁγίας Μαρίας, τινὲς δὲ ἄρα οὕτω τολμηροὶ γεγόνασιν ὥστε εἰπεῖν  
 τὸν Χριστὸν τὸν σαρκὶ παθόντα καὶ ἐσταυρωμένον μὴ εἶναι κύριον καὶ σωτῆρα καὶ θεὸν 35  
 καὶ υἱὸν τοῦ πατρός; ἢ πῶς Χριστιανοὶ θέλουσιν ὀνομάζεσθαι οἱ λέγοντες εἰς ἄνθρωπον  
 ἅγιον ὡς ἐπὶ ἕνα τῶν προφητῶν ἐληλυθέναι τὸν λόγον καὶ μὴ αὐτὸν ἄνθρωπον γεγονέναι  
 λαβόντα ἐκ Μαρίας τὸ σῶμα, ἀλλ' ἕτερον εἶναι τὸν Χριστὸν καὶ ἕτερον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον  
 τὸν πρὸ Μαρίας καὶ πρὸ αἰώνων υἱὸν ὄντα τοῦ πατρός; ἢ πῶς εἶναι Χριστιανοὶ δύ-  
 νανται οἱ λέγοντες ἄλλον εἶναι τὸν υἱὸν καὶ ἄλλον τὸν τοῦ θεοῦ λόγον; 40  
 [VI] 8 Καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν· Οὐ θέσει δὲ ταῦτα ἐγίνετο, μὴ γένοιτο, ὡς τινες πάλιν ὑπέ-  
 ad Epict. 7 λαβον, ἀλλ' ὄντως ἀληθεῖαι ἀνθρώπου γενομένου τοῦ σωτῆρος ὄλου τοῦ ἀνθρώπου σωτηρία

ΑΛpicr (Ω)

1 et uerbum Akr 6 nascetur ex te A<sup>k</sup> et uaria lectio in Ap 27 πάντες om. Apter cf. Ω  
 29/30 ἐν ἡμῖν om. Ap 34 τινες ΑΛpicr cf. Ω οὔτοι A adeo Ap sic Ac om. A<sup>t</sup> isti tam Akr cf. Ω

ἐγένετο. εἰ γὰρ θέσει ἦν ἐν τῷ σώματι ὁ λόγος κατ' ἐκείνους, τὸ δὲ θέσει λεγόμενον φαντασία ἐστίν, εὐρίσκεται δοκῆσει καὶ ἡ σωτηρία καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν ἀνθρώπων λεγόμενη κατὰ τὸν ἀσεβέστατον Μανιχαῖον. ἀλλὰ μὴν οὐ φαντασία ἡ σωτηρία ἡμῶν οὐδὲ σώματος μόνου, ἀλλ' ὅλου ἀνθρώπου, ψυχῆς καὶ σώματος, ἀληθῶς ἡ σωτηρία γέγονεν ἀνθρώπινον φύσει τὸ ἐκ Μαρίας κατὰ τὰς θείας γραφὰς καὶ ἀληθινὸν ἦν τοῦ σωτῆρος. 5

Ἰουλίου τοῦ ἀγιωτάτου γενόμενου ἐπισκόπου Ῥώμης ἐκ τῆς πρὸς Προσδόκιον ἐπιστολῆς

[VII] 9 Κηρύσσεται δὲ εἰς συμπλήρωσιν τῆς πίστεως καὶ σαρκωθείς ἐκ παρθένου Μαρίας ὁ Lietzmann,  
Apollinaris  
p. 284 τοῦ θεοῦ υἱὸς καὶ σκηνώσας ἐν ἀνθρώποις, οὐκ ἐν ἀνθρώπῳ ἐνεργήσας (τοῦτο γὰρ ἐπὶ προφητῶν ἐστὶ καὶ ἀποστόλων), τέλειος θεὸς ἐν σαρκὶ καὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν πνεύματι· οὐ δύο υἱοί, εἷς μὲν γνήσιος υἱὸς ἀναλαβῶν ἄνθρωπον, ἕτερος δὲ θνητὸς ἄνθρωπος ἀνα- 10 ληφθεὶς ὑπὸ θεοῦ, ἀλλ' εἷς μονογενὴς ἐν οὐρανῷ, μονογενὴς ἐπὶ γῆς <θεός>.

Φίληκος τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ μάρτυρος ἐκ τῆς πρὸς Μαξιμῖνον τὸν ἐπίσκοπον καὶ τὸν κλῆρον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπιστολῆς

[VIII] 10 Περὶ δὲ τῆς σαρκώσεως τοῦ λόγου καὶ πίστεως, πιστεύομεν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Lietzmann,  
Apollinaris  
p. 318 Ἰησοῦν τὸν Χριστὸν τὸν ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας γεννηθέντα ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ αἰδῖος υἱὸς καὶ λόγος καὶ οὐκ ἄνθρωπος ὑπὸ θεοῦ ἀναληφθεὶς, ἴν' ἕτερος ἦι παρ' ἐκείνον. 16 οὐδὲ γὰρ ἄνθρωπον ἀνέλαβεν ὁ τοῦ θεοῦ υἱός, ἵνα ἦι ἕτερος παρ' αὐτόν, ἀλλὰ θεὸς ὢν τέλειος γέγονεν ἅμα καὶ ἄνθρωπος τέλειος, σαρκωθείς ἐκ παρθένου.

Θεοφίλου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς ἑορταστικῆς ἐπιστολῆς

[VIII] 11 Ἐστὶ γὰρ καὶ νῦν τῶν τότε θαυμάτων τὰ λείψανα. μὴ ἀπιστεῖτωσαν ὅτι δύναμις 20 θεοῦ ἰσχύει ποιεῖν παρθένον ἀποτίκτειν, ἐν ἧι γενόμενος ὁ ζῶν τοῦ θεοῦ λόγος διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ὁμοίωσιν (ἄλλως γὰρ ἡμῖν συνομιλεῖν αὐτὸν ἐγγύτερον οὐχ οἶόν τε ἦν), ἵνα μὴ ἔξ ἡδονῆς καὶ ὕπνου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἔχει, δέξηται σῶμα, τὸ ἐν ὁμοί- Sap. Sal. 7. 3 ῳματι τούτου λαμβάνει ἐκ παρθένου τικτόμενος ἄνθρωπος, φαινόμενος μὲν ὡς ἡμεῖς κατὰ τὴν δουλείαν μορφήν, ἐκ δὲ τῶν ἔργων ἀποδεικνύμενος ὅτι τῶν ἀπάντων δημιουργὸς καὶ 25 κύριός ἐστι, πρᾶττων ἔργα θεοῦ.

Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἑκτῆς ἑορταστικῆς ἐπιστολῆς

[X] 12 Οἷα γὰρ τῶν τεχνιτῶν οἱ ἄριστοι οὐκ ἐν τιμίαις μόνον ὕλαις τὴν τέχνην ἐκφαίνουσι θαυμαζόμενοι, ἀλλ' εὐτελοῦς πηλοῦ καὶ κηροῦ διαλυομένου πολλάκις ἐπειλημμένοι τῆς ἐπι- 30 στήμης ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσι τὴν δύναμιν πολλῶι μᾶλλον ἐπαινούμενοι, οὕτως ὁ πάντων ἀριστοτέχνης, ὁ ζῶν καὶ ἐνεργῆς τοῦ θεοῦ λόγος, τάξεως ἀρμονίαι διακοσμήσας τὰ Pind. frg. 57  
Hebr. 4. 12 σύμπαντα, οὐχ οἷα τινος τιμίας ὕλης, οὐρανοῦ λαβόμενος σώματος πρὸς ἡμᾶς ἀφίκεται, ἀλλ' ἐν πηλῷ τὸ μέγα τῆς ἑαυτοῦ δείκνυσι τέχνης, τὸν ἐκ πηλοῦ πλασθέντα διορθούμενος ἄνθρωπον αὐτὸς ἐκ παρθένου καινοπρεπῶς προῖων ἄνθρωπος, τῷ μὲν τρόπῳ τῆς γενέ- 35 σεως διαλλάττων, τὴν δὲ κατὰ πάντα πρὸς ἡμᾶς χωρὶς ἁμαρτίας οὐκ ἐκφεύγειν κρίνας Hebr. 4. 15 ὁμοίωσιν, τικτόμενος σπαραγνούμενος τιθηνούμενος, βρέφος ἐν φάτνῃ κείμενος, τῆς φύσεως ἡμῶν τὴν ἀσθένειαν ἐκδεχόμενος διὰ τὰς προλαβούσας αἰτίας. ἀλλ' ἔτι βρέφος ὢν,

ΑΛρτεκρ (Ω)

5 ἀνθρώπινον ΑΛι ἀνθρώπινον ἄρα Αρεκρ cf. Ω *domini salvatoris* Ακρ 6 γενομένου om.  
Αρτεκ cf. Ω 11 θεός Αρτεκρ om. Α cf. Ω 12 μαξιμῖνον Α *Maximianum* Ακρ *Maximum* ΛεΩ et  
*Maximianum et Maximum* Αρ 16 υἱὸς λόγος Λε 24 μὲν φαινόμενος Αρε cf. Ω 27 ἑκτῆς  
om. Ατεκρ cf. Ω 32 τιμίας om. Αρκ οὐρανοῦ om. Αι ἐφίκεται Α 34 καινοπρεπῶς Αικ και-  
νοπρεπήσ ΑΛρα cf. Ω 36 τικτόμενος om. Ακ

Mt. 2, 8. 12 ὁμοῦ καὶ τὸν ἐχθρὸν καὶ τὴν τούτου θορυβεῖ φάλαγγα, μάγους ἔλκων ἐπὶ μετάνοιαν καὶ παρασκευάζων τοῦ ἀποστείλαντος αὐτοῦς περιφρονεῖν βασιλέως.

Κυπριανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περὶ ἐλεημοσύνης, ἐρμηνεία

[XI] 13 Πολλοὶ καὶ μέγιστοι τυγχάνουσιν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, αἱ θεῖαι εὐεργεσίαι ἀφ' ὧν τὴν  
 de opere et  
 elemos. 1 ἡμετέραν σωτηρίαν ἢ τοῦ θεοῦ πατρὸς καὶ <Χριστοῦ> δαψιλῆς καὶ πλουσίας φιλανθρωπία 5  
 εἰργάσατο καὶ αἰεὶ ἐργάζεται, δι' ὃ φυλάξει ἡμᾶς καὶ ζωοποιήσει ὁ πατήρ τὸν υἱὸν ἔπεμψεν,  
 ἵνα ἡμᾶς ἀνακαινίσῃ, καὶ πεμφθεὶς ὁ υἱὸς ἠθέλησεν υἱὸς ἀνθρώπου γενέσθαι, ὅπως ἡμᾶς  
 υἱοῦς θεοῦ καταστήσῃ. ἔταπείνωσε τοίνυν ἑαυτόν, ἵνα τὸν λαὸν τὸν ἀπερριμμένον  
 ἀνακτήσῃται· τετραυμάτισται, ἵνα τὰ ἡμετέρα τραύματα θεραπεύσῃ· ἐδούλευσεν, ὅπως ἐκ  
 δουλείας εἰς ἐλευθερίαν τοὺς δουλεύοντας ἀγάγῃ· θάνατον ὑπέστη, ἵνα τοῖς θνητοῖς τὴν 10  
 ἀθανασίαν ἀποδώῃ.

Ἀμβροσίου τοῦ ἀγιωτάτου γενομένου ἐπισκόπου Μεδιολάνων, ἐρμηνεία

[XII] 14 Εἰ ἐμοὶ οὐ πιστεύουσι, πιστεύσωσι τῷ ἀποστόλῳ λέγοντι· ὅτε δὲ ἦλθε τὸ πλή-  
 de fide 1, 94  
 Gal. 4, 4 ρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυ-  
 ναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον. τὸν υἱὸν φησὶν αὐτοῦ, οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν· 15  
 οὐ κοινόν, ἀλλ' ἑαυτοῦ· τῆς αἰδίου γεννήσεως τὴν ιδιότητα ἐσήμανε. τοῦτον μετὰ ταῦτα  
 γενόμενον ἐκ γυναικὸς κατασκευάζει, ὅπως τὸ γενέσθαι οὐ τῇ θεότητι, ἀλλὰ τῷ  
 προσληφθέντι σώματι περιγράψῃ, γενόμενον ἐκ γυναικὸς διὰ τῆς προσληφθείσης  
 σαρκός, γενόμενον ὑπὸ νόμον διὰ τῆς τοῦ νόμου φυλακῆς. ἡ γὰρ θειοτάτη αὐτοῦ  
 γέννησις πρὸ τοῦ νόμου, αὕτη δὲ μετὰ τὸν νόμον. 20

Τοῦ αὐτοῦ

[XIII] 15 Σιωπήσωσι τοίνυν αἱ ἀπὸ τῶν λόγων μάταιαι ζητήσεις, ὅτι ἡ τοῦ θεοῦ βασιλεία,  
 de fide 2, 77·  
 78 1 Cor. 2, 4 καθὼς γέγραπται, οὐκ ἐν πειθοῖς λόγων ἀνθρωπίνων ἐστίν, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει δυνάμεως.  
 φυλάξωμεν τὴν διαφορὰν τῆς θεότητος καὶ τῆς σαρκός. εἰς ἐν ἑκατέρῳ λαλεῖ ὁ τοῦ  
 θεοῦ υἱός, ὅτι ἐν αὐτῷ ἢ ἑκάτερα φύσις ἐστίν. ὁ αὐτὸς λαλεῖ καὶ οὐκ ἐν ἐνὶ πάντοτε 25  
 διαλέγεται τρόπῳ. πρόσχες ἐν αὐτῷ νυνὶ μὲν δόξαν θεοῦ, νυνὶ δὲ ἀνθρώπου πάθη, ὅτι  
 ὡς θεὸς διδάσκει τὰ θεῖα, ἐπεὶ λόγος ἐστίν, ὡς δὲ ἀνθρώπος λέγει τὰ ἀνθρώπινα, ἐπεὶ ἐν  
 Ioh. 6, 51. 58 τῇ ἐμῇ οὐσίᾳ διελέγετο. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ζῶν, ὃς κατέβη ἐξ οὐρανοῦ· οὗτος ὁ  
 Ioh. 6, 54 ἄρτος ἢ σὰρξ ἐστὶν, καθὼς αὐτὸς ἔφη· οὗτος ὁ ἄρτος ὃν ἐγὼ δώσω, ἢ σὰρξ μου  
 ἐστίν. οὗτός ἐστιν ὁ καταβάς· οὗτός ἐστιν ὃν ὁ πατήρ ἡγίασε καὶ ἔπεμψεν εἰς τὸν 30  
 κόσμον. οὐδὲ αὐτὸ τὸ γράμμα ἡμᾶς διδάσκει τοῦ ἀγιασμοῦ μὴ τὴν θεότητα χρεῖαν  
 ἐσχηκέναι, ἀλλὰ τὴν σάρκα.

4—11 ipsa Cypriani uerba exhibent A<sup>pk</sup> et A<sup>c</sup> in Collectione C 24, uersionis Graecae uer-  
 sionem Latinam A<sup>tc</sup> in Collectione CT 46 13—20. 22—32 ipsa Ambrosii uerba exhibent A<sup>ptck</sup>;  
 Ambrosii codicum notitia accurata praesto non est

A<sup>Aptck</sup> (Ω)

5 καὶ Χριστοῦ A<sup>c</sup> καὶ A cf. Ω 12 γενομένου om. A<sup>ptck</sup> 16 ἑαυτοῦ] *suum, suum cum dicit* A<sup>pk</sup>  
 Ambr. *suum, cum dicit suum* A<sup>c</sup> 24 διαφορὰν ex ἀνάγνωσιν corr. A cf. Ω ἐκατέρῳ A<sup>A<sup>tc</sup></sup>  
 quam lectionem a Severo introductam esse contendit Eulogius ap. Phot. 230 p. 271<sup>b</sup> 13sq. *uitaque* A<sup>k</sup>  
 Ambros. codd. *uitaque* et *uitaque* A<sup>p</sup> cf. Ω 25 καὶ] scribendum <εἰ> καὶ, cf. A et Ambr. 26 ὅτι  
 A<sup>A<sup>c</sup></sup> om. A<sup>ptck</sup>Ambr. 30/31 *in hunc mundum* A<sup>ptck</sup> 31 οὐδὲ] *nec* A<sup>tc</sup> [corruptum ex *haec*]  
 et A<sup>pt<sup>24</sup>k</sup> cf. Ω

## Γρηγορίου τοῦ μεγάλου ἀγιωτάτου ἐπισκόπου γενομένου Ναζιανζοῦ

[XIII] 16 Μὴ ἀπατάτῳσαν οἱ ἄνθρωποι μὴδὲ ἀπατάσθῳσαν, ἄνθρωπον ἄνουν δεχόμενοι τὸν ἐρ. 101 [PG κυριακόν, ὡς αὐτοὶ λέγουσι, μᾶλλον δὲ τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεόν. οὐδὲ γὰρ τὸν ἄν- P. 177-181] ἄνθρωπον χωρίζομεν τῆς θεότητος, ἀλλ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν δογματίζομεν, πρότερον μὲν οὐκ ἄνθρωπον, ἀλλὰ θεόν καὶ υἱὸν μόνον καὶ προαιώνιον, ἀμιγῆ σώματος καὶ τῶν ὅσα σώ- 5 ματος· ἐπὶ τέλει δὲ καὶ ἄνθρωπον, προσληφθέντα ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, παθητὸν σαρκί, ἀπαθῆ θεότητι· περιγραφτὸν σώματι, ἀπερίγραφτον πνεύματι· τὸν αὐτὸν ἐπίγειον καὶ οὐράνιον, ὄρωμενον καὶ νοούμενον, χωρητὸν καὶ ἀχώρητον, ἴν' ὄλωι ἀνθρώπῳ τῷ αὐτῷ καὶ θεῷ ὅλος ἄνθρωπος ἀναπλασθῆι πεσῶν ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν.

Εἷ τις οὐ θεοτόκον τὴν Μαρίαν ὑπολαμβάνει, χωρὶς ἐστὶ τῆς θεότητος. 10

Εἷ τις ὡς διὰ σωλήνος τῆς παρθένου δραμεῖν, ἀλλὰ μὴ ἐν αὐτῇ διαπεπλάσθαι [λέγοι] θεικῶς ἅμα καὶ ἀνθρωπικῶς, θεικῶς μὲν ὅτι χωρὶς ἀνδρός, ἀνθρωπικῶς δὲ ὅτι νόμῳ κη- σεως, [ἀνάθεμα ἔστω.]

εἷ τις διαπεπλάσθαι λέγει τὸν ἄνθρωπον, εἶθ' ὑποδεδυκέναι θεόν, κατάκριτος· οὐ γὰρ γέννησις θεοῦ τοῦτό ἐστιν, ἀλλὰ φυγῆ γέννησεως. 15

Εἷ τις εἰσάγει δύο υἱούς, ἓνα μὲν τὸν ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ πατρός, δεύτερον δὲ τὸν ἐκ τῆς μητρός, ἀλλ' οὐχὶ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν, τῆς υἰοθεσίας ἐκπέσοι τῆς ἐπηγγελμένης τοῖς Eph. 1, 5 ὀρθῶς πιστεύουσι. φύσεις μὲν γὰρ δύο θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ἐπεὶ καὶ ψυχὴ καὶ σῶμα· υἱοὶ δὲ οὐ δύο οὐδὲ θεοί. οὐδὲ γὰρ ἐνταῦθα δύο ἄνθρωποι, εἰ καὶ οὕτως ὁ Παῦλος τὸ ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἐκτὸς προσηγόρευσε, καὶ εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, ἄλλο μὲν καὶ 20 2 Cor. 4, 16 ἄλλο τὰ ἐξ ὧν ὁ σωτήρ, εἶπερ μὴ ταυτὸν τὸ ἀόρατον τῷ ὄρατῷ καὶ τὸ ἄχρονον τῷ ὑπὸ χρόνον· οὐκ ἄλλος δὲ καὶ ἄλλος, μὴ γένοιτο· τὰ γὰρ ἀμφοτέρα ἐν τῇ συγκράσει, θεοῦ μὲν ἐνανθρωπήσαντος, ἀνθρώπου δὲ θεωθέντος ἢ ὅπως ἂν τις ὀνομάσειε. λέγω δὲ ἄλλο καὶ ἄλλο ἔμπαλιν ἢ ἐπὶ τῆς τριάδος ἔχει. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἄλλος καὶ ἄλλος, ἵνα μὴ τὰς ὑπο- στάσεις συγχέωμεν, οὐκ ἄλλο δὲ καὶ ἄλλο· ἐν γὰρ τὰ τρία καὶ ταυτὸν τῇ θεότητι. 25

Εἷ τις ὡς ἐν προφήτῃ λέγει κατὰ χάριν ἐνηρηκέναι, ἀλλὰ μὴ κατ' οὐσίαν συνήφθαι καὶ συναναπεπλάσθαι, εἶη κενὸς τῆς κρείττονος ἐνεργείας, μᾶλλον δὲ πλήρης τῆς ἐναντίας.

Εἷ τις οὐ προσκυνεῖ τὸν ἐσταυρωμένον, ἀνάθεμα ἔστω καὶ τετάχθω μετὰ τῶν θεοκτόνων.

Εἷ τις ἐξ ἔργων τετελειωμένον ἢ μετὰ τὸ βάπτισμα ἢ μετὰ τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν 30 υἰοθεσίας ἠξιώσθαι λέγει καθάπερ [οὐς] Ἑλληνες παρεγγράπτους εἰσάγουσιν, ἀνάθεμα ἔστω. τὸ γὰρ ἠργμένον ἢ προκόπτον ἢ τελειούμενον οὐ θεός, κἂν διὰ τὴν κατὰ μικρὸν αὐξησιν οὕτως λέγηται.

## Βασιλείου τοῦ ἀγιωτάτου γενομένου ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς πρώτης Καππαδοκίας

[XV] 17 Οὐ γὰρ τοσοῦτον οὐρανὸς καὶ γῆ καὶ τὰ μεγέθη τῶν πελαγῶν καὶ τὰ ἐν ὕδασι δια- de spir. s. 18 τώμενα καὶ τὰ χερσαῖα τῶν ζώων καὶ φυτὰ καὶ ἀστέρες καὶ ἀήρ καὶ ὤραι καὶ ἡ ποικίλη 36 τοῦ παντός διακόσμησις τὸ ὑπερέχον τῆς ἰσχύος συνίστησιν ὅσον τὸ δυνηθῆναι τὸν θεὸν τὸν ἀχώρητον ἀπαθῶς διὰ σαρκὸς συμπλακῆναι τῷ θανάτῳ, ἵνα ἡμῖν τῷ ἰδίῳ πάθει τὴν ἀπάθειαν χαρίσῃται.

## ΑΛρτκκ (Ω)

1 γενομένου om. Αρτκκ cf. Ω in fine add. ex epistula ad Chidonium Ακκ 2 Μῆ] nec Αρ  
3 ὡς om. Ακ 7 πνεύματι ΑΛτc deitate Αρ divinitate Ακκ cf. Ω 8 ἴν' ἐν Ατκ 11 λέγοι om. Αρτκ cf. Ω  
13 ἀνάθεμα ἔστω om. Αρκκ cf. Ω 16 καὶ om. Αρκκ 17 Maria Ατc καὶ τῆς υἰοθεσίας Αc cf. Ω  
31 οὐσ ΑΛc om. Ατκκ Ἑλληνες οἱ Αρ cf. Ω 34 γενομένου om. Αρτκκ 36 καὶ φυτὰ om. Αρ

## Γρηγορίου ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νύσης

[XVI] 18 Τοῦτο γὰρ φρονείσθω, φησίν, ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῶι Ἰησοῦ· ὁς ἐν  
 or. i de beatit. μορφῆι θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῶι, ἀλλ'  
 [PG p. 1201] ἐαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. τί πτωχότερον ἐπὶ θεοῦ τῆς τοῦ  
 Phil. 2, 5-7 δούλου μορφῆς; τί ταπεινότερον ἐπὶ τοῦ βασιλέως τῶν ὄντων ἢ τὸ εἰς κοινωνίαν 5  
 Αποκ. 19, 16 τῆς πτωχῆς ἡμῶν φύσεως ἐκουσίως ἔλθειν; ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ ὁ κύριος  
 τῶν κυριευόντων τὴν τῆς δουλείας μορφὴν ὑποδύεται· ὁ κριτῆς τοῦ παντὸς ὑπόφορος τοῖς  
 δυναστεύουσι γίνεται· ὁ τῆς κτίσεως κύριος ἐν σπηλαίωι κατάγεται· ὁ τοῦ παντὸς περι-  
 Ies. 40, 12 δεδραγμένος οὐχ εὕρισκει τόπον ἐν τῶι καταλύματι, ἀλλ' ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων παραρρί-  
 Lc. 2, 7 πτεται· ὁ καθαρὸς καὶ ἀκήρατος τὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καταδέχεται ῥύπον καὶ διὰ 10  
 πάσης τῆς πτωχείας ἡμῶν διεξελθὼν μέχρι τῆς τοῦ θανάτου πρόεισι πείρας. ὁρᾶτε τῆς  
 ἐκουσίου πτωχείας τὸ μέτρον· ἡ ζωὴ θανάτου γεύεται· ὁ κριτῆς εἰς κριτήριον ἄγεται· ὁ  
 τῆς ζωῆς τῶν ὄντων κύριος ἐπὶ τῇ ψήφωι τοῦ δικάζοντος γίνεται· ὁ πάσης τῆς ὑπερκο-  
 σμίου δυνάμεως βασιλεὺς τὰς τῶν δημίων οὐκ ἀπωθεῖται χεῖρας. πρὸς τοῦτό σοι,  
 φησί, τὸ ὑπόδειγμα τῆς ταπεινοφροσύνης βλεπέτω τὸ μέτρον. 15

L III 518

Ἄττικοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

[XVII] 19 Σήμερον Χριστὸς ὁ δεσπότης τὴν τῆς φιλανθρωπίας γέννησιν ἀνεδέξατο· τὴν γὰρ τῆς  
 M III 1196 θεικῆς ἀξίας προυπήρχεν.

Εἶτα τούτοις ἐπιφέρει πάλιν· Ὁ τῆς φιλανθρωπίας λόγος κενούται, ἀκένωτος τὴν  
 Phil. 2, 7 φύσιν τυγχάνων· ἐαυτὸν γὰρ ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. ὁ ἄσαρκος διὰ 20  
 Ioh. 1, 14 σὲ σαρκούται· ὁ γὰρ λόγος σὰρξ ἐγένετο. ὁ ἀφήι μὴ ὑποπίπτων διὰ τὸ τῆς φύ-  
 σεως ἀσώματον ψηλαφᾶται· ὁ ἀναρχος ὑπὸ ἀρχὴν γίνεται σωματικὴν· ὁ τέλειος αὔξει· ὁ  
 ἄτρεπτος προκόπτει· ὁ πλούσιος ἐν καταλύματι γίνεται· ὁ περιβάλλων τὸν οὐρανὸν ἐν νε-  
 φέλαις σπαργανούται· ὁ βασιλεὺς ἐν φάτνῃ τίθεται.

Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου

25

[XVIII] 20 Ἐπειδὴ γὰρ ὁ αὐτὸς καὶ βασιλεὺς καὶ θεὸς καὶ νεκρώσεως διὰ τὴν τοῦ πάθους οἰ-  
 κονομίαν γευσάμενος, τὰ δῶρα τῶν μυστηρίων ἐστὶν αἰνίγματα. προσφέρουσι χρυσόν·  
 γνωρίζουσι γὰρ αὐτὸν βασιλέα. προσφέρουσι λίβανον· θεῶι γὰρ ἴσασι προσφέροντες.  
 προστιθέασι καὶ σμύρναν διὰ τὴν ἐν τῶι μυστηρίωι τοῦ πάθους νέκρωσιν.

XVII = Cyrill. apol. adu. Orient. 50. or. ad dominas [V 150] 11 XVII. XVIII adferuntur  
 in florilegio cod. Mus. Brit. Add. 12156 f. 74<sup>r</sup>

ΑΛ<sup>1</sup>κκ (Ω); in XVII—XX accedunt V 54 P 52 S 99 D 96 A 38 Λ<sup>24</sup> Λ<sup>u</sup> et in XVII. XVIII  
 codex Vaticanus Collectionis C 24 [Λ<sup>v</sup>], cf. quae adnotavi 2 p. 44. ordo in XVII. XX. XVIII. XVIII  
 mutatus est in VPSD

2 Ἰησοῦ] filio Αρ 5 τῶν ὄντων Α omniūm Α<sup>1</sup>c uniuersorum Α<sup>κ</sup> om. Αρ cf. Ω 7 τῆς  
 δουλείας Α<sup>1</sup>τ<sup>1</sup>c serui Α<sup>κ</sup> seruilēm Αρ cf. Ω 13 τῶν ὄντων] omniūm Α<sup>1</sup>c uniuersorum Α<sup>κ</sup> cf. Ω  
 17 ἡσ̄ ὁ δεσπότης Α Cyr. ad dom. ὁ ἡσ̄ [Χρηστὸς D] δεσπότης SD ὁ ἡσ̄ καὶ δεσπότης VP ὁ δεσπό-  
 τησ̄ ἡσ̄ Α<sup>89</sup> τὴν<sup>2</sup>] τὴ Α<sup>30</sup> 18 ἀέλιον V 19 ἀκένωτος SD 20 γὰρ om. VDL<sup>κ</sup>  
 20/21 διὰ σὲ om. Αρ 23 γεννᾶται SD τίκτεται Cyr. ad dom. οὐρανὸν om. V 25 Ἰκονί  
 ἐπίσκοπι Αρ<sup>u</sup> antiquo ipsius Cyrilli errore, cf. Cyrill. apolog. adu. Orient. 17 26 καὶ βασιλεὺς  
 ΑΑ<sup>26</sup> Αρ<sup>κ</sup>τ<sup>24</sup>υ βασιλεὺς VPSD<sup>Λ</sup>εν ἡμετέρου πάθους SD 27 μύρνα μαγορῶν Α<sup>1</sup>ενυ 27/29 χρυ-  
 σόν — αὐτὸν ΑΑ<sup>26</sup> Αρ<sup>κ</sup>τ<sup>24</sup>υ οἱ μάγοι χρυσίον γνωρίζοντες αὐτὸν εἶναι VPSD 28 scimus Α<sup>1</sup>ε<sup>24</sup>υ  
 29 προστιθέασι ΑΑ<sup>26</sup> Αρ<sup>κ</sup>τ<sup>24</sup>υflor. προσφέρουσι VDL<sup>κ</sup> προσάγουσι PS καὶ ΑΑ<sup>26</sup> Αρ<sup>κ</sup>εν om. VPSD<sup>Λ</sup>ι<sup>24</sup>υ  
 σμύρναν D

## Τοῦ αὐτοῦ

**XVIII 21** Εἰ μὴ γὰρ ἐκεῖνος ἐγεννήθη σαρκικῶς, οὐκ ἂν σὺ ἀνεγεννήθης πνευματικῶς. εἰ μὴ L III 519  
ἐκεῖνος ἠνέσχετο τῆς τοῦ δούλου μορφῆς, οὐκ ἂν σὺ τὴν δόξαν τῆς υἰοθεσίας ἐκέρδανας·  
διὰ τοῦτο γὰρ ἐπὶ γῆς ὁ ἐπουράνιος, ἵνα σὺ εἰς οὐρανοὺς ἀναχθῆς ὁ ἐπίγειος. διὰ  
τοῦτο Χριστὸς ἑαυτὸν ἐκένωσεν, ἵνα ἡμεῖς πάντες ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ λάβωμεν. 5 Phil. 2, 7  
ὁ ἐκεῖνου θάνατος σὴ γέγονεν ἀθανασία· τὸ τοῦ δεσπότητος πάθος τοῦ δούλου γέγονεν Ioh. 1, 16  
ὑψωμα· σὺ δὲ τὴν εὐεργεσίαν λαμβάνεις βλασφημίας ἐφόδιον.

Ὅμοιως Ἀττικοῦ γενομένου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως

L III 518

**XX 22** Εἴ τινα διακρίνοι ἢ τοῦ μονογενοῦς ἐνανθρώπησις καὶ παρθένου κύησις καὶ παθῶν  
κοινωνία καὶ σταυρὸς καὶ πάθος καὶ θάνατος, μανθάνων γινωσκέτω πρόξενά ταῦτα τῆς 10  
οἰκουμένης σωτηρίας, ἀλλὰ μὴ ἀνάξια τῆς φιλανθρωπίας τοῦ κρείττονος. εἰ γὰρ αἰσχροὺς  
θεῶι τὸ παρθένον οἰκῆσαι, αἰσχροτέρων που πάντως καὶ τὸ ποιῆσαι· εἰ δὲ δημιουργῶν οὐχ  
ὑβρίσθη, οὐδὲ οἰκῆσαι τὸ δημιούργημα αἰσχύνῃς ἄξιον ἔκρινε. καὶ εἰ τὸ παθεῖν κακόν,  
τὸ παθῶν ἀπαλλάξαι ἤλικον; ὥστε καὶ τέθηκεν <ἀθανάτω> θανάτω θανατώσας τὸν θά-  
νατον, καὶ ἀνέστη τὴν ἡμετέραν πρυτανεύων ἀνάστασιν, καὶ ταῦτα πάντα δέχεται οὐ φύσει 15  
θεότητος, ἀλλὰ προσλήπει σαρκός, τῇ μὲν ἐν ἀσύλοις τῆς οἰκείας ἀπαθείας οἰκῶν, τῇ δὲ  
τὰ πάντα παθῶν τε καὶ ὑπομείνας, ὡς ἂν γένοιτο πολιτείας ἀρίστης ἡγεμῶν τε καὶ νο-  
μοθέτης.

**76 1** Κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων Θεοδοσίου καὶ Οὐαλεν- L III 673  
τιανου συναχθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει ἕξ ἀπάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς οἴκου- M III 1344  
μένης τῆς ἀγίας ταύτης συνόδου τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων τῶν ἀπανταχοῦ ἀγίων 21  
ἐκκλησιῶν καὶ συνεδρευούσης ὀριζούσης τε κρατεῖν καὶ βεβαίαν εἶναι τὴν πίστιν τὴν ἐκτε-  
θεῖσαν διὰ τοῦ ἀγίου πνεύματος παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων τῶν κατὰ καιροὺς ἐν τῇ Νι-

XVIII 1—3 = Cyrill. apolog. adu. Orient. 17 XX adfertur in florilegio cod. Mus. Brit.  
Add. 12156 f. 74r 19 inter patrum capitula et actionem de Charisio inserunt 74, 3. 4 [p. 89,  
3—15] VMPSD; actionem de Charisio post sententiam concilii de Nestorii depositione exhibet Collectio  
Veronensis [Λ<sup>u</sup>]

ΑΛΡτκρVPSDA<sup>38</sup>Λι<sup>34</sup>u

1 ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ VPSDAκρ 2 ἀνεγεννήθησ VAA<sup>38</sup>Λρι<sup>24</sup>u ἐγεννήθησ PSDAκρCyr.flor. εἰ  
δὲ SD 3 τὴν om. P 4 τῆσ γῆσ SD εἰσ — ἐπίγειος AA<sup>38</sup>Λι<sup>24</sup>uflor. ὁ ἐπίγειος [ἐπὶ γῆσ V] εἰσ  
οὐρανὸν ἀναχθῆσ VPSDAκρ 6 σὴ γέγονεν AA<sup>38</sup>Λρι<sup>24</sup>uflor. γέγονέ σοι VPSDAκρ *nostra facta est* Λκ  
γέγονε τοῦ δούλου VPSD 8 ὁμοίως — Κωνσταντινουπόλεως] ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ VPS ὁμοίως]  
τοῦ αὐτοῦ D om. Λρ γενομένου om. DΛρτκρ<sup>24</sup>u 9 διακρίνοι PSDA<sup>38</sup> διακρίνει VA πά-  
θους P 10 καὶ πάθος καὶ θάνατος AA<sup>38</sup>Λρι<sup>24</sup>uflor. καὶ θάνατος καὶ ἀνάστασις VPSD ταῦτα  
AA<sup>38</sup>Λκρ ταῦτα εἶναι VPSDAκρ 11 ἀλλὰ AA<sup>38</sup>Λρι<sup>24</sup>uκρ καὶ VPSDflor. κρείττονος AA<sup>38</sup>Λρι<sup>24</sup>uflor.  
κρείττονος λογιζέσθω VPSD 12 τὸ om. V που] προ V 14 ἀθανάτω θανάτω θανατώσας  
scripsi secundum Λι<sup>24</sup>uflor. *immortalis morte et mortem morte damnauit* Λρ θανάτω θανατώσας AA<sup>38</sup>  
ἴν' ἀθανάτω θανάτω θανατώσῃ Λκ ἀθάνατος ὦν ἵνα θανατώσῃ VPSD 15 καὶ<sup>2</sup>] ἀλλὰ καὶ P 16 τῇ  
δὲ ΑΡΛκρ τῷ δὲ VSDA<sup>38</sup>Λι<sup>24</sup> 17 τε om. VPSD 17/18 ὡς ἂν — νομοθέτης om. P ἡγεμῶν — νο-  
μοθέτης om. SD 17 τῆσ ἀρίστησ V *acternae* Λρ  
AVM, P [= hk], SDΛρΛι<sup>24</sup>Λ<sup>u</sup>Λκ<sup>2</sup>Λ<sup>r</sup>  
νε' V νγ' P ρς' D inscr. ὅτε χαρίσιος προσῆλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδε-  
κατιτῶν MPSD ἀρχὴ τοῦ κατὰ χάρισιον πρακτικοῦ ὅτε προσῆλθε τῇ ἀγία συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαί-  
δεκατιτῶν V praemittit *Quibus lectis* [om. Λ<sup>u</sup>] *Petrus presbyter Alexandriae et primicerius nota-*  
*riorum dixit* Λ<sup>u</sup> 19—p. 96, 2 Κατὰ θέσπισμα — τρόπον om. Λ<sup>u</sup> 19 τὸ θέσπισμα MP 19/20 post  
*Valentiniani* ins. *sicut praediximus* Λ<sup>o</sup> 20 ἔπος om. D 22 εἶναι πίστιν SD 23 τῶν<sup>3</sup>  
om. MPSD



καέων πόλει συνειλεγμένων, ὄντων τὸν ἀριθμὸν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτώ, τυπούσης τὲ  
 τὰ περὶ τούτου καθ' ὃν ἔδει τρόπον, Χαρίσιός τις ὀνόματι πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος γε-  
 γονῶς τῆς Φιλαδελφῶν πόλεως ἀγίας ἐκκλησίας ἐδίδαξεν ὅτι τινὲς τῶν ἀπὸ Λυδίας ὀρμω-  
 μένων αἰρετικῶν ἠθέλησαν τὴν μὲν ἑαυτῶν ἀφείναι πλάνην, ἐπιστρέψαι δὲ πρὸς τὸ τῆς  
 ἀληθείας φῶς καὶ μυσταγωγηθῆναι τὰ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὀρθὰ τε καὶ εὐσεβῆ δόγματα·  
 εἶτα δέον αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν χειραγωγηθῆναι μειζόνως ἠπάτηνται καὶ οἷον ἐκ βόθρου  
 πεπτῶκασιν εἰς χείρονα βόθρον. ἐδίδαξε γὰρ ὅτι Ἀντώνιος καὶ Ἰάκωβος, πρεσβυτέρων  
 ἔχοντες ὄνομα, κατῆλθον ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολὰς ἔχοντες παραθέσεως παρὰ  
 Ἀναστασίου τινὸς καὶ Φωτίου, συνόντων τὸ τηνικάδε τῷ αἰρετικῷ Νεστορίῳ, καὶ αὐτῶν  
 δὲ πρεσβυτέρων ἔχόντων ὄνομα, καὶ δέον τὴν τε ἀποστολικὴν καὶ εὐαγγελικὴν παράδοσιν  
 τῆς πίστεως ἦν καὶ ἐξέθεντο κατὰ καιροὺς οἱ πατέρες οἱ ἐν τῇ Νικαέων συνελθόντες, παρα-  
 θεῖναι τοῖς ἐκ πλάνης ἐπιστρέφουσιν εἰς ἀλήθειαν καὶ ἀπὸ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς ἔρχεσθαι  
 ζητοῦσι, προσεκόμισαν ἔκθεσιν τινὰ δογμάτων ἀσεβῶν ὡς ἐν τάξει συμβόλου συντεθειμένην  
 καὶ ταύτην καθυπογράψαι παρεσκεύασαν τοὺς ἀθλίους ἐκείνους, πάντα τρόπον ἀσεβείας  
 νικῶντες ἐν τούτῳ. ὑπὲρ δὲ σαφηνείας ἀκριβοῦς τῶν εἰρημένων ἐντέτακται ὁ ἐπίδοθεις  
 λίβελλος παρὰ τοῦ μνημονευθέντος πρεσβυτέρου Χαρισίου καὶ ἡ τῆς ἀσεβοῦς ἐκείνης ἔκθεσις  
 κακοδοξίας ἢ περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ μεθ' ὑπογραφῆς τῶν  
 ἠπατημένων.

2 Τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ θεοφιλεῖ συνόδῳ οἰκουμενικῇ συνελθούσῃ ἐν τῇ Ἐφεσίων μη-  
 τροπόλει παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου καὶ οἰκονόμου Φιλαδελφείας. Εὐχὴ μὲν ἅπασιν  
 τοῖς εὐ φρονούσι τιμὴν αἰεὶ καὶ πρέπουσαν αἰδῶ πνευματικοῖς μάλιστα πατράσι καὶ διδα-  
 σκάλοις ἀπονέμειν· εἰ δέ που συμβῆι τοὺς διδάσκειν ὀφείλοντας τοιαῦτα τοῖς ὑπηκόοις  
 ἐνηχεῖν περὶ τῆς πίστεως οἷα τὰς ἀπάντων ἀκοὰς καὶ καρδίας καταβλάπτει, ἀνάγκη τὴν  
 τάξιν ἀνταλλάττεσθαι καὶ τοὺς κακῶς διδάσκειν ἐλομένους ὑπὸ τῶν ἡσσόνων διελέγχεσθαι.

L III 676 ἐπεὶ οὖν εἰς τούτων ὑπάρχει Νεστόριος ὁ τῆς ἰδίας κακοδοξίας τοὺς καρποὺς ὀρεπόμενος,  
 ὃς κάκιστα περὶ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως διακείμενος διδάξας τε πολλάκις ἂ μὴ προσήκει,  
 πᾶσαν ὁμοῦ τὴν ὑφ' ἡλίον διετάρραξεν, ὡς καὶ τοὺς φιλοχρίστους βασιλέας ἀναγκασθῆναι  
 θεσπίσαι τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην ἐνταῦθα συνελθούσαν τὰ τῆς ὀρθοδοξίας ἐπικρατῦναι  
 δόγματα καὶ τοῦτο διὰ τὴν οἰκίαν φιλανθρωπίαν ὁ δεσπότης θεὸς παρασχῶν ἅπαντας  
 ὑμᾶς τοὺς ἀγίους πατέρας ἐνταῦθα συνήγαγε τοῦ προλεχθέντος ἕνεκεν, τούτου χάριν ἐγὼ  
 τῇ ὑμετέραι προσπίπτων ὀσιότητι διδάσκω ὡς οὐ μόνος αὐτός, ἀλλὰ γὰρ καὶ οἱ τούτου  
 συμμετοχοὶ τῆς ἀσεβείας Ἀναστάσιος καὶ Φώτιος οἱ πρεσβύτεροι, τὴν αὐτὴν καὶ ἐν ταῖς  
 ἄλλαις πόλεσι κακοπιστίαν διασπαρῆναι παρασκευάζοντες, Ἰάκωβόν τινὰ τὰ ὅμοια αὐτοῖς  
 φρονούντα συνεκρότησαν καὶ συγκροτοῦσι μέχρι τοῦ δεῦρο, τραπέζης καὶ παρρησίας αὐτῷ

AVM, P [= hk], SDΛρΛιΛεΛυΛεΛεΛε

1 τῇ M δεκαοκτώ VPSD 2 τούτων VMPSDΛκρ 4 αὐτῶν PD 7 ἀντωνίνου AΛκρ 8 ὀνό-  
 ματα MSDΛριεϋ τῆς om. P παρενθέσεως V 9 ἀθανασίου M φωτεινοῦ MPS uarīa lectio in Λρ  
 τὸ τηνικάδε om. MPSD τῶν αἰρετικῶν S 10 ὀνόματα MSDΛριεϋκτῷ ἀποστολικὴν καὶ εὐαγγε-  
 λικὴν AΛριεϋκτῷ εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν VMPSD 11 καὶ om. VPSDΛκρ 12 ὑποστρέφουσιν SD  
 13 προεκόμισαν VMΛκρ 14 ταύτην MP καθυπογράφειν V τοὺς ἀθλίους ἐκείνους παρε-  
 σκεύασαν VMPSD εὐσεβείας S 15 συναφείας S 17 κακοδοξίας om. MPSD 19 νς' V νδ' P εζ' D  
 inscr. οἱ ἐπίδοθέντες λίβελλοι [ὁ ἐπίδοθεις λίβελλος D] παρὰ χαρισίου πρεσβυτέρου VMPSD ἀγία  
 ταύτη D καὶ om. D θεοφιλεστάτῃ VMPSD οἰκουμενικῇ συνόδῳ PSD τῇ συνελθούσῃ P  
 20 παρὰ — Φιλαδελφείας om. V 22 τοῖς om. D 23 τῆς om. D βλάπτει D 24 ἐναλ-  
 λάττεσθαι P 25 ἐπειδὴ M ὁ AV om. MPSD 26 ὃς AΛριεϋκτῷ om. VMPSD προσήκει P  
 27 ὑψηλίῳ S ἐτάρραξεν P βασιλεῖς SD 28 κρατῦναι SD 29 τοῦτο διὰ om. SD  
 οἰκίαν A ἰδίαν VMPSD παρασχῶν θσ V 30 ἐγὼ om. Λε 31 τῇ ὑμετέρα προσπίπτων  
 AΛριεϋκτῷ τῇ ὑμετέρα προσπίπτω VMP προσπίπτω τῇ ὑμετέρα SD 31 διδάσκω AΛριεϋκτῷ διδάσκων  
 VMPSD γὰρ A om. VMPSD 32 μέτοχοι SD 33 τὰ om. V 34 τοῦ AP τῆς VMPSD  
 παρρησίας καὶ τραπέζης Λριεϋ

- μεταδιδόντες· ὄν καὶ διὰ γραμμάτων ἤδη ὡς ὀρθόδοξον συνέστησαν τοῖς θεοσεβεστάτοις τῆς Λυδῶν ἐπισκόποις. τοιαῦτα δὲ τούτῳ τετόλμηται ἅ τὴν ὑμετέραν πάντως ἀγισσύνην μαθοῦσαν κινήσει πρὸς κανονικὴν κατ' αὐτοῦ τιμωρίαν καὶ κατὰ τῶν αὐτὸν συγκροτούντων. τὴν γὰρ Φιλαδελφῶν πόλιν τῆς Λυδίας καταλαβὼν καὶ τινὰς τῶν ἀπλουστέρων ἀπατήσας (κληρικοὶ δὲ οὗτοι), τὴν τῶν ἐν Νικαίαι ἀγίων πατέρων ἐκθεσιν τῆς πίστεως 5 ἔξουθενώσας, ἐτέροι τινὶ πίστεως ἐκθέσει, μᾶλλον δὲ ἀπιστίας καθυπογράψαι παρεσκεύασε. καὶ δὴ τοῦτο πεποιήκασιν, ὡς ἀπλουστεροὶ καθυπογράψαντες ὅτι δὴ ταύτην στοιχοῦμεν, φησί, τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει· ἥτις ἐκθεσις αἰρετικῆς βλασφημίας πεπληρωμένη ἔχουσα τε τὰς 10 τῶν ὑπ' αὐτοῦ συναρπαγέντων ὑπογραφὰς σώζεται, ἣν ἀξιῶ ἀναγνωσθῆναι ἐπὶ τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος πρὸς τὸ νοηθῆναι τὴν ὑπ' αὐτῶν μελετηθεῖσαν τῆς ὀρθοδοξίας ἀνατροπὴν, οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὰ γράμματα τῶν προλεχθέντων, ἔνθα Ἰακώβῳ μὲν τῷ αἰρετικῷ τοιαῦτα τολμήσαντι μαρτυροῦσιν ὀρθοδοξίαν, ἐμὲ δὲ ὡς αἰρετικὸν τῆς κοινωρίας καὶ λειτουργίας ἐκώλυσαν, εὐσεβῶς φρονούντα καθὼς ὑποτέτακται. τούτων γὰρ ἀναγνωσθέντων, μαθησεται πάντως ἡ ὑμέτερα θεοφίλεια τὰ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας ὑπ' αὐτῶν τολμηθέντα, 15 ἅτινα ὁ θεὸς διὰ τῆς ὑμετέρας ἀγισσύνης εἰς τέλος καταργήσει. 15
- 8 Πιστεύω εἰς ἓνα θεὸν πατέρα παντοκράτορα, κτίστην πάντων ὄρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητὴν· καὶ εἰς ἓνα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, θεὸν ἐκ θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, θεὸν ἀληθινὸν ἐκ θεοῦ ἀληθινοῦ, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ, τὸν δι' ἡμᾶς καὶ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, σαρκωθέντα, γεννηθέντα ἐκ τῆς ἀγίας παρθένου, ἐνανθρωπήσαντα, σταυρωθέντα ὑπὲρ ἡμῶν, ἀποθανόντα, ἀναστάντα τῇ τρίτῃ 20 ἡμέρῃ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ πάλιν ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸν παράκλητον, ὁμοούσιον πατρὶ καὶ υἱῷ, καὶ εἰς ἀγίαν καθολικὴν ἐκκλησίαν· εἰς ἀνάστασιν νεκρῶν· εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- Ἐγὼ Χαρίσιος δέδωκα τοὺς λιβέλλους ὡς προέγραπται, ὑπογράψας χειρὶ ἐμῇ. 15 L III 677

Ἰσον τῆς ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου

25

- 4 Τοὺς ἢ νῦν πρῶτον παιδευομένους τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων τὴν ἀκρίβειαν ἢ ἔκ τινος αἰρετικῆς πλάνης μεθίστασθαι βουλομένους ἐπὶ τὴν ἀλήθειαν διδάσκεσθαι προσήκει καὶ ὁμολογεῖν ὅτι πιστεύομεν εἰς ἓνα θεὸν πατέρα αἰδίδιον, οὐχ ὕστερον ἀρξάμενον τοῦ εἶναι, ἀλλ' ἄνωθεν ὄντα αἰδίδιον θεόν, οὔτε μὴν ὕστερον γεγονότα πατέρα, ἐπειδήπερ αἰεὶ θεὸς τε

26 symboli praeter uersiones Latinas supra allatas extant duae, ipsius Marii Mercatoris [Coll. Palat. 16, A<sup>m</sup>] et in gestis Concilii quinti [A<sup>s</sup>, L V 454. 455 = M VIIII 227—229]

AVM, P [= hk], SDΛρΛιΛεΛυΛκΛτ

2 τῶν P τοιαῦτα — τετόλμηται om. D πάντως τούτω S 2/3 πάντως ἀγισσύνην AVM ἀγισσύνην πάντως P ἀγισσύνην SD 5 αὐτοὶ ΡΛιε ἀγίων om. VMPΛρτευ θέσιν P 6 ἔξουθενήσας VMPSD 7/8 φησὶν τῇ ὀρθοδόξῳ στοιχοῦμεν V 12 προσμαρτυροῦσιν M 12/13 λειτουργίας καὶ κοινωρίας ΜΛκτ 13/14 γὰρ ἀναγνωσθέντων] παραναγνωσθέντων MP 14 τὰ ὑπ' M 15 ὁ A om. VMPSD ἀγισσύνησ VMPSD ἀγιότητος A 16 *credimus* Λε κτίστην AVMPSD om. Λιεκτυ ἀπάντων V τε] τε πάντων SD 17 τὸν υἱὸν om. Λκ αὐτοῦ AVM τοῦ θεοῦ PDS θεὸν ἐκ θεοῦ om. SD 19 τὴν VMPΛρτευ διὰ τὴν SDAΛκτ 21 τοὺς om. MSDA 22 τὸ παράκλητον SD, corr. S κατ<sup>2</sup> om. A 23 εἰς<sup>2</sup> καὶ P 24 inser. *et alia manu* Λιυ ἐπέδωκα A ἔδωκα M *libellum* Λιυ

AVM, P [= hk], SDWΛπΛρΛιεΛκΛτΛς

25 νΖ' V νε' P ςη' D Ἰσον — συμβόλου inscr. AVMPSDAWΛρτευκτ *expositio pravae fidei Theodori* Λπ *sceleratum symbolum impii Theodori* Λς cf. Cyrill. ep. 72 [V 133] et Theodoretum in libro contra Cyrillum loco qui adfertur in Gestis concilii Epheseni alterius [Abhdlg. d. Gött. Ges. d. Wiss. 15, I p. 104, 31] 26 ἢ om. WΛκτς καὶ πρῶτως W 27 προσήκε MSDA 28 οὐχ' A WΛπς οὐθ' VMPSDAρτευκτ 29/p. 98, I θεός τε ἦν αἰεὶ W

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

13

- 5 ἦν καὶ πατήρ. πιστεύομεν δὲ καὶ εἰς ἓνα υἱὸν θεοῦ μονογενῆ, ἐκ τῆς οὐσίας ὄντα τοῦ πατρός, ὡς ὄντως υἱὸν καὶ τῆς αὐτῆς οὐσίας ὄντα τοῦ οὐπερ ἔστι τε καὶ πιστεύεται υἱός.
- 6 καὶ εἰς τὸ πνεῦμα δὲ τὸ ἅγιον, ἐκ τῆς θεοῦ τυγχάνον οὐσίας, οὐχ υἱόν, θεὸν δὲ ὄν τῆ οὐσία, ὡς ἐκείνης ὄν τῆς οὐσίας ἡσπερ ἔστιν ὁ θεὸς καὶ πατήρ, ἔξ οὐπερ κατ' οὐσίαν
- 1 Cor. 2, 12 ἐστίν. ἡμεῖς γάρ φησιν, οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, τῆς μὲν κτίσεως αὐτὸ χωρίσας ἀπάσης, θεῷ δὲ συνάψας, ἔξ οὐπερ κατ' οὐσίαν ἐστίν ἰδιαζόντι λόγῳ παρὰ πᾶσαν τὴν κτίσιν, ἦν οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλ' αἰτία δημιουργίας ἐκ θεοῦ νομίζομεν εἶναι, καὶ οὔτε υἱὸν νομίζοντες οὔτε δι' υἱοῦ τὴν
- 7 ὕπαρξιν εἰληφός. ὁμολογοῦμεν δὲ πατέρα τέλειον προσώπῳ καὶ υἱὸν ὁμοίως, καὶ πνεῦμα
- M IIII 1349 δὲ ἅγιον ὡσαύτως, σιωζομένου τοῦ λόγου τῆς εὐσεβείας ἡμῖν τῷ πατέρα καὶ υἱὸν καὶ πνεῦμα ἅγιον μὴ τρεῖς τινὰς οὐσίας διαφόρους νομίζειν, ἀλλὰ μίαν τῆ ταυτότητι τῆς θεότητος γνωριζομένην.
- 8 Χρῆ δὲ καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας ἦν ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ἐν τῇ κατὰ τὸν δεσπότην Χριστὸν οἰκονομία ὁ δεσπότης ἐξετέλεσε θεός, εἰδέναι ὅτι ὁ θεὸς λόγος ἄνθρωπον εἰληφε τέλειον ἐκ σπέρματος ὄντα Ἀβραὰμ καὶ Δαυὶδ κατὰ τὴν διαγόρευσιν τῶν θείων γραφῶν, τοῦτο ὄντα τὴν φύσιν ὅπερ ἦσαν ἐκείνοι ὡνπερ ἐκ σπέρματος ἦν, ἄνθρωπον τέλειον τὴν φύσιν, ἐκ ψυχῆς τε νοεράς καὶ σαρκὸς συνεστῶτα ἀνθρωπίνης· ὄν ἄνθρωπον ὄντα καθ' ἡμᾶς τὴν φύσιν, πνεύματος ἁγίου δυνάμει ἐν τῇ τῆς παρθένου μήτραι διαπλα-
- Gal. 4, 4 5 σθέντα γενόμενον τε ἐκ γυναικὸς καὶ γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα πάντας ἡμᾶς ἔξαγοράσῃ τῆς τοῦ νόμου δουλείας, τὴν πόρρωθεν προωρισμένην υἰοθεσίαν ἀπολαβόντας, ἀπορρήτως συνῆψεν ἑαυτῷ, θανάτου μὲν αὐτὸν κατὰ νόμον ἀνθρώπων πειραθῆναι
- Eph. 1, 20 21 παρασκευάσας, ἐγείρας δὲ ἐκ νεκρῶν καὶ ἀναγαγὼν εἰς οὐρανὸν καὶ καθίσας ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ, ὅθεν δὴ ὑπεράνω πάσης ὑπάρχων ἀρχῆς τε καὶ ἐξουσίας καὶ κυριότητος καὶ δυνάμεως καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐκ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, τὴν παρὰ πάσης τῆς κτίσεως δέχεται προσκύνησιν ὡς ἀχώριστον πρὸς τὴν θείαν φύσιν ἔχων τὴν συνάψιν, ἀναφορᾷ
- 9 θεοῦ καὶ ἐννοίαι πάσης αὐτῷ τῆς κτίσεως τὴν προσκύνησιν ἀπονεμούσης. καὶ οὔτε δύο φάμεν υἱούς οὔτε δύο κυρίους, ἐπειδὴ εἰς υἱὸς κατ' οὐσίαν ὁ θεὸς λόγος, ὁ μονογενῆς υἱὸς τοῦ πατρός, ὡπερ οὗτος συνημμένος τε καὶ μετέχων υἰότητος κοινωνεῖ τῆς υἱοῦ προσηγορίας τε καὶ τιμῆς, καὶ κύριος κατ' οὐσίαν ὁ θεὸς λόγος, ὡι συνημμένος οὗτος κοινωνεῖ

AVM, P [= hk], SDWΛμptcukrs, 28—p. 99, 4 κυρίου syriace extant ap. Lagarde, Anal. syr. p. 106, 29—107, 11 [Σ]

1 υἱὸν θεοῦ AΛμptcus θεοῦ υἱὸν SΔΛκ θεὸν υἱὸν VMPW 1/2 τοῦ πρσ ὡς AΛμptcukrs τῆς πατρῴας VMPSDW 2 καὶ<sup>1</sup> om. SΔΛι τοῦ A om. VMPSDW τε AΛms om. VMPSDW πεπίστευται A 3 δὲ<sup>1</sup> AVMPΛcukrs om. SDW θεοῦ AVM τοῦ θεοῦ PSDW ὄντα VMPSDW 5 τοῦ κόσμου ἐλάβομεν AMPW ἐλάβομεν τοῦ κόσμου V τοῦ κόσμου ἐλάβετε SD 6 τοῦ om. VP αὐτὸ χωρίσας AMPW αὐτὸν χωρίσας SD αὐτοῦ Λκ ἀποχωρίσας V 8 αἰτίαν W νομίζομεν SΔΛριcu 9 εἰληφέναι P καὶ υἱὸν δὲ Λc 10 δὲ AVMPΛs om. SDWΛριcuκτ τὸ SD υἱὸν AΛμptcukrs υἱὸν ὁμοίως VMPSDW 13 σωτηρίας om. P 13/14 τὸν δεσπότην om. D 14 θεὸς ἐξετέλεσεν SD ὁ<sup>2</sup> ὁ δεσπότης VMP 15 εἰλήφει SD 16 τοιοῦτον P οἴοιπερ P et illi Λμptcu ὡνπερ — ἦν om. V καὶ ἐκ Λκ 17 ψυχῆς τε καὶ σαρκὸς νοεράς S σαρκὸς τε καὶ ψυχῆς νοεράς D 18 παρθενίας S 18/19 διαπλασθέντος S 19 γενόμενον<sup>1</sup> AVΛμptcukrs γεγενῆσθαι M PSDW τε AΛcus om. VMPSDWΛρικ καὶ AVMPWΛs om. SΔΛμptcuκ 20/21 ἀποβαλόντας V 21 θανάτου μὲν AVMPW θανατούμενον SD 22 δὲ om. SD 23/24 ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας ὑπάρχων κυριότητός τε καὶ δυνάμεως SD 23 τε A om. VMPW 24 καὶ δυνάμεως om. Λριcu 25 μόνον τούτῳ P τῆς om. W 26/27 ὡς ἀχώριστον — προσκύνησιν om. SD ὡς ἀχώριστον — ἀπονεμούσης om. W 26 οὐσίαν V superscr. φύσιν 28 φάμεν om. SDW κυρίους δύο W 28—p. 99, 1 υἱὸς κατ' οὐσίαν — δήλου om. D 28 ὁ<sup>2</sup> om. PSW υἱὸς om. MPSW 29 ὡπερ Λκ υἰότητος AΛριcuΣ θεότητος VMPSW om. Λks 30 καὶ τιμῆς om. ΛP 30/p. 99, 1 καὶ κύριος — τιμῆς om. S

τῆς τιμῆς. καὶ διὰ τοῦτο οὔτε δύο φαμέν υἱούς οὔτε δύο κυρίους, ἐπειδὴ, δήλου τοῦ L III 680 κατ' οὐσίαν ὄντος κυρίου τε καὶ υἱοῦ, ἀχώριστον ἔχων πρὸς αὐτὸν τὴν συνάφειαν ὁ ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας ληφθεὶς σωτηρίας [ἐνεκεν] συναναφέρεται τῆι τε ὀνομασίαι καὶ τῆι τιμῆι τοῦ τε υἱοῦ καὶ τοῦ κυρίου, οὐχ ὡσπερ ἡμῶν ἕκαστος καὶ καθ' ἑαυτὸν ὑπάρχων υἱός, ὅθεν δὴ Gal. 3, 26 καὶ πολλοὶ υἱοὶ κατὰ τὸν μακάριον λεγόμεθα Παῦλον, ἀλλὰ μόνος ἐξαίρετον ἔχων τοῦτο ἐν 5 τῆι πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείαι τῆς τε υἰότητος καὶ τῆς κυριότητος μετέχων ἀναιρεῖ μὲν πάσαν ἔννοιαν δυάδος υἱῶν τε καὶ κυρίων, παρέχει δὲ ἡμῖν ἐν τῆι πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείαι πάσαν ἔχειν αὐτοῦ τὴν τε πίστιν καὶ τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν θεωρίαν, ὑπὲρ ὧν δὴ καὶ τὴν προσκύνησιν ἀναφορᾶ θεοῦ παρὰ πάσης δέχεται τῆς κτίσεως.

- 10 "Ἐνα τοίνυν τὸν υἱὸν φαμέν καὶ κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο, 10 πρωτοτύπως μὲν τὸν θεὸν λόγον νοοῦντες τὸν κατ' οὐσίαν υἱὸν θεοῦ καὶ κύριον, συνεπινοοῦντες δὲ τὸ ληφθέν, Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὃν ἔχρισεν ὁ θεὸς πνεύματι καὶ Act. 10, 38 δυνάμει, ὡς ἐν τῆι πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείαι υἰότητός τε μετέχοντα καὶ κυριότητος"
- 11 ὃς καὶ δεύτερος Ἀδὰμ κατὰ τὸν μακάριον καλεῖται Παῦλον ὡς τῆς αὐτῆς μὲν φύσεως 1 Cor. 15, 45 ὑπάρχων τῷ Ἀδὰμ, ἀναδείξας δὲ ἡμῖν τὴν μέλλουσαν κατάστασιν, καὶ τοσαύτην ἔχων πρὸς 15 ἐκείνον τὴν διαφορὰν ὅσηπερ ἂν γένοιτο τοῦ τὰ ἀπόρρητα χορηγούντος ἐπὶ τῆς μελλούσης καταστάσεως ἀγαθὰ πρὸς τὸν τῶν παρόντων λυπηρῶν δεδωκότα τὴν ἀρχήν. τὸν ὅμοιον δὲ τρόπον καὶ δεύτερος ἄνθρωπος καλεῖται ὡς τὴν δευτέραν κατάστασιν ἐκφήνας, ἐπειδὴ 1 Cor. 15, 47 τῆς μὲν προτέρας ἀρχῆς γέγονεν ὁ Ἀδὰμ τῆς θνητῆς καὶ παθητῆς καὶ πολλῶν γεμούσης ὀδυνηρῶν, ἐν ᾧ δὴ καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εἰλήφαμεν ὁμοίωσιν, τὴν δευτέραν δὲ ἀνέδειξεν 20 ὁ δεσπότης Χριστός, ὃς ἐξ οὐρανῶν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος φανείσῃ ἅπαντας ἡμᾶς εἰς τὴν κοινωनीαν ἄξει τὴν οἰκείαν. ὁ γὰρ πρῶτος, φησὶν, ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ 1 Cor. 15, 47-49 δεύτερος ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ, τουτέστιν ἐκείθεν ἀναφαίνεσθαι μέλλων ἐπὶ τῷ πάντας εἰς μίμησιν ἀγαγεῖν ἑαυτοῦ, ὅθεν ἐπάγει· οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. καὶ 25 καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανοῦ. ἐν τούτῳ δὴ φαινομένῳ τε καὶ παρὰ πάντων ὀρωμένῳ τῶν κρίνεσθαι μελλόντων ἐν ἀφανεί τυχάνουσα ποιήσεται τὴν κρίσιν ἢ θεία φύσις κατὰ τὸν μακάριον Act. 17, 30. Παῦλον τὸν λέγοντα· τοὺς γὰρ χρόνους τῆς ἀγνοίας ἡμῶν ὑπεριδῶν ὁ θεὸς 31 τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι 30 ἔστησεν ἡμέραν ἐν ἣι μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνηι ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὤρισεν, πίστιν παρασχῶν ἀναστήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν.

A VM, P [= hk]. SDWΛμptcukrs, 10—13 ἕνα — κυριότητος syriace extant ap. Lagarde, Anal. syr. p. 106, 29—107, 11 [Σ]

2 ἔχει V 2/3 ὑπὲρ — ἐνεκεν AVMPW τῆς ἡμετέρας σριασ̄ ἐνεκεν S τῆς ἡμετέρας ἐνεκεν σριασ̄ D pro Λμptcus causa Akr 3 συναναφέρεται S 4 τε om. SDΛc 4 ὑμῶν S καὶ AVMPWΛr om. SDΛμptcukrs 5 παῦλον λεγόμεθα W μόνον V τοῦτο ἐν A τοῦτο τὸ ἐν VMPSW τοῦτο D 6 τὸν om. P 6—8 τῆς τε υἰότητος — συναφείαι om. V 6 τῆς κυριότητος A κυριότητος MPSDW 7 τὸν om. P 9 τὴν om. SD ἀναφορὰ AΛμptcukrs καὶ ἀναφορὰν VMPSDW 10 υἱὸν AΛptcukrs κ̄ν VMPSDW deum Λm 12 ὑν Λpu χ̄σ̄ SD spiritu sancto Λm̄c 13 τὸν om. P 14 καλεῖται om. W τῆς om. M 16 διαφορὰν AΛμptcukrs ἀναφορὰν VMPSDW 17 τὰ ἀγαθὰ SDW τὸ SW δεδωκότι S 18 ἄνθρωπος AVMPWΛptcus ἀδὰμ SDΛmkr ἐπειδὴ A ἐπειδήπερ VMPSDW 19 ἀρχῆς Akr 20 εἰλήφαμεν] demonstravit habere Λs δὲ δευτέραν W 21 ὃς om. VMPSW iste Λs οὐρανῶν δὲ P πάντασ W 22 ἄξιον V ἔξει Λtc 23 ὁ κύριος om. Λptcu 24 ἄγειν V οἷος χοϊκός S 27 φαινομένη — ὀρωμένη Λpu παρὰ πάντων om. Λi 28 τὴν om. P 28/29 κατὰ — λέγοντα AΛm om. VMPSDWΛptcukrs 29 γὰρ om. MP ἡμῶν om. Λpu 30 πᾶσι om. Λpk πανταχοῦ om. Λpu 31 ἔστησας S ἐν δικαιοσύνηι om. Λptcu 32 παρασχῆιν Λs praebens om-nibus Λptcu

Αὕτη τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων ἡ διδασκαλία καὶ πᾶς ὁ ἐναντία τούτοις φρονῶν ἀνάθεμα ἔστω. πᾶς ὁ μὴ δεχόμενος τὴν σωτήριον μετάνοιαν ἀνάθεμα ἔστω. πᾶς ὁ μὴ ποιῶν τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα κατὰ τὸν τῆς ἀγίας καὶ καθολικῆς ἐκκλησίας θεσμόν ἀνάθεμα ἔστω.

L III 681 12

Βούδιος Ἰουνικοῦ Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον προσῆλθον τῆ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῆ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἔξομνύμενος τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον 10 τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῆ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθεῖσης μοι τῆς ἐκθέσεως ὑπέγραψα διὰ Ἡσυχίου Φιλαδελφῆως βουλευτοῦ διὰ τὸ γράμματά με μὴ εἰδέναι.

13 Ἡσύχιος Κερδανεπίου Φιλαδελφεύς βουλευτῆς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν 15

M III 1353

ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας προσῆλθον τῆ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ συντίθεμαι τῆ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἔξομνύμενος τὴν ἀγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῆ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. 20

14 Ῥουφίνος δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας, παρεκάλεσα προσπίπτων τῆ ἀγιωτάτῃ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν 25 αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, καὶ συντίθεμαι μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῆ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ,

AVM, P [= hk], SDWΛρkr, Λms [usque ad 2 ἔστω], Λtcu; SDW post p. 101, 5 omnia omittunt, Λtcu post 14 nihil praebent nisi nomina subscriptorum, adnotante Λc: a secundo nomine in aliis codicibus totae singulorum suscriptiones insertae sunt, habentes nonnullas ad inuicem differentias. quod hic totum deest; inuenitur uero haec actio integerrima circa finem primae actionis sanctae atque uniuersalis synodi Calcedonensis

2 πᾶς ὁ μὴ δεχόμενος — ἔστω om. WΛms 3 κατὰ — θεσμόν om. SD ἀγίας καὶ om. Λρσ  
καὶ om. ΡΛτcr 5 νη' V 4θ' D βούδιος SD Ἰουνικοῦ SDWΛρτcrk (Ἰουνικοῦ A Ἰουνικοῦ VMP  
τεσσαρισκαίδεκατίτης sicut semper SD 6 θεοφάνην V 7 καὶ<sup>1</sup> om. Λr 8 τὸ om. V συν-  
τίθημι A 10 καὶ καθολικὴ MSDWΛu αὶ ἀποστολικὴ om. MW ἐπομνύμενος V 11 φλαβίου  
sicut semper VPDW 14 διὰ Ἡσυχίου] Ἡσύχιος SD φιλαδελφῆως ΑΛρτε φλαυίου MSΛu φλαβίου  
VPDW *Flauium Hesychium Philadelphiae* Λkr βουλευτῆς SD 15 *Flauius Hesychius* Λkr φι-  
λαδελφεύς ΑΛρτε φλαυῖος MS φλαβῖος VDW om. ΡΛkr 17 δὲ τὴν om. SDAk 17—26 καὶ<sup>2</sup> —  
τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν om. W 17/18 καὶ συντίθεμαι VMPΛρ συντίθεμαι δὲ SDAΛr 19 καθολικὴ ΑΛρ  
om. VMPSD καὶ ἀποστολικὴ om. Λkr 20 ποιεῖ om. V ἐπομνύμενος V καὶ ὁμοούσιον om. VΛk  
τὴν<sup>3</sup> om. A 24—p. 105, 19 om. M pro iis ponendo ὁμοίως τούτοις τοῖς δυσὶ καὶ ρουφίνος εὐγένιος  
φαστίνος δαλμάτιος φλαυιανὸς πολυχρόνιος εὐστάθιος μαρκέλλου εὐτύχιος στρατόνικος ἀμιωνίου θεοδώ-  
ρητος καὶ ἀλέξανδρος μαρίνος κυριακὸς εὐξένιος διομήδης Ἰουλιανὸς εὐτύχιος χωρίου αὐλακος καὶ ἔξαρχος  
τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἵρέσεως πατρίκιος δεύτερος πρεσβύτερος κώμησ παραδιοξύλου καὶ ζήνων  
χωρίου σαγόρου ποιθα ἀμφότεροι φιλαδελφεῖς καὶ τεσσαρεσκαίδεκατίται ἐπιγνόντες τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς  
ὀρθοδοξίας καὶ ἀναθεματίσαντες πᾶσαν αἵρεσιν ἔξαιρέτως τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν ὑπέγραψαν  
24 δις om. VPSDAρτu 25 καὶ<sup>1</sup> om. VSAk 26 τὴν om. A καὶ συντίθημι ΑW et adsentio Αρ  
συντίθεμαι δὲ [δὲ om. S] VPSDAr 28 τοῦ πάσχα ἡμέραν W καθὼς καὶ D καθολικὴ καὶ ἀπο-  
στολικὴ ΑΛρkr καὶ καθολικὴ VPSDW

ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκείσθαι με μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῆι τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀρεσάσης, ὑπέγραψα τῆι οἰκείαι ἑμαυτοῦ γνώμη καὶ προαιρέσει. 5

15 Εὐγένιος δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τὴν ἀληθῆ τῆς ὀρθοδοξίας πίστιν, παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῆι ἀγιωτάτη καθολικῆ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πάσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, καὶ συντίθεμαι μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου 10 τῆι προγεγραμμένη ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον L III 684 τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκείσθαι με μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῆι τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως καὶ ἀρεσάσης, ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῆ. 15

16 Φαυστίνος λαϊκὸς δις Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας, παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῆι καθολικῆ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πάσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῆι προγεγραμμένη ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ 20 καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἔξομνύμενος τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκείσθαι με τῆι τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως, προσελθὼν μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου τῆι εὐσεβεῖ ταύτη πιστεῖ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῆ. 25

17 Δαμάλιος καὶ Ἀλέξανδρος, χεῖρα χρησάμενοι παρὰ Εὐτροπίου υἱοῦ Θεοδώρου τοῦ M IIII 1356 εὐλαβεστάτου διακόνου, ἐπιγνόντες τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσαντες τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθομεν τῆι καθολικῆ ἐκκλησίαι, ἀναθεματίζοντες πάσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, ἐν ἧ ἐπλανώμεθα, καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης ἡμῖν τῆς ἐκ- 30 θέσεως, ἔξομοσάμενοι τὸν σεβάσμιον ὄρκον τῆς ἁγίας τριάδος καὶ τὴν νίκην καὶ σωτηρίαν τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων μὴ παρασαλεύσαι τι τῶν προγεγραμμένων καὶ πιστεύσαντες μετὰ τῶν οἰκῶν ἡμῶν, ὑπεγράψαμεν.

18 Φλάγιος Νυμφιδιανὸς δις Φιλαδελφεύς, σχολαστικὸς, πᾶσι τοῖς δόγμασι καὶ τοῖς ἔθεσι 35

AVP, SDW [usque ad 5], Λρ(ιϰυ)κρ

1 ἐπομνύμενος V 3 με om. W 3/4 μετὰ — αὐστηρία P W Λρ κρ τῆ — αὐστηρία μετὰ — μου V SD τῆ τῶν νόμων αὐστηρία A τοῦ — μου παντὸς W 4 ἀρεσάσης μοι D 4/5 τῆ οἰκεία ἑμαυτοῦ A Λρ κρ οἰκεία τῆ ἑμαυτοῦ P οἰκεία χειρὶ τῆ ἑμαυτοῦ SD οἰκεία μου χειρὶ τῆ ἑμαυτοῦ V οἰκεία μου καὶ W 6 δις Λρ ιϰυ κρ om. AVP 7 θεοφάνην V 8 ἁγία P 9 καθὼς καὶ V 10 ἁγία καὶ V Λρ κρ καὶ ἀποστολικὴ om. V καὶ συντίθεμαι A P Λρ συντίθεμαι δὲ V Λρ 11 ἐπομνύμενος V 12 *victoriam et diuturnitatem* Λρ 14 αὐστηρότητι P 15 ἀρεσάσης μοι VP οἰκεία χειρὶ ὑπέγραψα V 16 δις A Λρ ιϰυ κρ om. VP 17 καὶ παρακαλέσας V θεοφάνην V 20 ἀναθεματίζω VP καθὼς καὶ P καθολικὴ om. VP 21 ἐπομνύμενος V 22 δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης V P Λρ κρ φιλοχρίστων βασιλέων A *principum* Λρ hinc inde scribere solet φλαυίου V 23 ποτέ om V με δεῖ P 26 δαμάλιος A Λρ ιϰυ κρ δαλμάτιος VP χειρὶ VP εὐτροπίου AV P Λρ κρ *Eutropii* Λρ ιϰυ *Eutropii ex Eutropii* corr. Λρ 28 θεοφάνην V 30 καθὼς καὶ V ἐπαναγνωσθείσης P 34 οἰκείων A 35 φλαβιανὸς VP δις om. V P Λρ ιϰυ

τοῖς οὖσι μὲν τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἰρέσεως, μὴ προσδεχομένοις δὲ τὰ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἀποτάττομαι, ὁμολογῶν κοινωνεῖν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει ἐν πᾶσι καὶ ταύτην προσδέχεσθαι.

19 Πολυχρόνιος Τατιανοῦ Φιλαδελφεύς, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Φλαυίου Ἰσυχίου Κερδανεπίου Φιλαδελφῆως βουλευτοῦ διὰ τὸ βραδέως με γράφειν, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ 5 παρακαλέσας τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον τῇ καθολικῇ ἐκκλησίαι, ἀναθεματίσας πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, ἐν ἣ ἐπλανώμην, καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως, ἐξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον τῆς ἁγίας τριάδος καὶ τὴν νίκην καὶ σωτηρίαν τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου 10 Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων μὴ παρασαλεύσαι τι τῶν προγεγραμμένων, καὶ πιστεύσας μετὰ παντὸς τοῦ οἴκου μου, συμφωνεῖ μοι πάντα τὰ προγεγραμμένα.

L III 685 20 Εὐστάθιος Μαρκέλλου Φιλαδελφεύς, χρυσοχόος, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον οἰκείαι τῇ 15 ἑαυτοῦ γνώμῃ καὶ προαιρέσει τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ καθολικῇ καὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑπεύθυνον εἶναί με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. 20

21 Εὐτύχιος δις Φιλαδελφεύς ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον οἰκείαι τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ καὶ προαιρέσει τῇ ἁγίαι τοῦ 25 θεοῦ καθολικῇ καὶ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιῶντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων

M III 1357 Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκείσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

22 Στρατόνικος Ἀμμωνίου Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαίδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἁγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ κα- 30 θολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν

AVPΛp(τcu)kr

1 τῆς οὐσης VP, corr. V μὲν] μοι P μὴ om. P προσδεχόμενος P *suscipiens*  
*consentiens uero his quae sunt* Λr δὲ om. P τὰ AΛkr om. VP 4 τατιανὸς V φιλα-  
 δελφεὺς AΛrτcu φλαύιος V φλάβιος P om. Λk χειρὶ VP 5 Φιλαδελφῆως Λrτc Φιλαδελφείας Λu  
 φιλαδελφεὺς VP Φιλαδελφῆων Λr om. AΛk βουλευτοῦ A βουλευτῆς VP 6—12 παρακαλέσας —  
 προγεγραμμένα] τὰ ἐξῆς A 6 παρακαλέσαντός μου P θεοφάνην V 7 δὲ om. P 8 καθὼς καὶ Λr  
 9 ἐπαναγνωσθείσης VP ἐπωμοσάμην V 12 συμφωνεῖ μοι PΛrkr συμφωνῶ V in fine add.  
*Polychronius mutuatius sum manum [manum Eustathii Λkr] Λrkr* 13 εὐστάθιος μαρκέλλου [μαρ-  
 κέλου P] AVPΛrτcu *Flavius Marcellus* Λkr, sed cf finem Polychronii subscriptionis Φιλαδελφεύς  
 om. Λkr 14 θεοφάνην V 14—20 προσῆλθων — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 14/15 μου τῇ V  
 15 καὶ καθολικῇ Λr καὶ ὀρθοδόξῳ P *et orthodoxorum* Λr om. VΛkr 17 καθὼς καὶ V 19 εἰ δὲ Λk  
 20 καὶ — ἐμῇ om. V 21 εὐτυχὸς A διςφιλαδελφεὺς AΛrkr διὰ φιλαδέλφου VP Φιλαδελφεύς Λtcu  
 22 θεοφάνην V 22—27 προσῆλθον — αὐστηρίαι καὶ] καὶ τὰ ἐξῆς A 22 μου τῇ V 23 καὶ  
 καθολικῇ V καὶ ὀρθοδόξῳ Λr τῇ ὀρθοδόξῳ P om. VΛkr ἀναθεματίζω μὲν V 25 ἐξομνύ-  
 μενος Λkr 26 εἰ δὲ Λkr 27 με om. P αὐστηρότητι P 27/28 καὶ — ἐμῇ om. V  
 29—p. 103, 20 om. V 29 ἀμμωνίου AΛcukr ἐμμονίου PΛrτc φιλαδελφεὺς AΛrτcu φλάβιος P  
 om. Λk 30 ζπιφάνιον P 30—p. 103, 4 προσῆλθον — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 31 τῶν  
 ὀρθοδόξων om. Λrkr

τεσσαρεσκαϊδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμην τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων βασιλέων Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπέγραψα διὰ τοῦ ἐγγόνου μου Ἀλεξάνδρου διὰ τὸ μὴ εἶδέναι με γράμματα.

5

23 Θεοδώρητος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Φιλάδελφος ὑπογράψαντες δι' ἐνὸς ἡμῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐπιγνόντες τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσαντες τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθομεν τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ τῶν ὀρθοδόξων καὶ ἀναθεματίζομεν πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν λεγομένων Καθαρῶν καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμεθα τὴν ἁγίαν τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων, εἰ παρασαλεύσομέν τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι ἡμᾶς τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης ἡμῖν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὑπεγράψαμεν.

10

24 Μαρίνος Εὐηθίου χεῖρα χρῆσάμενος παρὰ Νεωτερίου ἀναγνώστου τῶν ὀρθοδόξων, ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίᾳ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι· ἔξωμοσάμην τὸν θεῖον ὄρκον, καὶ εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπέγραψα.

15

25 Παδίκιος Φιλαδελφεὺς ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ· ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαϊδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς οἱ ὀρθόδοξοι καὶ ἔξωμοσάμην τὸν σεβάσιμον ὄρκον, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως, ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

25

26 Κυριακὸς Φιλαδελφεὺς, τῆς τῶν Ναυατιανῶν αἰρέσεως, ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσήλθον τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῆ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν Καθαρῶν καὶ ἔξωμοσάμην τὸν σεβάσιμον ὄρκον, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. καὶ ὑπαναγνωσθείσης μοι τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ὑπέγραψα διὰ Εὐσεβίου τοῦ Καλλιπίου Σύρου.

30

27 Εὐξένιος Φιλαδελφεὺς, Ναυατιανός, ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσελθὼν τῇ ἁγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῆ τῶν ὀρθοδόξων

35

A, V [inde a 21 usque ad 24 τῶν τεσσαρεσκαϊδεκατιτῶν], PΛρ(τε)κ  
 2 ἔξωμοσάμενος Λκ βασιλέων ἡμῶν Λρ 3 εἰ δὲ Λρ 5 ἐγγόνου μου Α ἐνόμου P  
 6 Theodorus Λρ φιλάδελφος PΛκ φιλαδελφεὺς ΑΛτε utrumque in Λρ 8—14 προσήλθομεν —  
 ὑπεγράψαμεν] καὶ τὰ ἐξῆς Α 12 εἰ δὲ Λκ 15 μαρίνος PΛρτεκκρ μαριανὸς Α εὐηθίου  
 ΑΛρτεκκρ συνθίου P χειρὶ P νεωτερίου PΛκ νεωρίου ΑΛτε utrumque in Λρ 16—20 προ-  
 σήλθον — ὑπεγράψα] καὶ τὰ ἐξῆς Α 17 αἵρεσιν PΛρτε αἵρεσιν ἔξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσα-  
 ρεσκαϊδεκατιτῶν Λκ 18 καὶ ἔξωμοσάμην Λκ 21 ὑπέγραψα VPΛρκ ὑπογράψα Α  
 22 ὀρθόδοξον καὶ ἀγιώτατον V θεοφάνην V 22—27 προσήλθον — ἐμῇ] καὶ τὰ ἐξῆς Α  
 23 τῶν ὀρθοδόξων om. V 24—p. 104, 14 καὶ τοὺς μὴ — τῶν τεσσαρεσκαϊδεκατιτῶν om. V 25 ἔξω-  
 μνύμενος Λκ 29—32 προσήλθον — ταύτης] καὶ τὰ ἐξῆς Α 30 τῶν ὀρθοδόξων οἱ. Λρκ  
 31 εἰ δὲ Λρ 34 εὐξένιος APΛρ Rusticus in nota Aιχοπίους Λτεκ ναυατιανὸς PΛκ ναυάτος Α  
 ναῦτα Λρτε 35—p. 104, 2 προσελθὼν — προγεγραμμένων] καὶ τὰ ἐξῆς Α 35 τῶν ὀρθο-  
 δόξων om. Λκ



- ἐκκλησίαι, ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν καὶ ἐξωμοσάμην τὸν σεβάσμιον ὄρκον μὴ παρασα-  
λεῦσαί τι τῶν προγεγραμμένων. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.
- 28 Διομήδης οἰκῶν ἐν κώμῃ Κάκκαβα, ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ παρακαλέσας  
τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον, προσῆλθον ἐκουσίαι τῇ ἐμαυτοῦ γνώμῃ καὶ αὐθαί-  
ρέτῳ προαιρέσει τῇ ἁγίαι καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν 5  
αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρὶν ἐπλανώμην, καὶ ἐξό-  
μνυμι τὴν ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν νίκην καὶ εὐσέβειαν τῶν δεσποτῶν τῆς  
οἰκουμένης ἐμμεῖναί με τοῖς προγεγραμμένοις καὶ μὴ παρασαλεῦσαί τι, ἀλλ' ἐν πᾶσι δια-  
φυλάττειν ἐμμένοντα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει· εἰ δὲ φανείην ποτὲ παρασαλεύων τι τῶν προ-  
γεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. ἐπακούσας τῆς ἐκθέσεως ὑπέ- 10  
γραψα χειρὶ ἐμῇ.
- 29 Ἰουλιανὸς δις Φιλαδελφεὺς, ἐπιγνοὺς τὴν ὀρθοδοξίαν, προσῆλθον τῇ ἁγίαι τοῦ θεοῦ  
καθολικῇ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν  
τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ ἐξόμνυμι τὸν σεβάσμιον ὄρκον καὶ τὴν εὐσέβειαν τῶν φιλοχρίστων  
βασιλέων, εἰ παρασαλεύσω τι τῶν προγεγραμμένων, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. 15  
καὶ ἀρεσθεῖς ὑπέγραψα διὰ Μαρτυρίου ἀναγνώστου.
- 30 Εὐτύχιος χωρίου Αὐλακος, ἕξαρχος τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἱρέσεως, ἐπιγνοὺς  
τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον καὶ  
τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον  
Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἁγίαι καθολικῇ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πᾶσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως 20  
δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προ-  
γεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιούντας τὴν ἁγίαν  
ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἡ ἁγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομνύμενος τὴν  
ἁγίαν καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης  
Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων 25  
παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκεῖσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρίαι. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.
- 31 Πατρίκιος δευτερόπρεσβυς κώμης Παραδιοξύλου, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Μαξίμου τοῦ  
συμπρεσβυτέρου διὰ τὸ ἐμὲ γράμματα μὴ εἰδέναι, ἐπιγνοὺς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας  
καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον καὶ τὸν εὐλαβέ-

A, V [inde a 14 καὶ ἐξόμνυμι], PΛρ(1cu)κρ

1 post αἵρεσιν add. *praecipue autem Nauatianorum et consentio cum omni domo mea praescriptae  
expositioni catholicae fidei* Λκρ 1/2 ἐξωμοσάμην — ἐμῇ PΛρ *iurans uenerabili sacramento  
sanctam et homousion trinitatem et pietatem et uictoriam dominorum imperatorum Flauii Theodosii et  
Flauii Valentiniani perpetuorum augustorum, si autem aliquid horum praeuaricatus fuero, subiaccere me  
cum omni domo mea legum seueritati. et perlecta mihi expositione et conplacens subscripsi manu mea*  
Λκρ sed adnotat Rusticus: *codices Graeci solum habent: et iuravi uenerabili sacramento non praeuaricari  
aliquid supra scriptorum et suscripsi manu mea* 3 ὀρθόδοξον πίστιν P ὀρθοδοξίαν A 4—10 προ-  
σῆλθον — ἐκθέσεως] καὶ τὰ ἐξῆς A 5 ἁγίαι τοῦ θεοῦ Λκρ ἀποστολικῇ τῶν ὀρθοδόξων Λκρ  
8/9 ἀλλ' — ἐμμένοντα om. Λκρ 9/10 τῶν προγεγραμμένων P *eorum quae mihi placent* Λτ om. Λκ  
10/11 καὶ ὑπέγραψα A 12 δις om. PΛ1cu φιλαδελφεὺς AΛκρ φιλαδελφεὺς τεσσαρεσκαίδεκατίτησ P  
13 καθολικῇ om. Λκρ ἐκκλησία τῶν ὀρθοδόξων A ἐκκλησίαι Λρ 13—15 καὶ ἀναθεματίζω —  
αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 14 ἐπόμνυμαι V τὸν σεβάσμιον ὄρκον PΛρ *per sanctam trini-  
tatem* Λκρ 14/15 καὶ — βασιλέων om. Λκρ 15 εἰ δὲ Λτ 16 ἀρεσθεῖς om. A *aegrotans* Λρ  
17 χωρίου AVPΛρ1cu *chorepiscopus* Λκρ 18 θεοφάνην V 19 ἐπίσκοπον VΛρ 19/20 χα-  
ρίσιον καὶ οἰκονόμον V 20 ἁγία APΛκ ἁγίαι καὶ Λτ ἀγιωτάτη τοῦ θεοῦ καὶ V 20—26 καὶ  
ἀναθεματίζω — αὐστηρίαι] καὶ τὰ ἐξῆς A 23 *sicut et* Λκρ 24 τῶν — οἰκουμένησ VΛρκ τῶν φι-  
λοχρίστων βασιλέων P 25 τούτων τί V 26 ποτέ PΛτ om. VΛρκ καὶ — ἐμῇ om. V  
27 δευτεροπρέσβυσ A δευτεροσ πρεσβύτεροσ VP *presbyter* Λρ1cuκρ χειρὶ V 28 συμπρεσβυτέρου  
AΛρκρ πρεσβυτέρου k συμπρεσβυτέρου μου Vh *chorepiscopi* Λσ om. Λ1u γραμματὰ με V 29 ἀγιώ-  
τατον καὶ om. V καὶ θεοφιλέστατον om. Λκρ 29—p. 105, 1 θεοφάνιον — χωρεπίσκοπον om. P  
29 θεοφάνην V

στατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον ἀξιώσας καὶ παρακαλέσας προσφάτως κοινωνῆσαι τῇ ἀγία τοῦ θεοῦ καθολικῆ ἐκκλησίαι τῆς τῶν ὀρθοδόξων πίστεως καὶ ἀναθεματίζω πάσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἡμέραν [τοῦ θεοῦ] τὴν ἀγίαν τοῦ πάσχα καθὼς ἢ καθολικῆ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία, καὶ ἐξωμοσάμην τὴν ἀγίαν καὶ ζωοποιὸν τριάδα καὶ τὴν 6 εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω, ὑποκείσομαι τῇ τῶν νόμων αὐστηρία.

82 Ζήνων χωρίου Σαγαρίου Πυθᾶ, τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν αἵρέσεως, ἐπιγνοὺς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνιον 10 καὶ τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἀγία καὶ καθολικῆ ἐκκλησίαι καὶ ἀναθεματίζω πάσαν αἵρεσιν, ἐξαιρέτως δὲ τὴν τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν, εἰς ἣν τὸ πρότερον ἐπλανώμην, καὶ συντίθεμαι τῇ προγεγραμμένῃ ἐκθέσει τῆς ὀρθοδοξίας, ἀναθεματίζων καὶ τοὺς μὴ ποιοῦντας τὴν ἀγίαν ἡμέραν τοῦ πάσχα καθὼς ἢ ἀγία καθολικῆ ἐκκλησία ποιεῖ, ἐξομύμενος τὴν ἀγίαν 15 καὶ ὁμοούσιον τριάδα καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ νίκην τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης Φλαυίου Θεοδοσίου καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τῶν αἰωνίων αὐγούστων· εἰ δέ τι τούτων παρασαλεύσω ποτέ, ὑποκείσθαι με τῇ τῶν νόμων αὐστηρία. τὴν δὲ χεῖρα ἔχρησα ὑπὲρ αὐτοῦ Φλαύιος Παλλάδιος διὰ τὸ αὐτὸν παρόντα λέγειν γράμματα μὴ εἶδέναι.

77 Τούτων τοίνυν ἀναγνωσθέντων, ὤρισεν ἡ ἀγία σύνοδος ἑτέραν πίστιν μηδενὶ ἐξεῖναι L III 689 προφέρειν ἢ γοῦν συγγράφειν ἢ συντιθέναι παρὰ τὴν ὀρισθεῖσαν παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων 21 τῶν ἐν τῇ Νικαέων συναχθέντων σὺν ἀγίῳ πνεύματι· τοὺς δὲ τολμῶντας ἢ συντιθέναι M III 1361 πίστιν ἑτέραν ἢ γοῦν προκομίζειν ἢ προφέρειν τοῖς ἐθέλουσιν ἐπιστρέφειν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας ἢ ἐξ Ἑλληνισμοῦ ἢ ἐξ Ἰουδαισμοῦ ἢ γοῦν ἐξ αἵρέσεως οἰασθηποτοῦν, τούτους, εἰ μὲν εἶεν ἐπίσκοποι ἢ κληρικοί, ἄλλοτρίους εἶναι τοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐπισκοπῆς 25

20 κανῶν τῆς ἀγίας συνόδου, ὅς ἐν τοῖς κανονικοῖς βιβλίοις ᾧ ἐπιγράφεται A in mg.

20—p. 106, 8 adfert Eutyches in florilegio 13

A, V [usque ad 8], PΛP(τς)κ

1 χωρεπίσκοπον — εὐλαβέστατον om. VΛP χωρεπίσκοπον A *presbyterum* Λκ 2 καὶ παρακαλέσας om. V προσφάτως AΛP προσῆλθον τοῦ VΡΛκ καθολικῆ A καθολικῆ καὶ ἀποστολικῆ Λρκ om. VP 3 τῆς om. P τῆς et πίστεως om. ΛP 3—8 καὶ ἀναθεματίζω — αὐστηρία] καὶ τὰ ἐξῆς A 4 τοῦ θεοῦ om. Λρκ 5 τοῦ θεοῦ PΛκ καὶ ἀποστολικῆ V ἐξομύμενος Λκ 8 in fine add. *et lecta mihi expositione et complacens suscripsi manu mea* Λκ 9—19 om. V 9 χωρίου APΛPυ *chorepiscopus* Λτκ σαγαρίου AΛP σαγῶρου P om. Λκ πυθᾶ AΛPτς om. PΛκ 10 τῆς ὀρθοδοξίας A τῶν ὀρθοδόξων PΛρκ 11 ἐπίσκοπον P 12 ἀγία καὶ A ἀγιωτάτη P *sanctissimam et* ΛP *sanctam dei* [dei et Λτ] *catholicam* Λκ 12—18 καὶ ἀναθεματίζω — αὐστηρία] καὶ τὰ ἐξῆς A 15 ποιεῖ ἐκκλησία h 18 ποτέ om. Λκ τὴν δὲ χεῖρα ἔχρησα AΛρκ τῇ δὲ χεὶρὶ ἐχρήσατο P

20—25 AVM, P [= hk], SDWΛPτςκ et codices canonum [K = abcdefpqr, t [usque ad inscriptionis finem, cetera exciderunt propter foliorum defectum], uy

inscr. ὅρος VMPDW ὅρος ὅρος ὅρος S διαλαλία τῆς αὐτῆς [αὐτῆς om. Ιτς] ἀγίας συνόδου ἐκφωνηθεῖσα μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι [ἀναγνωσθεῖσα c] τὴν ἐκθεσιν [τὴν ξ. om. c] τῶν τῆς ἀγίων πρῶν τῶν ἐν νικαία καὶ τὸ δυσσεβὲς σύμβολον τὸ [τοῦ pqu] ὑπὸ [τὸ ὑπὸ om. y] τοῦ [om. abcdefltu] θεοδώρου τοῦ [τοῦ om. p] μοψουεστίας [μοψουεστίας abcdeftu, corr. a] παραπλασθὲν καὶ ὑπὸ χαρισίου πρεσβυτέρου φιλαδελφείας ἐπίδοθὲν [ἐπίδοθὲν om. p] τῇ αὐτῇ κατὰ ἔφεσον ἀγία συνόδω K

20 ὄθ V ὄς P ᾱ K 21 προσφέρειν SDW ἡ<sup>2</sup> καὶ W 22 τῇ om. Ιγuy νικαία Ιr ἐν P ἡ om. Ι 23 προσφέρειν VMSDuΛτ θέλουσιν K 24 γοῦν om. Vlr

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαικοὶ εἶεν, ἀναθεματίζεσθαι. κατὰ τὸν ἴσον δὲ τρόπον, εἰ φωραθεῖέν τινες εἴτε ἐπίσκοποι εἴτε κληρικοὶ εἴτε λαικοὶ ἢ φρονούντες ἢ διδάσκοντες τὰ ἐν τῇ προκομισθείσῃ ἐκθέσει παρὰ Χαρισίου τοῦ πρεσβυτέρου περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἢ γοῦν τὰ μιὰ καὶ διεστραμμένα Νεστορίου δόγματα, ἃ καὶ ὑποτέτακται, ὑποκείσθωσαν τῇ ἀποφάσει τῆς ἁγίας ταύτης καὶ οἰκουμενικῆς 5 συνόδου, ὥστε δηλονότι τὸν μὲν ἐπίσκοπον ἀλλοτριούσθαι τῆς ἐπισκοπῆς καὶ εἶναι καθιρημένον, τὸν δὲ κληρικὸν ὁμοίως ἐκπίπτειν τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαικός τις εἴη, καὶ οὗτος ἀναθεματιζέσθω καθὰ προεῖρηται.

Ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ Νεστορίου τετράδος ιζ̄ εἰς δόγμα

Loofs, 78 1 Nestoriana p. 273, 18-274, 17 Ὅταν οὖν ἡ θεία γραφή μέλλῃ λέγειν ἢ γέννησιν τοῦ Χριστοῦ τὴν ἐκ τῆς μακαρίας 10 παρθένου ἢ θάνατον, οὐδαμοῦ φαίνεται τιθεῖσα τὸ θεός, ἀλλ' ἢ Χριστός ἢ υἱός ἢ κύριος, ἐπειδὴ ταῦτα τὰ τρία τῶν φύσεων ἐστὶ σημαντικὰ τῶν δύο, ποτὲ μὲν ταύτης, ποτὲ δὲ ἐκείνης, ποτὲ δὲ ταύτης κακείνης. οἷόν τι λέγω, ὅταν τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν ἡμῖν Gal. 4, 4 ἡ γραφή διηγῆται, τί λέγει; ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ. οὐκ εἶπεν· ἔξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν θεὸν λόγον, ἀλλὰ λαμβάνει τὸ ὄνομα τὸ μηνῦον τὰς φύσεις τὰς 15 Gal. 4, 4 δύο. ἐπειδὴ γὰρ ὁ υἱὸς ἀνθρωπός ἐστι καὶ θεός, λέγει· ἔξαπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, ἴν' ὅταν ἀκούσῃς τὸ γενόμενον ἐκ γυναικός, εἴτα ἴδῃς τὸ ὄνομα προκείμενον τὸ μηνῦον τὰς φύσεις τὰς δύο, τὴν γέννησιν τὴν ἐκ τῆς μακαρίας παρθένου υἱοῦ μὲν καλῆς· υἱὸν γὰρ ἐγέννησε θεοῦ καὶ ἡ Χριστοτόκος παρθένος, ἀλλ' ἐπειδήπερ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ διπλοῦς ἐστὶ κατὰ τὰς φύσεις, οὐκ ἐγέννησε μὲν τὸν υἱὸν 20 τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐγέννησε τὴν ἀνθρωπότητα, ἥτις ἐστὶν υἱὸς διὰ τὸν συνημμένον υἱόν.

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κᾱ

Loofs, 2 Nestoriana p. 277, 19-278, 2 Mal. 4, 2 Βλέπε τὸ συμβαῖνον, αἰρετικέ. οὐ φθονῶ τῆς φωνῆς τῇ Χριστοτόκῳ παρθένωι, ἀλλ' οἶδα σεβασμίαν τὴν δεξαμένην θεόν, δι' ἧς προῆλθεν ὁ τῶν ὄλων δεσπότης, δι' ἧς ἀνέλαμψεν ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. πάλιν ὑποπτεύω τὸν κρότον· πῶς τὸ προῆλθεν 25 ἐνόησατε; οὐκ εἴρηται μοι τὸ προῆλθεν ἀντὶ τοῦ ἐγεννήθη· οὐ γὰρ οὕτω ταχέως ἐπιλανθάνομαι τῶν ἰδίων. τὸ προελθεῖν τὸν θεὸν ἐκ τῆς Χριστοτόκου παρθένου παρὰ τῆς θείας ἐδιδάχθην γραφῆς, τὸ δὲ γεννηθῆναι θεὸν ἐξ αὐτῆς οὐδαμοῦ ἐδιδάχθη.

78 desumpta sunt excerpta ex gestis primae sessionis [= Ω] 10 = Cyrill. adu. Nest. 2, 2  
23 cf. Cyrill. adu. Nest. 1, 2. V 128, 9

1—8 AVM, P [= hk], SDWΛρτϰυκ et codices canonum [K = abcdeflprquy]

1 λαικός c δέ<sup>2</sup> om. WΛρτϰυ 2 κληρικοί — ἡ<sup>1</sup>] κληρικοί ἀλλοτριουσ εἶναι τοὺς ἐπισκόπους τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τοὺς κληρικοὺς τοῦ κλήρου· εἰ δὲ λαικοὶ εἶεν ἀναθεματίζεσθαι ὡσαύτως δὲ V εἴτε λαικοὶ om. D ἡ<sup>1</sup> om. a 3 προσκομισθείσῃ ΙρϰΛκ̄ τοῦ om. VMPSDWd 4 μικρὰ cdeu τοῦ νεστορίου pqr 5 ἃ — ὑποτέτακται om. Ιρ 6—8 ὥστε — προεῖρηται om. V 6 ἀπαλλοτριούσθαι de 7 ἐκπίπτειν ὁμοίως Ιρ ἂν P τις om. df εἴη] ἢ P αὐτός Λκ̄ 8 καθὰ προεῖρηται om. Ιρ καθὼς SDdf εἴρηται de

ΑΛρ, Λτϰ [usque ad 21], Λκ̄

9 τοῦ αὐτοῦ Λτϰ om. Λκ̄ cf. Ω 10/11 ex Maria uirgine Λτϰ ex uirgine Maria Λκ̄ cf. Ω 14 τί om. Λκ̄ 16 ἀνθρώπου uaria lectio in Αρ et Ω ἔξαπέστειλεν ὁ θεός Λρκ̄ cf. Ω 17 muliere factum sub lege Λκ̄ 18 προκείμενον Λτϰκ̄ προσκείμενον ΑΛρ cf. Ω ἵνα τὴν γέννησιν Λρκ̄ cf. Ω 19 υἱὸν Λρτϰκ̄ cf. Ω ἡ] εἰ Λι 20 οὐκ om. Αρ 25 τῆς δικαιοσύνης ὁ ἥλιος Ω 27 quod procedere Λκ̄ nam procedere Λτ

8 Καὶ μεθ' ἕτερα· Οὐδαμοῦ τοίνυν ἡ θεία γραφή θεὸν ἐκ τῆς Χριστοτόκου παρθένου λέγει γεγεννησθαι, ἀλλὰ Ἰησοῦν Χριστὸν υἱὸν κύριον. ταῦτα πάντες ὁμολογῶμεν· ἃ γὰρ ἐδίδαξεν ἡ θεία γραφή, ἄθλιος ὁ μὴ εὐθὺς δεχόμενος. ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ. αὕτη τῶν ἀγγέλων ἡ φωνή· τάχα δὲ μᾶλλον σοῦ τὰ κατὰ τὴν γέννησιν ἤιδεσαν οἱ ἀρχάγγελοι. ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ. οὐκ εἶπεν· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸν θεὸν καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 278, 5-13  
Mt. 2, 13

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κδ

4 Ὅπερ οὖν ἐλέγομεν μὴ φοβηθῆις παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν εἴτε διὰ τοῦ ἐνὸς νῦ εἴτε διὰ τῶν δύο, τῷ νοήματι οὐδὲν λυμαίνεται (τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ τεχθὲν ἐκ πνεύματος ἐστὶν ἁγίου), ἐὰν δὲ εἴπωμεν ὅτι ὁ θεὸς λόγος ἐγεννήθη ἐν τῇ γαστρὶ. ἄλλο γὰρ ἐστὶ τὸ συνεῖναι τῷ γεννωμένῳ καὶ ἄλλο τὸ γεννασθαι. τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ, φησί, γεννηθὲν ἐκ πνεύματος ἐστὶν ἁγίου, τουτέστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔκτισε τὸ ἐν αὐτῇ. εἶδον οὖν οἱ πατέρες, ὡς ἐπιστήμονες τῶν θείων γραφῶν, ὅτι ἐὰν ἐπὶ τοῦ σαρκωθέντος θῶμεν τὸ γεννηθέντα, εὐρίσκεται ἢ υἱὸς τοῦ πνεύματος ὁ θεὸς λόγος ἢ δύο πατέρας ἔχων, ἢ διὰ τοῦ ἐνὸς νῦ εὐρεθήσεται ὁ θεὸς λόγος κτίσμα τοῦ πνεύματος ὦν. φεύγοντες οὖν τὴν τῆς γεννήσεως λέξιν, ἔθηκαν τὸν κατελθόντα δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ σαρκωθέντα· τί ἐστὶ σαρκωθέντα; οὐ τραπέντα ἀπὸ τῆς θεότητος εἰς σάρκα· τῷ σαρκωθέντα ἐκ πνεύματος ἁγίου ἠκολούθησαν τῷ εὐαγγελιστῇ. καὶ γὰρ ὁ εὐαγγελιστὴς ἐλθὼν εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν ἔφυγε γέννησιν εἰπεῖν ἐπὶ τοῦ λόγου καὶ τέθεικε σάρκωσιν. ποῦ; ἄκουσον· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο. οὐκ εἶπεν· ὁ λόγος διὰ σαρκὸς ἐγεννήθη· ὅπου μὲν γὰρ μνημονεύουσιν ἢ οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ εὐαγγελισταὶ τοῦ υἱοῦ, τιθέασιν ὅτι ἐγεννήθη ἐκ γυναικός. πρόσχε τῷ λεγομένῳ, παρακαλῶ. ὅπου λέγουσι τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ καὶ ὅτι ἐγεννήθη ἐκ γυναικός, τιθέασιν τὸ ἐγεννήθη· ὅπου δὲ μνημονεύουσι τοῦ λόγου, οὐδεὶς αὐτῶν ἐτόλμησεν εἰπεῖν γέννησιν διὰ τῆς ἀνθρωπότητος. ἄκουε· ὁ μακάριος εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης ἐλθὼν εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν ἐνανθρώπησιν τὴν αὐτοῦ, ἄκουσον οἷά φησιν· ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο, τουτέστιν ἀνέλαβε σάρκα, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, τουτέστι τὴν ἡμετέραν ἐνεδύσατο φύσιν <καὶ> ἐνώκησεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, τοῦ υἱοῦ. οὐκ εἶπεν· ἐθεασάμεθα τὴν γέννησιν τοῦ λόγου.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 285, 24-  
287, 21  
Mt. 1, 20

Ioh. 1, 14

Ioh. 1, 14

Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε εἰς δόγμα

30

5 Οὕτω καὶ τὸν κατὰ σάρκα Χριστὸν ἐκ τῆς πρὸς τὸν θεὸν λόγον συναφείας θεὸν ὀνομάζομεν, τὸ φαινόμενον εἰδότες ὡς ἄνθρωπον. ἄκουσον ἀμφοτέρω τοῦ Παύλου κηρύττοντος· ἔξ Ἰουδαίων, φησίν, ὁ Χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ὁ ὦν ἐπὶ πάντων θεός· ὁμολογεῖ τὸν ἄνθρωπον πρότερον καὶ τότε τῇ τοῦ θεοῦ συναφείᾳ θεολογεῖ τὸ φαινόμενον, ἵνα μηδεὶς ἀνθρωπολάτρην τὸν Χριστιανισμὸν ὑποπτεύῃ.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 248, 10-  
249, 1  
Rom. 9, 5  
35

19 ἠκολούθησαν — 27 ἐγένετο = Cyrill. adu. Nest. 1, 8  
adu. Nest. 2, 14

31 inde ab 32 ἄκουσον = Cyrill.

ΑΛρκ(Ω)

2 γεγεννησθαι Α ὁμολογῶμεν Αρ ὁμολογοῦμεν ΑΛρκ cf. Ω 7 ὁμοίως om. Αρ ut solet  
κδ ΑΛγ κβ Λκ ΧΧVIIII Αρ 10 ἐὰν δὲ Λκ ἐὰν ΑΛρ 11 ἐστὶ ΑΛρ om. Λκ cf. Ω 15, 16 *spiritus  
sancti* Αρκ 17 δι' ἡμᾶς — καὶ<sup>1</sup> om. Αρ 18 τῆς om. Ω τῷ σαρκωθέντα] *incarnatum enim* Αρκ  
22 υἱοῦ οὐ Αρ 28 καὶ<sup>1</sup> Αρκ om. Α cf. Ω 30 τοῦ αὐτοῦ om. Λκ εἰς δόγμα om. Αρ cf. Ω  
32 τὸ ΑΛρκ τὸν Αρ cf. Ω 33 *Christum* Αρκ cf. Ω 34 ὁμολογεῖ Λκ θεολογεῖ Λκ τὸ ΑΛρκ  
τὸν Αρ cf. Ω 35 *Christum* Λκ

## Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κζ̄

Loofs, 6 Ἄλλ' ὡσπερ ἐλέγομεν θεὸν τὸν πάντων δημιουργὸν καὶ θεὸν τὸν Μωυσέα (θεὸν γάρ  
Nestoriana φησι τέθεικά σε τοῦ Φαραώ) καὶ υἱὸν τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ (υἱὸς γάρ φησι πρω-  
p. 289, 6-15 τότοκός μου Ἰσραὴλ) καὶ ὡσπερ ἐλέγομεν Χριστὸν τὸν Σαοῦλ (οὐ μὴ γάρ φησιν  
Exod. 7, 1 ἐπιβάλω τὴν χειρὰ μου ἐπ' αὐτόν, ὅτι Χριστὸς κυρίου ἐστίν) καὶ τὸν Κύρον 5  
Exod. 4, 22 ὡσαύτως (τάδε λέγει φησὶ κύριος τῷ Χριστῷ μου Κύρῳ) καὶ τὸν Βαβυλώνιον  
1 Reg. 24, 7 ἅγιον (ἐγὼ γάρ φησι συντάξω αὐτοῖς ἡγιασμένοι εἰσὶ καὶ γὰρ ἅγιον αὐτούς),  
Ies. 45, 1 οὕτω λέγομεν καὶ τὸν δεσπότην Χριστὸν καὶ θεὸν καὶ υἱὸν καὶ ἅγιον καὶ Χριστόν· ἀλλ'  
Ies. 13, 3 ἡ μὲν κοινωνία τῶν ὀνομάτων ὁμοία, οὐχ ἡ αὐτὴ δὲ ἀξία.

## Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε̄

Loofs, 7 Τοῦτο φρονεῖσθω ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ  
Nestoriana ὑπάρχων ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών. οὐκ εἶπε· τοῦτο φρονεῖσθω  
p. 254, 5-12 ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν τῷ θεῷ λόγῳ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων μορφὴν δούλου ἔλαβεν·  
Phil. 2, 5, 7 ἀλλὰ λαβὼν τὸ Χριστὸς ὡς τῶν δύο φύσεων προσηγορίαν σημαντικὴν, ἀκινδύνως αὐτὸν  
καὶ δούλου μορφὴν, ἣν ἔλαβε, καὶ θεὸν ὀνομάζει, τῶν λεγομένων εἰς τὸ τῶν φύσεων 15  
ἀλήπτως μεριζομένων διπλοῦν.

## Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις̄

Loofs, 8 Ἴνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ, φησὶ, πᾶν γόνου κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ  
Nest. p. 261, ἐπιγείων καὶ καταχθονίων καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι κύριος  
20-262, 6 Ἰησοῦς Χριστός. διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον 20  
Phil. 2, 10, 11 προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχώριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωρι-  
ζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῶ τὴν προσκύνῃσιν.

## Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιζ̄ εἰς δόγμα

Loofs, 9 Ἦν μὲν γὰρ ὁ θεὸς λόγος καὶ πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ υἱὸς καὶ θεὸς καὶ συνῶν  
Nestoriana τῷ πατρὶ, ἀνέλαβε δὲ ἐν ὑστέροις καιροῖς τὴν τοῦ δούλου μορφὴν. ἀλλ' ὦν πρὸ τού- 25  
p. 275, 1-11 του υἱὸς καὶ καλούμενος, μετὰ τὴν ἀνάληψιν οὐ δύναται καλεῖσθαι κεχωρισμένος υἱός, ἵνα  
μὴ δύο υἱοὺς δογματίσωμεν· ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐκείνῳ συνῆπται τῷ ἐν ἀρχῇ ὄντι υἱῷ τῷ  
πρὸς αὐτὸν συναφθέντι, οὐ δύναται κατὰ τὸ ἀξίωμα τῆς υἰότητος διαίρεσιν δέξασθαι, κατὰ  
τὸ ἀξίωμα φημὶ τῆς υἰότητος, οὐ κατὰ τὰς φύσεις. διὰ τοῦτο καὶ Χριστὸς ὁ θεὸς  
λόγος ὀνομάζεται, ἐπειδήπερ ἔχει τὴν συνάφειαν τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν διηνεκῆ. 30

## Ὅμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ιε̄ εἰς δόγμα

Loofs, 10 Ἀσύγχυτον τοίνυν τὴν τῶν φύσεων τηρῶμεν συνάφειαν· ὁμολογῶμεν τὸν ἐν ἀν-  
Nestoriana θρώπῳ θεόν· σέβωμεν τὸν τῆι θείῃι συναφείῃ τῷ παντοκράτορι θεῷ συμπροσκυνούμενον  
p. 249, 1-4 ἄνθρωπον.

2 = Cyrill. adu. Nest. 2, 4 11 = Coll. Pall. 29, 9 18 [nsque ad 21 φαινόμενον]  
cf. Cyrill. adu. Nest. 2, 11. 12 20—22 redeunt in 15 24 = Cyrill. adu. Nestor. 2, 8. V 128, 11  
32 = Cyrill. adu. Nestor. 2, 14. V 128, 11

ΑΛρκ(Ω)

4 ἐλέγομεν ΑΛρκ λέγομεν Αρ 7 ἡγιασμένοι εἰσὶ ΑΛρκ ἡγιασμένους Αρ 8 καὶ ᾠν ΑΛρκ  
om. Αρ 11. 12 φρονεῖσθω ΑΛρκ φρονεῖτε Αρ cf. Ω 18/19 καὶ ἐπιγείων Ω ἐπιγείων Α  
20 τὸν φορούμενον ΑΛρκ *indumentum* Ακ cf. Ω 21 ἀχώριστος γὰρ Αρκ 23 εἰς δόγμα om. Ακ  
24 καὶ υἱὸς Α υἱὸς Αρκ cf. Ω 26 κεχωρισμένος Αρκ κεχωρισμένως Α cf. Ω 27 ὄντω Α  
31 εἰς δόγμα om. Αρ 32/33 τηροῦμεν — ὁμολογοῦμεν — σέβομεν Ακ

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ̄

- 11 Σκόπει καὶ τὸ τούτοις εὐθὺς συναπτόμενον· ἵνα ἐλεήμων, φησί, γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι. οὐκοῦν ὁ παθὼν ἀρχιερεὺς ἐλεήμων· παθητὸς δὲ ὁ ναός, οὐχ ὁ ζωποιοὺς τοῦ πεπονθότος θεός.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 234, 10-18  
Hebr. 2, 17-18  
5

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κζ̄

- 12 Ἴνα μάθητε, φησίν, ὡς σφοδρά τις τῆς θεότητος ὑπῆρχε συνάφεια, καὶ ἐν βρέφει τῆς δεσποτικῆς καθορωμένης σαρκός. ἦν γὰρ ὁ αὐτὸς καὶ βρέφος καὶ τοῦ βρέφους δεσπότης. ἐπηνέσατε τὴν φωνήν· ἀλλὰ μηδὲ αὐτὴν ἀβασανίστως κροτεῖτε. εἶπον γάρ· ὁ αὐτὸς ἦν βρέφος καὶ τοῦ βρέφους οἰκῆτωρ.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 292, 1-6  
10

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ᾱ

- 13 Κοιναὶ γὰρ αἱ τῆς τριάδος ἐνέργειαι καὶ μόναίς ὑποστάσεσι τὴν διαίρεσιν ἔχουσαι. ἢ γοῦν τοῦ μονογενοῦς εὐδοξία ποτὲ μὲν τῷ πατρὶ περιῆπται (ἔστι γὰρ φησιν, ὁ πατήρ μου ὁ δοξάζων με), ποτὲ δὲ τῷ πνεύματι (τὸ πνεῦμα γὰρ φησι, τῆς ἀληθείας ἐμὲ δοξάσει), ποτὲ δὲ τῇ Χριστοῦ δυναστείαι.

Loofs,  
Nestoriana  
p. 225, 13-18  
Ioh. 8, 54  
Ioh. 16, 13-14  
15

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις̄

- 14 Περὶ τοῦ Ἰησοῦ λέγων· Οὗτος ὁ λέγων· θεέ μου, θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλιπες; οὗτος ὁ τριήμερον τελευταίαν ὑπομείνας· προσκυνῶ δὲ σὺν τῇ θεότητι τούτου ὡς τῆς θείας συνεργὸν ἀθεντίας.
- 15 Καὶ μεθ' ἕτερα· Διὰ τὸν φοροῦντα τὸν φορούμενον σέβω· διὰ τὸν κεκρυμμένον προσκυνῶ τὸν φαινόμενον. ἀχώριστος τοῦ φαινομένου θεός· διὰ τοῦτο τοῦ μὴ χωριζομένου τὴν τιμὴν οὐ χωρίζω. χωρίζω τὰς φύσεις, ἀλλ' ἐνῶ τὴν προσκύνησιν. οὐ καθ' ἑαυτὸ θεός τὸ πλασθὲν ἐπὶ μήτρας· οὐ καθ' ἑαυτὸ θεός τὸ κτισθὲν ἐκ τοῦ πνεύματος· οὐ καθ' ἑαυτὸ θεός τὸ ταφὲν ἐπὶ μνήματος· οὕτω γὰρ ἂν ἦμεν ἀνθρωπολάτραι καὶ νεκρολάτραι σαφεῖς. ἀλλ' ἐπειδήπερ ἐν τῷ ληφθέντι θεός, ἐκ τοῦ λαβόντος ὁ ληφθεὶς, ὡς τῷ λαβόντι συναφθεὶς, συγχρηματίζει θεός.

Loofs, Nest.  
p. 260, 4-7  
Mt. 27, 46

20 Loofs,  
Nestoriana  
p. 262, 3-12

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος γ̄ κατὰ αἰρετικῶν

- 16 Περὶ τοῦ πνεύματος λέγων· Πῶς γὰρ ἂν εἴη δούλον, φησί, τὸ μετὰ υἱοῦ καὶ πατρὸς ἐργαζόμενον; κἂν ζητῆ τις τὰς τοῦ πνεύματος πράξεις, εὐρήσει τῶν τοῦ υἱοῦ καὶ πατρὸς κατ' οὐδὲν λειπομένας, οὐχ ὡς τῆς μιᾶς μεριζομένης θεότητος, ἀλλὰ τῆς θείας γραφῆς τὰ τῆς μιᾶς ἰσχύος καὶ καθ' ἐκάστην μεριζομένης ὑπόστασιν εἰς ἀπόδειξιν τοῦ τῆς τριάδος ὁμοίου. καὶ μοι σκοπεῖ τὸ ὅμοιον ἐκ τῶν ἐν ἔργοις καιρίων ἀρξάμενον. ὁ θεός

Loofs,  
Nestoriana  
p. 226, 14-227, 3  
31  
Ioh 1, 14

2 = Cyrill. adu. Nestor. 3, 2. Coll. Pal. 29, 6  
7 = Coll. Pal. 29, 21  
12 inde a 13 ἢ γοῦν = Cyrill. adu. Nest. 2, 7. Coll. Pal. 29, 4  
17 cf. Cyrill. adu. Nestor. 2, 10. Coll. Pal. 29, 10  
20 [cf. p. 108, 18] = Cyrill. adu. Nestor. 2, 12 [usque ad 21 φαινόμενον]. 13. Coll. Pal. 29, 11  
28 inde a 32 ὁ θεός = Cyrill. adu. Nest. 4, 1

## ΑΛρκ(Ω)

2 σκοπεῖτε Λρ τούτοις om. Λκ 3/4 πειρασθεῖς Ω [praeter A] πειραθείς A 8 καθορωμένη Λκ cf. Ω ὁ A cf. Ω 9 κροτεῖτε ΑΛρ κρατεῖτε Λκ cf. Ω εἶπεν Λρ 15 τοῦ Χριστοῦ Ω [praeter A] 17 περί—λέγων om. Λρ de filio dei Λκ de filio Λρ cf. Ω 29/30 υἱοῦ καὶ πατρὸς ΑΛκ pairis et filii Λρ cf. Ω 31 τὰ ΛρΩ τὰς A καὶ ΑΛρ om. Λρκ cf. Ω 32 καιρίων A καιρῶν Λρ cf. Ω

λόγος ἐγένετο σὰρξ καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. συνεκάθισεν ἑαυτῷ τὴν ἀνα-  
 Ps. 109, 1 ληφθείσαν ὁ πατὴρ ἀνθρωπότητα· εἶπε γάρ φησιν, ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου  
 ἐκ δεξιῶν μου. τὴν τοῦ ἀναληφθέντος τὸ πνεῦμα κατελθὸν συνεκρότησε δόξαν·  
 Ioh. 16, 13-14 ὅταν γάρ φησιν, ἔλθῃ τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ἐκείνος ἐμὲ δοξάσει.

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ̄

5

Lc. 4, 18-19 17 Περὶ Χριστοῦ λέγων ὅτι ἀπεστάλη κηρῦσαι αἰχμαλώτοις ἄφροσιν ὡς [ὁ] -  
 Loofs, Nest. ἀπόστολος, ἐπιφέρει καὶ φησιν· Οὗτος ὁ πιστὸς τῷ θεῷ πεποιημένος ἀρχιερεὺς (ἐγένετο  
 p. 235, 6-236, γὰρ οὗτος, οὐκ αἰδίως προῆν)· οὗτος ὁ κατὰ μικρὸν εἰς ἀρχιερέως, αἰρετικέ, προκόψας  
 6 Hebr. 2, 17 ἄξιωμα. καὶ ἄκουε σαφεστέρας σοι τοῦτο διαβούσης φωνῆς· ἐν ταῖς ἡμέραις,  
 Hebr 5, 7-9 φησί, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον 10  
 σῶζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσε-  
 νεγκῶν καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ'  
 ὧν ἔπαθεν, τὴν ὑπακοὴν καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ  
 πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου. τελειοῦται δὲ τὸ κατὰ μικρὸν προκόπτον,  
 Lc. 2, 52 αἰρετικέ. περὶ οὗ καὶ Ἰωάννης ἐν τοῖς εὐαγγελίοις βοᾷ· Ἰησοῦς προέκοπτεν 15  
 Hebr. 5, 9, 10 ἡλικίαι καὶ σοφίαι καὶ χάριτι· οἷς σύμφωνα καὶ Παῦλος φθεγγόμενος τελειωθεὶς,  
 φησίν, ἐγένετο πᾶσι τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ αἴτιος σωτηρίας αἰωνίου,  
 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ.  
 Loofs, 18 Καὶ μεθ' ἕτερα· Καὶ ἀρχιερεὺς κεκλημένος. τί οὖν ἀνθερμηνεύεις τῷ Παύλῳ, τὸν  
 Nestoriana ἀπαθῆ θεὸν λόγον ἐπιγέωι καταμινγνὺς ὁμοιώματι καὶ παθητὸν ἀρχιερέα ποιῶν; 20  
 p. 236, 12-14

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ζ̄

Loofs, 19 Ὁθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν  
 Nestoriana ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν, πιστὸν ὄντα τῷ  
 p. 240, 1-4 ποιήσαντι αὐτόν.  
 Hebr. 3, 1, 2  
 Loofs, 20 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ὁντος οὖν ἡμῖν τούτου μόνου ἀρχιερέως συμπαθοῦς καὶ συγγενοῦς 25  
 Nestoriana καὶ βεβαίου, τῆς εἰς αὐτὸν μὴ παρατρέπεσθε πίστεως. αὐτὸς γὰρ ἡμῖν τῆς ἐπηγγελμένης  
 p. 240, 4-9 εὐλογίας ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ ἀπεστάλη ὡς ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τοῦ γένους τὴν τοῦ σώματος  
 θυσίαν συνεπαγόμενος.

Σημειωτέον ὅτι ὁμολογήσας πάντα ἀρχιερέα δεῖσθαι θυσίας καὶ ὑπεξελὼν τὸν Χριστὸν  
 ὡς μὴ δεόμενον, ἐν τούτοις φησὶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ προσφέρειν καὶ τοῦ γένους τὴν θυσίαν. 30

## Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος δ̄

Loofs, 21 Ἀκούσατε τοίνυν προσέχοντες τοῖς ῥητοῖς. ὁ τρώγων μου, φησί, τὴν σὰρκα.  
 Nestoriana μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς ἐστὶ τὸ λεγόμενον καὶ ὅτι οὐ παρ' ἐμοῦ προστίθεται τὸ  
 p. 227, 20-228, 3 τῆς σαρκὸς ὄνομα, ὥστε μὴ δοκεῖν ἐκείνοις παρερμηνεύειν. ὁ τρώγων μου τὴν  
 Ioh. 6, 56 σὰρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα. μὴ εἶπεν· ὁ τρώγων μου τὴν θεότητα καὶ πίνων 35

6. 19 = Cyrill. adu. Nest. 3, 4

25 = Cyrill. adu. Nest. 3, 5

32 = Coll. Palat. 29, 20

ΑΛΡκ(Ω)

5 ὁμοίως om. Λκ 6 ὁ deleui cf. *quasi apostolus* Λρ 8 ὡ αἰρετικέ Λκ 9 δς ἐν Λρ  
 [= Cyrill.] cf. Ω 15 ὡ αἰρετικέ Λρ Ἰωάννης ΑΛΡ [Cyrill.] λουκάς Λκ cf. Ω; *crediderim nomen*  
 a Nestorio omissum et ab excerptore falso suppletum esse 19 καὶ<sup>2</sup> ΑΛρ om. Λρ cf. Ω 20 ὁμοιώ-  
 ματι] σώματι Rusticus in nota, cf. Ω 21 ὁμοίωσ Α πάλιν Λκ καὶ πάλιν Λρ VIII Λρ 25 nihil  
 ex Nestorii uerbis omissum συμπαθοῦς ἢ συγγενοῦς Λρ 30 καὶ ὑπὲρ Λκ καὶ τοῦ γένους  
 om. Λκ 31 τετράδος δ̄ om. Λρ 33 *memento* Λρ 34 μού φησι Λρ 35 πίνων<sup>2</sup>] ὁ πίνων Λρ

μου τὴν θεότητα; ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἑμοὶ μένει κάγῳ ἐν αὐτῷ.

- 22 Καὶ μεθ' ἕτερα· Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἑμοὶ μένει κάγῳ ἐν αὐτῷ. μνημονεύετε ὅτι περὶ τῆς σαρκὸς τὸ λεγόμενον. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Ζῶν πατήρ, ἐμὲ τον φαινόμενον. ἀλλ' ἐνίστε παρερμηνεύω· ἀκούσωμεν ἐκ τῶν ἐξῆς. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Ζῶν πατήρ. ἐκεῖνος λέγει τὴν θεότητα, ἐγὼ τὴν ἀνθρωπότητα ἴδωμεν τίς ὁ παρερμηνεύων καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Ζῶν πατήρ. λέγει ὁ αἰρετικός· ἐνταῦθα τὴν θεότητα λέγει· ἀπέστειλέ με, φησί, τον θεον λόγον. καθὼς ἀπέστειλέ με ὁ Ζῶν πατήρ, κατ' ἐκείνους κάγῳ Ζῷ, ὁ θεὸς λόγος, διὰ τον πατέρα. εἶτα το μετὰ τοῦτο· καὶ ὁ τρώγων με κάκεῖνος Ζήσεται. τίνα ἐσθίωμεν, τὴν θεότητα ἢ τὴν σάρκα;

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος ις

- 23 Καὶ ὅλως, φησίν, εἰ πάσαν ὁμοῦ τὴν καινὴν μεταλλεύοις, οὐκ ἂν εὖροις οὐδαμοῦ παρὰ ταύτη τὸν θάνατον τῷ θεῷ προσαπτόμενον, ἀλλ' ἢ Χριστῷ ἢ υἱῷ ἢ κυρίῳ. το γὰρ Χριστὸς καὶ το υἱὸς καὶ το κύριος, ἐπὶ τοῦ μονογενοῦς παρὰ τῆς γραφῆς λαμβανόμενον, τῶν φύσεων ἐστὶ τῶν δύο σημαντικῶν καὶ ποτὲ μὲν δηλοῦν τὴν θεότητα, ποτὲ δὲ τὴν ἀνθρωπότητα, ποτὲ δὲ ἀμφοτέρα, οἷον ὅταν Παῦλος ἐπιστέλλων κηρύττη ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τὴν ἀνθρωπότητα βοᾷ τοῦ υἱοῦ· ὅταν δὲ λέγη πάλιν ὁ αὐτὸς πρὸς Ἑβραίους ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησε, τὴν θεότητα δηλοῖ τοῦ υἱοῦ. οὐδὲ γὰρ <ή> σὰρξ δημιουργὸς τῶν αἰῶνων ἢ μετ' αἰῶνας δημιουργηθεῖσα πολλοῦς
- 24 Καὶ μεθ' ἕτερα· Οὐδὲ θεότης ἀδελφον τὸν Ἰάκωβον ἔσχεν οὐδὲ τον τοῦ θεοῦ λόγον καταγγέλλομεν θάνατον, το δεσποτικὸν αἷμά τε καὶ σῶμα σιτούμενοι.

Ὁμοίως τοῦ αὐτοῦ τετράδος κγ

- 25 Προσέχω, φησί, τοῖς ἡμετέροις δήμοις εὐλάβειαν μὲν πολλὴν κεκτημένοις καὶ θερμότητα εὐσέβειαν, ὑπο δὲ τῆς περὶ τὸ δόγμα θεογνωσίας ἀγνοίας ὀλισθαίνουσι τοῦτο δὲ οὐκ ἔγκλημα τῶν λαῶν, ἀλλὰ (πῶς ἂν εὐπρεπῶς εἴποιμι,) τοῦ μὴ ἔχειν τοὺς διδασκάλους καιρὸν καὶ τι τῶν ἀκριβεστέρων ὑμῖν παραθέσθαι δογμάτων.
- 26 Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν ἰδοὺ φανερώς ἐν τούτοις φησίν ὅτι τῶν προ αὐτοῦ διδασκάλων οὐδεὶς ταῦτα ἐλάλησε τοῖς λαοῖς

79 <sup>1</sup> Κύριλλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὑπέγραψα —

<sup>2</sup> ARCADIVS EPISCOPVS ET LEGATVS SEDIS (APOS)TOLICAE SVBSCRIBSI —

3 [inde a 3 ὁ τρώγων] = Cyrill adu Nest 4, 4 Coll Pal 29, 14 23 = Coll Pal 29, 12  
26 adfert Cyrillus in ep ad clericos [V 22]

ΑΛΡκ(Ω), Λ<sup>tc</sup> inde a 30

3/4 Καὶ — αὐτῷ om Λκ 4 *memento* Λρ [= Cyrill] 6 *uideamus* Λρ 7 εἰδῶμεν Α  
9 φησί om Λρκ 14 ομωσ Λρ 18 καὶ ἀμφοτέρα Λκρ 19 ἐχθροὶ γὰρ Λκρ 20 δὲ ΑΛκ  
om Λρ cf Ω 22 ἢ Ω om Α 23 θεότητος Λκ cf Ω 25 τοῦ — κγ om Λρ 27 ἀγνοίας  
πέπηρωμένοις Cyr ἀγνοία ὀλισθαίνουσι ΑΛΡκ cf Ω 28 ὅπως Λρκ 30 Πέτρος — εἶπεν om Λρ  
Ἀλεξανδρείας om Λκ

ΑΛρ<sup>tc</sup>κρ

in initio Λ<sup>tc</sup>u secuntur gestorū primae sessionis et uerba et ordinem praeter legatos Romanos insertos, subscriptionibus ita collocatis 1 2 3 4 5 24 [24 5 Λ<sup>tc</sup>] 6 12 14 7 15 20 11 188 10 8, inde a 9 consentiunt cum Γ et Λρκ nisi quod subscriptiones quas initio exhibuerant, postea omittunt  
<sup>3</sup> ei om Λρ SEDISTOLICAE A



- 3 Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπέγραψα:—  
 4 PROIECTVS EPISCOPVS LEGATVS SEDIS APOSTOLICAE SVBSCRIBSI:—  
 5 FILIPPVS PRESBYTER SEDIS APOSTOLICAE LEGATVS SVBSCRIBSI:—  
 6 Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὑπέγραψα:—  
 7 Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὑπέγραψα:—  
 8 Βερνιανὸς ἐπίσκοπος τῆς Περγαίων μητροπόλεως ὑπέγραψα διὰ Τιμοθέου ἐπισκόπου:—  
 9 Σεβῆρος ἐπίσκοπος Συνάδων ὑπέγραψα:—  
 10 Περιγένης ἐπίσκοπος Κορίνθου ὑπέγραψα:—  
 11 Ἰκόνιος ἐπίσκοπος Γορτύνης τῆς Κρήτης ὑπέγραψα:—  
 12 Μέμνων ἐπίσκοπος Ἐφέσου ὑπέγραψα:—  
 13 Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος Κωνσταντείας Κύπρου ὑπέγραψα:—  
 14 Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτηνῆς ὑπέγραψα:—  
 15 Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἀμασείας ὑπέγραψα:—  
 16 Ἐρεννιανὸς ἐπίσκοπος Μύρων ὑπέγραψα:—  
 17 Οὐαλεριανὸς ἐπίσκοπος Ἰκονίου ὑπέγραψα:—  
 18 Πῖος ἐπίσκοπος τῆς Πισινουντίων μητροπόλεως ὑπέγραψα:—  
 19 Κῦρος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀφροδισιάδος ὑπέγραψα:—  
 20 Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος τῆς Σιδηνῶν μητροπόλεως ὑπέγραψα:—  
 21 Μαιόνιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας Λυδίας ὑπέγραψα:—  
 22 Ἑλλάνικος ἐπίσκοπος Ῥόδου ὑπέγραψα:—  
 23 Δαλμάτιος ἐπίσκοπος Κυζίκου ὑπέγραψα:—  
 24 Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων ὑπέγραψα:—  
 25 Ἀριστόνικος ἐπίσκοπος τῆς Λαοδικῶν ὑπέγραψα:—  
 26 Παράλιος ἐλέει Χριστοῦ ἐπίσκοπος Ἀνδράπων ὑπέγραψα:—  
 27 Ἰνδοῦας ἐπίσκοπος Σμύρνης ὑπέγραψα:—  
 28 Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος πόλεως Κλαυδιουπόλεως ὑπέγραψα διὰ τῶν ἐπισκόπων Ἐπιφανίου καὶ Εὐσεβίου:—  
 29 Δυνατὸς ἐπίσκοπος Νικοπόλεως τῆς Ἠπείρου ὑπέγραψα:—  
 30 Δομνῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Κοτναείου ὑπέγραψα:—  
 31 Εὐστάθιος ἐπίσκοπος πόλεως Δοκιμίου ὑπέγραψα:—  
 32 Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος πόλεως Κρατίας ὑπέγραψα:—  
 33 Γρηγόριος ἐπίσκοπος πόλεως Κερασούντος ὑπέγραψα:—  
 34 Ἑλλάδιος ἐπίσκοπος Ἄτραμύτου ὑπέγραψα:—  
 35 Ἀνύσιος ἐπίσκοπος πόλεως Θηβῶν τῆς Ἑλλάδος ὑπέγραψα:—  
 36 Δομνῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Ὀποῦντος ὑπέγραψα:—  
 37 Καλλικράτης ἐπίσκοπος πόλεως Ναυπάκτου ὑπέγραψα:—  
 38 Νικίας ἐπίσκοπος πόλεως Μεγάρων ὑπέγραψα:—  
 39 Καλλίνικος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας ὑπέγραψα:—  
 40 Πέτρος ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων Προύσης ὑπέγραψα:—

ΑΛρτευκρ

<sup>5</sup> *et legatus* Λτευ *atque legatus* Λκρ <sup>8</sup> *Berenianus* Λρυ μητροπόλεως Λρτευκρ πόλεως Α  
 ἐπισκόπου ΑΛρκρ πρεσβυτέρου Λτευ <sup>11</sup> Γορτύνης om. Λτευ <sup>13</sup> om. Λι <sup>20</sup> μητροπόλεωσ Λρκρ πόλεωσ Α  
<sup>26</sup> ἐλέει χϛ ΑΛκρ ἐλέει θϛ Λρσ om. Λτευ(Λρ) <sup>27</sup> ΑΛκρ om. Λρτυ Ἰδοῦας Λτ V 62, 149 <sup>28</sup> *per*  
*episcopum* Λτευκρ(Λρ) εὐσεβίου ΑΛκρ Θεορσεβίου Λρτυ <sup>29</sup> *ueteris Epiri* Λκρ post <sup>29</sup> *ins.*  
*Theodorus episcopus Dodonae per Florentium diaconum subscripsi* Λσ <sup>30</sup> πόλεωσ] νικοπόλεωσ Α  
<sup>34</sup> *Adramytti ciuitatis* Λσ <sup>35</sup> πόλεωσ om. Λκ <sup>38</sup> *Niceas* Λευκρ(Λρ) <sup>39</sup>, <sup>40</sup> coll. Λρτευκρ <sup>40</sup>, <sup>39</sup> Α  
<sup>40</sup> τῶν ἐπισκόπων Α ἐπίσκοπος Λρτευκρ

- 41 Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης ὑπέγραψα:—  
 42 Δίων ἐπίσκοπος τῆς Θηβαίων πόλεως ὑπέγραψα:—  
 43 Περρέβιος ἐπίσκοπος τῶν Θεσσαλικῶν σαλτῶν ὑπέγραψα:—  
 44 Παῦλος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀθηδόνος ὑπέγραψα:—  
 45 Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν Ἀνινησίων ὑπέγραψα:—  
 46 <Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἡρακλείας ὑπέγραψα:—>  
 47 Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Λέσβου τῶν Σεληνιακῶν αἰγιαλῶν ὑπέγραψα:—  
 48 Θωμάς ἐπίσκοπος Δέρβης ὑπέγραψα:—  
 49 SENECION EPISCOPVS SCODRINAE CIVITATIS SVBSCRIBSI:—  
 50 Τριβουνιανὸς ἐπίσκοπος τῆς ἐν Πριμοπόλει ἀγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα:—  
 51 Μαρτύριος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰλίστρων ὑπέγραψα:—  
 52 Νήσιος ἐπίσκοπος Κολυβράσσου ὑπέγραψα:—  
 53 Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Κοτεννῶν ὑπέγραψα:—  
 54 Ἀβλάβιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀμορίου ὑπέγραψα:—  
 55 Φίλιππος ἐπίσκοπος Περγάμου ὑπέγραψα:—  
 56 Ἡρακλέων ὁ καὶ Θεόφιλος ἐπίσκοπος πόλεως Τράλλων ὑπέγραψα:—  
 57 Δάφνος ἐπίσκοπος πόλεως Μαγνησίας <Μαιάνδρου> ὑπέγραψα:—  
 58 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Μαγνησίας πόλεως Σιτύλου ὑπέγραψα:—  
 59 Ἀνδῆριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Χερσονήσου ὑπέγραψα:—  
 60 Παῦλος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Λάμπης ὑπέγραψα:—  
 61 Εὐτρόπιος ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων πόλεως Εὐάζων ὑπέγραψα:—  
 62 Σεβήρος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Πισιδίας πόλεως Σωζοπόλεως ὑπέγραψα:—  
 63 Σιλβανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Χερετάπων ὑπέγραψα:—  
 64 Κόμοδος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Τριπόλεως ὑπέγραψα:—  
 65 Κωνστάντιος ἐπίσκοπος τῆς Διοκλητιανῶν πόλεως ὑπέγραψα:—  
 66 Νεστόριος ἐπίσκοπος Σιών ὑπέγραψα:—  
 67 Ἀφόβιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κολόης ὑπέγραψα:—  
 68 \* \*  
 69 Παῦλος ἐπίσκοπος τῆς Δαλδιανῶν πόλεως ὑπέγραψα:—  
 70 Λιμένιος ἐπίσκοπος τῆς Σεττηνῶν πόλεως ὑπέγραψα:—  
 71 Δωρόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Μυρίνης ὑπέγραψα:—  
 72 Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀτταλείας <ὑπέγραψα>:—  
 73 Ἀφθόνητος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Ἡρακλεωτῶν Λάτμου πόλεως ὑπέγραψα:—

## ΑΛΡτευκρ

41 *Eutrepnius* Λτυ 48. 42 coll. Λε 43 τῶν — σαλτῶν Α, Λρ ut uidetur, *saltuum Thessalonicensium* (Λρ) Λτυ *thessalonicensium saydorum* Λκρ *zisardorum saltuum thessalonicensium* Λε 45 Ἀνινησίων Λρτευ ἀνινησίων Α *magnesiae* Λκρ *magnesiorum aninensiorum* Λε 46 Λρτευκρ om. Α  
 47 Λέσβου τῶν — αἰγιαλῶν scripsi λεοβούτων σεληνιακῶν αἰγιαλῶν Α *Lesbodoradoselenensis et littorium* Λκρ *Lesbi selenicatorum* [i. e. *Seleniacorum littorium* Λρτευ 48 *Theonas* Λρτυ *Hierbae* Λρτυ  
 49 SENECIOS Α 50 ἀγίας om. Λρτευ 51 *anesius* Λκρ *Coribrassi* Λρτυ 52 ἀμμορίου Α 53. 55 coll. Λρτευ  
 54 ὁ om. Λκρ θεόφιλος ΑΛτευκρ Θεοφάνιος Λρτυ Τράλλων Λρτευκρ Ἡρακλεοῦς Α 57 Δάφνος Λρτευκρ δάφνης Α Μαιάνδρου Λρτευκρ om. Α 58 *Andreas* Λκρ 59 τῶν ἐπισκόπων Λρ Λαμπήνης Λρτευκρ  
 60 ὁ ἐλάχιστος om. Λκ ἐπίσκοπος Λρτευ 61 ἐλάχιστος om. Λκ 62 *Constantinus* Λευκρ *Dioclitiaopolitanus* Λκρ 63 σιών ΑΛεκρ σπιν Λρτυ 64 om. Α *Phocus* [*Phocus* Λτυ *Dioscorus* Λε] *episcopus ciuitatis quae est in Thyatireno* [*Thyatirae sanctae ecclesiae* Λε], *subscripsi* Λρτευ *Dioscos* [uar. lectio *Dioscorus* in Λρ], *episcopus Thyatirenae* [en *Thyaterenae* Λρ] *ciuitatis subscripsi* Λκρ cf. V 62, 176  
 65 *Deluianae* Λκ *Deddianae* Λρ 70 Σεττηνῶν Λκρ 71 om. Λε πόλεως om. Λρτυ ὑπέγραψα om. Α 72 Ἀφθόνιος Λκ ἐλάχιστος om. Λε 73 τῆς scripsi τῶν Α

- 74 Σπουδάσιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κεράμου ὑπέγραψα:—  
 75 Φιλητὸς ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἄμυζόνος ὑπέγραψα:—  
 76 Δοκιμάσιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαρωνείας ὑπέγραψα:—  
 77 Ἐννέπιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαξιμιανουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 78 Εὐθάλιος ἐπίσκοπος πόλεως Κολοφῶνος ὑπέγραψα:—  
 79 Λουκιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Τοπείρου ὑπέγραψα:—  
 80 Ῥουφῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Γαβῶν ὑπέγραψα:—  
 81 Ῥωμανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ῥαφείας ὑπέγραψα:—  
 82 Φίδος ἐπίσκοπος Ἰόππης ὑπέγραψα:—  
 83 Ἡσύχιος ἐπίσκοπος πόλεως Παρίου ὑπέγραψα:—  
 84 Τιμόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Τερμησοῦ <καὶ> Εὐδοκιάδος ὑπέγραψα:—  
 85 Εὐχάριος ἐπίσκοπος πόλεως Δυρραχίου ὑπέγραψα:—  
 86 Εὐάγριος ἐπίσκοπος πόλεως Σόλων τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—  
 87 Νεκτάριος ἐπίσκοπος πόλεως Κάσων ὑπέγραψα:—  
 88 Ἀγαθοκλῆς ἐπίσκοπος πόλεως Κορωνείας ὑπέγραψα:—  
 89 Ἰαιανὴς ἐπίσκοπος Συκαμαζόνος ὑπέγραψα:—  
 90 Αἰδέσιος ἐπίσκοπος Ἰσίνδων ὑπέγραψα:—  
 91 Σεκουνδιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λαμίας ὑπέγραψα:—  
 92 Νουνέχιος ἐπίσκοπος πόλεως Σέλγης ὑπέγραψα:—  
 93 Ματιδιανὸς ἐπίσκοπος Κορακησίου ὑπέγραψα:—  
 94 Κύριλλος ἐπίσκοπος Κοίλων ὑπέγραψα διὰ χειρὸς Ἑλλησπόντου πρεσβυτέρου:—  
 95 Σαπρίκιος ἐπίσκοπος Πάφου τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—  
 96 Θεμίστιος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰασσοῦ ὑπέγραψα:—  
 97 Προμάχιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀλινδῶν ὑπέγραψα:—  
 98 Εὐδόξιος ἐπίσκοπος πόλεως Χώματος ὑπέγραψα:—  
 99 Λιβάνιος ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως ὑπέγραψα:—  
 100 Ταριανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λύρβης ὑπέγραψα:—  
 101 Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἀρκαδιουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 102 Θεόδοτος ἐπίσκοπος Νύσης ὑπέγραψα:—  
 103 Ῥόδων ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως ὑπέγραψα:—  
 104 Τυχικὸς ὁ ἐλάχιστος <ἐπίσκοπος> τῆς Ἐρυθραίων πόλεως ὑπέγραψα:—  
 105 Εὐγένιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀπολλωνιάδος ὑπέγραψα:—  
 106 Ἀέτιος ἐπίσκοπος πόλεως Παιονίων Ἑλλησπόντου ὑπέγραψα:—  
 107 Τιμόθεος ἐπίσκοπος Γέρμης Ἑλλησπόντου ὑπέγραψα:—  
 108 Ἀρχέλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Μύνδου ὑπέγραψα:—  
 109 Ἀπελλᾶς ὁ ἐλάχιστος <ἐπίσκοπος> Κιβύρας ὑπέγραψα:—

## ΑΛρτευκρ

75. 74 coll. Λτευ 74. 80. 81. 75. 79. 80. 81. 82—88. 76—78. 89 coll. Λκ 75 ὁ ἐλάχιστος om. Λκ 76 πό-  
 λεως om. Λκρ 78 Εὐθάλιος Αρτευκρ εὐστάθιος Α 79 *loroperi* Λτε 80 Γάβων Αρτευ τάβων ΑΛκρ  
 82 Ἰόππης ΑΛκρ *pre* [patet corruptela pro Παρίου ex 83 intrusa] Αρτε 83 *paro* Λτε 84 *termei* Αρτε  
 καὶ Αρτευκρ om. Α 86 *selorum* Αρ 87 *nasorum* Αρ 88 *caroniae* Αρ uaria lectio in Αρ κο-  
 λωνείας Α<sup>78</sup> 46 89 *Ianes* Αρτε *Iohannes* Λεκ *Azanius* Αρ *gycamazonis* Λτε *gicazonis* Αρ 90 σίνδων  
 Αρ σίδων Λτεκ πισίδων Αρ 91 *Secundinus* Λεκρ 92 *selegae* Αρ 97 *romacius* Λτε *gromatius* Λκ  
*liundorum* Αρ *aiiundorum* Λυ 100 *Traianus* Αρκ *librae* Αρ 102 Θεόδοτος ΑΛκ uaria lectio  
 in Αρ Θεόδωρος Αρτευ uaria lectio in Αρ 103 post 120 coll. Αρ *palaeas poleos asiae* Λκ  
 104 Τύχιος Αρ uaria lectio in Ακ ἐπίσκοπος om. Α *erhchetorum* Αρ *erycheorum* Λτ *eritche-*  
*orum* Λυ cf. 73 86 107. 108 coll. Α 108 *proeoniorum* Αρ *praeoniorum* Λυ 107 *germaniae* Λτ  
 om. Λκ Τέρμης Αρ 108 ἐλάχιστος om. Αρτευ μίνδου Α 108 Ἀπελλῆς Ακρ ἐπίσκο-  
 πος om. Α

- 110 Φιλάδελφος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Γρατιανοπόλεως ὑπέγραψα:—  
 111 Εὐθήριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Στρατονικέων Λυδίας ὑπέγραψα:—  
 112 Ἰωάννης ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Αὐρηλιουπολιτῶν πόλεως ὑπέγραψα:—  
 113 Μάξιμος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κύμης ὑπέγραψα:—  
 114 Μόδεστος ἐπίσκοπος τῆς Ἄνεατῶν πόλεως ὑπέγραψα:—  
 115 Θεοδόσιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Μασταύρων ὑπέγραψα:—  
 116 Θωμᾶς ἐπίσκοπος Οὐαλεντινιανουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 117 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Κλαζομενῶν ὑπέγραψα:—  
 118 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Ἀσπῶνων ὑπέγραψα:—  
 119 Εὐπόριος ἐπίσκοπος Ὑπαίπων ὑπέγραψα:—  
 120 Σαΐδος ἐπίσκοπος Φαινοῦς ὑπέγραψα:—  
 121 Δόμνος ἐπίσκοπος πόλεως Ὀρκιστοῦ ὑπέγραψα:—  
 122 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Αὐγουστοπόλεως ὑπέγραψα:—  
 123 Πέτρος ἐπίσκοπος Παρεμβολῶν ὑπέγραψα:—  
 124 Νατίρας ἐπίσκοπος Γάζης ὑπέγραψα:—  
 125 Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου ὑπέγραψα:—  
 126 Εὐόπτιος ἐπίσκοπος Πτολεμαῖδος τῆς Πενταπόλεως ὑπέγραψα:—  
 127 Μακάριος ἐπίσκοπος Μετηλιτῶν ὑπέγραψα:—  
 128 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Πηλουσίου ὑπέγραψα:—  
 129 Ἑρμογένης ἐπίσκοπος Ῥινοκουρούρων ὑπέγραψα:—  
 130 Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 131 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἡφαίστου ὑπέγραψα:—  
 132 Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Ταμιάθews ὑπέγραψα:—  
 133 Στρατήγιος ἐπίσκοπος Ἀθρίβews ὑπέγραψα:—  
 134 Ἀριστόβουλος ἐπίσκοπος Θμούews ὑπέγραψα:—  
 135 Θέων ἐπίσκοπος Ἡρακλεοῦς τοῦ Σεθροῖτου ὑπέγραψα:—  
 136 Σόλων ἐπίσκοπος Καραλλίων ὑπέγραψα:—  
 137 Ἀλύπιος ἐπίσκοπος πόλεως Σελῆ ὑπέγραψα:—  
 138 Μακεδόνιος ἐπίσκοπος Ξόews ὑπέγραψα:—  
 139 Πέτρος ἐπίσκοπος Ὁξυρύγχου ὑπέγραψα:—  
 140 Μητρόδωρος ἐπίσκοπος Λεόντων ὑπέγραψα:—  
 141 Παῦλος ἐπίσκοπος Φραγώνews ὑπέγραψα:—  
 142 Ἀμμώνιος ἐπίσκοπος Πανεφύσου ὑπέγραψα:—  
 143 Πούπλιος ἐπίσκοπος Ὀλβίων ὑπέγραψα:—  
 144 Ἰέρακις ἐπίσκοπος Ἀφναίου ὑπέγραψα:—  
 145 Σαμουήλ ἐπίσκοπος Δύσθews ὑπέγραψα:—  
 146 Σώπατρος ἐπίσκοπος τῆς Λιβύης Σεπτιμιακῆς ὑπέγραψα:—  
 147 Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος Ἐλεαρχίας ὑπέγραψα:—

## ΑΛρτευκρ

- 110 Φιλάδελφος V 62, 88 Τραιανοπόλεως Λκ Τραιανουπόλεως Λρ 115. 114 coll. Ατεu  
 115 Θεόδωρος Λκ 116 *Valentiniapoleos* Λρ 117 om. Λρtu 118 om. Λc *aspanorium* Λtu  
 uaria lectio in Λρ 119 Εὐπόριος Λκρ ὑπέπων A *pepon* Λρtu 120 *sadus* Λρtuκρ *saudus* Λc 121 να-  
 τήρας A *Natiras* Λtkr *Netiras* Λρcu 122 *cyri* Λρtu 127 *metoliton* Λρ *meletinon* Λt 129 ρινο-  
 κουρούρων ΑΛρ *rinocorurion* Λtkc *rinocororus* Λρ *linocorurus* Λu 133. 134 om. Λρtu 133 Ἀθλί-  
 βews Λκρ 134 post 137 coll. Λc 134 *thumeos* Λc *ithemoensis* Λκ *ithmuensis* Λρ 135 *Heracliae* Λκ  
*Sethoitu* Λρu 138 *Solomon* Λc *Corallion* Λρtur 137 *selo* Λu *seuleu* Λρ *selenuntis* Λtc *sele-*  
*nuntensis* siue *selenuntensis* Λκρ 141 Φραγγώνews Λκ *frangoneos* Λt *fraboneos* Λρ *flauoneos* Λu  
 144 *Hieracus* Λck *aphau* Λρ *aphneti* Λt *aphnaitis* Λc *planutensis* Λκ 147 om. Λρ

- 148 Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος πόλεως Ταυᾶ ὑπέγραψα:—  
 149 Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Θύνεως ὑπέγραψα:—  
 150 Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Ψίγχους ὑπέγραψα:—  
 151 Κῦρος ἐπίσκοπος Ἀχαιῶν ὑπέγραψα:—  
 152 Εὐλόγιος ἐπίσκοπος Τερενούθεως ὑπέγραψα:—  
 153 Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Κλεοπάτριδος ὑπέγραψα:—  
 154 Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Κοπρίθειας ὑπέγραψα· ἐγὼ δὲ Ἡράκλειος ἐπίσκοπος ὑπέγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τὸ κακοῦσθαι αὐτόν:  
 155 Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Ὀνούφειας ὑπέγραψα:—  
 156 Ἀβραὰμ ἐπίσκοπος πόλεως Ὀστρακίνης ὑπέγραψα:—  
 157 Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Παράλου ὑπέγραψα:—  
 158 Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Σάεως ὑπέγραψα:—  
 159 Λαμπέτιος ἐπίσκοπος τοῦ Κασίου ὑπέγραψα:—  
 160 Χρυσασόριος ἐπίσκοπος Ἀφροδιτοῦς ὑπέγραψα:—  
 161 Ἄμμων ἐπίσκοπος Βουτῶν ὑπέγραψα:—  
 162 Εὐτύχιος ἐπίσκοπος Θεοδοσιουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 163 Βενάντιος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως μητροπόλεως ὑπέγραψα· ὑπέγραψα δὲ διὰ τοῦ νοταρίου μου Θεοδοσίου:—  
 164 <Ζηνόβιος ἐπίσκοπος πόλεως Βάρκης ὑπέγραψα:—>  
 165 Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Τευχείρων ὑπέγραψα:—  
 166 Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Νειλουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 167 Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος Ἡρακλεοῦς ἄνω ὑπέγραψα:—  
 168 Μακάριος ἐπίσκοπος Ἀντέου ὑπέγραψα:—  
 169 Σαβῖνος ἐπίσκοπος Πανὸς ὑπέγραψα:—  
 170 Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Σκησίων πόλεως ὑπέγραψα:—  
 171 Φιλούμενος ἐπίσκοπος Κίνης ὑπέγραψα:—  
 172 FELIX EPISCOPVS CIVITATVM APOLLONIENSIVM SVBSCRIBSI:—  
 173 Τιμόθεος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Σκυθίας πόλεως Τομέων ὑπέγραψα:—  
 174 Ζηνόβιος ἐπίσκοπος πόλεως Κνωσσοῦ ὑπέγραψα:—  
 175 Παυλῖνος ἐπίσκοπος τοῦ Μαιουμά ὑπέγραψα:—  
 176 Φοιβάμμων ἐπίσκοπος τοῦ Κοπτοῦ ὑπέγραψα:—  
 177 Παβίσκος ἐπίσκοπος Ἀπόλλωνος ὑπέγραψα:—  
 178 Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Ἑρμουπόλεως ὑπέγραψα:—  
 179 Φανίας ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀρπάσων ὑπέγραψα:—  
 180 Θεοσέβιος ἐπίσκοπος Πριήνης ὑπέγραψα:—  
 181 Μάξιμος ἐπίσκοπος ἄσιας ὑπέγραψα:—  
 182 Θεόκτιστος ἐπίσκοπος Φωκείας ὑπέγραψα:—  
 183 Ἐρμόλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀττουδαίων ὑπέγραψα:—

## ΑΛΡτϰϰ

- 148 *Iarbensis* Λκ 152 *Terenutheos* Λτ *Terenantheos* Λυ 154 *Cobriithi* Λτ *Cobriithensis* Λκτ  
*Cobrinthiae* Λε *corintho* Λυ 155. 156. 157. 158 coll. A 157 *Paraliae* Λρυ 161 *Amon* ΛΡ  
*Ammonius* Λκτ Βουτοῦς ΛΡ Βουτοῦ Λτκ *Botu* Λε *Botuensis* Λτ 162 εὐτυχος A *uaria lectio*  
in Λτ 163 Θεοδότου Λτυ 164 om. A post 165 coll. Λυ 167 *Heraclius* Λκτ 168 ἀντίου A  
*antheon* Λυ 170 *cephiorum* ΛΡ *scephiorum* Λυ *septiorum* Λε 172 *episcopus agens uices apostolicae*  
*sedis* Λτ *episcopus apostolicae sedis* Λε IVITATVM A *ciuitatis* Λρτκτ om. Λε *Apolloniensium*  
*et Bellidiensium* [*Bellidensium ciuitatis* Λε] Λκτ 175-176-174 coll. Λκτ 174 πόλεως om. Λε *co-*  
*nosi* ΛΡ *consi* Λυ *cossensi* Λκ 176 *Paulinianus* Λρτκτ *Paulianus* Λε et *uaria lectio in* ΛΡ *Paulinus*  
*Rusticus in nota* Λτ 179 *Faneas* Λκ 181 ἄσιας ΑΛΡτϰϰ *latere uidetur Ἄσσοῦ*

- 184 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γαδάρων ὑπέγραψα χειρὶ Αἰθερίου ἀρχidiaκόνου:—  
 185 Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Πάρου τῆς νήσου ὑπέγραψα:—  
 186 Παῦλος ἐπίσκοπος Ὀρύμνων ὑπέγραψα:—  
 187 Τιμόθεος ἐπίσκοπος Βριοῦλων ὑπέγραψα:—  
 188 Δανιὴλ ἐπίσκοπος Κολωνείας Καππαδοκίας ὑπέγραψα:—  
 189 Ἀσκληπιάδης ἐπίσκοπος τῆς Τραπεζοπολιτῶν ὑπέγραψα:—  
 190 Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἐχίνου ὑπέγραψα:—  
 191 BESSVLA[S] DIACONVS ECCLESIAE CARTAGENIENSIVM SVBSCRIBSI:—  
 192 Στέφανος ἐπίσκοπος Τέω πόλεως Ἀσίας ὑπέγραψα:—  
 193 Καισάριος χωρεπίσκοπος πόλεως Ἄρκης ὑπέγραψα:—  
 194 Θεόδουλος ἐπίσκοπος Ἐλούσης ὑπέγραψα:—  
 195 Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἀρινδηλῶν ὑπέγραψα:—  
 196 Λητόιος ἐπίσκοπος Λιβιάδος ὑπέγραψα:—  
 197 Ἀριστόκριτος ἐπίσκοπος Ὀλύμπου ὑπέγραψα:—

## 80 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 3

Ὅρος τῆς αὐτῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ κατὰ τῶν δυσσεβῶν  
 Μεσσαλιανιτῶν ἢ γοῦν Εὐχιτῶν

Συνελθόντες ἐφ' ἡμῶν οἱ εὐλαβέστατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Οὐαλεριανὸς καὶ  
 Ἀμφιλόχιος καὶ σκέψιν προθέντες κοινὴν περὶ τῶν λεγομένων ἐν τοῖς τῆς Παμφυλίας μέρεσι 5  
 Μεσσαλιανιτῶν εἴτ' οὖν Εὐχιτῶν ἢ γοῦν Ἐνθουσιαστῶν εἴτε ὀπωσοῦν ἢ μιαρωτάτη τῶν  
 μνημονευθέντων αἵρεσις σαφηνισθεῖη, ἡμῶν δὲ διασκοπούντων, προεκόμισεν ὁ εὐλαβέστατος  
 καὶ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Οὐαλεριανὸς χαρτίον συνοδικὸν περὶ τούτων αὐτῶν συνταχθὲν  
 ἐν τῇ μεγάλῃ Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Σισινίου· ὁ καὶ ἀνα-  
 γνωσθὲν ἐπὶ πάντων ἔδοξεν εὖ πεποιῆσθαι καὶ ὀρθῶς ἔχειν. καὶ συνήρῃσεν ἅπασιν ἡμῖν 10  
 καὶ τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Οὐαλεριανῶι καὶ Ἀμφιλοχίῳ καὶ πᾶσι τοῖς τῶν Παμφύλων  
 καὶ Λυκαόνων ἐπαρχιῶν εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις τὰ ἐν τῷ συνοδικῷ χαρτίῳ τυπωθέντα  
 κρατεῖν ἅπαντα καὶ κατὰ μηδένα τρόπον παραβαίνεσθαι αὐτά, βεβαίῳ ὄντων δηλαδὴ καὶ  
 τῶν πεπραγμένων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὥστε τοὺς ὄντας κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν τῆς Μεσσαλια-  
 νῶν ἢ γοῦν Ἐνθουσιαστῶν αἵρέσεως ἢ καὶ ἐν ὑποψίαις τῆς τοιαύτης νόσου γεγενημένους, 15  
 εἴτε κληρικοὶ εἴεν εἴτε λαϊκοί, μεθοδεύεσθαι, καὶ ἀναθεματίζοντας κατὰ τὰ ἐν τῷ μνημονευ-  
 θέντι συνοδικῷ διηγορευμένα ἐγγράφως, μένειν τοὺς μὲν κληρικοὺς ἐν τῷ κλήρῳ, τοὺς δὲ  
 λαϊκοὺς ἐν τῇ κοινῶν τῆς ἐκκλησίας· ἀναεὺνοντας δὲ πρὸς τοῦτο καὶ μὴ ἀναθεματίζοντας,  
 τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τοὺς ἕτερόν τινα βαθμὸν ἔχοντας ἐν ἐκκλησίᾳ  
 ἐκπίπτειν καὶ κλήρου καὶ βαθμοῦ καὶ κοινῶν, τοὺς δὲ λαϊκοὺς ἀναθεματίζεσθαι· μονα- 20

2 Phot. bibl. 52 p. 13<sup>a</sup> 28 ἐξήνεγκε δὲ καὶ ὄρον ἢ ἀγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἢ ἐν Ἐφέσῳ  
 τρίτη, ἀπογυμνώσασα αὐτῶν καὶ τὰ ἐν τῷ λεγομένῳ αὐτῶν βιβλίῳ Ἀσκητικῷ βλάσφημα καὶ αἰρετικά  
 κεφάλαια καὶ καθυποβαλοῦσα τῷ ἀναθέματι 8/9 *ibid.* 7sq.

ΑΛϣεϣκρ

- 184 χειρὶ] *per allerius manum id est* Ακ *Etherici* Ακ ἀρχidiaκόνου Αϣεϣκρ διακόνου Α  
 186 Ὀρύμνων Αϣεϣκρ *Orumnensis* Ακ ὀρύμνων Α 190 ἔχινου ΑΛκ *Echinei* Ακ *Eschinei* Ατ *Escinei* Αρ  
 191 *praemittit Latinorum interpretatio* Ακ BESSVLAS Α ECCLESIAE om. Ακ *Carthag.* Αρ  
*Carthaginensis* Ακ *Carthaginensis* Αϣ *Carthaginis* Ακ 192 Τέω πόλεως *scripsi* cf. V 62, 148 τῶν  
 πόλεωσ Α *teopoleos* Ακ *theopolitanus* Ακ *theupolitanus* Αρ *gaiupoleos* Αϣ 193 ἐπίσκοπος Αϣκ 194-197.  
 196 coll. Αρ 196 *Aridelon* Αϣκ *Ariddelon* Αϣκ 198 λιτόιος Α λιβιάδος Α *subscr. EXPLICIT*  
 EPISCOPORVM NOMINA QVI INTERFVERVNT SYNODO CONTRA NESTORIVM NVMERO CXCIH  
 [CENTVM NONAGINTA SEX Αϣ] Αϣκ  
 20 ἐκπίπτειν Α ἐκκόπτειν Α

στήρια δὲ μὴ συγχωρεῖσθαι ἔχειν τοὺς ἐλεγχομένους ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ Ζιζάνιον ἐκτείνεσθαι καὶ ἰσχύειν· πράττεσθαι δὲ ταῦτα παντὶ σθένει χρωμένων τῆς ἐπὶ τούτων σπουδῆς αὐτῶν τε τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Οὐαλεριανοῦ καὶ Ἀμφιλοχίου καὶ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων. συνήρесе δὲ πρὸς τούτοις ἀναθεματισθῆναι τὸ βιβλίον τὸ προφερόμενον τῆς μιαρᾶς ἐκείνης αἰρέσεως τὸ λεγόμενον παρ' αὐτοῖς Ἀσκητικόν, 5 τὸ προκομισθὲν παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Οὐαλεριανοῦ, ὡς παρὰ τῶν αἰρετικῶν ἐκτεθέν, καὶ εἴ τι ἕτερον σύνταγμα τῆς ἐκείνων ἀνοσιότητος εὐρίσκειτο παρά τισι, καὶ τοῦτο εἶναι ἀνάθεμα. ἐπὶ τούτοις ἀλλήλοις συμβεβηκότων τότε εἰς ὁμοψυχίαν καὶ κοινωνίαν καὶ διάθεσιν, ἀναγκαῖον ἦν ἐγγράφως τὰ δόξαντα φανερὰ καταστήσαι· εἰ δὲ δὴ τις γένηται ζήτησις περὶ τούτων ἐν τῷιδε τῷ πράγματι αὐτοῖς τε τοῖς θεοσεβε- 10 στάτοις ἐπισκόποις Οὐαλεριανῶι καὶ Ἀμφιλοχίωι καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις καὶ εἴ τι δόξειεν ἀνακύπτειν τῶν δυσχερῶν ἢ ἀμφισβητησίμων, εὐ ἔδοξεν ἔχειν παραληφθέντων τῶν θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἢ Λυκίων ἢ Λυκαόνων, οὐκ ἀπολιμπανομένου τοῦ μητροπολίτου ἢς ἀν ἔλοιτο ἐπαρχίας, εἰς τύπον ἀνάγεσθαι τὸν δέοντα διὰ τῆς αὐτῶν μεσιτείας τὰ κινούμενα. 15

### 81 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 6

Ἴσον ὑπομνημάτων περὶ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων

d. 31. m. Aug.  
a. 431

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Φλαυίου Θεοδοσίου τὸ ιγ̄ καὶ Φλαυίου Οὐαλεντινιανοῦ τὸ γ̄ τῶν αἰωνίων αὐγούστων πρὸ μιᾶς Καλανδῶν Σεπτεμβρίων, συνόδου συγκροτηθείσης κατὰ θεοῦ χάριν καὶ θέσπισμα τῶν θεοφιλεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν 20 βασιλέων κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν ἐν τῇ ἁγίαι ἐκκλησίαι τῇ καλουμένῃ Μαρίαί, Ῥηγίνος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τῆς κατὰ Κωνσταντείαν τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἐπειδὴ διαταράττουσι τινὲς τὰς παρ' ἡμῖν ἁγιωτάτας ἐκκλησίας, ἀξιῶ τὸν λίβελλον ὃν μετὰ χειρᾶς ἔχω, ὑποδεχθέντα ἀναγινώσκεσθαι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ὁ προκομισθεὶς λίβελλος ὑποδεχθεὶς ἀναγινωσκέσθω. 25

Τῇ ἁγιωτάτῃ καὶ ἐνδόξωι καὶ μεγάλῃ συνόδωι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ καὶ νεύματι τῶν θεοφιλεστάτων ἡμῶν βασιλέων εἰς τὴν Ἐφεσίων θεοφύλακτον συναχθείσῃ μητρόπολιν ἀξίωσις παρὰ Ῥηγίνου καὶ Ζήνωνος καὶ Εὐαγρίου ἐπισκόπων τῆς Κύπρου. Ἐκπαλαί μὲν καὶ ὁ ἅγιος ἡμῶν πατὴρ καὶ ἐπίσκοπος γεγονῶς Τρωίλος μυρία πέπονθεν ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχέων κλήρου καὶ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Θεοδότου, βίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν 30 ὑπομείνας μέχρι καὶ πληγῶν, ὅς οὐκ ἦν προσῆκον οὐδὲ μαστιγίας ἀνθρώπους ὑπομένειν, ἀθέσμως καὶ παραλόγως καὶ ἀκανονίστως. δι' ἑτέραν μὲν <γὰρ> ὑπόθεσιν ἀφικομένου, ἐκείνης δὲ αἴσιον λαβούσης τέλος ἀποχρησάμενοι τῇ ἀφίξει βιάζεσθαι τε ἤθελον καὶ ὑποτάττειν ἑαυτοῖς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἁγίους ἐπισκόπους παρὰ τοὺς κανόνας τοὺς ἀποστολικούς καὶ τοὺς ὄρους τοὺς τῆς κατὰ Νίκαιαν ἁγιωτάτης συνόδου, καὶ νῦν γνόντες ὡς ὁ μακάριος τέλει 35 τοῦ βίου ἐχρήσατο, παρεσκεύασαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον στρατηλάτην Διονύσιον ἐπιστεῖλαι τῷ τε ἄρχοντι τῆς ἐπαρχίας προστάγματα καὶ τῷ ἁγιωτάτῳ τῆς Κωνσταντιέων ἐκκλησίας κλήρωι γράμματα δημόσια, ἅτινα καὶ μετὰ χειρᾶς ἔχομεν καὶ ἔτοιμοι ἐσμὲν τῇ ὑμετέραι ἐπιδεικνύειν ἁγιωσύνηι. τούτου χάριν δεόμεθα καὶ καθικετεύομεν μηδεμίαν [ἡμᾶς] καινοτομίαν συγχωρεῖν εἰσπράττεσθαι τοὺς οὐδὲν ἀτόλμητον ἡγουμένους, ἀνθρώπους ἄνωθεν καὶ 40 ἔξ ἀρχῆς βουληθέντας παρὰ κανόνας ἐκκλησιαστικούς καὶ θεσμούς τοὺς ἐκτεθέντας παρὰ

19 ἦτις ἐστὶ λα τοῦ Αὐγούστου μηνός A in mg.

ΑΛ

8 τότε scripsi] τὰ τε A      10 τε scripsi γε A ·      13 παραλειφθέντων Λ      31 οὔτε A  
32 γὰρ Λ om. A      39 ἡμᾶς A om. Λ      40 εἰσπράττεσθαι A inuolere Λ

τῶν ἀγιωτάτων πατέρων τῶν ἐν τῇ Νικαέων συνελθόντων μεγάλη καὶ ἅγία συνόδωι τοῖς οὐδὲν προσήκουσιν ἐπιβαίνειν ἐθέλοντας ὄροις. ὡς γὰρ ἔφημεν, οὐκ ἂν παρωρμήθη σήμερον ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρατηλάτης Διονύσιος, ἀνὴρ τὴν τῶν τακτικῶν φροντίδα μόνην ἐμπειστευμένος, καὶ ἃ μὴ προσήκει αὐτῷ, προσελάβετο, πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικά 5 πράγματα μηδένα λόγον ἔχων, εἰ μὴ γε ὑπὸ τῶν ὀσιωτάτων τῶν ἐκείσε συναχθέντων ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀπατηθεὶς νενόμικεν εἶναι κανονικόν, ὡς καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ διαλαλεῖ, τὸ δίχα τῆς αὐτῶν γνώμης μὴ καθίστασθαι ἐν Κωνσταντεία τῇ μητροπόλει τῆς Κύπρου ἐπίσκοπον. ἀξιοῦμεν δὲ αὐτὰ τὰ γράμματα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατηλάτου ἀναγινώσκεσθαι καὶ τὰ ἐπιτάγματα καὶ σύμπαντα ὁμοῦ τὰ ἐπὶ ταύτῃ τῇ τραγωιδίαι ἀποσταλέντα τε καὶ πεπραγμένα, ἵνα ἔξ αὐτῶν γνῶι ἡ ἅγια ὑμῶν καὶ μεγάλη σύνοδος 10 τὴν ἀνύποιστον βίαν τὴν γεγενημένην· καὶ γὰρ οὐχ ὁ τυχὼν θόρυβος κατέληφε πάσαν τὴν μητρόπολιν. προσέτι γνωρίζομεν τῇ ὑμετέραι ἅγίαι συνόδωι ὅτι μετὰ τῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου στρατηλάτου γραμμάτων καὶ διάκονος ἀπεστάλη τῆς Ἀντιοχείων ἁγίας ἐκκλησίας, δι' ὃ καθικετεύομεν καὶ προσπίπτομεν τοῖς ὑμετέροις ἁγίοις ἴχνεσι, κανονικῇ ψήφωι καὶ νῦν, ὥσπερ καὶ ἔξ ἀρχῆς ἀπὸ τε τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ τῶν θεσμῶν καὶ κανόνων 15 τῆς ἀγιωτάτης καὶ μεγάλης συνόδου τῆς κατὰ Νίκαιαν ἄτρωτος καὶ ἀνεπιβούλευτος καὶ ἐλευθέρα πάσης καταδυναστείας διατετέλεκεν ἡ ἡμετέρα σύνοδος ἡ κατὰ Κύπρον, οὕτω καὶ νῦν τῇ ὑμετέραι ἀδεκάστῃ καὶ δικαιωτάτῃ ψήφωι καὶ τῷ ὑμετέρωι θεσμῷ ὑπάρξει ἡμῖν δίκαιον.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος Κωνσταντείας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. 20

Ζήνων ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὸ Κούριον ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Εὐάγριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Σόλους τῆς Κύπρου ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐπειδὴ καὶ πρόσταγμα ἐπιφερόμεθα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου 25 στρατηλάτου Διονυσίου γραφὲν πρὸς τὸν λαμπρότατον ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας, ἀξιῶ γενέσθαι αὐτοῦ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ἡ ἅγια σύνοδος εἶπεν· Ἀναγινωσκέσθω καὶ τὸ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Διονυσίου πρόσταγμα.

FLAVIVS DIONYSIVS VIR CLARISSIMVS ET MAGNIFICENTISSIMVS MAGI· VTRIVS- 30 QVE MILITIAE THEODORO VIRO CLARISSIMO CONSVL· PROVINCIAE CYPRI. IMPERIALIS AVCTORITAS MVLTAS OB CAVSAS ET MAXIME ECCLESIASTICAS REVERENTISSIMOS ANTISTITES EFESVM CONVENIRE DIVINIS APICIBVS DISPOSVIT PROROGATIS. QVIA ITAQVE CONPERIMVS CONSTANTIAE CIVITATIS ANTISTITEM A PRAESENTI VITA MIGRASSE ET DIEM SIBI PRAEFINITVM COMPLESSE, NECESSARIAM HANC AD TE AVCTORITATEM ESSE CENSVIMVS EMITTENDAM, SCILICET VT NE QVIS SINE CONSCIENTIA VEL DISPOSITIONE REVERENTISSIMI CONVENTVS AVDEAT IN DEFVNCTI LOCVM ALIQVEM NOMINARE. EXPECTARI NAMQVE CONVENIT FORMAM QVAM TOT REVERENTISSIMORVM EPISCOPORVM DABIT ADSENSVS. SICVT ENIM DICTVM EST, HARVM GRATIA RERVM MEMORATI RELIGIOSISSIMI VIRI CONVENIRE PRAECEPTI SVNT. SI 40 ITAQVE MOTVM CONTVMACIBVS DEBITVM TAM TVA GRAVITAS QVAM OFFICIVM OBTEMPERANS SIBI DESIDERAT EVITARE, ID MODIS OMNIBVS PROHIBEBIT NEC ALI-

A, Λ [usque ad 29]

2 ἐθέλοντας male additum 6 προστάγματα Λ πράγματα A 30—p. 120, 10 om. Λ  
30/31 MGIVTRVSQVE A 32 AVSTORITAS A 36 EMTTENDAM A SCILICET A QVIS|  
CVIS A 37 REVERENTISSIM A 38 NOMINRE A FORMAY A 39 DICTV A  
40 MEMORTI A



QVEM, QVOD DICTVM EST, PROVEHI PATIATVR ANTE AVCTORITATEM HORVM QVORVM INTERESSE REVERENTISSIMORVM DICITVR SACERDOTVM. QVODSI HAS AVCTORITATES EIVS DE QVO AGITVR ORDINATIO PRAECESSIT ANTISTITIS, EVM PRO CAELESTI ORACVLO AD EFESVM SICVT ALIOS FACIAS PERVENIRE. NEC ENIM IGNORARE DEBES QVOD SI SECVS ALIQVID FVERIT PERTEMPTATVM, TV QVIDEM QVINQVE LIBRAS AVRI, OFFICIVM VERO ALIAS TOT FISCI VIRIBVS INFERRE COGIMINI. VT AVTEM HAEC QVAE PRO POSTVLATIONE RELIGIOSISSIMORVM ANTISTITVM VIDENTVR ESSE DISPOSITA, MATVRVM SORTIANTVR EFFECTVM, MATVRIVM ET ADELFIVM IVSSIMVS EX OFFICIO SPECIALITER DESTINARI. DATA DVODECIMO CALENDAS IVNIAS AN-

d. 21. m. Mai. TIOCHIAE.

a. 431

10

### Ἑρμηνεία

Φλαύιος Διονύσιος ὁ λαμπρότατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος ἑκατέρας στρατείας Θεοδώρῳ τῷ λαμπροτάτῳ ὑπατικῷ τῆς Κυπρίων χώρας. Ἡ βασιλικὴ αὐθεντία διὰ πολλὰς αἰτίας καὶ μάλιστα ἐκκλησιαστικὰς τοὺς εὐλαβεστάτους ἐπισκόπους κατ' Ἐφεσον συνελθεῖν θείαις ἐκτεθείσαις διετύπωσε κεραίαις. ἐπειδὴ τοίνυν ἔγνωμεν τὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντείας τῆς πόλεως ἐκ τοῦ παρόντος μεταστῆναι βίου καὶ τὴν προορισθεῖσαν αὐτῷ ἡμέραν πεπληρωκέναι, ἀναγκαίαν ταύτην τὴν αὐθεντίαν πρὸς σὲ πεμπτέαν εἶναι δηλαδὴ ἐκρίναμεν, ἵνα μὴ τις χωρὶς συνειδήσεως ἢ διατυπώσεως τῆς εὐλαβεστάτης συνόδου τολμήσοι εἰς τὸν τοῦ τελευτήσαντος τόπον τινὰ ὀνομάσαι. πρέπει γὰρ ἀναμείναι τὸν τύπον ὃν τῶν τοιούτων εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ἢ συναίνεσις δοίη. ὡς γὰρ λέλεκται, τούτων χάριν τῶν πραγμάτων οἱ μνημονευθέντες θεοφιλέστατοι ἄνδρες συνελθεῖν παρηγγέλησαν. ἐὰν τοίνυν τὴν τοῖς φιλονείκοις ὀφειλομένην κίνησιν τοῦτο μὲν ἢ σὴ στιβαρότης, τοῦτο δὲ καὶ ἡ πειθομένη αὐτῇ τάξις σπεύδῃ ἐκφυγεῖν, τοῦτο πᾶσι τρόποις κωλύσει καὶ μὴ τινα, ὡς εἴρηται, προελθεῖν ἀνάσχηται πρὸ τῆς αὐθεντίας τῶν μεσιτευόντων εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων. διὸ εἰ ταύτας τὰς αὐθεντίας προέλαβεν ἢ τοῦ ἀμφισβητουμένου ἐπισκόπου χειροτονία, τοῦτον κατὰ τὸ οὐράνιον ἀπόφθεγμα εἰς Ἐφεσον ὡς τοὺς ἄλλους ποιήσεις παραγενέσθαι. οὐ γὰρ ὀφείλεις ἀγνοεῖν ὅτι περ εἰ ἄλλοίως τι δοκιμασθῆι γενέσθαι, σὺ μὲν πέντε χρυσίου λίτρας, ἢ δὲ τάξις ἄλλας τοσαύτας τῷ δημοσίῳ εἰσκομίσαι καταναγκασθῆτε. ὅπως δὲ ταῦτα τὰ κατὰ τὴν τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων αἴτησιν δόξαντα διατυποῦσθαι ταχεῖαν κληρώσωνται ἄνυσιν, Ματούριον καὶ Ἀδέλφιον ἐκελεύσαμεν ἐκ τῆς τάξεως ἰδικῶς ἀποσταλῆναι. ἐδόθη πρὸ ἱβ' Καλανδῶν Ἰουνίων ἐν Ἀντιοχείαι.

Ῥηγίνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἔστι καὶ ἕτερον πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατηλάτου Διονυσίου γραφὲν πρὸς τὸν εὐλαβεστάτον κλῆρον τῆς Κωνσταντείων μητροπόλεως, καὶ ἀξιῶ καὶ τοῦτο ἀναγνωσθῆναι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγνωσθὲν καὶ τοῦτο ἐμπερέσθω τῇ πράξει τῶν ὑπομνημάτων.

Φλαύιος Διονύσιος ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐνδοξότατος κόμης καὶ στρατηγὸς ἑκατέρας δυνάμεως καὶ ἀπὸ ὑπάτων τοῖς εὐλαβεστάτοις κληρικοῖς τῆς ἀγιωτάτης ἐκκλησίας τῆς ἐν τῇ μητροπόλει Κωνσταντείας τῆς Κύπρου. Οἶδε καὶ ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια ὡς οἱ τροπαιοῦχοι καὶ καλλίνικοι δεσπότες τῆς οἰκουμένης τοὺς ὀσιωτάτους καὶ ἀγιωτάτους εἰς Ἐφεσον συνελθεῖν ἐθέσπισαν ἐπισκόπους διὰ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας, μάλιστα δὲ τὰς ἐκκλησιαστικὰς αἰτίας. ἐπεὶ οὖν ἔγνωμεν, αὐτῶν τῶν ἀγιωτάτων ἐπισκόπων ἡμᾶς τῶν ἐνταῦθα συνελθόντων διδασάντων, ὡς ὁ γενόμενος ὑμῶν μακαριώτατος ἐπίσκοπος κατὰ

A, Λ [inde a 12]

1 PRVEHI A  
FVM A

2 INTEREST A

3 CELESTI A

8 MARTVRIVN A

ADEL-

βούλησιν κεκοίμηται θεικὴν, ἀναγκαῖον ὠήθην δῆλον ὑμῶν τῇ εὐλαβείᾳ ποιῆσαι καὶ παρεγγυῆσαι [καὶ] παραφυλάξασθαι ὑμᾶς τοῦ μηδένα παρά τινος εἰς ἐπίσκοπον ψηφισθῆναι ἢ καὶ χειροτονηθῆναι· πάντως γὰρ καὶ περὶ τούτου δοθήσεται τύπος· ἀλλ' ἀναμείνατε τὸν ἐντεῦθεν δοθησόμενον ὄρον. ἀκόλουθον γὰρ καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πρέπον θεσμῷ τὸ τοῖς ἁγίοις πατράσι τὰ τῶν πατέρων φυλάσσειν. εἰ δὲ καὶ ἄρα πρὸ τῶν ἡμετέρων 5 γραμμάτων συνέβη τινὰ ἐνθρονιασθῆναι, ὅπερ οὐκ οἰόμεθα, τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων εὐλαβεστάτων ἀνδρῶν εἰς τὴν Ἐφεσον κατὰ τὰ θειωδῶς θεσπισθέντα ὑπομνήσατε παραγενέσθαι, οὐκ ἀγνοοῦντες ὡς ἀκολουθήσει μὲν ἔπαινος τοῖς πειθομένοις, ἀπειθοῦντας δὲ ὁ προσήκων καὶ παρῶν προσηκόντως διορθώσεται τύπος.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τὰ μὲν ἀναγνωσθέντα φανερά· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰτία ἢ κινήσασα 10 τὸν μεγαλοπρεπέστατον καὶ ἐνδοξότατον στρατηλάτην Διονύσιον πρὸς τὸ ταῦτα ἐπιστεῖλαι ἀμυδρότερον ἔγκειται τοῖς προστεταγμένοις, διδάσκέτωσαν οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ σαφέστερον, τί τὸ κινήσαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον στρατηλάτην πρὸς τὸ ταῦτα ἐκπέμψαι τὰ προστάγματα.

Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπε· Καὶ ὁ τῆς μακαρίας μνήμης 15 Σαπρίκιος ὁ ἐπίσκοπος ὁ σὺν ἡμῖν παραγενόμενος ταύτης ἕνεκα τῆς χρείας ἐληλύθει. ἐπεὶ οὖν μετέστη τοῦ βίου, ἀναγκαίως ἡμεῖς διδάσκομεν τὴν ἁγίαν ὑμῶν καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ὅτι γε καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ἀντιοχέως ἐπισκόπου καὶ κλήρου ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρατηλάτης τὰ προστάγματα ἔξαπέστειλε τῷ τε ἄρχοντι καὶ τῷ κλήρῳ.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τί βουλομένου τοῦ Ἀντιοχέως; 20

Εὐάγγριος ἐπίσκοπος Σόλων τῆς Κύπρου εἶπε· Κατέχειν τὴν ἡμετέραν νῆσον καὶ ἀρπάζειν εἰς ἑαυτὸν τὰς χειροτονίας ἐπιχειροῦντος παρά γε τοὺς κανόνας καὶ τὴν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Οὐδέποτε οὖν φαίνεται ὁ τῆς Ἀντιοχέων χειροτονήσας ἐπίσκοπον ἐν τῇ Κωνσταντείᾳ; 25

Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων οὐδέποτε ἔχουσι δεῖξαι ὅτι ἐπέστη Ἀντιοχεὺς καὶ ἐχειροτόνησεν οὔτε ἐπεκοινώνησέ ποτε τῇ νήσῳ χειροτονίας χάριν οὔτε ἕτερός τις.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Μέμνηται ἡ ἁγία σύνοδος τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων πατέρων Can. Nic. 6 τῶν ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων κατ' ἐκείνο καιροῦ φυλάττοντος ἐκάστη ἐκκλησία τὰ πρεσβεῖα, 30 ἔνθα μέμνηται καὶ τῆς Ἀντιοχέων πόλεως. διδάσκετε τοίνυν εἰ μὴ ἐξ ἔθους ἀρχαίου τὸ δίκαιον τοῦ χειροτονεῖν παρ' ὑμῖν ἔχει ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος.

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Φθάσαντες κατεθέμεθα ὡς οὐδέποτε ἐπέστη οὔτε μὴν ἐχειροτόνησέ ποτε οὔτε ἐν τῇ μητροπόλει οὔτε ἐν ἑτέροι πόλει, ἀλλ' ἡ σύνοδος ἢ τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας συναγομένη κατὰ τοὺς κανόνας καθιστᾷ τὸν παρ' ἡμῖν μητροπολίτην, καὶ ἀξιούμεν 35 τὴν ὑμετέραν ἁγίαν σύνοδον ἐπιψηφίσασθαι τούτοις καὶ βεβαιῶσαι ταῦτα, ὥστε τὰ ἀρχαῖα ἔθη τὰ κρατήσαντα ταῦτα καὶ νῦν κρατεῖν καὶ μηδεμίαν καινοτομίαν ὑπομένειν παρά τινων τὴν ἡμετέραν ἐπαρχίαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Διδασκέτωσαν καὶ πάλιν οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι· Τρωῖλος ὁ τῆς Ὀσίας καὶ μακαρίας μνήμης ὁ νῦν ἀναπαυσάμενος ἢ ὁ πρὸ αὐτοῦ ὁ τῆς ἁγίας μνήμης 40 Σαβίνος ἢ ὁ πρὸ ἐκείνων ἀοίδιμος Ἐπιφάνιος παρά ποίας συνόδου κεχειροτόνηται;

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Καὶ οὗτοι οἱ νῦν μνημονευθέντες ἅγιοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρὸ αὐτῶν ὀσιώτατοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὄντες πάντες ὀρθόδοξοι, παρά τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ κατέστησαν καὶ οὐδέποτε χῶραν ἔσχεν ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐπίσκοπος ἢ ἕτερός τις εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετέραν χειροτονίαν ποιήσασθαι 45

ΑΛ

2 καὶ Α om. Λ

12 προτεταγμένοις Λ

39 ἐπίσκοποι Α διδάσκαλοι Λ

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

16

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Πράγμα παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικούς θεσμούς καὶ τοὺς κανόνας τῶν ἁγίων πατέρων καινοτομούμενον καὶ τῆς πάντων ἐλευθερίας ἀπτόμενον προσήγγειλεν ὁ θεοσεβέστατος συνεπίσκοπος Ῥηγίνος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ εὐλαβέστατοι ἐπίσκοποι τῆς Κυπρίων ἐπαρχίας Ζήνων καὶ Εὐάγριος· ὅθεν ἐπειδὴ τὰ κοινὰ πάθη μείζονος δεῖται τῆς θεραπείας ὡς καὶ μείζονα τὴν βλάβην φέροντα, εἰ μὴδὲ ἔθος ἀρχαῖον παρηκολούθησεν ὥστε 5 τὸν ἐπίσκοπον τῆς Ἀντιοχέων πόλεως τὰς ἐν Κύπρῳ ποιεῖσθαι χειροτονίας, καθὰ διὰ τῶν λιβέλλων καὶ τῶν οἰκείων φωνῶν ἐδίδαξαν οἱ εὐλαβέστατοι ἄνδρες οἱ τὴν πρόσδοτον τῇ ἁγίαι συνόδῳ ποιησάμενοι, ἔξουσιν τὸ ἀνεπηρέαστον καὶ ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν κατὰ τὴν Κύπρον προεστῶτες, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων πατέρων καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν δι' ἑαυτῶν τὰς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ποιούμενοι. 10 τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων διοικήσεων καὶ τῶν ἀπανταχοῦ ἐπαρχιῶν παραφυλαχθήσεται, ὥστε μὴδένα τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων ἐπαρχίαν ἑτέραν οὐκ οὔσαν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν αὐτοῦ ἢ γοῦν τῶν πρὸ αὐτοῦ χεῖρα καταλαμβάνειν, ἀλλ' εἰ καὶ τις κατέλαβεν καὶ ὑφ' ἑαυτὸν πεποιήται βιασάμενος, τοῦτον ἀποδιδόναι, ἵνα μὴ τῶν πατέρων οἱ κανόνες παραβαίνωνται μὴδὲ ἐν ἱερουργίας προσχήματι ἔξουσίας τύφος κοσμικῆς παρεισδύηται 15 μὴδὲ λάθωμεν τὴν ἐλευθερίαν κατὰ μικρὸν ἀπολέσαντες, ἣν ἡμῖν ἐδωρήσατο τῷ ἰδίῳ αἵματι ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ πάντων ἀνθρώπων ἐλευθερωτῆς. ἔδοξεν τοίνυν τῇ ἁγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ σώζεσθαι ἐκάστη ἐπαρχίαι καθαρὰ καὶ ἀβίαστα τὰ αὐτῇ προσόντα δίκαια ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν κατὰ τὸ πάλαι κρατήσαν ἔθος, ἅδειαν ἔχοντος ἐκάστου μητροπολίτου τὰ ἴσα τῶν πεπραγμένων πρὸς τὸ οἰκείον ἀσφαλὲς ἐκλαβεῖν. εἰ 20 δὲ τις μαχόμενον τύπον τοῖς νῦν ὠρισμένοις προκομίσει, ἄκυρον τοῦτον εἶναι ἔδοξεν τῇ ἁγίαι πάσῃ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ.

## 82 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 4

Ἴσον λιβέλλου ἐπιδοθέντος τῇ ἁγίαι συνόδῳ παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου ἐπισκόπου Κοίλων

25

Τῇ ἁγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ νεῦμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων συγκροτηθείσῃ ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου Κοίλων. Ἔθος ἐκράτησεν ἀρχαῖον ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊῶν ἐπαρχίας ἕκαστον τῶν ἐπισκόπων καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔχειν ὑφ' ἑαυτὸν πόλεις, ὅθεν ὁ μὲν τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Ἡράκλειαν καὶ τὸ Πάνιον καὶ Ὀρνοὺς καὶ Γάνον, 30 τέσσαρας πόλεις τὸν ἀριθμόν, ὁ δὲ τῆς Βύζης ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Βύζην καὶ Ἀρκαδιούπολιν, ὁ δὲ Κοίλων ὁμοίως ἔχει τὴν τε Κοῖλα καὶ Καλλίπολιν, ὁ δὲ Σαυσαδίας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Σαυσαδίαν καὶ Ἀφροδισιάδα, δύο τῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισκόπων ἄνωθεν καὶ ἐξ

1—22 κανῶν οὗτος ἢ τῆς ἁγίας ἀνελήφθη συνόδου A in mg.

AL et usque ad 22 codices canonum [K = abcdeflprguy]

1 inscr. ψήφοσ τῆσ αὐτῆσ ἁγίασ συνόδου ἐκφωνηθεῖσα [ἐκφωνηθὲν u] ἐκ προσελεύσεωσ [προελεύσεωσ dp] γενομένησ αὐτῇ παρὰ τῶν κυπρίων ἐπισκόπων K η K Ἡ — εἶπε om. K 2 πατέρων] ἀποστόλων de προήγγειλεν pq 3 θεοφιλέστατοσ K ἐπίσκοποσ du 4 ἐπαρχίασ καὶ l 5 φέροντα] φέροντα ὀρίζομεν ὥστε l 6 μὴ δὲ abcdefrquy μὴδὲν A μὴ dlrA ὥστε om. l 7 προσέλευσιν l 8 ἔξουσιν] ἔχειν l 8/9 τοῦσ — προεστῶτασ l 9 κατὰ<sup>2</sup>] καὶ A ὁσίων] ἁγίων pq 10 καὶ δι' l 11 ποιεῖσθαι l 12 ἑαυτοῦ<sup>1</sup> l ἢ — αὐτοῦ om. c 14 ἑαυτὸν Alr ἑαυτῷ abcdefrquy ἑαυτοῦ d τοῦτον AK καὶ τοῦτον A 16 μάθωμεν d ἰδίω K οἰκείω A 17 ὁ  $\bar{\chi}\sigma$  e 18/19 αὐτῆσ uy 20 ἐκβαλεῖν l post ἐκλαβεῖν add. *si autem quis ueterem figuram contempserit, poenam non effugiet* A 21 πρόσχωμίσει u προσκομίσει c *attulerit* A προκομίσει A 22 πάσῃ] ταῦτη u

ἀρχῆς [τάς] ἐκκλησίας διοικούντων καὶ μηδέποτε τῶν μνημονευθεισῶν πόλεων ἰδίους δεξα-  
 μένων ἐπίσκοπους, ἀλλ' αἱ μὲν ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας ἔτυχον ἐξ ἀρχῆς εἶναι, ἡ δὲ ὑπὸ τὸν  
 Βύζης ἐπίσκοπον, ἡ Ἀρκαδιούπολις λέγω ἡ δὲ Καλλίπολις ὁμοίως ὑπὸ τὸν Κοίλων ἐπί-  
 σκοπον. ἐπεὶ οὖν νῦν ὁ τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος Φριτιλᾶς τῆς ἁγίας ἀποστατήσας  
 συνόδου προσένειμεν ἑαυτὸν Νεστορίῳ καὶ τοῖς τὰ αὐτοῦ φρονούσιν, ὑφορώμεθα δὲ μή- 5  
 ποτε ὡς δυσμενεῖς ἀμυνόμενος ἡμᾶς ἢ αὐτὸς ἢ οἱ μετ' αὐτὸν τὴν τῆς Ἡρακλείας ἐπισκοπὴν  
 διοικούντες ἔλθωσιν ἐπὶ τὸ χειροτονεῖν ἐπίσκοπους παρὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνή-  
 θειαν ἐν ταῖς μνημονευθείσαις πόλεσι ταῖς ὑφ' ἡμᾶς ταῖς μηδέποτε ἰδίους ἐπίσκοπους λα-  
 βούσαις, τὰ τε ἀρχαῖα ἔθη καὶ τὴν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν παρασα-  
 λεύσαι βουλόμενοι διὰ τῆς καινοτομίας, δεόμεθα τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας ὄρον ἐξενεχθῆναι 10  
 περὶ τούτου παρὰ τῆς ἁγίας ὑμῶν καὶ μεγάλης συνόδου οἰκείαι τε ὑποσημειώσῃ βεβαιῶσαι  
 τοῦτον ἐπὶ τῷ μήτε ἡμᾶς τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν ἀποστερηθῆναι, ἐν αἷς πλείστα κεκμή-  
 καμεν, μήτε τὸ ἀρχαῖον ἔθος καὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ βεβαιωθὲν ὑπὸ τινος τῶν μνημονευ-  
 θέντων παρασαλευθῆναι καὶ πολέμους καὶ μεγίστην ἀταξίαν ἐμποιῆσαι τοῖς τῆς Εὐρώπης  
 ἐπίσκοποις. καὶ τούτου τυχόντες χάριν εἰσόμεθα τῷ τῶν ὄλων θεῷ τῷ τὴν ὑμετέραν 15  
 ὀσιότητα ἐνταῦθα συναθροίσαντι ἐπὶ διορθώσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη συνόδος εἶπεν· Εὐλόγος ἡ αἴτησις τῶν θεοφιλεστάτων ἐπι-  
 σκόπων Εὐπρεπίου καὶ Κυρίλλου, ἦν δηλοῦσιν οἱ ὑποτεταγμένοι λίβελλοι· ὅθεν καὶ τῶν  
 ἁγίων κανόνων καὶ τῶν ἔξωθεν νόμων τὰ ἔθη τὰ ἀρχαῖα δεχομένων ἐν τάξει νόμου οὐδὲν  
 καινοτομηθήσεται περὶ τὰς πόλεις Εὐρώπης, ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τελέσουσιν 20  
 ὑπὸ τοὺς ἐπίσκοπους, ὑφ' οὓς καὶ ἄνωθεν, οὐδενὸς οὔτε τοῦ νῦν ὄντος μητροπολίτου, ὅς  
 γε καὶ ἄλλως ἀφήρηται τὴν ἐξουσίαν, οὔτε τῶν μετ' αὐτὸν ἐσομένων δυναμένου τι και-  
 νουρηῆσαι παρὰ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν.

### 83 Latina uersio extat in Collectione Winteriana 5

Ἴσον ἐπιστολῆς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σύνοδον τῆς Παμφυλίας περὶ Εὐσταθίου τοῦ 25  
 γενομένου αὐτῶν μητροπολίτου

Ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ νεύμασι τῶν θεοφιλεστάτων βασιλέων ἐν τῇ  
 Ἐφεσίων συγκροτηθεῖσα τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τῇ κατὰ Παμφυλίαν, ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ  
 συλλειτουργοῖς, ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖ τῆς θεοπνεύστου λεγούσης cf. Sir. 35, 19  
 γραφῆς, χρῆ δὴ μάλιστα τοὺς ἱεράσθαι λαχόντας μετὰ πάσης ἀκριβείας τὴν ἐφ' ἅπασιν τοῖς 30  
 πρακτέοις ποιεῖσθαι διάσκεψιν· διαβιοῦν γὰρ οὕτως ἐθέλουσιν ἐν καλῷ τῆς ἐλπίδος κεῖσθαι  
 τε τὰ κατ' αὐτοὺς καὶ οἶον ἐξ οὐρίας ἐν τοῖς κατ' εὐχὴν ἀποφέρεσθαι συμβαίνει καὶ πολὺ  
 τό γε εἶκος ὁ λόγος ἔχει. ἀλλ' οἶδεν ἔσθ' ὅτε δριμεία καὶ ἀφόρητος λύπη κατασκήψασα  
 νοῦ καταθολῶσαί τε δεινῶς αὐτὸν καὶ τῆς τῶν δεόντων ἀποκομίσει θήρας ἀναπεισαί τε τὸ  
 πεφυκὸς ἀδικεῖν ὡς τι τῶν ὄνησιφόρων ἰδεῖν. τοιοῦτόν τι πεπονθότα τεθεάμεθα 35  
 τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Εὐστάθιον. κεχειροτόνηται μὲν γάρ, ὡς  
 μεμαρτύρηται, κανονικῶς, τεθορυβημένος δέ, ὡς φησιν, παρὰ τινῶν καὶ ἀδοκῆτοις περι-

ΑΛ

1 τὰς deleui 4 φριτηλᾶς Α

ΑΛ et codices canonum [K = abcdeflprquy]

25 Ἴσον — παμφυλίας ΑΛ ἐπιστολῆ τῆς αὐτῆς ἐν ἐφέσω ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν [τὴν om. c] ἐν  
 παμφυλία [πανφυλῆα c παμφυλία u] εὐαγῆ συνόδου K εὐστάθιον d 26 γινομένου y 27—29 Ἡ  
 — χαίρειν om. K 29 πάντων l 30 χρῆ δὴ Αρφ χρῆν δεῖ abcdefly χρῆναι δεῖ r δεῖν u 31 ἐν]  
 ὡς ἐν u 32 κατὰ ταυτοῦς r ἐξ οὐρίας] ἐξουσίας d συμβαίνειν c πολλοὶ y 34 νοὸν dlgy  
 τε] δε c τε καὶ r τε τό] τε τότε d τι τῷ u 36 καὶ — ἐπίσκοπον om. d ἐπίσκοπον om. e  
 37 τεθορυβημέναισ lry δὲ καὶ ὡς u φασί f

στάσεσιν ἐμβεβηκώς, εἶτα ἐκ πολλῆς ἄγαν ἀπραγμοσύνης ἀπειρηκώς τὴν ἀντίστασιν τῶν ἐπενηνεγμένων αὐτῷ φροντῖδων, καὶ διακρούεσθαι τὰς παρὰ τῶν ἐπιφυομένων αὐτῷ δυσφημίας δυνάμενος, παραιτήσεως οὐκ ἴσμεν ὅπως προσεκόμισε βιβλίον. ἔδει γὰρ ὡς ἅπαξ ἐγκεχειρισμένον ἱερατικὴν φροντίδα ταύτης ἔχουσαν μετ' εὐρωστίας πνευματικῆς καὶ οἷον ἀνταποδύεσθαι τοῖς πόνοις καὶ ἰδρώτα τὸν ἔμμισθον ἐθελοντὴν ὑπομῖναι. ἐπειδὴ δὲ ἅπαξ ὀλιγώρως ἔχοντα παρέδειξεν ἑαυτὸν, τοῦτο παθὼν ἐξ ἀπραγμοσύνης μᾶλλον ἢ ὄκνου καὶ ῥαθυμίας, κεχειροτόνηκεν ἀναγκαίως ἢ ὑμετέρα θεοσεβεία τὸν εὐλαβέστατον καὶ θεοσεβέστατον ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ συνεπίσκοπον Θεόδωρον φροντιοῦντα τῆς ἐκκλησίας· οὐ γὰρ ἦν ἀκόλουθον χηρεύειν αὐτὴν καὶ ἐπιστάτου δίχα διατελεῖν τοῦ σωτῆρος τὰ ποιμνία. ἐπειδὴ δὲ προσῆλθεν κλαίω, οὐ περὶ τῆς πόλεως οὐδὲ τῆς ἐκκλησίας φιλονεικῶν τῷ μνημονευθέντι θεοσεβεστάτῳ ἐπισκόπῳ Θεόδωρῳ, ἐξαιτῶν δὲ τέως τὴν τοῦ ἐπισκόπου τιμὴν καὶ κλήσιν, συνηγήσαμεν ἅπαντες τῷ πρεσβύτῃ καὶ κοινὸν εἶναι λογισάμενοι τὸ αὐτοῦ δάκρυον ἐσπεύδομεν μαθεῖν εἰ καθάρσει ἐννομον ὑπομεμένηκεν ὁ μνημονευθεὶς ἢ γοῦν ἐπὶ τισὶ τῶν ἀτόπων ἐλήλεκται παρὰ τινῶν καταφλυαρησάντων αὐτοῦ τῆς ὑπολήψεως. καὶ δὴ ἐμάθομεν πεπραχῆσθαι μὲν τοιοῦτον οὐδέν, γενέσθαι δὲ μᾶλλον τῷ μνημονευθέντι ἀντ' ἐγκλήματος τὴν παραίτησιν· ὅθεν οὐδὲ τῇ ὑμετέρῃ θεοσεβείᾳ ἐμεμψάμεθα χειροτονησάσῃ δεόντως εἰς τὸν αὐτοῦ τόπον τὸν μνημονευθέντα εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Θεόδωρον. ἐπειδὴ δὲ τῇ ἀπραγμοσύνῃ τοῦ ἀνδρὸς οὐ σφόδρα φιλονεικεῖν ἀκόλουθον, ἔδει δὲ μᾶλλον ἐλεῆσαι πρεσβύτην ἔξω καὶ πόλεως τῆς ἐνεγκούσης αὐτὸν καὶ πατρίων ἐνδαιτημάτων ἐν μακροῖς οὕτω γεγονότα χρόνοις, ἐδικαιώσαμεν καὶ ὠρίσαμεν δίχα πάσης ἀντιλογίας ἔχειν αὐτὸν τὸ τε τῆς ἐπισκοπῆς ὄνομα καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν κοινωσίαν, οὕτω μέντοι ὥστε μήτε χειροτονεῖν αὐτὸν μήτε μὴν ἐκκλησίαν καταλαμβάνοντα ἱεουργεῖν ἐξ ἰδίας αὐθεντίας, ἀλλ' εἰ ἄρα, συμπαραλαμβανόμενον εἴτ' οὖν ἐπιτρεπόμενον, εἰ τύχοι, παρὰ ἀδελφοῦ καὶ συνεπίσκοπου κατὰ διάθεσιν καὶ ἀγάπην τὴν ἐν Χριστῷ. εἰ δὲ τι βουλευσέσθε χρηστότερον ἐπ' αὐτῷ ἢ νῦν ἢ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, ἀρέσει καὶ τοῦτο τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ.

84 Ἐπιστολὴ τῶν ἑπτὰ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν σταλέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου πρὸς Κελεστίνον τὸν ἀγιώτατον πάπαν Ῥώμης ἕνεκεν τοῦ ἀγιωτάτου Μαξιμιανοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθέντος ἐπισκόπου τῆς βασιλευούσης πόλεως

Τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ὀσιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κελεστίνῳ Ἰουβενάλιῳ Ἀρκάδιῳ Φίλιππῳ πρεσβύτερῳ Φίρμῳ Φλαβιανῷ Θεόδοτῳ Ἀκάκιῳ Εὐόπτῳ Δανιὴλ καὶ ἡ συμπαροῦσα ἡμῖν ἁγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐν πολλοῖς τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις γνησίας καὶ ἀπαρατρέπτου τῆς ἱερωσύνης τῇ βασιλευούσῃ γενομένης πόλει πολλῶν τε ἐφεξῆς αὐτῇ τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως φυλαξάντων ἀνεπιχείρητον τῶν ἐκ παιδὸς τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐν τοῖς πρώτοις βαθμοῖς ἱερωσύνης ἀνελομένων, συμβάντος δὲ τινος καὶ ἀρρωστήματος ἐκ τοῦ ἔπηλυν τινὰ καὶ οὐ γνήσιον παῖδα τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀναχθῆναι θρόνον, ἐπισκεψάμενος ὁ σωτὴρ ὁ τὰς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας οἰκονομῶν τὸν μὲν ἀνάξιον καὶ πρὸς ἀπιστίαν ἐξολισθήσαντα τοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀπεώσατο θρόνου, πάλιν

AL et usque ad 25 codices canonum [K = abcdeflprguy]

2 ἀπενηνεγμένων c καίπερ l<sup>r</sup> διακρούεσθαι l παρ' αὐτῶν y 3 μὴ δυνάμενος l<sup>sc</sup>om y 4 ἐγκεχειρισμένον y ἐγκεχειρισμένων u ἐγκεχειρισμένην e ἱερατικῶν c om. l<sup>y</sup> ταύτην Ad 5 οἷον] ὁ pq ἐθελοντὴν Abcfpq ἐθελοντὶ del<sup>ry</sup> ἐθελοντεῖ a ἐθελοντῇ u 6 ἔδειξεν ἐπ' αὐτὸν y 7/8 καὶ θεοφιλέστατον A om. r 8 ἡμῶν ἀδελφῶν u 9 τὸ ποιμνιον l<sup>r</sup> 10 ἐπεὶ u προῆλθεν cu περὶ τῆς ru 11 θεοφιλεστάτῳ d om. u θεοδώρῳ ἐπισκόπῳ y 12 πρεσβυτέρῳ Ad 13 εἰ ἐπὶ l 14 ἐλήλεκται derqy 15 πέπραχε pq 16 ὅθεν οὖν l 17 ἐπίσκοπον om. dl<sup>ry</sup> 20 οὕτω] αὐτῷ pq 22 μήτε<sup>1</sup> AL μὴ K 23 εἰ<sup>1</sup>] ἢ pqr 24/25 εἰ δέ — τοῦτο] περὶ γὰρ τοῦ χρηστότερον τι γενέσθαι εἰς αὐτὸν τοῦτο ὡς ἀρέσει l<sup>r</sup> 24 βουλευσέσθε K praeter l<sup>r</sup>

δὲ ἐκ τῶν οἰκείων θεραπευτῶν τῆς ἐκκλησίας ἐπιλεξάμενος τοῦτον ἐπὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀνήγαγε, χρόνῳ μακρῶι καὶ πείρῃ λαμπρῇ ἐν τῷ τοῦ πρεσβυτέρου βαθμῶι τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας πληρώσαντα, τὸν θεοφιλέστατον καὶ ἀγιώτατον Μαξιμιανόν, μάρτυρας ἐπαγόμενον τοῦ βίου οὐ τοὺς λογάδας μόνον καὶ περιβλέπτους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ φιλοχρίστους βασιλέας καὶ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις τὰ πρῶτα τελούντας καὶ 5 τοὺς πενίαι συζῶντας, ὧν ἀξιόπιστος ἡ μαρτυρία τὴν εἰς αὐτοὺς γεγενημένην φιλοτιμίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκβοῶσα, πενίας θεραπευτὴν, σωφροσύνης διδάσκαλον ἐγκρατείας τύπον τοῖς τε κατ' αὐτὸν καὶ τοῖς ἔπειτα παρεχόμενον, ἡσυχίαν τιμῶντα, τὰ δὲ εἰς τὴν τοῦ θεοῦ τελούντα δοξολογίαν φθειγγόμενον, ἀνθούντα τῇ πολιᾷ, τοῖς κατορθώμασιν εὐανθέστερον, ἐκ κοιλίας Ναζιραῖον, ἓνα σκοπὸν τοῦ βίου πεπονημένον τὴν εἰς τοὺς δεομένους φιλοτιμίαν, 10 οὐ τὰ τῶν ἀρρωστούντων καὶ πενομένων μόνον θεραπεύειν εἰδότα σώματα, ἀλλὰ καὶ τοῖς τελευτῶσιν ὡς ἂν σεμνὴ καὶ τῇ ὀσίῃ πρέπουσα ἢ κατάλυσις γένοιτο, προνοήσαντα, μόνην εὐρόντα Χριστιανῶι πρέπουσαν φιλοτιμίαν οὐκ ἐν ἰδίων οἰκοδομημάτων κατασκευαῖς, ἀλλὰ κοινῶι πολυανδρῶι καὶ περιφανεῖ τὰ τῶν ξένων σώματα καὶ τῶν ἀθεραπεύτων τιμήσαντα, πλοῦτον ἡγούμενον τὴν θεραπείαν τῶν δεομένων, τριχίνοις ῥακίοις σκεπόμενον καὶ δῆμον 15 ὄλον κοσμοῦντα ταῖς ἀναγκαίαις περιβολαῖς. τράπεζα τούτῳ οἷα καὶ τῶν πενήτων, μᾶλλον δὲ κοινὴ πρὸς τοὺς πένητας· οὐδὲν γὰρ ἴδιον, ἀλλὰ πάντα κοινὰ πρὸς τοὺς δεομένους πεποιήται, Ἐλισσαῖός τις ὄντως ἢ τις ἄλλος ἐστιάτωρ τοιοῦτος, πάντας πλουτῶν, 4 Reg. 4, 3-7 ἴσως μετέχειν τῶν ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀνεχόμενος, γνήσιος τοῦ Χριστοῦ οἰκονόμος, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν παράδοσιν ἀφθόνως τὸ σιτομέτριον ἐκ τῶν οἰκείων τοῖς ὁμοδόουλοις 20 Lc. 12, 42 μεταδιδούς. καὶ τί ἂν τοσοῦτον εἴποιμεν ὅσον αὐτὰ βοᾷ εἰς μαρτυρίαν τὰ πράγματα, ἐκάστης ἡμέρας ἰδίαν αὐτῷ προστιθείσης κατορθωμάτων ὑπόθεσιν; τοῦτον ἐπὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ταῖς τοῦ θεοῦ ψήφοις ἡγάγομεν, τῇ πρώτῃ ὄψει οἷον τινα βασιλέα σμήνους πρὸς ἑαυτὸν τοὺς διασκεδασθέντας ἐλκύσαντα, ὡς ἐν εἶναι πάλιν τῆς ἐκκλησίας τὸ σῶμα καὶ τῶν ψυχῶν γενέσθαι παραυτίκα θεραπευτὴν τὸν ἐν τοῖς σώμασι τῶν πενομένων τὴν 25 τέχνην ἐπιδειξάμενον· ὡς χρόνον ἐπιμετρηθῆναι πολὺν παρὰ τοῦ χορηγοῦντος τοῖς δεομένοις εὐξάμενος, θεοφιλέστατε, ἀκύμαντον ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἔτι τὴν ἐκκλησίαν φυλάξεις, ὑπὸ ἀγαθῶι φρουρουμένῃ ποιμένι καὶ προκινδυνεύειν ταύτης ἐν τοῖς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγῶσιν ἐθέλοντι. τὴν δὲ ἐκκλησιαστικὴν ἐπίστασαι ἀκολουθίαν ὥστε καὶ ἐπιστέλλειν καὶ δέχεσθαι παρ' αὐτοῦ κοινωνικὰ γράμματα καὶ μεμνήσθαι τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς μυστικαῖς λει- 30 τουργίαις. ἀπεστείλαμεν δὲ ταύτης ἕνεκεν τῆς ὑποθέσεως τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον Ἰωάννην καὶ τὸν εὐλαβέστατον διάκονον Ἐπιθυμητόν.

## 85 Latinum exemplar [JK 385] extat in Collectione Veronensi 26

Ἐπιστολὴ Κελεστίνου τοῦ ἀγιωτάτου ἀντιγραφείσα τοῖς αὐτοῖς ὀσιωτάτοις ἐπισκόποις

- 1 Κελεστίνος Ἀρκαδίῳ Φιλίππῳ Ἰουβενάλιῳ Φίρμῳ Φλαβιανῶι Θεοδότῳ Ἀκακίῳ Εὐ- 35 οπίῳ Δανιήλῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παραγενομένοις ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μόλις ἐπὶ τῷ τέλει τῶν κακῶν ἐχάρημεν· μόλις ἡμῖν πᾶσι κοινῇ ῥητέον· ἡ δεξιὰ σου, κύριε, δεδοξασται ἐν ἰσχυί· ἡ δεξιὰ σου Exod. 15, 6 χεῖρ, κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς. κυρίως γὰρ ἐκεῖνοι συνετρίβησαν οἱ λαλοῦντες ἄδικα, ὧν εἶδομεν, ὡς φησὶν ὁ Δαυὶδ, ἀποφραγέντα τὰ στόματα. τούτου μέντοιγε οὐ- 40 Ps. 62, 12 τως πιστῶς παρελθόντος τοῦ πράγματος ὑμᾶς ἐκβιβαστὰς μεθ' ἡμῶν γεγονέναι ὀρώμεν τοὺς τῆς πίστεως ἱερέας, ὅτινες συναχθέντες εἰς ἓν καὶ κατὰ τὸν ἀπόστολον οὐ τὰ ὑμέ- Phil. 2, 21

A

12 μόνον A

15 τρυχίνοισ A

τερα ζητούντες, ἀλλὰ τὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πρᾶγμα τοῦ κοινοῦ δεσπότητος ἐπράξατε.  
**Rom. 10, 18** ἐφ' ὑμῶν οὖν περὶ τῆς ὑμετέρας διεξερχόμεθα ἀγιότητος, ὧν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν τὸν  
φθόγγον χαίρομεν ἐξεληλυθέναι, ὅποτε καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τῆς αὐτῆς κηρυττο-  
μένης ἀληθείας τὰ ῥήματα ὑμῶν διέβη. ὁ θεὸς ἡμῶν οὐκ ἀνέχεται λανθάνειν ὃ παρέσχεν,  
ἐπειδὴ οὐδέποτε αἱ εὐεργεσίαι αἱ ἐπουράνιοι ἀποκρύπτονται. οὕτω τοιγαροῦν γίνεται **5**  
**1 Tim. 2, 4** ὥστε τηλικούτου δώρου ἐπουρανοῦ φανερούμενου κατὰ τὴν θεῖαν βούλησιν, ὡς γέγραπται,  
πάντας ἀνθρώπους σώζεσθαι καὶ ἔρχεσθαι εἰς γνῶσιν τῆς ἀληθείας. προσφωνῶ οὖν  
τοῖς νικηταῖς καὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ μόνην ἀντικρῦ τῶν πολεμίων βαστάσασιν τὴν πίστιν,  
**1 Ioh. 5, 4** ἥτις, ὡς Ἰωάννης φησὶν ὁ ἀπόστολος, νικᾷ καὶ τὸν κόσμον· ὑμῖν τοῦ αὐτοῦ κυρίως ἀντι-  
**1 Ioh. 2, 13-14** γράφω τὰ ῥήματα, οἵτινες κατὰ τὴν θεῖαν γραφὴν ὡς πατέρες ἔγνωτε τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὄν, **10**  
καὶ ὡς νεανίσκοι, ὡς ἔτι ἐστὲ γενναῖοι καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, ἐνίκησατε τὸν  
κακοῆθη. τοιοῦτοις κοινωνοῖς εὐχαριστοῦντες, περὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως οὐδαμῶς  
ἀμφεβάλομεν· ἔσχε τὴν ψυχὴν τὴν ἡμετέραν θάρσος τοῦ νικῆσαι, οἵτινες ὑμῖν ἐωρῶμεν τοῦ  
ἐπουρανοῦ πράγματος τὸ ἄχθος ἐπικεῖσθαι, οὓς πάνυ καλῶς ἠπιστάμεθα κατ' ἐκείνο τὸ  
**Ps. 25, 5** προφητικὸν μεμισηκέναι συναγωγὴν πονηρευομένων καὶ μετὰ ἀσεβῶν μὴ καθίσαι. ἐγκρα- **15**  
τῆς ἐγενόμην οὐ προσεδόκων, ἐπειδὴ ἄντικρυς ἀδικούντων καὶ διεστραμμένων, ὡς ὁ προ-  
**Ps. 24, 21** **2** εἰρημένος λέγει, ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι. μιᾷ τοίνυν καὶ τῇ αὐτῇ  
ἀναφορᾷ διὰ τῶν υἱῶν τῶν ἡμετέρων τῶν εὐλαβεστάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἀνδρῶν Ἰω-  
άννου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου καθαίρεσιν δικαίαν καὶ ἀνύψωσιν  
**Luc. 1, 52** ἐμάθομεν δικαιοτέραν, ἐκείνο ὅπερ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἀνέγνωμεν, παριστῶντες ὅτι ὁ θεὸς **20**  
ἡμῶν ἀνυποῖ ταπεινοῦς καὶ καθαιρεῖ δυνάστας ἀπὸ θρόνων, ἀφ' ἧς ἀποφάσεως ἐκείνος ὁ  
**Sir. 10, 21** **lat.** ἡμέτερος σοφώτατος οὐδαμῶς ἐξετράπη, ὃς εἶρηκεν ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν φυλάττεσθαι τῶν  
ταπεινῶν τὴν μνήμην, ἀπόλλυσθαι δὲ τὴν τῶν ὑπερηφάνων. ὅπερ πότε οὕτως ὁράται  
**Ps. 52, 6** ἀκριβῶς πεπληρωμένον ἦ νῦν; ὅτε ὁ σωτὴρ προθέμενος τοὺς ἀξίους τιμῆσαι, τὰ ὅστα τῶν  
ἀνθρωπαρέσκων διεσκόρπισε καὶ προνοηθέντος ποιμένος ἀξιωτάτου τὸν ἀνήμερον λύκον **25**  
ἀπὸ τῶν ἰδίων ποιμνίων ὁ ἀμνὸς ὁ ἄμωμος ἐξεώσατο. ἀνέγνωμεν αὐτοῦ τὰ παρὰ τῆς  
**op. 84** ἀδελφότητος τῆς ὑμετέρας γεγραμμένα ἐγκώμια, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν ἠδυνήθη θαυμάσαι, ἐπειδὴ  
ἐγνωσμένα εἰρήκατε. διήγησις χορηγείσθω τοῖς ἀδελφοῖς· μαρτυρίαν τὰ ἐγνωσμένα οὐ  
ζητοῦσι τῶν καλῶν. τοῦτον τῶν πράξεων ἢ παλαιίστρα πάντοτε ἐγύμνασε· τοιοῦτον τοῦτον  
ἐδώκαμεν οἶον ἐν τοῖς γράμμασιν ἠύρομεν, τοιοῦτον ἀληθῶς, ἵνα διὰ βραχέων εἶπω, οἶον **30**  
ὁ διδάσκαλος ἡμῶν εἶναι προστάττει τὸν ἱερέα, ἵνα προσφόρως τῇ πάντων κρίσει ἀξιωθῆι  
**Ioh. 1, 47** ἀκούειν ἰδοὺ ἀληθῶς ἄνθρωπος Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. οὐκ  
ἄρα τοῖς ἐπαίνοις τοῖς ὑμετέροις εἰς αὐτὸν ταῦτα συμβαίνει; ἄλλως τοιγαροῦν ἄπερ εἰρή-  
κατε, ἀκούετε; τοιοῦτον διάδοχον ἐζήτηι ὁ τῆς μακαρίας μνήμης Σισίνιος, ἢ μακαρία **35**  
ἀπλότης, ἵνα τὸν τόπον αὐτοῦ, εἰ μὴ ὁ αὐτοῦ ὁμοιος, μὴ κατάσχη. καὶ γὰρ κάλλιον  
πράττομεν, εἰ ἀπεχόμενοι λοιπὸν ἐκείνου τοῦ ἱεροσύλου ὀνόματος τὴν καθέδραν ἐσχολακέναι  
φαίμεν, πεπρᾶχθαι δὲ θεῖαι κρίσει ὥστε τούτου τὴν ἐκκλησίαν ἀντὶ θεραπείας ἐπιτυχεῖν.  
τοιγαροῦν τὴν διχόνοιαν ἐξεῖλε καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀπέδωκε χειροτονηθεῖς· τί οὐ δυνήσεται **40**  
**3** παρασχεῖν κατὰ καιροῦς οὗτινος τοῦτο αἱ ἀρχαὶ παρέσχον; ταῦτα περὶ τούτου ἀμοιβαδὸν  
λέγομεν ἃ ἢ εἰρήνη ἀνακαινισθησομένη ἐπιζητεῖ· παρῆμεν καὶ οὐκ ἂν εἴποιμεν ἑαυτοὺς **40**  
ἀπόντας, ὅτε αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὰ μυστικά ῥήματα ἐπελέγετο, ὅτε ἀπεδίδοτο πᾶσι τῆς  
ἐπουρανοῦ χαρᾶς ἢ σωτηρία· τὸ δὲ τελευταῖον, οὐδεὶς ἐκείσε τῶν καθολικῶν ἀπελείφθη,  
ὅπου γε πάντες κοινῇ ἐνίκησαν. πρὸς τούτοις ἐχάρημεν τοῦ φιλανθρωποτάτου καὶ χρι-  
στιανικωτάτου βασιλέως τῇ περὶ τούτου μαρτυρίᾳ, ὅτι ταῖς ἐπιστολαῖς τῆς ἀγάπης τῆς

ΑΛ

7 προσφωνῶ οὖν scripsi secundum Α προσφωνῶσιν οὖν Α 40 ἐπέζητει Α 41 ἐπε-  
λέγετο Α ἐπελέγετε Α 41/42 τῆς — σωτηρία] *divini laetitiae salutaris* Α 43 γε scripsi τε Α

ὑμετέρας τὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐρωῶμεν συμφωνεῖν. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἶ ψυχὴ βασιλέως **Προβ. 21, 1**  
 ἢ ἐν χειρὶ οὔσα θεοῦ συνήνεσε τούτοις οὓς αὐτοῦ ἠπίστατο ἱερέας. λέγει γὰρ ὁ λόγος  
 ὁ κοσμικὸς ὁ τὰ θεῖα πράγματα ἐκβιβάζων, ὃς συνεστρατεύσατο τῷ βασιλεῖ· εὐτυχὲς τὸ  
 βασίλειον, ὡς στρατεύεται ὁ ἐκβιβασμὸς τῶν θείων, καὶ οὐδὲ οὗτος ἔλαττον εὐτυχῆς, ὃν  
 οὕτως ἀνακηρύττει ἡ βασιλεία τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. ταύτη τῇ μαρτυρίᾳ ἀξίος ἐστὶν ὁ **6**  
 κατασταθῆσόμενος δοκιμασθῆναι, οὐχ ὁ ἀποδοκιμασθῆναι <δυναμένος> χειροτονούμενος.  
 οἶδαμεν ποῖαι ὁδῶι ὁ ἀγιώτατος ἀδελφὸς καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν Μαξιμιανὸς καὶ ποίοις  
 κατὰ βαθμὸν καμάτοις τῇ ἀξίᾳ τῆς ἱερωσύνης ἐπέβη. τοῦτον οὐ πλούτου δόξα, οὐ  
 δυναστείας ὄρεξις, ἣτις εἴθε προσγίνεσθαι τοῖς περιτρέχουσι τῶν τιμῶν τὸ μέγεθος, προ- **9**  
 ἤγαγε δὲ ἡ βοήθεια τῶν πενήτων, οἷς ὡς πιστὸς δούλος καὶ σοφὸς τροφήν διδούς ἐπὶ **Luc. 12, 42. 44**  
 πᾶσι τοῖς τοῦ δεσπότη τοῦ ἰδίου κατέστη ἀγαθοῖς· καὶ ὁμοίως εἰ καὶ ὠρέχθη τῆς ἐπισκοπῆς,  
 οὐκ ἄλλως εἰ μὴ δι' ἔργον καλόν, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἐπεθύμησεν. οὕτως ὁ θεὸς **1 Tim. 3, 1**  
 ἡμῶν καὶ τί βουλόμεθα καὶ διὰ τί, καθοραῖ. τίς ἀμφιβάλλει μὴ δύνασθαι μᾶλλον πράττειν  
 τὸν προκαθήμενον ὅπερ ἡδύνατο καὶ ἐποίει ὁ ὑποκείμενος;

Ἐκβέβληται, ἐμισήθη ἐκεῖνος ὁ βλάσφημος· ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν οὐκ ἡδύνατο ἦν **16**  
 οὗτος εἶχε, τὴν τῶν σωμάτων λέγω ἐπιμέλειαν, ὅς γε ἐπεχείρει τὰς ψυχὰς τραυματί-  
 ζειν. ἐγένετο ἡ πτώσις αὐτοῦ μεγάλη, οὕτως μεγάλη, ὡς καὶ τῆς φαύλης διδασκαλίας **Matth. 7, 27**  
 αὐτοῦ. τοίνυν ἐπειδὴ περὶ τῆς τῶν παρελθόντων διορθώσεως χαίρομεν, φυλάξασθαι ἡμᾶς  
 χρὴ εἰς τὸ αὐθις ὥστε μὴ δυνηθῆναι ἐπὶ πλεῖον τὰ ἐκκοπέντα βλαστήσαι. ἐπικείσθω  
 οὖν ἡ ὑμετέρα ἀδελφότης· ἐπειδὴ ἐν οἰκιδητοῦν τόπῳ ὁ λοιμὸς οὗτος ἐὰν ἦι τοῦ **20**  
 ἡμετέρου σώματος, ἐκεῖ ἀνάγκη τὰ μέλη συντριβεσθαι καὶ διὰ τῆς ἀνεξικακίας ἡμῶν τὰ  
 πάθη χειρόνως δόξει τῶν προτέρων τρέφεσθαι, ἐγράψαμεν τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ βασιλικῇ **ep. 86**  
 ἵν' ἐκ μέσης τῆς ὑγείας μακρότερον ἢ ἀσθένεια ἀπαχθῆι. ἔγνωμεν τοῦτον εἰς τὴν Ἄν-  
 τιόχειαν ὑποστρέψαι καὶ ἐκεῖσε αὐτῷ, ὅθεν ἐληλύθει, τοῦ βίου παρεσχῆσθαι τὴν ἀδειαν.  
 τῶν ἀκάκων ὄλεθρός ἐστὶν οὗτος ὁ περιορισμὸς. ἴδωμεν ἐπιμελέστερον ὃ τι ἡδύνατο ἐκεῖσε **25**  
 τεκεῖν ἄπερ ἐκεῖσε συνελήφθη πρὸ τούτου. οὐκ ἐστὶ τοὺς γνωρίμους πείσαι δυσχερὲς  
 ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ἢ ἐκκλησία ἣτις διὰ τούτου ἀπώλεσε τὸν ἱερέα  
 καὶ ὁμοίως κάμνομεν συνιδεῖν τίς τίνι ἐγένετο αἴτιος τοῦ ἀμαρτήσαι; εἰ μὴ που ἄρα ἐκεῖνος,  
 ὁ [v] περὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν λέγομεν, ἠπατήσθαι ἑαυτὸν ἐπιδείξει καταλιπὼν τὸν  
 κατακριθέντα. ἀλλὰ τίς ἐκεῖσε ἐλπίζει τινὰ δεδυνῆσθαι διορθώσασθαι, ὅπου γε τὸ **30**  
 ἄκρον ὄραϊ κατέχον τὸν τῆς διαστροφῆς αὐθέντην, ὅπου γε παρὰ πάντων σέβεται ὁ ἐξό-  
 ριστος; μεγάλη ἐστὶν ἐκεῖσε, ὅπερ θρηνοῦντες λέγομεν, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑγείας, ὅπου,  
 καθὼς Ἡσαίας λέγει, πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία εἰς λύπην ἀπὸ **Ies. 1, 5. 6**  
 ποδῶν μέχρι κεφαλῆς. πότε ἐκεῖσε μέλος τι σχεῖν δυνησεται ἐλπίδα σωτηρίας,  
 ἔνθα κινδυνεύει πᾶσα τοῦ σώματος ἢ σύμπηξις; κάμνετε, ἀδελφοὶ γνησιώτατοι, κάμ- **35**  
 νετε, παρακαλῶ, ἵν' ἀληθῶς ἀρθῆι ἐκ τοῦ μέσου ὑμῶν ὁ τοῦτο ποιῶν τὸ ἔργον· μόνη πρέπει  
 τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις ἡ ἐρημία. ποῦ γὰρ ὀφείλει οὗτος εὐρεῖν ἀνάπαυσιν ἀλλαχοῦ  
 ὁ οὕτω διεξελθὼν περὶ τοῦ πανταχοῦ βασιλεύοντος; ἐτελέσθη παρ' ὑμῶν τὸ σύμπαν  
 πέρασ τοῦ πράγματος· νῦν πρακτέον ἐστὶ τὸ ἐνεστῶς καὶ ὑπολείπον, ὥστε μὴ εἰς κενὸν  
 εἶναι τὸ πεπονημένον ἡμῖν. μακρὰν μὲν διακεῖμεθα, ἀλλὰ διὰ τῆς φροντίδος τὸ πᾶν **40**  
 ἐγγυτέρω ὀρώμεν· πάντα ἔχει ἡ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου Πέτρου φροντις παρόντας,  
 οὐδαμῶς ἑαυτοὺς δυνησόμεθα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν παραιτήσασθαι εἰς ἃ ἐπιστάμεθα.  
 καὶ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταῦτα ἃ λέγομεν, ἡ ἀγιότης ἡ ὑμετέρα ἐσιώπησεν, ὁμοίως δ' οὖν  
 ἔγνωμεν πάντα ἐπιμελέστερον ἀναζητοῦντες. τηλικούτωι τοίνυν πράγματι τὸ λείπον

ΑΛ

6 δυναμένος addidi secundum Λ  
 διξεί Α

25 ἴδωμεν Λ εἶδομεν Α

29 δ Λ δν Α

ἐπι-



τέλος ταῖς πράξεσι ταῖς ὑμετέραις παρακαλῶ ἀποκρίνασθαι, ἐπειδὴ οὐ θέλομεν κἄν ἐν τῷ τυχόντι γοῦν ὑμᾶς ὑστερῆσαι τοῖς τὰ μέγιστα κατορθώσασι βοηθείαι τῶν τῆς γῆς 5 βασιλέων. τούτοις προστίθεσθε οἷς ἐγράψαμεν εἰδότες γινώσκουσιν καὶ αὐτοῖς τί τοῖς ἰδίοις ὀφείλουσι παρασχεῖν καιροῖς· γινώσκουσιν ὅτι τοῖς θεμελίοις τῆς καθολικῆς πίστεως ἢ ἰδία αὐτῶν συνέστηκε βασιλεία, καθαρὰ παρὰ τῶν ἀγίων κληρονόμων τῆς πατρίαιας 5 καὶ παππῶιας πίστεως ἢ φλῆψ φυλάττεται· βρῦει ἀπ' αὐτῶν ἄφθορος διὰ τῶν ἀπογόνων· οὐδέποτε ταύτην ἐν τούτοις τίς ποτε ἰλὺς συνεθόλωσε· φυλάττει τῆς πηγῆς τῆς ἰδίας τὸν ἀρχαῖον τῆς πίστεως δρόμον, ὅταν τοῦτο ὅπερ εἴληφε τὸ γένος, ὁράται ἐν τοῖς Phil. 3, 2 ἐκγόνοις. κῦνα καὶ ἐργάτην κακὸν ὁμοῦ διώξωμεν· ποιήσατε παρόντες ὑμεῖς ὅπερ προ- τρεπόμεθα ἡμεῖς ἀπόντες. γενικῶς γὰρ τὴν φροντίδα ταύτην πᾶσι μὲν χρεωστοῦμεν, 10 ἔξαιρέτως δὲ προσῆκον ἡμᾶς Ἀντιοχεῦσι κινδυνεύουσι βοηθῆσαι, οὓς ἢ λοιμώδης νόσος Act. 11, 26 ἐπολιόρησε. λύσωμεν τῶν συνδέσμων πάντων τὴν πόλιν, ἐν ἣ, ὡς αἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων λέγουσι, χρηματίσαντας πρῶτως ἔγνωμεν Χριστιανούς ἡμᾶς. πάσῃ οὖν δυνάμει τούτους ἐπαμύνωμεν οἷς κατὰ τὴν θρησκείαν χρεωστῆν ἡμᾶς γινώσκωμεν ὁ καλούμεθα. 15

6 Ταύτην τὴν φροντίδα τὴν ἡμετέραν παρόντες ἐδοκίμασαν οἱ θεοφιλέστατοι υἱοὶ καὶ πάνυ ἡμῖν καταθύμιοι Ἰωάννης τε ὁ πρεσβύτερος καὶ Ἐπιθυμητὸς ὁ διάκονος, οὓσιν αὖ παραγενομένους πρὸς ἡμᾶς θάττον ἀπελύσαμεν, φροντιστικώτερον τοῦτο πράττοντες ἵν' οὓς ταῖς ἡμέραις τῆς δεσποτικῆς γεννήσεως ἐδεξάμεθα, τούτους τῷ καιρῷ τῆς ἀναστά- d. 3. m. Apr. a. 432 σεως τῆς δεσποτικῆς ἀποκαταστήσωμεν. περὶ δὲ τούτων τῶν μετὰ Νεστορίου τὴν 20 αὐτὴν φρονησάντων ἀσέβειαν καὶ κοινωνοῦς ἑαυτοῦς τῶν τούτου ἀσεβημάτων προσθεμέ- νων, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γινώσκεται ἢ ὑμέτερα κατ' αὐτῶν ἀπόφασις, ὅμως καὶ ἡμεῖς δογ- ματίζομεν τὸ παραστάν. πολλὰ συνορᾶν δεῖ ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσιν, ἅπερ ἢ ἀποστολικὴ καθέδρα πάντοτε κατείδεν. ὁ λέγομεν, τῶν Κελεστιανῶν τὰ ὑποδείγματα μαρτυρεῖ, οἵτινες τὴν ἐλπίδα ἀπὸ τῆς συνόδου μέχρι τοῦ νῦν ἐσχῆκασιν, ἔχουσι δὲ ἄδειαν 25 τοῦ ἐπανελθεῖν, ἐὰν ἀνανήψωσιν, ὅπερ τούτοις μόνοις οὐ συγκεχώρηται, οἵτινες δικαίως μετὰ τῶν αὐθεντῶν τῆς αἰρέσεως τῶν ἀδελφῶν πάντων τῆι ὑπογραφῇ δέκνυνται κατακε- κρίσθαι· ἐκ τοῦ τούτων δὲ τινὰς διὰ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ ἀριθμοῦ πρὸς ἡμᾶς λοιπὸν ἐπανεληλυθέναι ὀρῶντες χαίρομεν. ὅπερ ταύτηι τῆι γνώμῃ γέγονεν, ὥστε οὓς ἢ συνεί- δησις ἢ μεμιγμένη οὐκ ἠδύνατο διακρίναι, κἄν γοῦν ἀπόφασις χωρίση. τούτοις τὴν 30 ὑμετέραν ἀδελφότητα ἀκολουθῆσαι ὑπομιμνήσκω· ὑπόδειγμα ἔστω τούτοις ἢ κεφαλὴ τοῦ μύσου μετὰ τούτων οὓς κατακεκριμένους ὁ συνοδικὸς διαλαλεῖ ὄρος, τοὺς δὲ ὑπολοί- πους <οὓς> ὡς τὰ τούτου φρονούντας ἐν τῆι κοινωνίαι τῆι ἐκκλησιαστικῆι οὐκ ἔχομεν, ἐκβάλλεσθαι τῶν πόλεων τῶν ἰδίων καὶ ἑαυτοῦς ἐν τῷ ἡμέτερωι καταλόγῳ γινωσκέτω- σαν μὴ ἔσεσθαι, εἰ μὴ που γε κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸν τῶν Χριστιανικωτάτων 35 βασιλέων ὄρον τὰ κατακεκριμένα μετὰ τῶν οἰκείων αὐθεντῶν κατακρίνοντες ὁμολογήσουσιν <ἐαυ>τοὺς καθολικοὺς ἱερέας· ὄντινα τύπον καὶ περὶ τούτους βουλόμεθα φυλάττεσθαι, οἵτινες ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι συναρπάζειν τοὺς Χριστιανούς βασιλέας θέλουσι καθὼς ωἰήθησαν, καὶ ἄλλωι τρόπῳ πάλιν τὰς ἐκκλησίας κατελήφασιν. τὸν δὲ γε Ἀντιοχέων ἐπίσκοπον, εἰ ἔχει ἐλπίδα διορθώσεως, παρὰ τῆς ὑμετέρας ἀδελφότητος βουλόμεθα μεθο- 40 δευθῆναι, ἵν' εἰ μὴ ἅπερ φρονοῦμεν, φρονήσει τῷ αὐτῷ τύπῳ τὴν καινὴν βλασφημίαν ἐγγράφως ἰδία ὁμολογία ἀναθεματίζων, γινωσκέτω καὶ περὶ αὐτοῦ τὴν ἐκκλησίαν ὀρίσαι ὅπερ τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὸ πρόσχημα παρακελεύεται. πιστεύομεν δὲ τῆι ἐπου-

ΑΛ

3 προστίθεσθαι A, in ceteris uersionem infelicem reliqui intactam 9 διώξωμεν A 12 πάν-  
των A talibus Λ 33 οὓς addidi secundum Λ 34 καὶ ἑαυτοῦς Λ ἑαυτοῦς καὶ A 36 ὁμολογή-  
σουσιν ἑαυτοῦς scripsi ὁμολογήσουσι τοὺς A 38 καθὼς scripsi καὶ ἰωσ A

ρανίωι ἐλεημοσύνηι ὅτι πάντες εἰς τὴν ὁδὸν ἐπαναχθήσονται, εἰ ἀπὸ τοῦ προρρηθέντος τόπου τούτων τῶν κακῶν ἢ κεφαλὴ καὶ ἢ ἀφορμὴ περιαιρεθῆι. καλῶς σωθεῖητε, ἀδελφοί.

Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαρτίαις Ἀετίου καὶ Βαλερίου ὑπάτων.

d. 15. m. Mart.  
a. 432

86 Latinum exemplar [JK 386] extat in Collectione Veronensi 23

Τοῦ αὐτοῦ τῶι βασιλεῖ Θεοδοσίωι

5

1 Τῶι ἐνδοξοτάτῳ καὶ γαληνοτάτῳ Θεοδοσίωι αὐγουστῳι Κελεστίνος ἐπίσκοπος. Ταῖς ὑποθέσει ταῖς ἰδίαις τὴν ἐπουράνιον εὐδοκίαν παρεσχηκέναι ὅπερ ἠλπίζομεν, ἐπέγνωμεν. οὔτε γὰρ ἄλλο ἔσεσθαι αἰ διάνοιαι ἠδύναντο λογίζεσθαι, ὑμῶν ὄντων πιστῶν βασιλέων, ἢ τοῦτο ὅπερ ἀποβὰν ὀρώντες χαίρομεν, ἵνα τὸ κήρυγμα τὸ κατὰ τοῦ θεοῦ τὸ ἀσεβὲς συμπέση καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀρχηγοῦ ἢ τοῦ καινοῦ δόγματος καταργηθεῖσα φαυλότης 10 ἀπόληται. ἐπηνέχθησαν μὲν τῆι πίστει πόλεμοι καὶ κατὰ τοῦ αἰωνίου βασιλέως ἱεροσῦλων ῥημάτων γένεσις ἐπεχειρήθη· ἀλλ' ὑμεῖς οἱ τῶι Χριστῶι τῶι θεῶι ἡμῶν τῶι αὐθέντῳι βασιλεῖ συμβασιλεύοντες τοὺς πολεμίους ταύτης τῆς πίστεως τῆι ὑμετέροι ἀνδρείαι ἐνικήσατε, τὸν ἐπουράνιον ἀνακαλούμενοι θρίαμβον, δι' οὗ τῆι εὐλαβεῖ βασιλείαι τείχος παράσχητε εἰς τὸ διηνεκές. ἀληθῶς γὰρ προφητικὴ φωνὴ τῆι ὑμετέροι δόξῃ συμβαίνει 15 καὶ ἡ βασιλεία ὑμῶν λέγεσθαι δύναται ταύτηι τῆι ὑποθέσει βασιλεία πάντων τῶν Ps. 144, 13 αἰώνων, ὅτι ἐκδικηθείσης τῆς πίστεως τοῖς ἀξίοις γνωρίζεται καὶ αὐξομένης τῆς ἀγίας θρησκείας ἢ παραφυλακῆ τῆς Χριστιανότητος ἢ ἐμφυτευθεῖσα τῆι σῆι εὐσεβείαι πάντοτε αὖξεται, ἐνδοξότατε καὶ γαληνότατε βασιλεῦ αὐγουστε. Ἰδοὺ νῦν οἱ οἴκοι τοῦ κυρίου εὐχαῖς σχολάζουσι καὶ τὴν ὑμετέραν ἀνὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας τῶι θεῶι ἡμῶν προσάγοντες 20 θυσίας παρατίθενται βασιλείαν, οὐδὲν ἀποκινήσαντος ἢ διαταράξαντος τοῦ τολμήματος τοῦ σκανδάλου, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὁ λοιμώδης λόγος ἐπὶ πολὺ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τραυματίζει. τὴν σωτηρίαν ἅπασι τῶν ἰδίων ψυχῶν, πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν προνοοῦντες, ἀπεδώκατε· αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς καὶ ἐπαινετὴ τῆς ὑμετέρας βασιλείας ἢ φιλοanthρωπία, δι' ἧς οὐ γὰρ, οὐκ ἐπαρχία, ἀλλὰ πάντων αἰ ψυχαὶ ἐξεδικήθησαν. λογίσασθε ταύτην εἶναι 25 νίκην τὴν παντὶ τῶι κόσμῳι σωτήριον, ἣντινα οὐκ ἐκ πολέμων, οὐ ξίφεσιν, ἀλλὰ μόνῃ θεοσεβείαι τῆι περὶ θεὸν προσκείμενοι ἐπορίσασθε. μένει ἐνταῦθα τῆς ὑμετέρας δόξης ἢ στήλη καὶ μενεῖ, ὥστε μηδεμίαν αὐτὴν ἡλικίαν, μηδεμίαν χρόνον παλαιότητα ἐξαλείψαι· αἰωνία γὰρ ἐστὶν ἢ ἢπερ ἢ τοῦ αἰωνίου βασιλέως ἀγάπη παρέσχηται. οὕτως ἢ τοῦ Ἀβραάμ πιστις τῶι κόσμῳι διαλάμπει, Δαυὶδ τοῦ βασιλέως ὁ ἀξίος περὶ θεοῦ ζῆλος αἰώνιος γέγονε· τοὺς 30 Ps. 138, γὰρ ἐχθροὺς τοῦ θεοῦ ἰδίους εἶναι ἐνόμιζεν ἐχθροὺς καὶ ἐμίσει οὓς τῶι θεῶι μισητοὺς 21. 22 εὔρισκε. καὶ Ἡλίας ὁ προφήτης τοὺς τὰ ψευδῆ προφητεύοντας οὐκ ἠρκέσθη ἐλέγξει, 3 Reg. 18, 40 ἀλλ' οὕτως καὶ εἰς αὐτοὺς ἠθέλησεν ἐκδικῆσαι, ὥστε διώκων αὐτοὺς ἀπολέσαι, οὓς κατε- 2 νόει εἰς ἀπώλειαν σπεύδειν τοῦ ἰδίου λαοῦ. ὁμοία σοι μετ' ἐκείνων ἢ δόξα· ἐκείνος τοῖς 35 τοῖς τὰ ψευδῆ προφητεύουσιν ἀντέστη, σὺ τοῖς τὰ διεστραμμένα διδάσκουσιν· ἐκείνος τοὺς 35 ψευδομένους εἰς τὸν θεὸν προφήτας ἐδίωξε, σὺ τοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καταγγέλλοντας τὰ ἀσεβῆ ἀπελαύνεις, κὰν δοκῶσιν ἱερεῖς εἶναι· ἐκείνος τῆι κολάσει τούτων μόνον προσεῖχεν, ἢ ὑμέτερα εὐσεβεία οὐ τὰ ἀσεβῆ κολάζει μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐλαβῆ ἐκδικεῖν σπουδάζει. οὔτε γὰρ ἤρκει ἀπεληλακέναι τὸν λοιμὸν καὶ τὴν φθορὰν ἐξεῶσαι, εἰ μὴ καὶ εἰς ὑγείαν τοὺς νοσήσαντας ἀποκαταστήσειας καὶ ζωτικὴν τοῖς παραπονηθεῖσιν οὐσίαν 40

3 τουτέστιν μηνὸς Μαρτίου ἰε Α in mg.

AA

2 καλῶς — ἀδελφοί om. A

24 ἀληθὴς] *vera pro uestra*

Acta concillorum oecumenicorum. I 1, 7.

17

ἐχορήγησας, τοιοῦτον ἐκείνη τῇ ἐκκλησίᾳ καθιστῶν ἱερέα, τὸν ἀγιώτατον φημὶ Μαξιμιανόν, ὃς γε πάλαι τούτου ἑαυτὸν ἄξιον τοῦ ἀξιώματος πᾶσι τοῖς γνωρίμοις ἀπέδειξε. γέννημά τι καὶ ὡσανεὶ τοῦ ἰδίου σώματος μέρος τῇ Ῥωμαίων μαρτυρία ἢ ἐκκλησία ἔχουσα, ἣτις τοῦτον πάντοτε ἐν τοῖς ἰδίοις ἔσχε καὶ ἠρίθμησε, φέρει τῶν ἰδίων προγόνων ἔπαθλα, οἷς ὁσίως προσεκεκόλλητο. οὕτως γὰρ τῷ τῆς εὐλαβοῦς μνήμης Ἀττικῷ τῷ ὑπὲρ τῆς 5 καθολικῆς πίστεως καθαρῶς πολεμιστῇ ἰσχυρῷ τῇ διανοίᾳ ὁμοῦ καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ συνῆν, ὥστε ἔκτοτε τῆς μελλούσης εἰς αὐτὸν ἐπισκοπῆς τὰ σύμβολα προλάμπειν. ἀλλὰ [τί] γίνεται ἀπορρήτῳ γνώμῃ τῆς ἐπουρανίου θεϊότητος εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἄπερ δήποτε εἰσί, φυλαχθῆναι καλλίονα, ὥστε καὶ εἰς ἡσυχίαν διὰ τινων σκανδάλων τῶν ταραττόντων ἐλθεῖν. χρεωστεῖται τῇ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ δόξῃ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ὥστε μὴ τινα 10 αὐτοῦ προτετιμῆσθαι εἰς τοῦτο ὅπερ ὑπομείνασα ἢ πόλις πλανηθεῖσα μετανοεῖν τότε ἤρξατο καὶ νῦν ἐπιλεγέντος αὐτοῦ τῆς ἰδίας πίστεως ἐκείνῳ ἑαυτὴν τὸ τέλειον χρεωστεῖν ἤισθετο.

Ἀλλὰ τούτῳ ἐκείνης τῆς ἐκκλησίας ἱερεῖ ὁπέ ποτε κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν ἐπιλεγέντι οὕτως, ὡς καὶ συναινέσει τῆς ἀγίας συνόδου τῆς παραγενομένης τὴν χειροτονίαν αὐτὸν 15 ὑποδέξασθαι, πρὸς τὸ τῆς ἐκκλησίας συνθεῖναι τὴν κατάστασιν καὶ πᾶν τραῦμα τῆς φάυλης αἰρέσεως ἀπὸ ριζῶν ἀνασπάσαι, ἵνα μὴ τολμήσῃ τὰ ἐκκοπέντα βλαστήσαι, ἰκετεύομεν καὶ ἐξαιτοῦμεν πρὸ τῆς ἐκείνου ἐπικλήσεως σέ, ὃν παρακαλεῖ, τῇ πίστει τῇ ἡμετέρῃ, ὡς ἔθος ὑμῖν, παρασχεῖν τὰ ὄπλα. νῦν γὰρ ἐστὶ πᾶσα φυλακὴ ἀντιθετὰ αὐτοῦ τῇ δυσσεβείᾳ, μὴ ὁ ἄρπαξ λύκος ἀγριούμενος ὡς ἀποκεκλεισμένος ἀπὸ τῆς τῶν προβάτων τῶν δεσποτικῶν 20 ἀγέλης, πάλιν ὡς ὄφις ὀλισθήσας εἰς τὸν θάνατον παραγένηται τῶν ψυχῶν, διορύξας ἐν ᾧ δᾶν δυνηθῆι μέρει, ταῖς περιδρομαῖς. οὔτε γὰρ δύναται ἡρεμεῖν ὁ τῇ ἰδίᾳ ἄρπαγῇ λυσιπῶδες ἐπιθυμῶν ἐπαναπαύεσθαι. ὀχύρωμα τοῖς ὑγιαίνουσιν, τὰ ἰάματα τὰ γεγενημένα βεβαιώσατε εἶναι ἀσάλευτα τοῖς ῥωσθησομένοις. τῆς ὑμετέρας πίστεως περιστοιχίσατε τείχεσι τῆς θρησκείας τῆς καθολικῆς τὴν ἀλήθειαν, δι' ἧν καὶ οἱ πιστεύοντες 25 ὀχυρωθήσονται καὶ οἱ τῇ τοσαύτῃ ἀκολουθήσαντες πλάνῃ οὐ μὴ τολμήσωσιν εἰσελθεῖν. οὗτος γὰρ πληρέστατος τῆς νίκης τῆς ὑμετέρας ὁ καρπὸς ἔσται, μηδὲν καταλιπεῖν ὃ εἰσαυθὶς ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία ὀφείλει εὐλαβεῖσθαι καὶ τηρεῖν. ὃν οὖν ἢ πάντων διέβαλεν ἀπόφασις τῶν ἱερέων ἐν τῷ διαμένειν αὐτὸν προσομιλοῦντα τὰ ἱερόσυλα, τοῦτον ἢ ὑμετέρα ἡμερότης ἀπὸ τῆς τῶν πάντων κοινωνίας ἀποκινησάτω, ὥστε ἄδειαν μὴ ἔχειν τοῦ τινας 30 ἀπολλύειν.

4 Τοὺς μέντοιγε εὐλαβεστάτους υἱοὺς τοὺς ἐμοὺς Ἰωάννην τὸν πρεσβύτερον καὶ Ἐπιθυμητὸν τὸν διάκονον τοὺς τοῦ τηλικούτου πράγματος ἀγγέλους μετὰ πάσης τῆς συτταρμονῆς τῆς ἐκκλησίας ὑπεδεξάμεθα καὶ ἀναγνωσθέντων τῶν γραμμάτων τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ἐν τῇ συναγωγῇ τοῦ παντὸς τῶν Χριστιανῶν λαοῦ ἐν τῷ τοῦ μακαριωτάτου ἀποστόλου 35 Πέτρου μαρτυρίῳ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν εὐχὰς ἀπεδώκαμεν. οὕτως γὰρ τοῦ κυρίου συνεργήσαντος πρὸς ἡμᾶς παρεγένοντο, ὡς ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπαντήσαι, ἐν ἣι Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἢ γενέθλιος ἦν ἢ κατὰ σάρκα, ἢ τι καὶ ἢ Ζήτησις εἰσῆγετο, καὶ τὴν ἀσεβείαν τοῦ ἠττημένου ὑπὸ πάσης ἄμα τῆς ἐκκλησίας καταισχυθῆναι.

Ὁ παντοδύναμος θεὸς τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ μήκιστον χρόνου διάστημα διαφυλάξοι, 40 ἐνδοξότατε καὶ γαληνότατε βασιλεῦ αὔγουστε.

ΑΛ

1/2 τὸν — Μαξιμιανόν om. A      5 οὕτως A οὕτος A      7 τί deleui      20 ἀπὸ τῆς scripsi  
 τῆσ ἀπό A      27 οὕτως A      μηδέν A μὴ δέ A      post 39 haud pauca a translate omissa  
 40. 41 om. A

## 87 Latinum exemplar [JK 388] extat in Collectione Veronensi 25

Τοῦ αὐτοῦ τῷ κλήρωι καὶ τῷ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως

- 1 Κελεστίνος ἐπίσκοπος τῷ κλήρωι καὶ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίωι χαίρειν. Ἀγαλλίασις μητρός ἐστιν ἡ συναγωγὴ τῶν τέκνων· τοιγαροῦν χαίρει ἡ ἐκκλησία οὕτως ἑαυτῆς τὰ τέκνα τὰ ὑπὸ τοῦ διαβόλου σκορπισθέντα πάλιν ἀναγαγούσα, 5 ὥστε ἐκ τούτων μηδένα ἀπολωλέναι εἰ μὴ τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας, ἐπειδὴ αὐτὸν υἱὸν ἴδιον οὐδαμῶς ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐπέγνω. ἐκείνον γὰρ μιμησάμενος ἔξ οὗ ἦν, ὡς ἀνέγνωμεν, Ioh. 8, 44 ὑμῶν τῶν νομίμων τοῦ θεοῦ υἱὸν τὴν κληρονομίαν ἐπεχειρεῖ ἀποσπάσαι, οὓς λέγοντος Rom. 8, 17 τοῦ ἀποστόλου καὶ κληρονόμους θεοῦ καὶ Χριστοῦ συγκληρονόμους κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν ἔσεσθαι πιστεύομεν. οὐ συνεχωρήθη οὖν αὐτῷ κατὰ τούτων βραβεῖα νίκης ἀπενέγκασθαι, οἵτινες μᾶλλον κατ' αὐτοῦ χρησάμενοι τοῖς ὅπλοις τῆς πίστεως ἐθριάμβευσαν. νικητὰς ὑμᾶς, ὁμοῦ τοῦ κοινου βασιλέως [εἰς] τὴν κατὰ τοῦ πολεμίου νίκην βοᾷ ὁ τύραννος
- 2 ἀποκλεισθεῖς· ἐνίκησεν ἐν ὑμῖν οὐ ἄδηλος γίνεσθαι ἡ θειότης ἐνομιζέτο. εἴ γε ἠνείχετο ἡ γέννησις Ζήτησιν, Ζήτησιν εἶποιμ' ἂν ἦν ἑαυτῷ ἕκαστος καλῶς πιστεύων ἀπλουστάτως ὀφείλει ἀνακαλύπτειν. τίς γὰρ εἰς κρίσιν καλεῖν τολμήσοι τὸν θεὸν καὶ ἐρευνᾶν αὐτὸν ὅπως 15 ἦλθε βοηθήσων; οὐκ ἦν δυσχερὲς τῷ θεῷ δύνασθαι ὃ ἠβούλετο, ὅς γε κατηξίωσεν ἐλευθερῶσαι δυνάμενος. ἀλλὰ πόθεν ἐκείνου τοῖς στέρνοις ἐν τοσαύτῃ ἑαυτοῦ τῇ ἀχλύϊ τὸ φῶς ἰδεῖν; πόθεν ταῖς γηίνους κακοτεχνίαις τὴν ἐν τοῖς ἀνωτάτω κειμένην συλλέξαι ἀλήθειαν; ταῦτα ἐν ταῖς ἰδίαις σκοτίαις ὄραν οὐ δύνανται οἱ τοῦ λύχνου ἐκείνου τὸ ῥῆμα ἀγνοοῦντες, ὅπερ εἶναι φῶς ταῖς τρίβους αὐτοῦ Δαυὶδ ὁ προφήτης μαρτυρεῖ. Ps. 118, 105 μεθ' οὐ ψαλμωιδου, ὡς προείπομεν, τῆς μητρός ἀγαλλιωμένης ἐν τῇ ἰδίᾳ γαστρὶ ἀνα- 21 στρεψάντων οὓς ἡ διάλεξις ἡ μέχρι νῦν γελοιώδης καὶ βλάσφημος ἐτάραττεν, ἄσαι ἐτέρφθη· ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἄλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς Ps. 132, 1 ἐπὶ τὸ αὐτό; ἀρμολίως ἐγὼ τούτοις τοῖς ῥήμασι περὶ ἑαυτοῦ χρῆσομαι· ἑμαυτῷ γὰρ ἐκ τοῦ πλείστου μέρους καὶ τὸ ὅλον τῆς παρουσίας ἐκδικῶ χαρὰς τῇ βοηθείᾳ 25 τῆς ἀγίας τριάδος, τῆς καθόλου ἐκκλησίας τὴν ἡσυχίαν, ἣν μέχρι τοῦ παρόντος πᾶς
- 3 ὁ σκανδαλιζόμενος κατέφλεγε καὶ τὸ ἀσθενὲς τινῶν ἐποιοεῖ ἀβέβαιον. μέμνηται ἡ ἀγάπη ἡ ὑμετέρα πάλαι πρὸς ὑμᾶς μοι περὶ τοῦ πάθους γεγονέναι λόγον· κατεβάλομεν V 11 ἃ ὤφειλον σπέρματα ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν οὔτε ἐμὲ τὸ ἐν ὑμῖν ἐπιζόμενον λήιον ἔσφαλέ τι. τῇ γὰρ ὑπομονῇ τῇ ὑμετέρᾳ αὐτοῖς τοῖς καρποῖς ἐπιδείκ- 30 νυσθε τὸ θέρος. τούτοις βασκαῖνον ἐπιμένει τὸ ὀλέθριον ζιζάνιον εἰς τινῶν διανοίας· ὁ ὀλέθριος γεωργὸς πολὺ μακρὰν ἐπιμένει, ἄλλο ἢ ὅπερ ἦν λαβῶν πρὸς τὸ σπείραι, εὐρηκῶς ἐσπαρμένον. ἔχομεν ὄντως τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὰ σπέρματα, ἅπερ αὐτοῦ τοῦ δεσπότου ὁ λόγος καὶ ἡ τῶν ἀποστόλων διδαχὴ κατεβάλετο· ἅπερ ὁσάκις ταῦτα συμβαίνει, αὐτὴ ἡ γῆ οὐχ ὑποδεχομένη, ἀλλὰ ἕτερα ἐπιχεθέντα διαφθείρει. οὐδαμῶς τῇ 35 ἀπλήϊ ὑμῶν πίστει ὁ τοῦ θερισμοῦ δεσπότης δυνήσεται ἐπιμέμψασθαι, ὅς γε ἐν τῷ εὐαγγελίωι τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ζιζανίου ἐρωτηθεῖς ἐπέδειξεν. ἐκείνοι τότε εἰρήκασιν· ἐν τῷ Mt. 13, 27 καλῶι σπέρματι πόθεν ζιζάνια; ἡμεῖς εἶπωμεν· ἐν τοσαύτῃ δαψιλείᾳ πίστεως πόθεν ἡ ἀπιστία; ἀποκρινώμεθα ὅμως ἡμεῖς ἑαυτοῖς τοῖς ῥήμασι τοῦ Χριστοῦ· ἄνθρωπος Mt. 13, 28 ἐχθρὸς τοῦτο ἐποίησε. πῶς ὑμᾶς ἐγύμνασεν ἡ τῶν προτέρων διδασκάλων παλαί- 40 στρα, ἡ στερεότης τῆς ὑμετέρας διανοίας ἐδίδαξε. τὴν ἐπίγνωσιν χρεωστεῖτε αὐτοῖς ταύτης τῆς πλάνης ὧν αὐτὸς ἀνάξιος τῶν ἐπαίνων ἐγένετο, ὅς γε οὕτως ἔνδοξα ἀγαθὰ παρείδεν. οὐκ ἐν μέρει τῆς περιστερᾶς τῇ ἀπλότῃ, ἀλλ' ἐν τῷ ὀλοκλήρωι ἐσπού- Mt. 10, 10

AA

12 εἰς deleui  
translator17 τοῖς στέρνοις] *peccatori pro peccatori*39 ἑαυτοῖς] *nobis pro uobis legit*

- δασε τοῦ ὄφews τῆι πονηρίαι. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ἐτοιμαζόμενος ἀνελεῖν ὁ πονηρὸς τὰς ἀπλουστέρας ψυχὰς ἐκείνῳ ἀπατῶντι ἠκολούθησεν, ὅς ἀπατῶν πρῶτος ἀπέκτεινε.
- Gen. 3, 1 sq.** τοιγαροῦν ῥήμασιν αὐτὸν ἀνέγνωμεν ἠπατηκέναι, καὶ ἐνταῦθα εἰσαγαγεῖν θάνατον οὐκ ἄλλως εἰ μὴ διὰ ῥημάτων ἐπέρασεν. οὐκ ἀτιμωρητὶ μέντοι τῷ ἰδίῳ αὐθέντῃ ἐξηκο-
- Act. 1, 25** λούθησεν, ὁπότε τῷ ὑποδείγματι Ἰούδα τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ἄλλος ἔλαβεν. εὐλόγως ἑκατέρων κρατεῖ μία ἀπόφασις, ἐπειδὴ εἰς ἓν καθὼς ὀρώμεν, ἑκάτεροι ἡμαρτον. ἴτω τοιγαροῦν ἑκάτερος πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, τοῦ σωτῆρος ἡμῶν συκοφάντης καὶ προδότης ὅμως δ' οὖν βουλευέσθαι δυσχερές ἐστιν μεταξύ τοῦ ζητούντος τὴν γέννησιν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου. ἐπὶ τῷ ἀτοπήματι τῷ ἰδίῳ, εἰ καὶ εἰς κενὸν Ἰούδας εὐθύς μετενόησεν, ἔφθασε τὴν ἔξοδον τοῦ παραδιδομένου ἢ τιμωρία τοῦ παραδόντος. οὐκ ἐστὶν ἀφανὴς ἢ ἀσέβεια ἑκείνος ὁμολογήσας τὴν ἰδίαν ἁμαρτίαν εὐθέως ἀγχόνῃ ἐξελέξατο, ἐνταῦθα ἢ τῆς ἀσεβείας ἐπιμονὴ μέγα φρονεῖ. οὐδὲ ἐγὼ ταύτῃ τῇ ἀπιστίαι δώσω καιρὸν πλάνης ὁὐκ ἐστὶ πλάνη ἢ ἀσέβεια, ἀλλ' ὄντως ἀσέβειά ἐστι. πᾶς τοιγαροῦν ὅστις τῇ ἐκκλησίαι ἢ τῇ ταύτης ἡσυχίαι διάβολος ὁσάκις ἐβάσκηεν, αὐτῆς εἴσω τῆς τεχθείσης φιλονεικίας ἀκεραίαν ἐφύλαξεν αὐτῆς τῆς φιλονεικίας τὴν ὑπόθεσιν ποῦ συνεβάλλετο ὁ ἀγὼν οὗτος; ποῦ ἐπονεῖτο, οὐχ ἵνα τῇ θρησκείαι νικήσῃ, ἀλλ' ἵνα αὐτὴ ἢ θρησκεία ἠττηθῇ; μέμνησθε πάντως αὐτοῦ, ἐπειδὴ καὶ ἀναγκαῖόν ἐστι μεμνήσθαι τῶν βλασφημιῶν ἄλλα λοιπὸν λήθην τῶν τοσοῦτων κακῶν βούλομαι ταῖς ἀγαθαῖς διανοίαις ἐπιτετάχθαι. ἐξαιρέσθω τῶν ψυχῶν ὁ ὑποσυρεῖς τῶν ὀφθαλμῶν ἄρθῃτω δὴ ὁ ἀσεβῆς, ἐπειδὴ οὕτως καλεῖσθαι δεῖ τὸν πλήκτον τοῦ ἐνδοτάτου. ἔσχε πυκνὰς ὁ διεστραμμένος
- Ps. 10, 2** προσομιλητῆς τὰς ἐπιβουλάς ἔτεινε τόξον συνεχῶς, ὡς ἀνέγνωμεν, καὶ τῷ ἰδίῳ στόματι τὰς ἀκίδας φαρμακῶδεις ἠκόντιζεν, οὐδένα δ' ὅμως ἐκ τοῦ ὑμετέρου ἀριθμοῦ πλήξει
- Ps. 10, 2** εὔρεν. ἀναστραφέντα εἰς αὐτὸν τὰ βέλη ὑπέστρεψε μετὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι τοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφῳ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίαι, καὶ οὐκ ἐξουσίασεν εἰς τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς ὁ υἱὸς τῆς σκοτίας. ποῖα ἡμᾶς φροντὶς ὑμῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἐμφυλίῳ ὄντων, ποῖα μέριμνα τότε κατέσχεν; ἴσας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἠγησάμεθα τὰς νύκτας, ἐπειδὴ ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσι πᾶς καιρὸς στενός ἐστιν ὁ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ὕπνῳ ἐπεκλίναμεν, οὐ τὸν λογισμὸν ἀφήκαμεν εἰς ἡσυχίαν. τίνα γὰρ εἶχεν ἐπιθυμία ὕπνου, οὕτως ἀγρυπνούντος τοῦ ἀρπαγος; οἶδαμεν ποῖος ἐν ταῖς μάνδραις φόβος, πόσον ἐν τοῖς περιφράγμασι δέος, ὁσάκις τῶν λύκων ἢ γειτονία πεινώσα διὰ περιδρομῆς εἴσοδον ζητεῖ πρὸς ἀρπαγὴν χαλεπαίνουσα καὶ κατὰ τῶν ἀπόντων ἀπειλοῦσα ὄλεθρον. ἠλίκου ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐπαίνου ἢ ἀγέλη ἀξία, ἧς οὐχ ἦψατο σὺν αὐτῇ ὁ ἀρπαξ ἐγκεκλεισμένος; πεφανέρωται ἢ αἰτία τῆς ἀσφαλείας ταύτης ἡ πρόδηλός ἐστιν ὁ ἀντιστὰς τῷ ἐχθρῷ. νοήσωμεν καὶ ὁμολογήσωμεν πάντες ὅτι ὑμᾶς ἐκείνος ἐφύλαξεν ὁ ποιμὴν ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἑαυτὸν καλὸν εἶναι λέγων ποιμένα ἡ παρῆν καὶ οὐκ ἐγκατέλιπεν ὑμᾶς ὁ πάσχων ἐν ὑμῖν. εἰς τοῦτον τοιγαροῦν καθ' ἡμέραν ἠκονᾶτο ἢ γλῶσσα τῆς βλασφημίας εἰς αὐτὸν τοὺς ὀδόντας τοὺς ἰδίους ὁ ἀσεβῆς προσομιλητῆς ὥπλιζε. ματαίῳ δὲ ὅμως πάντοτε διε-
- Ps. 22, 4** παίχθη τῷ δήγματι, ὁπότε ἐκείνου τοῦ ποιμένου ἢ ῥάβδος ὑμᾶς παρεκάλει καὶ ἡ βακτηρία, ὅς τὴν ἀγέλην τὴν ἰδίαν παρέδωκεν εἰς βοσκὴν ἀπιῶν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. αὗται ὑμῖν μέχρι νῦν οὐκ ἡμείφθησαν αἱ βοσκαί ἡ ταῖς αὐταῖς νομαῖς ἐκορέσθητε ἀποστολικῶς ὑμᾶς οἱ διδάσκαλοι καὶ εὐσεβεῖ πάντοτε λόγῳ ἔθρεψαν. ὅμως ἐπιβλαβὲς ἐγένετο ἀντὶ ὑγιεινοῦ ἐδέσματος δέλεαρ ὑποβαλλόμενον, ὅτε ὁ ἐναντίος ταῖς πεινώσαις ψυχαῖς μεμιγμένας ἀκάνθας ἄνθεσι παρετίθει καὶ ὅμως ἢ ἀπάτη ὑμᾶς αὕτη οὐκ ἠπάτησεν. οἱ γὰρ Χριστοῦ εὐδῶδια ὄντες ἐν κυρίῳ, ἐμισήσατε τὴν βοτάνην τῆς θανατηφόρου ἀγρώστεως μετὰ τὸ
- Sir. 28, 24** ὑμῖν πολὺ μακρὰν ἔτερον πνεῦσαι ἢ εἰώθει περιεφράξατε τὰς ἀκοὰς ὑμῶν ἀκάνθαις, ἵνα

ΑΛ

1 τῇ πονηρίαι Λ ἢ πονηρία Α 10/11 οὐκ—ἢ ἀσέβεια om. Λ 18 διανοίασ Α 22 ἡμετέρου Α

μη τῆς ἀδίκου γλώσσης ἀκούσητε. οὐ κατῆλθεν οὖν εἰς τὴν διάνοιαν τὸ προσκρούσαν  
**7** τῆ ἀκοῆι οὐδὲ τὸ ἐνδότερον πληῖαι ἠδυνήθη, ὅπερ τὸ ἐξώτερον οὐ παρεδέξατο. ἔξεκλί-  
 νατε τοῦτον ὡπιερ, καθὼς μεμαθήκαμεν, καὶ κατὰ πρόσωπον ἀντέστητε· ἔξεκλίνατε κατὰ  
 τὴν τοῦ μακαρίου Παύλου ἀπόφασιν ἐκείνον ὃν ἐγινώσκετε λοιπὸν εἶναι ἔνοχον. ἀνέ- Tit. 3, 10  
 γνωτε γάρ, μᾶλλον δὲ μνημονικῶς ἤδη κατέχετε, ἐπειδὴ μνήμης πάντων ἄξιά ἐστι, τὰ τοῦ 5  
 τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἱερέως Κυρίλλου, τουτέστι τοῦ καθολικοῦ διδασκάλου πρὸς  
 τοῦτον γράμματα, οἷς αὐτῷ οὕτως ἐπέστειλεν ὥστε θέλειν ἐσπούδασεν αὐτὸν εἶναι διορ- V 4  
 θούμενον. ἔδραμε τὸν ὀλισθήσαντα ἐπανακαλέσασθαι [εἰς] ἑταῖρον· ἐπέδωκε τὴν δεξιὰν  
 τῆς ἰδίας διδασκαλίας, ὁμοῦ θέλων πολλοῖς βοηθῆσαι. ἔπληττεν ἀρχαίου ἱερέως τὸν λογι-  
 σμὸν ἐπισκόπου βαμβαίνοντος ἢ πτώσις τῶν πολλῶν. ἐγένετο ὁ ἔπραξε, καθὼς γέγραπται, 2 Paral. 19, 11  
 εὐλογημένον τὸ ἔργον κυρίου ἐπιμελῶς. ἐν οὐδενὶ αὐτῷ τῶν καθηκόντων ἐνέλειψε τῷ 11  
 ἀποστόλῳ· ὡς ἀνὴρ ἀποστολικὸς παρεκάλεσεν, ἤλεγξεν, ἐπετίμησεν. ἐκείνος δὲ ὁ εἰς 2 Tim. 4, 2  
 τὸ βάθος τῶν ἰδίων βλασφημιῶν τῷ βάρει μεμεθυμένος, τὴν τοσοῦτου ἀνδρὸς διδασκα-  
 λίαν ἀπωθούμενος καὶ ἀποκεχρημένος τῆι προτροπῆι, εὐμαθῆς εἶναι οὐκ ἠθέλησεν ὁ μηδὲ  
 διδάσκαλος εἶναι δυνάμενος· ὑβρίζει τὸν συγκροτούντα τὴν ὀρθότητα ὁ τῆς διαστροφῆς 15  
 συνήγορος· ἐχάρη ἐνταῦθα καὶ οὐκ ἐσκυθρῶπασεν ὁ ἀδελφός [καί], καθ' ἑαυτὸν λογιζόμενος  
 ὅτι δικαίως τοῦ ἑαυτοῦ συνδούλου οὐ φεΐδεται τοῦ οὕτως εὐτελίζοντος τὸν ἑαυτοῦ δεσπό-  
 τῆν. εὐρέθη δι' ἐπιμέλειαν ἐκείνος ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ υἱὸς τοῦ πλουσίου ἢ ὁ πιστὸς Mt. 25, 21. 23  
 δοῦλος· καὶ γὰρ καὶ τὴν πατρίαν ἐφύλαξεν οὐσίαν καὶ ἠῤῥησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ταλάν-  
 των. οὐ γὰρ διπλασιάσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πολυπλασιάσαι εἶποιμ' ἂν τὸ κεφάλαιον ὃν 20  
 ὀρῶμεν καὶ τοῖς μακρὰν οὐσιν εὐσεβεῖ δανείσματι συνεληλυθέναι. ὡ ἀγίας ὑμνήσεως  
 δάνειον· ἠλίκην χάριν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ δεσπότου ὁ τῆς πίστεως πραγματευτῆς εὐρήσει Κύ-  
 ριλλος, ὅς γε διὰ τὸ τῶν ψυχῶν κέρδος τὸ τῆς πίστεως πρᾶγμα κάκεϊσε ἐγύμνασεν, ἐνθα  
 ἕτερος ἐπιστεύθη; οὐκ ἄρα οὗτος δικαίως παρὰ τοῦ οἰκοδεσπότου ἀκούσεται· εὐ,  
 δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου; ταῦτα 25  
**8** τούτῳ ἀρμόζει, ὅς γε καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις πιστευθέντα ἐφύλαξε. τί ἀκούσεται ἐκείνος,  
 τί δὲ ἐρεῖ, ὅταν τοῦ ἐγχειρισθέντος αὐτῷ ταλάντου ὁ λόγος ζητῆται; ὅς εἰκότως ἐνεί-  
 χετο τῷ ἐγκλήματι, εἰ καὶ ἦν αὐτὸς μόνος σωθεῖς, ὑμῶν κἂν εἰ δι' ἑτέρου ἀπολομένων.  
 οἴδατε πάντως κατὰ τὴν φρόνησιν τὴν ὑμετέραν ποία τιμωρία τοὺς ἀμελεῖς μένει ἱερεῖς, 29  
 οὓς γε ὁ ἀπόστολος προεστάναι καὶ τῶν ἰδίων οἰκῶν κελεύει ἐπιμελῶς. Ἦλεῖ τοιγα- 1 Tim. 3, 4  
 ροῦν καθ' ἑαυτὸν ἀναίτιος ὢν, τῷ θεῷ διὰ τῶν υἱῶν προσέκρουσε· προσέκρουσεν ὑπὲρ υἱῶν 1 Reg. 2,  
 ὁ πατὴρ καὶ ἀρχιερέυς· προσέκρουσεν ἡ ἔξουσία καὶ ἡ εὐσέβεια. εἰ τοίνυν ἐκείνος μὴ ἀνα- 12 sq.  
 στέλλων τὴν τῶν παιδῶν τόλμαν ἐάλω, πόσωι μᾶλλον οὗτος προέκρουσε τῷ θεῷ, ὅποτε οὐδὲ  
 ἑαυτοῦ ἐφείσατο; οὐχὶ καὶ ράθυμον τοῦτον εἶποιμ' ἂν καὶ ἀμελῆ· ἔσχετε ἄνθρωπον  
**9** μετὰ τάχους λέγοντα καί, ἐπειδὴ πρὸς εἰδότας λέγω, ἔσχετε ἐγρήγορον ὀλετήρα. οὔτε 35  
 δὲ ὁ μακάριος ἀπόστολος Πέτρος ἐγκατέλιπε τὸν οὕτως ἀφορήτως κάμνοντα. ὡς γὰρ  
 ἤδη ὄζον πᾶσιν ἀηδῖαν παρεῖχε, χωρισθῆναι τὸ τοιοῦτον τραῦμα ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ  
 σώματος ἐπειθεν, ἐπειδὴ ἐκείνῳ ἐπόμεθα ὡς ἀκολουθοῦμεν, ὅς γε οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐλα- Mt. 18, 14  
 χίστων τινὰ βούλεται ἀπολέσθαι, πρὸ τοῦ σιδήρου προσηγάγομεν καὶ ἐμβροχὴν· ἀλλ'  
 ἐκείνος θάνατον, ἀπελπίσας ἑαυτοῦ, εἶλετο, ἀποχρησάμενος τῆι ἡμετέραι σπουδῆι. τοι- 40  
 γαρ οὖν τὴν θεραπείαν ἀποπτύων ἠιρήσατο ἐκκοπήναι· ἀπηνέγκατο αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ τὴν  
 ἀποστολικὴν ψῆφον, κἂν τοῦτο μεθ' ἡμῶν φρονῶν, ἵνα ἐκκοπῆ ὁ διαταράττων ἡμᾶς καὶ Gal. 5, 12  
 βουλόμενος διαστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. οὐδεμίαν τῆς ἰατρείας βοήθειαν  
 τῷ ἀρρώστῳ, ὡς προεῖπομεν, ὑστερήσαμεν· οὐκ ἐγένετο σκοπὸς τῆι ἡμετέραι ἀποφάσει

ΑΛ

6 Κυρίλλου om. A 8 ἑταῖρον scripsi secundum A εἰς ἕτερον A 9/10 τὸν λογισμὸν  
 ἐπισκόπου scripsi secundum A ἐπισκόπου τὸν λογισμὸν A 16 καὶ deleui secundum A 22/23 Κύ-  
 ριλλος om. A 40 ὑμετέρα A

- Mt. 18, 17. 15** ὥστε τῆι ταύτης ταχυτῆτι γενέσθαι αὐτὸν ἡμῖν ἢ ἔθνικὸν ἢ τελώνην· οἶδαμεν ὅπως καὶ ποσάκις τοὺς στελλομένους κατὰ τῶν θείων αἰ γραφαὶ κελεύουσι μεθοδεύεσθαι, ὅπερ νῦν μάλιστα πεπλήρωται. καὶ γὰρ τὸν ὀφείλοντα ἔτι τότε καλεῖσθαι ἀδελφὸν ἀδελφὸς ὑπέμνησεν, ἔπειτα ὁ μονότονος ὑφ' ἐνὸς καὶ δευτέρου, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὸ πολλῶν μαρτύρων μεθωδεύθη, ἀκολούθως παρὰ πάσης τῆς ἐκκλησίας, οὐδὲν ἦττον καὶ ἡμετέρωι ῥήματι ἐπετι- 5
- V 10** μῆθη. οὐδὲν ἀπέπαντον, οὐδὲν εἰς τοῦτον ἐπράξαμεν ἄωρον, ὃν τῆς θείας διατάξεως ἢ τάξις φυλαχθεῖσα κατεδίκασεν. οὐκ ἠδυνήθημεν περαιτέρω ὑπερθέσθαι, μὴ κατὰ τὸ
- Ps. 49, 18** γεγραμμένον κλέπτῃ συντρέχειν δόξωμεν καὶ μετὰ μοιχοῦ τῆς πίστεως τὴν ἡμετέραν τί-
- Mt. 5, 29. 10** θεσθαι μερίδα, ὅποτε καὶ ὀφθαλμὸς σκανδαλίζων κελεύεται ἐκβάλλεσθαι. πρὸς ταῦτα
- 18, 9** ἐκεῖνος τοῖς ἕξ ἐτόιμου τοσαυτάκις προσενεχθεῖσιν ἰάμασι πεδίον πρὸς ἀγῶνα ἐπιζητεῖ· 10
- ἱερατικὴν ἔξαιτεῖ κρίσιν, εἰς ἣν οὐκ ἤμελλε παραγίνεσθαι· ἐξέρχεται ἀπελευσόμενος εἰς πόλεμον ὁ τῶν παρατάξεων ἡγεμὼν ὡμολογημένος πολέμιος, ὁ διδάσκαλος τῆς πίστεως ἄντικρυς τῆς πίστεως ἐπιφερόμενος ὅπλα ἀπιστίας, ὁ οὐ τοσοῦτον ἀφιγμένος ὅσον ἑωρᾶτο ἀπελαθεῖς. οὐ ζητῶ ὁποίας τότε πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν εὐχὰς ἐξεχέατε, ὅποτε ἡ ἔκβασις διδάσκει τί ἠδυνήθητε εὐχόμενοι ἀνύσαι, μηδὲ ἡμᾶς τῶν γενομένων πραγμάτων νομίζετε ἀγνώτας, 15
- V 82** ὧν ἡμῖν τὴν τάξιν τοῦ ἀγίου ἀδελφοῦ ἡμῶν Κυρίλλου ἡ ἀναφορὰ ἐφάνερωσεν. ὑπέμνησε τὸν ἄνθρωπον ἥτις ἀπαραιτήτως αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος ἐκάλει· παρεῖναι κατεφρόνησε. τίς τὸν τὴν σύνοδον ἐπιζητήσαντα ἐπίστευσεν ἀπολειφθῆσεσθαι ταύτης; ἐταπεινώθη ἐκεῖσε τοῦ ψεύδους ἢ κουφότης τῷ βάρει τῆς ἀληθείας καὶ ἑαυτὴν οὐκ ἐτόλμησεν ἐν τῇ λαμπηρόνι τῶν ἱερατικῶν ἀκτίνων ἢ τοῦ κρυπτομένου ἀπίστου ἀχλὺς ἐγκαταμίξει. τὸ φῶς ἐφυγάδευε τὸ σκότος, 20
- 2 Cor. 6, 14** ἐπειδὴ κοινωνίαν ἀνέγνωμεν [ἐν] τούτοις εἶναι μὴ δύνασθαι· ἀμοιβαδὸν τὰ ἐναντία ἑαυ-
- Mt. 10, 27** τοῖς πάντοτε προσκρούει. ποῦ ἐστὶ τὸ λαληθὲν αὐτῷ ἐν τῇ σκοτίαι, ὥστε ἐξειπεῖν ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐπάνω τῶν δωματίων κηρῶσαι ὃ ἤκουσεν εἰς τὸ οὐδ'; ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠθέλησε παρῶν λαθεῖν, ὥστε τὴν ἐκφερομένην ἀπόφασιν κρινούσης τῆς συνειδήσεως τὴν
- Mt. 5, 15** αἰδῶ προλαβεῖν. τὸν λύχνον τὸν ἴδιον διὰ τί ἠθέλησεν ἔχειν ὑπὸ τὸν μῶδιον, εἰ αὐτὸν 25
- καλῶς ἐνόμιζε φαίνειν; πάσῃ τῇ ἀγίαι συνόδωι φάναι ὡφειλεν, ὥστε ἀπὸ τοῦ ἀλη-
- cf. Ioh. 3, 20** θινοῦ πάντων φωτὸς δοκιμασθῆναι. οὐ ψεύδεται ἡ θεία ἀπόφασις ὅτι οἱ ἐν τῇ σκοτίαι ὄντες φῶς ἰδεῖν οὐ δύνανται· ἔμεινε κρυπτόμενος καὶ ἐκκλίνων τὴν τῶν ἱερέων σύνοδον ἑαυτὸν τρόπον τινὰ τῇ ἀξίαι ἀπηγόρευσεν. οὕτως ἐκεῖνος ὁ πρωτόπλαστος ἄν-
- Gen. 3, 10** θρωπος Ἀδάμ, τοῦ ἑαυτοῦ ἀμαρτήματος συνίστωρ ὢν, πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ γυμνὸς ἀπε- 30
- κρύβη, καὶ <δ> γε οὐκ εἰς αὐτόν, ἀλλ' εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἀμαρτήσας ἐπτοήθη ἐκείνην ἥς κατεφρόνησε, τὴν φωνὴν καὶ φόβωι ἀπατηθεῖς περιέπεσε μετὰ τὸ τῆς ἀπλότητος τὸ θάρσος ἀπολέσθαι τῇ αἰτίαι τῆς παρακοῆς. οὐ συγχωρεῖ ἀμφιβάλλεσθαι περὶ τοῦ ἐγκλήματος ἢ ὁμολογία τῶν κρυπτομένων· οὐδεὶς ἑαυτὸν ἐν ταῖς βαρείαις ὑποθέσεσιν ἀναιτίως ἀποκρύπτει.
- 11** ἔστω οὖν ἐκεῖνου τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου ἡμῶν τοῦ ἀπολέσαντος τὸ ἔνδυμα τῆς τιμῆς καὶ 35
- 1 Cor. 15, 45** δόξης ἀκολουθήσας οὗτος ὑπόδειγμα, ὃς εὐλόγως τοῦτο μετὰ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου Ἀδάμ ἐποίησεν ἄν, τὴν θεότητα τοῦ ἐσχάτου Ἀδάμ οὕτως ἀρνησάμενος. οὐκ ἐγένετο πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὁ σκυλμὸς τῶν τοσοῦτων ἱερέων, οὐ τὸ συναχθὲν ἐκ παντὸς σχεδὸν τοῦ κόσμου κοινοβούλιον· ἀπελείφθη τούτων μεθ' ὧν ἑαυτὸν εἶναι οὐκ ἤδει. τί αὐτὸν ὡφέλησε τούτους ἐκκλίνειν; ἀποφυγεῖν ἠβουλήθη οὐς ἐκφυγεῖν οὐ συνεχωρεῖτο. ποίωι 40
- γὰρ λόγωι ἠδύνατο ἐκκλίνειν, διώκοντος ἐκεῖνου ὠιτινι ἑαυτὸν οὐδεὶς ἀποκρύπτει; ἢ ἐπειδὴ τοιοῦτοις κοινωνοῖς ἐχρήσατο, ἄνευ ἀμαρτίας ἑαυτὸν εἶναι ὑπολαμβάνων, οὐ κατηξίωσεν
- Ps. 138, 7. 8** ἐνθυμηθῆναι ὃ τις προφήτης βοᾷ· ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω; ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ

ΑΛ

14 θεόν] *dm̄* pro *dm̄m* legit translator 21 ἐν deleui secundum Λ 31 ὁ om. Α 41 ἐκεῖ-  
νου Λ ἐκείνον Α

ἐκεῖ εἶ· ἂν καταβῶ εἰς τὸν αἶδην, πάρει. ἐκεῖνος βοᾷ ἐλλείψαι ἀποφυγὴν  
ταῖς ἰδίαις ἀμαρτίαις μήτε ταύτας θεὸν δύνασθαι λαθεῖν· ἐκεῖνος αὐτὸν ὁμολογεῖ πανταχοῦ  
12 παρῆναι, ὃν οὗτος ἠγωνίζετο δεῖξαι ἐν τῇ γαστρὶ συλληφθέντα ἀπολιμπάνεσθαι. ὁψέ  
γούν ἐν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, ὡς πάντοτε, ζῶν τὸ ἐν καὶ ἅγιον πνεῦμα εἰς πάντας  
ἔστησεν ὁ τοῖς πᾶσι βοηθήσει. οὐδεμία περὶ ἔλκουσ ἀναφυομένου ὑπόνοια, ἐπειδὴ ἐπι- 5  
μελῶς ἀφηρέθη ὅπερ ἡ χεὶρ ἢ πνευματικὴ περιέκοψεν. ἔκβαλε γάρ φησιν ὁ Σολομών, Prou. 22, 10  
ἐκ συνεδρίου λοιμὸν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος. μεθ' ἑαυτοῦ τὸ σκάνδαλον τὸ  
ἴδιον, ὅπερ ἐπεισήγαγεν, ἀπηνέγκατο, ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν ὁ εὗρηκε, τοῦτο κατέλιπεν. οὐκ  
ἠδύνατο λέγοντος τοῦ κυρίου μὴ ἐκριζωθῆναι ἢ φυτεία ἦν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ, καὶ ἡ Mt. 15, 13  
ἐν ταύτῃ πλείονα καρπὸν δοκιμαζομένη φέρειν· ἐφύλαξε τὴν ἄμπελον τὴν ἰδίαν ὁ κύριος 10 Ies. 5, 7  
τοῦ Ἰσραὴλ· ἡ ἄμπελος τοῦ Χριστοῦ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἐστίν, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐστὶ θαυ-  
μαστόν εἰ τὸν κλέπτην ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐξέφυγεν, οὐ ἀνέγνωμεν μηδὲ ὑπνοῦν μηδὲ νυστάζειν Ps. 120, 4  
τὸν φύλακα. τί ποιεῖ ὁ ἐπίμονος ἀσεβής; τί αὐτῷ ἀπέμεινεν ἐλπίδος καὶ βοηθείας;  
οὐκ ἔχει τόπον συγγνώμης, ὡς γέγραπται ὅτι οὔτε ἐνταῦθα οὔτε εἰς τὸ μέλλον δυνήσεται Mt. 12, 32  
αὐτῷ συγχωρηθῆναι. ταπεινοῦται πᾶς ὑψωθείς, τουναντίον δὲ ὑψος τίκει ταπεινότης Mt. 23, 12  
Χριστιανῶν, ἐπειδὴ τοῦτον αὐτὸς ὁ ἐπ' αὐτὸν ἐπαναπαυόμενος ὑψοῖ. ἐκείνου διὰ τοῦ 16  
προφήτου ῥήματα εἰσὶν οὐκ οἰκῆσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου ποιῶν ὑπερηφανίαν, ὅς διὰ Ps. 100, 7  
18 τοῦ ἀποστόλου ἐπαγγέλλεται ἑαυτὸν τὴν μωρὰν τοῦ κόσμου σοφίαν ἀπολλύναι. ἀκουέτω 1 Cor. 1,  
νῦν παρ' ἡμῶν ὅπερ Παῦλος τότε καὶ ἤδη κηρύσσων ἤκουσε τὰ πολλὰ σε γράμματα Act. 26, 24  
εἰς μανίαν ἤγαγεν. ἀπειὴ μέντοι ἀπ' αὐτοῦ τοῦτο τὸ ὑπόδειγμα· οὐ γὰρ τὸ περὶ 20  
τοῦ διδασκάλου ῥηθὲν ἀξιός ἐστίν ἀκοῦσαι ὁ ἀμαθής. διὰ τί γὰρ ἀντικρὺ τοῦ σκεύους  
τῆς ἀποβολῆς τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς καλοῦμεν εἰς μέσον; ὁπότε εἰς τὸ ἀποδοκιμάσαι Act. 9, 15  
τοῦτον ἐκεῖνος ἀρκέσει, ὃν κρεμάμενον μετὰ τῶσαυτα ἀτοπήματα ἐν τῷ σταυρῷ τῆς  
τιμωρίας ἅμα τῷ Χριστῷ ἢ εὐεργεσία ἐποίησε τὸν δεσπότην ὁμολογήσαι καὶ μνήμην ἑαυ- Luc. 23, 42  
τοῦ παρ' αὐτοῦ ζητεῖν ἐν τῇ βασιλείᾳ. τούτῳ βραχεὶ λόγῳ διέλυσεν εἰ τι δὴν ἡμαρτε, 25  
τοῖς ἐγκλήμασι τῶν καιρῶν καιροῦ ῥοπήν συνερχόμενος, καὶ οὐ βραδύνει τὸ ἔπαθλον τὸν  
ὁμολογοῦντα· εὐθέως αὐτῷ τὸ ἀντίδωρον καὶ ἡ ἀμοιβὴ ὑπακούει. ὁ ἡδέως προσδεχό-  
μενος τὸν οἰαδιήποτε ὤραι ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφόμενον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ, φησὶν, ἐν τῷ Luc. 23, 43  
παραδείσῳ ἐπαγγέλλεται αὐτῷ τῶν μελλόντων τὴν κοινωνίαν τῷ μετ' αὐτοῦ τὰ πα-  
ρόντα ὑπομένοντι· ἐγένετο αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ἢ τῆς καρδίας πίστις καὶ εἰς σωτηρίαν Rom. 10, 10  
ἢ τοῦ στόματος ὁμολογία. ἐκβοᾷ ἐνταῦθα ὁμοῦ καὶ ὀδύρεσθαι οφείλομεν ἐν τῶσαυτῇ 31  
ἐναντιότητι πραγμάτων· ἀθέμιτόν ἐστίν τοῦτο ἐπίσκοπον ἀπολωλεκέναι ὅπερ ὁ ληιστῆς  
ἠδυνήθη εὔρειν. ὡς πίστεως καὶ ἀπιστίας ἔπαθλον· ὡς κρίματα θεοῦ, ἄβυσσος πολλή· ὁ Ps. 35, 7  
14 ληιστῆς παραδείσου ἠξιώθη καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξορίας. σχῶμεν δ' ὅμως τούτου τοῦ πράγματος  
ἀμφοτέρους ἐρμηνέας· τοῦτον ἐκεῖνος ἐν βασάνοις ὄντα ἐπέγνω, ὃν οὗτος ἐν τιμῇ τυγχά- 35  
νων ἠγνόησεν. οὐκ ἄρα τοῦτο ἐκεῖνό ἐστὶ καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε· Ps. 48, 13  
παρεσυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις; ποῖόν ἐστίν ἕτερον νοήματος  
τεκμήριον ἢ τὸ γινώσκειν σοφίαν καὶ ἐπιστήμην καὶ νοεῖν τὰ ῥήματα τῆς φρονήσεως; Prou. 1, 2  
ἐκείνη ἐστὶν ἀληθῆς σοφία, ἣτις ἀρχὴν λαμβάνει, αὐτοῦ Σολομώντος λέγοντος, παρὰ τοῦ Prou. 1, 7  
φόβου τοῦ θεοῦ, ἦν ἑαυτὸν μεταξὺ τελείων λαλεῖν ὁ μακάριος Παῦλος διαβεβαιούται· ἦντινα 1 Cor. 2, 6  
οὐχ οὕτω βαρὺ ἐστίν, ὅτι αὐτὴν τότε οὐδαμῶς ὁ κόσμος ἐπέγνω, ἢ ὅτι νῦν ὁ ἐπίσκοπος 1 Cor. 1, 21  
ἠγνόησεν. ἐνταῦθα χρῆσομαι τοῦ θεοῦ ἡμῶν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου τοῖς ῥήμασιν·  
οἱ σέβοντες τὸν νόμον μου ἠγνόησάν με, καὶ τοὺς προφητεύοντας ἐκρότησαν ταῖς χερσὶν Ierem. 2, 8.  
οἱ ἱερεῖς· καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀλλαχοῦ· οἱ ἱερεῖς μου ἔθυσαν μοι πλαστῶς. ἐκέχηρτο 5, 31  
Ier. 2, 10 sq.

AA

2 αὐτόν] *cum pro episcopo legit translator*  
39 περὶ A 43 *prophetantibus iniquitatem* A

5 ὑπόνοια] *suspicio pro suscepti legit translator*  
44 οἱ ἱερεῖς — μοι *interpolata etiam in A*



- λοιπὸν ἐκδικίαι καὶ ἐπαίνωι ἔθνῶν, ἐπίσκοπον τοιοῦτον μηδέποτε γεγονέναι μαρτυρούντων.  
**15** ἀληθῶς ταῦτα καὶ ἀποδεδειγμένως ἔλεγον, ἐπεὶ πότε ἠδύνατο ἐπίσκοπος εὑρεθῆναι ὁ Χριστιανὸν εἶναι ἑαυτὸν ἀγνοῶν; μέντοιγε διὰ τοῦτο τοῖς ἐχθροῖς προήχθη, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἀπαρέσκουσι τοῖς πολεμίοις οἱ προδόται. ἠκούσαμεν τοῦτον πράττοντα ἐναντία τοῦ νόμου καὶ τῷ ἀδίκῳ ποῖαι παραμυθία παρείποντο. παρεγένοντο μεταξύ τῶν ἄλλων **5** καὶ οὐκ ἐγκατέλιπον αὐτὸν οἱ τῆς Κελεστιανῆς ἀδικίας ἐργάται, οὓς τοῦ ὑμνολόγου τοῦ
- Ps. 91, 10** ἡμετέρου διώκει φανερὰ ἀπόφασις· ἐκ πολλοῦ τοιγαροῦν οἱ ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ διασπείρονται **Ps. 13, 4** καὶ ἀπόλλυνται οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. ὡς αὐτὸς λέγει, ὡσανεὶ τροφήν ἄρτου τὸν λαὸν τὸν δεσποτικὸν κατήσθιον. χωρίζειν γὰρ δύσχερές ἐστιν οὓς τὰ ἀτοπήματα μόνα συνῆψεν, ἐπειδὴ μείζονι δεσμοῦνται κόλληι αἱ σπονδαὶ τῶν ἐλαττωμάτων. ποῖον μέντοι **10**
- Sap. Sal. 4, 18, 19** τέλος ἐστί; πάντως ἐκείνο ὃ ἀνέγνωμεν· ἐκγελάσεται αὐτοὺς ὁ κύριος καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος.
- 16** ἀλλὰ τί ἐπὶ πολὺ ἐνδιατρίβομεν; ἀδολεσχίαν τυχὸν ἐμποιήσει τὸ μηκύνειν λόγον· ἑάσωμεν **Mt. 8, 22** τοὺς τεθνεῶτας θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς. ἀκούσατε νῦν καὶ δέξασθε τοῦ ὑμετέρου ἀπλοῦ διδασκάλου ῥήματα· ἀκούσατε παρὰ τούτου ἄπερ παρὰ τῶν προγόνων **15** τῶν ἡμετέρων μεθ' ἡμῶν τυγχάνων πολλάκις ἤκουσεν· ἀκούσατε ἀληθῶς τὰ πολλάκις ἀκουσθέντα καὶ μὴ τὰ σπουδῆι καινότητος ἐφευρεθέντα. τῷ ἡμετέρῳ ὑμῖν λαλεῖ στόματι ὁ συγκοινωνός, ἐπειδὴ μίαν πίστιν ἀναγκαῖον ἐνικῶς κηρύττεσθαι. οὐκ ἐνταῦθα εἰς τὸ τούτου πρόσωπον τινὸς μαρτυρία χρησόμεθα· παρ' ἡμῶν ἐδόθη ὁ ἐπιλεγείς ἐξ ὑμῶν· οὐκ ἐστὶν ἄγνωστος, οὐχ ἐτέρωθεν ἀχθεῖς· ἔσχετε ἐπαινετέαν περὶ τοῦ παρόντος κρίσιν, οὓς **20**
- 17** τῷ προκρίματι τῷ ἰδίῳ ἢ φήμῃ πάλαι ἠπάτησε τοῦ ἀπόντος. πολλὰ περὶ αὐτοῦ διεξιέναι οὐκ ἀσφαλές, ἐπειδὴ περισσόν ἐστι τὰ ἐγνωσμένα ἐπαινεῖν· ἡμεῖς μέντοιγε ὑμᾶς τοῖς ὑμετέροις κυρίως ῥήμασιν βουλόμεθα ἐξ ἔθους ὑπομνήσαι. μηδεὶς ἐν ὑμῖν ἐκείνον
- 1 Pet. 2, 6** σαλεύσει τὸν θεμέλιον, ὃν ἡ ἰσχυρὰ πέτρα καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος κατεσκεύασεν· οἰκο- **1 Cor. 3, 11-16** δομεῖτε ἐπάνω τούτου, καθολικοί, ὅπερ εἰώθατε. ἐμάθετε τί ἐστὶν ἐποικοδομεῖν τὸ μένον **25** καὶ τί μὴ ἐποικοδομεῖν τὸ καυθησόμενον. τοῦτο τῆι ζημία, ἐκείνο τῷ μισθῷ ἀντισταθμήσεται, ὅταν τὰ ἔργα ἐκάστου δοκιμάζωιν ἄρξηται τοῦ πυρὸς ἢ δοκιμασία. χαίρω ὑμᾶς τῷ θεμελίῳ τούτῳ οὐ καλάμην, οὐ ξύλα, οὐ χόρτον, ἀλλ' ἐκείνον ἐπιτεθεικέναι τὸν πλοῦτον ὃν τὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν σοφῶν πρόσταγμα ἐνετέλλετο ἐπιτεθῆναι. καλῶς μενεῖτε οἱ οὕτως πεφροντισμένως οἰκοδομοῦντες· τὰ οἰκήματα μεγάλα τὰ τοιαῦτα ἐπαγγέλλεται ἀναλώματα· χρυσῷ, ἀργύρῳ καὶ λίθοις τιμίοις ἐκείνην ὑμῖν τὴν ἀτίμητον κατασκευάζετε μονήν. οὐδενὶ τιμήματι διατιμῶνται τὰ αἰώνια, ἅτε δὴ μήτε ἀδικία μήτε παλαιότητι διαλυόμενα, ὅτι αὐτὰ ἀπὸ τῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου τούτου τοῖς δικαίοις ὁ κύριος
- Ies. 35, 3, 4** ἠτοίμασεν. ἐνδυναμούσθω ἡ χεὶρ τῶν πιστῶν ἢ κεκμηκυῖα· τὰ ὀκλάζοντα, προτρεπομένου τοῦ προφήτου, γόνατα στερεούσθω· οἱ ὀλιγόψυχοι ἐπιρρωννύσθωσαν. οὐκ ἔστιν **35** ὃ περαιτέρω φοβηθήσονται. ἰδοὺ νικητῆς ἡμῶν ὁ σωτῆρ ἐφάνη· ἐπέδειξε τῷ ψεύδει ὁ θεὸς τί ἐστὶν ὀχλεῖν καὶ ἐπεισιέναι τῆι ἀληθείᾳ, μετὰ τὸ αὐτὴν τὴν φιλονεικίαν ἐκείθεν ἐγγενέσθαι ὅθεν ὑπεισηλθε. διόπερ, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, διαμείνατε ἐν τούτῳ τῷ ὄντι,
- 1 Cor. 1, 10** ἵνα νικήσητε, ἐν ὑμῖν. ἐν τῆι αὐτῇ διανοίᾳ καὶ τῆι αὐτῇ γνώσει ἐστὲ τέλειοι, ἵνα παρὰ **Mt. 25, 31, 41, 34** τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῆι ἑαυτοῦ θεότητι, μὴ τὸ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι, ἀλλὰ δεῦτε οἱ εὐλογημένοι δυνηθῆτε ἀκούσαι. μενέτω ὁ ἔριφος τὴν ἀπέλασιν τοῦ ἐλευσομένου· ὑμᾶς τοιοῦτους θέλομεν εὑρεθῆναι, ἵν' ὅταν εἰς τὸ πῦρ τοὺς ἐστιῶτας ἀπελάσῃ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ὑμᾶς ἀπὸ τῶν δεξιῶν καλέσῃ εἰς τὴν βασι-

AA

3 προήχθη] *promectus pro probatus legit translator* 9 post κατήσθιον nonnulla omisit translator  
 19 ὑμῶν] *nostris* A 23 ὑμετέροις] *nostris* A 26 μὴ om. A 31/32 κατασκευάζεται A

λείαν. οὐκ ἀναμένετε ἑτοιμασθῆναι ὅπερ πάλαι ὑμᾶς ἐκδέχεται, ἵνα βασιλεύσητε ἑστένην Mt. 7, 13  
νῶν εἴσοδον σπουδαίως εἰσέλθετε, ἥτις τούτους δέχεται οἷς οὐδέποτε τὰ εὐρύχωρα ἐβοήθησε.

Ταῦτα τῇ ἀγάπῃ τῇ ὑμετέραι ὑπὲρ χαρᾶς τῶν καθολικῶν ἀρκείτω εἰρῆσθαι, ὅπερ  
πολλάκις ἀναγινώσκειν ὑμᾶς βουλόμεθα, ἵνα τῷ θριάμβῳ τῆς ὑμετέρας πίστεως χαίροντες  
συνειδητέ τὸν θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εἶναι μεθ' ὑμῶν. καλῶς σωθεῖτε, 5  
ἀδελφοί.

Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαρτίας Ἀετίου καὶ Βαλερίου ὑπάτων.

d.15.m.Mart.  
a.432

88 = V 114 Ἐπιστολὴ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς  
Κύριλλον τὸν ἀγιώτατον κατὰ Νεστορίου καὶ περὶ τῆς οἰκείας χειροτονίας

89 = V 115 Ἀντίγραφον τοῦ ἐν ἀγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν ἐν ἀγίοις Μαξιμιανόν 10

## 90 Latina uersio extat in Collectione CT 66

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἑπτὰ θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἀπὸ τῆς ἀγίας συ-  
νόδου ἀποσταλέντας καὶ χειροτονήσαντας τῇ Κωνσταντινουπόλει Μαξιμιανὸν τὸν ἀγιώτατον  
ἐπίσκοπον

Κυρίοις ποθεινοτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς Ἰουβενάλιω 15  
Φλαβιανῶι Ἀρκαδίω Προϊέκτωι Φίρμωι Θεοδότῳ Ἀκακίω καὶ Φιλίππῳ πρεσβυτέρῳ Κύ-  
ριλλοσ ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πεπληροφορήμεθα πάλιν καὶ διὰ πείρας αὐτῆς ἐγνώκαμεν ὅτι  
Ζῆι ἡ ἀλήθεια καὶ νικᾷ κατὰ τὴν τοῦ ἀγίου φωνήν, ἀντιτάττεται δὲ αὐτῇ τὸ σύμπαν 1 Esr. 4, 38  
οὐδέν, ἔστι δὲ οὕτως εὐσθενεστάτη, ὡς κατεξανίστασθαι παντὸς ἐχθροῦ καὶ τῶν ἀνθε-  
στηκότων αὐτῇ παραλύειν τὴν δύναμιν. ἰδοὺ γὰρ ἰδοὺ τὰ μὲν τῶν ψευδηγορούντων 20  
ἤρησε χεῖλη καὶ πέπαυται τῶν ἐκτόπων δυσφημιῶν ἡ ἀχλύς, ἀνέλαμψε δὲ τῶν τῆς ἀλη-  
θείας δογμάτων τὸ κάλλος, χειροτονηθέντος ἐπισκόπου κατὰ ψῆφον θεοῦ καὶ βούλησιν διὰ d.25.m.Oct.  
τῆς θεοσεβείας ὑμῶν τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ, ὃν καὶ μακρὸν ἐκό- a.431  
σμησε γῆρας οὐκ ἐν βρασιτώναις ὄντα καὶ τρυφαῖς, ἀλλ' ἐν πόνοις τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς, καὶ  
πλείστη πραγμάτων κατεκόσμησε φροντίς, τῶν ὑπὲρ γε τῆς ἀληθείας φημί καὶ τῶν τῆς 25  
εὐσεβείας δογμάτων. συγχαίρων τοίνυν ἀπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ἐκεῖσε λαοῖς  
εἶπομι ἂν εἰκότως· εὐλογητὸς κύριος ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν Luc. 1, 68  
τῷ λαῷ αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἦν ἀπονυστάζει τὸν ἀγαθὸν οὕτω ποιμένα, ὥστε καὶ τὴν  
ἰδίαν θεῖναι ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὡς δὲ αἰεὶ σώζειν εἰδώς, τὸν μὲν πονηρὸν ἀπε- Ioh. 10, 11  
σόβησε θῆρα τῆς ἱεράς τε καὶ θείας αὐλῆς, σοφώτατον δὲ καὶ ἀπάσης ἀρετῆς ἐπιστήμονα 30  
τὸν ἐπιστάτην ἀνέδειξεν, ὃν καὶ πιστεύομεν διαπρέπειν ἐν παντὶ καλῶι καὶ εἰς τὸν εὐαγῆ  
καὶ ἑξαιρετον ἀπευθῆναι βίον τοὺς ὑπὸ χεῖρα λαοῦς.

Ἐρρῶσθαι ὑμᾶς καὶ μνημονεύειν ἡμῶν τῷ κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινότατοι.

91 = V 113 Ἐπιστολὴ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως καὶ  
τῶν ἀπὸ τῆς Ἐφέσου ἀγίας συνόδου σταλέντων ἑπτὰ ὀσιωτάτων ἐπισκόπων τῶν καὶ 35  
χειροτονησάντων αὐτὸν καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν ἐνδημούντων τῇ βασιλίδι πόλει  
σταλεῖσα κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν

## 92 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Τενέδου

Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ κλήρῳ καὶ τῷ σεμνοτάτῳ βουλευτηρίῳ καὶ παντὶ  
τῷ πιστῷ λαῷ τῆς Τενεδίων πόλεως Μαξιμιανὸς Ἰουβενάλιος Φίρμος Ἀρκαδίος Φίλιππος 40

AA  
5/6 καλῶς — ἀδελφοί om. A  
ἐπίσημον A 31 διατρίψειν Ae  
Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

26 συγχαίρων A συγχαίρω A

30 θῆρα AAῖ θῆρασ Ae

Φλαβιανὸς Θεόδοτος Εὐόπτιος Δανιὴλ καὶ ἡ συμπαροῦσα ἡμῖν ἁγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐδιδάχθημεν διὰ λιβέλλων τῶν παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιδοθέντων ἡμῖν ὅσα Ἀναστασίῳ τῷ οὐκ οἶδ' ὅπως παρὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν γενομένῳ ὑμῶν ἐπισκόπῳ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας τετόλμηται, καὶ ἀποδεξάμενοι τῶν ἐπιδεδωκότων τὸν Ζῆλον, γράφομεν παρεγγυῶντες ὑμῖν τὸν αὐτὸν <sup>5</sup> καὶ ὑμᾶς ἀναδέξασθαι Ζῆλον καὶ τὸν πάντῃ τοῦ θεοῦ ἀλλότριον καὶ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ξένα ἀπεργασάμενον Ἀναστάσιον καθηρημένον εἶδέναι. πρὸς γὰρ ταῖς προειρημέναις αἰτιάσεσι καὶ ὑπομνήματα ἡμῖν ἐπεδείχθη πεπραγμένα ἐν τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσῃ, ἐν οἷς ὑπομνήμασιν οἱ ἁγιώτατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Ῥόδων Ἀρχέλαος Ἀφθόνητος Φιλητὸς Θεμίστιος καὶ ὁ εὐλαβέστατος πρωτοπρεσβύτερος <sup>10</sup> Ἀσκληπιάδης τῆς Ῥοδίων καὶ Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Τιμοθέου μεγίσταις αὐτὸν βλασφημίαις χρῆσασθαι κατὰ τε τῆς ἁγίας καὶ θεοτόκου παρθένου καὶ κατὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς τε ἐν Νικαίᾳ πάλαι συγκροτηθείσης καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ διωρίσαντο, πρὸς δὲ κινήσεια ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος τῷ συνοδικῷ γράμματι τῷ <sup>V 91</sup> παρ' αὐτῆς ἐκπεμφθέντι τὸν αὐτὸν Ἀναστάσιον ὑπέβαλεν, ὅπερ ἐπίσταμα τοὺς ταῖς <sup>15</sup> βλασφημίαις χρῆσαμένους καὶ τὰ Νεστορίου φρονούντας πάντῃ ἀλλοτρίους τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ εἶναι ἀπεφήνατο. αἱ δὲ τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δοθεῖσαι αἰτιάσεις προσθεῖναι αὐτὸν τοῖς προειρημένοις ἀσεβήμασι καὶ τοῦτο ἐδίδασκον ὅτι δὴ ἑαυτῷ ἐπιτρέψας καὶ τῷ θρόνῳ ἐπεπήδησε καὶ τῇ ἱερουργίᾳ, ὥστε αὐτὸν μηδὲ ἐλπίδα ἀπολογίας ἔχειν ποτέ. εἰδότες οὖν πάντῃ αὐτὸν ἀλλότριον εἶναι τοῦ ἐπισκοπικοῦ <sup>20</sup> βαθμοῦ, ἑαυτοὺς τε καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πάντα φυλάξατε, ὑπακούοντες κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τῷ τῆς Λέσβου ἐπισκόπῳ τῷ εὐλαβεστάτῳ Ἰωάννῃ, ὡπερ καὶ ἡμεῖς φροντίζειν ὑμῶν ἐνετειλάμεθα. εἰ δὲ τις μετὰ τὸ γράμμα τοῦτο ἕτερόν τι φρονήσειε, καὶ αὐτὸς τοῖς αὐτοῖς ἐπιτιμίαις ὑποβληθήσεται.

<sup>1</sup> Μαξιμιανὸς ἐπίσκοπος ἐρῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, ποθεινότατοι ἀδελφοί <sup>25</sup>

<sup>2</sup> Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὁμοίως

<sup>3</sup> Ἀρκάδιος ἐπίσκοπος ὁμοίως

<sup>4</sup> Φίλιππος πρεσβύτερος Ῥώμης ὁμοίως

<sup>5</sup> Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων ὁμοίως

<sup>6</sup> Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὁμοίως <sup>30</sup>

<sup>7</sup> Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὁμοίως

<sup>8</sup> Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτηνῆς ὁμοίως

<sup>9</sup> Εὐόπτιος ἐπίσκοπος Πτολεμαίδος ὁμοίως

<sup>10</sup> Δανιὴλ ἐπίσκοπος Κολωνείας ὁμοίως

<sup>11</sup> Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος Κουκκουσσοῦ ὁμοίως <sup>35</sup>

<sup>12</sup> Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως ὁμοίως

<sup>13</sup> Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης ὁμοίως

<sup>14</sup> Βεσσουλᾶς διάκονος Καρθαγένης ὁμοίως

<sup>15</sup> Ῥωμανὸς ἐπίσκοπος Ῥαφείας ὁμοίως

<sup>16</sup> Σιλβανὸς ἐπίσκοπος Κερατάπων ὁμοίως <sup>40</sup>

<sup>17</sup> Παῦλος ἐπίσκοπος Ἀθηδόνος ὁμοίως

<sup>18</sup> Ἀιανῆς ἐπίσκοπος Συκαμαζόνος ὁμοίως

<sup>19</sup> Ἀκάκιος Ἀριαραθίας ὁμοίως

<sup>20</sup> Ἡσαίας ἐπίσκοπος ὁμοίως

<sup>21</sup> Σεβῆρος ἐπίσκοπος Κοδουλλίων ὁμοίως <sup>45</sup>

<sup>22</sup> Φανίας ἐπίσκοπος Ἀρπάσων ὁμοίως

<sup>23</sup> Χρυσάφιος ἐπίσκοπος Ἄπρων ὁμοίως

93 Λίβελλος Πέτρου ἐπισκόπου Τραιανουπόλεως μετανοητικός ἐπιδοθείς τοῖς αὐτοῖς ἀγιωτάτοις ἐπισκόποις

Τοῖς ἀγιωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Μαξιμιανῶι Ἰουβενάλιω Φλαβιανῶι Φίρμωι Ἀρκαδίωι Φιλίππωι πρεσβυτέρωι Ῥώμης Θεοδότῳι Ἀκακίωι Εὐοπίωι καὶ πάσῃ τῇ ἀγίαι συνόδωι παρὰ Πέτρου ἐπισκόπου. Πολλοὺς οἶμαι τῶν ἐνταῦθα παρόντων ἀγίων ἐπι- 5 σκόπων τὰ κατ' ἐμὲ σαφῶς ἐπίστασθαι, ὅτι δὴ διὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην καὶ ὀρθόδοξον ἠϋξήθην πίστιν. γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νεστορίου ταραχῆς μετὰ τῶν ἄλλων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν Ἐφεσον καὶ τὰ μὲν πρῶτα προσδοκῆσας εἰρήνην ἔσεσθαι μεταξὺ τῶν μερῶν ἀμφοτέρων συνήμην τῷ μνημονευθέντι, οὐ δογμάτων ἕνεκα, ἀλλὰ φιλίας μόνον, μετὰ δὲ τὴν γενομένην αὐτοῦ καθαίρεσιν παραγενό- 10 μνοι τινὲς πρὸς ἡμᾶς καὶ συκοφαντήσαντες τὴν ἀγίαν σύνοδον ἔβλαψάν μου τὸ συνειδὸς, δι' ἣν αἰτίαν ἐν Ἐφέσῳι τυγχάνων οὐ προσήλθον τῇ ἀγίαι συνόδωι. ἐνταῦθα δὲ παραγενόμενος ἐσπούδασα μαθεῖν εἴ γε ἀληθῶς ταῦτα λέγεται παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου ἄπερ τινὲς, ὡς νῦν ἔργων, ἐσυκοφάντησαν. συντετυχηκῶς οὖν ἀγίοις ἐπισκόποις, ὧν εἰς ἐστὶν ὁ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Φλαβιανός, καὶ τὸ πλῆττόν μου τὴν συνειδήσιν ἐξηγησά- 15 μνος, ἐπληροφορήθη παρ' αὐτοῦ κατὰ πάσαν ἀκρίβειαν περὶ ὧν ἀμφέβαλλον, διδασχθεῖς ὑγιῆ καὶ καθαρὰν εἶναι τῆς ὀρθοδοξίας τὴν πίστιν ἣν ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος καὶ ἡ πάλαι κατὰ τὴν Νικαέων γενομένη ἐκήρυξε. τούτου ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέραι θεοφιλείαι, δεόμενος συγγνώμῃ μοι ἐπὶ τε τῷ χωρισμῷ τῆς ἀγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς συναρπασθεῖς ὑπέγραψα τῇ γενομένῃ ἀθέσμῳ καὶ ἀκανονίστῳ ὕβρει τῆς λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ 20 Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ <κατὰ τῶν> ἀγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, συνομολογούντός μου καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ ἡ ὑμέτερα θεοσεβεία φρονεῖ, καὶ μεγάλη φωνῆ τὴν ἀγίαν Μαρίαν θεοτόκον ὀνομάζοντος καὶ Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὀσιωτάτους ὁμολογούντος εἶναι ἐπισκόπους καὶ ἠδικῆσθαι παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν 25 αὐτῷ ἀντιδιαταξαμένων τῇ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδωι. ἀναθεματίζω δὲ καὶ Νεστορίον τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενομένον ἐπίσκοπον τῆς μεγαλοπόλεως καὶ τὸ τούτου ἀσεβὲς δόγμα, καὶ πάντας δὲ τοὺς τὰ Νεστορίου φρονούντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἀγίων πατέρων ἀκολουθήσαντας, ἀκοινωνήτους ἔχων ἐκείνους οὓς ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος ἀνεργ- V 91 γήτους καὶ ἀφωρισμένους εἶναι προσέταξε, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν, ἐπειδὴ 30 ἑμαυτὸν ἄχρι τοῦ νῦν ἀκοινωνήτον ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, ἐκδεχόμενος τὴν παρ' ὑμῶν φιλανθρωπίαν.

Πέτρος ἐπίσκοπος τῆς Τραιανουπόλεως μητροπόλεως ἐπέδωκα τούσδε τοὺς λιβέλλους καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

94 Λίβελλος μετανοητικός Ἰουλιανῶ ἐπισκόπου Σαρδικῆς ἐπιδοθείς Ῥούφωι ἐπισκόπῳ 35 Θεσσαλονίκης καὶ τῇ σὺν αὐτῷ συνόδωι

<Τοῖς> ἀγίοις καὶ προσκυνητοῖς ἱερεῦσιν Ῥούφωι ἀρχιεπισκόπῳ Εὐχαρίωι Σεννεκίωι Φλαβιανῶι Δομνίνωι Βασιλιανῶι Ἑρμείωι Περεβίωι Μαρκιανῶι Κρισκονίωι Προιέκτῳι καὶ Γενναδίωι ἀπὸ Ἰουλιανῶ ἐπισκόπου Σαρδικῆς. Οὕτε τὴν σὴν λαυθάνειν ἠγοῦμαι μακα- ριότητα καὶ πάσαν τὴν συμπαροῦσαν σοι ἀγίαν σύνοδον τὰ κατ' ἐμέ' σαφῶς γὰρ ἴστε 40 ὡς διὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἀγίαν καὶ ὀρθόδοξον ἦν ὑμεῖς πρεσβεύετε, παρὰ πατέρων διαδεξάμενος ἠϋξήθην πίστιν. γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νε-

A

21 κατὰ τῶν addidi

37 Τοῖς addidi

41 ὡς διὰ — θεοῦ scripsi διὰ — θῷ ὡς A

-2\*

στόριον ταραχῆς, κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν  
 cf. V 97 Ἐφεσίων μητρόπολιν, ἐν ἣι ἀπεδόθη μοι γράμματα τῆς ἀγιότητός σου παρακελευόμενα  
 πάντων μὲν ἐκτὸς τῶν σχισμάτων γίνεσθαι, συντίθεσθαι δὲ τῇ ἐν τῇ Νικαέων πόλει  
 ἐκτεθείσῃ ὑπὸ τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ ἀγίων πατέρων ὀρθοδόξωι πίστει. τὰ  
 πρῶτα τοιγαροῦν συνήμην τῷ μνημονευθέντι Νεστορίωι, οὐ δογμάτων χάριν, ἀλλὰ φιλίας 5  
 ἕνεκα μόνης· μετὰ δὲ τὴν γενομένην αὐτοῦ καθάραισιν παραγενόμενοι τινὲς καὶ συκοφαν-  
 τήσαντες τὴν ἀγίαν σύνοδον τὴν καθελούσαν αὐτὸν βλάβας τινὰς ψυχικὰς ἐνεποίησαν  
 ἐμοὶ τε καὶ ἄλλοις πολλοῖς ταῖς ἑαυτῶν ματαιολογίαις καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συναρ-  
 παγεῖς, ὡς ἔφην, ἐν Ἐφέσωι τυγχάνων οὐ προσήλθον τῇ αὐτῶν ἀγιότητι. ἐνταῦθα  
 δὲ παραγενόμενος ἐπίσθην ὡς ἔωλα πάντα ἐτύγχανε τὰ εἰρημένα μοι κατὰ τῆς ἀγίας 10  
 συνόδου, ἐπληροφορήθην τε σὺνίζεσθαι παρ' αὐτῇ ὑγιῇ καὶ καθαρᾷ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως  
 τὴν ὁμολογίαν ἣν ἡ τε κατὰ τὴν Νικαέων συγκροτηθεῖσα τῶν ἀγίων πατέρων ἐξέθετο  
 πληθὺς καὶ ἡ ὑμῶν ἀγιότης διατελεῖ κηρύττουσα. τούτου ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέραι  
 θεοφιλείαι, δέομενος συγγνώμῃ μοι ἐπὶ τε τῷ χωρισμῷ τῆς ἀγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς  
 συναρπασθεῖς ὑπέγραψα τῇ γενομένῃ ἀθέσμως καὶ ἀνοσίως καὶ ἀκανονίστως ὕβρει τῆς 15  
 λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἄντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κατὰ τῶν  
 ἀγιωτάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέμνονος, ἀνακηρύττοντός  
 μου δηλαδὴ καὶ τὸ ὀρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ ἡ ὑμῶν θεοσέβεια  
 φρονεῖ, καὶ μεγάλη φωνῇ βοῶντος τὴν ἀγίαν Μαρίαν θεοτόκον εἶναι τε καὶ λέ-  
 γεσθαι τῷ τὸν πρὸ τῶν αἰώνων ὄντα θεὸν λόγον, τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, 20  
 δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτὸν κατελ-  
 θόντα, μένοντα ὅπερ ἦν κατὰ φύσιν, δίχα πάσης τροπῆς καὶ ἀλλοιώσεως ἐνωθέντα  
 σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν τετέχθαι ἐξ αὐτῆς, ὁμολογῶ τε καὶ Κύριλλον καὶ Μέμνονα  
 τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὀσιωτάτους ἐπισκόπους εἶναι ὀρθοδόξους καὶ κήρυκας τῆς  
 ὀρθῆς πίστεως, ἠδικῆσθαι δὲ παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἄντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀντι- 25  
 διαταξαμένων τῇ ἀγίαι καὶ οἰκουμενικῇ συνόδωι. ἀναθεματίζω μέντοι καὶ Νεστόριον  
 τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον καὶ τὸ τούτου  
 ἀσεβὲς δόγμα ἔτι τε καὶ Πελάγιον καὶ Κελέστιον καὶ Βόνωσον καὶ πάντας τοὺς τὰ ἐκείνων  
 φρονούντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἀγίων πατέρων ἀκολουθήσαντας ἀκοινωνήτους τε ἔχω  
 V 91 κἀκείνους οὓς ἡ ἀγία σύνοδος ἀφωσιωμένους εἶναι καὶ ἀνενεργήτους πάσης ἱερατικῆς λει- 30  
 τουργίας προσέταξε, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν· καὶ γὰρ καὶ ἑμαυτὸν ἄχρι τοῦ  
 νῦν ἀκοινωνήτον ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τὸ ὀρισθὲν  
 παρ' αὐτῆς καθ' ἡμῶν τῶν ἀποσχισάντων ἑαυτοὺς καὶ πολυτρόπως πλημμελησάντων, ἐκ-  
 δεχόμενος τὴν παρ' ὑμῶν φιλανθρωπίαν.

Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Σαρδικῆς τούτῳ τῷ λιβέλλωι παρ' ἐμοῦ ὑπαγορευθέντι καὶ 35  
 ἀναγνωσθέντι ὑπέγραψα καὶ προσήγαγον.

## 95 Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας

Κυρίωι μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίωι Κύριλλος ἐν κυρίωι χαί-  
 Rom. 13, 7 ρειν. Ὁρθῶς εἰρήσθαι πιστεύων παρὰ τοῦ μακαρίου Παύλου τὸ ἀπόδοτε πᾶσι τὰς  
 ὀφειλάς, οὐ διαλέλοιπα κατὰ τὸν παρωικηκότα καιρὸν, ὡς γε ἑμαυτὸν πείθω, τὴν ὀφει- 40  
 λομένην καὶ πρέπουσαν τῇ σῆι τελειότητι τιμὴν καθάπερ ἐν ὀφειλήματος τάξει καθικόντως  
 ἀποτιννύς· ἔδει γὰρ ἔδει τοῦτο δρᾶν καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν πολιὰν ἀεὶ ταῖς προσρήσεσι στε-  
 φανοῦν. ὅτι δὲ περὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἀναγκαίου πράγματος ἀνεκοινοῦμένη, καὶ

A

28 κόνωσον A

37 βερροίας A

τούτο οἶμαι τὴν σὴν θεοφιλεστάτην εἶδέναι φρένα· γέγραφα δὲ καὶ περὶ Νεστορίου πλει- cf. V 16  
 στάκις ὅτι τὰ πάντα διακυκαί καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν διαταράττει γαλήνην, ξένοις τισὶ καὶ  
 νεωτάτοις εὐρήμασι λογισμῶν τὸν ὀρθῶς ἔχοντα καὶ ἀβέβηλον ἀληθῶς τῆς τε ἀποστολικῆς  
 καὶ εὐαγγελικῆς παραδόσεως παραχαράττων λόγον. καὶ γοῦν ἐκομισάμην τὰ παρὰ τῆς V 17  
 σῆς θεοσεβείας πρὸς τούτο γράμματα μόνον οὐχὶ δακρυούσης καὶ οἶον ἐκ προμηθείας τὴν 5  
 μέλλουσιν ἔσεσθαι τῶν πραγμάτων κατάστασιν ὑφορωμένης. ὅτι δὲ οὐχ ἡμεῖς σύνο-  
 δον γενέσθαι παρακεκλήκαμεν, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς ὁ καὶ τῆς διχονοίας ἐν ἀρχαῖς καταβα-  
 λόμενος τὸν θεμέλιον καὶ τῶν ζιζανίων σπορεύς, ἅπασιν προδηλότατον. ἀλλ' οὐδὲ  
 ἐγὼ τῇ Ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ γεγράφηκα κατ' αὐτοῦ πρῶτος, ἤρξατο δὲ μᾶλλον αὐτὸς καὶ  
 τούτου. ἡμῶν γὰρ συμβουλευόντων μὲν αὐτῷ τῶν κατὰ Χριστοῦ δυσφημιῶν ἀπο- 10  
 σχέσθαι μᾶλλον, φρονῆσαι δὲ μεθ' ἡμῶν ὀρθά, τοῖς ἰδίους αὐτὸς ἐπόμενος λογισμοῖς, ἐξη-  
 γήσεις ἑαυτοῦ διεστραμμένας καὶ μακρὰς συνθεῖς ἐπιστολὰς ἀπέστειλε πρὸς τὸν κύριόν Coll. Veron.  
 μου τὸν θεοσεβέστατον καὶ εὐλαβέστατον τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον Κελεστίνον, 3· 4  
 ὃς καὶ τοῖς αὐτοῦ γράμμασιν ἐντυχῶν καὶ ταῖς ἐξηγήσεσι κατέγνω τοσοῦτον εἰκῆ βαττα-  
 ρίζοντος, μᾶλλον δὲ δυσσεβῆ τινα καὶ παλίμψημα λέγοντος κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σω- 15  
 τῆρος Χριστοῦ, ὥστε καὶ ὄρον ἐξενεγκεῖν ἐπ' αὐτῷ, γράψαι δὲ καὶ πρὸς με καὶ πάλιν V 9  
 αὐτὸν ὑπομνήσαι δι' ἐπιστολῶν ὥστε ἀποσχέσθαι μὲν τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας, ἀνθελέσθαι  
 δὲ μᾶλλον τὸ ἐν ὀρθῇ πίστει διαπρέπειν ἐπέιγεσθαι. καὶ ἵνα μὴ μακροὺς εἰς τούτο  
 δαπανήσας λόγους δόξαιμί πως εἶναι τῇ θεοσεβείᾳ σου φορτικός, ἐπ' αὐτὸ πάλιν εἶμι  
 τὸ πρᾶγμα, καὶ (τίνα <γὰρ> τρόπον ἢ ἀγία σύνοδος ἐν τῇ Ἐφεσίων μητροπόλει συγκε- 20  
 κρότηται, διηγησάμεθα) ἅπαξ ἐκεῖνο φημί· ὡμην τὴν σὴν ὁσιότητα συνδραμεῖσθαι πάντως  
 ὡς οὐ περὶ τινος τῶν τυχόντων συγκροτουμένης συνόδου, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς τῆς ὀρθῆς  
 πίστεως καὶ τῆς καταστάσεως ἀπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. διατετέλεκα δὲ καὶ κατ' αὐτὴν  
 τὴν Ἐφεσίων ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις τοιαύτας δεχόμενος φή-  
 μας ὅτι τε ἦξει καὶ παρέσται καὶ τούτο ἐπήγγελται δρᾶν, ἀλλ' ἴσως πλείστα γέγονε τὰ 25  
 ἐμποδῶν καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τὸ σεπτὸν οὕτω καὶ τίμιον γῆρας καὶ ἡ τοῦ σώματος  
 ἀρρωστία. ἐπειδὴ δὲ ἐγγὺς ὄντες ἀπήγγελλον οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐμάθομεν μόλις τῆς  
 σῆς τελειότητος τὴν παραίτησιν. εἶτα πῶς ἦν ἐξ ἀπάσης ὡς ἔπος εἰπεῖν τῆς Ῥωμαίων  
 ἀρχῆς συναγηγεμένων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐκάστου τε ἀλύοντος ἐπὶ τῇ παρατάσει  
 τῶν ἡμερῶν καὶ φάσκοντος τὴν οἰκείαν ἐπέιγεσθαι καταλαβεῖν ἐκκλησίαν τε καὶ πόλιν διὰ 30  
 τὸ πλείστους εἶναι ἐν ἐκάστη τούτους αἰρετικούς καὶ μὴν καὶ ἑτέρας συμβαίνειν διαστροφάς,  
 γράψαι πρὸς τὴν σὴν ὁσιότητα ἐκ τῆς Ἐφεσίων καὶ ἐκ τοσοῦτων διαστημάτων αἰτῆσαι  
 συγγνώμην; οὔτε στρατιώτου τρέχοντος ὁξέως (οὐ γὰρ εἶχομεν τὸν ὑπηρετοῦντα πρὸς  
 τοῦτο) οὔτε μὴν [ὡς ἔφην] περιμένοντα τινὸς ἀποδημίαν κληρικοῦ καὶ ἐπάνοδον (πλείστη  
 γὰρ ἦν, ὡς ἔφην, τῶν ἀλυόντων πληθύς)· ἤδη γὰρ ἀνεκοινωσάμην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ 35 V 16  
 περὶ τούτων ἀπάντων καὶ πρὶν ἐκδημῆσαι ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας. μὴ τοῖνον οἰέσθω  
 με τὸ σὸν θεοφιλὲς ἀλογῆσαι τοσοῦτον τοῦ πρέποντος, ὡς ἐλέσθαι σιωπᾶν ἐπὶ γε τοῖς  
 οὕτως ἀναγκαιοτάτοις πράγμασιν. μετὰ γε δὲ τὰ ἐν τῇ συνόδῳ πεπραγμένα λελύπημαι  
 λίαν· τινὲς γὰρ τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς περιεκόμιζον ἴσον ἐπιστολῆς ὡς γραφείσης παρὰ cf V 93  
 τῆς σῆς ὁσιότητος κατ' ἐμοῦ πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα καὶ ὁ τῶν γραμμάτων τύπος 40  
 οὗτος ἦν ὅτι ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος ἔχθραν ἔχων πρὸς Νεστόριον συνεσκευάσατο  
 αὐτόν, καὶ ἑτέρα τινα τούτοις ὁμοίαν ἔχοντα δύναμιν. καὶ εἰ μὲν τῆς σῆς ὁσιότητος  
 τὸ γράμμα ἐστίν, εἰκότως, ὡς γε οἶμαι, λελύπημαι· ποῖαν γὰρ ἔχθραν ἐγὼ πρὸς Νεστόριον  
 ἐσχηκῶς ἰδίαν εὐρίσκομαι; καίτοι χειροτονηθέντος εὐθύς ἔγραψα τὰ κοινωνικὰ καὶ μεστήν

A

18 τὸ scripsi τοῦ A 20 γὰρ addidi 32 τῆς scripsi τῶν A 34 ὡς ἔφην deleui  
 περιμένοντα scripsi περιμένοντος A 43 γράμμα scripsi πρᾶγμα A

ἔπεμψα ἐπαίνων πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν· οὐ γὰρ ἤιδειν τὰ ἐσόμενα· εἶτα ὁ σύμπαρ πρὸς αὐτὸν γέγονέ μοι λόγος οὐ περὶ κοινοῦ πράγματος, ἀλλὰ μόνης τῆς ὀρθῆς πίστεως. εἰ δὲ ἐπλάσαντο τινὲς τὴν ἐπιστολήν, ἀπολογήσονται τῷ θεῷ καὶ τὴν σὴν θεοσέβειαν διασύραντες κάμοι σιωπῆς καὶ λύπης γεγονότες παραίτιοι. ὅτι δὲ τῶν ἀτόπων οὐδὲν ἢ γοῦν ἔξω τοῦ εἰκότος ἢ τῶν πέρα λόγου τοῦ πρέποντος ἢ ἀγία πέπραχε σύνοδος κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν, ἔξ αὐτῶν ἔνεστι τῶν πραγμάτων ἰδεῖν. οὐ γὰρ περὶ τινος ἑτέρου συνεδρεύσαμεν, οὐ καλοῦντος εἰς δίκην ἀδελφοῦ, οὐκ ἀνεχόμενοι τῶν σαλεύειν ἐθελόντων πράγματα τισίν, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς ὀρθῆς πίστεως τὰς συνόδους ἐποιούμεθα, κρατύνοντες μὲν τὰ τοῖς ἀγίοις πατράσιν ὀρισθέντα περὶ αὐτῆς ἐν τῇ Νικαέων πόλει καὶ τὴν ἀγίαν ἐκείνην καὶ μεγάλην σύνοδον παμψηφί στεφανοῦντες ὡς ἀκριβῆ καὶ τετορνευ- 10  
77 μένον τὸν τῆς ἀμωμήτου πίστεως ὄρον ἐξενεγκοῦσαν, συνομολογοῦντες δὲ καὶ συναινούντες ὅτι χρῆ μηδενὶ τρόπῳ παρασαλεύειν τι τῶν τεθεσπισμένων, Νεστόριον δὲ καταδικάσαντες ὡς παραχαράττοντα αὐτὴν καὶ ὑπερβαίνοντα ὅρια ἃ ἔθεντο οἱ μακάριοι πατέρες ἡμῶν λαλοῦντος δι' αὐτῶν τοῦ ἀγίου πνεύματος· οὕτω γὰρ πεπιστεύκαμεν.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἢ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει. 15

96 = V 118 Τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον σημαίνων πάντα τὰ πραχθέντα κατὰ τὴν Ἐφεσίων πόλιν

97 Latina uersio habetur in Collectione Casinensi 122

Θεῖον γράμμα πρὸς τὴν ἐν Ἐφέσῳ ἀγίαν σύνοδον ἀπολύον πάντας τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις 20

Ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνην ἀπάσης ἄλλης ἀσχολίας προτιμήσαντες, οὐ μόνον διὰ τῶν ἡμετέρων ἀρχόντων, ἀλλὰ καὶ δι' ἑαυτῶν συναγαγεῖν ὑμᾶς ἐβουλήθημεν, ἀσεβὲς εἶναι καὶ ἀνάξιον τῆς ἡμετέρας βασιλείας πιστεύσαντες τὸ βαθμούντων ἡμῶν καὶ μὴ πάντα ὅσα ἐνδέχεται, ποιούντων διαιρεθῆναι τὰς ἐκκλησίας. ἐπειδὴ δὲ οὔτε ἐνωθῆναι ὑμᾶς γεγένηται δυνατόν οὔτε εἰς τοὺς λόγους τοὺς περὶ τῶν ἀμφισβητούμενων ἐλθεῖν ἠθέλησεν 25 ἢ ὑμετέρα εὐλάβεια, τετυπώκαμεν τοὺς Ἀνατολικούς ἐπισκόπους ἀπελθεῖν εἰς τὰς ἑαυτῶν πατρίδας καὶ τὰς ἐκκλησίας καὶ τὴν σύνοδον διαλυθῆναι τὴν ἐν Ἐφέσῳ ἐπὶ τῷ Κύριλλον εἰσελθεῖν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Μέμνονα μείναι ἐν Ἐφέσῳ. τοσοῦτον γὰρ δηλοῦμεν τῇ ὑμετέροι θεοσεβείᾳ ὅτι ἕως ὅτε ζῶμεν, καταγνῶναι τῶν Ἀνατολικῶν οὐ δυνάμεθα· οὐδὲν γὰρ ἐπὶ ἡμῶν ἠλέγχθησαν οὐδενὸς αὐτοῖς συζητῆσαι θελήσαντος. εἰ οὖν ἔστι σκοπὸς 30 εἰρήνης, ἐλόμενοι ταύτην ἀφιλονείκως γνωρίσατε ἡμῖν· εἰ δὲ μὴ γε, εὐθέως πρὸς ἃ γεγράφαμεν, τῆς ἐκδημίας φροντίσατε, οὐχ ἡμῶν ὄντων αἰτίων, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τοὺς αἰτίους γινώσκοντος.

98 Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς Φλαβιανὸν ἐπίσκοπον Φιλίππων ἐπανελθόντα ἐκ τῆς κατ' Ἐφεσον ἀγίας συνόδου 35

Τῷ ἀδελφῷ ἀγαπητῷ Φλαβιανῷ Κελεστίνος. Κεχαρισμένα, καὶ γὰρ οὐκ ὀλίγον μοι προθυμίας ἐπεδαφιλεύσατο, διὰ τῶν τέκνων τῶν ἡμετέρων τῶν εὐλαβεστάτων Ἰωάν-

97 Primus edidit I. B. Cotelier in *Ecclesiae Graecae monumentis* 1, 41

A  
10/11 τετορευμένον A  
AX<sub>1</sub>JL  
19 ἀπολύων JX<sub>1</sub> 20 μένονα X<sub>1</sub> 25 τῶν om. X<sub>1</sub> 27/28 ἐπὶ — Ἐφέσῳ om. J 29 ὅτι  
JcopA ὅτε AJX<sub>1</sub> ἀνατολῶν J 31/32 γράφωμεν X<sub>1</sub>  
A  
36 καὶ γὰρ scripsi καίπερ A

νου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου γράμματα τῆς ἀγιοσύνης σου ὑπέδε-  
ξάμην. τοσοῦτον γάρ μοι χαρὰς παρεσχήκασιν ὅσον πρὸς τὴν πίστιν τοῦ πράγματος  
ἢ σὴ ἀδελφότης καμάτου συνεισηνέγκατο. ἐξεπλήρωσας διὰ πάντων τὸν ἱερέα τοῦ  
κυρίου, ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τοῦ κοινου βασιλέως, ἀφ' οὗ ἀμοιβαδὸν ἐλπίζεσθαι ὀφείλει  
ὑπὸ τῆς σῆς ἀδελφότητος ἢ ἀντίδοσις. ἢ ἀγνοεῖς, ἀδελφὲ τιμιώτατε; ἦντινα σὴν 5  
σπουδὴν εἶ τις ὁμοίος σοι μεταχειρίσαι, γινωσκέτω εἶναι κρεῖττον καμάτου, ἵνα τῆι τοῦ  
θεοῦ ἡμῶν βοηθῆται πάντας οὓς ἑαυτῶι ὁ διάβολος ἐπερείδεται ἐκδικῶν, ὠφελοῖμεν.

### 99 Ξύστου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν αὐτόν

Τῶι ἀγαπητῶι ἀδελφῶι Φλαβιανῶι Ξύστος. Νενομισμένον ἐστὶ τῆι ὁσιότητι τῆι  
σῆι τὸν ἀποστολικὸν θρόνον προσεχῶς ὁμιλεῖν· οὕτως γὰρ τὴν θείαν ὡς ἄτε ἱερεὺς δόκιμος 10  
ἐξεβίβασας ὑπόθεσιν, ὡς θριαμβεύοντά σε κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν πεπιστευμένην σοι ἐκκλη-  
σίαν ἐπανελεῖν. χαίρωμεν οὖν· ἀνεκαλέσω γὰρ ἀπὸ τοῦ πολέμου τοὺς πιστοὺς στρατιώ-  
τας μετὰ σημείων νικηφόρων, ὁπότε τοῖς τούτου μέρεσι συνηγόρησας, οὐτινος τὸν νόμον  
οἱ καλῶς δεδιδαγμένοι ἱερεῖς οὐκ ἠδύναντο μὴ εἶναι νικηταί. εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γνώ-  
ριμος ἡμῖν γέγονεν ὁ κάματος τῆς ἀδελφότητος τῆς σῆς ἐκ πολλῶν ἀναφορῶν, ὅμως τὴν 15  
σπουδὴν καὶ τὴν ἐγρήγορσίν σου ὁ λόγος τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συμπρεσβυτέρου τοῦ ἡμετέρου  
Φιλίππου πρὸς ἡμᾶς ἐπανελθόντος σαφέστερον ἀνεδίδαξεν. ἀγαλλῶ τοῖνυν, γνησιώτατε  
ἀδελφέ, τῆι μαρτυρίαι τῆι καθόλου ἀγαλλῶ· ὀφείλεται ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας τοῖς  
τοσοῦτοις καμάτοις τῶν σῶν πράξεων εὐχαριστία, ἦντινα διὰ Οὕρσου τοῦ προσφιλεστάτου  
ἡμῖν καὶ ἀπὸ τῶν ἡμετέρων πλευρῶν ὑποδιακόνου ἐκπεμφθέντος ὁ κατὰ πρόσωπον λόγος 20  
ἐγκλείει, καὶ τὸ τῆς ἀγάπης ὄφλημα ἀποδιδούς τοῖς τῆς διαδοχῆς τύποις καὶ ποιῶν τῆς d. 31. m. Iul.  
ἡμετέρας καταστάσεως τὴν γνῶσιν. δίκαιον γὰρ τῆι ἀγίαι σου ψυχῇ ἀμοιβαδὸν τοῦτο a. 432  
παραπλησίως ἐκείνῳ κατατιθέσθαι, οὐτινος τὸ πρόσωπον ἦτοι τὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῆς  
θείας προνοίας διαδέδεγμα.

### 100 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον

25

Ἡσθην ἐπὶ τοῖς δηλωθεῖσί μοι δι' ἐπιστολῆς παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος περὶ τῶν ἀγίων  
καὶ συνεπισκόπων μου, οὓς ὀλίγη χρῆσις καὶ συντυχία, οἰοί τε καὶ ὅσοι εἶεν, ἀπέδειξε.  
καὶ τάχα ἦττον ἂν τοῖς περὶ αὐτῶν γράμμασιν ἐπιστεύσαμεν, εἰ μὴ τὴν παρ' αὐτῶν μαρ-  
τυρίαν ἐνίκησεν ἑαυτῆι μαρτυροῦσα ἢ τῶν ἀνδρῶν παρουσία. εἶδομεν ἀληθῶς τοῦ κυ-  
ρίου ἱερέας· εἶδομεν ἄνδρας μεστούς χάριτος πνευματικῆς, ἧτις ἐν πρώτοις παρ' αὐτοῦ 30  
δίδονται τοῦ θεοῦ, ἔτι μὴν αὐτοὺς χαριεστέρους ἡμῖν ἢ τοῦ θεοῦ περὶ ἡμᾶς κρίσις ἀπέδειξεν.  
ἔσχε γὰρ αὐτοὺς παρόντας ἢ ἡμετέρα χειροτονία καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἀποτελοῦσιν ἱερέα κεκο- d. 31. m. Iul.  
σμημένοι αὐτὴν ἡμῖν τὴν παρουσίαν ἐνεδείξαντο τῆς σῆς ἀγιότητος, ἦν οὐκ ἄνευ πολλῆς a. 432  
τῆς ἀξίας ἀδελφικῆι ἀεὶ διαθέσει περιπλεκόμεθα. τοσοῦτον γὰρ σοι ὀφείλει ἢ κοσμικὴ  
ἐκκλησία, ὅσον σοι πάντες εἰσὶν ὑποχείριοι, ὅς γε πανταχοῦ πάντας νενίκηκας. ἐπιμέ- 35  
νοντος τοῖνυν καὶ ὑγιῶς πάντα ὑποβάλλοντος τοῦ υἱοῦ ἡμῶν Θεμίσωνος τοῦ ἀρχidiaκόνου,  
τὰ πρέποντα δεδώκαμεν γράμματα πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ συνεπισκόπους ἡμῶν πρὸς οὓς

100 JK 390 primus edidit I. B. Cotelier in Eccl. gr. monum. 1, 42

A

5 ὑπὸ scripsi ὑπὲρ A

6 κρεῖττων A

16 ἐγρήγορσίν scripsi γόργησίν A

AX<sub>1</sub>25 Ξύστου πάπα πρὸς κύριλλον inscr. X<sub>1</sub>26 δηλωθήσοισ X<sub>1</sub>

28 αὐτῶν scripsi αὐ-

τὸν AX<sub>1</sub>34 ἀεὶ om. X<sub>1</sub>



ep. 85 ἤιτησαν οἱ προειρημένοι συνιερεῖς ἡμῶν. ἤρκει μὲν γὰρ κάκεινα ἃ πρὸ τούτου διὰ τε τῶν τῆς κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκκλησίας κληρικῶν καὶ ὕστερον διὰ τῶν διακόνων τῆς σῆς ἀγιότητος ἔμπλεω πάντων ἀναγκαίων ἀπέστειλα· ἐπόμενος δὲ καὶ νῦν τῆι τε ὑπομνήσει τῆς σῆς ἀδελφότητος καὶ τῶι ἡμετέρωι ἔθει οὐ παρέλειψα τὰ ὑγιῶς μοι ὑποβληθέντα, χάριν ὁμολογῶν καὶ ἐν εὐεργεσίαις τιθέμενος τοῦτο ὃ πέπεισμαί μοι οὐρανόθεν δεδωρησθαι, ἵνα 5 περὶ τε τῆς ἐμῆς χειροτονίας καὶ τῆς πίστεως τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν σὴν ὁμόνοιαν μίξωμεν ῥήματα.

Περὶ τε τοῦ Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν οἵτινες μετ' αὐτοῦ ἀκόλουθοι γενέσθαι Νεστορίου ἠθέλησαν, καὶ περὶ πάντων δὲ τῶν παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐπιστήμην ἐκκλησίας διοικούντων κατεilahφότες τοῦτο ὠρίσαμεν φυλακτέον ἵνα, εἰ ἀνανήψειαν καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου 10 ἡγεμόνος ἀθετήσειαν ἅπαντα ἅπερ ἡ ἀγία σύνοδος ἡμῶν ἐπιβεβαιούντων ἠθέτησεν, ἐπανεέλθοιεν εἰς τὸ τῶν ἱερέων συνέδριον. ὡσπερ γὰρ ἐπιμένοντες τοῖς προτέροις οὐκ ἠδυνήθησαν ἐν τῆι ἡμετέροι εἶναι κοινωναί, οὕτως βουλόμεθα αὐτοὺς διὰ τὴν ἐνότητα καὶ εἰρήνην τῶν ἐκκλησιῶν ἀπολογουμένους, ὡς εἰρήκαμεν, ὑποδεχθῆναι. αὐτοὶ δὲ καθ' ἑαυτῶν εὐρεθήσονται τὴν ἴσην ἀπόφασιν ἐξενεγκάμενοι, εἰ ἔξω μένοντες δείξειαν ἑαυτοὺς 15 πρὸς τὸν καταβληθέντα καὶ ἐξωθηθέντα τοσαύτης ἀσεβείας κοινωνοὺς καὶ μετόχους.

101

Τοῦ αὐτοῦ

Χάριν ὁμολογοῦντες τῆι περὶ ἡμᾶς τοῦ θεοῦ ἡμῶν φιλανθρωπίαι ὅτι κατὰ τὸν καιρὸν ἐν ᾧ ἡμᾶς εἰς τὸ ὑπερέχον τῆς ἱερωσύνης ἄκρον καλέσαι κατηξίωσεν, ἐδωρήσατο ἡμῖν κατὰ τὴν ἰδίαν εὐσέβειαν τὴν παρουσίαν τῶν ἀγίων ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν 20 Ἐρμογένους καὶ Λαμπετίου, ἀναγκαίως πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀδελφότητα δι' αὐτῶν ταῦτα τὰ γράμματα μαρτυρούντων ἡμῶν τῆι χειροτονίαι δεδώκαμεν. ἐν τούτοις γὰρ πάντας ὑμᾶς, παρ' ὧν ἐκεῖνοι ἀπεστάλησαν, παραγεγενῆσθαι πεπιστεύκαμεν, ἐπειδὴ οὐδαμῶς διαστήματι χωρίζονται οὓς συνδεσμεῖ πνευματικὴ χάρις. μεθ' οἷας δὲ πάντων ὁμονοίας κατὰ οἰκονομίαν θείας προνοίας αὕτη ἡ ἡμετέρα γεγένηται χειροτονία, μαθοῦσα καὶ ἡ ὑμέ- 25 τέρα ἀγιωσύνη καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων γραμμάτων καὶ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς τῶν ἀδελφῶν πάντως τὸ δῶρον τῶι παρασχόντι κυρίωι ὑπὲρ ἡμῶν ὁμολογήσει, ἀδελφοὶ ἀγαπητότατοι, ἵνα τῆς ἰδίας ὧν δωρεᾶς φύλαξ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εἰρήνην τηρήσαι καταξιώσει· ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ πάντα εἰς αὐτὸν τὰ ἀνήκοντα οὕτως διοικῶν, ἵνα μηδὲ ἐν λείψει συγχωρήσει, εὐεργεσίαν μοι ἐν τῆι ἀφορμῆι τῆς ἀδελφότητος δέδωκε. διὰ γὰρ τῶν ἀγίων συνιερέων ἡμῶν 30 Ἐρμογένους καὶ Λαμπετίου παραγενομένων τῆι ἡμετέροι χειροτονίαι ταῦτα τὰ γράμματα ep. 85 ἔδοξεν ἀποσταλῆναι πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν, οἷα δὴ πρὸς τὴν ἀγίαν σύνοδον ἀπεστείλαμεν περὶ τῶν ἐπομένων Νεστορίωι. ὁμολογῶ τοίνυν, σφόδρα ἠσθημεν ὅτι συνέβη ἡμῖν διὰ μίας καὶ τῆς αὐτῆς εὐκαιρίας τὰ τε περὶ τῆς πίστεως καὶ τὰ περὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀνακοινώ- 35 σασθαι· ἅπαντας γὰρ ἔσχε τοὺς ἀδελφοὺς παρόντας ἡ χειροτονία ἡμῶν. τίς γὰρ ἂν ἔδοξε μὴ παραγενέσθαι, ὅποτε ἡ Ἀνατολή διὰ τῶν ἰδίων πρεσβυτέρων παρεγένετο καὶ ἐθεάσαντο μίαν πάντων καρδίαν καὶ μίαν ἐν πᾶσι ψυχὴν ἔγνωσαν ὁμόφωνόν τε τοῦ θείου πλήθους φωνήν; οὕτως ἢ κατὰ Ῥώμην ἐκκλησία μίαν ψῆφον ἐφύλαξε τῆι καταστάσει τοῦ τῆς πίστεως κήρυκος, ὡσπερ ἐν αὐτῶι τῶι τῆς πίστεως κηρύγματι μίαν ἀεὶ γνώμην ἐτήρησαν. ἐπειδὴ τοίνυν ἀρκεῖ διὰ βραχέων δεδηλώσθαι μοι τὴν χειροτονίαν, λαλητέον 40

101 JK 389 primus edidit I. B. Cotelier in Eccl. gr. mon. I, 44

AX<sub>1</sub>

3 καὶ in toi corr. X<sub>1</sub> ὑπομνήσει A ὑπομονή X<sub>1</sub> 14 ἀπολογουμένοις X<sub>1</sub> 17 τοῦ  
αὐτοῦ A Εὐστου τοῦ μακαριωτάτου πάπα Ῥώμησ διαδόχου κελεστίνου πρὸς κύριλλον X<sub>1</sub> 26 καὶ<sup>1</sup>  
om. X<sub>1</sub>

λοιπὸν ἡμῖν περὶ ὧν ὁ ἅγιος ἡμῶν ἀδελφὸς Κύριλλος ἀμνημονῶν τῆς ἰδίας ὕβρεως καὶ τῶν καμάτων αἰτεῖ. ἀρκεῖ μὲν γὰρ τὰ ἤδη γραφέντα παρὰ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης τοῦ ἡμετέρου προηγησαμένου περὶ τῆς πίστεως ὑπὲρ ἧς χαίρομεν θριαμβεύοντες κατὰ βοήθειαν τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, καθ' οὗ ἡ Ζήτησις ἐκεκίνητο· ὁμοίως ἐπειδὴ οὐκ ὀκνητέον ἀναλαμβάνειν πολλάκις τὰ ὑγιῶς ὀρισθέντα, ἀναγκαῖον ἡγήσαμην γράφων νῦν πρὸς τὴν σὴν 5 ἀδελφότητα διὰ τῶν ἀγίων ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν Ἐρμογένους καὶ Λαμπετίου ταῦτα δηλοῦν διὰ βραχέων ἅπερ πολλῶι ἤδη τῷ λόγῳ πάλαι ἢ ἀπόφασις τοῦ ἀποστολικοῦ ὤρισε θρόνου, καὶ μὴ ἀποκάμη ἀκούων, ἀλλὰ καὶ ἡδιστα ἀκουέτω ὁ χαίρων ὅτι νενίκηκεν. εἰ γὰρ Νεστόριος ὁ τῶν ἀνοσίων διατριβῶν διδάσκαλος βιβλία ἐκδέδωκε κηρύττων τὰ καθαιρετέα, πόσωι μᾶλλον ἡμᾶς δεῖ φαίνεσθαι τῆς πατρικῆς πίστεως φύλακας 10 πάντῃ ἀναιροῦντας τὰ καθηρημένα; ὁ δὲ ἅγιος καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν ἀδελφὸς ὁ προστάτης τῆς Ἀλεξανδρῶν ἐκκλησίας δεικνύων ὅπως καὶ ὅσον φροντίζων τῆς πίστεως καταφρονῶν τε τῶν ὕβρεων ὡς ἐνδόξως κατὰ τὸν ἀπόστολον πέπονθε, μᾶλλον διοικηθῆναι 2 **Cor. 12, 10** τὰς ἐκκλησίας ἢ ἑαυτὸν ἐκδικηθῆναι ἐπιθυμεῖ, αὐτίκα [δὲ] τοῖς ἐν ναυαγίῳ κάμνουσιν αἰτεῖ ἀνοιχθῆναι λιμένα, ἐκείνου μόνου ἀρκούμενος τῷ θανάτῳ, ὡς δοκῶν εἶναι ἐν ἀπαιδευσίαι 15 διδάσκαλος ἐξεδίκηκε ἑαυτῷ τὰ τοῦ δεσποτικοῦ φόβου πηδάλια, ἀλλ' ἐπιμένει τῷ θρόνῳ οὐκ ἡδυνήθη, διδάσκειν οὐκ εἰδώς. μόνος οὖν εἶη ναυαγήσας αὐτός, ὃν ἐν τοσαύτῃ ὁμίλῃ τῶν ἰδίων διδασκάλων μηδὲν ὀρώντα τὸ τῆς ἀσεβείας κύμα προσέρρηξε τῷ σκοπέλῳ τῆς καθαιρέσεως. ἔσχε μὲν οὖν πάντας χεიმῶν εἰς, ἀλλὰ βυθισθέντος τοῦ ταῦτα ἐπινοήσαντος ὑγιασθῆναι βούλεται τοὺς λοιπούς. ἔστι τοίνυν καὶ ἐν ἡμῖν ἡ αὐτὴ ψήφος· 20 εὐσεβεῖν γὰρ περὶ τούτους βέλτιον εἰς θεὸν ἀσεβεῖν παυσασμένους. ὅθεν δεχθῶσιν οἱ βουλόμενοι εἰς τὴν εὐθείαν ἐπανελθεῖν, περὶ ὧν πολυλογεῖν οὐ χρή, τούτων τῶν ὀλίγων ἀρκούντων· γινωσκέτωσαν γὰρ ἔσεσθαι φροντίδα περὶ τὰς καταλειφθείσας παρ' αὐτῶν ἐκκλησίας, εἰ μὴ αὐτοὶ ἑαυτοῖς βοηθήσουσι τὰ αὐτὰ ἡμῖν φρονεῖν ἐθελήσαντες. περὶ δὲ τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωάννου ταῦτα ὀρίζομεν ὀφείλειν φυλάττεσθαι, ἅπερ ἔγκειται ταῖς προαπε- 25 σταλμέναις ἐπιστολαῖς, ἵνα γινῶι ἐσόμενος εἰς τῶν καθολικῶν, εἰ πάντα τὰ παρὰ τῆς συνόδου καθαιρεθέντα καθαιρῶν ἀποδείξειεν ἑαυτὸν καθολικὸν ἱερέα.

Κάτεχε οὖν ἰσχυρῶς τὰ τε συνοδικὰ καὶ τὰ παρ' ἡμῶν ὠρισμένα, ἀδελφὲ ἀγαπητότατε· ἀφήσει γὰρ ὁ ἀδελφὸς τὰς ὕβρεις αἵτινες αὐτῷ χρησιμεύουσιν ἐνώπιον τοῦ κοινοῦ δεσπότη, ἢ γὰρ τοιαύτη ὕβρις νίκη ἐστίν. ὅθεν ἐπιεικῶς ἤνεγκε πάντων τῶν κέντρων 30 τὰς πληγὰς οὐδὲ ἐκεῖνα αὐτὸν ἐλύπησεν ἐφ' οἷς νῦν ἡδεταί μεμνημένος ὅτι ἠγωνίσαστο διὰ στέφανον. οἶδε γὰρ οἶα μένει νικητήρια τοὺς τοιαῦτα νικῶντας. ἀγαλλιάσθω ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ τοιοῦτου θριάμβου πᾶς ὁ παραγενόμενος, τῇ δὲ ψυχῇ συναιδέσας. ταῦτα δὲ εἰς τὴν τῶν γειτνιῶντων ἀδελφῶν γινῶσιν βούλομαι πεμφθῆναι διὰ τῆς σῆς εὐλαβείας, ἵνα μάθωσι περὶ τοῦ τηλικούτου πράγματος, εἰ καὶ πάλαι πληρέστατα πάντα ὠρίσαντο, μὴ 35 ἀργεῖν ὁμοίως τὸν ἀποστολικὸν θρόνον. οὐ γὰρ ἐπιτρέπει ἡμᾶς ἡρεμεῖν ἀπὸ τῶν τοιούτων φροντίδων ἢ ὑπὲρ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν μέριμνα.

Ἀρχὴ τῶν κεινημένων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν

102 = V 120 Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννη ἐπισκόπου Ἀντιοχείας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν 40

AX<sub>1</sub>

7 ἅπερ A περ X<sub>1</sub> 8 ὁ χαίρων A om. X<sub>1</sub> 14 δὲ deleui 22 πολυλογεῖν A 23 καταλειφθείσας scriptis καταληφθείσας AX<sub>1</sub> 33 malim ὁ οὐ παραγενόμενος

**103** Latina uersio extat in Collectione Casinensi 140

Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀριστολάου Ἀκακίω ἐπισκόπῳ Βεροίας

Ἔργον ἐξ ἀρχῆς τοῦτο τῆς σῆς εὐλαβείας τὸ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ συγκροτεῖσθαι καὶ αὔξεσθαι. ἤδη γὰρ καὶ πρὸ τούτου σῶι πόνῳ καὶ καμάτῳ <τὰ> διεσπαρμένα μέλη τῆς καθολικῆς καὶ ἀληθοῦς πίστεως καλῶς συνήρμωσται, καὶ νῦν, ἐπειδὴ διαβόλου τινὸς κακο- 5 τροπίαί καὶ οὐχ ἀπλήι οὐδὲ εὐθυνομένη διδασκαλίαί σπέρματα διχονοίας τοῖς ἠνωμένοις καὶ ἔν καὶ τὸ αὐτὸ φρονούσιν ἐμβέβληται, ἀναλαβεῖν σε τὴν ἐγνωσμένην τοῖς πᾶσι δύναμιν προτρέπομεν, ἵνα εὐχαῖς ὁμοῦ ταῖς πρὸς τὸν θεὸν καὶ συμβουλαῖς ταῖς περὶ τοὺς ἱερεῖς συναγαγεῖν καὶ συνάψαι τὰ μεμερισμένα καὶ οὐ δικαίως οὐδὲ ὀσίως εἰς μάχην τραπέντα σπουδάσειας. ἔσται δὲ τοῦτο εὐχερώς, ὡςπερ ἠγούμεθα, τῇ σῇ ἀγῳσύνῃ, εἰ τὸν 10 εὐλαβέστατον Ἰωάννην τὸν τῆς Ἀντιοχείων ἐπίσκοπον μὴ φιλονεικήσαι μηδὲ ἐνστήναι ἀνθρωπίνῃ βουλήσει ἢ πλάνῃ προτρέψῃ, μᾶλλον δὲ κάκεινου ἐπέξειας ἀποστήναι, οὐ δὴ πάντες τὴν ἐπίνοιαν καὶ τὸ τῆς διδασκαλίας καινὸν ἀπομάχονται. πρέπει γὰρ ἐν τούτῳ τῷ γήρῳ καὶ τούτον τὸν ἄθλον ἀνύσαι τὴν σὴν θεοσέβειαν, ὃν ἀγωνισάμενος ὡν πάλα γενναίως κατώρθωσας, νικητῆς ἀνακηρυχθήσῃ. καὶ τοῦτο εὖ ἴσμεν ὡς εὐχαῖς τε καὶ 15 συμβουλαῖς καὶ αὐθεντίαί διαπράξῃ, τὰ δὲ συνήθη καὶ νῦν ἐξαιτούμεν ὡςτε εὐχαῖς ταῖς πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιμένειν σπουδαιότερον, ὅσον οἶόν τέ ἐστι, καὶ ἐπιπονώτερον τὴν ἐκείθεν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἐξ ἡμῶν καὶ πᾶσι τοῖς τῆς βασιλείας τῆς ἡμετέρας πράγμασιν εὐμένειαν καὶ ἐπικουρίαν <προ>καλεῖσθαι.

**104** = V 121 Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ τῷ μακαρίῳ Συμεῶνι τῷ στυλίτῃ 20**105** Latina uersio extat in Collectione Casinensi 142

Πρότασις ἐπιδοθεῖσα Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Βεροίας παρὰ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ παρ' αὐτοῦ σταλεῖσα τῷ μακαρίῳ Κυρίλλῳ διὰ Ἀριστολάου

Ἐμμένομεν τῇ πίστει τῶν ἐν Νικαίαί συνεληλυθότων ἀγίων πατέρων τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν διδασκαλίαν ἐχούσῃ καὶ προσθήκης οὐ δεομένη. σαφῆ δὲ αὐτῆς ποιεῖ 25 τὴν ἔννοιαν καὶ ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος Ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρέων καὶ ὁμολογητῆς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς τὸν μακαριώτατον καὶ θεοφιλέστατον Ἐπίκτητον τὸν ἐπίσκοπον Κορίνθου. ἐμμένομεν τοίνυν καὶ αὐτῇ ὡς ἀκριβῆ ἐρμηνείαν ἐχούσῃ τῆς προειρημένης πίστεως. τὰ δὲ πρόσφατον ἐπεισαχθέντα δόγματα ἢ δι' ἐπιστολῶν ἢ διὰ κεφαλαίων ὡς τὸ κοινὸν διαταράζαντα ἐκβάλλομεν, ἀρκούμενοι τῇ παλαιαί τῶν πατέρων 30 νομοθεσίαι καὶ πειθόμενοι τῷ εἰπόντι μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.

**106** Latina uersio extat in Collectione Casinensi 144

Ἐπιστολὴ Ἀκακίου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως

Κατήνησεν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρέων, οὐχ ὁ τὰ πάντα θαυμασιώτατος καὶ πιστότατος 35 Ἀριστόλαος ὁ τριβούνος καὶ νοτάριος, ἀλλ' ὁ εὐγενέστατος μαγιστριανὸς Μάξιμος ὁ συνῶν

22 cf. Theodoret. ep. 112 ἀπέστειλα τῆς τε τοῦ μακαρίου Ἀκακίου ἐπιστολῆς καὶ τῆς τοῦ μακαρίου Ἰωάννου [108] πρὸς τὸν μακάριον Κύριλλον γραφείσης τὸ ἴσον, ἵνα γνῶς ὡς καὶ περὶ συμβάσεως αὐτῷ γράφοντες τὴν τῶν κεφαλαίων τούτων κατηγορίαν ἐποιήσαντο

ΑΛ

2 βερροίας A 4 τὰ addidi  
15—19 καὶ τοῦτο — προκαλεῖσθαι om. A

9 τραπέντας A 14 ὡν scripsi secundam A δν A  
19 προκαλεῖσθαι scripsi καλεῖσθαι A 22 βερροίας A

αὐτῷ· τοῦτον γὰρ ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ τε ἐπαγόμενον γράμματα καὶ τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου. καὶ ὁ μὲν ἐν Ῥώμῃ ἐπίσκοπος μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν, ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας τρεῖς ἢ τέσσαρας, ὧν τῆς μίας τὸ ἀντίγραφον ἀπέστειλά σου τῆι θεο- ep. 107 σεβείᾳ. εἰ τοίνυν δυνατὸν σκυλῆναί σε ἕως ἡμῶν, ποιεῖς καλῶς· εἰ δέ, ὡς ἐπέστειλας, εἰσέτι ὀδυνᾶσαι τοὺς πόδας, ἐγκύψας τοῖς γράμμασι τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου 5 καὶ γνοὺς ὅση ἀκριβείᾳ ἐχρήσατο τῆς πίστεως ἕνεκα, γράφων πρὸς ἡμᾶς σύνθου τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἀντιγραφομένοις μετὰ γνώμης τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Ἰωάννου καὶ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὐρισκομένων κυρίων ἐπισκόπων. τὸ δὲ αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς ἀντίγραφον μετὰ γραμμάτων ἐμῶν ἀπέστειλα καὶ τῷ κυρίῳ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Θεοδωρήτῳ, παρακαλέσας αὐτὸν γενέσθαι ἕως ἡμῶν, εἰ δὲ ἐπέ- 10 χεται διὰ τὴν αὐτόθι ἐνδημίαν τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατοπεδάρχου, γράψαι πρὸς ἡμᾶς ὅτι στοιχεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν τυπουμένοις καὶ ἀντιγραφομένοις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. τοῦ δὲ βαθυτάτου ἡμῶν γήρους φείσασθε, παρακαλῶ, καὶ δότε χεῖρα περὶ πολλοῦ ποιουμένῳ περιαιρεθῆναι ἡμῶν τὴν αἰσχύνην ταύτην καὶ τὴν ἀπὸ τῆς διχονοίας ἀφόρητον βλάβην. οἴδατε γὰρ ὡς ἐν πάσιν ὑμῖν συμπεριηγέσθην καὶ ὅτι ἐν μὲν Ἐφέσῳ ὁ θεοφιλέστατος 15 ἐπίσκοπος Παῦλος υπέγραψεν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ καθάπερ ὑπέθεσθε, ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ ἡμῶν cf. V 96 ἀνήνεγκα βασιλέα, μνημονεύσας ὡς αἰρετικοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου, δς cf. V 93 καὶ ἐπελάβετο ἡμῶν ἐν οἷς πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν, ἡρέμα πῶς ὑπογογγύζων ὅτι ὡς αἰρετικοῦ ep. 95 αὐτοῦ ἐμνημόνευσα ἐν οἷς ἀνήνεγκα ἐπὶ τὸν ἡμερώτατον βασιλέα.

Πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν. 20

#### 107 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 145

Τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον Ἀκάκιον τὸν Βεροίας ἀντίγραφον

1 Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πρέπουσαν ἑαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἢ σὴ ὀσιότης ἀνεδέξατο· σκοπὸς γὰρ αὐτῆι κατὰ τὸ ἀγαθὸν θέλημα τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος θεοῦ συνάψαι τὰς ἐκκλησίας καὶ ποιῆσαι μὲν 25 ἐκ μέσου τὸ μικροψυχεῖν ἀναπείθον τοὺς ὀφείλοντας ὁμογνωμονεῖν, ἅπαν δὲ περιελεῖν τὸ λυποῦν καὶ τοῖς τῆς ἀγάπης περισφιγῆναι δεσμοῖς τὰ διεσπασμένα. ἀλλ' ὡς ἔοικε, τῶν αὐτόθι τινὲς δεδίασι μὲν κατὰ τὸ εἶκος τὸ δοκεῖν ἐναργῶς ἀντανίστασθαι τῷ τῆς σῆς τελειότητος σκοπῷ, δρῶσι δὲ τοῦτο ἀσυμφανῶς καὶ οἷον λανθάνειν σπουδάζοντες. τὸ γὰρ τοιαῦτα πράττειν καὶ ἀπαιτεῖν ἃ μὴ γενέσθαι δύναται, τί ἕτερόν ἐστιν εἰ μὴ αὐτοῖς 30 πράγμασιν ἀναφωνεῖν ὡς ἀβούλητον αὐτοῖς τὸ τῆς εἰρήνης χρῆμά ἐστι; καὶ ταῦτα φημί τὴν διαπεμφθεῖσαν παρὰ τῆς σῆς τελειότητος ἐπιστολὴν ἀναγνοῦς, δι' ἧς ἐμάνθανον ἀπαι- ep. 105 τεῖν αὐτοὺς πᾶν σύγγραμμα καὶ πᾶσαν ἐπιστολὴν τὴν πρὸ τῆς συνόδου καταγινώσκεσθαι καὶ ἀθετεῖσθαι χρῆναι παρ' ἡμῶν, συναινέσαι δὲ τῷ συμβόλῳ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῷ ὀρισθέντι κατὰ καιροῦς παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῆι κατὰ Νίκαιαν μεγάλῃ συνόδῳ. 35 ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν τὸ σεπτὸν ἐκεῖνο τῆς πίστεως σύμβολον ἀπόχρη πρὸς πᾶσαν εἶδησιν ἀγαθὴν, ἐνδεῖ δὲ αὐτῷ παντελῶς οὐδέν, φαίην <ἄν> καὶ συνθήσομαι κἄν εἰ μὴ ἑτέροις 2 δοκεῖ τισι τοῦτο φρονεῖν ἢ λέγειν· τεθαύμακα δὲ λίαν ἐκεῖνο. Νεστορίου γὰρ τὰς πα- λιμφήμους ἐκείνας καὶ βδελυρωτάτας ἐρευγομένου φωνᾶς κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τοῦτο ἐπ' ἐκκλησίας, ἐγράψαμεν ἃ γεγράφαμεν, ἀντιλέγοντες αὐτῷ καὶ ταῖς 40 βεβήλοις αὐτοῦ καινοφωνίαις ἀντεξάγοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν καὶ τοῖς τόμοις ἐντυχόντες ὠφέληνται πολλοὶ καὶ ὀρθῆι συνέσει τετιμήκασι τὰ κατ' ἐκεῖνου παρ'

ΑΛ

16 εὐσεβεῖ Α  
38 δοκῆ Α

18 ἔγραψεν] *scripsit in praesenti* Α  
41 καινοφωνίας Α κenoφωνίασ Α

22 βερροίας Α

37 ἄν addidi

ἡμῶν εἰρημένα. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως οἱ νῦν ὀφείλοντες τὰ ἐκείνου ἀναθεματίζειν μιὰρὰ  
 δόγματα καὶ ἀλλοτριῶν ἑαυτοῦς τῆς δυσσεβείας αὐτοῦ πρὸς πᾶν τὸναντίον περιτρέποντες  
 τὴν σπουδὴν ἀφανίζεσθαι ζητοῦσι τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα. ποῖον ἔχει τοῦτο λόγον; 5  
 ἐννοεῖτω γὰρ ἡ σὴ ὀσιότης ὅσην ἔχει τὸ πρᾶγμα τὴν ἀτοπίαν, <εἰ> οἱ ὑπὲρ τῆς ὀρθῆς  
 πίστεως γεγραφοῦτες ἀρνησόμεθα τὰ ἑαυτῶν, μᾶλλον δὲ κατηγορήσομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως; 6  
 οὐκοῦν εἰ μὴ ὀρθῶς ἔχει τὰ κατὰ Νεστορίου ἦτοι τῶν ἀνοσιῶν αὐτοῦ δογμάτων γεγραμ-  
 μένα, μάτην καθήρηται καὶ τάχα που φρονεῖ μὲν ἐκείνος ὀρθῶς, πεπλανήμεθα δὲ ἡμεῖς οὐ  
 συνενεχθέντες αὐτῷ, γεγραφοῦτες δὲ μᾶλλον οἷς ἔφη, τὰ ἐναντία, καίτοι Νεστορίου πολλὰ  
 περιφέρονται βίβλοι διακυκῶσαι τὸ πᾶν καὶ διαθορυβοῦσαι τὰς ἐκκλησίας. εἶτα πῶς ἡμεῖς  
 8 ἀφανίσομεν τὰ κατ' αὐτοῦ κἂν γοῦν ἔσθ' ὅτε βραχεῖαν τὴν ὀνησιν ἐμποιοῦντα τισί; συ- 10  
 νοραὶ τοίνυν ἡ σὴ πανσύνετος τελειότης ὅτι πρᾶγμα ζητοῦσιν ἀμήχανον καὶ τοσοῦτον ἀφε-  
 στήκασι τοῦ κατευάζειν βούλεσθαι τὴν μεταξὺ κειμένην διχόνοιαν, ὥστε καὶ εἰς ἀρχὰς  
 ἀνατείνειν αὐτὴν ἀκαταλήκτου φιλονεικίας. διὰ τί γὰρ μᾶλλον ἐν τῇ Ἐφεσίῳν μητροπόλει  
 ἀφιγμένοι οὐ γέγονασιν σύμψηφοι τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα δυσσε-  
 βῶς δυσφημήσαντος; εἰ γὰρ καὶ ὑστέρησαν βραχὺ, τί τὸ κωλύον ἦν ἐντυχόντας τοῖς 15  
 πεπραγμένοις ὑπομνήμασι πληροφορηθῆναι μὲν ὅτι γέγονασιν ἐνθέσμως, συναινέσαι δέ, ὡς  
 ἔφη, ὀρθῇ καὶ ἀνεπιπλήκτῳ τῇ παρὰ πάντων ψήφῳ; ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων οὔτε  
 θεὸν ἐννοήσαντες οὔτε τὸν Ζῆλον τῶν συνειλεγμένων (οὐ γὰρ περὶ κοινοῦ τινος πράγματος  
 ὁ λόγος ἦν, ἀλλὰ περὶ πίστεως δι' ἧς σέσωκε τὴν οἰκουμένην ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐν Χριστῷ),  
 πᾶσαν ὠμότητα καὶ πάντα μισαδελφίας τρόπον εἰς ἡμᾶς ἐνεδείξαντο, τοῦτο μὲν τὴν ἀγίαν 20  
 καὶ οἰκουμενικὴν σύνοδον ἀκοινωνησαί περιυβρίσαντες καὶ τοῦτο ἀκρίτως, τοῦτο δὲ καὶ  
 οἶον ἀνημέρωι δεξιᾷ τὸ τῆς ἀγριότητος κατωθῆσαντες ξίφος ἐμοῦ τε καὶ τοῦ εὐλαβεστάτου  
 ἐπισκόπου Μέμνονος. ὑποκείσθω γὰρ ὅτι κατ' ἀλήθειαν καὶ παρῆλθέ τι τῶν εἰς ὀρθότητα  
 δογμάτων ἡμᾶς ἢ καθ' ἑτέρους τρόπους ἔνοχοι τισὶ γέγοναμεν τῶν πταισμάτων· οὐκ ἔχρη  
 ἀξιωθῆναι λόγου; συντυχίας; μέμψεως; καίτοι Νεστορίου τριετὴ δαπανήσαντος χρό- 25  
 νον ἐν τῷ δυσφημῆν πάντες ἠνεσχόμεθα, καὶ ἡ σὴ δὲ μεθ' ἡμῶν ὀσιότης καὶ πάντες  
 συνεβουλεύσαμεν ἀποσχέσθαι μὲν αὐτὸν ἐκείνων, μεταποιεῖσθαι <δὲ> μᾶλλον τῶν εἰς ὀρθό-  
 τητα καὶ ἀλήθειαν ὀρώντων δογμάτων. ἐμμεῖναντα δὲ καὶ τὰ ἔτι πολλῶι χεῖρονα τῆς  
 Χριστοῦ δόξης καταφλυαρήσαντα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφεσίῳν μητροπόλει, λοιπὸν ὡς ἀνίατον  
 4 ἐσχηκότα τὴν νόσον ἡ ἀγία σύνοδος μετέστησε τῆς Ἱερωσύνης. βούλομαι δὲ τι τὴν σὴν 30  
 ὀσιότητα χρησίμως εἰς τὸ παρὸν ὑπομνήσαι. ὅτε γὰρ κατὰ τὴν μεγάλην Κωνσταντι-  
 νούπολιν ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος συνεκροτήθη, Ἰωάννου τὸ τηνικάδε κατηγορουμένου, εἶτα  
 πέπρακτο τὰ ἐπ' αὐτῷ παρὰ πολλῶν ὑπομνήματα, μελλούσης ἐκφέρεισθαι τῆς κατ' αὐτοῦ  
 ψήφου, κἀγὼ ἐτύχανον τῶν ἐστηκότων εἰς, οἶδα τῆς σὴς ὀσιότητος ἀκούσας τῇ ἀγίᾳ  
 συνόδῳ λεγούσης ὅτι εἰ ἦιδειν ὅτι συγγνωσθεῖς Ἰωάννης ἀμείνων ἑαυτοῦ γενήσεται καὶ 35  
 τῆς ἐνούσης αὐτῷ δυστροπίας ἀποστήσεται; πάντας ἂν ὑμᾶς παρεκάλεσα ὑπὲρ αὐτοῦ.  
 τεθαύμασται δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάλιν ἡ σὴ ὀσιότης ὡς εἰπούσα τὸ ἀληθές. τί τοίνυν ἔδει  
 τὴν ἀγίαν ποιῆσαι σύνοδον, ἀμετανόητον εὐροῦσαν καὶ οὕτως ἐνστατικὸν τὸν τῇ ὀρθῇ πίστει  
 5 μαχόμενον; ἐπειδὴ δὲ φασιν ὅτι χρὴ μόνῳ συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ ἦτοι τῇ ἐκθέσει  
 τῆς πίστεως τῶν τῆ, κἀγὼ πρὸς τοῦτο ἐρῶ ὅτι σκοπὸς γέγονεν εἰς τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκου- 40  
 μενικῇ συνόδῳ τῇ συναχθείσῃ κατὰ τὴν Ἐφεσίῳν μητρόπολιν τοῦ στήσαι τὸ σύμβολον,  
 ὥστε καὶ πάντας ὁμολογεῖν τε καὶ πιστεῦειν οὕτω καὶ διδάσκειν, μήτε προστεθέντος τινὸς  
 μήτε μὴν ὑψηρημένου. οὐ γὰρ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ προσθεῖναι καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν  
 ἀφελεῖν· διὰ γάρτοι τοῦτο καὶ Νεστορίου κατεψηφίσατο ὡς μὴ τηρήσαντος αὐτό, παρα-

ΑΛ

4 εἰ Λ om. A  
congregati sunt Λ

14 τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα Λ  
27 δὲ Λ om. A

18 τὸν — συνειλεγμένων Λ causam pro qua

κεκινήκωτος δὲ μᾶλλον καὶ παρασημήναντος καὶ κατ' οὐδένα μὲν τρόπον ἀκολουθήσαντος αὐ-  
 τῷ, ἕτερα δὲ τινὰ καὶ ξένα τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ταῖς τῶν λαῶν ἀκοαῖς ἀνοσίως  
 ἐνσπείραντος. πέπρακται τοίνυν ἐν τῇ Ἐφέσῳ περὶ τούτου ἰδικὸν ὑπόμνημα, βεβαιούσης  
 τῆς συνόδου τὴν ἐκτεθείσαν πίστιν παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνε-  
 λεγμένων κατὰ καιροῦς, καὶ πέπομφα τοῦτο πρὸς εὐμάθειαν τῇ σῆι ὀσιότητι· ὅτι γὰρ 5  
 ὀρθῶς καὶ ἀνεπιπλήκτως ἔχει, διδάξει σαφῶς ἢ ἀνάγνωσις. παρεθήκαμεν δὲ καὶ τῶν  
 ἀγίων καὶ μακαρίων πατέρων χρήσεις, ἵν' εἰδείεν οἱ ἐντυγχάνοντες τινὰ τρόπον ἐκεῖνοι νε-  
 νοήκασιν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, οἳ καὶ ἡμῶν αὐτῶν γεγόνασι μυσταγωγοί. ἤδη τοίνυν  
 τούτου γεγονότος παρὰ πάντων, διὰ τί μὴ μᾶλλον συναινοῦσι καὶ αὐτοί; ἐὰν γὰρ τὸ  
 πᾶσιν ἀρέσαν παρὰ πάντων κρατύνηται, κρατήσῃ πάντως ἢ εἰρήνη, ὑπ' οὐδενὸς τὸ σύμπαν 10  
 6 ἀντιλεγμένη. οὐκοῦν εἰ καὶ πλείστα καὶ παγχάλεπα <τὰ> παρ' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς γεγονότα  
 καὶ πᾶν εἶδος ἀπανθρωπίας ἐπεχειρήθη, ἀλλ' ἐννοοῦντες τὸ τῷ θεῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον  
 τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τῆς ἐκκλησίας χρῆσιμον καὶ τὰς  
 τῆς σῆς ὀσιότητος συμβουλὰς ἀπάσης αἰδοῦς ἀξιοῦντες, εἰκότως ἀφίεμεν ὡς ἀδελφοῖς τὰ  
 εἰς ἡμᾶς, Ζητοῦμεν δὲ μᾶλλον ὃ πᾶσι δοκεῖ καλῶς καὶ ὀρθῶς ἔχειν, συναρέσκει δὲ καὶ τῷ 15  
 θεοφιλεστάτῳ βασιλεῖ. συναινείτωσαν τῇ καθαιρέσει Νεστορίου, ἀναθεματίζοντες αὐτοῦ  
 τὰς δυσφημίας καὶ τὰ βέβηλα δόγματα, καὶ λοιπὸν ἔτι τὸ κωλύον οὐδὲν ἐκ μέσου γενέσθαι  
 τὴν διχόνοιαν· ἀπολήψονται γὰρ ἀλλήλας αἱ ἐκκλησίαι, Χριστοῦ τὴν εἰρήνην αὐταῖς βρα-  
 βεύοντος.

7 Μὴ γὰρ δὴ τινὲς ἀπλῶς ἀλλοκότους ἐμείτωσαν καθ' ἡμῶν λόγους, τὰ Ἀπολιναρίου 20  
 με φρονεῖν ἐπιφημίζοντες ἢ γοῦν τὰ Ἀρείου ἢ Εὐνομίου, καθὰ γεγράφεσιν ἐν τῇ Ἐφεσίῳ. V 151, 11  
 ἐγὼ γὰρ διὰ τὴν τοῦ σωτῆρος χάριν αἰεὶ γέγονα καὶ ὀρθόδοξος, ἐτράφην δὲ καὶ εἰς χεῖρας  
 ὀρθοδόξου πατρὸς καὶ οὔτε τὰ Ἀπολιναρίου πεφρόνηκα πώποτε, μὴ γένοιτο, οὔτε τὰ Ἀρείου  
 ἢ Εὐνομίου οὔτε μὴν τὰ ἐτέρου τινὸς τῶν αἰρετικῶν, ἀναθεματίζω δὲ μᾶλλον αὐτούς. οὐ  
 γὰρ ἄψυχον λέγω τὸ σῶμα Χριστοῦ, ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἐψύχωτο ψυχῇ λογικῇ, καὶ οὔτε 25  
 σύγχυσιν ἢ φυρμὸν ἢ ἀνάκρασιν γεγενῆσθαι δισχυρίζομαι, καθὰ φασὶ τινὲς, ἄτρεπτον δὲ  
 καὶ ἀναλλοίωτον ὑπάρχοντα κατὰ φύσιν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἐπίσταμαι καὶ παντὸς ἀνεπί-  
 δεκτον πάθους κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν. ἀπαθὲς γὰρ τὸ θεῖον καὶ τροπῆς ἀποσκίασμα Iac. 1, 17  
 παθεῖν οὐκ ἀνέχεται, ἐρήρεισται δὲ μᾶλλον ἐν ἰδίῳ ἀγαθοῖς, ἔχει δὲ καὶ ἀκράδαντον τὴν  
 ἐφ' οἷς ἔστι, διαμονήν. ἓνα δὲ ὄντα Χριστὸν καὶ κύριον τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, 30  
 τοῦτον λέγω παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ κατὰ τὰς γραφὰς ἦτοι κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Πέ- I Petr. 4, 1  
 8 τρου φωνήν. ἢ δὲ γε τῶν κεφαλαίων δύναμις κατὰ τῶν Νεστορίου δογμάτων γέγραπται  
 μόνων· ἃ γὰρ ἐκεῖνος εἴρηκε τε καὶ πεφρόνηκεν οὐκ ὀρθῶς, ταῦτα ἐκβάλλει. οἳ δὲ ἀνα-  
 θεματίζοντες καὶ ἀρνούμενοι τὴν κακοδοσίαν αὐτοῦ παύσσονται τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπιπλήττοντες·  
 ὄψονται γὰρ τὰς τῶν κεφαλαίων ἐννοίας κατὰ μόνων τῶν ἐκείνου χωρούσας δυσφημιῶν. 35  
 ἀποδοθείσης δὲ τῆς κοινωνίας καὶ γενομένης εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν, ὅτε καὶ γράφειν  
 ἀδεῶς ἐξέσται τοῖς μὲν αὐτόθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμῖν δὲ πάλιν αὐτοῖς, τότε καὶ μάλα ραιδίως,  
 εἴ τι περ ὅλως οὐ νενόηται τισὶν ὀρθῶς τῶν παρ' ἡμῶν γεγραμμένων, τοῦτο καταλευκαν-  
 θήσεται. πληροφορήσομεν γὰρ σὺν θεῷ οὐχ ὡς ἔτι μαχομένους, ἀλλ' ὡς ἀδελφούς, ὅτι

20—32 Fcyr 20 ἐκ τῆς πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βεροίας δευτέρας ἐπιστολῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ· Πρέπουσαν  
 ἑαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἢ σὴ ὀσιότης ἀνεδέξατο· μὴ γὰρ — φωνήν 32. 36. 39 Theodoret. ep. 112  
 καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μακαρίτης Κύριλλος γράφων τῷ μακαρίῳ Ἀκακίῳ τὸν τῶν κεφαλαίων τούτων παρεδή-  
 λωσε σκοπὸν εἰρηκῶς ὅτι ἐκεῖνα πρὸς τὰς τοῦδε καινοτομίας ἐγράψαμεν καὶ ὅτι τῆς εἰρήνης γενομένης  
 ἐκλευκαυθήσεται

#### ΑΛ

11 τὰ addidi 20 ἀλλοκότους Fcyr ἀλλοκότως A ἀλλοκότων Λ καθ' ἡμῶν ἐμείτωσαν Fcyr  
 21 με om. Fcyr ἢ<sup>2</sup> ΑΛ καὶ Fcyr

πάντα ὀρθῶς ἔχει, καὶ ὧν γεγράφαμεν ἡμεῖς τοῖς Νεστορίου μαχόμενοι δόγμασιν, ἀπάιδον οὐδὲν ὅλως ἐστὶν ἢ ταῖς ἀγίαις καὶ θεοπνεύστοις γραφαῖς ἢ γοῦν τῷ ἐκτεθέντι τῆς πίστεως ὄρωι παρά τῶν ἀγίων πατέρων, τῶν ἐν Νικαίαι φημί συνεδρευσάντων κατὰ καιρούς. ἡμεῖς τοίνυν εἰς εἰρήνην ἔχομεν τὸν σκοπὸν ἠὑτρεπίσμεθά τε κατακολουθεῖν τοῖς ὀρισθεῖσι 5  
**Eph. 2, 14** καὶ εἰς ὁμόνοιαν ἔλθειν, Χριστοῦ πρὸς τοῦτο συνείροντος· αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν 9  
κατὰ τὰς γραφάς. τῶν δὲ λεγόντων ἐκβάλλεσθαι δεῖν ἃ κατὰ τῶν βεβήλων Νεστορίου δογμάτων ἐγράψαμεν, ἀνάσχοιτο ἂν οὐδεὶς· ἐναργέστατα γὰρ ἡμᾶς ἀγλύττους εἶναι βού-  
λονται ταῖς ἐκείνου δυσφημίαις τὴν παρά πάντων πραγματευόμενοι σιωπῆν. ἢ τάχα 10  
ποτὲ καὶ ἡμᾶς ἀναπέσειν οἴονται τὰ ἐκείνου φρονεῖν, εἰ τὰ ἑαυτῶν ἀρνούμεθα ὀρθῶς τε καὶ ἀμωμήτως ἔχοντα καὶ ταῖς ἐκείνου καινοφωνίαις ἀντανιστάμενα; εἰ δὲ τινὲς τῶν αὐτόθι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν διασύρουσι τινά, παρατρέποντες αὐτῶν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, τὰς ἐννοίας, ἀλλ' ἴστωσαν ὅτι παρά πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ὄντας θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους τοῦτο δρῶντες ἀλίσκονται. συνήνεσάν τε γὰρ καὶ συναινοῦσιν ἅπαντες τοῖς 15  
**10** παρ' ἡμῶν ὡς ὀρθῶς ἔχουσί τε καὶ εἰρημένοις, καίτοι τῶν θείων δογμάτων ἀκριβεῖς ὄντες ἐρευνηταί. κάκεινο δὲ πρὸς τούτοις ἢ σὴ θεοσέβεια ἐννοεῖτω ὅτι χρὴ τὴν εἰρήνην οὕτω συντεθῆναι, ὥστε μηδενὶ ἀπαρέσαι τῶν κατὰ πάσαν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, ἵνα καὶ οἰκουμένη γένηται καὶ μὴ σχίσμα συνάψαντες ἐν ἕτερα πολλὰ ποιή-  
σωμεν. οὐ γὰρ συναινέσουσι πάντως, εἴ τι γένοιτο παρά τὸ εἶκός, καὶ μάλιστα τούτου 20  
φροντίσαι χρὴ. πάντων γὰρ ἐνστάντων ἐν τῇ Ἐφέσῳ καὶ οὐκ ἀνασχομένων κοινωγήσαι τοῖς ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, προτεινόντων δὲ ὅτι οὐ πρότερον ἔσται τοῦτο, εἰ μὴ καταδέξαιντο τὴν καθαιρέσιν Νεστορίου καὶ ἀναθεματίσουσιν αὐτοῦ τὰ δόγματα μεθ' ἡμῶν, πῶς τούτου μὴ γεγονότος τὰ τῆς κοινωνίας στήσεται; τίς δὲ ἡμῶν οὐ καταβοήσεται τὰς ἑαυτῶν προδεδωκότων ψυχὰς καὶ ἀρνησαμένων τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ ἃ πᾶσιν ἤρρεσεν, ἡμῶν ἐκβα- 25  
λόντων ὡς οὐκ ὀρθῶς εἰρημένα; ἢ οὐ δεῖ πάντως ἡμᾶς γενομένης εἰρήνης ἐπιστεῖλαι τοῖς ἀπανταχοῦ ἐπισημοτέροις τῶν ἄλλων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων, ὥστε καὶ αὐτοὺς ὁμογνωμονήσαντας ἀποδοῦναι τὴν κοινωμίαν αὐτοῖς; εἶτα τίς ὁ ἀναπέιθων αὐτούς, εἴ τι γένοιτο παρά τὸ πᾶσι δοκοῦν καὶ τὴν εἰς τοῦτο παρά πάντων ἔνστασιν εἰς τὸ χρῆναι καθηρημένον ἔχειν Νεστόριον ἀναθεματίσαι τε τὴν ἐκτοπωτάτην αὐτοῦ διδασκαλίαν, μᾶλλον 30  
**11** δὲ φλυαρίαν κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ; λυπομένους δὲ σφόδρα καὶ ἀφορήτως ἔχοντας διὰ τὰ κατ' ἐμοῦ πεπραγμένα παρά τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς τοὺς τε ἀπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ πάντας δὲ τοὺς κατὰ τὴν Αἴγυπτιακὴν διοίκησιν θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους κατεπράυνεν οὕτως ὁ κύριός μου ὁ θαυμασιώτατος τριβούνος Ἀριστόλαος, ὥστε μοι καὶ λειοτάτην ἀπεργάσασθαι τὴν εἰς τὴν εἰρήνην ὁδὸν καὶ εἰς τοῦτο 35  
γνώμης ἔλθειν ἅπαντας. καὶ πλείστην ὄσσην ὁμολογῶ τῇ θαυμασιότητι αὐτοῦ τὴν χάριν, συνεργασαμένῳ πρὸς ἅπαντα καὶ τοῖς καθήκουσι λογισμοῖς ἀφανίσαντι τὸ λυποῦν.

Πρόσειπε τὴν παρά σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἢ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

ΑΛ

12 καινοφωνίαις Λ κenoφωνίαις Α  
*quae recte dicta omnibus placuerunt* Λ

20 συναινέσουσι Λ συναινοῦσι Α

25 δ — ἤρρεσεν]

## 108 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 169

Ἐπιστολή Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς συμβάσεως διὰ Παύλου πεμφθεῖσα τοῦ Ἐμίσης καὶ μὴ προσδεχθεῖσα παρὰ Κυρίλλου

- 1 Ὁ σωτὴρ καὶ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μυρία μὲν καὶ ἄλλα παραδέδωκε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς σωτήρια παραγγέλματα, δύο δὲ ταῦτα ἐναντία μὲν ἐκ διαμέτρου δοκοῦντα 5 εἶναι ἀλλήλοις, πᾶσαν δὲ συμφωνίαν πρὸς ἄλληλα διασώζοντα, εἰρήνην τε φημὶ καὶ πόλεμον, πόλεμον μὲν τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν εὐσεβοῦς ὁμολογίας, εἰρήνην δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοῦ, καθ' ἣν ἡ συνάφεια τῶν πανταχοῦ γῆς πιστῶν συνίσταται, μᾶς ἐκκλησίας νοουμένης τῶν ἐν Ἑλλησι καὶ βαρβάροις πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὸ εὐσεβὲς φρόνημα διασωζόντων. αὐταῖς δὲ αὐτοῦ χρηστέον μᾶλλον ταῖς παναγίαις φωναῖς, 10 ἐν αἷς καὶ τὸν πόλεμον ἐμβάλλει καὶ τὴν ἑαυτοῦ δίδωσιν ἡμῖν εἰρήνην· οὐκ ἦλθον γὰρ Mt. 10, 34 φησιν βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν καὶ εἰρήνην τὴν ἐμὴν Ioh. 14, 27 δίδωμι ὑμῖν. ὅταν μὲν οὖν διαστασιάζηται ἢ εἰς Χριστὸν εὐσεβῆς ὁμολογία, βελτίων ἐνταῦθα ὁ πόλεμος καὶ τοὺς χρωμένους σώζειν οἶδεν, οὐ τὰ ἑαυτῶν ἀλλὰ τὰ τοῦ δεσπότου διεκδικούντας· ὅταν δὲ ἡ εὐσεβῆς εἰς αὐτὸν ἔρρωται πίστις, τότε ἡ τῶν ὁμοφρόνων εἰρήνη 15
- 2 τοῦ παντός ἐκκλησιαστικοῦ σώματος ἐστὶν ὑγία. οὐχ ἀπλῶς μοι ταῦτα εἴρηται οὐδ' ἵνα φιλοτιμησώμαι (πόρρω γὰρ τοῦτο τοῦ ἐμοῦ ἦθος ἐστίν), ἀλλ' ἵνα δείξω ὅτι ἡ μὲν διάστασις ἢ πρὸς σέ, θεοφιλέστατε ἀδελφέ, ἐν καιρῶι γεγένηται, ἀληθείας μᾶλλον, οὐ σωματικοῦ τινος ἔνεκα οὐδ' ἔχθρας ἢ μικροψυχίας ἡγησαμένης (ἦν γὰρ τις ἡμῖν [ἡ] πρὸς ἀλλήλους καὶ πλείων τῶν πρὸ ἡμῶν σχέσις τε καὶ διάθεσις, ἦν ἡ κατὰ πρόσωπον συντυχία 20 οὐκ ἐφύτευσεν, ἀλλ' ἡ τῶν γραμμάτων συνέχεια ὡς κάλλιστά τε καὶ κράτιστα ἰκανῶς συνεκρότει), ἀλλ' αἰτίαν ἔλαβε τὴν τῶν κεφαλαίων ἐκείνων ἐκπομπήν, ἦν ὄφελός ἦν μὴ γενέσθαι. πιστεῦσαι γὰρ μοι χρή σου τὴν φιλοθείαν ὡς τοσοῦτον ἡμᾶς ἐξένισεν, ὥστε οὐδὲ ἐνομίσαμεν ταῦτα σὰ εἶναι παρὰ τὴν ἀρχήν (καὶ πάντως που ἔγνω τοῦτο ἡ σὴ ὀσιότης Coll. Cas. 79, 3 ἔξ ἐπιστολῶν ἡμετέρων τῶν πρὸς τινὰς γεγραμμένων), ἀλλὰ τινὸς τῶν οὐ τὰ ἡμέτερα, 28
- 3 τοῦτέστι τὰ τῆς ἐκκλησίας πεφρονηκότων. καὶ τοῦτο εὐθὺς ὑπειλήφαμεν, πάνυ ἐπ' αὐ- 28
- 8 τοῖς ταραχθέντες. ὧν κεφαλαίων οὐ μικρὰ ἴασις γεγένηται, καὶ ἐλπίδα δὲ ἔτι μᾶλλον ἡμῖν παρέχει τῆς τελείας ἰάσεως τὰ πρόσφατον παρὰ σοῦ γραφέντα, θεόσεβέστατε, ἅτινα ep. 107 ἀπέσταλται μὲν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον καὶ κοινὸν πατέρα Ἀκάκιον, ἠῦφρανε δὲ πάντας ὅσοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης εἰσὶν ἔρασταί, ἐφ' οἷς ὑπερφυῶς καὶ ἡμεῖς 30 ἦσθημεν, εἰ καὶ συνέζευκτο πολλαῖς ταῖς καθ' ἡμῶν καὶ ἀδελφικαῖς κατηγορίαις. παρεῖχε γὰρ ἡμῖν πληροφορίαν τινὰ οὐ μικρὰν καὶ δεῖται οὐ πολλῆς τῆς προσθήκης, ἀλλ' ἦν αὐτὸς ὑπέσχου πειθίσασθαι, ἐκεῖνο φήσας ὅτι τῆς εἰρήνης γενομένης ἔτι μᾶλλον ἐκλευκανθήσεται p. 149, 36-39 τὰ τῆς πληροφορίας. πλέον δὲ ἡμᾶς κάκεινο ἠῦφρανε μαθόντας ὡς καὶ τὴν τοῦ μακαρίου καὶ κοινοῦ πατρὸς Ἀθανασίου ἐπιστολήν περιχαρῶς ἐδέξω, ἰκανὴν οὖσαν τοῖς πᾶσι 35 λῦσαι τὰς ἀμφισβητήσεις τῶι μὴ μόνον ὀρθῶς περιέχειν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἀξιολυσίας περιελεῖν τούτων τὴν σύστασιν. ἔστω γὰρ ἡμῖν οὗτος ἐρμηνεὺς ἀξιοχρεως τῆς ἐν Νικαίαι παρὰ τῶν ἀγίων πατέρων ἐκτεθείσης πίστεως διὰ τὸ εἶναι τινὰς τῶν τε ἐν τῇ ἐκκλησίαι καὶ τῶν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οἱ προβάλλονται μὲν αὐτὴν ὡς μέγα τι τοῖς ἀνθρώποις φέρουσαν ὄφελος, παρατρέπουσι δὲ τινὰ τῶν ἐν αὐτῇ πρὸς τὸν ἴδιον νοῦν καὶ τὸ 40

1 cf. quae ad ep. 105 ex Theodoretī ep. 112 adnotauī

AJA				
3 ἐμέσησ J	5 σωτηρίας J	8 αὐτοῦ AJ αὐτούς Λ	19 ἡ deleui	21 γραμμ-
των AJ πραγμάτων Λ	24 οὗτε AJ	29 θεοφιλέστατον Λ	37 περιελεῖν scripsi secundum Λ	
ελεῖν AJ				



4 ἐκάστωι ἀπλῶς παριστάμενον· ἀρκεῖ γὰρ τὸσοῦτον εἰπεῖν. τούτων τοίγαροῦν ἠργμένων  
καλῶς, ἃ μὲν ἦν τῆς γενομένης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους διαφορᾶς, τὸ λοιπὸν πεπαύσθω, κρα-  
τείτω δὲ τὰ τῆς εἰρήνης, καμνόντων τῶν πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης λαῶν τοῖς διαφόροις  
δοξάσμασι καὶ τῆιδε κάκεισε περιελκομένων, οὐκ εἰδόντων πολλῶν τῶν περιελκόντων αὐτοὺς  
1 Tim. 1, 7 οὔτε ἃ λέγουσιν οὔτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. πλεονάζουσι γὰρ πανταχοῦ αἱ τῶν 5  
ἀναθεματισμῶν νιφάδες, ἀκμάζουσι δὲ καὶ λοιδοραὶ ἐπινοούμεναι ἀδελφοῖς κατὰ ἀδελφῶν,  
ἱερεῦσι κατὰ ἱερέων, λαοῖς κατὰ λαῶν. οἳ μὲν γὰρ Ἰουδαίους τοὺς Χριστιανούς ἀποκα-  
λοῦσι, καὶ ἔστιν Ἀπολιναρίου καὶ αὕτη κατὰ τῆς καθόλου ἐκκλησίας ἀρχαία λοιδορία, ἦν  
μετὰ τοῦ φρονήματος οἱ πολλοὶ παρελήφασιν· ἐκείνος γὰρ ὁ δυσσεβῆς καὶ τοῦ θεοῦ  
ἐχθρὸς τοὺς ἀντιτεταγμένους τῆι ἑαυτοῦ πλάνη, τοὺς τῆς ἐκκλησίας φημι πατέρας, Ἰου- 10  
δαίους ἀποκαλεῖ καὶ οὐκ αἰσχύνεται. οἱ δὲ ἄλλοι τούτους Ἑλληνας καὶ Ἑλλήνων χείρους  
προσαγορεύουσι, κοινωνοὺς αὐτοῖς πολλακίς τῶν ἀρρήτων γεγενημένους μυστηρίων. καὶ  
οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ὄραν πανταχοῦ τῆς γῆς γινόμενον ἢ ταραχὴν καὶ ἀκήρυκτον πόλεμον καὶ  
ὄρηγν ἄσχετον καὶ ὠμότητα νικῶσαν πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀπανθρωπίαν, καὶ ὁ πάσχων ἐπὶ  
Amos 6, 6 τῆι συντριβῆι τοῦ Ἰωσήφ οὐκ ἔστιν· ἀλλήλους δάκνομεν καὶ κατεσθίομεν καὶ ὑπ' ἀλλήλων 15  
λοιπὸν ἀνηλῶμεθα, ἡδονὴν παρέχοντες τοῖς τῆς εὐσεβείας ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα λέγω οὐ  
τοὺς μὲν αἰτιώμενος, τοὺς δὲ ἐξαιρῶν τῆς αἰτίας, ἀλλ' ἐπιγράφων τῆι διὰ τὰς κοινὰς ἀμαρ-  
τίας γενομένηι συγχύσει. προκόπτοντος γὰρ τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ αἰρε-  
τικῶν μειουμένων, ἀναγκαίως ἡμῖν δυσμεναινουσιν οἱ τῆς εὐσεβείας ἐχθροί, οἱ τῆς ἐνεστώσης  
ταραχῆς τοῦ καιροῦ δραξάμενοι πάντα ἀδεῶς διέφθειραν· ὅθεν αἰφνίδιον τὰ μὲν σεμνὰ τοῦ 20  
Ps. 82, 3, 4 Χριστιανισμοῦ πεπάτηται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ ἐξαίφνης ἤχησαν καὶ ἦσαν κεφαλὴν  
5 καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ κατεπανουργέυσαντο γνώμην. τούτων πάντων  
ἐνεκα τὸν μὲν ἐμὸν ἀδελφόν, τῆς δὲ σῆς φιλοθείας ἐραστήν, τὸν κύριον μου τὸν ὀσιώτατον  
ἐπίσκοπον Παῦλον ἐγὼ τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀκάκιος προετρέψαμεν,  
αὐτὸς δὲ ἤρπασε τὸ δραμεῖν πρὸς τὴν σὴν ὀσιότητα, ἀνὴρ αἰεὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς 25  
ὑπάρχων ἐπίσημος καὶ εἰδὼς πράγμασιν εὖ καὶ καλῶς χρῆσθαι καὶ κεκτημένος τὴν πρὸς  
θεὸν εὐλάβειαν, ἦι χρώμενος πολλὰ πολλακίς τῶι κοινῶι συνεβάλετο ὑπὸ θεοῦ ὀδηγούμενος,  
μᾶλλον δὲ καὶ συμβαλεῖται διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῶι ἔμφυτον προθυμίαν. τούτον  
ἠδέως ἰδεῖν καταξίωσόν καὶ θαρρήσαι ὡσανεὶ καὶ ἐμοὶ καὶ θαρρηθῆναι παρ' αὐτοῦ ὡς παρ'  
ἐμοῦ καὶ σκοπῆσαι σὺν αὐτῶι τὰ τὴν οἰκουμένην ἀνορθῶσαι δυνάμενα. μὴ γὰρ δὴ το- 30  
σοῦτος ἔστω σου τῆι φιλοθείαι ὁ λόγος μήτε ἐμοῦ μήτε σοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὅπως τῶν  
σκανδάλων περιαιρεθέντων τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς ἑαυτὴν προσήκει θάπτον ἐπα-  
νελεῖν, ὅπως τούτων γενομένων καὶ τὰ τῶι εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ παρα-  
στάντα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης προβῆι.

109 = V 122 Λίβελλος ἡγουν ὁμολογία ἐπιδοθεῖσα τῶι ἀγιωτάτῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπι- 35  
σκόπου Ἐμίσης

110 = V 123 Ἐπιστολὴ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον τὸν  
ἀγιώτατον

111 = V 124 Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα ἐν τῆι μεγάλῃ ἐκκλησίαι Ἀλεξαν-  
δρείας καθημένου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου εἰς τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ 40  
καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἀγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλὰ ἓνα  
υἶόν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμιον

112 = V 125 Τοῦ αὐτοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῆι αὐτῇι μεγά-  
λῃ ἐκκλησίαι εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σωτῆρος καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον

113 = V 126 Ὁμιλία Κυρίλλου τοῦ ἀγιοτάτου ρηθεῖσα μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι τὸν μακάριον Παῦλον τὸν ἐπίσκοπον

114 = V 127 Κυρίλλου τοῦ ἀγιοτάτου πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχέα ἐπιστολὴ σταλεῖσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου

115

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν

5

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννη Κυρίλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Εὐφραίνει μὲν λίαν τὸ ἐν μεθέξει γενέσθαι τῶν καλῶν καὶ τοὺς οἵπερ ἂν εἴεν τυχόντες τούτων, λυπεῖ δὲ καὶ σφόδρα ἐν ἴσῳ μέτρῳ τὸ ἀποστερεῖσθαι δοκεῖν αὐτῶν. τοῦτο ἡμᾶς πεπονθότας ἢ σὴ γινωσκέτω τελειότης· ἥσθη μὲν γὰρ συντυχῶν τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Παύλῳ καὶ τεθαύμακα τοῦ ἀνδρὸς τὸ εἰς 10 ἅπαν δεξιόν, ἐδήχθη δὲ οὐ μετρίως τῆς Ἀλεξανδρέων ἀπαίροντος. καὶ ἦν μὲν ἀνάγκη καὶ οὐχ ἐκόντα παραχωρεῖν τοῦτο δρᾶν ἐθέλοντι· μεμνήσομαι δὲ οὖν τῆς τε ἡδίστης αὐτοῦ συντυχίας καὶ ἀγάπης καὶ θαυμάζων οὐ πεπαύσομαι τὴν τε σὴν ὀσιότητα, ὅτι δὴ τὸν οὕτως εὐδοκίμειν εἰωθότα προέτρεψεν ἀφικέσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐτὸν δὲ τῆς ἀγχινοίας καὶ ὅτι τῶν σῶν ἀγαθῶν θερμότερους ἡμᾶς κατέστησεν ἐραστάς. 15

116

Τοῦ αὐτοῦ ὁμοίως πρὸς τὸν αὐτόν

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννη Κυρίλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πανσύνετος οὖσα ἢ σὴ ὀσιότης καὶ τοὺς τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰδυῖα θεσμούς, ἐννοεῖ που πάντως ὅτι τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ ἐφ' ἑτέροις καὶ ὅτι ἕκαστος ἡμῶν διοικεῖ τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν καὶ τῆς ἐφ' ἑκάστῳ τῶν κινουμένων οἰκονομίας ἀνήπτει τὴν 20 ἐξουσίαν. γεγραφότος τοίνυν τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου καὶ εὐηροτάτου Ἀκακίου τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βεροίας <τοῖς> ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ὅτι παρὰ τῆς σῆς ὀσιότητος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀπεστάλη ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς Παῦλος, καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο καταμηνύσαντος, ἔγραψε πρὸς με ὁ κύριός μου παραχρῆμα ὁ θεοσεβέστατος καὶ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Μαξιμιανός, πλείστα μὲν παρρηγιῶν περὶ τοῦ 25 δεῖν νηφαλίως τὰ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης καταθέσθαι θεμέλια, προσθεῖς δὲ ὅτι καθήρηνται τινὲς παρὰ τε αὐτοῦ, καὶ ἑτέρων δὲ πολλῶν παρατυχόντων ἐπισκόπων ἐν τῇ μεγάλῃ Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὄνομαστὶ ἐγγράψας τὰ ὀνόματα, Ἑλλάδιόν τε φημί τὸν Ταρσοῦ καὶ Εὐθήριον τὸν Τυάνων καὶ Δωρόθεον τὸν Μαρκιανουπόλεως καὶ Ἰμέριον τὸν Νικομηδείας. εἶτα προσεπήγαγεν ὅτι εἰ ἐφασπαίμην τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως καὶ παραλύσαιμι τὴν ἐξε- 30 νεχθεῖσαν κατ' ἐκείνων ψῆφον, χωλεύσει πάντως τὰ τῆς εἰρήνης, ἐγγὺς δὲ λοιπὸν ἀπειλῆς ἦσαν αἱ φωναὶ καὶ ἀκοινωνησίαν θέσθαι καὶ πλείστην ἀηδίαν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτοῦ, εἴ τι καινοτομηθεῖ παρ' ἐμοῦ περὶ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν. καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, εἰ δεῖ τὸ ἀληθὲς εἰπεῖν, οὔτε ὑπομνήμασιν ἐνέτυχον τοῖς πεπραγμένοις περὶ αὐτῶν οὔτε ἐπὶ τίσι τὴν τῆς καθαιρέσεως ὑπέμειναν ψῆφον, ἴσμεν ἀκριβῶς, καὶ ἦν ἀναγκαῖον, ἐπιση- 35 μνημένον μάλιστα τοῦ αὐτοῦ ὀσιωτάτου ἀνδρὸς, ἡμᾶς τοῦ πράγματος μὴ ἐφάσασθαι. πολλὰ τοίνυν κέκμηκεν ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος τοὺς περὶ τούτων πρὸς με κινῶν λόγους, ἔφην δὲ ταῦτα πρὸς τὴν θεοσεβείαν αὐτοῦ ἃ καὶ νῦν γέγραφα πρὸς τὴν σὴν ὀσιότητα, κάκεῖνο προσθεῖς ὅτι, σὺν θεῷ φάναι, γενομένης εἰρήνης ἐξέσται λοιπὸν ἀδεῶς ὡς ἤδη κοινωνικοῖς ἀνελθεῖν ἢ γοῦν ἀποστεῖλαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς 40 ὑπὲρ ἐκείνων παρακλήσεις προσαγαγεῖν, εἴπερ τις ὅλως θεραπείας βεβαιώσεται τρόπος ἐν

A

22 βερροῖας A

τοῖς addidi

malim δετε

29 Δωρόθεον scripsi θεόδωρον A

τοῖς πεπραγμένοις περὶ αὐτῶν ὑπομνήμασιν· οἶμαι δὲ ὅτι οὐδὲ βραδὺς ἔσται ταῖς τῶν παρακαλούντων φωναῖς.

117 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 173

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Θεόγνωστον καὶ Χαρμοσύνον πρεσβυτέρους καὶ Λεόντιον διάκονον διάγοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ ποιουμένους 5

Κύριλλος Θεογνώστωι καὶ Χαρμοσύνωι πρεσβυτέροις καὶ Λεοντίωι διακόνωι ἐν κυρίωι χαίρειν. Περὶ πάντων γράφομεν τῶν πραγμάτων ὑμῖν, εἶτα ὡς οὐδὲν μαθόντες γράφετε θορύβων πληροῦντες ἡμᾶς. οἶδα τοίνυν ἐπιστείας ὅτι ὁ εὐγηρότατος καὶ θεοσεβέστατος

ep. 105 Ἀκάκιος ὁ τῆς Βεροῖας προτραπείς παρά τινων τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων ἔγραψε πρὸς με διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Ἀριστολάου ὅτι χρή 10 πάντα ἀφανίσαι τὰ ἐν βίβλοις καὶ ἐπιστολαῖς γεγραμμένα καὶ μόνωι στοιχῆσαι τῷ συμβόλωι τῷ ἐκτεθέντι ἐν τῇ ἀγίαι συνόδωι τῇ ἐν Νικαίαι. ἐγὼ δὲ πρὸς ταῦτα πολὺστιχον ἐπι-

ep. 107 στολήν πρὸς αὐτὸν ἔγραψα, ἦν καὶ ἐδέξασθε πάντως· τοῦτο γὰρ ἐδίδαξεν ὁ ἀγαπητός πρεσβύτερος Εὐλόγιος. καὶ νῦν ἐλθόντος τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου τοῦ τῆς Ἐμίσης εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πάντα ἐτυπώθη χρηστῶς μὲν καὶ εἰρηνικῶς, ἀσφαλῶς δὲ 15 καὶ ὡς ἔδει. οὔτε γὰρ τοὺς καθηρημένους παρά τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ κατεδεξάμεθα ἢ κοινωνικούς ἔχειν ἢ ἀπολύσαι τῆς ἐπενεχθείσης αὐτοῖς ψήφου οὔτε ἀπλῶς τῷ μνημονευθέντι Παύλωι τὴν κοινωνίαν δεδώκαμεν τὴν εἰς πρόσωπον αὐτοῦ μό-

V 124. 125 καὶ ὅτι ἀναθεματίζει τὰ Νεστορίου δόγματα. λαβὼν δὲ καὶ εἰπεῖν ἐν τῇ ἐκκλησίαι, 20 μεγάλη τῇ φωνῇ εἶρηκεν ὅτι ὁμολογοῦμεν θεοτόκον τὴν ἀγίαν παρθένον καὶ ὅτι ἀναθεματίζομεν τοὺς μὴ λέγοντας τοῦτο καὶ ὅτι εἰς υἱὸς καὶ Χριστὸς καὶ κύριος, οὐ δύο. ἐπειδὴ δὲ οὐκ ἦλθε χάρτην ἔχων ὡς ἀναθεματίζοντος Ἰωάννου τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὁμολο-

ep. 108 γούντος ὅτι καθηρημένον ἔχουσιν αὐτόν, ἀλλ' ἦσαν ἀπλῶς αἱ ἐπιστολαὶ αἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθεῖσαι οὐδὲν τῶν ἀναγκαίων ἔχουσαι, ἔφασκον ὅτι οὐ δύναμαι τὴν κοινωνίαν ἀπο- 25 δοῦναι αὐτῷ, πρὶν ταῦτα ποιήσει. ὡς δὲ ἀκηδιῶντας εἶδον πρὸς τοῦτο καὶ αὐτὸν τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Παῦλον ὀλιγωρήσαντα σφόδρα καὶ τὸν κύριον τὸν μεγαλοπρεπέστατον τριβούνον καὶ νοτάριον Ἀριστόλαον, λύσιν διδοὺς τῷ πράγματι καὶ ἵνα μὴ νομισθῶμεν παραιτεῖσθαι τὴν εἰρήνην, εἰς ὑπερθέσεις ἔτι μακρὰς πεμπομένου τοῦ πράγμα-

V 127 τος, ἔγράψαμεν τὰ κοινωνικά. ὑψηγορεύθη δὲ καὶ χάρτης κατὰ γνώμην τοῦ εὐλαβεστάτου 30

V 123, 4 ἐπισκόπου Παύλου, ἐν ᾧ ὀφείλει ὑπογράψαι καὶ ὁ τῆς Ἀντιοχείων, καὶ συνεξέπεμψα τῷ θαυμασιωτάτῳ Ἀριστολάωι δύο κληρικούς ὥστε ἐὰν ὑπογράψῃ Ἰωάννης τῇ καθαιρέσει Νεστορίου καὶ ἀναθεματίσει αὐτοῦ τὰ δόγματα, δοῦναι τὰ κοινωνικά· εἰ δὲ μὴ, παρακατα- 35 σχεῖν αὐτά, ἀναδεξαμένου ἐνωμότως τοῦ θαυμασιωτάτου Ἀριστολάου ὅτι οὐ μὴ προδοθῆι τὸ χαρτίον. ἔφη δὲ ὅτι ἐὰν μὴ θελήσῃ ὑπογράψαι, εὐθυδρομῶ ἐν τῇ Κωνσταντινου- πόλει ἀναδιδάσκων τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα ὅτι παρὰ τὴν Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίαν οὐδὲν, ἀλλ' ὁ τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας ἐστὶν ὁ μὴ ἀγαπήσας τὴν εἰρήνην. μηδένα τοίνυν ἀθυμεῖν συγχωρήσητε· οὐ γὰρ οὕτως λεληρήκαμεν, ὥστε ἀναθεματίσαι τὰ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐμμένομεν οἷς γεγράφαμεν καὶ φρονοῦμεν. ὀρθὰ γὰρ ἐστὶ καὶ ἀδιάβλητα καὶ ταῖς θείαις 40 συμβαίνοντα γραφαῖς καὶ τῇ πίστει τῇ ἐκτεθείσει παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων.

117 Primus edidit I. Aubert in Cyrilli opp. t. V 152. 153

AX<sub>1</sub>Λ

4 Τοῦ αὐτοῦ A κυρίλλου X<sub>1</sub> 9 βεροῖας AX<sub>1</sub> 13 ἔγραψα πρὸς αὐτόν X<sub>1</sub> 14 ἐπισκόπου om. X<sub>1</sub> 15 ἐμέσης X<sub>1</sub> 16 οὐδὲ AX<sub>1</sub> 21 δι<sup>2</sup> om. X<sub>1</sub> 24/25 αἱ παρ' αὐτοῦ πεμφθεῖσαι ἐπιστολαὶ X<sub>1</sub> 27 ὀλιγωρήσαντα] *coartatum* Λ = στενοχωρηθέντα 27/28 κύριον καὶ μεγαλοπρεπέστατον X<sub>1</sub>

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κυρίλλῳ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἀπειλήφραμεν ἀλλήλους, δέσποτα, εὐδοκίαι μὲν θεοῦ εἶτ' οὖν μεσιτεῖαι τοῦ τὰ πάντα θεοσεβεστάτου ἀμφοτέροις ἡμῖν τοῦ κυρίου Παύλου τοῦ ἐπισκόπου, ἀνδρὸς πάντων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀμελήσαντος, ὅπως ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ κατευνασθεῖη τὰ τῶν ταραχῶν καὶ ἡ θεῷ ἀρεστὴ γένοιτο συνάφεια. ἐπανήκει οὖν ἡμῖν μετὰ εἰρήνης καὶ τὰ ἰδιάζοντα τῆς φιλίας δίκαια γεγένηται παρ' ἡμῶν ἀπαραλείπτως ἅπαντα πρὸς τὴν σὴν θεοσέβειαν, μικρὰ ἑναλλαγῆι χρησαμένων ἡμῶν παρὰ τὰ ὑπὸ τῆς σῆς ὀσιότητος ὑπαγορευόμενα, οὐ διαφορὰν ἐχούσῃ δυνάμει, ἀλλ' οἰκονομίας μεταχείρισιν. βούλομαι γάρ, μᾶλλον δὲ καὶ εὐχομαι οὐ μόνον ἑμαυτὸν, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς κυρίους τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολῆς συνάψαι τῇ φίλῃ ἐμοὶ καὶ τιμίῃ κεφαλῇ, τῆς σῆς φημί γνησιότητος, ἣν περὶ πλείστου μὲν ἐποιούμην, διέκοψε δὲ τις βραχὺς χρόνος, εἶτ' αὐθις πάλιν θεοῦ βουληθέντος πρὸς ἑαυτοὺς ἐπανήλθομεν ἅπαντα σβέσαντες τὰ λυπηρὰ καὶ μηδὲν τὸ σύνολον καταλιπόντες παρ' ἑαυτοῖς ἔριδος ἢ φιλονεικίας ἄξιον. οὐκ ἄθεε δὲ τοῦτο γενένηται, ἀλλὰ θεοῦ πρυτανεύσαντος καὶ τῶν φιλοχρίστων καὶ εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ αὐτοῖς πρεπούσῃ σπουδῇ χρησαμένων. ἀποδεξάσθω οὖν ἡ σὴ θεοσέβεια τοὺς εὐλαβεστάτους Κάσιον καὶ Ἀμμώνιον εἴξαντας ἡμῖν, οὐχ ἵνα σοὶ ἀπειθήσωσιν, ἀλλ' ὅπως τὰ σοὶ οἰκοδομηθέντα εἰς βεβαίωσιν καὶ πέρας κάλλιστον ἀχθείη. χάριν δὲ ἴσμεν ἐπὶ τούτῳ καὶ τῷ κυρίῳ μου τῷ θαυμασιωτάτῳ καὶ περιβλέπτῳ Ἀριστολάῳ τῷ τριβούνῳ καὶ νοταρίῳ, ὃς συνείδεν ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν κινουμένων πραγμάτων κρεῖττον εἶναι τὸ παρὰ βραχείας συλλαβᾶς ἰσχυρῶς καὶ βεβαίως ἀλλήλοις ἡμᾶς συμβῆναι. δέχου οὖν, παρακαλῶ, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν εὐ καὶ καλῶς καὶ πάσαν ἰσχὺν ἔχοντα εἰς πληροφορίαν τὴν σὴν οἰκοδομηθέντα μὲν καὶ ἐπεσταλμένα, καὶ μηδεὶς σε εἰσέλθῃ λογισμὸς ὡς ἡμῶν τι ἐν τοῖς προκειμένοις πανούργως πεπραχόντων. ἐπίσταται γὰρ ἡμῶν τὸ συνειδὸς καὶ τὸν ἄνωθεν ἔλκει μάρτυρα ὡς οὐ τὰ σὰ σαθρῶς ἐβουλήθημεν, ἀλλὰ τὰ καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς οἰκονομῆσαι πρὸς τὸ συνοῖσον ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. ἐροῦσι δὲ οἱ αὐτοὶ εὐλαβέστατοι διάκονοι τὸν τρόπον τῆς οἰκονομίας· πέπρακται γὰρ ἡμῖν ἀπαραλείπτως ἅπαντα, ὡς ἂν μηδεὶς ἔχοι ἀφωσιῶσθαι κατὰ τῆς γενομένης συμβάσεως. δέχου οὖν, παρακαλῶ, ἡδέως τοὺς ἀδελφοὺς εἰρήνης σοὶ ἀγαθὰ προσκομίζοντας καὶ εὐχέσθω σου ἡ ὀσιότης αἰσίως ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις τὰ πράγματα προβαίνειν. ὡσπερ γὰρ ἑαυτοὺς φέροντες τῷ τῆς διαθέσεως νόμῳ ἐπιδεδώκαμέν σοι, οὕτως καὶ σπουδάζομεν καὶ βουλόμεθα, μᾶλλον δὲ καὶ εὐχόμεθα μηδένα τῶν παρ' ἡμῖν παραλιπεῖν, ὃς οὐ τὰ αὐτὰ ἡμῖν σκέπεται, ἡμῶν σπουδῆν ἔχόντων ἀνεξικάκως καὶ οἰκονομικῶς κατὰ μέρος ἐφέλκεσθαι τοὺς ὀλιγίστης παραμυθίας, μᾶλλον δὲ καὶ ὀδηγίας τῆς παρ' ἡμῶν ἔτι δεομένους ἐπὶ συμφέροντι τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πραγμάτων. εὐ ἴσθι τοιγαροῦν τοὺς αὐτοὺς εἶναι ἡμᾶς οὐσπερ ἦϊδες καὶ πρότερον, μετὰ τῆς αὐτῆς διαθέσεως καὶ πέμπων καὶ δεχόμενος τὰ παρ' ἡμῶν γράμματα· τοῦτο γὰρ καὶ ἡμᾶς κοσμήσει καὶ τὴν σὴν ὀσιότητα στεφανώσει.

Πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα πλείστα προσαγορεύομεν.

118 Primus edidit I. Aubert in Cyrilli opp. t. V 153

AJX<sub>1</sub>

4 τοῦ] τοῖς J θεοσεβεστάτοις J κυροῦ J 6 ἡμῖν om. X<sub>1</sub> 8 ἑναλλαγῆ AJ  
 ἐν ἀλλήλοις X<sub>1</sub> 9 ἐχούσῃ scripsi ἔχοντα AJX<sub>1</sub> 10 δὲ om. X<sub>1</sub> 17 κάσιον X<sub>1</sub> ἀμύ-  
 νιον X<sub>1</sub> 28 ἀφωσιῶσαι JX<sub>1</sub>

## 119 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 77

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς τῆς Ἀνατολῆς ἐπισκόπους μηνύουσα τὴν γεγενημένην εἰρήνην

- 1 Κεκράτηκεν ἡ εὐσέβεια καὶ ἀπίτῳ πᾶς ὁ τοῦ διαβόλου φθόνος· κεκράτηκεν οὐδεμίαν  
 χώραν τὸ λοιπὸν καταλιπούσα τοῖς ραιδιουργεῖν ἀδεῶς ἐπιχειροῦσι τὴν τῶν προγόνων τῆς  
 ἐκκλησίας περὶ πίστεως ἔκθεσιν· κεκράτηκεν οὕτως ὥστε τὴν εὐσεβῆ ὁμολογίαν τῆς θείας 5  
 ἐνανθρωπήσεως μὴ παρ' ἡμῖν ἐτέρως, ἐτέρωθι δὲ ἄλλως παραλαμβάνεσθαι. συνεφθά-  
 σαμεν γὰρ ἀλλήλοις ἡμεῖς τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ἐν  
 καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα κατὰ τὸν ἀληθῆ τῶν εὐαγγελίων κανόνα διασώζοντες. οὐδὲν γὰρ  
 V 127 μέσον οὐδὲ ἀμφιβολίας ἄξιον ἐν οἷς ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ἐξέθετο περὶ πίστεως, ἀλλὰ  
 πάντα τρανῶς καὶ τηλαυγῶς κατὰ τὰς ἡμετέρας προτάσεις τῆι παρ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς 10  
 πληροφορίαί ἐνέθηκε. γεγένηται οὖν, σὺν θεῷ φάναι, ἐπὶ τούτοις ἡ κοινωνία καὶ ἡ  
 σύμβασις τῶν πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν, οὔτε ἡμῶν σαθρῶς ἐπιβάντων τῆς ἐκ-  
 κλησιαστικῆς εἰρήνης οὔτε μὴν τοῦ αὐτοῦ θεοφιλεστάτου ἀνδρὸς ἀνασχομένου ἀλλοίαν πρὸς  
 ἡμᾶς ῥῆξαι φωνὴν παρὰ τὸ τῶν θείων γραφῶν βούλημα. οὕτω γὰρ καθαρῶς καὶ ἀδόλως  
 ἔλυσε τὴν μεταξὺ ἀμφισβήτησιν, ὥστε μηδεμίαν παρασχεῖν ἀφορμὴν τοῖς περὶ τῶν θείων 15  
 δογμάτων πρὸς αὐτὸν διαφέρεσθαι βουλομένοις.
- 2 Δεξώμεθα τοιγαροῦν περιχαρῶς τὴν τῆς εὐσεβοῦς ὁμολογίας συμφωνίαν καὶ μετ' αὐ-  
 τῆς τὴν ἐπ' αὐτῇ τῆς ἐκκλησίας εἰρήνην, μὴ ἐνδιδόντες λοιπὸν τοῖς ἐπὶ προφάσει εὐσε-  
 βείας ζηλωτῶν καὶ σπουδαίων πρόσχημα ἀναδεδέχθαι ἐπιτηδεύουσι. λέλυται γὰρ διὰ  
 τὴν χάριν τοῦ Ἰησοῦ πᾶσα περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ κυρίου οἰκονομίας ἀντίρρησις καὶ οἱ 20  
 ἐρεσχελεῖν ἐθέλοντες δῆλοί εἰσιν οὐ τοῦτο ἄνωθεν διεκδικούντες, ἀλλὰ ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ  
 θεοῦ τῆς ὁμονοίας βασκαίνοντες. οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀληθείας τὸν Χριστὸν κηρύττουσιν, οἱ  
 δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἐπίσταται τοῦτο ἐμοῦ πλέον ἢ ὑμετέρα θεοσέβεια. ἦσαν γὰρ ἦσαν  
 καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις οἱ ἐπαμφοτερίζοντες ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς πίστεως, οἷς ἡ μὲν διά-  
 νοια τῇ ἀληθείαι ἐτίθετο, ἡ δὲ γλῶσσα καὶ ἡ σπουδὴ ἐναντία οἷς ἐφρόνουν, ἐπετήδευε 25  
 πράγματα. ἀπεχθείαι γὰρ καὶ χάριτι ἐδούλευον, ἴν' ἡμῖν μετὰ προφάσεως πολεμήσωσιν.
- 8 πάντα ταῦτα λοιπὸν θεοῦ χάριτι ἔσβεσται. ἃ γὰρ ἡμεῖς ὑπηγορεύσαμεν, τὰ μὲν ἐν  
 V 96 Ἐφέσῳ περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως συνθέντες, τὰ δὲ ἐνταῦθα, ἐν Ἀντιοχείαι φημί, ἐν ἀλλή-  
 ep. 105 λοις σκεψάμενοι, ταῦτα οὐ μόνον ἐδέξατο ὁ ὀσιώτατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ἀλλὰ γὰρ καὶ  
 V 127, 6 ἀνύμνησεν, ἱεράς ἡμῶν τὰς φωνὰς ἀποκαλέσας καὶ ἀποδεξάμενος καὶ βεβαιώσας οἷς αὐτὸς 30  
 παραπλησίως ἐξέθετο, συνυφήνας ἡμῖν τὴν πατριῶν παράδοσιν μικροῦ ἐξ ἀνθρώπων γε-  
 νέσθαι, ἴν' οὕτως εἶπω, κινδυνεύσασαν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἐλθὼν ἡμῖν τοῖς Ἀνατολικοῖς καὶ  
 ῥημάτων καὶ νοημάτων καὶ ὀρθῆς πίστεως ἔκθεσιν, οὐδὲν μέσον οὐδὲ ἱκανὸν ἐμποιῆσαι  
 οὐδὲ τὴν σμικροτάτην διάκρισιν τοῖς αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐνθεῖς γράμμασιν, ἀλλὰ διδάξας καὶ  
 τοὺς ἔτι τῇ ἀληθείαι ἀνθισταμένους λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὁμολογεῖν μὲν τῶν φύσεων τὸ 35  
 διάφορον καὶ διαιρεῖν τὰς δύο φωνὰς καταλλήλως ταῖς φύσεσιν ὁμολογουμένης τῆς ἐνὸς  
 προσώπου παρὰ πᾶσι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ταυτότητος. καὶ πιστεύω, θεο-  
 φιλέστατοι ἀδελφοί, ὡς ἐξαρκέσει τουτὶ τὸ ἀπεσταλμένον, ὡς αὐτὸς ἔφησε, χαρτίον τοῖς  
 πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοῖς, τοῖς μὲν εὐγνώμοσιν ἐμποιῆσαι πληροφορίαν, τοῖς δὲ  
 ἀπειθοῦσιν ἐντροπὴν καὶ τὸν ἔσχατον ἐνεγκεῖν ἔλεγχον (παρασκευάσει δὲ καὶ ἐκεῖνο τὸ 40  
 Ies. 35. 6 προφητικὸν κἂν τοῖς παροῦσι πληρωθῆναι καιροῖς ὅτι γλῶσσαι μογγιλᾶλων μαθήσονται

31/32 adfert Cyrillus in ep. V 128, 21

AJA

3 ἀπίτῳ AJ 20 ἰϛ AJ θεοῦ Λ 32 τὴν αὐτὴν scripsi τῶν αὐτῶν AJ 36 τὰς δύο AJ  
 diuinas Λ

τρανώς λαλείν), οἷς σπουδῇ τῇ τοῦ ὀσιωτάτου ἀνδρὸς ἀποκεκρημένοις ἀξιοπιστίαί πάντα μὲν συγγέαι ὅσα τοῦ εὐσεβοῦς φρονήματος ἤρτηται, ἀνανεώσασθαι δὲ τὴν τοῦ μιарοῦ καὶ βεβήλου Ἀπολιναρίου δυσσεβῆ αἵρεσιν.

- 4 Ἄλλ' ἵνα μὴ μακρολογῶ, αὐτὸ ὑμῶν ἐξέπεμψα τῇ φιλοθείαι τὸ τῆς ἀπολογίας ἐν  
προσχῆματι ἐπιστολῆς βιβλίον παρ' ἐκείνου μὲν συσταθὲν, παρ' ἡμῶν δὲ μετὰ τῆς κοινω- 5 V 127  
νίας ἀνευδοιάστως προσδεχθὲν, μᾶλλον δὲ καὶ θαυμασθὲν ἐπὶ τῇ ὀρθότητι τῆς πίστεως,  
καὶ ἔξεστιν ὑμῖν, γνησιώτατοι ἀδελφοί, ἐντυχεῖν, καὶ πληροφορηθῆναι καὶ δόξαν δοῦναι  
τῷ παναγίω θεῷ, ἐφ' οἷς Αἴγυπτος μὲν τὰ τῆς Ἀνατολῆς, ἡ Ἀνατολή δὲ τὰ τῆς Αἰγύπτου  
φρονεῖ καὶ ἀσπάζεται. ταῖς γὰρ μεθ' ἡμᾶς γενεαῖς παραπεμφθήσεται ὁμολογία εὐσεβῆς,  
ἦν οἰκείω αἵματι καὶ παθήμασι πλείστοις ὅσοις τῇ οἰκουμένην θεοῦ χάριτι διεφυλάξαμεν. 10  
μεμένηκε γὰρ ὁ σπινθὴρ ὁ τῆς πίστεως καί, θεοῦ δόντος καιρὸν, μετάρσιον ἤγειρε τὴν τῆς  
εὐσεβείας φλόγα, ὥστε καταλάμπεσθαι τῷ φωτὶ τῆς θεογνωσίας τοὺς τε ἐκεῖ τοὺς τε  
ἐνθάδε, μᾶλλον δὲ τοὺς πανταχόσε τῆς οἰκουμένης πιστούς, οἷς εὐχὴ καὶ ἐπιθυμία οἶμαι  
μᾶς καὶ τῆς <αὐτῆς> ὁμολογίας δράξασθαι, ἀνορθοῦσης πᾶσι τὰ πεπτωκότα φρονήματα.  
5 ἀπέστειλα δὲ τὴν ἐπιστολὴν συζεύξας καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς τὸν αὐτὸν θεο- 15 V 123  
σεβέστατον ἐπίσκοπον Κύριλλον, ἵνα γνῶτε ὡς οὐκ αἰσχρῶς οὐδὲ δουλοπρεπῶς τῷ τῆς  
εὐσεβείας φρονήματι χρησάμενοι ἐπὶ τὴν μακαρίαν ταύτην σύμβασιν ἤλθομεν. παρακαλῶ  
καὶ αὐτοῖς τὸν θεὸν παρακαλῶ ἐπὶ τούτοις δοξάσαι καὶ κόπους ἡμῖν τὸ λοιπὸν μηδεὶς πα-  
ρεχέτω, οἷς τὸ οἰκοδομεῖν πρέπει, οὐ τὰ καλῶς δόξαντα τῷ θεῷ βουλήματι ἀνατρέπειν.

## 120 Latina uersio extat in Collectione Casinensi 179

20

Τοῦ αὐτοῦ ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα περὶ εἰρήνης σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου

- 1 Τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν ἡμῶν τοῖς ἀξίως παρὰ τοῦ θεοῦ  
τετιμημένοις Θεοδοσίω καὶ Οὐαλεντινιανῶι αὐγούστοις Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς  
ὑμετέρας Κοίλης Συρίας ἐν κυρίω χαίρειν. Εὐκαιρὸν νῦν εἰπεῖν τὸ προφητικὸν ἐκείνου  
λόγιον ὅτι ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθειαν· ὅταν γὰρ τι θεὸς ποιῆ, πᾶσα ἐν τοῖς 25 Ies. 40, 4  
πραττομένοις ἔπεται εὐκολία καὶ βουλήματι θεῷ ἀνθέστηκεν οὐδεὶς. ἤβουλήθη νῦν καὶ  
ἠυδόκησε διὰ τὸν εὐσεβῆ ὑμῶν σκοπὸν καὶ τὰς μακαρίας ταύτας φροντίδας ἅς ὑπὲρ τῆς  
τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τὸ ὑμέτερον ἀναδέδεκται κράτος, τὴν οἰκουμένην πρὸς εἰρήνην συ-  
νάψαι καὶ δοῦναι ἔνωσιν ἐν ἣι οὐκ ἄλλος ἄλλο τι φρονεῖ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμά-  
των, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σῶζεται φρόνημα περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 30  
ἐνανθρωπήσεως. ὁμοφρονουμέν γοῦν ἅπαντες καὶ κοινὴ ἡμῖν ὁμολογία γεγένηται, συ-  
νωιδὰ περιέχουσα οἷς ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς οἱ πατέρες ἐξέθεντο, πληροφορησάντων ἡμῶν  
ἀλλήλους <περὶ ὧν> ἡμεῖς ἠμφισβητοῦμεν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον ἐπί-  
σκοπον Κύριλλον· αὐτὸς δὲ νῦν τὰ παρ' ἡμῶν δεξάμενος καὶ ἅπερ τῇ σῆι εὐσεβείαι V 96  
συνθέντες ἐπεδώκαμεν ἐν τῇ Χαλκηδονέων πόλει, ταῦτα ἀσμενίσας καὶ καταδεξάμενος πα- 35  
ραπλησίους τοῖς ἐνθυμήμασι συνύφανεν ἡμῖν τὴν ὁμολογοῦσαν τῇ ἀποστολικῇ πίστει παρά-  
δοσιν. ἐκβέβληται τοιγαροῦν πᾶσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τῇ  
οἰκουμένην ἔρρωμένης, ἥς τὰ σκῆπτρα τῇ εὐσεβεῖ ὁμολογίαι ἐστὶ σύντροφα καίτοι <καὶ>  
κεκράτηκε καὶ κρατήσῃ γε εἰς τὸ διηνεκὲς τῇ θεῷ δεξιᾷ συγκροτούμενα. καὶ ὡς ἂν  
ἔχη ὑμῶν τὸ κράτος εἰδέναι τὰ τε παρ' ἡμῶν πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐν οἷς 40

AJΛ

10 παθήμασι Λ παθήματι AJ  
λοπρεπεῖ AJ

14 αὐτῆς addidi secundum Λ

16 δουλοπρεπῶς Λ δου-

AA

33 περὶ ὧν addidi secundum Λ

38 καὶ\* addidi secundum Λ

V 123. 127 ἔν καὶ τὸ αὐτὸ πατρῷον διασώζομεν φρόνημα, αὐτὰς ἡμῶν τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐπιστολάς τῷδε τῷ γράμματι ἡμῶν ὑποτάξαντες ἀπεστείλαμεν, ἐγχειρίσαντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ περιβλέπτῳ καὶ σπουδῆι πάσῃ χρησαμένῳ εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὡς ἂν τὸ ὑμέτερον προβαίη βούλημα εὐσεβὲς ὄν καὶ ὄσιον, τῷ τριβούνῳ καὶ νοταρίῳ Ἀριστολάῳ τῷ ὑμέτέρῳ. 2 τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων καὶ τῆς πίστεως τὸ ἀναμφισβήτητον λαβούσης, ἐθέμεθα πᾶσιν 6 οἷς προστετάχατε, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, διὰ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου, ἀνδρὸς ὄν ἴστε καὶ ὑμεῖς, ὡς οἶμαι, εἰρήνην τε χαίροντος καὶ εἶδησιν οὐ μικρὰν κεκτημένου ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασιν. δεδέγμεθα γοῦν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὐ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πολιτείαν ἄνωθεν ἴσμεν, καὶ καθηρημένον ἔχομεν Νεστόριον τὸν πάλαι γενόμενον τῆς μεγαλωνύμου πόλεως 10 ἐπίσκοπον, ἀναθεματισμῷ ὑποβάλλοντες ὅσα αὐτῷ ἀλλοτρίως καὶ ξένως εἴρηται ἢ πεφρόνηται πρὸς τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν. ἵκετεύομεν δὲ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν τελείαν παρασχεθῆναι τῷ κόσμῳ τὴν ἑορτὴν, ὡς μηδεμίαν πόλιν τῆς τοιαύτης ἑορτῆς ἔξω καὶ πανηγύρεως γενέσθαι, καὶ κελεύσαι τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἐν τοῖς προλαβούσι θορύβοις ἐκβληθέντας ἢ ἐκβεβλήσθαι δόξαντας εἰς τὸ παλαιὸν ἀποκατασταθῆναι 15 σχῆμα καὶ πάσης ἐνοχλήσεως ἀπηλλάχθαι τοῦ μηδὲ ἐν λείψανον ἀθυμίας καταλειφθῆναι ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. ῥαίδιον δὲ τοῦτο ποιῆσαι τῷ ὑμέτέρῳ κράτει τῷ καὶ παλαιὰ ἔχειν ὑποδείγματα τοιούτων διορθώσεων, αἱ τοὺς μὲν παλαιούς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοῖς ἑαυτῶν ἀπέδωκαν θρόνοις, τοὺς δὲ ἐν ταραχῇ χειροτονθέντας σχολάζειν παρεσκεύασαν 3 καὶ ἀναμεῖναι τὴν ἐκείνων ἐκ τοῦ βίου μετάστασιν. τούτων γὰρ οὕτω σὺν θεῷ, ὡς 20 ἔφαμεν, εὖ καὶ καλῶς προβάτων, εὐχαὶ καὶ ἱκεσίαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερου κράτους γενήσονται· δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ διὰ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν ταῖς μὲν ἐκκλησίαις ἐδόθη ἢ προτέρα κατάστασις, σέσωσται δὲ τὰ Χριστιανικὰ πράγματα, εἰρηνεύουσι δὲ τὸ λοιπὸν πόλεις καὶ δήμοι καὶ χῶραι. ἐπιπρέπει γὰρ τῇ ὑμέτερῃ βασιλείᾳ τὸ ἀτάραχον καὶ οἰοῖπερ ἔστὲ ὑμεῖς γαληνοὶ καὶ ἡμεροὶ, τοιαύτην προσήκει εἶναι καὶ τὴν τῶν πραγμάτων 25 κατάστασιν, κοινῇ πάντων καὶ ἰδία ἐκάστου συνέχειν ὀφειλόντων τὴν παρὰ πᾶσαν ταύτην γενομένην προσδοκίαν ἔνωσιν. ἐπαινετὸς γὰρ καὶ παρὰ θεῷ μακάριος ἕκαστος ἐν τῷ Mt. 5, 9 μέρει ἀνορθῶν τὰ συγχυθέντα καὶ κατὰ τὴν τοῦ κυρίου φωνὴν μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται, οὐ τὴν ἄμαχον ἴσμεν δύναμιν καὶ νῦν σύνδρομον γενέσθαι τῷ τῆς ὑμέτερας φιλοθείας σκοπῷ. πηγὴ γὰρ ὑμεῖς παντὸς 30 ἀγαθοῦ καὶ προχεῖται ἐκ τῶν ὑμέτερων βασιλείων τὰ τῆς εὐεργεσίας τῇ οἰκουμένῃ νάματα καὶ ἀπολαύουσι τὸ λοιπὸν οἱ τοῦ θεοῦ ἱερεῖς τῆς πρόσθεν ἡσυχίας, ἧς μάλιστα δέονται εἰς τὸ εἰλικρινεῖς καὶ ἐσπουδασμένας τὰς ὑπὲρ τοῦ ὑμέτερου κράτους ποιεῖσθαι προσευχάς.

121

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης

35

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοσεβεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Ξύστῳ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐπὶ καλῶι τῆς οἰκουμένης πεπιστεύκαμέν σου τὴν ὀσιότητα τοῦ ἀποστολικοῦ ἐπιβεβηκέναι θρόνου· λαμπτήρα ἔξουσιν αἱ πανταχοῦ γῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαι, d. 31. m. Iul. λαμπτήρα οὐ τὴν Ἐσπέραν μόνην φωτίζοντα, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰς ἐσχατίας τῆς οἰκουμένης. a. 432 ὅτι δὲ θεοῦ εὐδοκίαι νομίζομεν τὴν τῆς σῆς ὀσιότητος κατάστασιν γεγονέναι, δηλοῖ καὶ ἡ 40 συμφωνία ἢ ἐπὶ σοὶ τῶν τε λαῶν καὶ τῶν συνελθλυθόντων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐπὶ τῇ σῇ χειροτονίᾳ· τοῦτο γὰρ μεμαθήκαμεν παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου, ἀφ' ὧν ἴσως ἢ σὴ ὀσιότης πρὸς αὐτὸν ἐπέστειλεν. ὅθεν ὠρμήθη ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ μὲν κατεπεύγοντα εὐθύς καὶ παραχρῆμα γνωρίσαι, τὰ δὲ εἰς τιμὴν

ΑΛ

I διασώζομεν A in ministrando servamus Λ

συντελούντα τῆς ἀδελφικῆς παρὰ θεῷ διαθέσεως εὐκαίρως πρὸς τὴν σὴν ἀποπληρῶσαι  
 ὀσιότητα, ὅταν, σὺν θεῷ φάναι, δεξώμεθα καὶ τὰ ἐξ ἔθους ἀποσπελλόμενα συνοδικά, ἐν  
 οἷς τὰ εὐαγγέλια τῆς σῆς προεδρίας ἡμῖν μνηυθῆσεται, ποθινὰ ὄντα καὶ πάσῃ τῇ Ἀνα-  
 τολῇ ἐράσμια. ὁ δέ, ὡς φθάσας εἶπον, κατεπεῖγόν ἐστι, τοῦτο ἐντεῦθεν ἤδη κατάδηλόν  
 σου ποιῆσαι τῇ ὀσιότητι ὡς ἐκποδῶν πᾶσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, συμβάσεως γενομένης 5  
 ταῖς πανταχοῦ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις. ὅσα γὰρ ἦν διαταράττοντα τὸ κοινόν, συμβαίνουσιν  
 τὴν ὁμολογίαν τὴν παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ κυρίου τοῦ ὀσιωτάτου ἐπίσκοπου καὶ συλλειτουργοῦ  
 ἡμῶν Κυρίλλου εἴληφε, πληροφορησάντων ἡμῶν καὶ πληροφορηθέντων περὶ τῆς κατὰ σάρκα  
 τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, ὥστε ὁμογνώμονα εἶναι καὶ ὁμονοῆσαι τῇ τῶν πατέρων πίστει  
 μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τὴν παρ' ἡμῶν ἔκθεσιν, ἦντινα χρή καὶ τὸν ἀποστολικὸν ἐκείνον 10  
 θρόνον γνῶναι, πατρῴαν οὖσαν, οὗ ἕνεκα αὐτὴν καὶ τῷδε ἡμῶν τῷ γράμματα ἐντεθεί-  
 καμεν, ἔχουσιν οὕτως.

Περὶ δὲ τῆς θεοτόκου παρθένου ὅπως καὶ φρονούμεν καὶ λέγομεν, τοῦ τε τρόπου V 123. 127  
 τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἀναγκαίως, οὐκ ἐν προσθήκης μέρει, ἀλλ' ἐν πλη-  
 ροφορίας εἶδει, ὡς ἄνωθεν ἕκ τε τῶν θείων γραφῶν ἕκ τε τῆς παραδόσεως τῶν ἁγίων 15  
 πατέρων παρεληφότες ἐσχέκαμεν, διὰ βραχέων ἐροῦμεν, οὐδὲν τὸ σύνολον προστιθέντες  
 τῇ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι ἐκτεθείσῃ πίστει. ὡς γὰρ ἔφθημεν εἰρηκότες,  
 πρὸς πᾶσαν ἐξαρκεῖ καὶ εὐσεβείας γνῶσιν καὶ πάσης αἰρετικῆς κακοδοξίας ἀποκήρυξιν.  
 ἐροῦμεν δὲ οὐ κατατολμώντες τῶν ἀνεφίκτων, ἀλλὰ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθενείας  
 ἀποκλείοντες τοῖς ἐπιφύεσθαι βουλομένοις, ἐν οἷς τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτόμεθα. ὁμο- 20  
 λογοῦμεν τοιγαροῦν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ,  
 θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ  
 πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτου δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ  
 διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον  
 τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. δύο 25  
 γὰρ φύσεων ἔνωσις γέγονε, δι' ὃ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ  
 ταύτην τὴν τῆς ἀσυγχύτου ἔνωσεως ἔνοιαν ὁμολογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον  
 διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπησῆσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἔνωσαι  
 ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν. τὰς δὲ εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περὶ τοῦ κυ-  
 ρίου φωνὰς ἴσμεν τοὺς θεολόγους ἄνδρας τὰς μὲν κοινοποιοῦντας ὡς ἐφ' ἑνὸς προσώπου, 30  
 τὰς δὲ διαιροῦντας ὡς ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ τὰς μὲν θεοπρεπεῖς κατὰ τὴν θεότητα τοῦ  
 Χριστοῦ, τὰς δὲ ταπεινὰς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα παραδίδοντας. ἐπὶ τούτοις ἔδοξε καὶ  
 κεκράτηκε κατὰ τε τὸ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων καὶ τὸ  
 κοινῇ ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις λυσιτελοῦν ἔχειν ἡμᾶς Νεστόριον τὸν πάλαι γενομένον  
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον καθηρημένον, ἀναθεματίσαι δὲ ὅσα βεβήλως αὐτῷ καὶ 35  
 φαύλως παρὰ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν πίστιν εἴρηται, συναινέσαι δὲ τῇ χειροτο-  
 νίᾳ τοῦ κυρίου μου τοῦ ὀσιωτάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὐ πείραν καὶ ἡ ὑμετέρα  
 θεοσέβεια ἔχει, ὡς ἔγωγε οἶμαι, ὃν ἴσμεν καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἄνωθεν γενονότα καὶ ἐν  
 ἀρετῇ διαλάμπαντα.

Δεξαμένη οὖν ἡ σὴ ὀσιότης ταῦτα ἡμῶν τὰ γράμματα, ἀνυμνείτω τὸν θεόν, ὃς παρ' 40  
 ἐλπίδα πᾶσαν καὶ προσδοκίαν ἀνθρωπίνην σπουδῆ καὶ φροντίδι περὶ τὰς ἐκκλησίας τῶν  
 εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων συνήθως ταῖς ἑαυτοῦ ἐκκλησίαις ἐβράβευσε  
 τὴν εἰρήνην. ὃς συγχωρεῖ μὲν πολλακίς καὶ συνεχώρησε πρὸς ὀλίγον διαθορυβηθῆναι τὸ  
 κοινόν τῶν Χριστιανῶν, ὡς ἂν οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται, ἐπήγαγε δὲ οὐκ εἰς μακρὰν  
 τὴν ἴασιν· οἶδε γὰρ οἶδε τὰ τοιαῦτα συμβαίνοντα βασανίζειν καὶ στεφανίτας ἐργάζεσθαι 45

A

9 ὁμογνώμονας A

17 τῶν] τῆ A

30 τὰς] τὰ A



τοὺς περὶ τὸ εὐσεβὲς στερροὺς καὶ ἐνστηματικούς, τὰ δὲ νόθα καὶ κίβδηλα πολλάκις ἀπὸ τῆς πολλῆς γυμνασίας πρόρριζα ἀναιρεῖν. ὅπερ καὶ νῦν γεγένηται, διαιρέσεως μὲν γενομένης διὰ τὰς κοινὰς ἡμῶν ἀμαρτίας, συναφείας δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ χάριν, καὶ εὐξάσθω σου ἢ ἱερὰ καὶ φιλόθεος ψυχὴ ταύτην ἄνωθεν κρατυνηθῆναι καὶ παρὰ  
**Ps. 126, 1** τοῦ θεοῦ λαβεῖν τὴν βεβαίωσιν· ἔάν γὰρ ὁ κύριος, φησί, μὴ οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς 5  
 μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν. πιστεύομεν δὲ ὅτι τῆς αὐτοῦ οἰκο-  
 νομίας τὸ νῦν ἔργον γεγένηται καὶ διακρατήσῃ αὐτὸ εἰς τὸ διηνεκὲς καὶ μοχλοὶ ἄδου οὐ  
**Mt. 16, 18** κατισχύσουσι τῆς ἐκκλησίας· ἄμαχον γὰρ ἔχει τὴν παρὰ τοῦ σωτῆρος δύναμιν καὶ ἤλεγξε  
 τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν πειρασμὸς οὐδεὶς πώποτε, τοῦ θεοῦ ἐπιταχύνοντος τὴν βοήθειαν,  
**Mt. 28, 20** ὃς εἶπε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς ὅτι μεθ' ὑμῶν εἰμι μέχρι τῆς συντελείας τοῦ 10  
 αἰῶνος.

**122** = V 130 Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολῇ πρὸς Ξύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως

**123** Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ἐνωτικῇ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως σταλεῖσα 15  
 διὰ Ἀριστολάου τριβούνου

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ Μαξιμιανῷ Ἰωάννης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἔδει μὲν ἄνωθεν ἡσθέντας ἡμᾶς ὑπερβαλλόντως ἐπὶ τῇ τῆς σῆς θεοσεβείας καταστάσει γράμμασί τε εὐθὺς χρήσασθαι τὴν ἡμετέραν μηνύουσιν ἡδονὴν καὶ τὰ τῆς σῆς καταστάσεως εὐαγγέλια ἐν συνοδικαῖς τοῖς εἰωθόσι δέξασθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ πονηρός 20  
 τις δαίμων τὰ πράγματα οὕτω διετάρραξεν, ὥστε τὰ τῆς ἀληθείας πρὸς βραχὺν χρόνον διακοπῆναι, νῦν ὅτε διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν ἢ συνάφεια τῶν ἐκκλησιῶν ἐγένετο, ἐπὶ τὰ καθήκοντα προθυμότερα ἤκομεν, προσφθεγγόμενοι σου τὴν ὁσιότητα τοῦτο μὲν ἐν γράμμασι, τοῦτο δὲ καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ περιβλέπτου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου καὶ νοταρίου, οὗ τῆς σπουδῆς πολὺς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔσται ὁ ἔπαινος, ὡς ἂν 25  
 καὶ διὰ Ζώσης φωνῆς ἔχοιμεν τὴν πρὸς σὲ ἐκπιμπλάναι διάθεσιν· ὃν ὁ κύριος τῆς προεδρίας ἡξίωσεν, ὅπως ἴασι ἀρκούσαν τὰ διαταραχθέντα δέξεται πράγματα, ἀπὸ σου ἦθους καὶ τοῦ προσόντος τῇ σῇ φιλοθείᾳ προσηνοῦς καὶ φιλαλλήλου λαβόντα τὰς ἀφορμάς. ἀρκεῖ γὰρ πρόθεσις ἀγαθὴ καὶ οἷαν ἢ σὴ κέκτηται ἀγιωσύνη, ἵν' ἴσμεν καὶ διὰ πραγμάτων ἄνωθεν παρελήφαμεν, οὐκ οὐσαν μὲν ὁμόνοιαν φυτεῦσαι, γενομένην δὲ καὶ εἰς τὸ 30  
 ἀρχαῖον ἀποκαταστάσαν ὑπὲρ προσδοκίαν ὀχυρώσαι. καὶ πάνυ τεθάρρηκα, δέσποτα, ὡς σπουδῆ ἔσται σου τῇ ἀγιωσύνῃ ἅπαν μὲν τὸ λυποῦν πρόρριζον ἀνασπάσαι, περιθεῖναι δὲ ἰσχὺν τῇ γενομένῃ θεοῦ εὐδοκίᾳ συμβάσει, ὥστε ἐξεῖναι καὶ νῦν ἐκεῖνο τὸ προφητικὸν  
**Ps. 95, 1** μεθ' ἡδονῆς αἰδεῖν λόγιον αἴσατε τῷ κυρίῳ αἴσμα καινόν· αἴσατε τῷ κυρίῳ, 35  
 πᾶσα ἢ γῆ. ἐμεγάλυνε κύριος τῷ ὄντι τὴν ἑαυτοῦ χάριν, καὶ ἀποδέδεικται μὲν διὰ  
**Mt. 19, 26** πάντων αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ νῦν, ὅτι τὰ παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατα παρὰ τῷ θεῷ δυνατὰ ἔστι. ταῦτα παρ' ἡμῶν ὡς ἐν τάχει δεξάσθω σου ἢ θεοσεβεία· μικρὸν δὲ ὕστερον ἀποσταλήσονται παρ' ἡμῶν οἱ καὶ βαθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μετέχοντες, οὓς ἂν ὁ κύριος κατευθύνῃ. ἦνυσε δ' ἂν τὴν ὁδὸν προθυμότερα καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος καὶ κοινὸς ἡμῶν ἀδελφὸς ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ σὸς θερμὸς ἐραστής, εἰ μὴ συνέβη αὐτὸν ἀπὸ πολλοῦ 40  
 τῆς ὁδοπορίας πόνου τὴν ἐσχάτην ὑπομεῖναι ἀσθένειαν, οὗ ραίσαντος πληρωθήσεται ἡμῶν

15 cf. Coll. Casin. 203

καὶ οὗτος ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τε κάμου, καλλίστην ἐπιθυμίαν ἔχόντων ἐμοῦ μὲν ἀποστείλαι αὐτόν, αὐτοῦ δὲ δραμεῖν καὶ τὴν φίλην ἡμῖν καὶ ἄνωθεν γνησίαν ἀσπάσασθαι κεφαλὴν. καὶ γὰρ θεοῦ τῆι χάριτι ἤρκεσεν, ὥσπερ μεμαθήκατε, τοιαύτην ποιῆσαι τῷ κόσμῳ συνάφειαν, ὥστε μηδενὶ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι περὶ φρονήματος ἢ δόγματος ἐκκλησιαστικοῦ μηκέτι διαφέρεσθαι, ἀλλὰ στέργειν καὶ ἀγαπᾶν τὴν ἐγγενομένην πληροφορίαν ἡμῖν παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου καὶ αὐτῷ παρ' ἡμῶν, πρὸς ὃν καὶ συντετέλεσται ἡμῖν μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ τὰ περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου τοῦ πρώην γενομένου ἐπισκόπου τῆς μεγαλωνύμου ἐκείνης πόλεως καὶ πρὸς τὴν σὴν ὁμοίως θεοσεβείαν. ἡμεῖς γὰρ σὲ μὲν καὶ τὴν σὴν θεοφιλεῖαν ἐπιστάμεθα ἐπίσκοπον ἄξιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς προεδρίας, ἐκείνον δὲ γεγυμνώσθαι ταύτης παντελῶς καὶ ἀναθεματίσθαι τὰ φαύλως αὐτῷ λεχθέντα ἢ φρονηθέντα παρὰ τε τὴν πατρῴϊαν διδασκαλίαν καὶ τὸ ἀποστολικὸν καὶ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. καὶ τὰ νῦν παρ' ἡμῶν ἐκ κοινῆς ὁμολογίας συγκεῖμενα οἷς ὀφείλουσάν σου τὴν κατὰ θεὸν ἐμμέλειαν ἐντυχεῖν ἀπεστείλαμεν, τὸ ἴσον ὑποτάξαντες τοῖσδε ἡμῶν τοῖς γράμμασι τῶν τε παρ' ἡμῶν πρὸς τὸν ἀγιώτατον καὶ ὀσιώτατον ἐπίσκοπον Κύριλλον ἐπεσταλμένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ὑψηγορευμένων, ἀφ' ὧν καὶ ἔξεστιν ὑμᾶς γνῶναι ὡς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ τῆι τοῦ θεοῦ χάριτι σῶζομεν φρόνημα καὶ πάσα διχονοίας ἢ ἀμφιβολίας ἀνήρηται πρόφασις, ὁμόλογα καὶ συμβαίοντα ἡμῶν ἐκθεμένων καὶ προτεινάντων καὶ δεξαμένων διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου τῆι ἀποστολικῇ καὶ εὐαγγελικῇ ἐκκλησίαι.

**124** Ἀκακίου ἐπισκόπου Βεροίας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως 20

Τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ ὀσιωτάτῳ δεσπότῃ ἐμῷ ἀρχιεπισκόπῳ Μαξιμιανῷ Ἀκάκιος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἡ ἐπισκοπὴ τῆς σῆς εὐλαβείας οὐκ ἐδεήθη μελλησμοῦ γνωρίζοντος τίς εἶ καὶ τίς ἔσῃ, ἀλλὰ δῆλος καὶ καταφανὴς τοῖς πᾶσι κατέστης παραυτὰ τῷ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐπὶ σοὶ ἐπισκηνῶσαι, ὡς πᾶν ὀτιοῦν τῆι ἐπισκοπῇ συνοῖσον τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ θεσμῷ ἀνελλιπῶς ἐν ἑαυτῷ περιφέρεις, καὶ μετὰ πάντων καὶ πρὸ πάντων δι' ἔργου μετερχόμενος τὸ ἀποστολικὸν λόγιον τὸ φάσκον τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅπερ διαιρῶν καὶ διασαφῶν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος καὶ δεικνύων ὅσος ἐστὶν ὄγκος τῆς τοῦ λόγου περιουσίας καὶ ὅσον τὸ κλέος τῆς ταπεινοφροσύνης, ἐπάγει λέγων ἢ γνῶσις φυσιοῖ, ἢ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ ἐπισκοπὴ οὐκ ἐπίδειξιν ῥημάτων, ἀλλ' ἐνέργειαν πραγμάτων ὅθεν καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος δεικνύς ὅτι τὸ ἔργον τοῦ λόγου τιμιώτερον, πρὸς Κορινθίους ἐπιστέλλων φάσκει ἰθέλω πέντε λόγους εἰπεῖν ἐν τῷ νοί μου ἢ μυρίουσ λόγους ἐν γλώσσῃ. ἐπεγένετο δέ που ἐκ περιουσίας τῆι <σῆι> ἐπισκοπῇ καὶ τοῦτο θεοῦ τῆι χάριτι εὐκαίρως, τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν οὐκ ἀνεκτὰ καταλαβόντα καὶ τὴν διχονοίαν ἐκατέροις τοῖς μέρεσιν ἐμποιήσαντα ἐπὶ τῆς σῆς θεοσεβείας σβεσθῆναί τε καὶ ἀποσκεδασθῆναι, πληρουμένου τοῦ ἀποστολικοῦ ῥητοῦ τοῦ φάσκοντος αὐτὸς ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν τῆι σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ ἐν ἐνὶ τοὺς ἀμφοτέρους σώματι καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἀπελάβομεν θεοῦ χάριτι πάντες πάντας, ἀναθεματίσαντες τὸν ἀσεβῆ Νεστόριον, μιᾷ πίστει, μιᾷ ἐλπίδι, μιᾷ ἀγάπῃ. ὅπως δὲ καὶ τίνα τρόπον ἢ τοῦ θεοῦ χάρις τὴν εἰρήνην τῆι καθόλου ἐκκλησίαι ἐβράβευσε, μεσιτεύσασα ἐκατέροις τοῖς μέρεσι, τῷ τε πάντα ἀγιωτάτῳ ἐπίσκοπῳ Κυρίλλῳ καὶ τῷ

A

13 οἷς] coniecerim ὡς πρὸς  
Acta conciliorum oecumenicorum. 1 1, 7.

16 ὑφ' A

20 βερροίας A

33 σῆι addidi

21

τὰ πάντα θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Παύλῳ, συμπάροντος τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ φιλο-  
 χρίστου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου καὶ νοταρίου, παρόντος δὲ κάμου αὐτοῖς τῆι τοῦ ἐπι-  
 ep. 105 στολιμαίου γράμματος ἐγχαραγῆ καὶ εἰσηγούμενου τὰ δυνατὰ, δι' οἰκείου μὲν γράμματος ὁ  
 V 131 ἀγιώτατος καὶ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τὰ πάντα πιστότατος  
 καὶ εὐγενέστατος Ἀριστόλαος ὁ νοτάριος καὶ τριβούνος, ὧι πλείστας χάριτας ὁμολογούμεν 5  
 ἱκανῶς ἡμῖν δυστραπέλου οὔσης τῆς ὑποθέσεως συμπεριενεχθέντι καὶ τὰ δυνατὰ συν-  
 νεγκάμενῳ, διὰ ζωσῆς φωνῆς διδάξουσίν σου ἀνελλιπῶς τὴν θεοσέβειαν. ταῦτα ἐχρῆν  
 μετὰ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τῆς παρὰ τῆς ἡμετέρας μικρότητος γραφείσης ἰδικῶι γράμματι  
 ἐνθέντας ἡμᾶς διαπέμψασθαί σου τῆι ἀγισσύνῃ, ἧς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς περιεχούσης τὰ τε  
 γενόμενα σκυθρωπὰ καὶ τὰ ἐπιγενόμενα φαιδρὰ χρῆ τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν ἀδελφούς 10  
 τε καὶ συνεπισκόπους ἐπακούσαι, προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐν οἰωιδήποτε ἐπιτηδεύματι ἐν καιρῶι  
 τὴν συμπάθειαν ἐπιδειξαμένους καὶ νῦν τὸ ἀποστολικὸν ἀπενεγκάμενους ῥητὸν τὸ φάσκον·  
 Rom. 6, 8 εἰ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῶι, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῶι.  
 ἦντινα ἐπιστολὴν <τὴν>, πέπεισμαι, τὰ εἰς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, προσέτι δὲ καὶ ἀγαλλίασιν  
 συντείνοντα πᾶσιν ὁμοῦ μνηστευομένην προστάξειας τοῖς ἐγγύς καὶ τοῖς μακρὰν θεοσεβε- 15  
 στάτοις ἐπισκόποις διαπεμφθῆναι.

125 = V 131 Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Μαξιμιανὸν σταλείσα διὰ Ἀριστολάου

126

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολὴ δευτέρα

Κυρίῳ μου ἀγαπητῶι ἀδελφῶι καὶ συλλειτουργῶι Μαξιμιανῶι Κύριλλος ἐν κυρίῳ  
 cf. ep. 117 χαίρειν. Γράφουσι πρὸς με οἱ ἀγαπητοὶ μου οἱ κληρικοὶ ὡσανεὶ τῆς σῆς θεοσεβείας 20  
 τάχα που καὶ λελυπημένης ὅτι μὴ γέγραφα τίνα τρόπον συντέθεται τὰ τῆς εἰρήνης τῶν  
 ἀγίων ἐκκλησιῶν. ἐγὼ δὲ οὐχ οὕτως εἰμι ῥάθυμος περὶ τὰ ἀναγκαῖα τῶν πραγμάτων,  
 ὡς ἐλέσθαι σιγὰν καὶ μὴ διδάσκειν ἕκαστα σαφῶς οὐς χρῆ ταῦτα εἰδέναι, καὶ πρό γε τῶν  
 ἄλλων τὴν σὴν ὀσιότητα. ἐγράψαμεν οὖν ἀπαραλείπτως καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ  
 θαυμασιωτάτου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἀριστολάου· ἐπειδὴ δὲ τεθρυλῆκασιν τινὲς ὡς δόξαν 25  
 ἅπασιν ἡμῖν τε καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μόνῳι συνθέσθαι τῶι συμβόλῳι τῶι ἐκτεθέντι παρὰ  
 τῶν ἀγίων καὶ αἰοδίων ἡμῶν πατέρων ἐν τῆι Νικαέων, ἀθετουμένων πάντων ὧν γεγρά-  
 φαμεν κατὰ τῶν μιαιῶν Νεστορίου δογμάτων, καὶ τάχα που τινὲς ἐπὶ τούτῳι καὶ ἐσκανδα-  
 λίσθησαν, δεῖν ὑπὸ τῆς τοῦ γράμματος τῆς σῆς διδάξαι τελειότητα. οὐ γὰρ  
 ἀθετήσαντες τὰ ἑαυτῶν συναινοῦμεν τῶι συμβόλῳι τῆς ὀρθῆς πίστεως, ἀλλὰ κάκεινα γε- 30  
 γράφαμεν κατὰ σκοπὸν τρέχοντες τῶν ἀγίων πατέρων, οἳ καὶ τὸ τῆς πίστεως ἡμῖν θε-  
 σμοθετήκασιν σύμβολον. ἴσμεν δὲ ὅτι ὀρθοποδοῦμεν ἀληθῶς καὶ οὐκ ἔξω τῆς εὐθείας  
 ἐσμὲν ὁδοῦ, κανόνα τῆς εἰς πᾶν ὀτιοῦν ἀκριβείας τοὺς ἐκείνων ποιούμενοι λόγους. γε-  
 γράφασι μὲν γὰρ ἐν ἀρχαῖς οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, μᾶλλον δὲ παρεσκευάσαν γράψαι τὸν  
 ep. 105 κύριόν μου τὸν τὰ πάντα ὀσιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Βεροιαίων Ἀκάκιον ὅτι πᾶσιν ἀρέσκει 35  
 μόνῳι συνθέσθαι τῶι συμβόλῳι καὶ ἀκυρῶσαι τὰς ἐπιστολάς καὶ τοὺς τόμους οὐς γεγρά-  
 φαμεν ταῖς Νεστορίου κενοφωνίαις ἀντανιστάντες τὴν ἀλήθειαν. ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτο  
 μειδιάσας ἔφην ὅτι εἰ ἀφανίζομεν τὰ ἑαυτῶν, καταγινώσκομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως, καὶ  
 οὔτε συνεθέμην οὔτε ἠκύρωσά τι τῶν γεγραμμένων· γέγραπται γὰρ ὀρθῶς καὶ μετὰ τῆς  
 ἀληθείας. ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ 40

A  
 10 φαιδρὰ scripsi σφοδρὰ A 14 τὴν addidi 15 μνηστευομένην scripsi μνηστευό-  
 μενος A  
 AJ  
 18 β J 21 μὴ A μὲν J 26 τε] τὸ A 35 βεροιαίων AJ 39 γραμμάτων J

τῆς Ἐμίσης, φάσκων ἐτοιμῶς ἔχειν ἅπαντας καὶ ἀναθεματίζειν τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ καταδέχασθαι τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ, ἀναγκαιῶς τὰ τῆς κοινωνίας ἔδοξεν ἐπὶ τούτοις βεβαιωθῆναι, κατ' οὐδένα τρόπον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ἀδικουμένου παρά τινος. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἀγία σύνοδος ἡ ἐν τῇ Ἐφέσῳ συναχθεῖσα πάλιν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἐβεβαίωσε καὶ Νεστορίου κατεψηφίσαστο τὴν καθαίρεσιν, ὡς παρερμηνεύοντος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν ἴδιον περιέλκοντος σκοπὸν τὴν ὀρθῶς καὶ ἐξητασμένως ἐκτεθεῖσαν τῆς πίστεως ὁμολογίαν παρὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων. μὴ τοίνυν σκανδαλιζέσθωσαν τινές ὅτι βέβαιον ὁμολογοῦμεν τηρεῖν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, ἐν ᾧ καὶ ἐβαπτίσθημεν, ἀλλ' ἐννοεῖτωσαν ὅτι τοὺς μὴ τηροῦντας αὐτὸ ταῖς ἐννομητάταις ὑποφέρουσι ψήφοις οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν κατὰ καιροὺς τὴν φροντίδα πεπιστευμένοι παρὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σω- 10 τήρος Χριστοῦ.

Πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἡ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

127 = V 128 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον Μελιτηνῆς μεμφάμενον αὐτῷ ὅτι συνέθετο

128 = R 29 Totius epistulae uersio Latina extat in Collectione Casinensi 183, partis prioris usque ad 27 καλλύνεται in Actis Concilii quinti coll. v 15

Θεοδωρήτου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας

Ὅ πάντα σοφῶς πρυτανεύων θεὸς καὶ τῆς ἡμετέρας προμηθούμενος ὁμονοίας καὶ τῆς τῶν λαῶν κηδόμενος σωτηρίας συναθροισθῆναι ἡμᾶς κατὰ ταῦτόν παρεσκεύασεν καὶ συμφώνους ἀλλήλοις τὰς ἀπάντων ἔδειξε γνώμας. ἐν κοινῷ γὰρ ἀναγνόντες τὰ Αἰ- V 127 γύπτια γράμματα καὶ ἐξετάσαντες αὐτῶν ἀκριβῶς τὴν διάνοιαν, εὔρομεν σύμφωνα τοῖς 20 <παρ' ἡμῶν> εἰρημένοις τὰ ἐκεῖθεν ἀπεσταλμένα καὶ ἄντικρυς ἐναντία τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις, οἷς μέχρι τοῦ παρόντος ὡς ἀλλοτρίοις τῆς εὐσεβείας πολεμοῦντες διετελέσαμεν. ἐκεῖνα μὲν γὰρ εἶχεν σαρκικῶς σάρκα γεγονότα τὸν ἐκ θεοῦ λόγον καὶ καθ' ὑπόστασιν ἔνωσησιν καὶ σύνοδον τὴν καθ' ἔνωσησιν φυσικὴν καὶ τὸν θεὸν λόγον πρωτότοκον γεγεννημένον ἐκ νεκρῶν, ἀπηγόρευε δὲ καὶ τῶν περὶ τοῦ κυρίου φωνῶν τὴν διαίρεσιν, καὶ ἕτερα δὲ πρὸς 25 τούτοις εἶχεν τῶν μὲν ἀποστολικῶν σπερμάτων ἀλλότρια, τῶν δὲ αἰρετικῶν Ζιζανίων βλαστήματα· τὰ δὲ νῦν ἐπεσταλμένα τῇ εὐαγγελικῇ εὐγενεῖαι καλλύνεται. θεὸς γὰρ τέλειος καὶ ἄνθρωπος τέλειος ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἐν αὐτοῖς ἀναγορεύεται καὶ φύσεις δύο καὶ τούτων διαφορὰ καὶ ἔνωσις ἀσύγχυτος οὐ κατὰ κράσιν καὶ φουρμόν, ἀλλ' ἀπορρήτως καὶ θεοπρεπῶς γενομένη καὶ τῶν φύσεων τὰς ιδιότητας ἀκράτους διαφυλάξασα, 30 καὶ ἀπαθῆς μὲν ὁ θεὸς λόγος καὶ ἄτρεπτος, παθητὸς δὲ ὁ ναὸς καὶ τῷ θανάτῳ πρὸς ὀλίγον παραδοθεὶς καὶ πάλιν τῇ δυνάμει τοῦ ἐνθθέντος θεοῦ ἐγερθεὶς καὶ τὸ πνεῦμα τὸ

128 Primus ex R edidit Leo Allatius in Vindiciis synodi Ephesinae p. 137, deinde J. B. Cotellier e X<sub>1</sub> in Ecclesiae graecae monumentis 1, 48, denique I. Garnier in Auctario Theodoretii p. 93

A

1 ἐμέσησ J 7 ὁμολογίαν A ὁμόνοιαν J

ARX<sub>1</sub> Λc Λs

16 inscr. ex AX<sub>1</sub> ἴσον ἐπιστολῆσ θεοδωρήτου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον ἀντιοχείασ R ἐπίσκοπον om. X<sub>1</sub> 16 σαφῶσ X<sub>1</sub> 18 καταυτόν R 21 παρ' ἡμῶν addidi ex Λs ἀφ' ἡμῶν Cotellier 22 παρόντος RΛcs πέρατος AX<sub>1</sub> 25 ἀπηγόρευσεν R δέ<sup>8</sup> om. R 26 σπερμάτων ARX<sub>1</sub> δογμάτων Λc om. Λs τῶν δετῶν R 28 ἰσ̄ χσ̄ X<sub>1</sub> 29 διαφορὰ om. X<sub>1</sub> 30 ἀκράτους vscripsi ἀκρατῶσ ARX<sub>1</sub> *integras* Λc

ἅγιον οὐκ ἔξ υἱοῦ ἢ δι' υἱοῦ τὴν ὑπαρξιν ἔχον, ἀλλ' ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, ἴδιον δὲ υἱοῦ ὡς ὁμοούσιον ὀνομαζόμενον. ταύτην τὴν ὀρθότητα ἐν τοῖς γράμμασιν θεασάμενοι καὶ ἐναντίαν ἐκ διαμέτρου τοῖς ἤδη πρότερον γραφείσιν εὐρόντες, ὑμνήσαμεν τὸν  
 Ies. 32, 4 τὰς ψελλιζούσας γλώσσας ἰατρούοντα καὶ τὸν ἀπηχῆ φθόγγον εἰς ἠχὴν ἠδείαν μεταρρυθμίζοντα.

5

129 = V 129 Κυρίλλου πρὸς Δυνατὸν ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου

130 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐσέβιον πρεσβύτερον

Τὴν μὲν παρὰ τῆς σῆς εὐλαβείας ἐπιστολὴν ἀνέγνω, εὖρον δὲ λελυπημένην ὡσανεὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν συντεθείσης οὐ κατὰ λόγον ἐτεκμηράμην τε ὅτι ἔξ ἀγάπης κекίνηται τὸ σὸν ἐπιεικὲς, οὐ μὴν ἔοικεν ἀκριβῶς εἰδέναι τὰ δόξαντα. περιφέρουσι μὲν 10 γάρ, ὡς μαθάνω, τινὲς ἐπιστολὰς ὡς πρὸς με γραφείσας παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Ἰωάννου, εἰκὸς δὲ αὐτὰς ἢ πεπλασμένας εἶναι ἢ καὶ προσθήκας ἔχειν τὰς τοῖς φρονούσι τὰ Νεστορίου καθ' ἡδονήν. ἐγὼ γὰρ κατὰ τὸ δόξαν τῆι ἀγία συνόδω ἐν τῆι Ἐφεσίων μητροπόλει οὐ πρότερον αὐτῷ τὴν κοινωνίαν ἀποδέδωκα, εἰ μὴ  
 V 123 ἀνεθεμάτισεν ἐγγράφως τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὠμολόγησεν ἔχειν αὐτὸν καθιρημένον 15 καὶ συνέθετο τῆι χειροτονίαι τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ· κекμηκότος δὲ μυρία τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Ἐμεσηνῶν Παύλου περὶ τῶν καθιρημένων, Ἐλλαδίου τε φημί καὶ Εὐθηρίου καὶ Δωροθέου καὶ Ἰμερίου, καὶ παρακαλοῦντος μετὰ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὴν κατ' αὐτοὺς ὑπόθεσιν τύπον σχεῖν, ἔφην ἀπροκρίτως ὅτι οὐδένα τῶν καθιρημένων ἐγὼ ποιοῦμαι λόγον, ἀλλ' ἐν τούτῳ δεῖ μένειν αὐ- 20 τοὺς τῷ σχήματι ἐν ᾧ καὶ νῦν εἰσι. συγκεχώρηκα δὲ τὴν εἰς ἐμὲ γενομένην παρ' αὐτῶν ὑβριν· οὐ γὰρ ἦν ἀκόλουθον ταύτης ἔνεκα καὶ μόνης τῆς αἰτίας εἰς διχόνοιαν τέμνεσθαι τὰς ἐκκλησίας, τοῦ ἀναγκαιότερου πρὸς πέρας ἀγομένου, φημί δὴ τοῦ ἀναθεματισθῆναι τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ ὀμολογήσαι τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ τοὺς οὐκ ἀνασχομένους πάλαι  
 V 123 τοῦτο ποιῆσαι. ὠμολόγησαν δὲ ἐγγράφως ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἀγία παρθένος καὶ ὅτι 25 αὐτὸς ὁ πρὸ παντὸς αἰῶνος γεννηθεὶς ἐκ τοῦ πατρὸς υἱὸς μονογενὴς ἐν ἐσχάτοις τοῦ αἰῶνος καιροῖς ἐγεννήθη κατὰ σάρκα ἐκ γυναικὸς καὶ ὅτι ἐν τοῦ υἱοῦ τὸ πρόσωπον καὶ ὅτι τὰς ἀποστολικὰς καὶ εὐαγγελικὰς φωνὰς ἐφαρμόζουσιν οἱ θεολόγοι τὰς μὲν τῆι θεότητι αὐτοῦ, τὰς δὲ τῆι ἀνθρωπότητι πάλιν αὐτοῦ. Νεστόριος μὲν γὰρ διαιρῶν εἰς δύο τὸν ἕνα υἱὸν καὶ Χριστὸν καὶ κύριον ἄνθρωπον ἰδικῶς ἐτίθει καὶ κατὰ μόνας υἱὸν καὶ τὸν ἐκ 30 θεοῦ λόγον ἰδικῶς καὶ κατὰ μόνας ἕτερον υἱὸν καὶ ἔφασκεν ὅτι αἱ μὲν τῶν φωνῶν τοῦ ἀνθρώπου εἰσὶν, αἱ δὲ τοῦ θεοῦ λόγου· ἢ δὲ ὀρθὴ περὶ Χριστοῦ γνώσις οὐχ οὕτως ἔχει. ἕνα γὰρ ἴσμεν υἱὸν καὶ Χριστὸν καὶ κύριον, τὸν αὐτὸν θεὸν καὶ ἄνθρωπον, καὶ αὐτοῦ φαιμέν εἶναι καὶ τὴν θεότητα, αὐτοῦ δὲ ὁμοίως καὶ τὴν ἀνθρωπότητα· λαλεῖ γὰρ ποτὲ μὲν ὡς θεὸς θεοπρεπῶς, ποτὲ δὲ ὁ αὐτὸς ὡς ἄνθρωπος ἀνθρωποπρεπῶς. ὀμολογησάντων 35

1. 2 περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἀγίου πνεύματος ἐκ θεοῦ πατρὸς μόνου, καὶ οὐχὶ δὲ ἐκ τοῦ υἱοῦ, ὡς οἱ λατῖνοι φρονούσιν Ar in mg

5 plura secuntur in A<sup>c</sup>

130 Primus edidit Gallandi in Bibl. patr. XIII app. 150

ARX<sub>1</sub>A<sup>c</sup>s

4 in fine add. Garnier ταῦταις ὑμῶν ἐντυχόντες — παρ' ὑμῖν ἐκκλησίαι quae desumpta sunt ex ep. V 127 [uol. I 4 p. 17, 21—25]

AU

8 ὡσανεὶ U ὡς ἂν A 9 τὲ U μὲν A 10 κекίνητο U 19 ἔχειν U 21 νῦν εἰσι U  
 οὐνεῖσι A 22 διχονοίασ A 25 καὶ θεοτόκος U 30 καὶ<sup>2</sup> om. A

τοίνυν ταῦτα ἐκείνων πῶς οὐ περιττὸν ἦν ἔτι τὸ φιλονεικεῖν τοὺς μὴ θέλοντας κρατῆσαι 5  
σχίσμα καὶ εἰς αἵρεσιν ἀποκλίνει τὰς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν ἐκκλησίας; γένοιτο δὲ καὶ  
τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω διατεθῆναι· Ἑλλάδιος γὰρ ὁ ἐν τῇ Ταρσῶι καὶ ἕτεροὶ τινες εἰ  
καὶ μὴ φρονοῦσιν ὀρθῶς, οὐδὲν τοῦτο πρὸς τοὺς ὀρθὰ φρονεῖν ἡρημένους. οἰχέσθωσαν  
γάρ, εἰ βούλονται, δύο καὶ τρεῖς, τῶν ἀπανταχοῦ ἐκκλησιῶν μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσῶν 5  
πίστιν. μὴ ἀγνοεῖτω δὲ μηδὲ τοῦτο ἢ σὴ θεοσέβεια. ἐλθὼν γὰρ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν  
ὁ μνημονευθεὶς ἐπίσκοπος Παῦλος τῆς Ἐμισσηνῶν ἔφασκεν ὅτι κατεψεύσαντο τινὲς τῆς σῆς  
εὐλαβείας ὡς παθητὴν λεγούσης τὴν τῆς θεότητος φύσιν καὶ ὅτι ἐξ οὐρανοῦ κατήνεγκε τὴν  
ἑαυτοῦ σάρκα ὁ λόγος καὶ ὅτι μεταβολὴν ὑπέμεινε εἰς τὴν τῆς σαρκὸς φύσιν. ἔδει  
τοίνυν τὰς τῶν ψευδηγῶρων ἀπάτας φανεράς γενέσθαι τοῖς ἐπιεικεστέροις, ἵνα μὴ ταῦτα 10  
θρυλοῦντων ἐκείνων σκανδαλίζωνται. διὰ τοῦτο γράφων πρὸς τὸν θεοσεβέστατον τῆς V 127  
Ἀντιοχείων ἐπίσκοπον Ἰωάννην ἐγάλασα τὰς ἐκείνων διαβολάς· οὔτε γὰρ ἐκ μεταβολῆς πρὸς  
τὸ οὕτω φρονεῖν ἀφίγμαι οὔτε δὲ ἐν τόμῳ ἢ ἐπιστολῇ οὔτε ἐν βιβλίῳ εὐρίσκομαί τι  
τοιούτου πώποτε εἰρηκῶς. τὸ δὲ τῆς συνουσιώσεως ὄνομα οὐδὲ ὃ τί ποτέ ἐστιν, ἴσμεν  
ὄλως. εἰκὸς δὲ τοὺς τοιαῦτα γράφοντας ἐκείσε ἀπολογουμένους περὶ τῆς προπετείας 15  
τῆς ἐν τῇ Ἐφέσῳ καθ' ἡμῶν γενομένης εὐρεσιλογεῖν τοιαῦτά τινα, ἵνα μὴ δοκοῖεν κει-  
νῆσθαι μάτην· ἐλέγχει γὰρ αὐτοὺς τὸ συνειδὸς. ἀπολογείσθω τοίνυν ἢ σὴ εὐλάβεια τοῖς  
ἕτερα ἀνθ' ἐτέρων ἐκείσε λαλοῦσι· πάντα γὰρ γέγονεν ἀσφαλῶς. ὁ δὲ ἀγαπητὸς Κάσιος  
ὁ διάκονος εἰς ἐστὶ τῶν ἀπελθόντων ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ εἰπεῖν δύναται ὅσας ἡμέρας ἐκεῖ  
πεποιήκεν οὐκ ἀποδιδούς αὐτῷ τὰ τῆς κοινωνίας γράμματα, εἰ μὴ πρότερον ἐχειρογράφησε 20  
περὶ πάντων τούτων.

- 131 = V 132 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταν-  
τινουπόλει
- 132 = V 133 Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν συνα-  
χθεῖσαν ἐκεῖ σύνοδον
- 133 = R 46 Πρόκλου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς Ἀρμενίους περὶ πίστεως. edidi  
in appendice t. III 2
- 134 = V 119 Κυρίλλου ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον Οὐαλε-  
ριανόν
- 135 = V 171 Τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικὸν πρὸς τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον Σούκενσον τῆς  
Διοκαισαρέων τῶν κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν περὶ πίστεως
- 136 = V 172 Ἀντίγραφον πρὸς τὰς πύσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν  
Σούκενσον
- 137 = V 22 Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου
- 138 = V 23 ἴσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν Βερροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν Ἀντιο-  
χείας ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἰδία ἐκάστῳ
- 139 = V 26 Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ Ῥόδου σταλείσα πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύ-  
νοδον
- 140 = V 27 Τοῦ αὐτοῦ δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' ὃ κατήνησεν

Inter 136 et 137 spatium non paruum relictum in A

AU  
1 τὸ om. A      2 ἀποκλείναι U      7 ἐμισσηνῶν U      10 γενέσθαι φανεράς A      11 θρυλο-  
λοῦντων U      14 οὐδὲν U

- 141 = V 29 Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ Ἐφέσου
- 142 = V 69 Ἐπιστολή τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως
- 143 = V 70 Ὁμιλία Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου ρηθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου
- 144 = V 72 Ὁμιλία Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας εἰς τὴν γέννησιν τοῦ σωτῆρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου
- 145 = V 73 Ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὑпанεγνώσθη δὲ καὶ αὐτὴ ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ
- 146 = V 74 Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ
- 147 = V 97 Ἐπιστολή τῶν ἐν Χαλκηδόνι ὄντων ἐκ τῶν ἀποσχισάντων πρὸς τοὺς ἐν Ἐφέσῳ
- 148 = V 99 Synodi epistula ad Eulalium Entrechium Acacium Chrysaphium Hieremiam Theodulum Esaiam
- 149 = V 109 Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον
- 150 = V 110 Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὸν πραιτωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου
151. 152 = V 111. 112 Ἀντίγραφον θείου νόμου
- 153 = V 113 Ἐπιστολή συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως
- 154 = V 116 Alyrii presbyteri epistula ad Cyrillum
- 155 = V 134 Ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου
- 156 = V 137 Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ
- 157 = V 138 Ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρίων ἐπισκόπου
- 158 = V 139 Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου καὶ Εἰρηναίου
- 159 = V 150 Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίνας
- 160 = V 143 Δέησις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν
- 161 = V 144 Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολή πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης
- 162 = V 145 Τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς
- 163 = V 146 Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων παρὰ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον
- 164 = V 151 Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις, ἐν οἷς καθαιροῦσι Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς ἀγιωτάτους καὶ ἀκοινωνήτους ποιοῦσι πάντας τοὺς τῆς ἁγίας συνόδου
- 165 = V 152 Γράμμα τῶν αὐτῶν τὸ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ
- 166 = V 153 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα, δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου
- 167 = V 154 Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ἣν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ
- 168 = V 155 Ἐπιστολή τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως κλῆρον
- 169 = V 156 Ἐπιστολή τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον
- 170 = V 157 Ἐπιστολή τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν

- 171 = V 158 Ἀναφορὰ τῆς Ἀνατολικῆς συνόδου πρὸς τὸν καλλίνικον βασιλέα δηλοῦσα καὶ αὐθις τὴν γεγενημένην καθάρεισιν Κυρίλλου καὶ Μέμνονος
- 172 = V 159 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἥνπερ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι Εἰρηναίῳ
- 173 = V 160 Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας
- 174 = V 161 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον καὶ τὸν μάγιστρον ὁμοίως
- 175 = V 162 Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ Σχολαστικὸν ὁμοίως
- 176 = V 163 Ἀναφορὰ τῶν Ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς προδοθεῖσιν αὐτῇ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων, ἧτις ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη
- 177 = V 164 Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς περὶ τῶν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀναφορᾶς

*Quae secuntur lacinae, pertinent ad Nicephori patriarchae epistulam ad Leonem papam III, cf. I 4 p. VII*

---

A

175 σχολαστικόν A

176 κόμοσι A



# COLLECTIONES MINORES

**Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.**

---

**U = Codex Vallicellianus C 4 s. XIII**  
**E = Codex Vaticanus 504 s. XII**  
**H = Codex Musei Britannici Arundelianus 529 s. XII**  
**X = Codex Parisinus 1115 s. XII**

## COLLECTIO U

1. Κυρίλλου ἐπιστολή γραφείσα πρὸς τινὰ Ζηλωτὴν περὶ τοῦ αὐτοῦ Νεστορίου = V 20
2. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει = V 132
3. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολή δευτέρα πρὸς Νεστόριον = V 4 5
4. Ὑπομνηστικὸν τοῦ ἁγιωτάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου γενόμενον πρὸς Ποσειδώνιον ἀποσταλέντα παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ τῶν κατὰ Νεστόριον ἕνεκεν

Ἡ Νεστορίου πίστις, μᾶλλον δὲ κακοδοξία ταύτην ἔχει τὴν δύναμιν. φησὶν ὅτι ὁ θεὸς λόγος προεγνῶκώς ὅτι ὁ ἐκ τῆς ἁγίας παρθένου γεννώμενος ἅγιος ἔσται καὶ μέγας, εἰς τοῦτο ἐξελέξατο αὐτὸν καὶ παρεσκεύασε μὲν γεννηθῆναι δίχα ἀνδρὸς ἐκ τῆς παρθένου, 10 ἐχαρίσατο δὲ αὐτῷ τὸ καλεῖσθαι τοῖς αὐτοῦ ὀνόμασιν, ὥστε καὶ υἱὸν λέγεσθαι καὶ κύριον καὶ Χριστόν, καὶ παρεσκεύασεν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανεῖν καὶ πάλιν ἡγειρεν αὐτόν, ὥστε κἂν ἐνανθρωπήσαι λέγεται ὁ μονογενὴς τοῦ θεοῦ λόγος, ὅτι συνῆν αἰεὶ ὡς ἀνθρώπῳ ἁγίῳ τῷ ἐκ τῆς παρθένου, διὰ τοῦτο λέγεται ἐνανθρωπήσαι. ὡσπερ δὲ συνῆν τοῖς προφήταις, οὕτω φησὶ καὶ τούτῳ κατὰ μείζονα συνάφειαν. διὰ τοῦτο φεύγει πανταχοῦ τὸ 15 λέγειν τὴν ἔνωσιν, ἀλλ' ὀνομάζει συνάφειαν, ὅπερ ἐστὶν ὡς ἔξωθεν καὶ ὡς ἂν λέγη πρὸς Ἰησοῦν ὅτι καθὼς ἤμην μετὰ Μωυσῆ, οὕτως ἔσομαι καὶ μετὰ σοῦ. κρύπτων *Ios. 3, 7* δὲ τὴν ἀσέβειαν λέγει ὅτι ἐκ μήτρας συνῆν αὐτῷ. διὰ τοῦτο οὐδὲ θεὸν ἀληθινὸν αὐτὸν εἶναι λέγει, ἀλλ' ὡς ἐν εὐδοκίᾳ τοῦ θεοῦ κεκλημένον οὕτως, κἂν κύριος ὀνομασθῆι, οὕτως πάλιν αὐτὸν βούλεται κύριον ὡς τοῦ θεοῦ λόγου χαρισμένου αὐτῷ τὸ καλεῖσθαι καὶ οὕτω. 20 καὶ φησὶν ὅτι ὅταν λέγωμεν ἀποθανεῖν ὑπὲρ ἡμῶν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἀναστῆναι, ὁ ἄνθρωπος ἀπέθανε καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀνέστη καὶ οὐδὲν τοῦτο πρὸς τὸν τοῦ θεοῦ λόγον. καὶ ἡμεῖς μὲν ὁμολογοῦμεν ὅτι καὶ ἀθάνατός ἐστιν ὁ τοῦ θεοῦ λόγος καὶ ζωὴ ἐστίν, ἀλλὰ πιστεύομεν ὅτι γέγονε σὰρξ, τουτέστιν ἐνώσας ἑαυτῷ τὴν σάρκα μετὰ ψυχῆς λογικῆς 24 ἔπαθε σαρκὶ κατὰ τὰς γραφὰς καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτοῦ πέπονθεν, αὐτὸς λέγεται παθεῖν, *1 Petr. 4, 1* καίτοι τὴν φύσιν ἀπαθῆς ὦν, καὶ ἐπειδὴ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀνέστη (οὐ γὰρ εἶδε διαφθορὰν *Act. 2, 31* ἢ σὰρξ αὐτοῦ), λέγομεν ὅτι αὐτὸς ἀνέστη ὑπὲρ ἡμῶν· ἐκείνῳ δὲ οὐ ταῦτα δοκεῖ, ἀλλὰ φησὶν ὅτι ἀνθρώπου γέγονε τὸ πάθος καὶ ἀνθρώπου ἡ ἀνάστασις καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις σῶμά ἐστιν ἀνθρώπου τὸ προκείμενον, ἡμεῖς δὲ πιστεύομεν ὅτι τοῦ λόγου ἐστὶ σὰρξ ζωοποιεῖν ἰσχύουσα διὰ τοῦτο, ὅτι τοῦ τὰ πάντα ζωογονοῦντος λόγου γέγονε σὰρξ καὶ αἷμα. 30

Ταῦτα οὐκ ἀνέχεται λέγειν ἐκεῖνος. Κελέστιον παρεσκεύασεν ἐπιδουναὶ λιβέλλους κατὰ Φιλίππου τοῦ πρεσβυτέρου ἐλέγχοντος αὐτὸν καὶ μηκέτι θελήσαντος συναχθῆναι μετ' αὐτοῦ διὰ τὴν αἴρεσιν. ἐν δὲ τοῖς λιβέλλοις αἰτίασις ἦν ὅτι Μανιχαῖός ἐστιν. εἶτα

6 Primus edidit Stephanus Baluze in Nona collectione conciliorum 1, 377

U

13 ἐνανθρωπήσαι scripsi ἐνανθρωπήσασ U  
μὲν superscr. γὰρ U

18 οὔτε U

19 ὠνομάσθη U

23 post

κέκληκε τὸν ἄνθρωπον εἰς συνέδριον κάκεινος ἦλθε, πρᾶγμα ποιῶν κανονικόν, ἐτοίμως ἔχων ἀπολογήσασθαι. ἐπειδὴ δὲ οὐδὲν εἶχε δεῖξαι, ὁ Κελέστιος ἀφανῆ ἑαυτὸν κατέστησε καὶ οὐκ εἰσήλθεν εἰς τὸ συνέδριον.

Οὐχ εὐρῶν ταύτην τὴν ἀφορμὴν, ἐφ' ἑτέραν ἐχώρησεν. ἔφη γὰρ ὅτι τίνος ἔνεκεν παρασύναξιν ἐποίησας καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ προσφορὰν ἐτέλεσας; παντὸς σχεδὸν τοῦ κλήρου λέγοντος ὅτι καὶ ἡμῶν ἕκαστος ἐν καιρῷ καὶ χρείαις τοῦτο ποιεῖ, ἐξήνεγκεν ἀπόφασιν καθαιρέσεως κατὰ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἴδου ἔχεις τόμους ἔχοντας κεφάλαια τῶν βλασφημιῶν Νεστορίου.

5. Cyrilli epistula synodica ad Nestorium = V 6
6. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ Ἰωάννῃ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας = V 13
7. Τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικός = V 118
8. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην Ἀντιοχείας ἐπιστολὴ σταλείσα διὰ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου = V 127
9. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελετινῆς = V 128
10. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐσέβιον πρεσβύτερον = A 130
11. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον τοῦ Ἰκονίου = V 119
12. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκενσον ἐπίσκοπον τῆς Διοκαισαρέων τῆς κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν = V 171
13. Ἔτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὴν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρ' αὐτοῦ = V 172
14. Τοῦ αὐτοῦ Μαξίμῳ διακόνῳ Ἀντιοχείας = R 43
15. Τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικὸν = R 44
16. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδόσιον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως τῆς εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν = V 7
17. Τοῦ αὐτοῦ Πρόκλῳ ἐπισκόπῳ περὶ Θεοδώρου = R 39
18. Τοῦ αὐτοῦ Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Μελετινῆς = R 36

## COLLECTIO E

Collectioni praecedunt et secuntur scriptiones Maximi confessoris

1. δ̄ Ὑπομνηστικὸν τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκενσον ἐπίσκοπον Διοκαισαρέων κατὰ τὴν Ἰσαύρων ἐπαρχίαν = V 171
2. ε̄ Ἔτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὴν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν Σούκενσον = V 172
3. ζ̄ Τοῦ ἀγίου Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον ἐπιστολὴ = V 4
4. ζ̄ Iohannis Antiocheni epistula ad Cyrillum = V 123
5. η̄ Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμεσῶν λεχθεῖσα Χοιὰκ κθ̄ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἀγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, ἀλλ' ἓνα υἱόν, Ἰησοῦν τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας ἐγκώμια = V 124
6. θ̄ Τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου Ἐμεσῶν ὀμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Τυβὶ ζ̄ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125

7.  $\bar{\iota}$  Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν = V 126
8.  $\bar{\iota}\alpha$  Latina uersio extat in Collectione CT 73. primus edidit A. Mai in Scriptt. uett. t. VIII 149 = Noua bibl. patr. II 113

Τοῦ ἀγιωτάτου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τοῖς τοῦ ἀγίου βαπτιστοῦ Ἰωάννου Φαρμουθὶ κῆ ἰνδ̄  $\bar{\alpha}$  περὶ τῆς γενομένης ὁμοιοῦσας τῶν ἐκκλησιῶν καὶ κατὰ τοῦ δυσφήμου Νεστορίου d. 23. m. Apr. a. 433

Τοὺς εὐσεβεῖαι συντεθραμμένους καὶ τῶν θείων δογμάτων ἀκριβῆ καὶ τετορνευμένην ἔχοντας γνῶσιν γῆν θελητὴν ὁ προφήτης ὀνομάζει λέγων· καὶ ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θε- 5 MaI. 3, 12  
λητὴ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη.  
γῆν θελητὴν εἶναί φησιν τὴν γονιμωτάτην καὶ εὐκαρπον καὶ καρπῶν ἡμέρων μητέρα καὶ τροφόν· τοιαύτη δὲ πᾶσά ἐστι θεοφιλῆς καὶ ὁσία ψυχῆ, γεωργὸν ὡσπερ τινὰ καὶ σπορέα παντὸς ἀγαθοῦ τὸν τῶν ὄλων σωτῆρα λαβοῦσα Χριστόν, ὃς καὶ τῶν ἱερῶν ἡμῖν δογμάτων ἐναστράπτει τὴν γνῶσιν. ἀλλ' ὁ πάντων ἐχθρὸς, τουτέστιν ὁ σατανᾶς ἐγείρει κατὰ και- 10  
ροὺς τοὺς ἐπισπεύροντας τῷ σίτῳ τὰ πονηρὰ ζιζάνια· πλὴν κἂν ἀνθήσωσιν, ἀποκείρονται, Mt. 13, 38  
ἔσται δὲ οὕτω καθαρὸν τὸ χωρίον. ἐκβέβληται τοίνυν ἀπὸ πάσης ἐκκλησίας ὁ ἀσεβῆς Νεστόριος, τὸ πικρὸν ἀληθῶς τοῦ διαβόλου ζιζάνιον, καὶ ὁμογνωμονοῦσι λοιπὸν οἱ κατὰ 15  
πᾶσαν ὄντες τὴν οἰκουμένην θεοσεβέστατοι ἐπίσκοποι τὴν ὀρθὴν καὶ μίαν ὁμολογήσαντες πίστιν. συνήφθησαν τοίνυν ταῖς παρ' ἡμῖν ἐκκλησίαις, μᾶλλον δὲ κατὰ πᾶσαν τὴν οἰ- 15  
κουμένην καὶ αἱ οὖσαι κατὰ τὴν Ἀνατολήν· ὡμολόγησαν γὰρ οἱ θεοσεβέστατοι τῶν ἐκείσε ἐπίσκοποι τὴν ὀρθὴν καὶ ἀβέβηλον πίστιν. οἷα δὲ γέγραφε πρὸς με ὁ θεοσεβέστατος V 123. 127  
καὶ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος τῆς Ἀντιοχείας Ἰωάννης, οἷα δὲ κάγω πρὸς αὐτὸν ἀντέγραψα, ἀκούσεσθε σὺν θεῷ.

9.  $\bar{\iota}\beta$  Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum = V 127
10.  $\bar{\iota}\gamma$  Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στασιάζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει = V 132

## COLLECTIO HX

20

1. Ἐπιστολὴ Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας περὶ ἐνώσεως = V 123
2. Τούτοις ἐξῆς ὑπετέθη καὶ ἡ διδασκαλία τοῦ ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Παύλου τοῦ τῆς Ἐμέσης μεσιτεύοντος καὶ τὴν εἰρήνην βραβεύοντος, ὃς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γενόμενος οὐ φιλοτιμίας, ἀλλ' ἀποδείξεως χάριν τοῦ συμφωνῆσαι καὶ τοὺς Ἀνατολικούς τῆ 25  
οἰκουμένηκῆ συνόδῳ \* \*

Ὅμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ εἰρήνης

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς ὅτι νῦν πρῶτον ὑμῖν φθεγγόμενος τῆι τῆς εἰρήνης προσήσει τὴν ὑμετέραν κατηξιῶθην κατασπάσασθαι εὐλάβειαν, εἰρήνην ἐν τῷ μέρει δεδωκώς καὶ εἰρήνην

34—p. 174, 3 primus edidit I. B. Cotelier in Monumentis eccl. gr. 1, 48

ΕΛ<sup>τ</sup>Λ<sup>ο</sup>

1 τοῖς] malim τῆι, scilicet ecclesia 2 prima Λ  $\bar{\iota}\alpha$  E 9 σωτῆρα om. Λ 15 καὶ  
κατὰ Λ<sup>ο</sup> 16 θεοφιλέστατοι Λ 17/18 θεοφιλέστατος καὶ θεοσεβέστατος Λ

HX

21 ἐπίσκοπον X 22 ἐνώσεως H πίστεως X 25 καὶ om. X 26 lacunam statui 28 ὅτι  
νῦν H ὁ τοίνυν X 29 κατηξιῶθην H καταξιῶθηναι X

ἀντιλαβών, εἰρήνην τὴν πάντων τῶν ἀγαθῶν αἰτίαν, τὴν ἐράσμιον καὶ τῷ θεῷ φίλην, ἣν ὁ δεσπότης Χριστὸς διὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος τῇ οἰκουμένῃ ἐχαρίσατο· αὐτῷ ἡ δόξα ἅμα τῷ πατρὶ σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

3. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία δευτέρα Χοιάκ  $\bar{\kappa}\theta$  ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ εἰς τὴν γένναν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν, 5  
ἀλλὰ ἓνα υἱὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας ἐγκώμια  
= V 124
4. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία  $\bar{\gamma}$  λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Τυβὶ  $\bar{\zeta}$  εἰς τὴν ἐνανθρώ-  
πησιν τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια = V 125
5. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐναν- 10  
θρώπησιν = V 126
6. Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς Ἰωάννην ἀρχιεπίσκοπον Ἀντιοχείας περὶ τῆς  
εἰρήνης = V 127

---

HX

3 νῦν — καὶ<sup>3</sup> om. X

τῶν αἰώνων om. X

4 ἀχιὰκ HX

$\bar{\kappa}\epsilon$  HX



Cyrilli epistula ad Iohannem Antiochenum . . . . .	115 p. 153
„ „ „ „ „ . . . . .	116 p. 153. 154
„ „ „ mandatarios . . . . .	90 p. 137
„ „ „ Maximianum . . . . .	126 p. 162. 163
„ „ „ Theognostum Charnosynum Leontium . . . . .	117 p. 154
„ commonitorium ad Posidonium diaconum . . . . .	U 4 p. 171. 172
Iohannis Antiocheni sermo . . . . .	72 p. 84
„ „ propositio Acacio Beroeensi oblata et ad Cyrillum missa . . . . .	105 p. 146
„ „ epistula ad Cyrillum . . . . .	108 p. 151. 152
„ „ „ „ „ . . . . .	118 p. 155
„ „ relatio ad imperatores . . . . .	120 p. 157. 158
„ „ epistula ad Maximianum . . . . .	123 p. 160. 161
„ „ „ „ episcopos Orientales . . . . .	119 p. 156. 157
„ „ „ „ Xystum . . . . .	121 p. 158—160
Iuliani episcopi Serdicae libellus paenitentiae . . . . .	94 p. 139. 140
Nestorii epistula ad Antiochum praefectum praetorio . . . . .	56 p. 71
Pauli Emeseni sermo . . . . .	HX 2 p. 173. 174
Petri episcopi Traianupolis libellus paenitentiae . . . . .	93 p. 139
Theodoreti sermonis pars . . . . .	71 p. 81—83
„ epistula ad Alexandrum Hierapolitanum . . . . .	69 p. 79. 80
„ „ ad Iohannem Antiochenum . . . . .	128 p. 163. 164
Xysti epistula tractoria . . . . .	101 p. 144. 145
„ „ ad Cyrillum . . . . .	100 p. 143. 144
„ „ „ Flavianum Philippensem . . . . .	99 p. 143

## II

## ADFERVNTVR

[Caelestini epistularum 85—87 ratio habita non est]

Exod. 3, 6 . . . . .	21, 21	cf. Sir. 35, 19 . . . . .	123, 29
3, 14 . . . . .	21, 21	I Esra 4, 38 . . . . .	137, 18
4, 22 . . . . .	108, 3	Ies. 6, 2 . . . . .	56, 30
7, 1 . . . . .	108, 2	7, 9 . . . . .	55, 6
Deut. 19, 15 . . . . .	65, 6	8, 8—10 . . . . .	23, 43
Ios. 3, 7 . . . . .	171, 17	13, 3 . . . . .	108, 7
I Reg. 24, 7 . . . . .	108, 4	14, 19. 20. . . . .	23, 36
3 Reg. 9, 14 . . . . .	33, 18	28, 16 . . . . .	82, 9
18, 21 . . . . .	54, 31	30, 1 . . . . .	82, 24
Ps. 7, 13 . . . . .	23, 16	31, 6 . . . . .	82, 26
32, 6 . . . . .	51, 22	32, 4 . . . . .	164, 4
36, 35. 36 . . . . .	23, 24	35, 6 . . . . .	156, 41
44, 7. 8 . . . . .	21, 38	40, 4 . . . . .	157, 25
59, 9 . . . . .	84, 4	40, 12 . . . . .	83, 26. 94, 8
64, 2. 3 . . . . .	27, 11	40, 22 . . . . .	83, 28
68, 29 . . . . .	23, 33	42, 14. 15 . . . . .	23, 19
80, 5 . . . . .	21, 31	45, 1 . . . . .	108, 6
81, 6. 7 . . . . .	30, 15	59, 3—6 . . . . .	82, 27
82, 3. 4 . . . . .	152, 21	59, 5 . . . . .	82, 31. 33. 37
95, 1 . . . . .	160, 34	59, 6 . . . . .	83, 2
109, 1 . . . . .	48, 9. 110, 2	59, 7. 8. . . . .	83, 4
109, 4 . . . . .	53, 32	61, 1 . . . . .	58, 27. 59, 33
117, 27 . . . . .	58, 34	Ier. 1, 5 . . . . .	90, 13
126, 1 . . . . .	160, 5	2, 10. 11 . . . . .	83, 14
Prou. 8, 9 . . . . .	55, 21	2, 12 . . . . .	83, 10. 20
22, 28 . . . . .	146, 31	12, 10 . . . . .	82, 20



Bar. 3, 36—38 . . . . . 21, 27  
 Dan. 2, 34. 35 . . . . . 82, 11  
     7, 10 . . . . . 56, 29  
 Os. 4, 7 . . . . . 82, 22  
 Amos 6, 6 . . . . . 152, 15  
 Zach. 7, 9 . . . . . 44, 35  
 Mal. 3, 12 . . . . . 173, 5  
     4, 2 . . . . . 106, 25  
 Mt. 1, 20 . . . . . 107, 8  
     2, 8. 12 . . . . . 92, 1  
     2, 13 . . . . . 107, 3  
     2, 14 . . . . . 31, 4  
     3, 14. 15 . . . . . 31, 23  
     4, 12 . . . . . 31, 7  
     5, 9 . . . . . 158, 28  
     5, 28 . . . . . 46, 17  
     7, 4. 5 . . . . . 52, 13  
     10, 8 . . . . . 63, 24  
     10, 34 . . . . . 151, 11  
     11, 27 . . . . . 47, 16  
     12, 28 . . . . . 51, 11. 18. 52, 33  
     13, 38 . . . . . 173, 11  
     16, 13 . . . . . 28, 1  
     16, 16 . . . . . 27, 44. 28, 6. 58, 12  
     16, 18 . . . . . 160, 7  
     19, 26 . . . . . 160, 36  
     21, 34—39 . . . . . 26, 30  
     22, 29 . . . . . 21, 14  
     22, 41—45 . . . . . 32, 4  
     22, 46 . . . . . 32, 14  
     24, 24 . . . . . 19, 18  
     25, 31. 32 . . . . . 27, 14  
     25, 31 . . . . . 26, 43  
     27, 46 . . . . . 109, 17  
     28, 20 . . . . . 160, 10  
 Lc. 1, 2 . . . . . 35, 36  
     1, 28 . . . . . 36, 35. 90, 3  
     1, 35 . . . . . 34, 16. 36, 37. 38, 23. 90, 5  
     1, 36 . . . . . 31, 34  
     1, 41—43 . . . . . 29, 35  
     1, 44 . . . . . 90, 14  
     1, 68 . . . . . 137, 27  
     2, 7 . . . . . 94, 9  
     2, 11 . . . . . 29, 23  
     2, 12 . . . . . 29, 27  
     2, 14 . . . . . 34, 22  
     2, 34 . . . . . 82, 6  
     2, 52 . . . . . 41, 3. 44, 26. 110, 15  
     4, 18. 19 . . . . . 110, 6  
     4, 30 . . . . . 31, 14  
     11, 54 . . . . . 25, 29  
     22, 37 . . . . . 36, 17  
 Ioh. 1, 1 . . . . . 20, 5  
     1, 3 . . . . . 41, 34. 51, 26  
     1, 14 . . . . . 20, 7. 34, 31. 35, 21. 36, 6. 33. 45, 3. 12.  
         55, 8. 64, 26. 90, 1. 94, 21. 107, 21. 27.  
             110, 1  
     1, 16 . . . . . 95, 5

Acta conciliorum oecumenicorum. I 1, 7.

1, 17 . . . . . 89, 27  
 1, 18 . . . . . 55, 15  
 1, 30. 31 . . . . . 31, 30  
 1, 30 . . . . . 31, 36  
 2, 19 . . . . . 47, 33  
 3, 6 . . . . . 35, 23  
 3, 13 . . . . . 27, 5. 42, 3. 60, 26  
 3, 26 . . . . . 31, 43  
 5, 17 . . . . . 25, 32  
 5, 19 . . . . . 25, 34. 41, 28  
 5, 21 . . . . . 41, 28  
 5, 22 . . . . . 25, 35  
 5, 25. 28. 29 . . . . . 26, 2  
 5, 25 . . . . . 25, 37. 26, 41  
 5, 27 . . . . . 25, 40  
 6, 35 . . . . . 26, 8  
 6, 38 . . . . . 41, 21  
 6, 42 . . . . . 26, 15  
 6, 51. 58 . . . . . 92, 28  
 6, 51. 33 . . . . . 59, 5  
 6, 51 . . . . . 59, 6  
 6, 54 . . . . . 92, 29  
 6, 56 . . . . . 59, 8. 12. 14. 110, 32. 34. 111, 1  
 6, 57 . . . . . 59, 17. 19. 20. 24. 111, 3. 5. 8. 9. 10. 11  
 6, 62 . . . . . 42, 5  
 6, 63 . . . . . 60, 11  
 7, 30 . . . . . 31, 15  
 8, 28 . . . . . 41, 22  
 8, 40 . . . . . 25, 21. 26, 9. 39. 27, 5. 44, 3  
 8, 53 . . . . . 26, 16  
 8, 54 . . . . . 109, 13  
 8, 57 . . . . . 26, 17  
 8, 58 . . . . . 41, 33  
 10, 11 . . . . . 137, 29  
 10, 30 . . . . . 41, 27. 43, 37  
 10, 32—36 . . . . . 58, 17  
 10, 32 . . . . . 52, 32  
 12, 49 . . . . . 41, 22  
 14, 9 . . . . . 43, 36  
 14, 10. 12 . . . . . 51, 16  
 14, 10 . . . . . 52, 32  
 14, 27 . . . . . 151, 12  
 16, 13. 14 . . . . . 109, 14. 110, 4  
 20, 17 . . . . . 41, 23  
 Act. 2, 22 . . . . . 27, 33. 28, 24. 29  
     2, 24 . . . . . 28, 33. 46, 10  
     2, 25—28 . . . . . 28, 19  
     2, 25 . . . . . 28, 38  
     2, 31 . . . . . 171, 26  
     2, 33 . . . . . 46, 10  
     2, 36—38 . . . . . 28, 42  
     2, 38 . . . . . 28, 22  
     3, 12 . . . . . 52, 39  
 10, 36 . . . . . 29, 29. 30, 20  
 10, 38 . . . . . 99, 12  
 13, 30 . . . . . 30, 4  
 17, 30. 31 . . . . . 99, 29  
 17, 31 . . . . . 72, 34. 79, 34

	20, 28 . . . . .	29, 14		2, 7 36, 25. 45, 11. 55. 35. 89, 30. 94, 20.	
Rom.	1, 25 . . . . .	27, 42			95, 5
	3, 27 . . . . .	57, 16		2, 10. 11 . . . . .	27, 27. 39, 8. 108, 18
	4, 23. 24 . . . . .	30, 9		2, 15. 16 . . . . .	48, 25
	5, 10 . . . . .	111, 18		2, 21 . . . . .	80, 2
	5, 14 . . . . .	90, 15		3, 5 . . . . .	47, 10
	6, 3 . . . . .	36, 21		3, 14 . . . . .	65, 9
	6, 8 . . . . .	162, 13		4, 5 . . . . .	161, 26
	9, 3 . . . . .	25, 2	Col.	1, 12—20 . . . . .	63, 8
	9, 5 . . . . .	30, 19. 107, 33	1 Tim.	1, 7 . . . . .	152, 5
	10, 8. 9 . . . . .	36, 22		2, 5. 6 . . . . .	24, 26
	13, 7 . . . . .	140, 39		2, 5 . . . . .	24, 4. 9
1 Cor.	1, 24 . . . . .	44, 23	2 Tim.	2, 8 . . . . .	23, 10
	2, 4 . . . . .	92, 23		Tit. 2, 13. 14 . . . . .	24, 19. 27
	2, 8 . . . . .	20, 22. 26, 29. 30, 20		2, 13 . . . . .	20, 15
	2, 12 . . . . .	98, 5	Hebr.	1, 1—3 . . . . .	22, 14
	4, 1 . . . . .	38, 15		1, 2 . . . . .	111, 20
	6, 17 . . . . .	49, 16		1, 3 . . . . .	22, 12. 44, 2
	8, 1 . . . . .	161, 29		1, 6 . . . . .	27, 25
	8, 5. 6 . . . . .	30, 25		1, 7—9 . . . . .	22, 20
	8, 6 . . . . .	42, 9. 44, 12		2, 14 . . . . .	20, 8. 55, 19
	9, 26 . . . . .	62, 24		2, 16. 17 . . . . .	38, 16
	11, 23 . . . . .	30, 1		2, 17 . . . . .	110, 7
	14, 19 . . . . .	161, 31		3, 1. 2 . . . . .	110, 22
	15, 10 . . . . .	52, 27		3, 1 . . . . .	53, 11. 54, 21. 56, 18
	15, 22 . . . . .	90, 27		4, 12 . . . . .	91, 31
	15, 45 . . . . .	99, 14		4, 15 . . . . .	53, 19. 54, 25. 91, 35
	15, 47—49 . . . . .	99, 22		5, 4. 5 . . . . .	53, 22
	15, 47 . . . . .	60, 24. 99, 18		5, 6 . . . . .	54, 3
2 Cor.	4, 5 . . . . .	24, 40		5, 7—9 . . . . .	110, 9
	4, 16 . . . . .	93, 19		5, 7 . . . . .	54, 7
	5, 21 . . . . .	34, 25. 36, 10		5, 8 . . . . .	54, 11. 13. 26. 56, 13
	8, 9 . . . . .	89, 31		5, 9. 10 . . . . .	110, 16
	10, 5 . . . . .	57, 4		8, 1 . . . . .	57, 1
	12, 10 . . . . .	145, 13		9, 26 . . . . .	19, 30
	13, 3 . . . . .	38, 15		12, 2 . . . . .	55, 31
	13, 5 . . . . .	48, 16		12, 22 . . . . .	82, 15
Gal.	1, 1 . . . . .	27, 21. 47, 11		12, 23 . . . . .	23, 32
	1, 8 . . . . .	32, 24		13, 8 . . . . .	30, 38. 42, 10
	1, 9. 8 . . . . .	33, 25	1 Petr.	1, 1 . . . . .	47, 13
	1, 9 . . . . .	49, 8		1, 8. 6 . . . . .	82, 8
	3, 13 . . . . .	34, 25. 36, 9. 15. 90, 29		2, 7 . . . . .	82, 10
	3, 26 . . . . .	99, 5		3, 18 . . . . .	51, 6. 89, 33
	4, 4. 5 . . . . .	98, 19		4, 1 . . . . .	63, 28. 149, 31. 171, 25
	4, 4 . . . . .	30, 33. 92, 13. 106, 14. 16	1 Ioh.	1, 1 . . . . .	35, 38
Eph.	1, 5 . . . . .	93, 17		5, 20 . . . . .	30, 22
	1, 19. 20 . . . . .	46, 8	Iac.	1, 8. 7 . . . . .	54, 34
	1, 20. 21 . . . . .	98, 22		1, 17 . . . . .	149, 28
	2, 3 . . . . .	40, 22	Iuda	5. 6 . . . . .	20, 37
	2, 6 . . . . .	57, 16		19 . . . . .	44, 16
	2, 8 . . . . .	89, 28	Apoc.	19, 16 . . . . .	64, 6. 94, 6
	2, 14—16 . . . . .	161, 36			
	2, 14 . . . . .	150, 7	symbolum Nicaenum [cf. ind. i]		34, 32. 89, 3.
	4, 5 . . . . .	40, 4			107, 16
	5, 2 . . . . .	53, 12	symbolum Charisii . . . . .		97, 16
Phil.	2, 5—7 . . . . .	64, 2. 94, 2	A 66 . . . . .		78, 40
	2, 5. 7 . . . . .	108, 11	A 68 . . . . .		78, 24
	2, 6. 7 . . . . .	56, 6			

- A 73—78 . . . . . 149, 3  
 A 77 . . . . . 142, 11  
 A 85 . . . . . 144, 2, 32  
 A 95 . . . . . 147, 18  
 A 97 . . . . . 81, 31  
 A 105 . . . . . 147, 32. 154, 9. 156, 28 162, 3, 35  
 A 107 . . . . . 147, 3, 9 151, 33 154, 13  
 A 108 . . . . . 154, 24  
 V 6, 8 . . . . . 43, 31  
 V 9 . . . . . 141, 16  
 V 16 . . . . . 141, 1 35  
 V 17 . . . . . 141, 4  
 V 31 . . . . . 74, 17  
 V 83 . . . . . 74, 20  
 V 91 . . . . . 138, 15. 139, 29. 140, 30  
 V 93 . . . . . 74, 25  
 V 94 . . . . . 69, 24  
 V 96 77, 31. 156, 27 157, 34 [p. 38, 13 sq.]  
     69, 36. cf. 147, 16  
 V 123, 127 . . . . . 161, 13. 173, 17  
 V 123 157, 15. 158, 1. 159, 13 164, 15. 25. [123, 4]  
     154, 30  
 V 124 125 . . . . . 154, 20  
 V 127 154, 30. 156, 9. 157, 5. 158, 1. 159, 13.  
     163, 19. 165, 11. [127, 6] 156, 30  
 V 131 . . . . . 162, 3  
 V 148 . . . . . 78, 33  
 V 151, 11 . . . . . 149, 21  
 Coll. Cas 79 . . . . . 151, 24  
 Coll. Veron. 3 4 . . . . . 141, 12
- Acacii Beroeensis epistula ad imperatorem 141, 39  
     147, 17  
 Acacii Beroeensis epistula ad synodum 69, 32  
 Acacii Beroeensis epistula ad Constantino-  
     politano . . . . . 153, 21  
 Acacii Beroeensis epistula encychia . . . . . 162, 8  
 Anastasi et Photii presbyterorum epistula 97, 1, 11  
 Aristolai epistula ad Acacium Beroensem 147, 1  
 Cyrilli plures epistulae ad Acacium Beroe-  
     ensem . . . . . 147, 3  
 Cyrilli epistula ad Maximianum per  
     Aristolaum portata . . . . . 162, 24  
 Flauiani Philippensis epistula ad Cae-  
     lestinum . . . . . 143, 1  
 Maximiani epistula ad Cyrillum . . . . . 153, 24  
 Nestori epistula ad Antiochum praef  
     praet . . . . . 71, 8  
 Rufi Thessalonicensis epistula ad Iulianum  
     Serdicensem . . . . . 140, 2  
 Xysti epistula ad Acacium Beroensem 147, 2  
 Xysti epistula uice Caelestini scripta et  
     Cyrilli diaconis tradita . . . . . 144, 2
- Ἐπιτομή ἐν τῷ Περὶ τῆς ἀγίας τρι-  
 ὁδος λόγῳ [c. Arian. 3, 32, 35] . . . . . 60, 21, 64, 21  
 Ἐπιτομή ἐκ τοῦ κατὰ Ἀρειανῶν βιβλίου  
     [c. Arian. 3, 33] . . . . . 90, 12, 37, 3
- Ἐπιτομή ἐκ τῆς πρὸς Ἐπίκτητον ἐπι-  
 στολῆς [2, 7] . . . . . 90, 31, 37, 6  
 [Athanasius] = Lietzmann, Apollin. p. 250,  
     6—251, 6. 12—15 253, 3—14. . . . . 48, 28  
 Ἐπιτομή ἐπισκόπου Μεδιολάνων [de fide  
     1, 94, 2, 77]. . . . . 92, 12  
 Ἐπιτομή ἐπισκόπου Ἰκονίου [cf. Ἰκο-  
     νίου]. . . . . 94, 25 95, 1  
 Ἐπιτομή ἐπισκόπου Κωνσταντι-  
     νουπόλεως . . . . . 94, 16. 95, 8 45, 8  
 Βασιλείου ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς  
     πρώτης Ἰκονίου [de spir. s. 18] 93, 34 64, 18  
 Γρηγορίου τοῦ μεγάλου ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ  
     [ep. 101] . . . . . 93, 1  
 Γρηγορίου ἐπισκόπου Νύσης [or 1 de bea-  
     tit p 1201] . . . . . 94, 1 64, 1  
 Θεοφίλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐκ τῆς ἐ-  
     φορταστικῆς ἐπιστολῆς . . . . . 91, 19  
 eiusdem ἐκ τῆς ἑκτῆς ἐφορταστικῆς ἐπιστολῆς 91, 27  
 Ἰκονίου [epistole Cyrilli pro Ἰκονίου] 37, 21  
 Ἰουλίου ἐκ τῆς πρὸς Προσδόκιον ἐπιστο-  
     λῆς [Lietzmann, Apollin p 284] 91, 6 45, 20  
 Κυπριανοῦ ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ Περὶ  
     ἐλεημοσύνης [de. op. et elem. 1] . . . . . 92, 3  
 Cyrillus ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [= 39, 25  
     τῆς ἐπιστολῆς ἧς γέγραφα πρὸς τοὺς  
     ἀγίους μοναστάς, V 1, 15, 16] . . . . . 38, 3, 39, 25  
 ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [V 1, 25] . . . . . 51, 6, 62, 10  
 ἐν τῷ δευτέρῳ τόμῳ [V 1, 20] . . . . . 57, 26  
 ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ [hom.  
     pasch. 17 p. 226. 228 Aub.] 48, 7, 58, 2, 57, 23  
 [hom pasch. 17 p. 230] . . . . . 41, 2, 44, 26  
 Nestorius p. 225, 13—18 . . . . . 46, 32 109, 12  
     p 226, 14—227, 3 . . . . . 109, 28  
     p 227, 20—228, 16 . . . . . 59, 12  
     p 227, 20—228, 3 . . . . . 110, 32  
     p 228, 4—16 . . . . . 111, 3  
     p 234, 10—16 . . . . . 109, 2  
     p. 235, 2, 6—9 . . . . . 55, 20  
     p 235, 6—236, 6 . . . . . 110, 7  
     p 236, 12—14 . . . . . 110, 19  
     p 240, 1—4 . . . . . 110, 22  
     p. 240, 4—9 . . . . . 110, 25  
     p 248, 10—249, 1 . . . . . 107, 31  
     p 249, 1—4 . . . . . 108, 32  
     p. 249, 2—4 . . . . . 49, 12  
     p 254, 5—12 . . . . . 39, 1 108, 11  
     p 260, 4—7 . . . . . 109, 17  
     p. 261, 20—262, 6 . . . . . 39, 8, 108, 18  
     p. 262, 3—12 . . . . . 109, 20  
     p 269, 14—27 . . . . . 111, 14  
     p 271, 1—3 . . . . . 111, 23  
     p 273, 5—12 . . . . . 42, 25  
     p 273, 18—274, 17 . . . . . 106, 9  
     p 275, 1—11 . . . . . 108, 24  
     p. 277, 19—278, 2 . . . . . 106, 23  
     p. 278, 5—13 . . . . . 107, 1  
     p. 283, 2—8 . . . . . 111, 26

p. 285, 24—287, 21 . . . . .	107, 8	Πέτρου ἐπισκόπου καὶ μάρτυρος ἐκ τοῦ
p. 289, 6—15 . . . . .	108, 2	Περὶ θεότητος βιβλίου . . . . . 89, 26. 36, 33
p. 292, 1—6 . . . . .	109, 7	Pindar. frg. 57 . . . . . 91, 31
p. 353, 1—12 . . . . .	35, 8	Φίληκος ἐπισκόπου Ῥώμης καὶ
p. 354, 7—11 . . . . .	39, 14	μάρτυρος ἐκ τῆς πρὸς Μαξιμῖνον
τόμοι ἔχοντες κεφάλαια τῶν βλασφημιῶν Νεστο-		ἐπιστολῆς [Lietzmann, Apollin. p.
ρίου . . . . .	172, 8	318] . . . . . 91, 12. 45, 26

*ceteri indices in huius voluminis parte VIII proponuntur*